

Holy Bible

Aionian **Edition**®

Արեւմտահայերէն Աստվածաշունչ
Western Armenian New Testament

Holy Bible Aionian Edition ©

Արեւմտահայերէն Աստվածաշունչ
Western Armenian New Testament

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024

Source text: Crosswire.org

Source version: 7/18/2013

Source copyright: Public Domain

Translator unknown, 1853

ISBN: 978-1-67814-158-5

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

AionianBible.org

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

ՆԱԽԱՐԱՆ

ԱՐԵՆԱՄՈՒՏԱԿԱՅԵՐԵՆՆՆՆԻ at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiđios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiđios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Արեւմտահայերէն at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

ԲՈՎԱՆՊԱԿՈՒԹԻՒՆ

Նոր Կտակարան

ՄԱՏԹԷՈՍ	1
ՄԱՐԿՈՍ	35
ՂՈՒԿԱՍ	56
ՅՈՎՅԱՆՆՈՒԻ	92
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ	119
ՀՈՌՎՄԱՅԵՑԻՍ	155
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ	170
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ	184
ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ	194
ԵՓԵՍԱՑԻՍ	199
ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ	204
ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ	208
ԱՌԱՋԻՆ ԹԵՍԱԴՂՈՆԻԿԵՑԻՍ	212
ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՍԱԴՂՈՆԻԿԵՑԻՍ	215
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԷՈՍ	217
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԷՈՍ	221
ՏԻՏՈՍ	224
ՓԻԼԻՄՈՆ	226
ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ	227
ՅԱԿՈԲՈՒԻ	238
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ	242
ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ	246
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒԻ	249
ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒԻ	253
ԵՐՐՈՐԴ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒԻ	254
ՅՈՒԴԱՅԻ	255
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒԻ	257

հավելում

ընթերցողի ուղեցույց

բառգիրք

քարտեզներ

ճակատագիր

նկարազարդումներ, Doré

Նոր Կտակարան

*Յիսուս ըսաւ. «Յայր, ներ՛ անոնց, որովհետեւ չեն գիտեր թէ ինչ կ'ընեն»:
Յետոյ անոր հանդերձները բաժնելու ատեն՝ վիճակ ձգեցին:
ՂՈՒԿԱՍ 23:34*

ՄԱՏԹԷՈՍ

1 Յիսուս Արիստոսի՝ Դաւիթի որդիին, Աբրահամի որդիին ծնունդի գիրքը: **2** Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրները. **3** Յուդա ծնաւ Փարէսն ու Չարան՝ Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եսրոնը. Եսրոն ծնաւ Արամը. **4** Արամ ծնաւ Ամինադարը. Ամինադար ծնաւ Նասսոնը. Նասսոն ծնաւ Սաղմոնը. **5** Սաղմոն ծնաւ Բոոսը՝ Ռաիսաբէն. Բոոս ծնաւ Ուլթէղը՝ Յուլթէն. Ուլթէղ ծնաւ Յեսսէն. **6** Յեսսէն ծնաւ Դաւիթ թագաւորը. Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի կնոջմէն. **7** Սողոմոն ծնաւ Ռոբոլամը. **8** Ռոբոլամ ծնաւ Աբիան. Աբիա ծնաւ Ասան. Ասա ծնաւ Յովսափատը. Յովսափատ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ Ոզիան. **9** Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ ծնաւ Աբազը, Աբազ ծնաւ Եզեկիան. **10** Եզեկիա ծնաւ Մանասէն. Մանասէն ծնաւ Ամոնը. **11** Ամոն ծնաւ Յովսիան. Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները՝ Բաբելոնի տարագրութեան ատենները. **12** Բաբելոնի տարագրութենէն ետք՝ Յեքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը. **13** Սաղաթիէլ ծնաւ Չորաբաբէլը. Չորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը. **14** Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը. Ազովր ծնաւ Սաղովկը. Սաղովկ ծնաւ Աբինը. Աբին ծնաւ Եղիուդը. **15** Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը. Եղիազար ծնաւ Մատթանը. **16** Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յովսէփը՝ ամուսինը Մարիամի, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ կոչուեցաւ Արիստոս: **17** Ուրեմն բոլոր սերունդները Աբրահամէն մինչեւ Դաւիթ՝ տասնչորս սերունդ են, եւ Դաւիթէն մինչեւ Բաբելոնի տարագրութիւնը՝ տասնչորս սերունդ, ու Բաբելոնի տարագրութենէն մինչեւ Արիստոս՝ տասնչորս սերունդ: **18** Յիսուս Արիստոսի ծնունդը եղաւ սաւ կերպով: Անոր մայրը՝ Մարիամ, Յովսէփի նշանուած, Սուրբ Յոզիէն յղացած գտնուեցաւ՝ դեռ իրարու բով չէկած: **19** Յովսէփ՝ անոր ամուսինը, արդար մարդ ըլլալով, ու չուզելով որ խայտառակէ զայն, կը ծրագրէր ծածկաբար արձակել

զայն: **20** Մինչ ան այդպէս կը մտածէր, ահա Տէրոջ հրեշտակը երեւցաւ անոր՝ երագի մէջ, եւ ըսաւ. «Յովսէփ, Դաւիթի որդի, մի վախճար բովդ առնել կինդ՝ Մարիամը, որովհետեւ անոր մէջ յղացուածը Սուրբ Յոզիէն է: **21** Ան պիտի ծնանի որդի մը, եւ անոր անունը Յիսուս պիտի կոչես, քանի որ ան պիտի փրկէ իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն»: **22** Այս ամէնը կատարուեցաւ, որպէսզի իրագործուի մարգարէին միջոցով ըսուած Տէրոջ խօսքը. **23** «Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, եւ անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն», որ կը թարգմանուի՝ Աստուած մեզի հետ: **24** Յովսէփ քունէն արթննալով՝ ըրաւ ինչ որ Տէրոջ հրեշտակը հրամայեց իրեն, եւ բովը առաւ իր կինը: **25** Ու չգիտցաւ զայն՝ մինչեւ որ ան ծնաւ իր անդրանիկ որդին. եւ անոր անունը Յիսուս կոչեց:

2 Երբ Յիսուս ծնաւ Յրեաստանի Բեթլեհեմին մէջ՝ Յերովդէս թագաւորին օրերը, ահա արեւելքէն մոզեր եկան Երուսաղէմ, **2** եւ ըսին. «Ո՛ր է ան՝ որ ծնաւ իբր Յրեաներուն թագաւորը. որովհետեւ մենք տեսանք անոր աստղը՝ արեւելքի մէջ, ու եկանք երկրպագելու անոր»: **3** Երբ Յերովդէս թագաւորը լսեց՝ վրդովեցաւ, եւ իրեն հետ՝ ամբողջ Երուսաղէմը: **4** Այլա, հաւաքելով բոլոր քահանայապետներն ու ժողովուրդին ղափիրները, հարցափորձեց գտնոնք թէ ո՛ր պիտի ծնէր Արիստոսը: **5** Անոնք ալ ըսին իրեն. «Յրեաստանի Բեթլեհեմին մէջ: Որովհետեւ սա գրուած է մարգարէին միջոցով. **6** “Դուն, Բեթլեհեմ, Յուդայի երկիր, Յուդայի կառավարիչներուն մէջ բնան ամենափոքրը չես. որովհետեւ Կառավարիչ մը պիտի ելլէ քեզմէ, որ պիտի հովուէ իմ ժողովուրդս՝ Իսրայէլը”»: **7** Այն ատեն Յերովդէս ծածկաբար կանչեց մոզերը, ստուգեց անոնցմէ աստղին երեւցած ժամանակը, **8** եւ դրկեց գտնոնք Բեթլեհեմ՝ ըսելով. «Գացէք, ճշգրտութեամբ տեղեկացէք մանուկին մասին, ու երբ գտնէք զայն՝ լրկր բերէք ինծի, որպէսզի ես ալ երթամ՝ երկրպագեմ անոր»: **9** Երբ անոնք թագաւորէն լսեցին այս խօսքը, մեկնեցան. եւ ահա այն աստղը՝ որ տեսեր էին արեւելքի մէջ, կ’երթար անոնց առջեւէն՝ մինչեւ

որ եկաւ ու կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ: 10 Երբ տեսան աստղը, չափազանց ուրախացան: 11 Եւ տուն մտնելով՝ տեսան մանուկը, իր մօր՝ Մարիամի հետ. իյնալով երկրպագեցին անոր, ու բանալով իրենց գանձերը՝ մատուցանեցին անոր ընծաներ.- ոսկի, կնդրուկ եւ զմուշ: 12 Ու երագի մէջ պատգամ ստանալով՝ որ չվերադառնան Յերովղէսի, ուրիշ ճամբայով մեկնեցան իրենց երկիրը: 13 Երբ անոնք մեկնեցան, ահա Տէրոջ հրեշտակը երագի մէջ երեւցաւ Յովսէփի եւ ըսաւ. «Ոտքի ելիր, ան մանուկն ու անոր մայրը, եւ փախիր Եգիպտոս. հոն կեցիր՝ մինչեւ որ քեզի ըսեմ, քանի որ Յերովղէս պիտի փնտռէ մանուկը՝ կորսնցնելու համար զայն»: 14 Ան ալ ոտքի ելաւ, գիշերուան մէջ առաւ մանուկն ու անոր մայրը, մեկնեցաւ Եգիպտոս, եւ հոն էր մինչեւ Յերովղէսի վախճանիլը, 15 որպէսզի իրագործուի մարգարէին միջոցով ըսուած Տէրոջ խօսքը. «Եգիպտոսէն կանչեցի իմ որդիս»: 16 Այն ատեն Յերովղէս, տեսնելով թէ խաբուեցաւ մոզերէն, սաստիկ զայրացաւ, ու դրկեց՝ ջարդեց Բեթլեհեմի եւ անոր ամբողջ հողամասին մէջ եղող բոլոր մանուկները՝ երկու տարեկան ու անկէ վար, այն ժամանակին համեմատ՝ որ ստուգած էր մոզերէն: 17 Այն ատեն իրագործուեցաւ Երեմիա մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. «Ռամայի մէջ լուեցաւ ձայն մը, ողբ, լաց ու մեծ սուգ. 18 Ռաբէլ կու լար իր գաւակներուն վրայ ու չէր ուզեր մխիթարուի, որովհետեւ չկային»: 19 Երբ Յերովղէս վախճանեցաւ, Տէրոջ հրեշտակը Եգիպտոսի մէջ երեւցաւ Յովսէփի՝ երագի մէջ, եւ ըսաւ. 20 «Ոտքի ելիր, ան մանուկն ու անոր մայրը, եւ գնա Իսրայէլի երկիրը, որովհետեւ մեռան անոնք՝ որ կը փնտռէին մանուկին անձը»: 21 Ան ալ ոտքի ելաւ, առաւ մանուկն ու անոր մայրը, եւ եկաւ Իսրայէլի երկիրը: 22 Իսկ երբ լսեց թէ Արքեղայոս կը թագաւորէր Յրեաստանի վրայ, իր հօր՝ Յերովղէսի տեղ, վախցաւ հոն երթալու. եւ երագի մէջ պատգամ ստանալով՝ մեկնեցաւ Գալիլէայի կողմերը, 23 ու եկաւ քնակեցաւ Նազարէթ կոչուած քաղաքը,

որպէսզի իրագործուի մարգարէներուն խօսքը. «Նազովրեցի պիտի կոչուի»:

3 Այդ օրերը Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, Յրեաստանի անապատին մէջ քարոզելով 2 եւ ըսելով. «Ապաշխարեցէք, որովհետեւ երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է»: 3 Այս է ան, որուն մասին Եսայի մարգարէն խօսեցաւ՝ ըսելով. «Անապատին մէջ գոչողին ձայնը. “Պատրաստեցէք Տէրոջ ճամբան, շտկեցէք անոր շաւիղները”»: 4 Յովհաննէսի հազուստը ուղտի մազէ էր, իր մէջքին շուրջ՝ կաշիէ գօտի ունէր, եւ իր կերակուրը՝ մարախ ու վայրի մեղր էր: 5 Այն ատեն Երուսաղէմէն, ամբողջ Յրեաստանէն եւ Յորդանանի ամբողջ շրջակայքէն կ’երթային իրեն, 6 կը մկրտուէին իրմէ՝ Յորդանանի մէջ, ու կը խոստովանէին իրենց մեղքերը: 7 Երբ տեսաւ Փարիսեցիներէն եւ Սադուկեցիներէն շատեր՝ որ եկած էին իր մկրտութեան, ըսաւ. «Իժերն ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի՝ խուսափիլ զայիք բարկութենէ: 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանավայել պտուղ բերէք. 9 ու մի մտածէք ձեր մէջ ըսել. “Մենք Աբրահամը ունինք իբր հայր”. որովհետեւ կը յայտարարեմ ձեզի թէ Աստուած կարող է այս քարերէն հանել Աբրահամի գաւակներ: 10 Կացինը արդէն իսկ դրուած է ծառերու արմատին քով. ուրեմն ամէն ծառ որ լաւ պտուղ չի բերեր, կը կտրուի ու կրակը կը նետուի: 11 Արդարեւ ես կը մկրտեմ ձեզ ջուրով՝ ապաշխարութեան համար, բայց ան որ կու գայ իմ ետեւէս՝ ինձմէ հօգոր է, ու ես արժանի չեմ անոր կօշիկները կրելու. անիկան պիտի մկրտէ ձեզ Սուրբ Յոզիով ու կրակով: 12 Անոր հեծանոցը իր ձեռքն է. իր կայք պիտի մաքրէ եւ իր ցորենը պիտի ժողվէ ամբարը, իսկ յարդը պիտի այրէ անշէջ կրակով»: 13 Այն ատեն Յիսուս եկաւ Գալիլէայէն Յորդանան՝ Յովհաննէսի, որպէսզի մկրտուի անկէ: 14 Յովհաննէս կ’արգիլէր զայն ու կ’ըսէր. «Ես պետք է որ մկրտուիմ քեզմէ, ու դո՞ն կու գաս ինձի»: 15 Յիսուս պատասխանեց անոր «Թո՛ղ տուր հիմա, որովհետեւ անպապէս կը պատշաճի մեզի,

որ գործադրենք արդարութիւնը իր ամբողջութեամբ»: Այն ատեն թոյլ տուաւ անոր: 16 Երբ Յիսուս մկրտուեցաւ, իսկոյն դուրս ելաւ ջուրէն, եւ ահա՛ երկինքը բացուեցաւ ու տեսաւ Աստուծոյ Յոգին, որ աղանձիի պէս կ'իջնէր ու կու գար իր վրայ: 17 Եւ ահա՛ ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ կ'ըսէր. «Այս Ե իմ սիրելի Որդիս՝ որուն հաճեցայ»:

4 Այն ատեն Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սուրբ Հոգիէն՝ Չարախօսէն փորձուելու համար: 2 Քառասուն ցերեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէ ետք՝ անօթեցաւ: 3 Եւ Փորձիչը մօտենալով անոր՝ ըսաւ. «Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ այս քարերը հաց ըլլան»: 4 Ան ալ պատասխանեց. «Գրուած է. “Միայն հացով չէ որ մարդը պիտի ապրի, հապա ամէն իսօքով՝ որ կ'ելլէ Աստուծոյ բերանէն”»: 5 Այն ատեն Չարախօսը առաւ տա-րաւ զայն սուրբ քաղաքը, կայնեցուց զայն տաճարին աշտարակին վրայ, 6 եւ ըսաւ անոր. «Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, վար նետէ քեզ ասկէ. որովհետեւ գրուած է. “Իր հրեշտակներուն պիտի հրահանգէ քեզի համար, որ իրենց ձեռքերուն վրայ կրեն քեզ, որպէսզի քարի՛ մը չզարնես ոտքդ”»: 7 Յիսուս ըսաւ անոր. «Դարձեալ գրուած է. “Մի փորձեր Տէրը՝ քու Աստուածդ»»: 8 Չարախօսը դարձեալ առաւ հանեց զայն չափազանց բարձր լեռ մը, ցոյց տուաւ անոր աշխարհի բոլոր թագաւորութիւններն ու անոնց փառքը, 9 եւ ըսաւ անոր. «Ասոնք բոլորը պիտի տամ քեզի, եթէ իյնաս՝ երկրպագես ինծի»: 10 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր. «(Ետե՛ն) գնա, Սատանայ, որովհետեւ գրուած է. “Տէրը՛՝ քու Աստուծոյդ երկրպագէ, ու միայն զինք պաշտէ”»: 11 Այն ատեն Չարախօսը թողուց զայն, եւ հրեշտակները մօտեցան ու սպասարկեցին անոր: 12 Երբ Յիսուս լսեց թէ Յովհաննէս մատնուեցաւ, մեկնեցաւ Գալիլեա: 13 Ու ձգելով Նազարէթը՝ եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում, ծովեզերեայ քաղաքը, Չաբուղոնի ու Նեփթաղիմի հողամասերուն մէջ, 14 որպէսզի իրագործուի Եսայի մարգարէին

միջոցով ըսուած խօսքը. 15 «Չաբուղոնի երկիրն ու Նեփթաղիմի երկիրը, ծովու ճամբայով Յորդանանի միւս կողմը, հեթանոսներու Գալիլեան. 16 խաւարի մէջ բնակող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, եւ լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ կը բնակէին մահուան երկրին ու շուքին մէջ»: 17 Այդ ատենէն ետք Յիսուս սկսաւ քարոզել եւ ըսել. «Ապաշխարեցէ՛ք, որովհետեւ երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է»: 18 Երբ Յիսուս կը քալէր Գալիլեայի ծովուն եզերքը, տեսաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս կոչուած Սիմոնը, եւ անոր եղբայրը՝ Անդրէասը, որոնք ուռկան կը նետէին ծովը, որովհետեւ ձկնորս էին: 19 Ըսաւ անոնց. «Եկէ՛ք իմ ետեւէս, ու մարդոց որսորդ ընեմ ձեզ»: 20 Անոնք ալ իսկոյն թողուցին ուռկանները եւ հետեւեցան անոր: 21 Անկէ յառաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ, Չեբեդեան Յակոբոսն ու անոր եղբայրը՝ Յովհաննէսը, որոնք նաւուն մէջ կը կարկտնէին իրենց ուռկանները, իրենց հօր՝ Չեբեդեոսի հետ: Կանչեց զանոնք. 22 անոնք ալ իսկոյն թողուցին նաւն ու իրենց հայրը, եւ հետեւեցան անոր: 23 Յիսուս ամբողջ Գալիլեան շրջելով՝ կը սորվեցներ անոնց ժողովարաններուն մէջ, կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը, եւ ժողովուրդին մէջ կը բուժէր ամէն տեսակ պիտ ու ամէն տեսակ վատառողջութիւն: 24 Անոր համբաւը տարածուեցաւ ամբողջ Սուրիայի մէջ, եւ բերին անոր բոլոր հիւանդները՝ որ զանազան պիտերով ու տանջանքներով կը տուայտէին, նաեւ դիւահարներ, լուսնոտներ, եւ անդամալոյծներ, ու բուժեց զանոնք: 25 Մեծ բազմութիւններ կը հետեւէին անոր՝ Գալիլեայէն, Դեկապոլիսէն, Երուսաղէմէն, Հրէաստանէն եւ Յորդանանի միւս կողմէն:

5 Տեսնելով բազմութիւնները՝ լեռը ելաւ: Երբ նստաւ, իր աշակերտները բովը գացին, 2 եւ իր բերանը բանալով՝ կը սորվեցներ անոնց ու կ'ըսէր. 3 «Երանի՛ հոգիով աղքատներուն, որովհետեւ երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է: 4 Երանի՛ սգաւորներուն, որովհետեւ անոնք պիտի մխիթարուին:

5 Երանի հեզերուն, որովհետև անոնք դպիրներու եւ Փարիսեցիներու պիտի ժառանգեն երկիրը: 6 Երանի արդարութիւնը, բնան պիտի չմտնէք անոնց՝ որ անօթութիւն ու ծարաւ երկինքի թագաւորութիւնը»: 21 «Լսեր ունին արդարութեան, որովհետև եք թէ ըսուեցաւ նախնիքներուն. “Մի անոնք պիտի կշտանան: 7 Երանի ողորմածներուն, որովհետև անոնք պիտի ըլլայ դատաստանի: 22 Բայց ես կը ողորմութիւն պիտի գտնեն: 8 Երանի անոնց՝ որ սիրտով մաքուր են, որովհետև անոնք պիտի տեսնեն Աստուած: 9 Երանի խաղաղարարներուն, որովհետև անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին: 10 Երանի անոնց՝ որ հալածուած են արդարութեան համար, որովհետև երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է: 11 Երանի ձեզի, երբ կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն, եւ ստուկեամբ ձեզի դէմ ամեն տեսակ չար խօսքեր կ'ըսեն՝ իմ պատճառովս: 12 Ուրախացէք եւ ծնծացէք, որովհետև ձեր վարձատրութիւնը շատ է երկինքը. քանի որ այն կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները»: 13 «Դուք էք երկրի աղը. եթէ աղը կորսնցնէ իր համը, ինք ինչո՞վ պիտի աղուի: Անկէ ետք ո՞չ մէկ ազդեցութիւն կ'ունենայ, հապա դուրս կը նետուի եւ կը կոխկոտուի մարդոց ոտքին տակ: 14 Դուք էք աշխարհի լոյսը. քաղաք մը՝ որ լերան վրայ կը գտնուի”, չի կրնար պահուիլ: 15 Ու ճրագը չեն վառեր եւ դներ գրուանի տակ, հապա՝ աշտանակի վրայ, որ լուսաւորէ բոլոր տան մէջ եղողները: 16 Ձեր լոյսը այնպէս թող փայլի մարդոց առջեւ, որ տեսնեն ձեր բարի գործերը եւ փառաբանեն ձեր Յայրը՝ որ երկինքն է»: 17 «Մի կարծէք թէ եկայ՝ աւրելու Օրէնքը կամ Մարգարէները: Եկայ ո՞չ թէ աւրելու, հապա՝ գործադրելու: 18 Որովհետև ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Մինչեւ որ երկինքն ու երկիրը անցնին, Օրէնքէն յովտ մը կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի” մինչեւ որ բոլորն ալ կատարուին”: 19 Ուրեմն՝ ո՞վ որ այս ամենափոքր պատուիրաններէն մէկը լուծէ եւ մարդոց այնպէս սորվեցնէ, անիկա ամենափոքր պիտի կոչուի երկինքի թագաւորութեան մէջ. բայց ո՞վ որ գործադրէ ու սորվեցնէ, անիկա մեծ պիտի կոչուի երկինքի թագաւորութեան մէջ: 20 Որովհետև կը յայտարարեմ ձեզի. “Եթէ ձեր արդարութիւնը չգերազանցէ

Տերոջ ըրած երդումներդ»: 34 Բայց ես կը
յայտարարեմ ձեզի. «Երբեք երդում մի
ընէք, ոչ երկինքի վրայ՝ որ Աստուծոյ գահին
Է, 35 ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն
պատուանդանն է, ոչ Երուսաղէմի վրայ՝
որ Մեծ Թագաւորին բաղաքն է, 36 ոչ ալ
գլուխիդ վրայ երդում ըրէ, որովհետեւ չես
կրնար մէկ մագ ճերմկցնել կամ սեւցնել: 37
Յապա ձեր խօսքը ըլլայ՝ այրն՝ այր, եւ ոչը՝
ոչ. ասկէ աւելին յառաջ կու գայ Չարեն»»: 38
«Լսեր էք թէ ըսուեցաւ. «Աչքի տեղ՝ աչք,
եւ ականայի տեղ՝ ականայ»: 39 Բայց ես կը
յայտարարեմ ձեզի. «Չարին մի դիմադրեր.
հապա ո՛վ որ ապտակէ աջ այտիդ,
դարձուր անոր միւսն ալ: 40 Եթէ մէկը
ուզէ դատ վարել քեզի հետ ու բաճկոնդ
առնել, թո՛ղ տուր անոր հանդերձդ ալ: 41
Եւ ո՛վ որ ստիպէ քեզ մղոն մը երթայ, գնա՛
անոր հետ երկու մղոն: 42 Տո՛ւր քեզմէ
ուզողին, ու երես մի դարձներ անկէ՝ որ
կ'ուզէ փոխ առնել քեզմէ»»: 43 «Լսեր
էք թէ ըսուեցաւ. «Սիրէ ընկերդ եւ ատէ՛
թշնամիդ»: 44 Բայց ես կը յայտարարեմ
ձեզի. «Սիրեցէք ձեր թշնամիները,
օրինեցէք ձեզ անհօռողները, բարիք ըրէք
անոնց՝ որ կ'ատեն ձեզ, եւ աղօթեցէք
անոնց համար՝ որ կը պախարակեն ու
կը հալածեն ձեզ, 45 որպէսզի ըլլաք ձեր
երկնաւոր Յօր որդիները. որովհետեւ իր
արեւը կը ծագեցնէ թէ՛ չարերուն եւ թէ՛
բարիներուն վրայ, եւ անձրեւ կը դրկէ թէ՛
արդարներուն եւ թէ՛ անարդարներուն
վրայ: 46 Որովհետեւ եթէ դուք սիրէք
ձեզ սիրողները, ինչ վարձատրութիւն
կ'ունենաք. մաքսաւորներն ալ նոյնը
չեն ըներ: 47 Ու եթէ բարեւէք միայն ձեր
եղբայրները, ինչ աւելի կ'ընէք ուրիշներէն.
մաքսաւորներն ալ նոյնը չեն ըներ: 48
Ուրեմն դուք կատարեալ եղէք, ինչպէս
ձեր երկնաւոր Յայրը կատարեալ է»»:

6 «Չզուշացէք որ ձեր ողորմութիւնը
չընէք մարդոց առջեւ՝ տեսնուելու
համար անոնցմէ. այլապէս՝
վարձատրութիւն չէք ունենար ձեր
Յօրմէն, որ երկինքն է: 2 Ուրեմն երբ
ողորմութիւն ընես, փող մի հնչեցնէր
առջեւդ, ինչպէս կեղծաւորները կ'ընեն
ժողովարաններուն ու փողոցներուն
մէջ, որպէսզի փառաւորուին մարդոցմէ:
Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի.

«Անոնք ունեցած կ'ըլլան իրենց
վարձատրութիւնը»: 3 Իսկ որնն՝ երբ
ողորմութիւն ընես՝ ձախ ձեռքդ թող
չգիտնայ աջ ձեռքիդ ինչ տայը, 4 որպէսզի
քու ողորմութիւնդ գաղտնի ըլլայ. եւ
որ Մեծ Թագաւորին քաղաքն է, 36 ոչ ալ
քու Յայրդ՝ որ կը տեսնէ գաղտնիքը,
բացայայտօրէն պիտի հատուցանէ
քեզի»: 5 «Երբ աղօթես՝ նման մի ըլլար
կեղծաւորներուն, որոնք կը սիրեն
աղօթել՝ կայնելով ժողովարաններուն
մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները,
որպէսզի երեւնան մարդոց:
Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի.
«Անոնք ունեցած կ'ըլլան իրենց
վարձատրութիւնը»: 6 Իսկ որնն՝ երբ
աղօթես՝ մտի՛ր ներքին սենեակդ, գոց՛
դուռդ, եւ աղօթէ՛ Յօրդ՝ որ գաղտնի
տեղ կը գտնուի. ու Յայրդ՝ որ կը տեսնէ
գաղտնիքը, բացայայտօրէն պիտի
հատուցանէ քեզի: 7 Երբ աղօթէք,
շատախօս մի ըլլաք հեթանոսներուն
պէս, որովհետեւ կը կարծեն թէ պիտի
ընդունուին՝ իրենց շատ խօսելուն համար:
8 Ուրեմն մի նմանիք անոնց, որովհետեւ
ձեր Յայրը գիտէ ձեր պետքերը՝ դեռ
դուք չիսնդրած իրմէ: 9 Ուստի դուք
սսպէս աղօթեցէք. «Յայր մեր՝ որ երկինքն
ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. 10 քու
թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ ըլլայ,
ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի վրայ: 11
Մեր ամենօրեայ հացը՝ մեզի տո՛ւր պսօր.
12 մեզի ներք՝ մեր պարտքերը, ինչպէս մենք
ալ կը ներենք մեր պարտապաններուն.
13 ու մեզ մի տանիր փորձութեան,
հապա մեզ ազատէ՛ Չարէն. որովհետեւ
բուկդ են թագաւորութիւնը, զօրութիւնը
եւ փառքը յաւիտեան. ամէն»: 14
Արդարեւ եթէ դուք ներէք մարդոց իրենց
յանցանքները, ձեր երկնաւոր Յայրն
ալ պիտի ներէ ձեզի. 15 իսկ եթէ դուք
չներէք մարդոց իրենց յանցանքները,
ձեր Յայրն ալ ձեզի պիտի չներէ ձեր
յանցանքները»: 16 «Երբ ծոմ պահէք,
տրտուներես մի ըլլաք՝ կեղծաւորներուն
պէս. որովհետեւ իրենց երեսները կը
խաթարեն, որպէսզի երեւնան մարդոց՝
թէ ծոմ կը պահեն: Ճշմարտապէս կը
յայտարարեմ ձեզի. «Անոնք ունեցած
կ'ըլլան իրենց վարձատրութիւնը»: 17
Բայց որնն՝ երբ ծոմ պահես՝ օճ՛ գլուխդ

ու լուսն երեսդ, 18 որպեսզի չերեւնաս մարդոց՝ ծոմ պահողի պես, հապա քու Յօրդ՝ որ գաղտնի տեղ կը գտնուի: Եւ քու Յայրդ՝ որ կը տեսնէ գաղտնիքը, պիտի հատուցանէ քեզի»: 19 «Երկրի վրայ գանձեր մի դիզէք ձեզի, ուր ցեցը եւ ժանգը կ'ապականեն, ուր գողերը պատ կը ծակեն ու կը գողնան: 20 Յապա երկինքը գանձեր դիզեցէք ձեզի, ուր ոչ ցեցը եւ ոչ ժանգը կ'ապականեն, ու ոչ գողերը պատ կը ծակեն եւ կը գողնան: 21 Որովհետեւ ձեր գանձը ո՛ր որ է, ձեր սիրտն ալ հոն պիտի ըլլայ»: 22 «Մարմինն ճրագը աչքն է. ուրեմն եթէ աչքդ պարզ է, ամբողջ մարմինդ լուսաւոր կ'ըլլայ: 23 Բայց եթէ աչքդ չար է, ամբողջ մարմինդ խաւարամած կ'ըլլայ. ուրեմն եթէ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է, ա՛յ որքան է այդ խաւարը»: 24 «Ո՛չ մէկը կրնայ ծառայել երկու տիրոջ. որովհետեւ կամ պիտի ատէ մէկը եւ սիրէ միւսը, կամ պիտի յարի մէկուն» ու արհամարհէ միւսը: Զէք կրնար ծառայել Աստուծոյ եւ մամոնային: 25 Ուստի կը յայտարարեմ ձեզի. «Մի մտահոգուիք ձեր անձին մասին՝ թէ ինչ պիտի ուտէք կամ ինչ պիտի խմէք, ոչ ալ ձեր մարմիններուն մասին՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. միթէ անձը ակեյի չ'է կերակուրէն, ու մարմինը՝ հագուստէն: 26 Նայեցէք երկինքի թռչուններուն, որոնք ոչ կը սերմանեն եւ ոչ կը հնձեն, ոչ ալ կը ժողկեն ամբարի մէջ. բայց ձեր երկնաւոր Յայրը կը կերակրէ գանոնք: Դուք ակեյի չ'էք արժեր անոնցմ: 27 Յիմա ձեզմէ ո՛վ կրնայ մտահոգուելով՝ կանգուն մը ակեյցնել իր հասակին վրայ: 28 Եւ ինչո՞ւ կը մտահոգուիք հագուստի մասին. նկատեցէք դաշտի շուշանները, թէ ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին ու ոչ կը մանեն: 29 Բայց կը յայտարարեմ ձեզի թէ Սողոմոն ալ՝ իր ամբողջ փառաւորութեան մէջ՝ չհագուեցաւ անոնցմէ մէկուն պես: 30 Ուստի եթէ դաշտի խոտը, որ այսօր կայ եւ վաղը փուռը կը նետուի, Աստուած այնպէս կը հագուեցնէ, հապա որչափ ակեյի ձեզ, թերահաւատներ: 31 Ուրեմն մի մտահոգուիք՝ ըսելով. "Ի՞նչ պիտի ուտենք", կամ "Ի՞նչ պիտի խմենք", կամ "Ի՞նչ պիտի հագնինք" 32 (քանի որ

հեթանոսները կը փնտռեն այդ բոլոր բաները). որովհետեւ ձեր երկնաւոր Յայրը գիտէ թէ այդ բոլոր բաները պէտք են ձեզի: 33 Բայց նախ խնդրեցէք Աստուծոյ թագաւորութիւնն ու անոր արդարութիւնը, եւ այդ բոլոր բաներն ալ պիտի տրուին ձեզի: 34 Ուստի մի մտահոգուիք վաղուան համար, որովհետեւ վաղուան օրը պիտի հոգայ իրեն համար. բաւական է օրուան իր անձկութիւնը»:

7 «Մի դատէք, որպեսզի չդատուիք: 2 Որովհետեւ ինչ դատաստանով որ դատէք՝ անով պիտի դատուիք, եւ ինչ չափով որ չափէք՝ անով պիտի չափուի ձեզի: 3 Եւ ինչո՞ւ կը տեսնես եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը, ու չես նշմարեր քո՛ւ աչքիդ մէջի գերանը: 4 Կամ ինչպէս կրնաս ըսել եղբօրդ. "Թո՛յլ տուր որ հանեն աչքէդ շիւղը", երբ անի գերան կայ քո՛ւ աչքիդ մէջ: 5 Կեղծաւոր, նախ հան՛ք քո՛ւ աչքէդ գերանը, եւ այն ատեն յստակ պիտի տեսնես՝ հանելու համար շիւղը եղբօրդ աչքէն: 6 Սուրբ բանը մի տաք շուններուն, ու ձեր մարգարիտները մի նետէք խոզերուն առջեւ, որպեսզի չկոխկռտեն գանոնք իրենց ոտքերուն տակ, եւ դառնալով չբզբտեն ձեզ»: 7 «Խնդրեցէք՝ ու պիտի տրուի ձեզի. փնտռեցէք՝ ու պիտի գտնէք. դուռը բախեցէք՝ ու պիտի բացուի ձեզի: 8 Որովհետեւ ո՛վ որ խնդրէ՝ կը ստանայ, ո՛վ որ փնտռէ՝ կը գտնէ, եւ ո՛վ որ դուռը բախէ՝ պիտի բացուի անոր: 9 Ձեզմէ ո՛վ է այն մարդը, որմէ եթէ իր որդին հաց ուզէ՝ բար կու տայ անոր. 10 կամ եթէ ձուկ ուզէ՝ միթէ ձձ կու տայ անոր: 11 Ուրեմն եթէ որևէ՝ որ չար էք, գիտէք բարի նուէրներ տալ ձեր գաւակներուն, որչափ ակեյի ձեր Յայրը՝ որ երկինքն է, բարի բաներ պիտի տայ անոնց՝ որ կը խնդրեն իրմէ: 12 Ուրեմն ամէն ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ ընեն ձեզի, որևէ ալ այնպէս ըրէք անոնց, որովհետեւ ասիկա՛ է Օրէնքն ու Մարգարէները»: 13 «Նէդ դոնէն ներս մտէք. որովհետեւ լայն է այն դուռը, եւ ընդարձակ՝ այն ճամբան, որ դէպի կորուստ կը տանի, ու շատ են անոնք՝ որ կը մտնեն անկէ. 14 որովհետեւ նեղ է

այն դուռը, եւ անծուկ՝ այն ճամբան, որ դէպի կեանք կը տանի, ու քիչ են անոնք՝ որ կը գտնեն զայն»: 15 «Չգուշաց'էք սուտ մարգարէներէն, որոնք կու գան ձեզի ոչխարի հանդերձներով, բայց ներսէն՝ յափշտակող գայլեր են: 16 Իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք: Միթէ փուշերէն կը քաղէն խաղող, կամ տատասկէն՝ թուզ: 17 Այսպէս ամեն բարի ծառ՝ լաւ պտուղ կը բերէ, եւ վատ ծառ՝ չար պտուղ կը բերէ: 18 Բարի ծառը չի կրնար չար պտուղ բերել, ոչ ալ վատ ծառը՝ լաւ պտուղ բերել: 19 Ամեն ծառ որ լաւ պտուղ չի բերեր, կը կտրուի ու կը նետուի կրակը: 20 Ուրեմն՝ իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք»: 21 «Ո՛չ թէ ո՛վ որ ինձի՝ “Տէր, Տէր” կ'ըսէ, պիտի մտնէ երկինքի թագաւորութիւնը, հապա ան՝ որ կը գործադրէ իմ երկնաւոր Յօր կամբը: 22 Շատեր այն օրը պիտի ըսեն ինձի. “Տէր, Տէր, միթէ չմարգարեացանք քու անունովդ, դէւեր չհանեցինք քու անունովդ, եւ շատ հրաշքներ չգործեցինք քու անունովդ”: 23 Այն ատեն պիտի յայտարարեմ անոնց. “Ես բնաւ չէի ճանչնար ձեզ. հեռացէք քովէս դո՛ւք՝ որ անօրէնութիւն կը գործէիք”»: 24 «Ուրեմն ո՛վ որ կը լսէ այս խօսքերս եւ կը գործադրէ զանոնք, պիտի նմանցնեն զայն ուշիմ մարդու մը՝ որ իր տունը կառուցանեց վեմի վրայ: 25 Տեղատարափ անձրեւ իջաւ, հեղեղները եկան, հովերը փչեցին ու զարկին այդ տան՝ բայց չփլաւ, որովհետեւ հիմնուած էր վեմի վրայ: 26 Իսկ ո՛վ որ կը լսէ այս խօսքերս ու չի գործադրեր, կը նմանի յիմար մարդու մը՝ որ իր տունը կառուցանեց աւազի վրայ: 27 Տեղատարափ անձրեւ իջաւ, հեղեղները եկան, հովերը փչեցին եւ զարկին այդ տան, ու փլաւ. եւ անոր անկումը մեծ եղաւ»: 28 Երբ Յիսուս լմնցուց այս խօսքերը, բազմութիւնը ապշած մնաց անոր ուսուցումին վրայ. 29 որովհետեւ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ոչ թէ դպիրներուն պէս:

8 Երբ այդ լեռնէն վար իջաւ, մեծ բազմութիւններ հետեւեցան անոր: 2 Եւ ահա բորոտ մը եկաւ ու երկրպագեց անոր՝ ըսելով. «Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս մաքրել զիս»: 3 Յիսուս՝ երկարելով իր

ձեռքը՝ դպաւ անոր եւ ըսաւ. «Կ'ուզեն, մաքրուէ»: Իսկոյն անոր բորոտութիւնը մաքրուեցաւ: 4 Յիսուս ըսաւ անոր. «Չգուշացի՛ր, ոչ մէկուն ըսէ. հապա գնա՛, ցոյց տուր քեզ քահանային, ու մատուցանէ՛ Մովսէսի պատուիրած ընծան՝ վկայութիւն ըլլալու համար անոնց»: 5 Երբ մտաւ Կափառնայում, հարիւրապետ մը քովը եկաւ, կ'աղաչէր անոր 6 ու կ'ըսէր. «Տէր, ծառաս՝ տունը անդամալոյծ պառկած՝ չարաչար կը տանջուի»: 7 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես կու գամ եւ կը բուժեմ զինք»: 8 Յարիւրապետը պատասխանեց. «Տէր, ես արժանի չեմ՝ որ դուն մտնես իմ յարկիս տակ. միայն ըսէ՛ խօսք մը, ու ծառաս պիտի բժշկուի: 9 Որովհետեւ ես ալ իշխանութեան տակ մարդ եմ, եւ զինուորներ ունիմ իմ հրամանիս տակ: Ասոր կ'ըսես. “Գնա՛”, ու կ'երթայ. եւ միւսին. “Եկու՛ր”, ու կու գայ. եւ ծառայիս. “Ըրէ՛ այս բանը”, ու կ'ընէ»: 10 Երբ Յիսուս լսեց՝ զարմացաւ, եւ ըսաւ իր հետեւորդներուն. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի, Իսրայելի մէջ անգամ ես չգտայ այսչափ մեծ հաւատք: 11 Ձեզի կը յայտարարեմ թէ արեւելքէն եւ արեւմուտքէն շատեր պիտի գան ու պիտի բազմին երկինքի թագաւորութեան մէջ՝ Աբրահամի, Իսահակի եւ Յակոբի հետ, 12 իսկ թագաւորութեան որդիները պիտի հանուին դուրսի խաւարը. հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակռաներու կրճատում»: 13 Յիսուս ըսաւ հարիւրապետին. «Գնա՛, եւ ինչպէս դուն հաւատացիր՝ այնպէս թող ըլլայ քեզի»: Նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ: 14 Երբ Յիսուս եկաւ Պետրոսի տունը, տեսաւ թէ անոր զոքանչը պառկած էր՝ տենդով հիւանդացած: 15 Բռնեց անոր ձեռքէն, ու տենդը թողուց զայն: Ան ալ ոտքի ելաւ եւ կը սպասարկէր անոնց: 16 Երբ իրիկուն եղաւ, շատ դիւահարներ բերին անոր. խօսքով դուրս հանեց չար ոգիները, ու բուժեց բոլոր ախտաւորները, 17 որպէսզի իրագործուի Եսայի մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. «Ան ստանձնեց մեր հիւանդութիւնները եւ կրեց մեր ախտերը»: 18 Յիսուս՝ տեսնելով իր շուրջը մեծ բազմութիւններ՝ հրամայեց որ երթան միւս եզերքը: 19 Դպիր մը

մօտենալով՝ ըսաւ անոր. «Վարդապետ, պիտի հետեւիմ քեզի՝ ո՛ր որ երթաս»: 20 Յիսուս ըսաւ անոր. «ԱղոՒԷսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչունները՝ բոյներ, բայց մարդու Որդին տե՛ղ մը չունի, ուր հանգչեցնէ իր գլուխը»: 21 Ուրիշ մը, որ անոր աշակերտներէն էր, ըսաւ անոր. «Տէ՛ր, արտօնէ՛ ինծի, որ նախ երթամ՝ թաղեմ հայրս»: 22 Յիսուս ըսաւ անոր. «Յետեւէ՛ ինծի, եւ թող մեռելներուն՝ թաղել իրենց մեռելները»: 23 Երբ նալ մտաւ, իր աշակերտները հետեւեցան իրեն: 24 Եւ ահա՛ մեծ ալեկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ, այնքան՝ որ նալը կը ծածկուէր այիքներէն. իսկ ինք կը քնանար: 25 Աշակերտները զացին իր մօտ, արթնցուցին զինք եւ ըսին. «Տէ՛ր, փրկէ՛ մեզ, ահա՛ կը կորսուինք»: 26 Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Թերահաւատներ, ինչո՞ւ այդպէս երկչոտ էք»: Այն ատեն ոտքի ելաւ, սաստեց հովերն ու ծովը, եւ մեծ խաղաղութիւն եղաւ: 27 Մարդիկ զարմացան, ու կ'ըսէին իրարու. «Ինչպիսի մարդ է ասիկա, որ նոյնիսկ հովերը եւ ծովը կը հնազանդին իրեն»: 28 Երբ անցաւ միւս եզերքը՝ Գերգեսացիներուն երկիրը, երկու դիւահարներ հանդիպեցան իրեն՝ գերեզմաններէն ելած, չափազանց դաժան, այնպէս որ ո՛չ մէկը կարող էր անցնիլ այդ ճամբայէն: 29 Եւ ահա՛ աղաղակեցին. «Դուն ի՞նչ գործ ունիս մեզի հետ, Յիսուս, Աստուծոյ Որդի. ատենէն առաջ մեզ տանջելո՞ւ համար եկար հոս»: 30 Անոնցմէ հեռու՝ խոզերու մեծ երամակ մը կար, որ կ'արածէր: 31 Դեւերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին. «Եթէ հանես մեզ, արտօնէ՛ մեզի՝ որ երթանք մտնենք խոզերու երամակին մէջ»: 32 Ըսաւ անոնց. «Գացէ՛ք»: Երբ անոնք դուրս ելան, զացին խոզերու երամակին մէջ, եւ ահա՛ ամբողջ երամակը գահավեժ տեղէն ծովը վազեց ու ջուրերուն մէջ մեռաւ: 33 Խոզարածներն ալ փախան, եւ քաղաքը երթալով՝ պատմեցին ամէն ինչ, նաեւ դիւահարներուն պատահած բաները: 34 Ուստի ամբողջ քաղաքը դուրս ելաւ՝ դիմաւորելու Յիսուսը, ու երբ տեսան զինք՝ աղաչեցին որ մեկնի իրենց հողմասաւն:

9 Ուստի նալ մտնելով՝ անցաւ միւս կողմը ու գնաց իր քաղաքը: 2 Եւ բերին իրեն անդամալոյծ մը, որ պառկած էր մահիճի մէջ: Յիսուս՝ տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անդամալոյծին. «Քաջալերուէ՛, որդեակ, մեղքերդ ներուած են քեզի»: 3 Դպիրներէն ոմանք ըսին՝ իրենք իրենց մէջ. «Ասիկա կը հայհոյէ»: 4 Յիսուս՝ գիտնալով անոնց մտածումները՝ ըսաւ. «Ինչո՞ւ չար բան կը մտածէք ձեր սիրտերուն մէջ: 5 Ո՞րը աւելի դիւրին է, “մեղքերդ ներուած են” ըսելը, թէ՛ “ոտքի ելիր ու քալէ” ըսելը: 6 Բայց որպէսզի գիտնաք թէ մարդու Որդին իշխանութիւն ունի մեղքերը ներելու երկրի վրայ, (այն ատեն ըսաւ անդամալոյծին.) “Ոտքի ելիր, ա՛մ մահիճոյ ու գնա՛մ տունդ”»: 7 Ան ալ ոտքի ելաւ եւ գնաց իր տունը: 8 Երբ բազմութիւնները տեսան՝ զարմացան, ու փառաբանեցին Աստուած, որ այդպիսի իշխանութիւն տուած էր մարդոց: 9 Յիսուս անկէ յառաջ երթալով՝ տեսաւ մարդ մը, Մատթէոս կոչուած, որ նստած էր մաքս ընդունելու տեղը, եւ ըսաւ անոր. «Յետեւէ՛ ինծի»: Ան ալ կանգնեցաւ ու հետեւեցաւ անոր: 10 Տունը սեղան նստած՝ ատենը՝ ահա՛ ուրիշ շատ մաքսաւորներ եւ մեղաւորներ եկած ու սեղան նստած էին Յիսուսի եւ անոր աշակերտներուն հետ: 11 Երբ Փարիսեցիները տեսան՝ ըսին անոր աշակերտներուն. «Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը կ'ուտէ մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու հետ»: 12 Բայց երբ Յիսուս լսեց՝ ըսաւ անոնց. «Ո՛չ թէ առողջներուն բժիշկ պէտք է, հապա՛ հիւանդներուն: 13 Գացէ՛ք, սորվեցէ՛ք թէ ի՞նչ ըսել է. “Կարեկցութիւն կ'ուզեմ, ու ո՛չ թէ զոհ”. որովհետեւ ես եկայ կանչելու ո՛չ թէ արդարները, հապա մեղաւորները՝ ապաշխարութեան»: 14 Այն ատեն Յովհաննէսի աշակերտները եկան անոր եւ ըսին. «Ինչո՞ւ մենք ու Փարիսեցիները յաճախ ծոմ կը պահենք, իսկ քու աշակերտներդ չեն պահեր»: 15 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Միթէ կարելի՞ է՝ որ հարսնեւորները սզան, քանի փեսան իրենց հետ է: Բայց օրերը պիտի գան՝ երբ փեսան պիտի վերցուի իրենցմէ. այն ատեն ծոմ պիտի պահեն: 16 Ո՛չ մէկը կը

ծգէ նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի մը վրայ, որովհետեւ անիկա որ անոր լուսմին համար դրուած է, կը քաշէ հանդերձը, ու պատժուածքը աւելի գէշ կ'ըլլայ: 17 Ո՛չ ալ նոր գինին կը դնեն հին տիկերու մէջ. այլապէս՝ տիկերը կը պատռին, եւ գինին կը թափի, եւ տիկերը կը կորսուին: Յապա նոր գինին կը դնեն նոր տիկերու մէջ, ու երկուքն ալ կը պահուին»: 18 Երբ ան այս բաները կը խօսէր անոնց հետ, ասի պետ մը եկաւ ու երկրպագեց անոր՝ ըսելով. «Աղջիկ թերեւս վախճանած է մինչեւ հիմա. բայց եկուր, դիր ձեռքդ անոր վրայ, եւ պիտի ապրի»: 19 Յիսուս ալ ոտքի ելաւ ու հետեւեցաւ անոր՝ իր աշակերտներուն հետ: 20 Եւ ասի կին մը, որ արիւնահոսութենէ կը տառապէր տասներկու տարիէ ի վեր, մօտեցաւ ետեւէն ու դպաւ անոր հանդերձին քղանցքին. 21 քանի որ կ'ըսէր ինքնիրեն. «Եթէ միայն դպչիմ անոր հանդերձին՝ պիտի բժշկուիմ»: 22 Յիսուս, երբ ետեւ դարձաւ ու տեսաւ զայն, ըսաւ. «Քաջայլերուէ, աղջիկ, հաւատքդ բժշկեց քեզ»: Եւ կինը բժշկուեցաւ նոյն ժամուն: 23 Երբ Յիսուս հասաւ պետին տունը, ու տեսաւ սրնգահարները եւ աղմկարար բազմութիւնը, 24 ըսաւ անոնց. «Մեկնեցէք, որովհետեւ աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ»: 25 Անոնք ալ ծաղրեցին զինք: Բայց երբ բազմութիւնը դուրս հանուեցաւ, ինք ներս մտաւ, բռնեց անոր ձեռքէն, եւ աղջիկը ոտքի ելաւ: 26 Այս լուրը տարածուեցաւ ամբողջ երկիրը: 27 Երբ Յիսուս յառաջ անցաւ անկէ, երկու կոյրեր հետեւեցան անոր՝ աղաղակելով. «Ողորմէ՛ մեզի, Դաւիթի՛ Որդի». 28 Երբ տուն հասաւ, կոյրերը եկան իրեն: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Կը հաւատամք թէ կրնամ ընել այս բանը»: Ըսին անոր. «Այո, Տէր»: 29 Այն ատեն դպաւ անոնց աչքերուն եւ ըսաւ. «Թող ըլլայ ձեզի՝ ձեր հաւատքին համեմատ»: 30 Անոնց աչքերը բացուեցան, ու Յիսուս ազդարարեց անոնց՝ ըսելով. «Չգուշացէք որ ո՛չ մէկը գիտնայ»: 31 Բայց անոնք մեկնելով տարածեցին անոր համբաւը այդ ամբողջ երկրին մէջ: 32 Երբ անոնք դուրս ելան, ասի համր դիւահար մարդ մը բերին իրեն: 33 Երբ դէրը ելաւ, համրը խօսեցաւ:

Ուստի բազմութիւնները զարմացան, ու կ'ըսէին թէ բնաւ այսպիսի բան երեւցած չէր Իսրայելի մէջ: 34 Բայց Փարիսեցիները կ'ըսէին. «Ան դեւերուն իշխանով դուրս կը հանէ դեւերը»: 35 Յիսուս կը շրջէր բոլոր քաղաքներն ու գիւղերը, կը սորվեցնէր անոնց ժողովարաններուն մէջ, կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը, եւ կը բուժէր բոլոր ախտերն ու բոլոր վատառողջութիւնները ժողովուրդին մէջ: 36 Եւ տեսնելով բազմութիւնները՝ զթաց անոնց վրայ, որովհետեւ պարտասած ու ցրուած էին՝ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս: 37 Այն ատեն ըսաւ իր աշակերտներուն. «Չունձքը իրապէս շատ է, բայց գործաւորները՝ քիչ. 38 ուրեմն աղերսեցէք հունձքին Տէրոջ, որ գործաւորներ ուղարկէ իր հունձքին»:

10 Յետոյ, բովը կանչելով իր տասներկու աշակերտները, իշխանութիւն տուաւ անոնց՝ անմաքուր ոգիներուն վրայ, որպէսզի դուրս հանեն զանոնք, ու բուժեն ամէն տեսակ ախտ եւ ամէն տեսակ վատառողջութիւն: 2 Ահաւասիկ տասներկու առաքելներուն անունները.- առաջինը՝ Սիմոն, որ Պետրոս կը կոչուի, եւ անոր եղբայրը՝ Անդրէաս, 3 Յակոբոս Չեբեդեան եւ անոր եղբայրը՝ Յովհաննէս, Փիլիպպոս ու Բարթողոմէոս, Թովմաս եւ Մատթէոս՝ մաքսաւորը, Յակոբոս Ալիւեան ու Ղեբէոս՝ որ Թաղէոս մականուանուեցաւ, 4 Սիմոն Կանանացի եւ Յուդա Իսկարիովտացի, որ մատնեց զայն: 5 Յիսուս դրկեց այս տասներկուքը եւ պատուիրեց անոնց. «Մի՛ երթաք հեթանոսներու ճամբայէն, ու մի՛ մտնէք Սամարացիներու որեւէ քաղաք, 6 այլ մանաւանդ զացէք Իսրայելի տան կորսուած ոչխարներուն: 7 Երբ երթաք, քարոզեցէք եւ ըսէք. “Երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է”»: 8 Բուժեցէք հիւանդները, մաքրեցէք բորոտները”, հանեցէք դեւերը. ձրի ստացած էք, ձրի տուէք: 9 Մի՛ ունենաք ո՛չ ոսկի, ո՛չ արծաթ ու ո՛չ պղինձ՝ ձեր գօտիներուն մէջ. 10 ո՛չ ճամբորդութեան համար պարկ, ո՛չ կրկին բաճկոն, ո՛չ կօշիկ, ո՛չ գաւազան. որովհետեւ գործաւորը

արժանի է իր կերակուրին: 11 Երբ քաղաք մը կամ գիւղ մը մտնէք, տեղեկացէ՛ք թէ ո՛վ է արժանաւորը անոր մէջ, եւ մնացէ՛ք անոր քով՝ մինչեւ որ մեկնիք անկէ: 12 Երբ տուն մտնէք, բարեւ տուէ՛ք անոր: 13 Եթէ այդ տունը արժանի է, ձեր բարեւը թող գայ անոր վրայ. իսկ եթէ արժանի չէ, ձեր բարեւը թող վերադառնայ ձեզի: 14 Եթէ մէկը չընդունի ձեզ ու մտիկ չընէ ձեր խօսքերը, երբ մեկնիք այդ տունէն կամ քաղաքէն, թօթուեցէ՛ք ձեր ոտքերուն փոշին: 15 Ըշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Սողոմագիներու եւ Գոմորացիներու երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը, քան այդ քաղաքին»»: 16 «Ահա՛ կը դրկեմ ձեզ իբր ոչխարներ՝ գայլերու մէջ. ուրեմն խորագ՛ւտ եղէք օձերու պէս, եւ աննենգ՝ աղաւնիներու պէս: 17 Իսկ զգուշացէ՛ք մարդոցմէ. որովհետեւ ատենաներու պիտի մատնեն ձեզ, ու պիտի խարազանեն ձեզ իրենց ժողովարաններուն մէջ: 18 Կառավարիչներու եւ թագաւորներու առջեւ պիտի տարուիք՝ իմ պատճառովս, իբր վկայութիւն անոնց ու հեթանոսներուն: 19 Բայց երբ մատնեն ձեզ, մի՛ մտահոգուիք թէ ինչպէս կամ ինչ պիտի խօսիք, որովհետեւ ինչ որ պիտի խօսիք՝ պիտի տրուի ձեզի այդ ժամուն: 20 Որովհետեւ ո՛չ թէ դուք էք որ պիտի խօսիք, հապա ձեր օրս օրգին՝ որ պիտի խօսի ձեր մէջ: 21 Եղբայրը մահուան պիտի մատնէ իր եղբայրը, եւ հայրը՝ զաւակը. ու զաւակներ պիտի ելլեն իրենց ծնողներուն դէմ եւ մեռցնեն զանոնք: 22 Բոլորին ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս համար. բայց ո՛վ որ տոկայ մինչեւ վախճանը, անիկա՛ պիտի փրկուի: 23 Երբ այս քաղաքին մէջ հալածեն ձեզ, փախէ՛ք ուրիշ քաղաք մը. որովհետեւ ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Պիտի չաւարտէք Իսրայելի քաղաքները, մինչեւ որ մարդու Որդին գայ»: 24 Աշակերտը գերիվեր չէ իր վարդապետէն, ո՛չ ալ ծառան՝ իր տիրոջմէն: 25 Բաւակակ է աշակերտին՝ որ իր վարդապետին պէս ըլլայ, ու ծառային՝ իր տիրոջ պէս: Եթէ տանուտըրը կոչեցին Բեղգեբուր, որչափ աւելի՛ անոր տնեցիները»: 26 « Ուրեմն

մի՛ վախնաք անոնցմէ, որովհետեւ ոչինչ կայ ծածկուած՝ որ պիտի չյայտնուի, ու գաղտնի՝ որ պիտի չգիտցուի: 27 Ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի խաւարի մէջ՝ խօսեցէ՛ք զայն լոյսի մէջ, եւ ինչ որ կը լսէք ականջի մէջ՝ քարոզեցէ՛ք տանիքներուն վրայ: 28 Մի՛ վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն ու չեն կրնար անձը սպաննել. այլ մանաւանդ վախցէ՛ք անկէ՝ որ կրնայ անձը եւ մարմինը կորսնցնել գեհեմին մէջ: (Geenna 9:1067) 29 Երկու ճնճողուկ չէն ծախուիր մէկ դանգի. սակայն անոնցմէ ո՛չ մէկը գետին կ'իյնայ առանց ձեր օր կամքին: 30 Բայց ձեր գլուխին բոլոր մագերն ալ համրուած են: 31 Ուրեմն մի՛ վախնաք, որովհետեւ դուք շատ ճնճողուկներէ աւելի կ'արժէք: 32 «Ուստի ո՛վ որ դաւանի զիս մարդոց առջեւ, ես ալ պիտի դաւանիմ զինք օրս առջեւ՝ որ երկինքն է: 33 Իսկ ո՛վ որ ուրանայ զիս մարդոց առջեւ, ես ալ պիտի ուրանամ զինք օրս առջեւ՝ որ երկինքն է»: 34 «Մի՛ կարծէք թէ ես եկայ խաղաղութիւն ձգելու երկրի վրայ: Ես եկայ ո՛չ թէ խաղաղութիւն ձգելու, հապա՝ սուր: 35 Որովհետեւ եկայ գատելու մարդը իր հօրմէն, եւ աղջիկը՝ իր մօրմէն, ու հարսը՝ իր կեսուրէն: 36 Մարդուն թշնամիները՝ իր տնեցիները պիտի ըլլան: 37 Ա՛ն որ ինձմէ աւելի կը սիրէ իր հայրը կամ մայրը՝ ինձի արժանի չէ, եւ ան որ ինձմէ աւելի կը սիրէ իր որդին կամ աղջիկը՝ ինձի արժանի չէ: 38 Ա՛ն որ իր խաչը չ'առնէր ու իմ ետեւէս չի գար, ինձի արժանի չէ: 39 Ա՛ն որ կը գտնէ իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ զայն, եւ ան որ կը կորսնցնէ իր անձը ինձի համար՝ պիտի գտնէ զայն»: 40 «Ա՛ն որ ձեզ կ'ընդունի՝ զիս կ'ընդունի. եւ ան որ զիս կ'ընդունի՝ զիս դրկորը կ'ընդունի: 41 Ա՛ն որ մարգարէ մը կ'ընդունի՝ մարգարէի անունով, մարգարէի վարձատրութիւն պիտի ստանայ. ու ան որ արդար մը կ'ընդունի՝ արդարի անունով, արդարի վարձատրութիւն պիտի ստանայ: 42 Եւ ո՛վ որ այս պատիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ ջուր խմցնէ՝ աշակերտի անունով, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի, բնան իր վարձատրութիւնը պիտի չկորսնցնէ»:

11 Երբ Յիսուս աւարտեց եկաւ, ո՛ր կ'ուտեր եւ ո՛ր կը խմեր, ու պատուէր տալը իր տասներկու կ'ըսէին. «Դեւ կայ անոր մէջ»: 19 Մարդու աշակերտներուն, մեկնեցաւ անկէ՝ սորվեցնելու եւ քարոզելու անոնց կ'ըսեն. «Ահա շատակեր ու զինուէր մարդ քաղաքներուն մէջ: 2 Երբ Յովհաննէս քանտին մէջ լսեց Քրիստոսի գործերուն բանտին մէջ լսեց Քրիստոսի գործերուն բարեկամ»: Բայց իմաստութիւնը մասին, իր աշակերտներէն երկուքը արդարացաւ իր գաւակներով»: 20 որկելով՝ ըսաւ անոր. 3 «Դո՛ւն ես ան՝ որ պիտի գար, թէ ուրիշի մը սպասենք»: 4 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Գացէ՛ք եւ պատմեցէ՛ք Յովհաննէսի՛ ինչ որ կը լսէք ու կը տեսնէք. 5 կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլները կը լսեն, մեռելները յարուցուին կ'առնեն, եւ աղքատներուն կ'աւետարանուի: 6 Երանի՛ անոր՝ որ չի գայթակղիր իմ պատճառովս»: 7 Երբ անոնք մեկնեցան, Յիսուս սկսաւ բազմութիւններուն ըսել Յովհաննէսի մասին. «Ինչ տեսնելու զացիք անապատը, հովքն տատանող եղէ՞՞գ մը: 8 Յապա ինչ տեսնելու զացիք. փափուկ հանդերձներ հագած մմրդ մը. ահա՛ փափուկ հանդերձներ կրողները՝ թագաւորներուն տուներն են: 9 Յապա ինչ տեսնելու զացիք. մարգարէ՞ մը: Այո, կը յայտարարեմ ձեզի, մարգարէ՛ մըն ալ աւելի: 10 Որովհետեւ ասիկա՛ է ան՝ որուն մասին գրուած է. «Ահա՛ ես կը դրկեմ իմ պատգամաւորս քու առջեւեղ. ան պիտի պատրաստէ ճամբադ՝ քու առջեւդ»: 11 Շշմմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Կիներէ ծնածներուն մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտիչէն աւելի մեծը ելած չէ՛». սակայն երկինքի թագաւորութեան մէջ՝ ամենէն պզտիկը անկէ աւելի մեծ է: 12 Ու Յովհաննէս Մկրտիչին օրերէն մինչեւ հիմա՛՛ երկինքի թագաւորութիւնը ոյժով կ'առնուի, եւ ուժեղները կը յափշտակեն զայն. 13 որովհետեւ բոլոր Մարգարէներն ու Օրէնքը մարգարեացան մինչեւ Յովհաննէս: 14 Եթէ կ'ուզէք ընդունիլ, անիկա՛ է Եղիան՝ որ պիտի գար: 15 Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ: 16 Բայց որո՛ւ նմանցնեմ այս սերունդը: Կը նմանի մանուկներու, որոնք հրապարակները նստելով կը գոչեն իրեցա ընկերներուն 17 եւ կ'ըսեն. «Սրինգ նուագեցինք ձեզի՛ ու չպարեցիք, ողբացինք ձեզի՛ ու չհեծեծեցիք»: 18 Որովհետեւ Յովհաննէս

եկաւ, ո՛ր կ'ուտեր եւ ո՛ր կը խմեր, ու կ'ըսէին. «Դեւ կայ անոր մէջ»: 19 Մարդու աշակերտներուն, մեկնեցաւ անկէ՝ սորվեցնելու եւ քարոզելու անոնց կ'ըսեն. «Ահա շատակեր ու զինուէր մարդ քաղաքներուն մէջ: 2 Երբ Յովհաննէս քանտին մէջ լսեց Քրիստոսի գործերուն բանտին մէջ լսեց Քրիստոսի գործերուն բարեկամ»: Բայց իմաստութիւնը մասին, իր աշակերտներէն երկուքը արդարացաւ իր գաւակներով»: 20 որկելով՝ ըսաւ անոր. 3 «Դո՛ւն ես ան՝ որ պիտի գար, թէ ուրիշի մը սպասենք»: 4 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Գացէ՛ք եւ պատմեցէ՛ք Յովհաննէսի՛ ինչ որ կը լսէք ու կը տեսնէք. 5 կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլները կը լսեն, մեռելները յարուցուին կ'առնեն, եւ աղքատներուն կ'աւետարանուի: 6 Երանի՛ անոր՝ որ չի գայթակղիր իմ պատճառովս»: 7 Երբ անոնք մեկնեցան, Յիսուս սկսաւ բազմութիւններուն ըսել Յովհաննէսի մասին. «Ինչ տեսնելու զացիք անապատը, հովքն տատանող եղէ՞՞գ մը: 8 Յապա ինչ տեսնելու զացիք. փափուկ հանդերձներ հագած մմրդ մը. ահա՛ փափուկ հանդերձներ կրողները՝ թագաւորներուն տուներն են: 9 Յապա ինչ տեսնելու զացիք. մարգարէ՞ մը: Այո, կը յայտարարեմ ձեզի, մարգարէ՛ մըն ալ աւելի: 10 Որովհետեւ ասիկա՛ է ան՝ որուն մասին գրուած է. «Ահա՛ ես կը դրկեմ իմ պատգամաւորս քու առջեւեղ. ան պիտի պատրաստէ ճամբադ՝ քու առջեւդ»: 11 Շշմմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Կիներէ ծնածներուն մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտիչէն աւելի մեծը ելած չէ՛». սակայն երկինքի թագաւորութեան մէջ՝ ամենէն պզտիկը անկէ աւելի մեծ է: 12 Ու Յովհաննէս Մկրտիչին օրերէն մինչեւ հիմա՛՛ երկինքի թագաւորութիւնը ոյժով կ'առնուի, եւ ուժեղները կը յափշտակեն զայն. 13 որովհետեւ բոլոր Մարգարէներն ու Օրէնքը մարգարեացան մինչեւ Յովհաննէս: 14 Եթէ կ'ուզէք ընդունիլ, անիկա՛ է Եղիան՝ որ պիտի գար: 15 Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ: 16 Բայց որո՛ւ նմանցնեմ այս սերունդը: Կը նմանի մանուկներու, որոնք հրապարակները նստելով կը գոչեն իրեցա ընկերներուն 17 եւ կ'ըսեն. «Սրինգ նուագեցինք ձեզի՛ ու չպարեցիք, ողբացինք ձեզի՛ ու չհեծեծեցիք»: 18 Որովհետեւ Յովհաննէս

12 Այդ ատեն Յիսուս՝ Շաբաթ օր մը՝ գնաց արտերու մէջէն. իր

աշակերտները՝ անօթենալով՝ սկսան մէջ: 20 Պիտի չփշրէ ջախջախուած ցորենի հասկեր փրցնել եւ ուտել: 2 եղէգը ու պիտի չմարէ պլպլացող էրբ Փարիսեցիները տեսան՝ ըսին անոր. պատրոյզը, մինչեւ որ իրաւունքը հասցնէ «Ահա՛ բու աշակերտներդ կը գործեն, յաղթութեան: 21 Եւ հեթանոսները պիտի մինչդեռ արտօնուած չէ գործել Շաբաթ յուսան անոր անունին»: 22 Այն ատեն օրը»: 3 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Չէք բերին իրեն կոյր ու համր դիւահար մը, կարդացեր Դաւիթի ըրածը, երբ ինք եւ բուժեց զայն, այնպէս որ համրն ու եւ իրեն հետ եղողները անօթեցան. կոյրը խօսեցաւ եւ տեսաւ: 23 Ամբողջ 4 մտաւ Աստուծոյ տունը, ու կերաւ բազմութիւնը զմայլեցաւ, ու կ'ըսէր. առաջադրութեան հացերը, որ ոչ իրեն «Արդեօք ասիկա՞ն է Դաւիթի որդին»: 24 Բայց երբ Փարիսեցիները լսեցին՝ ըսին. արտօնուած էր ուտել, ոչ ալ իրեն հետ եղողներուն, բայց միայն քահանաներուն: «Ասիկա ուրիշ բանով դուրս չի հաներ 5 Կամ թէ Օրէնքին մէջ չէք կարդացեր թէ քահանաները կը սրբապղծեն Շաբաթը տաճարին մէջ՝ Շաբաթ օրերը, եւ մտածումները՝ ըսաւ անոնց. «Ինքնիր անպարտ են: 6 Բայց կը յայտարարեն դէմ բաժնուած որեւէ թագաւորութիւն՝ ձեզի թէ այստեղ տաճարէն աւելի մեծ կ'աւերի, եւ ինքնիր դէմ բաժնուած մէկը կայ: 7 Եթէ գիտնայիք թէ ինչ ըսել որեւէ քաղաք կամ տուն՝ չի կրնար Է. “Կարեկցութիւն կ'ուզեմ, ու ոչ թէ զոհ”, այն ատեն չէիք դատապարտեր Սատանան, բաժնուած է ինքնիր դէմ. անպարտները. 8 որովհետեւ մարդու Որդին տներն Է Շաբաթին»: 9 Մեկնելով անկէ՝ եկաւ անոնց ժողովարանը: 10 Յոն մարդ մը կար, որուն ձեռքը չորցած էր: Ամբաստանելու համար զինք՝ հարցուցին անոր. «Արտօնուած է բուժել Շաբաթ օրը»: 11 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը, որ եթէ ոչխար մը ունենայ եւ ան փոսի մէջ ինչայ Շաբաթ օրը, չի բռնէր ու վեր չի հաներ զայն: 12 Յետեւաբար մարդը որչափ աւելի կ'արժէ ոչխարէն: Ուրեմն արտօնուած է բարիք գործել Շաբաթ օրը»: 13 Այն ատեն ըսաւ այդ մարդուն. «Երկարէ՛ ձեռքը»: Ան ալ երկարեց, եւ առողջացաւ միւսին պէս: 14 Իսկ Փարիսեցիները դուրս ելլելով՝ խորհրդակցեցան անոր դէմ թէ ինչպէս կորսնցնեն զայն: 15 Երբ Յիսուս գիտցաւ՝ մեկնեցաւ անկէ: Մեծ բազմութիւններ հետեւեցան անոր, եւ բուժեց բոլորը. 16 բայց սաստիկ հրահանգեց անոնց՝ որ ոչ մէկուն յայտնեն զինք, 17 որպէսզի իրագործուի Եսայի մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. 18 «Ահա՛ իմ ծառաս՝ որ ընտրեցի, եւ իմ սիրելիս՝ որուն հաճեցաւ իմ անձս. իմ Յոգիս պիտի դնեմ անոր վրայ, ու իրաւունքը պիտի հռչակէ հեթանոսներուն: 19 Ո՛չ պիտի հակառակի, ոչ պիտի պռայ, եւ ոչ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներուն լիութենէն: 20 Բարի մարդը իր սիրտին

բարի գանձէն կը հանէ բարի բաներ, իսկ չար մարդը իր սիրտին չար գանձէն կը հանէ չար բաներ: 36 Բայց կը յայտարարեմ ձեզի. «Մտնէ դատարկ խօսքի համար՝ որ մարդիկ կը խօսին, հաշիւ պիտի տան դատաստանին օրը»: 37 Որովհետեւ քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, եւ քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս»: 38 Այն ատեն դպիրներէն ու Փարիսեցիներէն ոմանք ըսին իրեն. «Վարդապետ, նշան մը կ'ուզենք տեսնել քեզմէ»: 39 Իսկ ինք պատասխանեց անոնց. «Չար եւ շնացող սերունդը նշան կը խնդրէ: Ուրիշ նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը: 40 Որովհետեւ ինչպէս Յովնան մնաց կետ ձուկին փորին մէջ՝ երեք օր ու երեք գիշեր, այնպէս մարդու Որդին պիտի մնայ երկրի սիրտին մէջ՝ երեք օր եւ երեք գիշեր: 41 Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը պիտի կանգնին այս սերունդին դէմ ու պիտի դատապարտեն զայն, որովհետեւ զղջացին Յովնանի քարոզութեամբ. եւ ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս: 42 Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը ոտքի պիտի ելլէ այս սերունդին դէմ ու զայն պիտի դատապարտէ, որովհետեւ ինք եկաւ երկրի ծայրերէն՝ Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու. եւ ահա Սողոմոնէ մեծ մէկը կայ հոս»: 43 «Երբ անմաքուր ոգին դուրս կ'ելլէ մարդէ մը՝ կը շրջի անջուր տեղեր, հանգստութիւն կը փնտռէ, ու չի գտներ: 44 Այն ատեն կ'ըսէ. «Վերադառնամ իմ տունս՝ ուրկէ ելայ»: Կու գայ եւ կը գտնէ զայն՝ պարապ, ալուրած ու գարդարուած: 45 Այն ատեն կ'երթայ, եւ կ'առնէ իրեն հետ եօթը ուրիշ ոգիներ՝ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին. եւ այդ մարդուն վերջին վիճակը կ'ըլլայ առաջինէն աւելի գէշ: Այնպէս պիտի ըլլայ այս չար սերունդին ալ»: 46 Մինչ ինք կը խօսէր բազմութեան, իր մայրն ու եղբայրները կայնած էին դուրսը, եւ կը ջանային խօսիլ իրեն հետ: 47 Մէկը ըսաւ իրեն. «Ահա՛ քու մայրդ ու եղբայրներդ կայնած են դուրսը, եւ կը ջանան խօսիլ քեզի հետ»: 48 Ինք ալ պատասխանեց իրեն ըսողին. «Ո՞վ է իմ մայրս, ու որո՞նք են իմ եղբայրներս»: 49 Եւ երկարելով իր ձեռքը դէպի իր

աշակերտները՝ ըսաւ. «Ահա՛ մայրս ու եղբայրներս. 50 որովհետեւ ո՞վ որ կը գործադրէ իմ երկնաւոր Յօրս կամքը, անկիւմ է իմ եղբայրս, քոյրս եւ մայրս»:

13 Նոյն օրը Յիսուս՝ տունէն ելլելով՝ նստաւ ծովուն եզերքը: 2 Մեծ բազմութիւններ բովը հաւաքուեցան. ուստի ինք նաւ մտաւ ու նստաւ, իսկ ամբողջ բազմութիւնը կայնած էր ծովեզերքը: 3 Շատ բաներ խօսեցաւ անոնց՝ առակներով, եւ ըսաւ. 4 «Ահա՛ սերմնացան մը գնաց՝ որ սերմ ցանէ: Երբ կը ցանէր, քանի մը սերմեր ինկան ճամբային եզերքը, եւ թռչունները եկան ու լափեցին զանոնք: 5 Ուրիշներ ինկան ժայռոտ տեղերու վրայ, ուր շատ հող չկար, եւ իսկոյն բուսան՝ հողին խորունկութիւն չունենալուն համար. 6 սակայն տօթակէզ եղան երբ արեւը ելաւ, ու չորցան՝ քանի որ արմատ չունէին: 7 Ուրիշներ ալ ինկան փուշերու մէջ. եւ փուշերը բարձրացան ու խեղդեցին զանոնք: 8 Իսկ ուրիշներ ինկան լաւ հողի մէջ, եւ պտուղ տուին՝ մէկը հարիւր, միւսը՝ վաթսուս, միւսը՝ երեսուն: 9 Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»: 10 Աշակերտները մօտենալով՝ ըսին իրեն. «Ինչո՞ւ առակներով կը խօսիս անոնց»: 11 Ինք ալ պատասխանեց անոնց. «Քանի որ ձեզի տրուած է գիտնալ երկինքի թագաւորութեան խորհուրդները, բայց անոնց տրուած չէ: 12 Որովհետեւ ո՞վ որ ունի, անոր պիտի տրուի ու առատութեան մէջ պիտի ըլլայ. իսկ ո՞վ որ չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի: 13 Ուստի առակներով կը խօսիմ անոնց, քանի որ տեսնելով՝ չեն տեսներ, ու լսելով՝ չեն լսեր, ոչ ալ կը հասկնան: 14 Անոնց վրայ պիտի իրագործուի Եսայիի մարգարէութիւնը՝ որ կ'ըսէ. «Շատ պիտի լսէ՛ք՝ բայց պիտի չհասկնաք. շատ պիտի տեսնէ՛ք՝ բայց պիտի չըմբռնէք: 15 Որովհետեւ այս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, եւ իրենց ականջներով ծանր լսեցին ու գոցեցին իրենց աչքերը, որպէսզի աչքերով չտեսնեն, ականջներով չլսեն, սիրտով չհասկնան, եւ դարձի չգան, ու ես չքժշկեմ զանոնք»: 16 Բայց երանի՛ ձեր աչքերուն՝ որ կը տեսնեն, եւ ձեր ականջներուն՝ որ կը լսեն: 17 Որովհետեւ

ճշմարտապետ կը յայտարարեմ ձեզի թէ շատ մարգարէներ եւ արդարներ ցանկացին տեսնել ձեր տեսածները՝ ու չտեսան, եւ լսել ձեր լսածները՝ ու չլսեցին»։ 18 «Լսեցէք ուրեմն սերմնացանին առակը։ 19 Ո՛վ որ կը լսէ թագաւորութեան խօսքը եւ չի հասկնար, չարը կու գայ ու կը յափշտակէ անոր սիրտին մէջ ցանուածը։ Ասիկա ան է՝ որ սերմ ստացաւ ճամբային եզերքը։ 20 Փայռոտ տեղերու վրայ սերմ ստացողը ան է, որ կը լսէ խօսքը եւ իսկոյն կ'ընդունի զայն ուրախութեամբ։ 21 Բայց իր մէջ արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւէ, ու երբ տառապանք կամ հալածանք ըլլայ խօսքին պատճառով՝ իսկոյն կը գայթակղի։ 22 Փուշերու մէջ սերմ ստացողը ան է, որ կը լսէ խօսքը, սակայն այս աշխարհի հոգերն ու հարստութեան խաբէութիւնը կը խեղդեն խօսքը, եւ անպտուղ կ'ըլլայ։ (aiօն g165) 23 Իսկ լաւ հողի մէջ սերմ ստացողը ան է, որ խօսքը կը լսէ ու կը հասկնայ. նաեւ պտուղ կու տայ, եւ կը բերէ՝ մէկը հարիւր, միւսը՝ վաթսուն, միւսը՝ երեսուն»։ 24 Ուրիշ առակ մըն ալ առաջարկեց անոնց ու ըսաւ. «Երկինքի թագաւորութիւնը նմանեցաւ մարդու մը, որ իր արտին մէջ լաւ սերմ ցանեց։ 25 Մինչ մարդիկ կը քնանային՝ իր թշնամին եկաւ, որոմ ցանեց ցորենին մէջ եւ գնաց։ 26 Երբ խոտը ծաղկեցաւ ու պտուղ բերաւ, այն ատեն որոմն ալ երեւցաւ։ 27 Ուստի հողատիրոջ ծառաները մօտեցան եւ ըսին անոր. «Տէր, դուն լաւ սերմ չցանցեցիր արտիդ մէջ. ուրեմն որոմը ուրկէ՞ է»։ 28 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Թշնամի մը ըրած է ասիկա»։ Ծառաները ըսին իրեն. «Ուստի կ'ուզեն որ երթանք ու քաղենք զանոնք»։ 29 Իսկ ան ըսաւ. «Ո՛չ, որպէսզի երբ որոմը քաղէ՝ ցորենն ալ չփրցնէք անոր հետ։ 30 Թո՛ղ տուէք որ երկուքն ալ միասին աճին՝ մինչեւ հունձքի ատենը»։ Եւ հունձքի ատենը պիտի ըսեմ հնձողներուն. «Նախ որոմը քաղեցէք ու խուրձ-խուրձ կապեցէք՝ այրելու համար, իսկ ցորենը ժողվեցէք իմ ամբարս»։ 31 Ուրիշ առակ մըն ալ առաջարկեց անոնց եւ ըսաւ. «Երկինքի թագաւորութիւնը նման է մանանեխի հատիկի մը, որ մարդ մը առաւ ու ցանեց

իր արտին մէջ։ 32 Արդարեւ ան բոլոր սերմերուն ամենէն պզտիկն է, բայց երբ աճի՝ տունկերուն մեծագոյնը կ'ըլլայ ու ծառ կը դառնայ, այնպէս որ երկինքի թռչունները կու գան եւ կը բնակին անոր ճիւղերուն վրայ»։ 33 Ուրիշ առակ մըն ալ ըսաւ անոնց. «Երկինքի թագաւորութիւնը նման է խմորին, որ կին մը առաւ ու պահեց երեք գրիւ ալիւրի մէջ՝ մինչեւ որ ամբողջը խմորուեցաւ»։ 34 Յիսուս առակներով խօսեցաւ բազմութեան այս բոլոր բաները։ Առանց առակի չէր խօսեր անոնց, 35 որպէսզի իրագործուի մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. «Առակներով պիտի բանամ բերանս, եւ պիտի արտայայտեմ աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր ծածկուած բաները»։ 36 Այն ատեն Յիսուս արձակեց բազմութիւնը, ու տուն գնաց։ Իր աշակերտները մօտեցան իրեն եւ ըսին. «Բացատրէ մեզի արտին որոմներուն առակը»։ 37 Ինք ալ պատասխանեց անոնց. «Լաւ սերմը ցանողը՝ մարդու Որդին է, 38 արտը՝ աշխարհն է։ Լաւ սերմը թագաւորութեան որդիներն են, բայց որոմը չարին որդիներն են։ 39 Թշնամին որ ցանեց զայն՝ Չարախօսն է, հունձքը՝ աշխարհի վախճանն է, եւ հնձողները՝ հրեշտակներն են։ (aiօն g165) 40 Ուրեմն ինչպէս որ որոմը կը քաղուի ու կ'այրուի կրակի մէջ, այնպէս պիտի ըլլայ այս աշխարհի վախճանին։ (aiօն g165) 41 Մարդու Որդին պիտի դրկէ իր հրեշտակները, եւ պիտի հաւաքեն իր թագաւորութենէն բոլոր գայթակողութիւններն ու անօրէնութիւն գործողները, 42 եւ պիտի նետեն զանոնք կրակի հնոցին մէջ. հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակռաներու կրճտում։ 43 Այն ատեն արդարները պիտի փայլին արեւի պէս՝ իրենց Յօր թագաւորութեան մէջ։ Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»։ 44 «Դարձեալ՝ երկինքի թագաւորութիւնը նման է արտի մէջ պահուած գանձին, որ մարդ մը՝ գտնելէ ետք՝ կը ծածկէ, եւ ուրախութենէն կ'երթայ, կը ծախէ իր ամբողջ ունեցածը, ու կը գնէ այդ արտը»։ 45 «Դարձեալ՝ երկինքի թագաւորութիւնը նման է առեւտրականի մը, որ գեղեցիկ մարգարիտներ կը փնտռէ,

46 Եւ շատ պատուական մարգարիտ մը գտնելէ ետք՝ գնաց, ծախեց իր ամբողջ ունեցածը, ու գնեց զայն»: 47 «Դարձեալ՝ երկինքի թագաւորութիւնը նման է ծովը նետուած ուռկանի մը, որ ամէն տեսակ ձուկ կը ժողվէ: 48 Երբ ուռկանը լեցուեցաւ, հանեցին ծովեզերքը եւ նստան, հաւաքեցին լաւերը ամաններու մէջ, իսկ դուրս նետեցին վատերը: 49 Այսպէս պիտի ըլլայ աշխարհի վախճանին: Յրեշտակները պիտի ելլեն, արդարներուն մէջէն պիտի զատեն չարերը, (մատ. 13:42) 50 ու պիտի նետեն զանոնք կրակի հնոցին մէջ. հոն պիտի ըլլայ լաց եւ ակռաներու կրճտում»: 51 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Հասկցմբ այս ամէնը»: Ըսին անոր. «Այո՛, Տէր»: 52 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ասոր համար ամէն դպիր՝ որ աշակերտ եղած է երկինքի թագաւորութեան, նման է տանտիրոջ մը՝ որ իր գանձէն կը հանէ նորն ու հինը»: 53 Երբ Յիսուս աւարտեց այս առակները՝ մեկնեցաւ անկէ: 54 Գնաց իր բնագաւառը եւ կը սորվեցներ անոնց՝ իրենց ժողովարանին մէջ, այնպէս որ անոնք կ'ապշեին ու կ'ըսէին. «Ասիկա ուրկէ՞ ունի այս իմաստութիւնը եւ հրաշքները: 55 Ասիկա հիւսնին որդին չէ. ասոր մայրը Մարիամ չի կոչուիր: Ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս, Յովսէս, Սիմոն ու Յուդա, 56 եւ ասոր քոյրերը՝ բոլորն ալ մեր բով չեն: Ուրեմն ասիկա ուրկէ՞ ունի այս բոլոր բաները». 57 ու կը զայթակղէին անոր պատճառով: Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց. «Մարգարէ մը առանց պատիւի չէ, բացի իր բնագաւառին եւ իր տան մէջ»: 58 Ու շատ հրաշքներ չգործեց հոն՝ անոնց անհաւատութեան պատճառով:

14 Այդ ատեն Յերոսոմէոս չորրորդապետը լսեց Յիսուսի համբաւը, եւ ըսաւ իր ծառաներուն. 2 «Ան Յովհաննէս Մկրտիչն է՝ մեռելներէն յարութիւն առած. ուստի հրաշքներ կը գործուին անով»: 3 Արդարեւ Յերոսոմէոս բռներ էր Յովհաննէսը, ու զայն կապելով բանտը դրեր էր, իր եղբօր՝ Փիլիպպոսի կնոջ՝ Յերոսոմէոսի պատճառով. 4 որովհետեւ Յովհաննէս կ'ըսէր անոր. «Քեզի արտօնուած չէ կին առնել զինք»: 5 Ուստի կ'ուզէր սպաննել զայն, բայց կը վախճար բազմութենէն,

որովհետեւ մարգարէ կը նկատէին՝ զայն: 6 Երբ Յերոսոմէոսի ծնունդին տարեդարձը կը տօնուէր, Յերոսոմէոսի աղջիկը պարեց հանդիսականներուն առջեւ, ու հաճեցուց Յերոսոմէոսը: 7 Ուստի երդումով խոստացաւ որ տար անոր ինչ որ ուզէր: 8 Ան ալ՝ նախապէս խրատուած ըլլալով իր մօրմէն՝ ըսաւ. «Տնւր ինծի Յովհաննէս Մկրտիչին գլուխը՝ ափսէի մը վրայ»: 9 Թագաւորը տրտմեցաւ. բայց երդումներուն եւ իրեն հետ նստողներուն պատճառով՝ հրամայեց որ տրուի: 10 Ու մարդ որկելով՝ զխատեց Յովհաննէսը բանտին մէջ: 11 Եւ անոր գլուխը բերուեցաւ ափսէի մը վրայ ու տրուեցաւ աղջիկին. ան ալ տուաւ իր մօր: 12 Եւ անոր աշակերտները եկան, վերցուցին մարմինը, թաղեցին զայն, ու զացին պատմեցին Յիսուսի: 13 Երբ Յիսուս լսեց, անկէ նաւով մեկնեցաւ ամայի տեղ մը՝ առանձին: Երբ բազմութիւնները լսեցին, ոտքով հետեւեցան անոր՝ իրենց քաղաքներէն: 14 Երբ դուրս ելաւ, տեսնելով մեծ բազմութիւն մը՝ զթաց անոնց վրայ ու բուժեց անոնց հիւսնոները: 15 Իրիկունը՝ իր աշակերտները եկան եւ ըսին. «Հոս ամայի տեղ մըն է, ու ժամանակը արդէն անցած է. արձակէ բազմութիւնը, որպէսզի երթան գիւղերը եւ կերակուր գնեն իրենց»: 16 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Պետք չկայ որ անոնք երթան, դուք տուէք անոնց՝ որ ուտեն»: 17 Անոնք ալ ըսին. «Հոս ուրիշ բան չունինք, բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու ձուկ»: 18 Ըսաւ անոնց. «Հոն՝ ինծի բերէք զանոնք»: 19 Եւ հրամայեց որ բազմութիւնը նստեցնեն խոտին վրայ: Հինգ նկանակներն ու երկու ձուկերը առաւ, դէպի երկինք նայելով՝ օրհնեց, եւ կտրելով նկանակները՝ տուաւ աշակերտներուն, աշակերտներն ալ՝ բազմութեան: 20 Բոլորը կերան ու կշտացան, եւ վերցնելով աւելցած բեկորները՝ տասներկու կողով լեցուցին: 21 Անոնք որ կերան՝ հինգ հազարի չափ այր մարդիկ էին, կիներէն ու մանուկներէն զատ: 22 Իսկոյն հարկադրեց աշակերտները՝ որ նաւ մտնեն եւ իրմէ առաջ անցնին միւս եզերքը, մինչ ինք բազմութիւնները կ'արձակէր:

23 Բազմութիւնները արձակելէ ետք, լեռը ելաւ առանձին՝ աղօթելու: Երբ իրիկուն եղաւ, հոն Էր՝ մինակը: 24 Իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղն Էր՝ այեկոծութեան մէջ, որովհետեւ հովը հակառակ ուղղութեամբ Էր: 25 Գիշերուան չորրորդ պահուն՝ Յիսուս գնաց դէպի նաւը, քալելով ծովուն վրայ: 26 Երբ աշակերտները տեսան զայն՝ որ կը քալէր ծովուն վրայ, վրդովեցան եւ ըսին թէ աչքի երեւոյթ մըն Է, ու վախնալով աղաղակեցին: 27 Իսկոյն Յիսուս խօսեցաւ անոնց եւ ըսաւ. «Քաջալերուեց՛էք, ես եմ, մի՛ վախնաք»: 28 Պետրոս պատասխանեց անոր. «Տէր, եթէ դո՛ւն ես, հրամայէ՛ ինձի՛ որ գամ քեզի ջուրերուն վրայէն»: 29 Ան ալ ըսաւ. «Եկ՛ո՛ւր: Երբ Պետրոս նաւուսի իջաւ, քալեց ջուրերուն վրայէն՝ Յիսուսի քով երթալու համար: 30 Բայց տեսնելով հովին սաստիկ ըլլալը՝ վախցաւ: Երբ սկսաւ ընկղմի, աղաղակեց. «Տէր, փրկէ՛ զիս»: 31 Յիսուս իսկոյն երկարեց իր ձեռքը, բռնեց զինք ու ըսաւ. «Թերահաւանտ, ինչո՛ւ կասկածեցար»: 32 Երբ նաւ ելան՝ հովը դադրեցաւ: 33 Անոնք որ նաւուն մէջ էին՝ եկան, երկրպագեցին անոր եւ ըսին. «Ճշմարտապէս դուն Աստուծոյ Որդին ես»: 34 Անցնելով միւս կողմը՝ հասան Գեննեսարէթ: 35 Երբ այդ տեղի մարդիկը ճանչցան զինք, մարդ դրկեցին ամբողջ շրջակայքը, բերին անոր բոլոր ախտաւորները, 36 ու կ'աղաչէին անոր որ միայն դաչէին իր հանդերձին քղանցքին. եւ անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան:

15 Այն ատեն Յիսուսի եկան դպիրներ ու Փարիսեցիներ, որոնք Երուսաղէմէն էին, եւ ըսին. 2 «Ինչո՛ւ քու աշակերտներդ զանց կ'ընեն նախնիքներուն աւանդութիւնը, քանի որ չեն լուար իրենց ձեռքերը՝ երբ հաց կ'ուտեն»: 3 Ինք ալ պատասխանեց անոնց. «Հապա դո՛ւք ինչո՛ւ զանց կ'ընէք Աստուծոյ պատուիրանը՝ ձեր աւանդութեան պատճառով: 4 Արդարեւ Աստուած պատուիրեց. “Պատուէ՛ հայրդ ու մայրդ. 5 եւ ո՛վ որ անիծէ իր հայրը կամ մայրը, մահով թող վախճանի”: 6 Բայց դուք կ'ընէք. “Ո՛վ որ իր հօր կամ մօր ըսէ թէ “ի՛նչ օգուտ որ պիտի ստանաս ինձմէ՛

Աստուծոյ տալիք ընծայ է”, եւ իր հայրը կամ մայրը չպատուէ՛ ազատ է”: Այսպէս՝ անվաւեր դարձուցած էք Աստուծոյ պատուիրանը՝ ձեր աւանդութեան պատճառով: 7 Կեդծաւորներ, Եսայի ճիշդ մարգարեացաւ ձեր մասին՝ ըսելով. 8 “Այս ժողովուրդը միայն շրթունքով կը պատուէ զիս, բայց իրենց սիրտը հեռու է ինձմէ. 9 եւ պարապ տեղը կը պաշտեն զիս՝ մարդոց պատուէրները սորվեցնելով իբր վարդապետութիւն”»: 10 Եւ բազմութիւնը կանչելով իրեն՝ ըսաւ անոնց. «Լսեցէ՛ք ու հասկցէ՛ք. 11 ո՛չ թէ ինչ որ կը մտնէ բերանը՝ կը պղծէ մարդը, հապա ինչ որ կ'ելլէ բերանէն՝ անիկան կը պղծէ մարդը»: 12 Այն ատեն իր աշակերտները մօտեցան եւ ըսին իրեն. «Գիտնս թէ Փարիսեցիները 13 Ան ալ պատասխանեց. «Ամէն տունկ՝ որ իմ երկնաւոր Յայրս չէ տնկած, պիտի խլուի: 14 Թողուցէ՛ք զանոնք. իրենք կոյր են, ու կոյրերու առաջնորդ: Եթէ կոյրը առաջնորդէ կոյրը, երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան»: 15 Պետրոս ըսաւ անոր. «Բացատրէ՛ մեզի այս առակը»: 16 Յիսուս ըսաւ. «Դո՛ւք ալ տակաւին անխելք էք. 17 չէ՞ք հասկնար թէ ամէն ինչ որ կը մտնէ բերանը, կը պարունակուի փորին մէջ, ու կը ձգուի արտաքնոցը: 18 Իսկ ինչ որ բերանէն դուրս կ'ելլէ՛ սիրտէն յառաջ կու գայ, եւ անիկան կը պղծէ մարդը: 19 Որովհետեւ սիրտէն կ'ելլեն չար մտածումներ, սպանութիւններ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւններ, սուտ վկայութիւններ ու հայհոյութիւններ: 20 Ասո՛նք են որ կը պղծեն մարդը, բայց անյուշա ձեռքով հաց ուտելը՝ չի պղծեր մարդը»: 21 Յիսուս անկէ մեկնելով՝ գնաց Տիրուսի ու Սիդոնի երկրամասերը: 22 Եւ ահա՛ քանանացի կին մը, այդ հողամասերէն ելած, կը պոռար անոր. «Ողորմէ՛ ինձի, Տէր, Դաւիթի որդի, աղջիկս սաստիկ կը չարչարուի դէմէն»: 23 Ինք ո՛չ մէկ խօսքով պատասխանեց անոր. իսկ իր աշակերտները մօտենալով՝ կը թախանձէին իրեն ու կ'ըսէին. «Արձակէ՛ զայն, որովհետեւ կ'աղաղակէ մեր ետեւէն»: 24 Ինք ալ պատասխանեց. «Ես դրկուեցայ միայն Իսրայէլի տան կորուսած ոչխարներուն»: 25 Բայց անիկա

եկաւ, երկրպագեց անոր եւ ըսաւ. «Տէր, օգնէ՛ ինձի»: 26 Ան ալ պատասխանեց. «Լաւ չէ առնել զաւակներուն հացը ու նետել շուներուն»: 27 Անիկա ալ ըսաւ. «Այո՛, Տէր. սակայն շուները կը կերակրուին իրենց տիրոջ սեղանէն ինկած փշրանքներով»: 28 Այն ատեն Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ո՛վ կին, մեծ է հաւատքդ. թող ըլլայ քեզի՛ ինչ որ կ'ուզես»: Եւ նոյն ժամուն անոր աղջիկը բժշկուեցաւ: 29 Յիսուս անկէ մեկնեցաւ. երբ Գալիլէայի ծովեզերքը հասաւ՝ լեռը ելլելով նստաւ: 30 Ու մեծ բազմութիւններ եկան իրեն, որոնք ունէին իրենց հետ կաղեր, կոյրեր, համրեր, հաշմանդամներ եւ շատ ուրիշներ, ու ձգեցին զանոնք Յիսուսի ոտքը: Ան ալ բուժեց զանոնք. 31 այնպէս որ բազմութիւնը գմայլեցաւ՝ տեսնելով որ համրերը կը խօսէին, հաշմանդամները կը բժշկուէին, կաղերը կը քայլէին եւ կոյրերը կը տեսնէին. ու կը փառաբանէին Իսրայէլի Աստուածը: 32 Յիսուս՝ քովը կանչելով իր աշակերտները՝ ըսաւ. «Կը գթամ այդ բազմութեան վրայ, որովհետեւ արդէն երեք օրէ ի վեր քովս են, եւ ուտելիք ոչինչ ունին: Չեմ ուզեր անօթի արձակել զանոնք, որպէսզի ճամբան չպարտասին»: 33 Աշակերտները ըսին անոր. «Մենք անապատին մէջ ուրկէ՞ պիտի ունենանք այնչափ հաց, որ կշտացնենք այնչափ մեծ բազմութիւն մը»: 34 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Քանի՞ նկանակ ունիք»: Անոնք ալ ըսին. «Եօթը, ու քանի մը մանր ձուկ»: 35 Հրամայեց բազմութեան՝ որ նստին գետինին վրայ: 36 Առաւ եօթը նկանակներն ու ձուկերը, շնորհակալ եղաւ, կտրեց եւ տուաւ աշակերտներուն, աշակերտներն ալ՝ բազմութեան: 37 Բոլորը կերան ու կշտացան, եւ վերցնելով աւելցած բեկորները՝ եօթը զամբիւղ լեցուցին: 38 Անոնք որ կերան՝ չորս հազար այր մարդիկ էին, կիներէն ու մանուկներէն զատ: 39 Երբ արձակեց բազմութիւնը, նաւ մտաւ եւ գնաց Մագդաղայի հողամասը:

16 Փարիսեցիներն ու Սադուկեցիները քովը եկան՝ փորձելու համար զինք, եւ կը խնդրէին իրմէ որ երկինքէն նշան մը ցոյց տայ իրենց: 2 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Երբ իրիկուն

ըլլայ՝ կ'ըստք. “Վաղը լաւ օդ պիտի ըլլայ, որովհետեւ երկինքը շառագունած է”, 3 իսկ ամտուն. “Այսօր մրրիկ պիտի ըլլայ, որովհետեւ երկինքը շառագունած ու մթագնած է”: Կեդծաւորներ, զիտէք զննել երկինքի երեսը, բայց չէք կրնար գիտնալ ժամանակներուն նշանները: 4 Չար ու շնացող սերունդը նշան կը խնդրէ: Սակայն ուրիշ նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը»: Եւ ձգեց զանոնք ու գնաց: 5 Երբ իր աշակերտները անցան միւս եզերքը, մոռցած էին հաց առնել: 6 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ուշադիր եղէք, զգուշացէ՛ք Փարիսեցիներու եւ Սադուկեցիներու խմորէն»: 7 Անոնք ալ կը մտածէին իրենց մէջ՝ ըսելով. «Հաց չբերինք մեզի հետ»: 8 Երբ Յիսուս ըմբռնեց՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ կը մտածէք ձեր մէջ, թերահաւատներ, թէ հաց չառիք: 9 Տակաւին չէք հասկնար եւ չէք յիշեր հինգ նկանակները՝ որ բաժնեցիք հինգ հազարին, ու քանի կողով վերցուցիք. 10 ո՞չ ալ եօթը նկանակները՝ որ բաժնեցիք չորս հազարին, եւ քանի զամբիւղ վերցուցիք: 11 Ինչպէս չէք հասկնար թէ հացի համար չըսի ձեզի. “Չգուշացէ՛ք Փարիսեցիներու եւ Սադուկեցիներու խմորէն”»: 12 Այդ ատեն հասկցան թէ չըսաւ որ զգուշանան հացի խմորէն, հապա՛ Փարիսեցիներու եւ Սադուկեցիներու ուսուցումէն: 13 Երբ Յիսուս կ'երթար հարցուց իր աշակերտներուն. «Մարդիկ ինչ կ'ըսեն, ո՞վ եմ ես՝ մարդու Որդին»: 14 Անոնք ըսին. «Ոմանք կ'ըսեն թէ Յովհաննէս Մկրտիչն էս, ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներ ալ՝ Երեմիան կամ մարգարէներէն մէկը»: 15 Ըսաւ անոնց. «Իսկ դուք ինչ կ'ըստք, ո՞վ եմ»: 16 Սիմոն Պետրոս պատասխանեց. «Դուն Բրիստոնն էս, ապրող Աստուծոյ Որդին»: 17 Յիսուս ըսաւ անոր. «Երանի՛ քեզի, Սիմոն, Յովնանի որդի. որովհետեւ ո՞չ թէ մարմինն ու արիւնը յայտնեցին քեզի ասիկա, հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է: 18 Ես ալ կը յայտարարեմ քեզի. “Դուն Պետրոս ես, եւ այս վեմին վրայ պիտի կառուցանեմ իմ եկեղեցիս, ու դժոխքին դռները պիտի չյաղթեն անոր:

(Hadēs 986) 19 Երկինքի թագաւորութեան բանալիները պիտի տամ քեզի, եւ ինչ որ երկրի վրայ կապես՝ երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ, ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես՝ երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ»։ 20 Այն ատեն աշակերտներուն պատուիրեց՝ որ ոչ մէկուն ըսեն թէ ինք Քրիստոսն է։ 21 Այդ ատենէն ետք Յիսուս ցոյց տուաւ իր աշակերտներուն թէ պետք էր որ երթար Երուսաղէմ, շատ չարչարանքներ կրէր երեցնտրէն, քահանայապետներէն եւ դպիրներէն, սպանուէր ու յարուօթիւն առնէր երրորդ օրը։ 22 Պետրոս մէկդի առաւ զինք, եւ սկսաւ յանդիմանել զինք՝ ըսելով. «Ամենեւին, Տէր, այդ բանը չպատահի՛ք թեզի»։ 23 Ինք ալ դառնալով՝ Պետրոսի ըսաւ. «Ետէնս գնա, Ստանանյ, դուն գայթակղութիւն ես ինձի. որովհետեւ ոչ թէ Աստուծոյ բաները կը մտածես, հապա՛ մարդոց բաները»։ 24 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ իր աշակերտներուն. «Եթէ մէկը ուզէ գալ իմ ետեւէս, թող ուրանայ ինքզինք, վերցնէ իր խաչը, ու հետեւի ինձի։ 25 Որովհետեւ ո՛վ որ ուզէ փրկել իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ զայն, իսկ ո՛վ որ կորսնցնէ իր անձը՝ ինձի համար, պիտի գտնէ զայն։ 26 Քանի որ մարդ ինչ օգուտ կ'ունենայ, եթէ շահի ամբողջ աշխարհը բայց կորսնցնէ իր անձը. կամ՝ մարդ ինչ փրկանք պիտի տայ իր անձին փոխարէն։ 27 Որովհետեւ մարդու Որդին պիտի գայ իր Յօր փառքով՝ իր հրեշտակներուն հետ, եւ այն ատեն պիտի հատուցանէ իւրաքանչիւրին՝ իր գործերուն համեմատ։ 28 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Յոս ներկայ եղողներէն կան ոմանք՝ որ մահ պիտի չհամտեսեն, մինչեւ որ տեսնեն մարդու Որդին՝ եկած իր թագաւորութեամբ»։

17 Վեց օր ետք՝ Յիսուս առաւ իրեն հետ Պետրոսը, Յակոբոսն ու անոր եղբայրը՝ Յովհաննէսը, հանեց զանոնք բարձր լեռ մը՝ առանձին, 2 եւ այլակերպեցաւ անոնց առջեւ. իր երեսը փայլեցաւ արեւի պէս, ու իր հանդերձները ճերմակ եղան՝ լոյսի պէս։ 3 Եւ ահա՛ Մովսէս ու Եղիա երեւցան անոնց, եւ կը խօսակցէին իրեն հետ։ 4 Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. «Տէր, լաւ է

որ կենանք հոս. եթէ կ'ուզես, շինենք հոս երեք վրան, մէկը՝ քեզի, մէկը՝ Մովսէսի, ու մէկը՝ Եղիայի»։ 5 Մինչ ան կը խօսէր, լուսաւոր ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ, եւ ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով. «Այս է իմ սիրելի Որդիս՝ որուն հաճեցայ. անոր մտիկ ըրէք»։ 6 Երբ աշակերտները լսեցին, իրենց երեսին վրայ ինկան ու սաստիկ վախցան։ 7 Յիսուս մօտենալով՝ դպաւ անոնց եւ ըսաւ. «Ոտքի ելէք, մի՛ վախնաք»։ 8 Իրենց աչքերը բարձրացուցին ու ոչ մէկը տեսան՝ բայց միայն Յիսուսը։ 9 Երբ լեռնէն վար կ'իջնէին, Յիսուս հրահանգեց անոնց. «Այդ տեսիլքը ոչ մէկուն պատմեցէք, մինչեւ որ մարդու Որդին մեռելներէն յարուօթիւն առնէ»։ 10 Աշակերտները հարցուցին իրեն. «Յապա ինչո՞ւ դպիրները կ'ըսեն թէ “պետք է որ նախ Եղիա գայ”»։ 11 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Իրաւ է թէ նախ Եղիա պիտի գայ եւ վերահաստատեմ ամեն բան։ 12 Բայց ձեզի կ'ըսեն թէ Եղիա արդէն եկած է, ու չճանչցան զայն, հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր. նոյնպէս ալ մարդու Որդին պիտի չարչարուի անոնցմէ»։ 13 Այն ատեն աշակերտները հասկցան թէ Յովհաննէս Մկրտիչին մասին ըսաւ իրենց։ 14 Երբ եկան բազմութեան քով, մարդ մը մօտեցաւ անոր, եւ ծնրադրելով՝ ըսաւ. 15 «Տէր, ողորմէ՛ որդիիս, որ կը լուսնոտի ու չարաչար կը տանջուի. քանի որ յաճախ կրակի մէջ կ'իյնայ, եւ յաճախ՝ ջուրի մէջ։ 16 Չինք բերի քու աշակերտներուդ, ու չկրցան զինք բժշկել»։ 17 Յիսուս պատասխանեց. «Ո՛վ անհաւատ եւ խտորեալ սերունդ, մինչեւ երբ պիտի ըլլամ ձեզի հետ, մինչեւ երբ պիտի հանդուրժեմ ձեզի։ Յո՛ւ ինձի բերէք զայն»։ 18 Յիսուս սաստեց զայն, դէլը ելաւ անկէ, ու պատանին բժշկուեցաւ նոյն ժամուն։ 19 Այն ատեն աշակերտները գացին Յիսուսի քով՝ առանձին, եւ ըսին. «Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զայն»։ 20 Յիսուս ըսաւ. «Ձեր թերահաւատութեան պատճառով. քանի որ ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Եթէ մանանեխի հատիկի չափ հաւատք ունենաք, պիտի ըսէք այս լեռան. “Փոխադրու՛մ ասկէ հոն”, ու պիտի փոխադրուի, եւ ոչինչ անկարելի

պիտի ըլլայ ձեզի»: 21 Սակայն այս տեսակը ուրիշ բանով դուրս չ'ելլեր, բայց միայն աղօթքով ու ծումապահույթեամբ»: 22 Մինչ անոնք Գալիլեայի մէջ կը մնային, Յիսուս ըսաւ անոնց. «Մարդու Որդին պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, 23 ու պիտի սպաննեն զինք. բայց յարութիւն պիտի առնէ երրորդ օրը»: Անոնք ալ չափազանց տրտմեցան: 24 Երբ անոնք եկան Կափառնայում, երկդրամեան տուրքը գանձողները եկան Պետրոսի եւ ըսին. «Ձեր վարդապետը չի վճարեր երկդրամեանը»: Ան ալ ըսաւ. «Այո՛, կը վճարէ»: 25 Երբ տուն մտաւ, Յիսուս կանխեց զինք՝ ըսելով. «Ինչ է քու կարծիքդ, Սիմոն. երկրի թագաւորները որով կը ստանան հարկը կամ տուրքը, իրենց որդիներէն՝ թէ օտարներէն»: 26 Պետրոս ըսաւ. «Օտարներէն»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Ուրեմն որդիները ազատ են: 27 Բայց որպէսզի չգայթակղեցնենք զանոնք, զնա ծովը ու կարթ նետէ, եւ ան առաջին ձուկը որ կ'ելլէ: Երբ անոր բերանը բանաս՝ սատեր մը պիտի գտնես. ան զայն ու տո՛ւր անոնց՝ ինծի եւ քեզի համար»:

18 Նոյն ժամուն աշակերտները եկան Յիսուսի քով ու ըսին. «Ո՞վ է մեծագոյնը երկինքի թագաւորութեան մէջ»: 2 Յիսուս ալ կանչեց իրեն մանուկ մը, կայնեցուց զայն անոնց մէջտեղ, 3 եւ ըսաւ. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Եթէ դարձի չգաք ու մանուկներու պէս չըլլաք, բնան պիտի չմտնէք երկինքի թագաւորութիւնը”»: 4 Ուրեմն ո՞վ որ կը խոնարհեցնէ ինքզինք՝ այս փոքր մանուկին պէս, անիկա՛ն է մեծագոյնը երկինքի թագաւորութեան մէջ. 5 եւ ո՞վ որ կ'ընդունի այսպիսի մանուկ մը՝ իմ անունովս, զինս կ'ընդունի»: 6 «Ո՞վ որ գայթակղեցնէ մէկը այս պատիկներէն՝ որոնք ինծի կը հաւատան, աւելի օգտակար պիտի ըլլար անոր՝ որ իշու ջաղացքի քար մը կախուէր իր վիզէն, ու ծովուն անդունդը ընկողմեր: 7 Վայ աշխարհի՛՜ գայթակղութիւններու պատճառով. որովհետեւ հարկ է որ գայթակղութիւնները գան, բայց վայ այն մարդուն՝ որուն միջոցով գայթակղութիւնը կու գայ: 8 Ուրեմն եթէ

ձեռքդ կամ ոտքդ կը գայթակղեցնէ քեզ, կտրէ՛ զայն ու նետէ՛ քեզմէ. աւելի լաւ է քեզի՛ կանդ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը, քան երկու ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ եւ նետուիլ յաւիտենական կրակին մէջ: (aídnios g166) 9 Եթէ աչքդ կը գայթակղեցնէ քեզ, հանէ՛ զայն ու նետէ՛ քեզմէ. աւելի լաւ է քեզի՛ մէկ աչքով մտնել կեանքը, քան երկու աչք ունենալ եւ նետուիլ գեհենի կրակին մէջ»: (Geenna g1067) 10 «Ուշադիր եղէք որ չարհամարիէք այս պատիկներէն մէկը. քանի որ կ'ըսեմ ձեզի թէ երկինքի մէջ անոնց հրեշտակները ամէն ատեն կը տեսնեն երեսը իմ Յօրս՝ որ երկինքն է: 11 Որովհետեւ մարդու Որդին եկաւ կորսուածը փրկելու: 12 Ինչ է ձեր կարծիքը. եթէ մարդ մը ունենայ հարիւր ոչխար եւ անոնցմէ մէկը մոլորի, իննսունինը ոչխարները լեռները չի թողուր ու՞՞ երթար՝ փնտռելու մոլորածը: 13 Եթէ պատահի որ գտնէ զայն, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ աւելի՛ կ'ուրախանայ անոր համար, քան իննսունինինին՝ որոնք մոլորած չէին: 14 Ա՛յսպէս՝ ձեր երկնաւոր Յայրը չի հաճիր որ այս պատիկներէն մէկը կորսուի»: 15 «Եթէ եղբայրդ մեղանչէ քեզի դէմ, զնա՛ եւ ըսէ՛ իրեն իր յանցանքը՝ երբ դուն ու ան մինակ էք. եթէ մտիկ ընէ քեզի՛՜ շահեցար եղբայրդ: 16 Բայց եթէ մտիկ չընէ քեզի, ան քեզի հետ մէկ կամ երկու հոգի եւս, որպէսզի ամէն խօսք հաստատուի երկու կամ երեք վկաներու բերանով: 17 Եթէ անոնց ալ մտիկ չընէ, ըսէ՛ եկեղեցիին. իսկ եթէ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, թող ըլլայ քեզի հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս: 18 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ինչ որ կապէք երկրի վրայ՝ կապուած պիտի ըլլայ երկինքի մէջ, եւ ինչ որ արձակէք երկրի վրայ՝ արձակուած պիտի ըլլայ երկինքի մէջ”»: 19 Դարձեալ կը յայտարարեմ ձեզի. “Եթէ ձեզմէ՛ երկու հոգի համաձայնին երկրի վրայ՝ որեւէ բան խնդրելու, պիտի ըլլայ անոնց իմ Յօրմէս՝ որ երկինքն է”»: 20 Որովհետեւ ուր որ երկու կամ երեք հոգի հաւաքուած ըլլան իմ անունովս, ես հոն եմ՝ անոնց մէջ»: 21 Այն ատեն Պետրոս մօտեցաւ անոր եւ ըսաւ. «Տէր, եթէ եղբայրս մեղանչէ ինծի դէմ՝ քանի՛ անգամ

ներեմ անոր. մինչեւ եճօքը անգամ»: 22 Յիսուս ըսաւ անոր. «Քեզի չեմ ըսեր՝ «մինչեւ եօթն անգամ», հապա՝ «մինչեւ եօթանասուն անգամ եօթը»»: 23 Ուստի թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը, որ ուզէց հաշիւ առնել իր տասը հազար տաղանդի պարտապան մը բերուեցաւ իրեն: 25 Բայց ան վճարելու կարողութիւն չունենալով՝ անոր տէրը հրամայեց, որ ան ծախուի, նաեւ անոր կինն ու զաւակները եւ անոր ամբողջ ունեցածը, ու պարտքը վճարուի: 26 Իսկ ծառան իյնալով՝ երկրպագեց անոր եւ ըսաւ. «Տէր, համբերատար եղի՛ր ինձի հանդէպ, ու ամէնը պիտի վճարեմ քեզի»:

27 Ծառային տէրը՝ զթալով՝ արձակեց զայն, եւ ներեց անոր պարտքը: 28 Նոյն ծառան գնաց, գտաւ իր ծառայակիցներէն մէկը՝ որ հարիւր դահեկան կը պարտէր իրեն, ու բռնելով զայն՝ կը խեղդէր եւ կ'ըսէր. «Վճարէ՛ ինձի ունեցած պարտքը»:

29 Ուստի իր ծառայակիցը ինկաւ անոր ոտքը, կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր. «Համբերատար եղի՛ր ինձի, եւ պիտի վճարեմ քեզի»:

30 Բայց ինք չէր ուզեր. հապա գնաց ու բանտը նետել տուաւ զայն՝ մինչեւ որ վճարէր պարտքը: 31 Երբ իր ծառայակիցները տեսան ինչ որ պատահեցաւ՝ շատ տրտմեցան, ու եկան եւ պատմեցին իրենց տիրոջ ամբողջ պատահածը: 32 Այն ատեն անոր տէրը կանչեց զայն ու ըսաւ. «Չար ծառայ, այդ ամբողջ պարտքը ներեցի քեզի՝ քանի որ աղաչեցիր ինձի. 33 ուրեմն պէտք չէր որ դուն ալ ողորմէիր ծառայակիցիդ, ինչպէս ես ողորմեցայ քեզի»:

34 Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ յանձնեց զայն տանջողներուն, մինչեւ որ վճարէր ամբողջ պարտքը: 35 Իմ երկնաւոր Հայրս ալ նոյնպէս պիտի ընէ ձեզի, եթէ ձեզմէ իւրաքանչիւրը իր եղբօր սրտանց չնրէր իր յանցանքները»:

19 Երբ Յիսուս աւարտեց այս խօսքերը, մեկնեցաւ Գալիլեայէն եւ գնաց Հրէաստանի հողամասը՝ Յորդանանի միւս կողմը: 2 Մեծ բազմութիւններ հետեւեցան անոր, ու հոն բուժեց զանոնք: 3 Փարիսեցիները մօտեցան անոր եւ

փորձեցին զայն՝ ըսելով. «Արտօնուած է, որ մարդ մը արձակէ իր կինը՝ որեւէ պատճառի համար»: 4 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Չէք կարդացեր երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի թէ ան՝ որ սկիզբէն ստեղծեց, արու եւ եգ ստեղծեց զանոնք, ու ըսաւ. 5 «Այս պատճառով մարդը պիտի թողու հայրն ու մայրը, եւ պիտի յարի իր կնոջ, ու երկուքը պիտի ըլլան մէկ մարմին»:

6 Հետեւաբար ալ երկու չեն, հապա՝ մէկ մարմին. ուրեմն մարդը թող չգատէ ինչ որ Աստուած իրարու միացուցած է»:

7 Հսին իրեն. «Հապա ինչո՞ւ Մովսէս պատուիրեց ամուսնալուծումի վկայագիր տալ եւ արձակել»:

8 Ըսաւ անոնց. «Մովսէս ձեր սիրտին կարծրութեան համար արտօնեց ձեզի՝ որ արձակէք ձեր կիները. բայց սկիզբէն այնպէս չէր: 9 Սակայն կը յայտարարէմ ձեզի. «Ո՛վ որ կ'արձակէ իր կինը՝ առանց պոռնկութեան պատճառի, ու կ'ամուսնանայ ուրիշի մը հետ՝ եւ կ'ըսէր. «Վճարէ՛ ինձի ունեցած շնութիւն կ'ընէ: Եւ ո՛վ որ արձակուածին հետ կ'ամուսնանայ՝ շնութիւն կ'ընէ»»:

10 Իր աշակերտները ըսին իրեն. «Եթէ այդ է պարագան մարդուն եւ իր կնոջ միջեւ, օգտակար չէ ամուսնանալ»:

11 Բայց ինք ըսաւ անոնց. «Բոլորը չեն ընդունիր ասիկա, հապա անոնք՝ որոնց տրուած է: 12 Որովհետեւ կան ներքինիներ, որոնք այդպէս ծանօտ իրենց մօր որովայնէն. կան ներքինիներ, որոնք մարդոցմէ՛ ներքինի եղան. ու կան ներքինիներ, որոնք իրենք զիրենք ներքինի ըրին՝ երկինքի թագաւորութեան համար: Ո՛վ որ կրնայ ընդունիլ՝ թող ընդունի»:

13 Այն ատեն մանուկներ բերուեցան իրեն, որպէսզի ձեռք դնէ անոնց վրայ եւ աղօթէ. իսկ աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք: 14 Յիսուս ըսաւ. «Թո՛ղ տուէք մանուկներուն, ու մի՛ արգիլէք զանոնք՝ որ զան ինձի, որովհետեւ երկինքի թագաւորութիւնը այդպիսիներունն է»:

15 Եւ ձեռք դնելէ ետք անոնց վրայ՝ մեկնեցաւ անկէ: 16 Մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր. «Քարի վարդապետ, ինչ բարիք գործեմ՝ որ ունենամ յաւիտենական կեանքը»:

(*aiōnios g166*) 17 Ան ալ ըսաւ անոր. «Ինչո՞ւ բարի կը կոչես զիս. մէկէն գատ բարի չկայ, որ Աստուած է: Եթէ կ'ուզես մտնել կեանքը՝

պահէ պատուիրանները»: 18 Ըսաւ անոր. «Որո՞նք»: Յիսուս պատասխանեց. «Սպանութիւն մի՛ ըներ, շնութիւն մի՛ ըներ, գողութիւն մի՛ ըներ, սուտ վկայութիւն մի՛ տար, 19 պատուէ՛ հայրդ ու մայրդ, եւ սիրէ՛ ընկերդ քու անձիդ՝ պէս»: 20 Երիտասարդը ըսաւ անոր. «Պահած եմ այդ բոլորը՝ պատանութենէս ի վեր. տակաւին ինչ կը պակսի ինձի»: 21 Յիսուս ըսաւ անոր. «Եթէ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ՝ գնա՛, ծախէ՛ ինչքդ եւ տո՛ւր աղքատներուն, ու գանձ պիտի ունենաս երկինքը. ապա հետեւէ՛ ինձի»: 22 Երբ երիտասարդը լսեց այս խօսքը՝ տրտմած գնաց, որովհետեւ շատ ստացուածք ունէր: 23 Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Յարուստը դժուարութեամբ պիտի մտնէ երկինքի թագաւորութիւնը”»: 24 Դարձեալ կը յայտարարեմ ձեզի. “Աւելի դիւրին է որ ո՛ւղտը անցնի ասեղին ծակէն, քան թէ հարուստը մտնէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը”»: 25 Երբ աշակերտները լսեցին, չափազանց ապշեցան եւ ըսին. «Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուի»: 26 Յիսուս նայելով անոնց՝ ըսաւ. «Ատիկա անկարելի է մարդոց բով, բայց ամէն բան կարելի է Աստուծոյ բով»: 27 Այն ատեն Պետրոս ըսաւ անոր. «Ահա մենք թողուցինք ամէն ինչ ու հետեւեցանք քեզի. ուրեմն ինչ պիտի ըլլայ մեզի»: 28 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Դուք՝ որ հետեւեցաք ինձի, միւս գալուստին”, երբ մարդու Որդին բազմի իր փառքի գահին վրայ, դուք ալ պիտի բազմիք տասներկու գահերու վրայ՝ դատելու Իսրայելի տասներկու տոհմերը”»: 29 Ո՛վ որ թողուցած ըլլայ տուներ, եղբայրներ, քոյրեր, հայր, մայր, կին, զաւակներ, կամ արտեր՝ իմ անունիս համար, պիտի ստանայ հարիւրապատիկը եւ ժառանգէ յաւիտենական կեանքը: (aiōnios g166) 30 Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, ու յետիններ՝ առաջին»:

20 «Արդարեւ երկինքի թագաւորութիւնը նման է հողատիրոջ մը, որ ամտուն կանուխ դուրս ելաւ՝ գործաւորներ վարձելու իր այգիին համար: 2 Երբ համաձայնեցաւ գործաւորներուն հետ՝

օրը մէկ դահեկանի, որկեց զանոնք իր այգին: 3 Երրորդ ժամուան՝ ատենները «Սպանութիւն մի՛ ըներ, շնութիւն մի՛ ըներ, գողութիւն մի՛ ըներ, սուտ վկայութիւն մի՛ տար, 4 ու ըսաւ անոնց. «Դուք ալ գացէք իմ այգիս, եւ կու տամ ձեզի ինչ որ իրաւացի է»: 5 Անոնք ալ գացին: Դարձեալ դուրս ելաւ վեցերորդ ժամուան եւ իններորդ ժամուան ատենները, ու նոյնը ըրաւ: 6 Տասնմեկերորդ ժամուան ատենները դուրս ելաւ, ուրիշներ գտաւ՝ որոնք անգործ կայնած էին, եւ անոնց ըսաւ. «Ինչո՞ւ հոս ամբողջ օրը անգործ կայնած էք»: 7 Ըսին իրեն. «Որովհետեւ ոչ մէկը վարձեց մեզ»: Ըսաւ անոնց. «Դուք ալ գացէք այգին, ու պիտի ստանաք ինչ որ իրաւացի է»: 8 Երբ իրիկուն եղաւ, այգիին տէրը ըսաւ իր տնտեսին. «Կանչէ՛ գործաւորները եւ տո՛ւր անոնց վարձքը՝ վերջիններէն սկսելով մինչեւ առաջինները»: 9 Երբ եկան անոնք՝ որ տասնմեկերորդ ժամուան ատենները գացեր էին, ստացան մեկական դահեկան: 10 Առաջինները գալով՝ կը կարծէին թէ աւելի պիտի ստանան. բայց իրենք ալ ստացան մեկական դահեկան: 11 Երբ ստացան՝ տրտնջեցին հողատիրոջ դէմ եւ ըսին. 12 «Այդ վերջինները մէկ ժամ աշխատեցան, բայց զանոնք հաւասար ըրիր մեզի՝ որ կրեցինք օրուան ծանրութիւնն ու տաքութիւնը»: 13 Ան ալ պատասխանեց անոնցմէ մէկուն. «Ընկեր, ես չեմ անիրաւեր քեզ. միթէ դուն ինձի հետ չհամաձայնեցար մէկ դահեկանի. 14 ա՛ն քուկդ եւ գնա՛: Կ'ուզեմ որ տամ այս վերջինին՝ քեզի տուածիս չափ. 15 միթէ արտօնուած չ'է ինձի՝ ընել ինչ որ ուզեմ իմ ունեցածիս: Միթէ քու աչքդ չար է՝ որ ես բարի եմ»: 16 Այսպէս՝ յետինները պիտի ըլլան առաջին, եւ առաջինները՝ յետին. որովհետեւ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները՝ քիչ»: 17 Երբ Յիսուս կը բարձրանար Երուսաղէմ, ճամբան իրեն հետ առաւ տասներկու աշակերտները՝ առանձին, եւ ըսաւ անոնց. 18 «Ահա կը բարձրանաք Երուսաղէմ, ու մարդու Որդին պիտի մատուի բահանայապետներուն եւ դպիրներուն, ու մահուան պիտի դատապարտեն զինք. 19 հեթանոսներուն պիտի մատնեն

զինք՝ որ ծաղրուի, խարազանուի եւ խաչուի. բայց յարութիւն պիտի առնէ երրորդ օրը»: 20 Այն ատեն Չեբեդեոսի որդիներուն մայրը եկաւ անոր իր որդիներուն հետ, կ'երկրպագէր անոր ու բան մը կը խնդրէր անկէ: 21 Ան ալ ըսաւ անոր. «Ինչ կ'ուզես»: Ըսաւ անոր. «Ըսէ՛, որ քու թագաւորութեանդ մէջ՝ այս երկու որդիներս բազմին, մէկը՝ աջ կողմդ, եւ միւսը՝ ձախ կողմդ»: 22 Յիսուս պատասխանեց. «Չէք գիտեր թէ ինչ կը խնդրէք: Կրնա՞ք խմել այն բաժակը՝ որ ես պիտի խմեմ, կամ մկրտուիլ այն մկրտութեամբ՝ որով ես պիտի մկրտուիմ»: Ըսին իրեն. «Կրնանք»: 23 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Արդարեւ պիտի խմէք իմ բաժակս, ու պիտի մկրտուիք այն մկրտութեամբ՝ որով ես մկրտուելու եմ. բայց իմ աջ կամ ձախ կողմս բազմիդ՝ իմն չէ տալը, հապա պիտի տրուի անոնց՝ որոնց համար պատրաստուած է իմ Յօրմետս»: 24 Երբ միւս տասը աշակերտները լսեցին՝ ընդվզեցան այդ երկու եղբայրներուն դէմ: 25 Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք եւ ըսաւ. «Գիտէք թէ հեթանոսներուն իշխանները կը տիրապետեն անոնց վրայ, ու մեծամեծները կ'իշխեն անոնց վրայ: 26 Բայց այդպէս թող չըլլայ ձեր մէջ. հապա ձեզմէ՛ ըվ որ ուզէ մեծ ըլլալ՝ անիկա ձեր սպասարկուն թող ըլլայ, 27 ու ձեզմէ՛ ըվ որ ուզէ գլխաւոր ըլլալ՝ անիկա ձեր ստորակը թող ըլլայ. 28 ինչպէս մարդու Որդին եկաւ ոչ թէ սպասարկութիւն ընդունելու, հապա՝ սպասարկելու եւ իր անձը փրկանք տալու շատերու համար»: 29 Երբ անոնք դուրս ելան Երիթովէն, մեծ բազմութիւն մը հետեւեցաւ անոր: 30 Եւ ահա՛ երկու կոյրեր նստած էին ճամբային եզերքը. երբ լսեցին թէ Յիսուս կ'անցնի, աղաղակեցին. «Ողորմէ՛ մեզի, Տէր, Դաւիթի Որդի»: 31 Բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք՝ որ լռեն, բայց անոնք ալ աւելի կ'աղաղակէին. «Ողորմէ՛ մեզի, Տէր, Դաւիթի Որդի»: 32 Յիսուս կանգ առնելով՝ կանչեց զանոնք եւ ըսաւ. «Ինչ կ'ուզէք որ ընեմ ձեզի»: 33 Ըսին անոր. «Տէր, թող մեր աչքերը բացուին»: 34 Յիսուս գթալով՝ դպաւ անոնց աչքերուն.

իսկոյն անոնց աչքերը բացուեցան, ու հետեւեցան անոր:

21 Երբ մօտեցան Երուսաղէմի ու հասան Բեթփագէ, Ձիթենիներու լեռան մօտ, Յիսուս դրկեց երկու աշակերտ՝ 2 ըսելով անոնց. «Գացէ՛ք այդ ձեր դիմացի գիւղը, ու իսկոյն պիտի գտնէք կապուած էջ մը, եւ անոր հետ՝ աւանակ մը. արձակեցէ՛ք զանոնք ու բերէ՛ք ինծի: 3 Եթէ մէկը բան մը ըսէ ձեզի, ըսէ՛ք. “Տէրոջ պետք են”, եւ իսկոյն պիտի դրկէ զանոնք»: 4 Այս ամէնը կատարուեցաւ, որպէսզի իրագործուի մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. 5 «Ըսէ՛ք Սիոնի աղջիկին. “Ահա՛ Թագաւորդ կու գայ քեզի, հեզ եւ հեծած իշու վրայ, իշու ձագի՛ աւանակի վրայ”»: 6 Աշակերտները գացին, եւ ըրին ինչպէս Յիսուս պատուիրած էր իրենց. 7 բերին էջն ու աւանակը, դրին անոնց վրայ իրենց հանդերձները, եւ նստաւ անոնց վրայ: 8 Ահագին բազմութիւն մը փռեց իր հանդերձները ճամբային վրայ. ուրիշներ ճիւղեր կը կտրէին ծառերէն ու կը տարածէին ճամբային վրայ: 9 Եւ առջեւէն գացող ու իրեն հետեւող բազմութիւնները կ'աղաղակէին. «Ովսաննա՛ Դաւիթի Որդիին: Օրինեալ է ան՝ որ կու գայ Տէրոջ անունով: Ովսաննա՛ ամենաբարձր վայրերուն մէջ»: 10 Երբ ան մտաւ Երուսաղէմ, ամբողջ քաղաքը շարժեցաւ եւ ըսաւ. «Ո՛վ է ասիկա»: 11 Բազմութիւնը ըսաւ. «Այս է Յիսուս մարգարէն՝ Գալիլէայի Նազարէթն»: 12 Յիսուս մտաւ Աստուծոյ տաճարը, դուրս հանեց բոլոր անոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին, եւ տապալեց լումայափոխներուն սեղաններն ու աղանի ծախողներուն աթոռները, 13 եւ ըսաւ անոնց. «Գրուած է. “Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի”, բայց դուք աւազակներու քարայր ըրիք զայն»: 14 Կոյրեր ու կաղեր եկան իրեն՝ տաճարին մէջ, եւ բուժեց զանոնք: 15 Երբ քահանայապետներն ու դպիրները տեսան անոր գործած սքանչելիքները, եւ մանուկները՝ որոնք տաճարին մէջ կ'աղաղակէին. «Ովսաննա՛ Դաւիթի Որդիին», ընդվզեցան 16 եւ ըսին անոր. «Կը լսեն ինչ կ'ըսեն ատոնք»:

Յիսուս ըսաւ անոնց. «Այո՛, բնաւ չէ՞ր կարդացած գրուածը. “Երախաներուն ու ծծկերներուն բերանով գովաբանութիւն կատարեցիր”»: 17 Ապա ձգեց զանոնք, զնաց քաղաքէն դուրս՝ Բեթանիա, ու կեցաւ հոն գիշերը: 18 Առտուն, մինչ կը վերադառնար քաղաքը, անօթեցաւ: 19 Ու ճամբան տեսնելով թզենի մը՝ բովը գնաց: Ոչինչ գտաւ անոր վրայ՝ տերեւներէն զատ, եւ ըսաւ անոր. «Ասկէ ետք ո՛չ մէկ պտուղ ըլլայ վրադ՝ յաւիտեան»: Թզենին անմիջապէս չորցաւ: (aiōn g165) 20 Երբ աշակերտները տեսան, զարմացան ու ըսին. «Ինչպէս թզենին անմիջապէս չորցաւ»: 21 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ չտատամսիք, ո՛չ միայն պիտի ընէք այդ թզենիին եղածը, այլ նաեւ եթէ ըսէք այս լերան. “Ելիր ու ծովը նետուէ”, պիտի ըլլայ”: 22 Ամեն ինչ որ կը խնդրէք աղօթքի մէջ՝ հաւատքով, պիտի ստանաք»: 23 Երբ ան եկաւ տաճարը, քահանայապետներն ու ժողովուրդին երեցները մօտեցան անոր՝ մինչ կը սորվեցներ, եւ ըսին. «Ինչ իշխանութեամբ կ’ընես այդ բաները. ո՞վ տուաւ քեզի այդ իշխանութիւնը»: 24 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ես ալ ձեզի հարցնեմ բան մը. եթէ ըսէք ինծի, ես ալ պիտի ըսեմ ձեզի թէ ինչ իշխանութեամբ կ’ընեմ այդ բաները: 25 “Յովհաննէսի մկրտութիւնը ուրկէ՞ էր, երկինքէն՞ թէ մարդոցմէ՞»: Անոնք կը մտածէին իրենց մէջ՝ ըսելով. «Եթէ պատասխանենք. “Երկինքէն”, պիտի ըսէ մեզի. “Յապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր”: 26 Իսկ եթէ պատասխանենք. “Մարդոցմէ”, բազմութենէն կը վախնանք, որովհետեւ բոլորն ալ մարգարէ կը համարեն Յովհաննէսը»: 27 Ուստի պատասխանեցին Յիսուսի. «Չենք գիտեր»: Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի թէ ինչ իշխանութեամբ կ’ընեմ այդ բաները»: 28 «Ինչ է ձեր կարծիքը. մարդ մը ունէր երկու զաւակ: Առաջինին ըսաւ. “Որդեակ, գնա՛, գործէ՛ այսօր այգիիս մէջ”: 29 Ան ալ պատասխանեց. “Չեմ ուզեր երթալ”: Բայց յետոյ զոջաց ու գնաց: 30 Միւսին ալ գնաց եւ նոյնը ըսաւ: Ան ալ պատասխանեց. “Կ’երթամ, տէր”, սակայն

չգնաց: 31 Այս երկուքէն ո՞վ գործադրեց իր հօր կամքը»: Ըսին անոր. «Առաջինը»: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ մաքսաւորներն ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ պիտի մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը: 32 Արդարեւ Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի, եւ դուք չհաւատացիք անոր. բայց մաքսաւորներն ու պոռնիկները հաւատացին անոր, իսկ դուք տեսաք եւ յետոյ չզոջացիք՝ որ հաւատայիք անոր»: 33 «Լսեցէ՛ք ուրիշ առակ մըն ալ: Հողատէր մը կար՝ որ այգի մը տնկեց, ցանկով պատեց զայն, հնձան փորեց անոր մէջ, աշտարակ կառուցանեց, մշակներու յանձնեց զայն եւ ճամբորդեց: 34 Երբ պտուղի ատենը մօտեցաւ՝ իր ծառաները դրկեց մշակներուն, որպէսզի ստանան անոր պտուղները: 35 Մշակները բռնեցին անոր ծառաները, մէկը ծեծեցին, միւսը սպաննեցին, ուրիշ մը քարկոծեցին: 36 Դարձեալ ծառաներ դրկեց՝ առաջիններէն շատ, եւ անոնց ալ նոյնպէս ըրին: 37 Ամենէն ետք իր որդին դրկեց անոնց՝ ըսին իրարու. “Ա՛յս է ժառանգորդը. եկէ՛ք սպաննենք զայն եւ տիրանանք անոր ժառանգութեան”: 39 Ու բռնեցին զայն, այգիէն դուրս հանեցին եւ սպաննեցին: 40 Ուրեմն երբ այգիին տէրը գայ, ինչ պիտի ընէ այդ մշակներուն»: 41 Ըսին իրեն. «Չարաչար պիտի կորսնցնէ այդ չարերը, եւ այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու, որոնք պտուղները իրենց ատենին պիտի տան իրեն»: 42 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Բնաւ չէ՞ր կարդացեր Գիրքին մէջ. “Այն քարը՝ որ կառուցանողները մերժեցին, անիկա՛ եղաւ անկիւնաքարը: Այսիկա Տէրոջմէն՝ եղաւ, եւ սքանչելի է մեր աչքերուն”: 43 Ուստի կը յայտարարեմ ձեզի. “Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի առնուի ձեզմէ, ու պիտի տրուի այնպիսի ազգի մը՝ որ անոր պտուղները բերէ”: 44 Ո՞վ որ իյնայ այս քարին վրայ՝ պիտի կոտորտի, եւ որո՞նք վրայ որ իյնայ՝ պիտի փտորէ զայն»: 45 Երբ քահանայապետներն ու Փարիսեցիները լսեցին անոր առակները, ըմբռնեցին որ իրենց մասին կը խօսէր. 46 եւ կը ջանային բռնել զայն: Բայց բազմութենէն

կը վախճային, քանի որ իբր մարգարէ կ'ընդունէին զայն:

22 Յիսուս դարձեալ առականերով խօսեցաւ անոնց եւ ըսաւ. ² «Երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը՝ որ հարսանիք ըրաւ իր որդիին, ու դրկեց իր ծառաները՝ կանչելու հարսանիքին հրաւիրեալները. ³ սակայն անոնք չուզեցին գալ: ⁴ Դարձեալ ուրիշ ծառաներ դրկեց եւ ըսաւ. «Ըսէ՛ք հրաւիրեալներուն. «Ահա պատրաստեցի իմ ճաշս. գուարակներս ու գէր անասուններս մորթուած են, եւ ամեն բան պատրաստ է. եկէ՛ք հարսանիքի»»: ⁵ Բայց անոնք անհոգութիւն ընելով՝ գացին մէկը իր արտը, ու միւսը՝ իր առետուրին: ⁶ Ուրիշներ՝ բռնեցին անոր ծառաները, նախատեցին եւ սպաննեցին: ⁷ Թագաւորն ալ՝ երբ լսեց՝ բարկացաւ. դրկեց իր զօրքերը, կորսնցուց այդ մարդասպանները ու այրեց անոնց քաղաքը: ⁸ Այն ատեն ըսաւ իր ծառաներուն. «Յարսանիքը պատրաստ է, բայց հրաւիրեալները արժանի չէին: ⁹ Ուրեմն գացէ՛ք դէպի ճամբաներուն գլուխները, եւ ո՛վ որ գտնէ՛ք՝ հրաւիրեցէ՛ք հարսանիքի»: ¹⁰ Այդ ծառաները դուրս ելան՝ դէպի ճամբաներուն գլուխները, եւ ո՛վ որ գտան՝ թէ՛ չար, թէ՛ բարի, բոլորն ալ հաւաքեցին. ու հարսնետունը լեցուցաւ հրաւիրեալներով: ¹¹ Երբ թագաւորը մտաւ՝ տեսնելու հարսնետուները, տեսաւ մարդ մը՝ որ հագած չէր հարսանիքի հագուստ: ¹² Ըսաւ անոր. «Ընկեր, ինչպէս մտար հոս՝ առանց հարսանիքի հագուստի»: Ան ալ պապանձեցաւ: ¹³ Այն ատեն թագաւորը ըսաւ սպասարկուներուն. «Կապեցէ՛ք ատր ոտքերն ու ձեռքերը, եւ առէ՛ք ու նետեցէ՛ք զայն դուրսի խաւարը. հոն պիտի ըլլայ լաց եւ ակճաներու կրճտում»: ¹⁴ Որովհետեւ կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները՝ քիչ»: ¹⁵ Այն ատեն Փարիսեցիները գացին խորհրդակցելու, թէ՛ ինչպէս խօսքով ձգեն զայն ծուղակի մէջ: ¹⁶ Ու դրկեցին անոր իրենց աշակերտները՝ Յերովդէսեաններուն հետ, եւ ըսին. «Վարդապետ, գիտենք թէ

ճշմարտախօս ես ու ճշմարտութեամբ կը տրվեցնես Աստուծոյ ճամբան, եւ հոգ չես ըներ ոեւէ մէկուն համար, քանի որ երեսպաշտութիւն չես ըներ մարդոց: ¹⁷ Ուստի ըսէ՛ մեզի, ի՞նչ է բու կարծիքդ. «Արտօնուամբ է տուրք տալ կայսրին՝ թէ ոչ»»: ¹⁸ Յիսուս՝ գիտնալով անոնց չարամտութիւնը՝ ըսաւ. «Ինչո՞ւ կը փորձէք զիս, կեղծաւորներ: ¹⁹ Տո՛ղ տուէ՛ք ինձի տուրքին դրամը»: Անոնք դատեկան մը բերին իրեն: ²⁰ Ըսաւ անոնց. «Որո՞ւնն են այս պատկերն ու գրութիւնը»: ²¹ Ըսին անոր. «Կայսրին»: Այն ատեն ըսաւ անոնց. «Ուրեմն ինչ որ կայսրինն է՝ տուէ՛ք կայսրին, եւ ինչ որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ»: ²² Երբ լսեցին՝ զարմացան, ու թողուցին զայն եւ գացին: ²³ Նոյն օրը անոր քով եկան Սաղուկեցիները, որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, ու հարցուցին անոր. ²⁴ «Վարդապետ, Մովսէս ըսաւ. «Եթէ մէկը մեռնի առանց գաւակի, անոր եղբայրը թող ամուսնանայ անոր կնոջ հետ, եւ զարմ հանէ իր եղբօր»: ²⁵ Ուրեմն եօթը եղբայրներ կային մեր քով: Առաջինը ամուսնացաւ ու վախճանեցաւ, եւ զարմ չուսնանալուն համար՝ իր կինը թողուց իր եղբօր: ²⁶ Նմանապէս ալ երկրորդն ու երրորդը՝ մինչեւ եօթներորդը: ²⁷ Ամենէն ետք կինն ալ մեռաւ: ²⁸ Ուրեմն, յարութեան ատեն՝ այդ եօթնէն որո՞ւն կինը պիտի ըլլայ. որովհետեւ բոլորն ալ ունեցան զայն իբր կին»: ²⁹ Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Դուք մոլորած էք. ո՛չ Գիրքերը գիտէք, ո՛չ ալ Աստուծոյ զօրութիւնը: ³⁰ Քանի որ յարութեան ատեն՝ ո՛չ կ'ամուսնանան եւ ո՛չ ամուսնութեան կը տրուին, հապա երկինքի մէջ՝ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս են: ³¹ Բայց մեռելներուն յարութեան մասին չէ՛ք կարդացեր Աստուծոմէ՛ ձեզի ըսուած խօսքը. ³² «Ես եմ Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը»: Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա՝ ողջերուն»: ³³ Բազմութիւնը ասիկա լսելով՝ կ'ապշեր անոր ուսուցումին վրայ: ³⁴ Բայց Փարիսեցիները՝ երբ լսեցին թէ ան պապանձեցուց Սաղուկեցիները, տեղ մը հաւաքուցան, ³⁵ եւ անոնցմէ օրինական մը հարցուց՝ զայն փորձելով.

36 «Վարդապետ, ո՞ր պատուիրանը մեծ է Օրենքին մեջ»: 37 Յիսուս ըսաւ անոր. «Միտէ՛ Տէրը՝ բու Աստուածո՛ւ՝ ամբողջ սիրտովդ, ամբողջ անձովդ եւ ամբողջ միտքովդ»: 38 Այս է առաջին ու մեծ պատուիրանը: 39 Եւ երկրորդը՝ ասոր նման. «Միտէ՛ ընկերդ բու անձիդ՝ պէս»: 40 Այս երկու պատուիրաններէն կախուած են ամբողջ Օրենքն ու Մարգարէները»: 41 Երբ Փարիսեցիները հաւաքուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց. 42 «Քրիստոսի մասին ինչ է ձեր կարծիքը. որո՞ւ որդին է»: 43 Ըսին իրեն. «Դաւիթի»: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Հապա ինչպէս Դաւիթ Յոգիով զայն Տէր կը կոչէ ու կ'ըսէ. 44 «Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. «Բազմէ՛ իմ աջ կողմս, մինչեւ որ քու թշնամիներդ պատուանդան դնեն ոտքերուդ»»: 45 Ուրեմն եթէ Դաւիթ զայն Տէր կը կոչէ, ինչպէս ան իր որդին կ'ըլլայ»: 46 Ոչ մէկը կրնար խօսքով մը պատասխանել անոր: Այդ օրէն տոք՝ ոչ մէկը կը յանդգնէր բան մը հարցնել անոր:

23 Այն ատեն Յիսուս խօսեցաւ բազմութեան եւ իր աշակերտներուն՝ ըսելով. 2 «Դպիրներն ու Փարիսեցիները բազմած են Մովսէսի այթոռին վրայ: 3 Ուրեմն ինչ որ ըսեն ձեզի՝ որ պահէք, պահեցէ՛ք եւ ըրէք. բայց մի՛ ընէք անոնց գործերուն պէս, որովհետեւ կ'ըսեն՝ սակայն չեն ըներ: 4 Մրդարեւ ծանր ու դժուարակիր բեռներ կը կապեն եւ կը դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, ու իրենց մատով իսկ չեն ուզեր շարժել զանոնք: 5 Իրենց բոլոր գործերը կ'ընեն մարդոցմէ տեսնուելու համար. կը լայնցնեն իրենց գրապանակները եւ կ'երկնցնեն իրենց հանդերձներուն քղանցքները. 6 կը սիրեն առաջին բազմոցները՝ ընթրիքներու մէջ, առաջին այթոռները՝ ժողովարաններու մէջ, բարեւները՝ հրապարակներու վրայ, 7 ու «ռաբբի, ռաբբի» կոչուիլ մարդոցմէ: 8 Բայց դուք մի՛ կոչուիք «ռաբբի», որովհետեւ մէկ է ձեր Ուսուցիչը՝ Քրիստոս, 9 եւ դուք բոլորդ եղբայր էք: Ու երկրի վրայ ոչ մէկը կոչեցէ՛ք ձեր «հայրը», որովհետեւ մէկ է ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է: 10 Եւ դուք մի՛ կոչուիք «ուսուցիչ», որովհետեւ մէկ է ձեր Ուսուցիչը՝ Քրիստոս: 11 Ու ձեր մէջէն մեծագոյնը՝

ձեր սպասարկուն թող ըլլայ: 12 Ո՛վ որ բարձրացնէ ինքզինք՝ պիտի խոնարհի, իսկ ո՛վ որ խոնարհեցնէ ինքզինք՝ պիտի բարձրանայ»: 13 «Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը զոցէք երկինքի թագաւորութիւնը մարդոց առջեւ. դո՛ւք չէք մտներ, ու մտնողներուն ալ թոյլ չէք տար՝ որ մտնեն: 14 Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը լափէք այրիներուն տուները, ու իբր պատրուակ՝ աղօթքը կ'երկարէք. ուստի անեղի խստութեամբ պիտի դատուիք»: 15 Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը շրջիք ծով ու ցամաք՝ մէկը նորահաւատ ընելու, եւ երբ ըլլայ՝ զայն ձեզմէ երկու անգամ անեղի գեհե՛նի որդի կ'ընէք: (Geenna g1067) 16 Վայ ձեզի, կրնայ առաջնորդներ, որ կ'ըսէք. «Ո՛վ որ երդում կ'ընէ տաճարին վրայ՝ բան մը չէ, բայց ո՛վ որ երդում կ'ընէ տաճարի ոսկիին վրայ՝ պարտաւոր կ'ըլլայ»: 17 Յիմարներն ու կոյրեր, ո՞րը մեծ է, ոսկին՝ թէ տաճարը, որ կը սրբացնէ ոսկին: 18 Նաեւ կ'ըսէք. «Ո՛վ որ երդում կ'ընէ գոհասեղանին վրայ՝ բան մը չէ, բայց ո՛վ որ երդում կ'ընէ գոհասեղանին վրայի ընծային վրայ՝ պարտաւոր կ'ըլլայ»: 19 Յիմարներն ու կոյրեր, ո՞րը մեծ է, ընծան՝ թէ գոհասեղանը, որ կը սրբացնէ ընծան: 20 Ուրեմն, ո՛վ որ երդում կ'ընէ գոհասեղանին վրայ, երդում կ'ընէ անոր վրայ ու անոր վրայ եղած բոլոր բաներուն վրայ: 21 Եւ ո՛վ որ երդում կ'ընէ տաճարին վրայ, երդում կ'ընէ անոր վրայ ու անոր մէջ բնակողին վրայ: 22 Եւ ո՛վ որ երդում կ'ընէ երկինքի վրայ, երդում կ'ընէ Աստուծոյ գահին վրայ ու անոր վրայ բազմողին վրայ: 23 Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը վճարէք անանուխին, սամիթին ու չամանին տասանորդը, բայց կը թողուք Օրենքին անեղի ծանր բաները՝ իրաւունքը, կարեկցութիւնն ու հաւատքը. ասոնք պէտք է ընէիք, եւ զանոնք չձգէիք: 24 Կրնայ առաջնորդներ, որ կը քամէք մժղուկը ու կը կլլէք ուղտը: 25 Վայ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը մաքրէք գաւաթին ու պնակին դուրսի կողմը, բայց ներսէն լեցուն են յափշտակութեամբ եւ անիրաւուրեամբ: 26 Կրնայ Փարիսեցի,

նախ մաքրե՛ գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը, որպէսզի անոնց դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ: 27 Վայ՛ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ եւ Փարիսեցիներ, որ կը նմանիք ծեփուած գերեզմաններու, որոնք արդարեւ դուրսէն գեղեցիկ կ'երեւնան, բայց ներսէն լեցուն են մեռելներու ոսկորներով ու ամեն տեսակ անմաքրութեամբ: 28 Նոյնպէս դուք դուրսէն արդար կ'երեւնաք մարդոց, իսկ ներսէն յի էք կեղծաւորութեամբ եւ անօրէնութեամբ»: 29 «Վայ՛ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու Փարիսեցիներ, որ կը կառուցանէք մարգարէներուն տապանները եւ կը զարդարէք արդարներուն գերեզմանները, 30 ու կ'ըսէք. “Եթէ մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ կամակից չէինք ըլլար մարգարէներուն արիւնին թափուելուն”:

31 Յետեւաբար դուք կը վկայէք ձեր մասին, թէ որդիներն էք անոնց՝ որ կը սպաննէին մարգարէները: 32 Ուստի դուք ալ ձեր հայրերուն չափը լեցուցէք: 33 Օձեր, իժերն ծնունդներ, ինչպէս պիտի խուսափիք գեհենի դատապարտութենէն: (Geenna g1067)

34 Ուստի ահա՛ ես կը դրկեմ ձեզի մարգարէներ եւ իմաստուններ ու դպիրներ: Անոնցմէ ոմանք պիտի սպաննէք եւ խաչէք, ոմանք ալ պիտի խարազանէք ձեր ժողովարաններուն մէջ ու հալածէք քաղաքէ քաղաք: 35 Որպէսզի ձեր վրայ գայ երկրի վրայ թափուած ամբողջ արդար արիւնը, արդար Աբելի արիւնէն մինչեւ Բարաբիայի որդիին՝ Չաբարիայի արիւնը, որ սպաննեցիք տաճարին եւ զոհասեղանին միջեւ: 36 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Այս բոլոր բաները պիտի գան այս սերունդին վրայ”»: 37 «Ո՛վ Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ կը սպաննէիր մարգարէները ու կը քարկոծէիր քեզի դրկուածները. քանի՛ անգամ ուզեցի հաւաքել զաւակներդ, ինչպէս հաւը թելերուն տակ կը հաւաքէ իր ձագերը, բայց դուք չուզեցիք: 38 Ահա՛ ձեր տունը ամայի պիտի մնայ ձեզի: 39 Արդարեւ կ'ըսեմ ձեզի թէ՛ անլ ասկէ ետք պիտի չտեսնէք զիս՝ մինչեւ որ ըսէք. “Օրհնեալ է ան՝ որ կու գայ Տերոջ անունով”»:

24 Երբ Յիսուս՝ տաճարէն դուրս ելլելով՝ կը մեկնէր, աշակերտները զացին անոր թով՝ ցուցնելու անոր տաճարին շէնքերը: 2 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Չէք տեսներ այդ բոլորը. ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Քար քարի վրայ պիտի չմնայ, ամենը պիտի քակուի”»: 3 Ու երբ ան նստած էր Ձիթենիներու լեռը, աշակերտները զացին իրեն՝ առանձին, եւ ըսին. «Ըսէ՛ մեզի, երբ պիտի ըլլայ ատիկա, ու ինչ պիտի ըլլայ նշանը քու գալուստիդ եւ աշխարհի վախճանին»:

(aiōn g165) 4 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Չգուշացէք որ ոչ մէկը մոլորեցնէ ձեզ: 5 Որովհետեւ շատեր պիտի գան իմ անունովս եւ ըսեն. “Ես եմ Քրիստոսը”, ու պիտի լսէք պատերազմներու մասին, եւ պատերազմներու տարածայնութիւններ. զգուշացէք՝ որ չվրդովիք, որովհետեւ պէտք է որ այս ամենը ըլլայ, բայց դեռ վախճանը չէ: 7 Որովհետեւ ազգ ազգի դեմ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան դեմ. եւ տեղ-տեղ սովեր, ժանտախտներ ու երկրաշարժներ պիտի ըլլան: 8 Սակայն ատոնք բոլորը ցաւերուն սկիզբն են: 9 Այն ատեն պիտի մատնեն ձեզ տառապանքներու, պիտի սպաննեն ձեզ, ու բոլոր ազգերուն ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս համար: 10 Եւ այն ատեն շատեր պիտի գայթակղին, պիտի մատնեն զիրար ու պիտի ատեն զիրար: 11 Շատ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, եւ պիտի մոլորեցնեն շատերը: 12 Անօրէնութեան բազմանալուն համար՝ շատերուն սերը պիտի պաղի: 13 Բայց ո՛վ որ տոկայ մինչեւ վախճանը՝ անիկա պիտի փրկուի: 14 Այս արքայութեան աւետարանը պիտի քարոզուի ամբողջ երկրագունդին մէջ՝ իբր վկայութիւն բոլոր ազգերուն, եւ այն ատեն վախճանը պիտի գայ»: 15 «Ուրեմն երբ սուրբ տեղը հաստատուած տեսնէք աւերողին պղծութիւնը՝, - որու մասին Դանիէլ մարգարէին միջոցով խօսուած է, - (ո՛վ որ կարդայ՝ թող հասկնայ,) 16 այն ատեն Յրեաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին: 17 Ա՛ն որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ իր տունէն որեւէ բան առնելու, 18 եւ ան որ արտին մէջ է՝ թող չվերադառնայ իր հանդերձները առնելու:

19 Բայց վայ այդ օրերը յոյ եղողներուն ու ծիծ տուողներուն: 20 Աղօթեցէ՛ք՝ որ ձեր փախուստը ձմեռը չըլլայ, ոչ ալ Շաբաթ օրը. 21 քանի որ այն ատեն այնպիսի մեծ տառապանք պիտի ըլլայ, որուն նմանը՝ աշխարհի սկիզբէն մինչեւ հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ: 22 Եթէ այդ օրերը չկարճնային, ոչ մէկ մարմին պիտի փրկուէր. բայց ընտրեալներուն համար՝ այդ օրերը պիտի կարճան: 23 Այն ատեն եթէ մէկը ըսէ ձեզի. «Միս հոն է Քրիստոսը», կամ. «Յոն է», մի հաւատաք: 24 Որովհետեւ սուտ Քրիստոսներ ու սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, եւ ցոյց պիտի տան մեծ նշաններ ու սքանչելիքներ, որպէսզի՝ եթէ կարելի ըլլայ՝ մոլորեցնեն ընտրեալներն իսկ: 25 Միս նախապէս ըսի ձեզի: 26 Ուրեմն եթէ ըսեն ձեզի. «Միս անապատին մէջ է», մի երթաք. կամ. «Միս ներքին սենեակներուն մէջ է», մի հաւատաք: 27 Քանի որ ինչպէս փայլակը կ'ելլէ արեւելքէն ու կ'երեւնայ մինչեւ արեւմուտք, այնպէս պիտի ըլլայ մարդու Որդիին գալուստը: 28 Որովհետեւ ուր որ դիակ կայ, հոն պիտի հաւաքուին արծիւները»: 29 «Եւ այդ օրերու տառապանքէն անմիջապէս ետք՝ արեւը պիտի խաւարի ու լուսինը պիտի չտայ իր փայլը. աստղերը պիտի իյնան երկինքէն, երկինքի գօրուօթիւնները պիտի սարսին, 30 եւ այն ատեն մարդու Որդիին նշանը պիտի երեւնայ երկինքի մէջ: Այն ատեն երկրի բոլոր տոհմերը պիտի հեծեծեն, ու պիտի տեսնեն մարդու Որդին՝ որ կու գայ երկինքի ամպերուն վրայ, գօրուօթեամբ ու մեծ փառքով: 31 Եւ ան պիտի դրկէ իր հրեշտակները բարձրաձայն փողով, ու պիտի հաւաքեն իր ընտրեալները չորս հովերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը»: 32 «Թ՛գենի՛ն սորվեցէ՛ք առակ մը. երբ անոր ոստերը կակուղան եւ տերեւները ցցուին՝ կը հասկնաք թէ ամառը մօտ է: 33 Նոյնպէս դուք՝ երբ տեսնէք այս բոլոր բաները, գիտցէ՛ք թէ մօտ է՝ դռներուն բով: 34 Շճմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Այս սերունդը պիտի չանցնի, մինչեւ որ այս բոլոր բաները ըլլան»: 35 Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին»: 36

«Իսկ այդ օրն ու ժամը՝ ոչ մէկ մարդ գիտէ, ոչ ալ երկինքի հրեշտակները, հապա՛ միայն իմ Յայրս: 37 Բայց ինչպէս Նոյի օրերուն պատահեցաւ, այնպէս ալ պիտի ըլլայ մարդու Որդիին գալուստը: 38 Որովհետեւ ինչպէս ջրհեղեղէն առաջ եղած այն օրերը՝ կ'ուտեին, կը խմեին, կ'ամուսնանային եւ ամուսնութեան կու տային, մինչեւ այն օրը՝ երբ Նոյ մտաւ տապանը, 39 ու չգիտցան՝ մինչեւ որ ջրհեղեղը եկաւ եւ քշեց տարաւ բոլորը, այնպէս ալ պիտի ըլլայ մարդու Որդիին գալուստը: 40 Այն ատեն եթէ երկու մարդիկ արտի մը մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի եւ միւսը մնայ. 41 ու եթէ երկու կիներ ջաղացքին մէջ աղան, մէկը պիտի առնուի եւ միւսը մնայ: 42 Ուրեմն արթուն կեցե՛ք, որովհետեւ չէք գիտեր թէ ձեր Տէրը ո՞ր ժամուն պիտի գայ: 43 Բայց սա՛ գիտցէ՛ք թէ եթէ տանուտըրը գիտնար թէ գիշերուան ո՞ր պահուն գողը կու գայ, արթուն կը կենար եւ չէր թոյլատրեր՝ որ ծակէն իր տունը: 44 Ուստի դուք ալ պատրաստ կեցե՛ք, որովհետեւ մարդու Որդին պիտի գայ այնպիսի ժամու մը՝ որ դուք չէք ակնկալեր: 45 «Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ եւ իմաստուն ծառան, որ իր տէրը նշանակեց իր ծառաներուն վրայ՝ որպէսզի ատենին կերակուր տայ անոնց: 46 Երանի՛ այդ ծառային, որ իր տէրը՝ եկած ատենը՝ պիտի գտնէ թէ այնպէս կ'ընէ: 47 Շճմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ պիտի նշանակէ զայն իր ամբողջ ինչքին վրայ: 48 Յապա եթէ այդ չար ծառան ըսէ իր սիրտին մէջ. «Իմ տէրս կ'ուշացնէ իր գալը», 49 եւ սկսի ծեծել իր ծառայակիցները, ուստի ու խմել արբեցողներուն հետ, 50 այդ ծառային տէրը պիտի գայ այնպիսի օր մը՝ երբ չի սպասեր, եւ այնպիսի ժամու մը՝ որ չի գիտեր, 51 ու երկուքի պիտի կտրէ զայն եւ պիտի դնէ անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ. հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակռաներու կրճտում »:

25 «Այն ատեն երկինքի թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու, որոնք՝ առնելով իրենց լապտերները՝ զացին դիմաւորելու փեսան: 2 Ասոնցմէ հինգը իմաստուն էին, իսկ հինգը՝ յիմար: 3

Յիմարները առին իրենց լապտերները, բայց ձեթ չառին իրենց հետ. 4 սակայն իմաստունները՝ ամաններով ձեթ ալ առին իրենց լապտերներուն հետ: 5 Երբ փեսան ուշացաւ, բոլորն ալ թմբեցան ու քնացան: 6 Կես գիշերին գոչիւն մը եղաւ. «Ահա փեսան կու գայ. գացէք դիմաւորելու զինք»: 7 Այն ատեն բոլոր կոյսերը ոտքի ելան եւ յարդարեցին իրենց լապտերները: 8 Յիմարները ըսին իմաստուններուն. «Տուէ՛ք մեզի ձեր ձեթէն, որովհետեւ մեր լապտերները կը մարին»: 9 Իմաստունները պատասխանեցին. «Ո՛չ. գուցէ չբաւէ մեզի ու ձեզի. այլ մանաւանդ գացէ՛ք ծախողներուն եւ գնեցէ՛ք ձեզի համար»: 10 Երբ անոնք գացին գնելու՝ փեսան եկաւ. պատրաստ եղողները հարսանիքի մտան անոր հետ, ու դուռը գոցուեցաւ: 11 Յետոյ միւս կոյսերը եկան եւ ըսին. «Տէր, Տէր, բաց մեզի»: 12 Բայց ան պատասխանեց. «Շմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. "Ես չեմ ճանչնար ձեզ"»: 13 Ուրեմն արթուն կեցէք, որովհետեւ գիտէք ո՛չ օրը, ո՛չ ժամը»: 14 «Արդարեւ երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի ճամբորդող մարդու մը, որ կանչեց իր ծառաները, եւ յանձնեց անոնց իր ինչքը. 15 մէկուն տուաւ հինգ տաղանդ, մէկուն՝ երկու, ու մէկուն՝ մէկ. իւրաքանչիւրին՝ իր կարողութեան չափով, եւ իսկոյն մեկնեցաւ: 16 Յինգ տաղանդ ստացողը գնաց, օգտագործեց զանոնք, ու շահեցաւ ուրիշ հինգ տաղանդ: 17 Նմանապէս երկու ստացողը շահեցաւ ուրիշ երկու ալ: 18 Իսկ մէկ ստացողը գնաց, փորեց գետինը եւ ծածկեց իր տիրոջ դրամը: 19 Շատ ժամանակ ետք՝ այդ ծառաներուն տէրը եկաւ ու հաշիւ ուզեց անոնցմէ: 20 Յինգ տաղանդ ստացողը մօտեցաւ եւ բերաւ ուրիշ հինգ տաղանդ՝ ըսելով. «Տէր, հինգ տաղանդ յանձնեցիր ինձի. ահա ուրիշ հինգ տաղանդ ալ շահեցայ անոնցմէ զատ»: 21 Տէրը ըսաւ անոր. «Ապրիս, բարի ու հաւատարիմ ծառայ. դուն՝ որ հաւատարիմ եղար թի՛չ բանի մէջ, պիտի նշանակեմ քեզ շատ բաներու վրայ. մտի՛ր տիրոջդ ուրախութեան մէջ»: 22 Երկու տաղանդ ստացողն ալ մօտեցաւ եւ ըսաւ. «Տէր, երկու տաղանդ յանձնեցիր ինձի. ահա ուրիշ երկու տաղանդ ալ շահեցայ անոնցմէ զատ»: 23 Տէրը ըսաւ անոր. «Ապրիս, բարի ու հաւատարիմ ծառայ. դուն՝ որ հաւատարիմ եղար թի՛չ բանի մէջ, պիտի նշանակեմ քեզ շատ բաներու վրայ. մտի՛ր տիրոջդ ուրախութեան մէջ»: 24 Մէկ տաղանդ ստացողն ալ մօտեցաւ եւ ըսաւ. «Տէր, գիտէի թէ դուն խիստ մարդ մըն ես. կը հնձես չտերմանած տեղէդ, ու կը ժողվես չցանած տեղէդ. 25 ուստի վախնալով՝ գացի, պահեցի քու տաղանդդ գետինին տակ. ուստի ահա քուկդ՝ քեզի»: 26 Իր տէրը պատասխանեց իրեն. «Չար եւ ծոյլ ծառայ. գիտէիր թէ կը հնձեմ չտերմանած տեղէս, ու կը ժողվեմ չցանած տեղէս. 27 ուրեմն պէտք էր որ դնէիր իմ դրամս սեղանաւորներուն քով, որպէսզի տոկոսով ստանայի եկած ատենս»: 28 «Ուստի առէ՛ք ատկէ տաղանդը, ու տուէ՛ք տասը տաղանդ ունեցողին. 29 որովհետեւ ամէն ունեցողի պիտի տրուի, եւ պիտի ըլլայ առատութեան մէջ, բայց չունեցողէն պիտի առնուի ունեցածն ալ: 30 Իսկ նետեցէ՛ք այդ անպետ ծառան դուրսի խաւարը. հոն պիտի ըլլայ լաց ու ակնաներու կրճուում»»: 31 «Երբ մարդու Որդին գայ իր փառքով՝ եւ բոլոր սուրբ հրեշտակները իրեն հետ, այն ատեն պիտի բազմի իր փառքի գահին վրայ: 32 Բոլոր ազգերը պիտի հաւաքուին անոր առջեւ, ու պիտի գատե զանոնք իրարմէ՝ ինչպէս հովիւ մը կը գատէ ոչխարները այծերէն: 33 Ոչխարները պիտի կեցնէ իր աջ կողմը, իսկ այծերը՝ ձախ կողմը: 34 Այն ատեն թագաւորը պիտի ըսէ իր աջ կողմը եղողներուն. «Եկէ՛ք իմ Յօրս օրինածները, ծառանգեցէ՛ք այն թագաւորութիւնը, որ պատրաստուած է ձեզի համար՝ աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր: 35 Որովհետեւ անօթեցայ՝ եւ ուտելիք տուիք ինձի, ծարաւցայ՝ ու խմցուցիք ինձի, օտարական էի՝ ներս ընդունեցիք զիս, 36 մերկ էի՝ հագուեցուցիք զիս, հիւանդ էի՝ այցելեցիք ինձի, բանտի մէջ էի՝ եկաք ինձի»: 37 Այն ատեն արդարները պիտի պատասխանեն անոր. «Տէր, երբ տեսանք քեզ անօթեցած՝ եւ կերակրեցիք, կամ ծարաւցած՝ ու խմցուցիք. 38 երբ տեսանք քեզ օտարական՝ եւ ներս ընդունեցիք, կամ մերկ՝ ու

հագուեցուցինք. 39 Երբ տեսանք թեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ՝ ու եկանք թեզի”։ 40 Թագաւորը պիտի պատասխանէ անոնց. “Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. ”Քանի իմ այս եղբայրներու փոքրագոյններէն մէկուն ըրիք՝ ինձի ըրիք”։ 41 Այն ատեն պիտի ըսէ նաեւ իր ձախ կողմը եղողներուն. “Յեռացէք ինձմէ, անիծեալներ, յաւիտենական կրակին մէջ՝ որ պատրաստուած է Չարախօսին եւ իր հրեշտակներուն համար: (aiōnios g166) 42 Որովհետեւ անօթեցայ՝ ուտելիք չտուիք ինձի, ծարաւցայ՝ չիսնուցիք ինձի, 43 օտարական էի՝ ներս չընդունեցիք զիս, մերկ էի՝ չհագուեցուցիք զիս, հիւանդ ու բանտի մէջ էի՝ չայցելեցիք ինձի”։ 44 Այն ատեն անոնք ալ պիտի պատասխանեն. “Տէր, Երբ տեսանք թեզ անօթեցած, կամ ծարաւցած, կամ օտարական, կամ մերկ, կամ հիւանդ, կամ բանտի մէջ, եւ չսպասարկեցինք թեզի”։ 45 Այն ատեն պիտի պատասխանէ անոնց. “Ճշմարտապէս կ’ըսեմ ձեզի. ”Քանի ասոնց փոքրագոյններէն մէկուն չըրիք՝ ինձի ալ չըրիք”։ 46 Անոնք պիտի երթան յաւիտենական պատուհասին, իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքին»:

(aiōnios g166)

26 Երբ Յիսուս աւարտեց այս բոլոր խօսքերը, ըսաւ իր աշակերտներուն. 2 «Գիտէք թէ երկու օր ետք՝ Չատիկ պիտի ըլլայ, ու մարդու Որդին պիտի մատնուի՝ խաչուելու համար»։ 3 Այն ատեն քահանայապետները, դպիրները եւ ժողովուրդին երեցները հաւաքուեցան զաւիթը քահանայապետին՝ որ Կայիափա կը կոչուէր, 4 ու խորհրդակցեցան նենգութեամբ բռնել Յիսուսը եւ սպաննել: 5 Բայց կ’ըսէին. «Ո՛չ տօնին ատենը, որպէսզի աղմուկ չըլլայ ժողովուրդին մէջ»։ 6 Երբ Յիսուս Բերսանիա էր, բորոտ Սիմոնի տունը, 7 կին մը՝ որ ունէր թանկարժէք օծանելիքի ալապաստրէ շիշ մը՝ եկաւ անոր ու թափեց զայն անոր գլուխին վրայ, երբ ան սեղան նստած էր: 8 Անոր աշակերտները տեսնելով՝ ընդվզեցան եւ ըսին. «Ինչո՞ւ այս վատնումը. 9 քանի որ այդ օծանելիքը կրնար սուղ գինով

ծախուիլ ու աղքատներուն տրուիլ»։ 10 Յիսուս հասկնալով՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ կ’անհանգստացնէք կինը. ան լաւ գործ մը ըրաւ ինձի: 11 Որովհետեւ ամէն ատեն ունիք աղքատները ձեզի հետ, բայց ամէն ատեն չունիք զիս: 12 Ա՛ն որ թափեց այդ օծանելիքը մարմինիս վրայ, ըրաւ իմ թաղումին համար: 13 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ամբողջ աշխարհի մէջ՝ ո՛ւր որ այս աւետարանը քարոզուի, ասոր ըրածն ալ պիտի պատմուի՝ իր յիշատակին համար”»։ 14 Այն ատեն տասներկուքէն մէկը, որ կը կոչուէր Յուդա Իսկարիոտացի, գնաց քահանայապետներուն եւ ըսաւ. 15 «Ինչ կ’ուզէք տալ ինձի, որպէսզի մատնեմ զայն ձեզի»։ Անոնք ալ խոստացան անոր երեսուն կտոր արծաթ: 16 Այդ ատենէն ետք պատեհութիւն կը փնտռէր, որպէսզի մատնէր զայն անոնց: 17 Բաղարջակերքի առաջին օրը՝ աշակերտները եկան Յիսուսի ու ըսին անոր. «Ո՛ւր կ’ուզես որ պատրաստենք թեզի պէտք եղածը՝ զատիկը ուտելու համար»։ 18 Ան պատասխանեց. «Գացէք քաղաքը՝ այսինչ մարդուն, եւ ըսէք անոր. “Վարդապետը կ’ըսէ. ”Ժամանակս մօտ է, քնւ քովդ պիտի կատարեմ Չատիկը՝ աշակերտներուս հետ”»։ 19 Աշակերտներն ալ ըրին՝ ինչպէս Յիսուս հրամայեց իրենց, ու պատրաստեցին զատիկը: 20 Երբ իրիկուն եղաւ՝ սեղան նստաւ տասներկուքին հետ: 21 Մինչ կ’ուտէին՝ ըսաւ. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ ձեզմէ մէկը պիտի մատնէ զիս»։ 22 Չափազանց տրտմեցան եւ անոնցմէ իւրաքանչիւրը սկսաւ ըսել անոր. «Տէր, միթէ էս եմ»։ 23 Ան ալ պատասխանեց. «Ա՛ն որ ինձի հետ թաթիսեց իր ձեռքը պնակին մէջ, անիկա պիտի մատնէ զիս»։ 24 Իրապէս մարդու Որդին կ’երթայ՝ ինչպէս գրուած է իր մասին, բայց վայ այն մարդուն՝ որուն միջոցով մարդու Որդին կը մատնուի: Այդ մարդուն լաւ պիտի ըլլար՝ որ ծնած չըլլար»։ 25 Յուդա, որ պիտի մատնէր զայն, պատասխանեց. «Վարդապետ, միթէ էս եմ»։ Ըսաւ անոր. «Դո՛ւն ըսիր»։ 26 Մինչ անոնք կ’ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց,

տուլաւ աշակերտներուն եւ ըսաւ. «Առէք, հոգին յօժար է, բայց մարմինը՝ տկար»։ կերէք. այս է իմ մարմինս»։ 27 Նաեւ 42 Դարձեալ երկրորդ անգամ գնաց բաժակը առաւ, շնորհակալ եղաւ, տուլաւ աղօթեց՝ ըսելով. «Իմ հայրս, եթէ կարելի անոնց ու ըսաւ. 28 «Բողորդ ալ խմեցէք չէ որ այս բաժակը անցնի ինձմէ՝ առանց ասկէ. որովհետեւ այս է իմ արիւնս, խմելու անկէ, քու կամքդ թող ըլլայ»։ նոր ուխտին արիւնը, որ կը թափուի՝ 43 Երբ եկաւ՝ դարձեալ քնացած գտաւ շատերուն մեղքերու ներումին համար։ 29 Բայց կը յայտարարեմ ձեզի. «Ասկէ ետք բնաւ պիտի չխմեմ որթատունկին բերքէն, մինչեւ այն օրը՝ երբ ձեզի հետ նոր կերպով խմեմ զայն իմ Յօրս թագաւորութեան մէջ»։ 30 Օրհներգելէ ետք՝ զացին Ձիթենիներու լեռը։ 31 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. «Դուք բոլորդ պիտի գայթակղիք այս գիշեր 46 Ոտքի ելէք, երթանք ասկէ. ահա իմ պատճառովս, որովհետեւ գրուած 47 Մինչ ան դեռ կը խօսէր, Յուդա՝ ոչխարները պիտի ցրուին»։ 32 Բայց յարութիւն առնելէս ետք՝ ձեզմէ առաջ պիտի երթամ Գալիլեա»։ 33 Պետրոս պատասխանեց անոր. «Թէեւ բոլորն ալ գայթակղին քու պատճառովդ, ես բնաւ պիտի չգայթակղիմ»։ 34 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի. «Այս գիշեր՝ դեռ աբաղաղը չկանչած՝ երէք անգամ պիտի ուրանաս զիս»։ 35 Պետրոս ըսաւ անոր. «Նոյնիսկ եթէ պետք ըլլայ որ քեզի հետ մեռնիմ՝ բնաւ պիտի չուրանամ քեզ»։ Այսպէս կ'ըսէին նաեւ բոլոր աշակերտները։ 36 Այն ատեն Յիսուս գնաց անոնց հետ վայր մը՝ որ Գեթսեմանի կը կոչուէր, եւ ըսաւ աշակերտներուն. «Յոն նստեցէք, մինչ ես կ'երթամ հոն՝ աղօթելու»։ 37 Իրեն հետ առնելով Պետրոսն ու Չեբեդեոսի երկու որդիները, սկսաւ տրտմիլ եւ շատ վշտանայ։ 38 Այն ատեն ըսաւ անոնց. «Իմ անձս չափազանց տրտում է՝ մեռնելու աստիճան։ Յոն մնացէք եւ արթոնն կեցէք ինձի հետ»։ 39 Ու քիչ մը առջեւ երթալով՝ ինկաւ իր երեսին վրայ, եւ աղօթեց՝ ըսելով. «Իմ հայրս, եթէ կարելի է՝ այս բաժակը թող անցնի ինձմէ. բայց ո՛չ թէ ինչպէս ես կ'ուզեմ, հապա՛ ինչպէս դուն կ'ուզես»։ 40 Երբ եկաւ աշակերտներուն, քնացած գտաւ զանոնք ու ըսաւ Պետրոսի. «Այդպէս մէկ 41 Արթուն կեցէք եւ աղօթեցէք, որպէսզի 42 Երբ եկաւ՝ դարձեալ քնացած գտաւ յարձեալ երկրորդ անգամ գնաց աղօթեց՝ ըսելով. «Իմ հայրս, եթէ կարելի չէ որ այս բաժակը անցնի ինձմէ՝ առանց ասկէ. որովհետեւ այս է իմ արիւնս, խմելու անկէ, քու կամքդ թող ըլլայ»։ նոր ուխտին արիւնը, որ կը թափուի՝ 43 Երբ եկաւ՝ դարձեալ քնացած գտաւ շատերուն մեղքերու ներումին համար։ 29 Բայց կը յայտարարեմ ձեզի. «Ասկէ ետք բնաւ պիտի չխմեմ որթատունկին բերքէն, մինչեւ այն օրը՝ երբ ձեզի հետ նոր կերպով խմեմ զայն իմ Յօրս թագաւորութեան մէջ»։ 30 Օրհներգելէ ետք՝ զացին Ձիթենիներու լեռը։ 31 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. «Դուք բոլորդ պիտի գայթակղիք այս գիշեր 46 Ոտքի ելէք, երթանք ասկէ. ահա իմ պատճառովս, որովհետեւ գրուած 47 Մինչ ան դեռ կը խօսէր, Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը՝ եկաւ, եւ իրեն հետ մեծ բազմութիւն մը՝ սուրերով ու բիրերով, քահանայապետներէն եւ ժողովուրդին երեցներէն։ 48 Չայն մատնողը նշան մը տուեր էր անոնց՝ ըսելով. «Ո՛վ որ համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէք զայն»։ 49 Եւ իսկոյն մօտենալով Յիսուսի՝ ըսաւ. «Ողջոյն, Վարդապետ», ու համբուրեց զայն։ 50 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ընկեր, ըրէ՛ ինչ բանի համար որ եկար»։ Այն ատեն մօտեցան, ձեռք բարձրացուցին Յիսուսի վրայ ու բռնեցին զայն։ 51 Յիսուսի հետ եղողներէն մէկը՝ երկարեց ձեռքը, եւ քաշելով իր սուրը՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային ու խլեց անոր ականջը։ 52 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր. «Վերադարձուր սուրդ իր տեղը, որովհետեւ բոլոր սուր ամոռները՝ սուրով պիտի կորսուին։ 53 Կը կարծես թէ չեմ կրնար հիմա աղաչել իմ Յօրս, որ հասցնէ ինձի տասներկու լեզունէն աւելի հրեշտակներ։ 54 Բայց ինչպէս պիտի իրագործուին գրուածները, թէ այսպէս պետք է ըլլայ»։ 55 Այդ ժամուն Յիսուս ըսաւ բազմութիւններուն. «Իբր թէ աւագակի՛ դեմ ելաք՝ սուրերով ու բիրերով բռնելու զիս։ Ամէն օր տաճարին մէջ կը նստէի ձեզի հետ եւ կը սորվեցնէի, ու չբռնեցիք զիս։ 56 Բայց այս ամէնը կատարուեցաւ, որպէսզի մարգարէներուն գրածները իրագործուին»։ Այն ատեն բոլոր աշակերտները թողուցին զայն եւ

փախան: 57 Անոնք որ բռնեցին Յիսուսը՝ տարին Կայիափա քահանայապետին, ուր դպիրներն ու երեցները հաւաքուած էին: 58 Պետրոս հեռուէն հետեւեցաւ անոր՝ մինչեւ քահանայապետին գաւիթը, ներս մտաւ եւ նստաւ սպասաւորներուն հետ, որպէսզի տեսնէ վախճանը: 59 Քահանայապետներն ու երեցները եւ ամբողջ ատեանը կը փնտռէին սուտ վկայութիւն մը Յիսուսի դէմ, որպէսզի մեռցնեն զայն. 60 Բայց չգտան: Թէպէտ շատ սուտ վկաներ ալ եկան, ոչինչ գտան: Յետոյ երկու սուտ վկաներ եկան 61 ու ըսին. «Ասիկա ըսաւ. «Ես կրնամ քակել Աստուծոյ տաճարը եւ կառուցանել զայն երեք օրուան մէջ»»: 62 Քահանայապետը կանգնելով՝ ըսաւ անոր. «Ոչինչ կը պատասխանես. ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ»: 63 Յիսուս լուռ կեցաւ: Ուստի քահանայապետը ըսաւ անոր. «Ապրո՞ղ Աստուծոնով կ'երդմնեցնեմ քեզ, որ ըսես մեզի թէ դո՞ւն ես Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին»: 64 Յիսուս ըսաւ անոր. «Դո՞ւն ըսիր: Բայց կը յայտարարեմ ձեզի. «Ասկէ ետք պիտի տեսնէք մարդու Որդին՝ բազմած Չօրութեան աջ կողմը, ու եկած երկինքի ամպերուն վրայ»»: 65 Այն ատեն քահանայապետը պատռեց իր հանդերձները եւ ըսաւ. «Հայիոյնց. ալ ինչ պէտք ունինք վկաներու: Ահա՛ հիմա լսեցիք ատոր հայիոյութիւնը. 66 ինչ կը մտածէք»: Անոնք պատասխանեցին. «Մահապարտ է»: 67 Այն ատեն թքնեցին անոր երեսը, ու կռփահարեցին զայն: Ոմանք ալ ապտակելով՝ ըսին. 68 «Մարգարեացի՞ր մեզի, դո՞ւն՝ Քրիստոսն, ո՞վ է ան՝ որ զարկաւ քեզի»: 69 Երբ Պետրոս դուրսը՝ գաւիթը նստած էր, աղախին մը եկաւ անոր եւ ըսաւ. «Դո՞ւն ալ Գալիլեացի Յիսուսի հետ էիր»: 70 Բայց ան ուրացաւ բոլորին առջեւ՝ ըսելով. «Չեմ գիտեր ինչ կը խօսիս»: 71 Երբ դուրս ելաւ՝ նախագաւիթը, ուրիշ աղախին մը տեսաւ զայն ու ըսաւ հոն եղողներուն. «Ասիկա ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ էր»: 72 Պետրոս դարձեալ երդում ընելով ուրացաւ. «Չեմ ճանչնար այդ մարդը»: 73 Քիչ ետք՝ հոն կայնողները եկան եւ ըսին Պետրոսի. «Ճշմարտապէս դո՞ւն ալ անոնցմէ ես, որովհետեւ խօսուածքդ

ալ կը յայտնէ քեզ»: 74 Այն ատեն սկսաւ նզովել ու երդում ընել՝ ըսելով. «Չեմ ճանչնար այդ մարդը»: Իսկոյն աքաղաղը կանչեց: 75 Պետրոս յիշեց Յիսուսի խօսքը՝ որ իրեն ըսեր էր. «Դեմ աքաղաղը չկանչած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս». եւ դուրս ելլելով՝ դառնապէս լացաւ:

27 Երբ ատու եղաւ, բոլոր քահանայապետներն ու ժողովուրդին երեցները խորհրդակցեցան Յիսուսի դէմ՝ որ մեռցնեն զայն: 2 Երբ կապեցին զայն, տարին եւ մատնեցին Պոնտացի Պիղատոս կառավարիչին: 3 Այն ատեն Յուդա, որ մատնեց զայն, տեսնելով որ դատապարտուեցաւ՝ զղջաց, վերադարձուց երեսուն կտոր արծաթը քահանայապետներուն ու երեցներուն, 4 եւ ըսաւ. «Մեղանչեցի՛ անմեղ արիւն մատնելով»: Անոնք ըսին. «Մեզի ինչ, դո՞ւն անդրադարձիր»: 5 Ան ալ ձգեց արծաթը տաճարին մէջ, դուրս ելաւ, ու գնաց՝ խեղդեց ինքզինք: 6 Քահանայապետներն ալ առնելով արծաթը՝ ըսին. «Արտօնուած չէ դնել ատիկա կորբանին մէջ», քանի որ արիւնի գին է: 7 Եւ խորհրդակցեցան, ու գնեցին անով բրուտին արտը՝ օտարականներու գերեզմանատուն ըլլալու համար: 8 Ուստի այդ արտը կոչուեցաւ «Արիւնի արտ» մինչեւ այսօր: 9 Այն ատեն իրագործուեցաւ Երեմիա մարգարէին միջոցով ըսուած խօսքը. «Եւ առին երեսուն կտոր արծաթը, գինը անոր՝ որ գնահատուած էր, որ Իսրայելի որդիներէն ոմանք գնահատեցին, 10 ու տուին զայն բրուտին արտին, ինչպէս Տէրը հրամայեց ինծի»: 11 Յիսուս կայնեցաւ կառավարիչին առջեւ: Կառավարիչը հարցուց անոր. «Դո՞ւն ես Յրեաներուն թագաւորը»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Դո՞ւն կ'ըսես»: 12 Բայց ոչինչ պատասխանեց՝ երբ կ'ամբաստանուէր քահանայապետներէն ու երեցներէն: 13 Այն ատեն Պիղատոս ըսաւ անոր. «Չե՞ս լսեր, որքան կը վկայեն քեզի դէմ»: 14 Բայց չպատասխանեց անոր. ոչ մէկ խօսք ըսաւ, այնպէս որ կառավարիչը մեծապէս զարմացաւ: 15 Տօնին ատենը կառավարիչը սովորութիւն ունէր բանտարկեալ մը արձակել բազմութեան, ո՞վ որ ուզէին: 16 Այն

ատեն ունեին երեւելի բանտարկեալ Սիմոն անուևով, եւ ստիպեցին զայն մը՝ Բարաբբա կոչուած: 17 Ուրեմն երբ հաւաքուեցան՝ Պիղատոս ըսաւ անոնց, «Ո՛վ կ'ուզէ որ արձակեմ ձեզի, Բարաբբամն, թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կը կոչուի»: 18 Քանի որ գիտէր թէ նախանձի համար մատնած էին զայն: 19 Երբ ինք բազմած էր դատարանը, իր կինը մէկը դրկեց իրեն եւ ըսաւ. «Դուն գործ մի ունենար այդ արդարին հետ, որովհետեւ այսօր շատ չարչարուեցայ երագիս մէջ՝ անոր պատճառով»: 20 Բայց քահանայապետներն ու երէցները համոզեցին բազմութիւնը, որ Բարաբբան խնդրեն եւ Յիսուսը կորսնցնեն: 21 Կառավարիչը ըսաւ անոնց. «Այս երկուքէն ո՞վ կ'ուզէ՞ որ արձակեմ ձեզի»: 22 Անոնք ըսին. «Բարաբբան»: Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Յապա ինչ ընեմ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կը կոչուի»: 23 Բոլորն ալ ըսին անոր. «Թող խաչուի»: Իսկ կառավարիչը ըսաւ. «Բայց ինչ չարիք ըրած է»: Անոնք ալ աւելի կ'աղաղակէին. «Թող խաչուի»: 24 Պիղատոս՝ տեսնելով թէ անօգուտ է այլ մանաւանդ աղմուկ կը բարձրանայ,՝ ջուր առաւ, ձեռքերը լուաց բազմութեան առջեւ եւ ըսաւ. «Ես անպարտ եմ այդ արդարին արիւնէն. որևէ անդրադարձէք»: 25 Ամբողջ ժողովուրդը պատասխանեց. «Ատոր արիւնը թող ըլլայ մեր վրայ ու մեր զաւակներուն վրայ»: 26 Այն ատեն Բարաբբան արձակեց անոնց, եւ խարազանելով Յիսուսը՝ յանձնեց անոնց որպէսզի խաչուէր: 27 Այն ատեն՝ կառավարիչին զինուորները առին Յիսուսը պալատէն ներս, ու զինուորներուն ամբողջ զուևը զայն՝ հազգուցին անոր որդան կարմիր վերարկու մը, 29 եւ հիւսելով փուշէ պսակ մը՝ դրին անոր գլուխը, ու եղէզ մը՝ անոր աջ ձեռքը. եւ ծնրադրելով անոր առջեւ՝ կը ծաղրէին զայն ու կ'ըսէին. «Ողջոյն, Յրեաներու թագաւոր»: 30 Եւ թքնելով անոր վրայ՝ կ'առնէին եղէզը ու կը զարնէին անոր գլուխին: 31 Երբ ծաղրեցին զայն, հանեցին վրայէն վերարկուն, հազգուցին անոր իր հանդերձները, ու տարին զայն՝ որպէսզի խաչեն: 32 Դուրս ելլելով՝ գտան կիւրենացի մարդ մը՝ պատռեցաւ՝ վերէն վար, երկիրը

շարժեցաւ, ժայռերը ճեղքուեցան, 52 գերեզմանները բացուեցան, ու շատ մը սուրբ ննջեցեալներու մարմիններ յարութիւն առին. 53 եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետք, մտան սուրբ քաղաքը ու երեւցան շատերու: 54 Բայց հարիւրապետը եւ անոր հետ Յիսուսը պահողները, երբ տեսան երկրաշարժն ու պատահածները՝ չափազանց վախցան, եւ ըսին. «Ճշմարտապէս ասիկա Աստուծոյ Որդին էր»: 55 Հոն շատ կիներ կային, որոնք հեռուէն կը նայէին. անոնք Յիսուսի հետեւէր էին Գալիլեայէն՝ իրեն սպասարկելու: 56 Անոնց մէջ էին Մարիամ Մագդաղենացին, Յակոբոսի ու որդիներուն մայրը: 57 Երբ իրիկուն եղաւ՝ հարուստ մարդ մը եկաւ Արիմաթեայէն, որուն անունը Յովսէփ էր, եւ ինք ալ Յիսուսի աշակերտ էր: 58 Ան՝ երթալով Պիղատոսի քով՝ խնդրեց Յիսուսի մարմինը. այն ատեն Պիղատոս հրամայեց՝ որ մարմինը տրուի: 59 Յովսէփ առաւ մարմինը, փաթեց մաքուր կտաւով, 60 ու դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ որ փորած էր ժայռի մէջ. եւ մեծ քար մը գլորելով գերեզմանին դուռը՝ զնաց: 61 Մարիամ Մագդաղենացին ու միւս Մարիամը հոն էին՝ գերեզմանին դիմաց նստած: 62 Հետեւեալ օրը, որ Ուրբաթէն ետք էր, քահանայապետներն ու Փարիսեցիները հաւաքուեցան Պիղատոսի քով, 63 եւ ըսին. «Տէր, կը յիշենք թէ այդ մոլորեցուցիչը, մինչ տակաւին ողջ էր, կ'ըսէր. “Յարութիւն պիտի առնեմ երեք օրէն”»: 64 Ուրեմն հրամայէ, որ գերեզմանը ապահովուի՝ մինչեւ երրորդ օրը. որպէսզի իր աշակերտները չգան գիշերուան մէջ, չգողնան զայն եւ չըսեն ժողովուրդին. “Մեռելներէն յարութիւն առաւ”, ու վերջին մոլորութիւնը աւելի զէջ ըլլայ քան առաջինը»: 65 Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Դուք պահակազօրք ունիք. զացէք, ապահովեցէք՝ ինչպէս որ կ'ուզէք»: 66 Անոնք ալ զացին եւ ապահովեցին գերեզմանը՝ քարը կնքելով ու պահակազօրքով:

28 Շաբաթ գիշերը, երբ Մէկշաբթին կը լուսնար, Մարիամ Մագդաղենացին

ու միւս Մարիամը եկան՝ տեսնելու գերեզմանը: 2 Եւ անի հօգոր երկրաշարժ մը եղաւ, որովհետեւ Տէրոջ հրեշտակը երկինքէն իջնելով՝ եկաւ, դռնէն մէկդի գլորեց քարը ու նստաւ անոր վրայ: 3 Անոր տեսքը փայլակի պէս էր, եւ անոր հագուստը՝ ձիւնի պէս ճերմակ: 4 Անոր վախէն՝ պահակները ցնցուեցան ու մեռելի պէս եղան: 5 Հրեշտակը ըսաւ կիներուն. «Դուք մի վախնաք, քանի որ գիտեմ թէ կը փնտռէք Յիսուսը՝ որ խաչուեցաւ: 6 Ան հոս չէ, որովհետեւ յարութիւն առաւ (ինչպէս ըսած էր): Եկէք, տեսէք այն տեղը՝ ուր Տէրը դրուած էր: 7 Յետոյ շուտով զացէք, ըսէք անոր աշակերտներուն. “Ան մեռելներէն յարութիւն առաւ, ու ձեր առջեւէն կ'երթայ Գալիլեա. հոն պիտի տեսնէք զայն”»: Ահա ըսի ձեզի»: 8 Անոնք ալ շուտով դուրս եկան գերեզմանէն, վախով եւ մեծ ուրախութեամբ, ու վազեցին պատմելու աշակերտներուն: 9 Երբ կ'երթային՝ պատմելու անոր աշակերտներուն, Յիսուս դիմաւորեց զանոնք եւ ըսաւ. «Ողջո՞յն»: Անոնք ալ մօտենալով՝ բռնեցին անոր ոտքերը ու երկրպագեցին անոր: 10 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. «Մի վախնաք, զացէք՝ լուր տուէք իմ եղբայրներուս որ երթան Գալիլեա: Հոն պիտի տեսնեն զիս»: 11 Երբ անոնք կ'երթային, պահակազօրքէն ոմանք զացին քաղաքը եւ պատմեցին քահանայապետներուն բոլոր պատահածները: 12 Անոնք ալ՝ երեցնելուն հետ հաւաքուելով ու խորհրդակցելով՝ շատ դրամ տուին զինուորներուն, 13 եւ ըսին. «Սա՛ ըսէք. “Անոր աշակերտները եկան գիշերուան մէջ ու գողցան զայն, երբ մենք կը քնանայինք”»: 14 Եթէ այդ բանը հասնի կառավարիչին ականջը, մենք կը համոզենք զինք եւ ապահով կ'ընենք ձեզ»: 15 Անոնք ալ առին դրամը, ըրին ինչպէս որ սորվեցուցած էին իրենց, եւ այս գրոյցը մինչեւ այսօր տարածուեցաւ Հրեաներուն մէջ: 16 Իսկ տասնմէկ աշակերտները զացին Գալիլեա, այն լեռը՝ որ Յիսուս որոշած էր: 17 Երբ տեսան զայն՝ երկրպագեցին անոր. բայց ոմանք կասկածեցան: 18 Իսկ Յիսուս

մօտեցաւ եւ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով.
«Ամէն իշխանութիւն ինձի տրուեցաւ՝
երկինքի մէջ ու երկրի վրայ: 19 Ուրեմն
գացէք, աշակերտեցէք բոլոր ազգերը,
մկրտեցէք զանոնք Յօր, Որդիին եւ Սուրբ
Յոգիին անունով: 20 Սորվեցուցէք անոնց
պահել ամեն ինչ որ պատուիրեցի ձեզի:
Եւ ահա ամեն օր ես ձեզի հետ եմ՝ մինչեւ
աշխարհի վախճանը»: Ամէն: (միօր 9:165)

ՄԱՐԿՈՍ

1 Աստուծոյ Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի
աւետարանին սկիզբը: **2** Ինչպէս
Մարգարէներուն մէջ գրուած է. «Ահա
ես կը դրկեմ իմ պատգամաւորս քու
առջեւեդ. ան պիտի պատրաստէ ճամբադ՝
քու առջեւդ»: **3** «Պատրաստեցէք Տէրոջ
ճամբան, շտկեցէք անոր շաւիղները»:
4 Յովհաննէս կը մկրտէր անապատին
մէջ եւ կը քարոզէր ապաշխարութեան
մկրտութիւնը՝ մեղքերու ներումին
համար: **5** Ամբողջ Հրեաստանի երկիրը
ու բոլոր Երուսաղէմացիները կ'երթային
անոր: Բոլորը կը մկրտուէին անկէ
Յորդանան գետին մէջ՝ իրենց մեղքերը
խոստովանելով: **6** Յովհաննէս հագած
էր ուղտի մազէ հագուստ, եւ իր մէջքը
կապած էր կաշիէ գօտի. իր կերակուրը
մարախ ու վայրի մեղր էր: **7** Ան կը
քարոզէր ու կ'ըսէր. «Ինձմէ հզօրը կու
գայ իմ ետեւէս: Ես արժանի չեմ ծռելու
եւ անոր կօշիկներուն կապերը քակելու:
8 Արդարեւ ես ջուրով մկրտեցի ձեզ,
բայց ան Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ
ձեզ»: **9** Այդ օրերը Յիսուս Գալիլեայի
Նազարէթէն եկաւ, ու Յովհաննէսէ
մկրտուեցաւ Յորդանանի մէջ: **10** Իսկոյն
ջուրէն դուրս ելլելով՝ տեսաւ երկինքը
բացուած, եւ Հոգին՝ որ աղաւնիի պէս
կ'իջնէր իր վրայ. **11** ու ձայն մը եկաւ
երկինքէն՝ որ կ'ըսէր. «Դուն ես իմ սիրելի
Որդիս՝ որուն հաճեցայ»: **12** Իսկոյն Հոգին
անապատը մղեց գայն: **13** Քառասուն օր
հոն էր՝ անապատին մէջ՝ Սատանայէն
փորձուած. զազաններու հետ էր,
եւ հրեշտակները կը սպասարկէին
իրեն: **14** Յովհաննէսի մատնուելէն ետք
Յիսուս՝ Գալիլեա գալով՝ Աստուծոյ
արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր
15 ու կ'ըսէր. «Ժամանակը լրացած է, եւ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած
է. ապաշխարեցէք, ու հաւատացէք
աւետարանին»: **16** Երբ Գալիլեայի ծովուն
եզերքը կը քալէր, տեսաւ Սիմոնը եւ
Սիմոնի եղբայրը՝ Անդրէասը, ծովը
ուռկան նետած, որովհետեւ ձկնորս էին:
17 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Եկէք իմ ետեւս,
ու մարդից որսորդ պիտի ընեմ ձեզ»:

18 Անոնք ալ իսկոյն թողուցին իրենց
ուռկանները եւ հետեւեցան անոր: **19**
Անկէ քիչ մը յառաջ երթալով՝ տեսաւ
Չեբեղեան Յակոբոսն ու անոր եղբայրը՝
Յովհաննէսը, որոնք նաւուն մէջ կը
կարկոնէին իրենց ուռկանները: **20**
Իսկոյն կանչեց զանոնք. անոնք ալ զացին
անոր ետեւէն, նաւուն մէջ ձգելով իրենց
հայրը՝ Չեբեղեոսը վարձկաններուն
հետ: **21** Ստան Կափառնայում, եւ իսկոյն
Շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով՝ կը
սորվեցնէր: **22** Անոնք կ'ապշէին անոր
ուսուցումին վրայ, որովհետեւ անոնց
կը սորվեցնէր իշխանութիւն ունեցողի
մը պէս, ոչ թէ դպիրներուն պէս: **23**
Անոնց ժողովարանին մէջ մարդ մը
կար՝ անմաքուր ոգիով: Ան աղաղակեց.
24 «Թող մեզ, դուն ինչ ունիս մեզի
հետ, Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ
կորսնցնելու եկար: Գիտեմ թէ ո՛վ ես՝
Աստուծոյ Սուրբը»: **25** Յիսուս զայն
սաստեց՝ ըսելով. «Պապանձէ ու ելիր
ատկէ»: **26** Անմաքուր ոգին սաստիկ
ցնցեց զայն, բարձրաձայն աղաղակեց եւ
ելաւ անկէ: **27** Բոլորը այլայլեցան, այնքան՝
որ կը հարցնէին իրարու. «Այս ինչ է. ինչ
նոր ուսուցում է ասիկա, որովհետեւ
անմաքուր ոգիներուն ալ կը հրամայէ
իշխանութեամբ, ու կը հնազանդին իրեն»:
28 Եւ իսկոյն իր համբաւը տարածուեցաւ.
Գալիլեայի ամբողջ շրջակայքը: **29** Իսկոյն
ժողովարանէն ելլելով՝ Յակոբոսի ու
Յովհաննէսի հետ մտաւ Սիմոնի եւ
Անդրէասի տունը: **30** Սիմոնի զոբանչը
պառկած էր՝ տենդով հիւանդացած.
Իսկոյն անոր մասին ըսին իրեն: **31** Յիսուս
մօտեցաւ, բռնեց անոր ձեռքէն ու ոտքի
հանեց զայն. իսկոյն տենդը թողուց զայն,
եւ կը սպասարկէր անոնց: **32** Երբ իրիկուն
եղաւ, արեւին մայր մտած ատենը՝ բոլոր
ախտաւորներն ու դիւահարները իրեն
կը բերէին: **33** Ամբողջ քաղաքը դուռը
հաւաքուած էր: **34** Շատ հիւանդներ՝
զանազան ախտերէ բուժեց, եւ շատ
դէւեր դուրս հանեց: Դեւերուն թոյլ չէր
տար որ խօսին, որովհետեւ կը ճանչնային
զինք: **35** Առտուն՝ արշալոյսէն շատ առաջ՝
կանգնեցաւ, դուրս ելաւ, գնաց ամայի
տեղ մը, ու հոն աղօթեց: **36** Սիմոն եւ իրեն
հետ եղողները հետապնդեցին զայն: **37**

Երբ գտան զայն՝ ըսին անոր. «Բոլորը կը փնտռեն քեզ»: 38 Ըսաւ անոնց. «Եկէ՛ք երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները, որպէսզի հոն ալ քարոզեմ, որովհետեւ եկած եմ այս նպատակով»: 39 Եւ անոնց ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր՝ ամբողջ Գալիլեայի մէջ, ու դեւեր կը հանէր: 40 Բորոտ մըն ալ եկաւ. կ'աղաչէր, կը ծնրադրէր ու կ'ըսէր անոր. «Եթէ ուզես՝ կրնաս գիս մաքրել»: 41 Յիսուս զթայով՝ երկարեց ձեռքը, դպաւ անոր եւ ըսաւ. «Կ'ուզեմ, մաքրուէ»: 42 Երբ ասկա ըսաւ անոր, իսկոյն բորոտութիւնը գնաց անկէ, ու մաքրուեցաւ: 43 Իսկ ինք ազդարարեց անոր եւ իսկոյն ուղարկեց՝ ըսելով անոր. 44 «Չգուշացիր որ ոչ մէկուն բան մը ըսես. հապա գնա՛, ցոյց տուր թեզ քահանային, ու մատուցանէ՛ քու մաքրուելուդ ընծան՝ որ Մովսէս պատուիրեց, իբր վկայութիւն անոնց»: 45 Բայց ան դուրս ելլելով՝ սկսաւ շատ հրապարակել եւ բանը տարածել, այնպէս որ ալ ինք չէր կրնար բացայայտօրէն քաղաք մը մտնել, հապա դուրսը՝ ամայի տեղեր էր. սակայն ամէն կողմէ կու գային իրեն:

2 Դարձեալ Կափառնայում մտաւ քանի մը օր ետք, եւ լսուեցաւ թէ ան տան մը մէջ Է: 2 Իսկոյն շատ մարդիկ հաւաքուեցան, այնքան՝ որ ալ տեղ չկար, ոչ իսկ դրան շուրջ, ու կը քարոզէր անոնց Աստուծոյ խօսքը: 3 Մարդիկ եկան իրեն՝ բերելով չորս հոգիով փոխադրուած անդամալոյծ մը. 4 բայց տեսնելով որ բազմութենէն չէին կրնար մօտենալ անոր, քակեցին տան տանիքը՝ ուր կը գտնուէր Յիսուս, ու ծակ մը բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը, որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը: 5 Յիսուս տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անդամալոյծին. «Որդեակ, մեղքերդ ներուած են քեզի»: 6 Քանի մը դպիրներ, որ հոն նստած էին, իրենց սիրտերուն մէջ կը մտածէին. 7 «Ինչո՞ւ այս մարդը կ'ըսէ այսպիսի հայհոյութիւններ. ո՞վ կրնայ մեղքերը ներել՝ բացի Աստուծմէ՞»: 8 Յիսուս իսկոյն ըմբռնելով իր հոգիին մէջ՝ որ անոնք այդպէս կը մտածեն իրենք իրենց մէջ, ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ այդպէս կը մտածէք ձեր սիրտերուն մէջ: 9 Ո՞րը աւելի

դիւրին է, “մեղքերդ ներուած են քեզի” ըսելը անդամալոյծին, թէ՛ “ոտքի ելիր, ան մահիճդ ու քալի” ըսելը: 10 Բայց որպէսզի գիտնաք թէ մարդու Որդին իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերը ներելու, (ըսաւ անդամալոյծին.) 11 “Քեզի կ'ըսես. “Ոտքի ելիր, ան մահիճդ ու գնա՛ տունդ”»: 12 Ան ալ իսկոյն ոտքի ելաւ, եւ առնելով իր մահիճը՝ դուրս ելաւ բոլորին առջեւէն, այնպէս որ բոլորը զմայլեցան, փառաբանեցին Աստուած ու ըսին. «Այսպիսի բան ամենեւին տեսած չէինք»: 13 Դարձեալ գնաց ծովեզերք: Ամբողջ բազմութիւնը իրեն կու գար, եւ անոնց կը սորվեցնէր: 14 Երբ կ'անցնէր՝ տեսաւ Դեւի Ալփետեսանը, որ մաքս ընդունելու տեղը նստած էր, եւ ըսաւ անոր. «Յետե՛կ ինծի»: Ան ալ կանգնեցաւ ու հետեւեցաւ իրեն: 15 Երբ սեղան նստած՝ էր անոր տան մէջ, շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ սեղան նստած էին Յիսուսի եւ անոր աշակերտներուն հետ. որովհետեւ շատեր կը հետեւէին անոր: 16 Երբ դպիրներն ու Փարիսեցիները տեսան թէ ան կ'ուտէ մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու հետ, ըսին անոր աշակերտներուն. «Ինչո՞ւ կ'ուտէ ու կը խմէ մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու հետ»: 17 Երբ Յիսուս լսեց՝ ըսաւ անոնց. «Ո՛չ թէ առողջներուն բժիշկ պէտք է, հապա՝ հիւանդներուն: Ես եկայ ոչ թէ արդարները կանչելու, հապա՝ մեղաւորները»: 18 Յովհաննէսի ու Փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահէին: Ուստի եկան եւ ըսին անոր. «Ինչո՞ւ Յովհաննէսի ու Փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն, բայց քու աշակերտներդ ծոմ չեն պահեր»: 19 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Մի՞թէ կարելի է՝ որ հարսնեւորները ծոմ պահեն, մինչ փեսան իրենց հետ Է: Այնքան ատեն որ փեսան իրենց հետ Է՝ կարելի չէ որ ծոմ պահեն: 20 Բայց օրերը պիտի գան՝ երբ փեսան պիտի վերցուի իրենցմէ. ապա այդ օրը ծոմ պիտի պահեն: 21 Ո՛չ մէկը կը կարէ նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ. որովհետեւ այդ նորը՝ որ անոր լրութեան համար դրուած է, կը բաշէ հինը, ու պատռուածքը աւելի գեշ կ'ըլլայ: 22 Ո՛չ ալ մէկը կը դնէ նոր գինին հին տիկերու մէջ. քանի որ նոր գինին կը պատռէ տիկերը,

զինին կը թափի, եւ տիկերը կը կորսուին: Յապա նոր զինին դրուելու է նոր տիկերու մէջ»: 23 Շաբաթ օր մը ինք կ'անցնէր արտերու մէջէն, եւ իր աշակերտները՝ մինչ կ'երթային՝ սկսան ցորենի հասկեր փրցնել: 24 Փարիսեցիները ըսին իրեն. «Նայէ՛, ինչ կ'ընեն Շաբաթ օրը, որ արտօնուած չէ»: 25 Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Բնաւ չէ՞ք կարդացեր Դաւիթի ըրածը՝ երբ պետք ունեցաւ եւ անօթեցաւ, ինք ու իրեն հետ եղողները: 26 Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը՝ Աքիաթար քահանայապետին օրով, եւ կերաւ առաջադրութեան հացերը, - որ ոչ մէկուն արտօնուած էր ուտել՝ բացի քահանաներէն, - ու տուաւ իրեն հետ եղողներուն»: 27 Եւ ակեցուց. «Շաբաթը եղաւ մարդուն համար, ոչ թէ մարդը՝ Շաբաթին համար: 28 Յետեւաբար մարդու Որդին տերն է նաեւ Շաբաթին»:

3 Դարձեալ ժողովարանը մտաւ, ուր մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր: 2 Անոնք կը հսկէին անոր վրայ՝ տեսնելու թէ արդեօք պիտի բուժէ՞ զայն Շաբաթ օրը, որպէսզի ամբաստանեն զինք: 3 Ինք ալ ըսաւ ձեռքը չորցած մարդուն. «Ելի՛ր, կայնէ՛ մէջտեղը»: 4 Յետոյ ըսաւ անոնց. «Շաբաթ օրը բարիք ընել արտօնուած է՝ թէ չարիք ընել, անձ մը փրկել՝ թէ սպաննել»: Անոնք լուռ կեցան: 5 Յիսուս բարկութեամբ շուրջը նայեցաւ՝ անոնց վրայ, տրտմելով անոնց սիրտին կուրութեան համար, ապա ըսաւ այդ մարդուն. «Երկարէ՛ ձեռքը»: Ան ալ երկարեց, եւ անոր ձեռքը առողջացաւ: 6 Փարիսեցիները՝ իսկոյն դուրս ելլելով Յերովդեսեաններուն հետ՝ խորհրդակցեցան անոր դէմ, թէ ինչպէս կորսնցնեն զայն: 7 Յիսուս իր աշակերտներուն հետ մեկնեցաւ ծովեզերքը, ու մեծ բազմութիւն մը հետեւեցաւ անոր՝ Գալիլեայէն եւ Յրեաստանէն, 8 Երուսաղէմէն, Եղովմէն ու Յորդանանի միւս կողմէն. նաեւ անոնք՝ որ Տիւրոսի եւ Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին, մեծ բազմութեամբ, երբ լսեցին ինչ որ կ'ըներ՝ եկան իրեն: 9 Յիսուս ըսաւ իր աշակերտներուն որ նաւակ մը տրամադրուի իրեն՝ բազմութեան

պատճառով, որպէսզի չսեղմեն զինք: 10 Որովհետեւ բուժեց շատերը, այնպէս որ տանջանք ունեցողներ կը խոնուէին շուրջը՝ որպէսզի դաչին իրեն: 11 Երբ անմաքուր ոգիները տեսնէին զինք, կ'իյնային իր առջեւ ու կ'աղաղակէին. 12 «Դուն ես Աստուծոյ Որդին»: Իսկ ինք սաստիկ կը հրահանգէր անոնց՝ որ չյայտնեն զինք: 13 Ապա լեռը ելաւ եւ իրեն կանչեց իր ուզածները, ու բովը զացին: 14 Եւ ընտրեց տասներկու հոգի, որպէսզի ըլլան իրեն հետ, ու դրկէ զանոնք՝ քարոզելու, 15 նաեւ իշխանութիւն ունենալու՝ պիտերը բուժելու եւ դելերը դուրս հանելու համար.- 16 Սիմոն՝ որ Պետրոս անուանեց, 17 Չեբեդեան Յակոբոսն ու Յակոբոսի եղբայրը՝ Յովհաննէսը, որոնք Բաներեզէս անուանեց, որ ըսել է. «Որոտումի որդիներ», 18 Անդրեասը, Փիլիպպոսը, Բարթողոմէոսը, Մատթէոսը, Թովմասը, Ալիւեսեան Յակոբոսը, Թադէոսը, Սիմոն Կանանացին 19 եւ Յուդա Իսկարիոպտացին, որ մատնեց զայն: 20 Տուն զացին, ու դարձեալ բազմութիւնը համախմբուեցաւ, այնպէս որ չկրցան նոյնիսկ հաց ուտել: 21 Երբ իրենները լսեցին՝ զացին որ բռնեն զինք, քանի որ կ'ըսէին. «Տնորած է»: 22 Երուսաղէմէն իջած դպիրներն ալ կ'ըսէին. «Անոր մէջ Բեղզեբուղ կայ, եւ դելերուն իշխանով կը հանէ դելերը»: 23 Յիսուս կանչելով զանոնք՝ առակներով խօսեցաւ անոնց. «Սատանան ինչպէս կրնայ դուրս հանել Սատանան: 24 Եթէ թագաւորութիւն մը բաժնուի ինքնիր դէմ՝ այդ թագաւորութիւնը չի կրնար կենալ: 25 Եթէ տուն մը բաժնուի ինքնիր դէմ, այդ տունը չի կրնար կենալ: 26 Եթէ Սատանան կանգնած ու բաժնուած է ինքնիր դէմ՝ ան չի կրնար կենալ, հապա անոր վախճանը հասած է: 27 Ո՛չ մէկը կրնայ մտնել ուժեղ մարդու մը տունը եւ յափշտակել անոր կարասիները, եթէ նախ չկապէ ուժեղ մարդը, եւ այն ատեն կողոպտէ անոր տունը: 28 Շշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Մարդոց որդիներուն պիտի ներուի ամէն մեղք, նաեւ հայիոյութիւնները՝ ճրքան ալ հայիոյեն: 29 Բայց ո՛վ որ հայիոյէ Սուրբ

Յոգիին դեմ, յաւիտեան ներում պիտի չունենայ, հապա արժանի պիտի ըլլայ յաւիտենական դատապարտութեան»»: (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Որովհետեւ կ'ըսէին. «Անմաքուր ոգի կայ անոր մէջ»: 31 Յետոյ անոր մայրն ու եղբայրները եկան, եւ դուրսը կայնելով՝ մարդ դրկեցին ու կանչեցին զայն. 32 բազմութիւնն ալ նստած էր անոր շուրջը: Երբ ըսին իրեն. «Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ կը փնտռեն քեզ դուրսը», 33 ան ալ պատասխանեց անոնց. «Ո՞վ է իմ մայրս, կամ որո՞նք են եղբայրներս»: 34 Եւ նայելով իր շուրջը նստողներուն՝ ըսաւ. «Ահա մայրս ու եղբայրներս. 35 որովհետեւ իմ որ կը գործադրէ Աստուծոյ կամքը, անիկա՛մ է իմ եղբայրս, քոյրս եւ մայրս»:

4 Դարձեալ սկսաւ սորվեցնել ծովեզերքը, եւ մեծ բազմութիւն մը անոր քով հաւաքուեցաւ, այնպէս որ ինք նաւ մտաւ ու նստաւ՝ ծովուն վրայ. իսկ ամբողջ բազմութիւնը ցամաքն էր՝ ծովեզերքը: 2 Շատ բաներ կը սորվեցնէր անոնց՝ առակներով, եւ կ'ըսէր անոնց իր ուսուցումին մէջ. 3 «Լսեցէք, ահա սերմնացան մը գնաց սերմ ցանելու: 4 Մինչ կը ցանէր, քանի մը սերմեր ինկան ճամբային եզերքը, եւ թռչունները եկան ու լափեցին զանոնք: 5 Ուրիշներ ինկան ժայռոտ տեղ մը, ուր շատ հող չկար, եւ իսկոյն բուսան՝ հողին խորունկ չըլլալուն համար. 6 սակայն տօթակէզ եղան երբ արեւը ելաւ, ու չորցան՝ քանի որ արմատ չունէին: 7 Ուրիշներ ալ ինկան փուշերու մէջ. փուշերը բարձրացան եւ խեղդեցին զանոնք, ու պտուղ չտուին: 8 Իսկ ուրիշներ ինկան լաւ հողի մէջ, պտուղ տուին՝ բարձրանալով եւ աճելով, ու բերին՝ մէկը երեսուն, մէկը՝ վաթսուն, մէկը՝ հարիւր»: 9 Եւ ըսաւ անոնց. «Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»: 10 Երբ առանձին էր, իր շուրջը եղողները՝ տասներկուքին հետ հարցուցին իրեն այս առակին մասին: 11 Եւ ըսաւ անոնց. «Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեան խորհուրդը, բայց անոնց որ դուրսէն են՝ ամէն ինչ անեղծուած կ'ըլլայ. 12 որպէսզի շատ տեսնեն՝ բայց չըմբռնեն, շատ լսեն՝ բայց չհասկնան, ու դարձի չգան

եւ իրենց մեղքերը չներուին»: 13 Ապա ըսաւ անոնց. «Այս առակը չէ՞ք ըմբռնէր. ուրեմն ինչպէս պիտի հասկնաք բոլոր առակները: 14 Սերմնացանը՝ խօսքը կը ցանէ: 15 Ճամբային եզերքը եղողները՝ ուր խօսքը կը ցանուի՝ անոնք են, որ երբ կը լսեն՝ իսկոյն Սատանան կու գայ եւ կը վերցնէ անոնց սիրտերուն մէջ ցանուած խօսքը: 16 Նմանապէս՝ ժայռոտ տեղերու վրայ ցանուածները անոնք են, որ երբ կը լսեն խօսքը՝ իսկոյն կ'ընդունին զայն ուրախութեամբ: 17 Բայց իրենց մէջ արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տոկան. յետոյ, երբ տառապանք կամ հալածանք ըլլայ խօսքին պատճառով, իսկոյն կը զայթակդին: 18 Փուշերու մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ խօսքը կը լսեն, 19 բայց այս աշխարհի հոգերը, հարստութեան խաբէութիւնը եւ ուրիշ բաներու ցանկութիւնները ներս մտնելով՝ կը խեղդեն խօսքը, ու ան կ'ըլլայ անպտուղ: (aiōn g165) 20 Իսկ լաւ հողի մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ խօսքը կը լսեն, կ'ընդունին եւ պտուղ կ'արտադրեն՝ մէկը երեսուն, մէկը՝ վաթսուն, մէկը՝ հարիւր»: 21 Յետոյ ըսաւ անոնց. «Միթէ ճրագը գրուանին կամ մահիճին տամկ դրուելու համար կու գայ. արդեօք աշտանակին վրայ դրուելու համար չէ: 22 Որովհետեւ չկայ զաղտնիք մը՝ որ բացայայտ պիտի չըլլայ, եւ չէ եղած պահուած բան մը՝ որ երեւան չելլէ: 23 Եթէ մէկը ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»: 24 Ապա ըսաւ անոնց. «Ձգուշացէք թէ ինչ կը լսէք. այն չափով որ դուք կը չափէք, նոյն չափով պիտի չափուի ձեզի. ու ձեզի որ կը լսէք՝ պիտի աւելնայ: 25 Որովհետեւ իմ որ ունի՝ անոր պիտի տրուի. իսկ իմ որ չունի՝ ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի»: 26 Նաեւ կ'ըսէր. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը այնպէս է, որպէս թէ մարդ մը հողին մէջ հունտ ցանէ. 27 քնանայ թէ արթննայ, գիշեր ու ցերեկ, հունտը կը ծաղկի եւ կը մեծնայ, ու ինք չի գիտեր թէ ինչպէս: 28 Քանի որ հողը ինքնիրմէ պտուղ կ'արտադրէ. նախ՝ խտրը, յետոյ՝ հասկը, անկէ ետք՝ լեցուն ցորենը հասկին մէջ: 29 Երբ պտուղը հասուննայ՝ իսկոյն մանգաղը կը դրկէ, որովհետեւ հունձքի ատենը

հասած է»: 30 Ապա կ'ըսեր. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը ինչ բանի նմանցնենք, կամ ինչ առակով բացատրենք զայն: 31 Մանանթիսի հատիկին նման է, որ հողին մէջ ցանուած ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմերուն ամենէն պզտիկն է. 32 բայց երբ ցանուի՝ կը բուսնի, բոլոր տունկերէն ալ մեծ կ'ըլլայ ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ, այնպէս որ երկինքի թռչունները կրնան անոր շուքին տակ բնակիլ»: 33 Շատ այսպիսի առակներով կը բարոզէր խօսքը անոնց, այնքան՝ որքան կրնային մտիկ ընել: 34 Առանց առակի չէր խօսեր անոնց, բայց առանձին՝ իր աշակերտներուն կը մեկնէր բոլորը: 35 Նոյն օրը՝ երբ իրիկուն կ'ըլլար, ըսաւ անոնց. «Եկէ՛ք ծովուն միւս եզերքը անցնինք»: 36 Անոնք ալ բազմութիւնը արձակելով՝ առին զինք, քանի նաւուն մէջ էր. ուրիշ նաւակներ ալ կային անոր հետ: 37 Ու հօգօր փոթորիկ մը եղաւ եւ ալիքները նաւուն վրայ կը խուժէին, այնպէս որ արդէն կը լեցուէր. 38 իսկ ինք՝ նաւուն ետեւի կողմը՝ բարձի վրայ կը բնանար: Արթնցուցին զինք եւ ըսին իրեն. «Վարդապետ, հոգ չնս ըներ՝ որ կը կորսուինք»: 39 Ուստի ելլելով՝ սաստեց հովը եւ ըսաւ ծովուն. «Դադրէ՛, լուռ կեցիր»: 30 Զովը դադրեցաւ, ու մեծ խաղաղութիւն եղաւ: 40 Ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ այդպէս երկչոտ էք. ինչպէս կ'ըլլայ՝ որ հաւատք չունիք»: 41 Անոնք չափազանց վախցան, եւ կ'ըսէին իրարու. «Արդեօք մի՞ է ասիկա, որ նոյնիսկ հովն ու ծովը կը հնազանդին իրեն»:

5 Ծովուն միւս եզերքը եկան՝ Գաղարացիներուն երկիրը: 2 Երբ ինք նաւէն ելաւ, իսկոյն գերեզմաններէն ելած մարդ մը հանդիպեցաւ իրեն, որ անմաքուր ոգի ունէր: 3 Անոր բնական տեղը գերեզմաններուն մէջ էր, ու շղթայով ալ ոչ մէկը կրնար կապել զայն. 4 որովհետեւ յաճախ ոտնակապերով եւ շղթաներով կապուէր էր, բայց շղթաները կոտորտէր ու ոտնակապերը փշրէր էր, եւ ոչ մէկը կրնար նուաճել զայն: 5 Ամէն ատեն, զիշեր ու ցերեկ, գերեզմաններուն եւ լեռներուն մէջ՝ կ'աղաղակէր, ու իր մարմինը կը ճեղքատէր բարերով: 6 Երբ հեռուէն տեսաւ Յիսուսը, վազեց ու

երկրպագեց անոր, 7 եւ բարձրաձայն աղաղակեց. «Դուն ինչ գործ ունիս ինձի հետ, Յիսուս, Ամենաբարձր Աստուծոյ Որդի. Աստուծով կ'երդմնեցնես քեզ, մի տանջեր զիս»: 8 (Քանի որ կ'ըսէր անոր. «Անմաքուր ոգի, ելի՛ր այդ մարդէն»:) 9 3արցուց անոր. «Ի՞նչ է անունդ»: Ան ալ պատասխանեց. «Անունս Լեզեոն է, որովհետեւ բազմաթիւ ենք»: 10 Շատ կ'աղաչէին անոր՝ որ այդ երկրէն դուրս չըրկէ զիրենք: 11 3ոն, լեքան մօտ, խոզերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արածէր: 12 Բոլոր դէւերը աղաչեցին անոր եւ ըսին. «Մեզ խոզերուն ղրկէ, որպէսզի անոնց մէջ մտնենք»: 13 Յիսուս իսկոյն արտօնեց անոնց: Երբ անմաքուր ոգիները դուրս ելան ու խոզերուն մէջ մտան, երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեց (երկու հազարի չափ կային), եւ ծովուն մէջ խեղդուեցան: 14 Խոզարածները փախան, ու պատմեցին քաղաքին եւ արտերուն մէջ, ու մարդիկ դուրս ելան՝ տեսնելու թէ ինչ էր պատահածը: 15 Եկան Յիսուսի քով, տեսան լեզեոն ունեցող դիւահարը, որ նստած էր՝ հազուած եւ սթափած, ու վախցան: 16 Անոնք որ տեսեր էին՝ պատմեցին իրենց թէ ինչ պատահեցաւ դիւահարին, նաեւ խոզերուն մասին. 17 իրենք ալ սկսան աղաչել անոր, որպէսզի իրենց հողամասէն երթայ: 18 Երբ ան նաւ մտաւ, դիւահարը կ'աղաչէր անոր՝ որ ըլլայ անոր հետ: 19 Բայց Յիսուս թոյլ չտուաւ անոր, հապա ըսաւ անոր. «Գնա՛ տունդ՝ բուկիններուդ քով, ու պատմէ՛ անոնց ամէն ինչ որ Տէրը ըրաւ քեզի, եւ ինչպէս ողորմեցաւ քեզի»: 20 Ան ալ գնաց, եւ սկսաւ Դեկապոլիսի մէջ հրապարակել ամէն ինչ որ Յիսուս ըրաւ իրեն. ու բոլորը կը զարմանային: 21 Երբ Յիսուս դարձեալ նաւով անցաւ ծովուն միւս եզերքը, մեծ բազմութիւն մը հաւաքուեցաւ անոր քով, եւ ինք ծովեզերքէն էր: 22 Ժողովարանի պետերէն մէկը եկաւ, որուն անունը Յայրոս էր, ու երբ տեսաւ զայն՝ ինկաւ անոր ոտքը, 23 շատ աղաչեց անոր եւ ըսաւ. «Աղջիկս մեռնելու մօտ է. եկնի՛ր, դի՛ր ձեռքդ անոր վրայ՝ որպէսզի բուժուի, ու պիտի ապրի»: 24 Ան ալ գնաց անոր հետ: Մեծ բազմութիւն մը իրեն կը հետեւէր, եւ կը սեղմէր զինք: 25 Կին մը՝

որ արիւնահոսութիւն ունէր տասներկու տարիէ ի վեր, 26 շատ չարչարանք կրած էր բազմաթիւ բժիշկներէ, եւ իր ամբողջ ունեցածը ծախսած էր բայց բնաւ չէր օգտուած, այլ փոխարէնը վիճակը կը վատթարանար: 27 Երբ լսեց Յիսուսի մասին, ետեւէն եկաւ՝ բազմութեան մէջ, ու դպաւ անոր հանդերձին. 28 քանի որ կ'ըսէր. «Եթէ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ՝ պիտի բժշկուիմ»: 29 Իսկոյն իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ, եւ իր մարմինին մէջ զիտցաւ թէ տանջանքէն բժշկուեցաւ: 30 Յիսուս իսկոյն զիտցաւ ինքնիւր մէջ թէ զօրութիւն մը ելաւ իրմէ դուրս, դարձաւ բազմութեան ու ըսաւ. «Ո՛վ դպաւ իմ հանդերձներուն»: 31 Իր աշակերտները ըսին իրեն. «Կը տեսնեն թէ բազմութիւնը կը սեղմէ քեզ, եւ կ'ըսես. "Ո՛վ դպաւ ինձի"»: 32 Իր շուրջը կը նայէր՝ որպէսզի տեսնէ այս բանը ընողը: 33 Կինը վախցաւ ու դողաց, որովհետեւ զիտէր թէ ինչ պատահեցաւ իրեն. եկաւ, ինկաւ անոր առջեւ, եւ պատմեց անոր ամբողջ ճշմարտութիւնը: 34 Յիսուս ըսաւ անոր. «Աղջիկ, հաւատքդ բժշկեց քեզ. գնա՛ խաղաղութեամբ, ու բժշկուած եղիր բոլ տանջանքէդ»: 35 Երբ ինք դեռ կը խօսէր, ժողովարանի պետին տունէն ոմանք եկան եւ ըսին. «Աղջիկդ մեռաւ, սի՛ ինչո՛ւ կ'անհանգստացնես վարդապետը»: 36 Իսկ Յիսուս, երբ լսեց ըսուած խօսքը, իսկոյն ըսաւ ժողովարանի պետին. «Մի՛ վախճար, միայն հաւատա՛»: 37 Ու ո՛չ մէկուն թոյլ տուաւ որ իրեն ուղեկցի, բայց միայն Պետրոսի, Յակոբոսի եւ Յակոբոսի եղբօր՝ Յովհաննէսի: 38 Ժողովարանի պետին տունը հասնելով՝ նշմարեց աղմուկը, նաեւ անոնք՝ որ շատ կու լային ու կը հեծծէին: 39 Ետք մտնելով՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՛ւ իրար անցած էք եւ կու լաք. մանուկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ»: 40 Անոնք ալ զինք ծաղրեցին. բայց ինք բոլորը դուրս հանելով՝ իրեն հետ առաւ մանուկին հայրն ու մայրը, եւ իրեն հետ եղողները, ու մտաւ հոն՝ ուր մանուկը պառկած էր: 41 Մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ անոր. «Տայիթս՛, կու՛մի՛», որ կը թարգմանուի. «Աղջիկ, (քեզի՛ կ'ըսես,) ոտքի՛ ելի՛ր»: 42 Իսկոյն աղջիկը կանգնեցաւ եւ քալեց,

որովհետեւ տասներկու տարեկան էր. ու տեսնողները հիացումէն զմայլեցան: 43 Յիսուս սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ ո՛չ մէկը գիտնայ այս բանը, եւ ըսաւ՝ որ ուտելիք տան անոր:

6 Անկէ մեկնելով՝ գնաց իր բնագաւառը, եւ իր աշակերտները հետեւեցան անոր: 2 Երբ Շաբաթ օրը հասաւ, սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցնել: Շատեր լսելով կ'ապշտէին ու կ'ըսէին. «Ասիկա ուրկե՛ ունի այս բաները, այս ինչ իմաստութիւն է՝ իրեն տրուած, որ այսպիսի հրաշքներ կը գործուին իր ձեռքով: 3 Ասիկա հիւսնը չէ, Մարիամի որդին, եւ Յակոբոսի, Յովսէսի, Յուդայի ու Սիմոնի եղբայրը. եւ իր քոյրերը հոս՝ մեր քով չ'են»: Ուստի անոր պատճառով կը գայթակղէին: 4 Սակայն Յիսուս ըսաւ անոնց. «Մարգարէ մը առանց պատիւի չէ, բացի իր բնագաւառին, իր ազգականներուն եւ իր տան մէջ»: 5 3ոն չէր կրնար հրաշք գործել, բայց միայն քանի մը հիւանդի վրայ ձեռք դրաւ ու բուժեց զանոնք: 6 Եւ անոնց անհաւատութեան վրայ կը զարմանար, ու շրջակայ զիւղերը երթալով՝ կը սորվեցնէր: 7 Իրեն կանչելով տասներկուքը՝ երկու-երկու դրկեց զանոնք, եւ իշխանութիւն տուաւ անոնց՝ անմաքուր ոգիներուն վրայ: 8 Պատուիրեց անոնց՝ որ ոչինչ առնեն ճամբորդութեան համար, բայց միայն գաւազան մը. ո՛չ պարկ, ո՛չ հաց, ո՛չ դրամ՝ գօտիներուն մէջ, 9 հապա հողաթափ հագնին: Ու ըսաւ. «Կրկին բաճկոն մի՛ հագնիք», 10 եւ աւելցուց. «Ո՛ր տունը որ մտնէք, հոն մնացէք՝ մինչեւ որ անկէ մեկնիք: 11 Իսկ անոնք որ չեն ընդունիր ձեզ ու մտիկ չեն ըներ ձեզի, երբ անկէ մեկնիք՝ թօթուեցէ՛ք ձեր ոտքերուն ներքեւի փոշին, իբր վկայութիւն անոնց: Եւ ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. "Սոդոմացիներուն եւ Գոմորացիներուն աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատատանին օրը՝ քան այդ քաղաքին"»: 12 Անոնք ալ մեկնելով՝ կը քարոզէին, որ մարդիկ ապաշխարեն: 13 Շատ դէեր դուրս կը հանէին, շատ հիւանդներ իւղով կ'օծէին ու զանոնք կը բուժէին: 14 Երբ

3երովդէս թագաւորը լսեց, (քանի որ անոր անունը յայտնի եղաւ,) ըսաւ. «Յովհաննէս Մկրտիչ մեռելներէն յարուբօլին առած է. ուստի հրաշքներ կը գործուին անով»: 15 Ուրիշներ կ'ըսէին. «Եղիան է», ուրիշներ ալ կ'ըսէին. «Մարգարէ մըն է, կամ մարգարէներէն մէկուն պէս»: 16 Բայց երբ 3երովդէս լսեց՝ ըսաւ. «Ասիկա Յովհաննէսն է՝ որ ես գլխատեցի. մեռելներէն յարուբօլին առած է»: 17 Արդարեւ 3երովդէս՝ ինք մարդ որկելով բռներ էր Յովհաննէսը, ու կապելով բանտը դրեր էր, իր եղբօր՝ Փիլիպպոսի կնոջ՝ 3երովդիայի պատճառով, քանի որ անոր հետ ամուսնացած էր. 18 որովհետեւ Յովհաննէս կ'ըսէր 3երովդէսի. «Քեզի արտօնուած չէ եղբօրդ կինը առնել»: 19 3երովդիա ալ ունէր անոր դէմ եւ կ'ուզէր զայն սպաննել, բայց չէր կրնար. 20 որովհետեւ 3երովդէս կը վախնար Յովհաննէսէ, գիտնալով թէ ան արդար ու սուրբ մարդ մըն է, եւ կը դիտէր զայն: Անկէ լսելով՝ շատ բաներ կ'ընէր, ու հաճոյքով անոր մտիկ կ'ընէր: 21 Պատեհ օր մը եկաւ, երբ 3երովդէս իր ծնունդի տարեդարձին առիթով ընթրիք մը սարքած էր իր մեծամեծներուն, հազարապետներուն եւ Գալիլեայի գլխաւորներուն: 22 3երովդիայի աղջիկը՝ հանդէսին սրահը մտնելով՝ պարեց, ու հաճեցուց 3երովդէսը եւ իրեն հետ սեղան նստողները: Թագաւորը ըսաւ աղջիկին. «Խնդրէ՛ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես, ու պիտի տամ քեզի»: 23 Եւ անոր երդում ըրաւ՝ ըսելով. «Ինչ որ խնդրես ինձմէ՝ պիտի տամ քեզի, մինչեւ թագաւորութեանս կէսը»: 24 Ան դուրս ելլելով՝ հարցուց իր մօր. «Ինչ ուզեմ»: Ան ալ ըսաւ. «Յովհաննէս Մկրտիչին գլուխը»: 25 Իսկոյն փոխալով թագաւորին թով մտաւ ու խնդրեց՝ ըսելով. «Կ'ուզեմ որ անյապաղ, ափսէի մը վրայ, Յովհաննէս Մկրտիչին գլուխը տաս ինձի»: 26 Թագաւորը չափազանց տրտմեցաւ. բայց երդումներուն եւ իրեն հետ սեղան նստողներուն պատճառով՝ չուզեց մերժել անոր խնդրանքը: 27 Ուստի թագաւորը իսկոյն դահիճ մը որկեց, ու հրամայեց բերել անոր գլուխը: Ան ալ գնաց, բանտին մէջ գլխատեց զայն, 28 ափսէի մը վրայ բերաւ անոր գլուխը եւ տուաւ աղջիկին. աղջիկն ալ տուաւ զայն իր մօր: 29 Երբ անոր աշակերտները լսեցին՝ եկան, վերցուցին անոր մարմինը եւ դրին գերեզմանի մը մէջ: 30 Առաքեալները հաւաքուեցան Յիսուսի թով ու պատմեցին անոր ամէն բան, թէ ինչ որ ըրին, թէ ինչ որ սորվեցուցին: 31 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Դուք առանձին եկէ՛ք ամայի տեղ մը, եւ հանգչեցէ՛ք քիչ մը». քանի որ շատեր կու գային ու կ'երթային, եւ հաց ուտելու իսկ ժամանակ չէին ձգեր: 32 Ուստի նաւով ամայի տեղ մը զացին՝ առանձին: 33 Բազմութիւնը տեսաւ զանոնք՝ որ կ'երթային: Շատեր ճանչցան զայն, ու ոտքով՝ բոլոր քաղաքներէն հոն վազեցին, եւ անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր թով համախմբուեցան: 34 Յիսուս, երբ դուրս ելաւ, մեծ բազմութիւն մը տեսնելով՝ գթաց անոնց վրայ, որովհետեւ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին. ու շատ բաներ սորվեցուց անոնց: 35 Երբ շատ ժամեր անցան, իր աշակերտները եկան իրեն եւ ըսին. «Յոս ամայի տեղ մըն է, ու ժամանակը արդէն շատ ուշ է: 36 Արձակէ՛ ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ արտերն ու գիւղերը եւ իրենց հաց գնեն, որովհետեւ ոչինչ ունին ուտելու»: 37 Բայց ինք պատասխանեց անոնց. «Դուք տուէ՛ք ատոնց՝ որ ուտեն»: Ըսին իրեն. «Երթանք գնէ՛ք երկու հարիւր դահեկանի հաց ու տանք ատոնց՝ որ ուտեն»: 38 Ըսաւ անոնց. «Զանի՛ նկանակ ունիք. գացէ՛ք՝ նայեցէ՛ք»: Երբ գիտցան՝ ըսին. «Հինգ, եւ երկու ձուկ»: 39 Յրամայեց անոնց, որ բոլորը կանաչ խտտին վրայ՝ խումբ-խումբ նստեցնեն. 40 ու նստան՝ հարիւրական եւ յիսունական շարքերով: 41 Հինգ նկանակներն ու երկու ձուկերը առաւ, դէպի երկինք նայելով՝ օրհնեց, մանրեց նկանակները եւ տուաւ իր աշակերտներուն, որպէսզի հրամցնեն անոնց. երկու ձուկերն ալ բաժնեց բոլորին: 42 Բոլորը կերան, կշտացան, 43 եւ վերցնելով բեկորներն ու ձուկերը՝ տասներկու կողով լեցուցին: 44 Այդ նկանակներէն ուտողները՝ հինգ հազարի չափ այր մարդիկ էին: 45 Իսկոյն իր աշակերտները հարկադրեց՝ որ նաւ մտնեն, ու իրմէ առաջ անցնին միւս եզերքը՝ Բերթայիդա, մինչ ինք կ'արձակէր

բազմութիւնը: 46 Եւ անոնցմէ հրաժեշտ 5 Յետեւաբար Փարիսեցիներն ու առնելէ ետք՝ լեռը գնաց աղօթելու: «Ինչո՞ւ 47 Երբ իրիկուն եղաւ, նաւը ծովուն քու աշակերտներդ նախնիքներուն մէջտեղն էր, իսկ ինք ցամաքին վրայ էր՝ մինալ: 48 Տեսաւ զանոնք՝ որ կը եւ անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտեն»: տանջուէին թի վարելով, որովհետեւ 6 Ինք ալ պատասխանեց անոնց. հովը իրենց հակառակ էր: Գիշերուան «Եսայի ճիշդ մարգարեացաւ ձեր չորրորդ պահուն ատենները՝ ծովուն վրայ քալելով գնաց անոնց, եւ կ'ուզէր անցնիլ անոնց քովէն: 49 Երբ անոնք տեսան՝ որ ծովուն վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ աչքի երեւոյթ մըն է. ուստի աղաղակեցին, 50 քանի որ բոլորն ալ տեսան զայն ու վրդովեցան: Եւ ինք իսկոյն խօսեցաւ անոնց հետ ու ըսաւ անոնց. «Քաջալերուեցէք, եւ եմ, մի՛ վախնաք»: 51 Եւ նա ելաւ անոնց քով, ու հովը դադրեցաւ: Անոնք իրենք իրենց մէջ չափազանց զմայլած էին եւ կը զարմանային, 52 որովհետեւ նկանակներուն հրաշքն իսկ չէին նկատած՝ քանի իրենց սիրտը թմրած էր: 53 Միւս կողմը անցնելով՝ հասան Գեննեսարէթի երկիրը, ու նաւը տեղաւորեցին: 54 Երբ նաւէն ելան՝ այդ տեղի մարդիկը իսկոյն ճանչցան զայն, 55 եւ ամբողջ շրջակայքը հոս-հոն վագելով՝ սկսան մահիճներով ախտաւորներ բերել հոն՝ ո՛ր կը լսէին թէ կը գտնուէր: 56 Ո՛ր որ մտներ, գիւղերը, քաղաքները կամ արտերը, հրապարակներուն վրայ կը դնէին հիւանդները, ու կ'աղաչէին իրեն՝ որ գտնէ իր հանդերձին բղանցքին դաչին: Եւ անոնք որ դպան՝ բժշկուեցան:

7 Փարիսեցիներէն ու դպիրներէն ոմանք՝ որ եկած էին Երուսաղէմէն՝ իր քով հաւաքուեցան: 2 Երբ տեսան թէ անոր աշակերտներէն ոմանք՝ պիղծ, այսինքն՝ անլուայ ձեռքերով հաց կ'ուտեն, մեղադրեցին. 3 որովհետեւ Փարիսեցիներն ու բոլոր Յրեաները հաց չեն ուտեր՝ մինչեւ որ լաւ մը լուան իրենց ձեռքերը, քանի որ նախնիքներուն աւանդութիւնը կը պահեն: 4 Շուկայէն եկած ատեն եթէ չլուացուին՝ չեն ուտեր: Ատոնց նման շատ բաներ կան, որոնք ընդունած են ու կը պահեն, ինչպէս՝ զաւաթներու, փարչերու, պղինձէ անօթներու եւ սեղաններու լուացումը: ըսաւ անոնց. «Բոլորդ ալ մտիկ ըրէք ինծի, ու հասկցէք: 15 Ոչինչ կայ՝ որ դուրսէն մտնէ մարդուն մէջ ու կարող ըլլայ պղծել զայն. հապա ինչ որ դուրս կ'ելլէ անկէ, անիկա է որ կը պղծէ մարդը: 16 Ո՛վ որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»: 17 Երբ ինք՝ զատուելով այդ բազմութենէն՝ տուն մտաւ, իր աշակերտները հարցուցին իրեն այդ առակին մասին: 18 Ըսաւ անոնց. «Դո՛ւք ալ այդպէս անխելք էք. չէք ըմբռներ թէ ամէն ինչ՝ որ դուրսէն կը մտնէ մարդուն մէջ, չի կրնար պղծել զայն, 19 որովհետեւ ո՛չ թէ անոր սիրտին մէջ կը մտնէ՝ հապա փորը, եւ արտաբնօցը դուրս կ'ելլէ. ուստի բոլոր կերակուրները մաքուր են»: 20 Նաեւ ըսաւ. «Ինչ որ

կ'ելլէ մարդուն ներսէն, անիկա կը պղծէ մարդը: 21 Որովհետեւ ներսէն, մարդոց սիրտէն, կ'ելլեն չար մտածումներ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, սպանութիւններ, 22 գողութիւններ, ազահութիւններ, չարութիւններ, նենգութիւն, ցոփութիւն, չար աչք, հայիդութիւն, ամբարտաւանութիւն, անմտութիւն: 23 Այս բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն ու կը պղծեն մարդը»: 24 Կանգնելով՝ անկէ գնաց Տիւրոսի եւ Սիդոնի հողամասերը, ու տուն մը մտնելով՝ կ'ուզէր որ ո՛չ մէկը գիտնայ. բայց չկրցաւ թաքուն մնալ: 25 Որովհետեւ կին մը, որուն աղջիկը անմաքուր ոգի ուներ իր մէջ, լսեց անոր մասին, եկաւ եւ ինկաւ անոր ոտքը: 26 Այդ կինը հեթանոս էր, փինիկ-սաորի ցեղէն, ու կը թախանձէր անոր՝ որ հանէ դէւը իր աղջիկէն: 27 Յիսուս ըսաւ անոր. «Թո՛ղ տուր՝ որ նախ զաւակները կշտանան, քանի որ լաւ չէ առնել զաւակներուն հացը եւ նետել շուններուն»: 28 Ան ալ պատասխանեց անոր. «Այո, Տէր. սակայն շուներն ալ՝ սեղանին ներքեւ՝ կը կերակրուին զաւակներուն փշոսքներէն»: 29 Յիսուս ըսաւ անոր. «Այդ խօսքիդ համար՝ գնա՛, դէւը դուրս ելաւ աղջիկէդ»: 30 Կինը իր տունը երթալով՝ գտաւ որ դէւը ելած էր, իսկ աղջիկը՝ պառկած մահիճին վրայ: 31 Դարձեալ Տիւրոսի եւ Սիդոնի հողամասերէն մեկնելով՝ գնաց Գալիլէայի ծովեզերքը, Դեկապոլիսի հողամասին մէջէն: 32 Մէկը բերին անոր առջեւ, խուլ ու դժուարախօս, եւ կ'աղաչէին՝ որ ձեռք դնէ անոր վրայ: 33 Բազմութենէն մէկդի առնելով զայն՝ իր մատները մխեց անոր ականջներուն մէջ ու թքնեց, եւ դպաւ անոր լեզուին. 34 ապա երկինք նայելով՝ հառաչեց ու ըսաւ անոր. «Եփփաթա՛», (որ ըսել է՝ բացուէ՛.) 35 իսկոյն բացուեցան անոր ականջները եւ քակուեցաւ անոր լեզուին կապը, ու շիտակ կը խօսէր: 36 Պատուիրեց անոնց՝ որ ո՛չ մէկուն ըսեն. սակայն ինք որքան կը պատուիրէր անոնց, անոնք ալ աւելի կը հրապարակէին: 37 Չափազանց կ'ապշէին ու կ'ըսէին. «Ան ամէն ինչ լաւ կ'ընէ. խուլներուն լսել կու տայ, եւ համրերուն՝ խօսի»:

8 Այդ օրերը, բազմութիւնը յոյժ շատ ըլլալով եւ ուսելու ոչինչ ունենալով, Յիսուս իրեն կանչեց իր աշակերտները ու ըսաւ անոնց. 2 «Կը գթամ այդ բազմութեան վրայ, որովհետեւ արդէն երեք օր է՝ որ քովս եմ, եւ ոչինչ ունին ուսելու: 3 Եթէ անօթի ուղարկեմ զանոնք հեռաւոր տեղէ եկած են»: 4 Իր աշակերտները պատասխանեցին իրեն. «Այս անապատին մէջ ուրկէ՞ կրնայ մէկը հացով կշտացնել ատոնք»: 5 Հարցուց անոնց. «Քանի՞ նկանակ ունիք»: Անոնք ըսին. «Եօթը»: 6 Հրամայեց բազմութեան՝ որ նստի գետինին վրայ. եւ առաւ եօթը նկանակները, շնորհակալ եղաւ, կտրեց ու տուաւ աշակերտներուն, որպէսզի հրամցնեն բազմութեան. եւ հրամցուցին: 7 Քանի մը մանր ձուկ ալ ունէին: Օրինեց ու ըսաւ՝ որ զանոնք ալ հրամցնեն անոնց: 8 Կերան, կշտացան, եւ աւելցած բեկորներէն եօթը զամբիւղ Վերցուցին: 9 Ուտողները չորս հազարի չափ էին: Արձակեց զանոնք, 10 եւ իսկոյն նաւ մտնելով՝ աշակերտներուն հետ գնաց Դաղմանութայի կողմերը: 11 Փարիսեցիները ելլելով՝ սկսան անոր հետ վիճաբանիլ, ու զայն փորձելով՝ կը խնդրէին իրմէ՝ նշան մը երկինքէն: 12 Ան ալ իր հոգիին մէջ հառաչելով՝ ըսաւ. «Ինչո՞ւ այս սերունդը նշան կը խնդրէ: Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ այս սերունդին նշան պիտի չտրուի»: 13 Եւ զանոնք թողուց, դարձեալ նաւ մտաւ ու գնաց ծովուն միւս եզերքը: 14 Հաց առնել մոռցած էին. բայց նաւուն մէջ իրենց հետ միայն մէկ նկանակ ունէին: 15 Պատուիրեց անոնց ու ըսաւ. «Ուշադիր եղէք, զգուշացէք Փարիսեցիներու խմորէն ու Յերովդէսի խմորէն»: 16 Իսկ անոնք իրարու հետ կը մտածէին եւ կ'ըսէին. «Որովհետեւ հաց չունինք»: 17 Յիսուս գիտնալով անոնց մտածումը՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ կը մտածէք թէ հաց չունիք. տակաւին չէք ըմբռներ ու չէք հասկնար. տակաւին ձեր սիրտը կարծացած է: 18 Աչքեր ունիք եւ չէք տեսներ, ականջներ ունիք ու չէք լսեր, եւ չէք յիշեր: 19 Երբ հինգ նկանակները

կորեցի հինգ հազարին, բեկորներով լեցուն քանձի կողով վերցուցիք»: Ըսին անոր. «Տասներկու»: 20 «Ու երբ եօթը նկանակները կորեցի չորս հազարին, բեկորներով լեցուն քանձի զամբիւղ վերցուցիք»: Անոնք ալ ըսին. «Եօթը»: 21 Եւ ըսաւ անոնց. «Յապա ինչպէս չէք հասկնար»: 22 Երբ գնաց Բեթսայիդա՝ կոյր մը բերին անոր առջեւ, ու կ'աղաչէին իրեն՝ որ դաչի անոր: 23 Ան ալ՝ բռնելով կոյրին ձեռքէն՝ դուրս տարաւ գիւղէն, եւ թքնելով անոր աչքերուն՝ դրաւ ձեռքը անոր վրայ, ու հարցուց անոր թէ կը տեսնէ՞ բան մը: 24 Ան ալ նայեցաւ եւ ըսաւ. «Կը տեսնեմ մարդիկ՝ ծառերու պէս, որ կը քալեն»: 25 Դարձեալ դրաւ ձեռքը անոր աչքերուն վրայ ու նայիլ տուաւ անոր. եւ առողջացաւ, ու յստակօրէն կը տեսնէր բոլորը: 26 Յետոյ՝ որկելով զայն իր տունը՝ ըսաւ. «Մի մտներ գիւղը, ո՛ր ալ մէկու մը ըսէ գիւղին մէջ»: 27 Յիսուս գնաց Փիլիպպոսի Կեսարիային գիւղերը՝ իր աշակերտներուն հետ: Ծամբան հարցուց իր աշակերտներուն. «Մարդիկ ինծի համար ինչ կ'ըսեն, ո՞վ եմ»: 28 Անոնք պատասխանեցին. «Ոմանք՝ Յովհաննէս Մկրտիչը, ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներ ալ՝ մարգարէներէն մէկը»: 29 Եւ ինք ըսաւ անոնց. «Իսկ դո՛ւք ինծի համար ինչ կ'ըսէք, ո՞վ եմ»: Պետրոս պատասխանեց անոր. «Դուն Քրիստոսն ես»: 30 Սաստիկ հրահանգեց անոնց՝ որ ո՛չ մէկուն խօսին իր մասին: 31 Ապա սկսաւ սորվեցնել անոնց. «Պետք է որ մարդու Որդին շատ չարչարանքներ կրէ, մերժուի երեցներէն, քահանայապետներէն եւ դպիրներէն, սպանուի, ու երէք օրէն ետք յարութիւն առնէ»: 32 Այս խօսքը ըսաւ բացորոշապէս: Ուստի Պետրոս մէկդի առաւ զինք եւ սկսաւ յանդիմանել: 33 Իսկ ինք դարձաւ, իր աշակերտներուն նայելով՝ յանդիմանեց Պետրոսը եւ ըսաւ. «Ետէն գնա, Սատանայ, որովհետեւ դուն ո՛չ թէ Աստուծոյ բաները կը մտածես, հապա՝ մարդոց բաները»: 34 Երբ իրեն կանչեց բազմութիւնը՝ իր աշակերտներուն հետ, ըսաւ անոնց. «Ո՛վ որ ուզէ գալ իմ ետեւէս, թող ուրանայ ինքզինք, վերցնէ իր խաչը, ու հետեւի ինծի: 35 Որովհետեւ ո՞վ որ ուզէ փրկել իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ զայն,

իսկ ո՞վ որ կորսնցնէ իր անձը՝ ինծի ու աւետարանին համար, պիտի փրկէ զայն: 36 Քանի որ ինչ օգուտ է մարդուն՝ որ շահի ամբողջ աշխարհը, բայց կորսնցնէ իր անձը. 37 կամ՝ մարդ ինչ փրկանք պիտի տայ իր անձին փոխարէն: 38 Որովհետեւ ո՞վ որ ամօթ սեպէ զիս եւ իմ խօսքերս դաւանիլը՝ այս շնացող ու մեղաւոր սերունդին մէջ, մարդու Որդին ալ ամօթ պիտի սեպէ զայն դաւանիլը՝ երբ գայ իր Յօր փառքով սուրբ հրեշտակներուն հետ»:

9 Եւ ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Յոս ներկայ եղողներէն կան ոմանք՝ որ մահ պիտի չհամտեսեն, մինչեւ որ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը՝ զօրութեամբ եկած”»: 2 Վեց օր ետք՝ Յիսուս առաւ իրեն հետ Պետրոսը, Յակոբոսն ու Յովհաննէսը, հանեց զանոնք բարձր լեռ մը՝ առանձին, եւ այլակերպեցաւ անոնց առջեւ: 3 Իր հանդերձները փայլուն, չափազանց ճերմակ եղան՝ ձիւնի պէս, այնպէս որ երկրի վրայ ո՛չ մէկ թափիչ կրնար այդպէս ճերմկցնել: 4 Ու Եղիա երեւցաւ անոնց՝ Մովսէսի հետ, եւ կը խօսակցէին Յիսուսի հետ: 5 Ապա Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. «Ռաբբի, լաւ է որ կենանք հոս եւ շինեմք երեք վրան, մէկը՝ քեզի, մէկը՝ Մովսէսի ու մէկը՝ Եղիայի»: 6 Որովհետեւ չէր գիտեր թէ ինչ կը խօսի, բանի որ զարհուրած էին: 7 Ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ, եւ ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով. «Այս է իմ սիրելի Որդիս, անոր մտիկ ըրէք»: 8 Յանկարծ, երբ իրենց շուրջը նայեցան, ուրիշ ո՛չ մէկը տեսան, հապա միայն Յիսուսը՝ իրենց հետ: 9 Երբ վար կ'իջնէին լեռնէն, պատուիրեց անոնց՝ որ ո՛չ մէկուն պատմեն իրենց տեսածը, բայց միայն՝ մարդու Որդիին մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետք: 10 Անոնք պահեցին այդ խօսքը, ու կը հարցնէին իրարու թէ ինչ կը նշանակէ “մեռելներէն յարութիւն առնել”: 11 Եւ հարցուցին իրեն. «Ինչո՞ւ դպիրները կ'ըսեն թէ “պետք է որ նախ Եղիա գայ”»: 12 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Արդարեւ նախ Եղիա կու գայ ու կը վերահաստատէ ամէն բան. ինչպէս գրուած է մարդու Որդիին մասին՝ թէ պետք է շատ չարչարանքներ կրէ եւ

անարգուի: 13 Բայց կ'ըսեմ ձեզի թե Եղիա եկաւ այ, ու ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր, ինչպէս գրուած էր իր մասին»: 14 Աշակերտներուն քով գալով՝ տեսաւ մեծ բազմութիւն մը անոնց շուրջը, ու դպիրներ՝ որ կը վիճաբանէին անոնց հետ: 15 Իսկոյն ամբողջ բազմութիւնը՝ երբ տեսաւ զայն՝ շատ այլայլեցաւ, եւ յառաջ վազելով զայն կը բարեւեր: 16 Յիսուս հարցուց դպիրներուն. «Ինչ բանի մասին կը վիճաբանէիք անոնց հետ: 17 Բազմութենէն մէկը պատասխանեց. «Վարդապետ, որդիս՝ որ համր ոգի ունի՝ քեզի բերի: 18 Ո՛ր որ ալ բռնէ զայն՝ գետին կը զարնէ՝՝ զայն. ինք ալ կը փրփրի, իր ակռաները կը կրճտէ եւ կը ցամփի: Քու աշակերտներուդ ըսի որ հանեն զայն, բայց չկրցան»: 19 Ինք ալ պատասխանեց անոնց. «Ո՛վ անհաւատ սերունդ, մինչեւ երբ պիտի ըլլամ ձեզի հետ, մինչեւ երբ պիտի հանդուրժեմ ձեզի. ինծի բերեք զայն»: 20 Իրեն բերին զայն: Երբ տղան տեսաւ զինք, իսկոյն չար ոգին ցնցեց զայն, եւ գետին ինկած՝ կը թաւալէր ու կը փրփրէր: 21 Յիսուս հարցուց անոր հօր. «Ո՛րչափ ատեն է՝ որ այդ բանը պատահեցաւ անոր»: Ան ալ ըսաւ. «Մանկութենէն ի վեր: 22 Յաճախ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ զայն՝ որպէսզի կորսնցնէ. բայց եթէ կարողութիւն ունիս՝ օգնէ՛ մեզի, զթալով մեր վրայ»: 23 Յիսուս ըսաւ անոր. «Եթէ կրնաս հաւատալ. ամէն բան կարելի է անոր՝ որ կը հաւատայ»: 24 Իսկոյն մանուկին հայրը աղաղակեց եւ արցունքով ըսաւ. «Կը հաւատամ, Տէր. օգնէ՛ իմ անհաւատութեանս»: 25 Յիսուս՝ երբ տեսաւ թէ բազմութիւնը կը խռնուի շուրջը, սաստեց անմաքուր ոգին եւ ըսաւ անոր. «Յամր ու խռկ ոգի, կը հրամայեմ քեզի, ելի՛ր ատկէ, եւ անգամ մըն ալ մի՛ մտնէր անոր մէջ»: 26 Ոգին աղաղակելով՝ սաստիկ ցնցեց զայն ու ելաւ. եւ տղան մեռելի պէս եղաւ, այնպէս որ շատեր ըսին. «Մեռան»: 27 Իսկ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով՝ ոտքի հանեց զայն, ան ալ կանգնեցաւ: 28 Երբ ինք տուն մտաւ, իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն. «Մենք ինչո՞ւ չկրցանք հանել զայն»: 29 Ըսաւ անոնց. «Այդ տեսակը կարելի չէ ուրիշ բանով հանել, բայց միայն

աղօթքով ու ծոմապահութեամբ»: 30 Անկէ մեկնելով՝ Գալիլեայի մէջէն կ'անցնէին, եւ չէր ուզեր որ մէկը գիտնայ. 31 որովհետեւ կը սորվեցնէր իր աշակերտներուն ու կ'ըսէր անոնց. «Մարդու Որդին պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, պիտի սպաննեն զայն, ու երբ սպաննուի՝ յարութիւն պիտի առնէ երրորդ օրը»: 32 Անոնք չէին հասկնար այդ խօսքը, եւ կը վախնային հարցնել իրեն: 33 Եկաւ Կափառնայում. ու երբ տուն մտաւ՝ հարցուց անոնց. «Ինչ բանի մասին կը մտածէիք ճամբան՝ իրարու հետ»: 34 Անոնք լուռ կեցան, որովհետեւ ճամբան վիճաբանած էին իրարու հետ՝ թէ ո՞վ է մեծագոյնը: 35 Երբ նստաւ, կանչեց տասներկուքը եւ ըսաւ անոնց. «Եթէ մէկը ուզէ առաջին ըլլայ, 36 Եւ առաւ մանուկ մը, կայնեցուց անոնց մէջտեղ, ապա իր գիրկը առնելով զայն՝ ըսաւ անոնց. 37 «Ո՛վ որ կ'ընդունի այսպիսի մանուկներէն մէկը՝ իմ անունովս, զիս կ'ընդունի. եւ ո՞վ որ զիս կ'ընդունի, ո՛չ թէ զիս կ'ընդունի, հապա՛ զիս դրկո՛ղը»: 38 Յովհաննէս ըսաւ անոր. «Վարդապետ, տեսանք մէկը որ դուեր կը հանէր քու անունովը, բայց մեզի չի հետեւիր: Արգիլեցինք զայն, քանի որ մեզի չի հետեւիր»: 39 Յիսուս ըսաւ. «Մի՛ արգիլեք զայն, որովհետեւ չկայ մէկը՝ որ իմ անունովս հրաշք գործէ, ու կարենայ շուտով զիս անիծել. 40 ան որ մեզի հակառակ չէ, մեր՝ կողմէն է: 41 Ա՛ն որ ձեզի գաւաթ մը ջուր խմցնէ իմ անունովս՝, քանի որ դուք Քրիստոսի կը պատկանիք, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. 42 «Անկա իր վարձատրութիւնը պիտի չկորսնցնէ»»: 43 «Ո՛վ որ զայթակեցնէ այս պգտիկներէն մէկը՝ որ ինծի կը հաւատայ, աւելի լաւ պիտի ըլլար՝ որ ջաղացքի քար մը կախուէր անոր վիզէն, եւ ծովը նետուէր: 44 Եթէ ձեռքը կը զայթակեցնէ քեզ՝ կտորէ զայն. աւելի լաւ է քեզի՝ պակասաւոր մտնել կեանքը, քան երկու ձեռք ունենալ ու երթալ գեհե՛նը՝ անշէջ կրակին մէջ, (Geenna g1067) 44 ուր անոնց որդը չի վախճանիր եւ կրակը չի մարիր: 45 Եթէ ոտքը կը զայթակեցնէ քեզ՝ կտորէ զայն. աւելի լաւ է քեզի՝ կանգ մտնել կեանքը, քան երկու ոտք ունենալ ու նետուիլ գեհե՛նը՝

անշէջ կրակին մէջ, (Geenna g1067) 46 ուր անոնց որոյր չի վախճանիր եւ կրակը չի մարիր: 47 Եթէ աչքդ կը գայթակղեցնէ քեզ՝ հանձն գայն. աւելի լաւ է քեզի՝ մէկ աչքով մտնել Աստուծոյ թագաւորութիւնը, քան երկու աչք ունենալ ու նետուիլ գեհեմի կրակը, (Geenna g1067) 48 ուր անոնց որոյր չի վախճանիր եւ կրակը չի մարիր: 49 Որովհետեւ իւրաքանչիւրը կրակնով պիտի աղուի, ու ամէն զոհ աղով պիտի աղուի: 50 Աղը լաւ է. բայց եթէ աղը դառնայ անհամ, ինչո՞վ պիտի համեմէք գայն. ձեր մէջ ան ունեցէք, եւ իրարու հետ խաղանդ եղէք»:

10 Կանգնելով՝ անկէ գնաց Յրեաստանի հողամասը, Յորդանանի միւս եզերքէն: Դարձեալ բազմութիւնները անոր շուրջ կը համախմբուէին, եւ ինչպէս սովորութիւն ունէր՝ դարձեալ կը սորվեցնէր անոնց: 2 Փարիսեցիները եկան անոր քով ու հարցուցին՝ փորձելու համար գայն. «Արտօնուած է մարդու մը՝ որ արձակէ իր կինը»: 3 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Մովսէս ինչ պատուիրեց ձեզի»: 4 Անոնք ըսին. «Մովսէս արտօնեց ամուսնալուծումի վկայագիր մը գրել եւ արձակել»: 5 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ձեր սիրտին կարծրութեան համար գրեց ձեզի այդ պատուէրը. 6 բայց արարչութեան սկիզբէն՝ Աստուած զանոնք արու եւ էգ ստեղծեց: 7 «Այս պատճառով մարդը պիտի թողու հայրն ու մայրը, եւ պիտի յարի իր կնոջ, 8 ու երկուքը պիտի ըլլան մէկ մարմին»: Ուստի ան երկու չեն, հապա՝ մէկ մարմին. 9 ուրեմն մարդը թող չզատէ ինչ որ Աստուած իրարու միացուցած է»: 10 Տունը՝ իր աշակերտները դարձեալ նոյն բանը հարցուցին իրեն: 11 Ըսաւ անոնց. «Ո՞վ որ արձակէ իր կինը եւ ամուսնանայ ուրիշի մը հետ՝ շնութիւն կ'ընէ անոր դէմ: 12 Ու եթէ կին մը արձակէ իր ամուսինը եւ ամուսնանայ ուրիշի մը հետ՝ շնութիւն կ'ընէ»: 13 Մանուկներ բերին իրեն՝ որպէսզի դաչի անոնց. բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները: 14 Երբ Յիսուս տեսաւ, ընդվզելով ըսաւ անոնց. «Թո՛ղ տուէք այդ մանուկներուն՝ որ զան ինծի, եւ մի արգիլէք զանոնք, որովհետեւ Աստուծոյ

թագաւորութիւնը այդպիսիներունն է: 15 Եւ մարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Ո՞վ որ չընդունի Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ մանուկի մը պէս, բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջ»»: 16 Ու գիրկը առաւ զանոնք, ձեռք դրաւ անոնց վրայ եւ օրհնեց զանոնք: 17 Երբ ան դուրս ելաւ, ճամբան մարդ մը վագեց, ծնրադրեց անոր առջեւ ու հարցուց անոր. «Քարի վարդապետ, ինչ ընեմ՝ որ ժառանգեմ յաւիտենական կեանքը»: (aiōnios g166) 18 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ինչո՞ւ բարի կը կոչես զիս. մէկէն զատ բարի չկայ, որ Աստուած է: 19 Գիտեն պատուիրանները. շնութիւն մի ըներ, սպանութիւն մի ըներ, գողութիւն մի ըներ, սուտ վկայութիւն մի տար, զրկանք մի ըներ, պատուէ՛ հայրը ու մայրը»: 20 Ան ալ պատասխանեց անոր. «Վարդապետ, պահած եմ այդ բոլորը՝ պատանութենէս ի վեր»: 21 Յիսուս անոր նայելով՝ սիրեց գայն եւ ըսաւ անոր. «Մէկ բան կը պակսի քեզի. գնա՛, ծախէ՛ ունեցածդ, տո՛ւր աղքատներուն, ու զանձ անոնց հետ յարմարեալ երկնային խաչը ու հետեւէ՛ ինծի»: 22 Ան ալ այս խօսքին համար խոժոռելով՝ տրտմած գնաց, որովհետեւ շատ ստացուածք ունէր: 23 Յիսուս՝ շուրջը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն. «Ո՛րչափ դժուար է Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել անոնց՝ որ դրամ ունին»: 24 Աշակերտները այլալեցան անոր խօսքերէն. բայց Յիսուս դարձեալ ըսաւ անոնց. «Չաւակներ, ո՛րչափ դժուար է Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել՝ իրենց դրամին վստահողներուն: 25 Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ»: 26 Անոնք չափազանց ապշեցան եւ ըսին իրարու. «Ա՛յ ո՞վ կրնայ փրկուի»: 27 Յիսուս նայելով անոնց՝ ըսաւ. «Ատիկա անկարելի է մարդոց քով, բայց ոչ՝ Աստուծոյ քով. քանի որ ամէն բան կարելի է Աստուծոյ քով»: 28 Պետրոս սկսաւ ըսել անոր. «Ահա՛ մենք թողուցինք ամէն ինչ եւ հետեւեցանք քեզի»: 29 Յիսուս պատասխանեց. «Եւ մարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Չկայ մէկը՝ որ թողուցած ըլլայ տուն, եղբայրներ,

քոյրեր, հայր, մայր, կին, զաւակներ, կամ արտեր՝ ինծի եւ աւետարանին համար, 30 ու չստանայ հարիւրապատիկը հիմա՝ այս ատեն՝ տուներ, եղբայրներ, քոյրեր, մայրեր, զաւակներ եւ արտեր՝ հալածանքներու հետ, ու յաւիտենական կեանքը՝ զալիք աշխարհին մէջ”։ (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, եւ յետիններ՝ առաջին»։ 32 Երբ անոնք դէպի Երուսաղէմ բարձրացող ճամբան Էին, Յիսուս անոնց առջեւէն կ’երթար։ Անոնք այլայլած Էին ու հետեւելով՝ կը վախճային։ Դարձեալ քովը ամենելով տասներկուքը, սկսաւ ըսել անոնց՝ ինչ որ պիտի պատահէր իրեն. 33 «Ահա Երուսաղէմ կը բարձրանանք, եւ մարդու Որդին պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն. մահուան պիտի դատապարտեն զայն, հեթանոսներուն պիտի մատնեն զայն, 34 պիտի ծաղրեն ու խարազանեն զայն, պիտի թքենն անոր վրայ եւ սպաննեն զայն. բայց յարութիւն պիտի առնէ երրորդ օրը»։ 35 Ապա Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ Չեբեղէնոսի որդիները՝ զացին անոր քով, եւ ըսին. «Վարդապետ, կ’ուզենք որ ինչ որ ինդրենք՝ ընես մեզի համար»։ 36 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ինչ կ’ուզէք՝ որ ընեմ ձեզի»։ 37 Անոնք ալ ըսին իրեն. «Շնորհի՛ մեզի, որ բազմինք մեզմէ մէկը՝ աջ կողմդ, ու միւսը՝ ձախ կողմդ քու փառքիդ մէջ»։ 38 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Չէք գիտեր ինչ կը ինդրէք։ Կրնամք խմել այն բաժակը՝ որ ես կը խմեմ, եւ մկրտուիլ այն մկրտութեամբ՝ որով ես կը մկրտուիմ»։ 39 Անոնք ըսին իրեն. «Կրնանք»։ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Արդարեւ պիտի խմէք այն բաժակը՝ որ ես կը խմեմ, ու պիտի մկրտուիք այն մկրտութեամբ՝ որով ես կը մկրտուիմ. 40 բայց իմ աջ կողմս եւ ձախ կողմս բազմիլը՝ իմ չէ տայը, հապա պիտի տրուի անոնց՝ որոնց համար պատրաստուած է»։ 41 Երբ միւս տասը աշակերտները լսեցին, սկսան ընդզգիլ Յակոբոսի ու Յովհաննէսի դէմ։ 42 Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք եւ ըսաւ անոնց. «Գիտէք թէ հեթանոսներուն իշխան համարուածները կը տիրապետեն իրենց վրայ, եւ անոնց մեծամեծները կ’իշխեն իրենց վրայ։ 43 Բայց այդպէս թող չըլլայ ձեր մէջ. հապա ձեզմէ ո՛վ որ

ուզէ մեծ ըլլալ՝ անիկա ձեր սպասարկուն ըլլայ, 44 ու ձեզմէ ո՛վ որ ուզէ գլխաւոր ըլլալ՝ անիկա բոլորին ստորակը ըլլայ։ 45 Քանի որ մարդու Որդին եկաւ ոչ թէ սպասարկութիւն ընդունելու, հապա՝ սպասարկելու եւ իր անձը իբր փրկանք տալու շատերու համար»։ 46 Յետոյ եկան Երիթով։ Երբ դուրս կ’ելլէր Երիթովէն՝ աշակերտներով եւ մեծ բազմութեամբ, Տիմոթէոսի որդին՝ կոյր Բարտիմէոս՝ նստած էր ճամբային եզերքը ու կը մուրար։ 47 Երբ լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսաւ աղաղակել. «Յիսուս, Դաւիթի Որդի, ողորմէ՛ ինծի»։ 48 Շատեր կը հրահանգէին անոր՝ որ լռէ։ Բայց ան ալ աւելի կ’աղաղակէր. «Դաւիթի Որդի, ողորմէ՛ ինծի»։ 49 Յիսուս կանգ ամենելով՝ ըսաւ որ կանչեն զայն։ Կանչեցին կոյրը եւ ըսին անոր. «Քաջալերուէ՛, ոտքի՛ ելիր, քեզ կը կանչէ»։ 50 Ան ալ իր հանդերձը նետելով՝ կանգնեցաւ ու եկաւ Յիսուսի։ 51 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ինչ կ’ուզես՝ որ ընեմ քեզի»։ Կոյրը ըսաւ. «Ռաբբունի՛, թող աչքերս բացուին»։ 52 Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛. հաւատքդ բժշկեց քեզ»։ Իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան, ու ճամբան կը հետեւէր Յիսուսի։

11 Երբ մօտեցան Երուսաղէմի, եւ հասան Բեթփագէ ու Բեթանիա, Ձիթենիներու լեռան մօտ, Յիսուս իր աշակերտներէն երկուքը դրկեց՝ ըսելով. 2 «Գացէք այդ ձեր դիմացի գիւղը. անոր մէջ մտնելով՝ իսկոյն պիտի գտնէք կապուած աւանակ մը, որուն վրայ մարդ նստած չէ. արձակեցէք զայն ու բերէք։ 3 Եթէ մէկը ըսէ ձեզի. “Այդ ինչ կ’ընէք”, ըսէք. “Տէրոջ պետք է”, եւ իսկոյն հոս պիտի դրկէ զայն»։ 4 Գացին ու գտան աւանակը, դուրսը՝ փողոցին մէջ, դրան քով կապուած, եւ արձակեցին զայն։ 5 Հոն կայնողներէն ոմանք ըսին իրենց. «Ինչո՞ւ կ’արձակէք այդ աւանակը»։ 6 Իրենք ալ պատասխանեցին անոնց ինչպէս Յիսուս պատուիրէր Էր, եւ թոյլ տուին իրենց։ 7 Երբ աւանակը բերին Յիսուսի, դրին անոր վրայ իրենց հանդերձները, ու նստաւ անոր վրայ։ 8 Շատեր իրենց հանդերձները կը փռէին ճամբային վրայ.

ուրիշներ ճիւղեր կը կտրէին ծառերէն եւ կը տարածէին ճամբային վրայ: **9** Առջեւէն գացողներն ու իրեն հետեւողները կ'աղաղակէին. «Ովսանան. օրհնեալ է ան՝ որ կու գայ Տէրոջ անունով: **10** Օրհնեալ է մեր Դաւիթ ինչ որ թագաւորութիւնը՝ որ կու գայ»: Ովսանան ամենաբարձր վայրերուն մէջ»: **11** Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ ու գնաց տաճարը: Երբ շուրջը նայեցաւ՝ ամեն բանի վրայ, արդէն իրիկուան ժամը ըլլալուն՝ մեկնեցաւ Բեթանիա տասներկուքին հետ: **12** Հետեւեալ օրը՝ երբ կ'ելլէին Բեթանիայէն՝ անօթեցաւ, **13** եւ հեռուէն տեսնելով տերեւայից թզենի մը՝ գնաց, որ թերեւս բան մը գտնէ վրան. բայց երբ գնաց անոր քով, ոչինչ գտաւ՝ տերեւներէն զատ, որովհետեւ դեռ թուղի ատենը չէր: **14** Ուստի ըսաւ անոր. «Անկէ ետք ոչ մէկը պտուղ ուտէ քեզմէ յաւիտեան»: Եւ իր աշակերտները լսեցին: (αἰὼν ἄριστος) **15** Երբ հասան Երուսաղէմ, տաճարը մտնելով՝ Յիսուս դուրս հանեց տաճարին մէջ ծախողներն ու գնողները, տապալեց լուսնայափոխներուն սեղանները եւ աղանի ծախողներուն աթոռները, **16** ու թոյլ չտուաւ որ մէկը անօթ մը անցընէ տաճարին մէջէն: **17** Եւ սորվեցուց անոնց՝ ըսելով. «Միթէ գրուած չէ. “Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն”. բայց դուք զայն աւագակներու քարայր ըրիք»: **18** Դպիրներն ու քահանայապետները լսելով ասիկա՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորսնցնեն զայն, բանի կը վախճային անկէ. որովհետեւ ամբողջ բազմութիւնը ապշած էր անոր ուսուցումին վրայ: **19** Երբ իրիկուն եղաւ՝ քաղաքէն դուրս ելաւ: **20** Առտուն՝ երբ կ'անցնէին անկէ, տեսան թզենին՝ արմատէն չորցած: **21** Պետրոս վերջիցեց եւ ըսաւ անոր. «Ռաբբի, ահա թզենին որ անիծեցիր՝ չորցած է»: **22** Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Հաւատք ունեցէք Աստուծոյ վրայ: **23** Որովհետեւ ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ով որ ըսէ այս լերան. “Ելի՛ր ու ծոփը նետուէ”, եւ չտատանսի իր սիրտին մէջ, հապա հաւատայ թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ, պիտի ըլլայ անոր՝ ինչ որ ըսէ”: **24** Ուստի կը յայտարարեմ ձեզի. “Ինչ որ կը խնդրէք աղօթքով, հաւատացէ՛ք թէ

պիտի ստանաք, ու պիտի ըլլայ ձեզի”»: **25** Երբ կայնիք աղօթքի, ներեցէ՛ք՝ եթէ մեկուն դէմ բան մը ունիք, որպէսզի ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է՝ ներէ ձեզի ձեր յանցանքները: **26** Իսկ եթէ դուք չներէք, ձեր Հայրն ալ՝ որ երկինքն է՝ պիտի չներէ ձեր յանցանքները»: **27** Դարձեալ եկան Երուսաղէմ: Երբ կը քալէր տաճարին մէջ, քահանայապետները, դպիրներն ու երէցները եկան անոր, **28** եւ ըսին. «Ինչ իշխանութեամբ կ'ընես այդ բաները. ո՞վ տուաւ քեզի այդ իշխանութիւնը՝ որ ընես այդ բաները»: **29** Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ես ալ ձեզի հարցնեմ բան մը. պատասխանեցէ՛ք ինձի, ու ես պիտի ըսեմ ձեզի թէ ինչ իշխանութեամբ կ'ընեմ այդ բաները: **30** “Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոցմէ”: Պատասխանեցէ՛ք ինձի»: **31** Անոնք կը մտածէին իրենց մէջ՝ ըսելով. «Եթէ պատասխանենք. “Երկինքէն”, պիտի ըսէ. “Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր”: **32** Իսկ եթէ պատասխանենք. “Մարդոցմէ”՝ »: Կը վախճային ժողովուրդէն, որովհետեւ բոլորը իրապէս մարգարէ կը նկատէին՝ Յովհաննէսը: **33** Ուստի պատասխանեցին Յիսուսի. «Չենք գիտեր»: Յիսուս ալ պատասխանեց անոնց. «Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի թէ ինչ իշխանութեամբ կ'ընեմ այդ բաները»:

12 Ապա սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ ու ըսել. «Մարդ մը այգի տնկեց, ցանկ քաշեց անոր շուրջը, հնձանի փոս փորեց, աշտարակ կառուցանեց, մշակներու յանձնեց զայն, եւ ճամբորդեց: **2** Ատենին ծառայ մը դրկեց մշակներուն, որպէսզի մշակներէն ստանայ այգիին պտուղէն: **3** Իսկ անոնք բռնեցին, ծեծեցին զայն ու պարապ ճամբեցին: **4** Դարձեալ ուրիշ ծառայ մըն ալ դրկեց անոնց. զայն ալ քարկոծելով՝ գլուխը վիրաւորեցին եւ անպատուուած ճամբեցին: **5** Դարձեալ ուրիշ մը դրկեց, ու զայն սպաննեցին: Ծատ ուրիշներ ալ դրկեց, որոնցմէ ոմանք ծեծեցին եւ ոմանք սպաննեցին: **6** Տակաւին սիրելի որդի մը ունէր. վերջապէս զայն ալ դրկեց անոնց՝ ըսելով. “Թերեւս պատկառին որդիես”: **7** Բայց այդ մշակները ըսին

իրարու. «Մյս է ժառանգորդը. եկէք սպաննենք զայն, ու ժառանգութիւնը մերը պիտի ըլլայ»: 8 Բռնեցին զայն, սպաննեցին եւ այգիէն դուրս հանեցին: 9 Ուրեմն այգիին տէրը ինչ պիտի ընէ. պիտի զայ ու կորսնցնէ մշակները, եւ այգին պիտի տայ ուրիշներու: 10 Չէք կարդացեր սա գրուածը. «Այն քարը՝ որ կառուցանողները մերժեցին, անիկա եղաւ անկիւնաքարը. 11 ասիկա Տէրոջմէն եղաւ, եւ սքանչելի է մեր աչքերուն»»: 12 Անոնք կը ջանային բռնել զայն, բայց բազմութենէն կը վախնային. որովհետեւ զիտցան թէ այդ առակը խօսեցաւ իրենց դէմ: Ուստի թողուցին զայն, եւ զացին: 13 Փարիսեցիներէն ու Յերովդեսեաններէն ոմանք դրկեցին անոր, որպէսզի խօսքով բռնեն զայն: 14 Անոնք եկան եւ ըսին անոր. «Վարդապետ, զիտենք թէ ճշմարտախօս ես, ու ո՞չ մէկուն համար հոգ կ'ընես. քանի որ երեսպաշտութիւն չես ըներ մարդոց, հապա ճշմարտութեամբ կը սորվեցնես Աստուծոյ ճամբան: «Մտիկ ըրէ, ո՞վ Իսրայէլ Տէրը՝ մեր Արտօնուած է կայսրին տուրք տալ տամբ՝ թէ չտանք»: 15 Յիսուս զիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք: Բերէք ինծի դահեկան մը՝ որ տեսնեմ»: 16 Անոնք ալ բերին: Ըսաւ անոնց. «Որո՞նք են այս պատկերն ու գրութիւնը»: Անոնք ըսին իրեն. «Կայսրին»: 17 Յիսուս ալ պատասխանեց անոնց. «Ինչ որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք, եւ ինչ որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ օտուէքք»: Ու զարմացան իր վրայ: 18 Մաղուկեցիներն ալ, որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, եկան անոր քով եւ հարցուցին իրեն. 19 «Վարդապետ, Մովսէս գրեց մեզի. «Եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի, ու կինը այրի ձգէ եւ զաւակ չթողու, անոր եղբայրը թող առնէ անոր կինը ու զարմ տայ իր եղբօր»: 20 Ուրեմն եօթը եղբայրներ կային. առաջինը կին առաւ եւ մեռաւ, ու զարմ չթողուց: 21 Երկրորդը առաւ զայն եւ մեռաւ. ան ալ զարմ չթողուց. 22 նոյնպէս ալ երրորդը: 23 Եօթն ալ զայն առին ու զարմ չթողուցին. բոլորէն ետք՝ կինն ու մեռաւ: 23 Ուրեմն յարութեան ատեն, երբ յարութիւն առնեն, անոնցմէ որո՞նք կինը պիտի ըլլայ. որովհետեւ եօթն

ալ ունեցան զայն իբր կին»: 24 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Արդեօք դուք մոլորած չէք՝ քանի որ ո՞չ Գիրքերը զիտէք, ո՞չ ալ Աստուծոյ զօրութիւնը: 25 Արդարեւ երբ մեռելներէն յարութիւն առնեն, ո՞չ կ'ամուսնանան եւ ո՞չ ամուսնութեան կը տրուին, հապա երկինքի հրեշտակներուն պէս կ'ըլլան: 26 Բայց մեռելներուն մասին՝ թէ յարութիւն կ'առնեն, Մովսէսի գիրքին մէջ չէք կարդացեր, թէ ինչպէս Աստուած մորենիին մէջէն խօսեցաւ անոր՝ ըսելով. «Ես եմ Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը»: 27 Ան մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա՝ ողջերուն. ուրեմն դուք շատ մոլորած էք»: 28 Դպիրներէն մէկը մօտեցաւ, մտիկ ըրաւ անոնց՝ երբ կը վիճաբանէին, ու նշմարելով թէ լաւ պատասխանեց անոնց՝ հարցուց անոր. «Ո՞րն է բոլոր պատուիրաններուն առաջինը»: 29 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Բոլոր պատուիրաններուն առաջինը սա է. «Մտիկ ըրէ, ո՞վ Իսրայէլ Տէրը՝ մեր Աստուածը՝ միակ Տէրն է: 30 Սիրէ Տէրը՝ բոլ Աստուածո՞ւ ամբողջ սիրտովդ, ամբողջ անձովդ, ամբողջ միտքովդ եւ ամբողջ զօրութեամբդ»: Մյս է առաջին պատուիրանը: 31 Ու երկրորդը՝ ասոր նման. «Սիրէ ընկերդ բոլ անձիդ՝ պէս»: Ասոնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրան չկայ»: 32 Դպիրը ըսաւ անոր. «Լաւ, վարդապետ, ճշմարտութեամբ ըսիր թէ Աստուած մէկ է, եւ անկէ զատ ուրիշ մը չկայ. 33 նաեւ ամբողջ սիրտով, ամբողջ խելքով, ամբողջ անձով ու ամբողջ զօրութեամբ զայն սիրելը, եւ ընկերը իրեն պէս սիրելը՝ բոլոր ողջակէզներէն ու զոհերէն աւելի է»: 34 Յիսուս՝ տեսնելով որ ան խելամտութեամբ պատասխանեց, ըսաւ անոր. «Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես»: Եւ ալ ուրիշ ո՞չ մէկը կը յանդգնէր բան մը հարցնել անոր: 35 Երբ Յիսուս կը սորվեցնէր տաճարին մէջ՝ ըսաւ. «Դպիրները ինչպէս կ'ըսեն թէ «Քրիստոս Դաւիթի որդին է»: 36 Արդարեւ ինք՝ Դաւիթ՝ Սուրբ Յոգիով կ'ըսէ. «Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. «Բազմէ իմ աջ կողմս, մինչեւ որ բոլ թշնամիներդ պատուանդան դնեմ ոտքերուդ»»: 37 Ուրեմն ինք՝ Դաւիթ՝ Տէր կը կոչէ

զայն. Խնչպէս ան կ'ըլլայ իր որդին»։ Բազմութենէն շատեր հաճոյքով մտիկ կ'ընէին անոր: **38** Իր ուսուցումին մէջ կ'ըսէր անոնց. «Չգուշացէ՛ք դպիրներէն, որոնք կ'ուզեն երկայն հանդերձներով շրջի, կը փնտռեն բարեւերը՝ հրապարակներուն վրայ, **39** առաջին աթոռները՝ ժողովարաններու մէջ, եւ առաջին բազմոցները՝ ընթրիքներու մէջ. **40** որոնք կը լափեն այրիներուն տուները, ու իբր պատրուակ՝ աղօթքը կ'երկարեն: Ասոնք աւելի խստութեամբ պիտի դատուին»։ **41** Յիսուս գանձանակին դիմաց նստած՝ կը նայէր թէ բազմութիւնը գանձանակին մէջ ինչպէս դրամ կը ձգէ: Շատ հարուստներ՝ շատ բան ձգեցին: **42** Աղքատ այրի մըն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց, որ նաքարակիտ մը կ'ընէ: **43** Իր աշակերտները կանչելով իրեն՝ ըսաւ անոնց. «Շշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ այս աղքատ այրին՝ գանձանակը դրամ ձգողներուն բոլորէն աւելի ձգեց. **44** որովհետեւ բոլորը իրենց առատութենէն ձգեցին, բայց ան՝ իր կարօտութենէն՝ ձգեց իր ամբողջ ունեցածը, իր ամբողջ ապրուստը»:

13 Մինչ դուրս կ'ելլէր տաճարէն, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն. «Վարդապետ, տես ինչպիսիք քարեր են, եւ ինչ տեսակ շէնքեր»։ **2** Յիսուս պատասխանեց անոր. «Կը տեսնես այդ մեծ շէնքերը. քար քարի վրայ պիտի չմնայ, ամէնը պիտի քակուի»։ **3** Մինչ ան նստած էր Ձիթենիներու լեռը՝ տաճարին դիմաց, Պետրոս, Յակոբոս, Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն՝ առանձին. **4** «Ըսէ՛ մեզի, երբ պիտի ըլլայ ատիկա, եւ ինչ նշան պիտի ըլլայ այդ բոլորին կատարուելու ատենը»։ **5** Յիսուս պատասխանելով անոնց՝ սկսաւ ըսել. «Չգուշացէ՛ք որ ոչ մէկը մոլորեցնէ ձեզ. **6** որովհետեւ շատեր պիտի գան իմ անունովս՝ ըսելով. “Ես եմ Քրիստոսը”, ու պիտի մոլորեցնեն շատերը: **7** Բայց երբ լւեք պատերազմներու մասին, եւ պատերազմներու տարածայնութիւններ՝ մի վրդովիք, որովհետեւ պէտք է որ այս ամէնը ըլլայ, բայց դեռ վախճանը չէ: **8** Արդարեւ ազգ ազգի դեմ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան

դեմ, եւ տեղ-տեղ երկրաշարժներ պիտի ըլլան. սովեր ու խառնակութիւններ ալ պիտի ըլլան: Ասոնք ցաւերուն սկիզբն են: **9** Չգուշացէ՛ք դուք ձեզի համար. քանի որ ատեաններու պիտի մատնեն ձեզ, ժողովարաններու մէջ պիտի ծեծեն ձեզ, ու կառավարիչներու եւ թագաւորներու ամօքէն պիտի կենաք՝ իմ պատճառովս, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար: **10** Բայց նախ պէտք է որ աւետարանը քարոզուի բոլոր ազգերուն: **11** Իսկ երբ մատնելու տանին ձեզ, նախապէս մի մտահոգուիք թէ ինչ պիտի խօսիք, ոչ ալ խոկացէք. հապա այդ ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի՝ զայն խօսեցէք. որովհետեւ ոչ թէ դուք էք որ պիտի խօսիք, հապա Սուրբ Յոգին»։ **12** «Եղբայրը մահուան պիտի մատնէ եղբայրը, ու հայրը՝ զաւակը. եւ զաւակներ պիտի ելլեն իրենց ծնողներուն դեմ ու մեռցնեն զանոնք: **13** Բոլորին ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս համար: Բայց ո՛վ որ տոկայ մինչեւ վախճանը՝ անիկա պիտի փրկուի: **14** Երբ տեսնէք թէ ակերողին պղծութիւնը” - որու մասին Դանիէլ մարգարէին միջոցով խօսուած է - հաստատուած է հոն ուր պէտք չէ ըլլար, (ո՛վ որ կարոյ՝ թող հասկնայ,) այն ատեն Յրեաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին: **15** Ա՛ն որ տանիքին վրայ է՝ թող չիջնէ տունը, ու չմտնէ իր տունէն բան մը առնելու. **16** եւ ան որ արտին մէջ է՝ թող չվերադառնայ իր հանդերձը առնելու: **17** Բայց վայ այդ օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն: **18** Աղօթեցէ՛ք՝ որ ձեր փախուստը ձմեռը չըլլայ: **19** Որովհետեւ այդ օրերը այնպիսի տառապանք պիտի ըլլայ, որուն նմանը՝ Աստուծոյ ստեղծած աշխարհի սկիզբէն մինչեւ հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ: **20** Եթէ Տէրը այդ օրերը չկարճեցնէր, ոչ մէկ մարմին պիտի փրկուէր. բայց այդ օրերը կարճեցուց ընտրեալներուն համար՝ որ ընտրեց: **21** Այն ատեն եթէ մէկը ըսէ ձեզի. “Ահա հոն է Քրիստոսը”, կամ. “Ահա հոն է”, մի հաւատաք: **22** Որովհետեւ սուտ քրիստոսներ եւ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու ցոյց պիտի տան նշաններ եւ սքանչելիքներ, որպէսզի եթէ կարելի ըլլայ՝ մոլորեցնեն նոյնիսկ ընտրեալները: **23** Իսկ դուք զգուշացէ՛ք. անի նախապէս

ըսի ձեզի ամեն ինչ»։ 24 «Բայց այդ օրերը, այդ տառապանքներն ենք, արեւը պիտի խաւարի եւ լուսինը իր փայլը պիտի չտայ. 25 աստղերը երկինքներն պիտի իյնան, ու երկինքի մէջ եղող զօրութիւնները պիտի սարսփնան։ 26 Այն ատեն պիտի տեսնեն մարդու Որդին, ամպերու մէջ եկած՝ մեծ զօրութեամբ ու փառքով։ 27 Այն ատեն պիտի դրկէ իր հրեշտակները եւ պիտի հաւաքէ իր ընտրեալները չորս հովերէն, երկրի ծայրէն մինչեւ երկինքի ծայրը»։ 28 «Թզենի՛ն սորվեցէք առակ մը. երբ անոր ոստերը կակուղան ու տերեւները ցցուին, կը հասկնաք թէ ամառը մօտ է։ 29 Դուք ալ՝ երբ եղած տեսնէք ասոնք, գիտցէք թէ մօտ է՝ դռներուն քով։ 30 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Այս սերունդը պիտի չանցնի, մինչեւ որ այս բոլորը պատահին»։ 31 Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնակ պիտի չանցնին»։ 32 «Իսկ այդ օրն ու ժամը՝ ո՛չ մէկ մարդ գիտէ, ո՛չ ալ երկինքի մէջ եղող հրեշտակները, ո՛չ իսկ Որդին, հապա՛ միայն Հայրը։ 33 Չգուշացէք, հսկեցէք եւ աղօթեցէք, որովհետեւ չէք գիտեր թէ ատենը երբ է։ 34 Ինչպէս ճամբորդող մարդ մը կը թողու իր տունը, իրաւասութիւն կու տայ իր ծառաներուն, իւրաքանչիւրին՝ իր գործը, ու դռնապանին կը հրամայէ որ արթուն կենայ։ 35 Ուրեմն արթուն կեցէք, որովհետեւ չէք գիտեր թէ տան տէրը երբ պիտի գայ, իրիկո՛ւնը՝ թէ կէս գիշերին, արթնականչի՛ն՝ թէ ամառուն։ 36 Թերեւս յանկարծ գալով՝ ձեզ գտնէ բունի մէջ։ 37 Եւ ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի՝ կ'ըսեմ բոլորին. «Արթուն կեցէք»»։

14 Երկու օր ենք՝ Չատիկ ու Բաղարջակերք էր. եւ քահանայապետներն ու դպիրները կը փնտմէին թէ ինչպէս վարպետութեամբ բռնեն զայն եւ սպաննեն։ 2 Բայց կ'ըսէին. «Ո՛չ տօսին ատենը, որպէսզի ժողովուրդին մէջ աղմուկ չըլլայ»։ 3 Երբ ինք Բեթանիա էր, սեղան նստած՝ բորոտ Սիմոնի տունը, կին մը եկաւ՝ որ ուներ պապաստրէ շիշ մը, լեցուած մեծածախս նարդոսի օծանելիքով. կոտրեց այդ շիշը ու թափեց օծանելիքը անոր գլուխին վրայ։ 4 Ոմանք ընդվզեցան իրենք իրենց

մէջ եւ ըսին. «Ինչո՛ւ այդ օծանելիքը վատնուեցաւ. 5 քանի որ ատիկա կրնար ծախուիլ երեք հարիւր դահեկաննէն աւելի, ու տրուիլ աղքատներուն». եւ սաստիկ կը սրդողէին իրեն դէմ։ 6 Բայց Յիսուս ըսաւ. «Թողուցէք զայն, ինչո՛ւ կ'անհանգստացնէք զինք. ան լաւ գործ մը ըրաւ ինծի։ 7 Որովհետեւ ամէն ատեն ունիք աղքատները ձեզի հետ, ու երբ ուզէք՝ կրնաք բարիք ընել անոնց. բայց ամէն ատեն չունիք զիս։ 8 Ան ըրաւ ինչ որ կրնար. մարմինս նախապէս օծեց՝ իմ թաղումիս համար։ 9 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Մտնող աշխարհի մէջ՝ ո՛ւր որ այս աւետարանը քարոզուի, անոր ըրածն ալ պիտի պատմուի՛ իր յիշատակին համար»»։ 10 Յուդա Իսկարիովուացին, տասներկուքէն մէկը, գնաց քահանայապետներուն՝ որ զայն մատնէ անոնց։ 11 Անոնք ալ լսելով՝ ուրախացան, եւ իրեն դրամ ալ խոստացան։ Ուստի կը փնտմէր պատեհութիւն մը՝ որ մատնէր զայն։ 12 Բաղարջակերքի առաջին օրը, երբ կը մտնէին գատիկը, անոր աշակերտները ըսին իրեն. «Ո՛րք կ'ուզես որ երթանք պատրաստենք, որպէսզի ուտես գատիկը»։ 13 Իր աշակերտներէն երկուքը դրկեց եւ ըսաւ անոնց. «Գացէք քաղաքը, ու ձեզի պիտի հանդիպի մարդ մը՝ որ ուսին վրայ կը տանի ջուրի սափոր մը. հետեւեցէք անոր, 14 եւ ո՛ւր որ մտնէ՝ տանտիրոջ ըսէք. «Վարդապետը կ'ըսէ. «Ո՛րք է իջեւանը, ուր պիտի ուտեմ գատիկը՝ աշակերտներուս հետ»»։ 15 Ան ալ պիտի ցուցնէ ձեզի մեծ վերնայարկ մը՝ կահաւորուած ու պատրաստ. հոն պատրաստեցէք մեզի»։ 16 Իր աշակերտները գացին, մտան քաղաքը, եւ ինչպէս իրենց ըսաւ՝ այնպէս գտան, ու պատրաստեցին գատիկը։ 17 Երբ իրիկուն եղաւ՝ եկաւ տասներկուքին հետ։ 18 Երբ սեղան նստան եւ կ'ուտէին, Յիսուս ըսաւ. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ ձեզմէ մէկը՝ որ հիմա ինծի հետ կ'ուտէ, պիտի մատնէ զիս։ 19 Անոնք սկսան տրտմիլ ու մէկ առ մէկ ըսել անոր. «Միթէ նա եմ», եւ ուրիշ մը. «Միթէ նա եմ»։ 20 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Տասներկուքէն ան՝ որ ինծի հետ թաթխեց իր ձեռքը

պնակին մէջ: 21 Արդարեւ մարդու Որդին կ'երթայ՝ ինչպէս գրուած է իրեն համար. բայց վնայ այն մարդուն, որուն միջոցով կը մատնուի մարդու Որդին: Այդ մարդուն լաւ պիտի ըլլար՝ որ ծնած չըլլար»: 22 Երբ անոնք կ'ուտէին՝ Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց, կտրեց, տուաւ անոնց եւ ըսաւ. «Առէ՛ք, այս է իմ մարմինս»: 23 Նաեւ բաժակը առաւ, շնորհակալ եղաւ ու տուաւ անոնց. բոլորն ալ խմեցին անկէ: 24 Ըսաւ անոնց. «Այս է իմ արիւնս, նոր ուխտին արիւնը, որ կը թափուի շատերուն համար: 25 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ասկէ ետք որթատունկին բերքէն բնաւ պիտի չսմնեմ մինչեւ այն օրը՝ երբ նոր խմնեմ զայն Աստուծոյ թաղաւորութեան մէջ”»: 26 Օրհնեալքէլ ետք՝ գացին Ձիթենիներու լեռը: 27 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Այս գիշեր բոլորդ ալ պիտի գայթակղիք իմ պատճառովս. որովհետեւ գրուած է. “Յովիւը պիտի գարնեմ, ու ոչխարները պիտի ցրուին”»: 28 Բայց յարութիւն առնելէս ետք՝ ձեզմէ առաջ պիտի երթամ Գալիլեա»: 29 Պետրոս ըսաւ անոր. «Թէեւ բոլորն ալ գայթակղին, ես՝ բնաւ”: 30 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի. “Դուն այսօր, այս գիշեր իսկ, դեռ աքաղաղը երկու անգամ չկանչած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս”»: 31 Պետրոս աւելի կը պնդէր ու կ'ըսէր. «Նոյնիսկ եթէ պետք ըլլայ որ քեզի հետ մեռնիմ, բնաւ պիտի չուրանամ քեզ»: Նոյնպէս կ'ըսէին բոլորն ալ: 32 Եկան վայր մը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր, եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. «Յոն նստեցէ՛ք՝ մինչեւ որ ես աղօթեմ»: 33 Իրեն հետ առնելով Պետրոսը, Յակոբոսն ու Յովհաննէսը, սկսաւ սաստիկ այլայլիլ եւ շատ վշտանալ: 34 Յետեւաբար ըսաւ անոնց. «Իմ անձս չափազանց տրտում է՝ մեռնելու աստիճան. հոն մնացէ՛ք եւ արթուն կեցէ՛ք»: 35 Քիչ մը առջեւ երթալով՝ ինկաւ գետին, իր երեսին վրայ, եւ աղօթեց, որ եթէ կարելի է՝ այդ ժամը անցնի իրմէ: 36 Ան ըսաւ. «Աբբա՛, Յայր, ամէն բան կարելի է քեզի. հեռացրո՛ւր այս բաժակը ինձմէ: Բայց ո՛չ թէ ինչպէս ես բաժակը ինձմէ: Բայց ո՛չ թէ ինչպէս ես կ'ուզեմ, հասա՛ր՝ ինչպէս որուն կ'ուզես»: 37 Երբ եկաւ ու բնացած գտաւ զանոնք՝

ըսաւ Պետրոսի. «Սիմոն, կը քնանամ. չկրցամ ժամ մը արթուն մնալ: 38 Արթուն մնացէ՛ք եւ աղօթեցէ՛ք, որպէսզի չմտնէք փորձութեան մէջ. իրաւ է թէ հոգին յօժար է, բայց մարմինը՝ տկար»: 39 Դարձեալ գնաց աղօթեց՝ նոյն խօսքը ըսելով: 40 Ապա վերադարձաւ եւ դարձեալ բնացած գտաւ զանոնք. որովհետեւ անոնց աչքերը ծանրացած էին, ու չէին գիտեր ինչ պատասխանել անոր: 41 Երրորդ անգամ ալ եկաւ եւ ըսաւ անոնց. «Ասկէ ետք բնացէ՛ք ու հանգստացէ՛ք. բաւական է, ժամը հասաւ, ահա՛ մարդու Որդին պիտի մատնուի մեղաւորներուն ձեռքը: 42 Ոտքի ելէ՛ք՝ երթանք: Ահա՛ մօտեցաւ ամէ՛ն որ պիտի մատնէ զիս»: 43 Մինչ ան դեռ կը խօսէր, իսկոյն Յուդա՝ տասներկուքէն մէկը՝ եկաւ, եւ իրեն հետ՝ բահանայապետներէն, դպիրներէն ու երեցներէն դրկուած մեծ բազմութիւն մը, սուրերով եւ բիրերով: 44 Չայն մատնողը նշան մը տուեր էր անոնց՝ ըսելով. «Ո՛վ պիտի ցրուին՝»: 45 Բայց յարութիւն առնելէս ետք՝ ան է, բռնեցէ՛ք զայն ու տարէ՛ք ապահովութեամբ»: 46 Երբ ինք եկաւ՝ իսկոյն մօտեցաւ անոր եւ ըսաւ. «Ռաբբի՛, Ռաբբի՛», ու համբուրեց զայն: 47 Եւ անոնք ձեռք բարձրացուցին անոր վրայ ու բռնեցին զայն: 48 Բովը կայնողներէն մէկը՝ քաշեց սուրը, զարկաւ բահանայապետին ծառային եւ խլեց անոր ականջը: 49 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Իբր թէ աւագակի դեմ եկաք՝ սուրերով ու բիրերով բռնելու զիս: 49 Ամէն օր ձեր բով էի եւ տաճարին մէջ կը սորվեցնէի, ու չբռնեցիք զիս. բայց այս բոլոր բաները եղան՝ որպէսզի գրուածները իրագործուին»: 50 Բոլոր աշակերտներն ալ թողուցին զայն եւ փախան: 51 Երիտասարդ մը անոր կը հետեւէր՝ մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը առած, սակայն երիտասարդները բռնեցին զայն: 52 Ան ալ ձգեց կտաւը, եւ մերկ փախաւ անոնցմէ: 53 Տարին Յիսուսը բահանայապետին, եւ անոր բով համախմբուեցան բոլոր բահանայապետները, երեցներն ու դպիրները: 54 Պետրոս հեռուէն հետեւեցաւ անոր մինչեւ ներսը՝ բահանայապետին գաւիթը. նստաւ սպասաւորներուն հետ, ու կը տաքնար կրակին բով: 55 Բահանայապետները

եւ ամբողջ ատեանը վկայութիւն կը փնտռէին Յիսուսի դէմ՝ որպէսզի մեռցնեն զայն, ու չէին գտներ. 56 որովհետեւ շատեր սուտ վկայութիւն կու տային անոր դէմ, բայց վկայութիւնները համանման չէին: 57 Ոմանք ալ կանգնեցան եւ սուտ վկայութիւն տուին անոր դէմ՝ ըսելով. 58 «Մենք լսեցինք ատկէ՝ որ կ'ըսեր. "Ես պիտի քակեմ այդ ձեռակերտ տաճարը, եւ պիտի կառուցանեմ ուրիշ մը՝ անձեռակերտ՝ երեք օրուան մէջ"»: 59 Բայց այդպէս ալ իրենց վկայութիւնը համանման չէր: 60 Քահանայապետը՝ մէջտեղ կանգնելով՝ հարցուց Յիսուսի. «Ոչինչ կը պատասխանես. ինչ կը վկայեն ասոնք քեզի դէմ»: 61 Բայց ան լուռ կը կենար ու ոչինչ կը պատասխանէր: Քահանայապետը դարձեալ հարցուց անոր. «Դի՛ն եւ Քրիստոսը, օրհնեմք Աստուծոյ Որդին»: 62 Յիսուս ըսաւ. «Ես եմ. եւ պիտի տեսնէք մարդու Որդին՝ բազմած Չօրութեան աջ կողմը, ու եկած երկինքի ամպերով»: 63 Քահանայապետը պատռեց իր հանդերձները եւ ըսաւ. «Ա՛յ ինչ պէտք ունինք վկաներու: 64 Լսեցիք ատոր հայհոյութիւնը. ինչ կը թուի ձեզի»: Բոլորը դատապարտեցին զայն՝ թէ մահապարտ է: 65 Ոմանք սկսան թքնել անոր վրայ, ծածկել անոր երեսը, կռփահարել զայն եւ ըսել անոր. «Մարգարեացիք»: Իսկ սպասաւորները ապտակ կը զարնէին անոր: 66 Պետրոս վարը՝ գաւիթն էր: Քահանայապետին աղախիններէն մէկը եկաւ, 67 ու տեսնելով Պետրոսը՝ որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր եւ ըսաւ. «Դի՛ն ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ էիր»: 68 Բայց ան ուրացաւ՝ ըսելով. «Չեմ գիտեր, ու չեմ հասկնար թէ ինչ կը խօսիս»: Երբ դուրս ելաւ՝ նախագաւիթը, աքաղաղը կանչեց: 69 Աղախինը դարձեալ տեսաւ զայն, եւ սկսաւ ըսել շուրջը կայնողներուն. «Ասիկա ալ անոնցմէ է»: 70 Ան ալ դարձեալ ուրացաւ: Քիչ մը ատենէն ետք՝ դարձեալ շուրջը կայնողները ըսին Պետրոսի. «Շշմարտապէս դուն անոնցմէ ես, որովհետեւ Գալիլեացի ես, եւ խօսուածքդ ալ կը նմանի»: 71 Բայց ան սկսաւ նզովել ու երդում ընել՝ ըսելով. «Չեմ ճանչնար այդ մարդը՝ որուն մասին կը խօսիք»: 72 Իսկոյն երկրորդ անգամ

աքաղաղը կանչեց: Պետրոս յիշեց այն խօսքը՝ որ Յիսուս ըսեր էր իրեն. «Դեռ աքաղաղը երկու անգամ չկանչած՝ դուն երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս». եւ սկսաւ լալ:

15 Առտուն՝ իսկոյն քահանայապետները, երէցներուն ու դպիրներուն հետ, նաեւ ամբողջ ատեանը՝ խորհրդակցեցան, կապեցին Յիսուսը ու տարին մատնեցին Պիղատոսի: 2 Պիղատոս հարցուց անոր. «Դի՛ն ես Յրեաներուն թագաւորը»: Ան ալ պատասխանեց անոր. «Դի՛ն կ'ըսես»: 3 Իսկ քահանայապետները կ'ամբաստանէին զինք շատ բաներով: 4 Պիղատոս դարձեալ հարցուց անոր. «Ոչինչ կը պատասխանես. նայէ՛, ճրքան կը վկայեն քեզի դէմ»: 5 Յիսուս տակաւին ոչինչ կը պատասխանէր, այնպէս որ Պիղատոս զարմացաւ: 6 Տօնին ատենը բանտարկեալ մը կ'արձակէր անոնց, ով որ ուզէին: 7 Մէկը կար՝ Բարաբբա կոչուած, կապուած իրեն հետ ապստամբողներուն հետ, որոնք մարդասպանութիւն գործած էին ապստամբութեան ատեն: 8 Բազմութիւնը՝ գոռալով՝ սկսաւ խնդրել, որ ընէ՝ ինչպէս միշտ կ'ընէր իրենց: 9 Պիղատոս պատասխանեց անոնց. «Կ'ուզէ՞ք որ արձակեմ ձեզի Յրեաներուն թագաւորը»: 10 որովհետեւ զիտեր թէ քահանայապետները նախանձի համար մատնած էին զայն: 11 Բայց քահանայապետները գրգռեցին բազմութիւնը՝ որ ան փոխարէնը Բարաբբան արձակէ իրենց: 12 Դարձեալ Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Յապա ինչ կ'ուզէք որ ընեմ անոր՝ որ կը կոչէք Յրեաներուն թագաւորը»: 13 Անոնք դարձեալ աղաղակեցին. «Խաչէ՛ զայն»: 14 Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Բայց ինչ չարիք ըրած է»: Անոնք սկսեցին կ'աղաղակէին. «Խաչէ՛ զայն»: 15 Պիղատոս ալ՝ փափաքելով գոհացնել բազմութիւնը՝ Բարաբբան արձակեց անոնց, ու խարազանելով Յիսուսը՝ յանձնեց անոնց որպէսզի խաչուէր: 16 Չինուորները ներս տարին զայն՝ գաւիթը, այսինքն՝ կառավարիչին պալատը, եւ հաւաքեցին ամբողջ գունդը: 17 Ծիրանի

հազցուցին անոր, ու հիւսելով փուշէ պասկ մը՝ դրին անոր գլուխը. 18 Եւ սկսան բարեւել զայն ու ըսել. «Ողջո՛յն, Յրեաներուն թագաւոր»: 19 Եղէգով կը զարնէին անոր գլուխին, կը թքնէին անոր վրայ, եւ ծնրադրելով՝ կ'երկրպագէին անոր: 20 Երբ ծաղրեցին զայն, հանեցին վրայէն ծիրանին, հազցուցին անոր իր հանդերձները, ու դուրս տարին զայն՝ որպէսզի խաչեն: 21 Ստիպեցին մէկը՝ Սիմոն Կիւրենացին, Աղէքսանդրոսի ու Ռուփոսի հայրը, որ ատկէ կ'անցնէր՝ արտէն գալով, որպէսզի վերցնէ անոր խաչը: 22 Եւ տարին զայն Գողգոթա կոչուած տեղը, (որ կը թարգմանուի՝ Գանկի տեղ,) 23 ու տուին անոր զմուռտով խառնուած գինի՝ որ խմէ. բայց ինք չառաւ: 24 Երբ խաչեցին զայն, բաժնեցին անոր հանդերձները՝ վիճակ ձգելով անոնց վրայ, թէ ո՞վ ի՞նչ պիտի առնէ: 25 Երրորդ ժամն՝ Եր՝ երբ խաչեցին զայն: 26 Անոր ամբաստանագիրին վրայ գրուած էր. «Յրեաներուն թագաւորը»: 27 Երկու աւազակներ ալ խաչեցին անոր հետ, մէկը՝ անոր աջ կողմը, ու միւսը՝ ձախ կողմը: 28 Այսպէս իրագործուեցաւ գրուածը՝ որ կ'ըսէ. «Անօրէններու հետ սեպուեցաւ»: 29 Անոնք որ կ'անցնէին՝ կը հայիոյէին անոր, կը շարժէին իրենց գլուխը եւ կ'ըսէին. «Աւա՛ղ, որ կը քակէիր տաճարը, ու կը կառուցանէիր երեք օրուան մէջ. 30 փրկէ՛ դուն քեզ եւ իջիր խաչէն»: 31 Նմանապէս քահանայապետներն ալ՝ դպիրներուն հետ՝ իրենց մէջ ծաղրելով կ'ըսէին. «Ուրիշները փրկեց, ինքզինք չի կրնար փրկել: 32 Այդ Քրիստոսը՝ Իսրայէլի թագաւորը՝ հիմա թող իջնէ խաչէն, որպէսզի տեսնենք ու հաւատանք»: Իրեն հետ խաչուածներն ալ կը նախատէին զայն: 33 Երբ վեցերորդ ժամը հասաւ՝ խաւար եղաւ ամբողջ երկրին վրայ, մինչեւ իններորդ ժամը: 34 Իններորդ ժամուն՝ Յիսուս բարձրաձայն գոչեց. «Էլոհի՛, Էլոհի՛, լամա՛ սաբաթթանի», որ կը թարգմանուի. «Իմ Աստուածս, իմ Աստուածս, ինչո՞ւ լքեցիր զիս»: 35 Քովը կայնողներէն ոմանք, երբ լսեցին՝ ըսին. «Եղիան կը կանչէ»: 36 Ու մէկը վազեց, լեցուց սպունգ մը քացախով, անցուց եղէգի մը եւ տուաւ անոր որ խմէ՝ ըսելով.

«Թողուցէ՛ք, տեսնենք թէ Եղիա պիտի գայ՝ իջեցնելու զայն»: 37 Յիսուս բարձր ձայն մը արձակեց ու հոգին տուաւ: 38 Տաճարին վարագոյրը երկուքի պատռեցաւ՝ վերէն վար: 39 Յարիւրապետը՝ որ կեցած էր անոր դիմաց, տեսնելով որ այնպէս աղաղակելով հոգին տուաւ՝ ըսաւ. «Ճշմարտապէս այս մարդը Աստուծոյ Որդին էր»: 40 Կիներ ալ կային, որոնք հեռուէն կը նայէին: Անոնց մէջ էին Մարիամ Մագդաղենացին, Կրտսեր Յակոբոսի ու Յովսէփ մայրը՝ Մարիամ, եւ Սողովմէ, 41 որոնք՝ երբ Յիսուս Գալիլէա Եր՝ հետեւեր ու սպասարկեր էին անոր: Ուրիշ շատ կիներ ալ կային՝ որոնք անոր հետ ելած էին Երուսաղէմ: 42 Երբ արդէն իրիկուն եղաւ, քանի որ այդ օրը Ուրբաթ էր, այսինքն՝ Շաբաթին նախորդ օրը, 43 Յովսէփ Արիմաթեացին, մեծայարգ խորհրդական մը՝ որ ինք ալ կը սպասէր Աստուծոյ թագաւորութեան, եկաւ ու յանդգնութեամբ մտաւ Պիղատոսի քով, եւ խնդրեց Յիսուսի մարմինը: 44 Պիղատոս զարմացաւ որ արդէն մեռած է: Կանչելով հարիւրապետը՝ հարցուց անոր թէ շատո՞նց մեռած է: 45 Ու երբ ստոյգը գիտցաւ հարիւրապետէն, պարզեւեց մարմինը Յովսէփի: 46 Յովսէփ կտաւ գնեց, եւ իջեցնելով զայն՝ փաթթեց կտաւով, դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ փորուած էր ժայռի մէջ, ու քար մը գլորեց գերեզմանին դուռը: 47 Մարիամ Մագդաղենացին, եւ Յովսէփ մայրը՝ Մարիամ, կը նայէին թէ ո՞ւր կը դնէին զայն:

16 Երբ Շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին, Յակոբոսի մայրը՝ Մարիամ, ու Սողովմէ բոյրեր գնեցին, որպէսզի երթան եւ օծեն զայն: 2 Մէկշաբթի առտուն՝ շատ կանուխ, երբ արեւը կը ծագէր, գացին գերեզմանը, 3 ու կ'ըսէին իրարու. «Մեզի համար ո՞վ պիտի գլորէ քարը՝ գերեզմանին դռնէն», 4 որովհետեւ շատ մեծ էր: Բայց նայելով՝ տեսան թէ քարը գլորուած էր: 5 Մտնելով գերեզմանէն ներս՝ տեսան երիտասարդ մը, որ նստած էր աջ կողմը՝ ճերմակ պարեգօտ հագած, եւ զարիւրեցան: 6 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Մի՛ զարիւրիք. Յիսուս

Նագովրեցիին կը փնտռէ՝ որ խաչուեցաւ: Ան յարութիւն առաւ, հոս չէ: Ահա այն տեղը՝ ուր դրին զայն: 7 Ուրեմն զացէք, ըսէք անոր աշակերտներուն ու Պետրոսի՝ թէ ահա ձեզմէ առաջ կ'երթայ Գալիլեա. հոն պիտի տեսնէք զայն՝ ինչպէս ըսաւ ձեզի»: 8 Անոնք՝ դողով եւ հիացումով համակուած՝ դուրս ելան՝ ու փախան գերեզմանէն, եւ ոչ մէկ բան ըսին ոեւէ մէկուն, քանի որ կը վախնային: 9 (note: **The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.**) Յիսուս՝ Մէկշաբթի առտուն յարութիւն առած՝ նախ երեցաւ Մարիամ Մագդաղենացիին, որմէ հաներ էր եօթը դէ: 10 Ինք ալ գնաց եւ պատմեց անոնց՝ որոնք անոր հետ էին, մինչ կը սգային ու կու լային: 11 Իսկ երբ անոնք լսեցին թէ ան ողջ է եւ ինք տեսած է զայն, չհաւատացին: 12 Յետոյ ուրիշ կերպարանքով երեցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որոնք քայելով արտը կ'երթային: 13 Իրենք ալ զացին ու պատմեցին միւսներուն. բայց իրենց ալ չհաւատացին: 14 Յետոյ երեցաւ տասնմէկին՝ երբ սեղան նստած էին, ու կշտամբեց անոնց անհաւատութիւնը եւ սիրտի կարծրութիւնը, որովհետեւ չհաւատացին անոնց՝ որոնց ինք երեցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առած: 15 Նաեւ ըսաւ անոնց. «Գացէք ամբողջ աշխարհը, ու քարոզեցէք աւետարանը բոլոր արարածներուն: 16 Ա՛ն որ հաւատայ եւ մկրտուի՝ պիտի փրկուի. ան որ չհաւատայ՝ պիտի դատապարտուի: 17 Սա՛ նշանները պիտի հետեւին անոնց՝ որ կը հաւատան.- դէւեր դուրս պիտի հանեն իմ անուովս, նոր լեզուներ պիտի խօսին, 18 օձեր պիտի առնեն իրենց ձեռքերուն մէջ, ու եթէ խմեն մահառիթ դեղ մը՝ պիտի չվնասէ իրենց. ձեռք պիտի դնեն հիւանդներու վրայ, եւ անոնք պիտի առողջանան»: 19 Այսպէս՝ անոնց հետ խօսելէն ետք՝ Տէրը համբարձաւ երկինք, ու բազմեցաւ Աստուծոյ աջ կողմը. 20 իսկ անոնք զացին եւ կը քարոզէին ամենուրեք: Տէրը անոնց գործակից էր, ու կը հաստատէր խօսքը՝ ընկերացող նշաններով: Ամէն:

ՂՈՒԿԱՍ

1 Քանի շատեր ձեռնարկեցին կարգի դնել մեր մէջ հաստատ գիտցուած բաներուն պատմութիւնը, **2** ինչպէս սկիզբէն աւանդեցին մեզի ականատես վկաները եւ խօսքին սպասաւորները, **3** ինծի ալ՝ որ սկիզբէն հետեւած էի այդ բոլոր բաներուն՝ յարմար թուեցաւ կարգով գրել քեզի, պատուական Թեոփիլոս, **4** որպէսզի գիտնաս ստոյգը այն բաներուն մասին՝ որոնց համաձայն կրթուեցար: **5** Հրեաստանի Հերովդէս թագաւորին օրերը՝ Աբիայի դասէն Չաքարիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, անունը՝ Եղիսաբէթ: **6** Երկուքն ալ Աստուծոյ ամօքն արդար էին, անմեղադրելի կերպով ընթանալով Տէրոջ բոլոր պատուիրաններուն եւ կանոններուն համաձայն: **7** Չաւակ չունէին, որովհետեւ Եղիսաբէթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ յառաջացած տարիք ունէին: **8** Մինչ ան՝ իր դասին օրերը հասնելուն համար՝ քահանայութիւն կը կատարէր Աստուծոյ ամօքն, **9** քահանայութեան սովորութեան համաձայն՝ իրեն վիճակուեցաւ Տէրոջ տաճարը մտնել եւ խունկ ծխել: **10** Ժողովուրդին ամբողջ բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայնած էր՝ խունկի ժամուն: **11** Այդ ատեն Տէրոջ հրեշտակը երեւցաւ անոր, ու կայնեցաւ խունկի գոհասեղանին աջ կողմը: **12** Երբ Չաքարիա տեսաւ՝ վրդովեցաւ, եւ վախը համակեց զինք: **13** Հրեշտակը ըսաւ անոր. «Մի վախնար, Չաքարիա, որովհետեւ քու աղերսանքը ընդունուեցաւ: Կինդ՝ Եղիսաբէթ որդի մը պիտի ծնանի քեզի, եւ անոր անունը Յովհաննէս պիտի կոչես: **14** Քեզի ուրախութիւն ու ճանաչութիւն պիտի ըլլայ, եւ շատեր պիտի ուրախանան անոր ծնունդին համար. **15** որովհետեւ Տէրոջ ամօքն մեծ պիտի ըլլայ: Ո՛չ զինի պիտի խմէ, ո՛չ ալ օղի, ու դեռ իր մօր որովայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի, **16** եւ Իսրայէլի որդիներէն շատերը պիտի դարձնէ Տէրոջ՝ իրենց Աստուծոյն: **17** Ինք պիտի գայ անոր ամօքնէն՝ Եղիայի հոգիով ու զօրութեամբ, հայրերուն սիրտը

վերադարձնելու դէպի զաւակները, եւ անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեան, որպէսզի պատրաստ Տէրոջ բարեյօժար ժողովուրդ մը»: **18** Չաքարիա ըսաւ հրեշտակին. «Ինչպէս գիտնամ ատիկա, որովհետեւ ես ծեր եմ, ու կինս յառաջացած տարիք ունի»: **19** Հրեշտակը պատասխանեց անոր. «Ես Գաբրիէլ եմ՝ որ կը կայնիմ Աստուծոյ ամօքն, ու դրկուեցայ քեզի՝ խօսելու եւ այս բաները քեզի աւետելու: **20** Ահա դուն համր պիտի ըլլաս, ու պիտի չկարենաս խօսիլ մինչեւ այն օրը՝ երբ այս բաները ըլլան, քանի որ չհաւատացիր իմ խօսքերուս՝ որոնք պիտի իրագործուին իրենց ատենին»: **21** Ժողովուրդը կը սպասէր Չաքարիայի, եւ կը զարմանային որ ան կ'ուշանար տաճարին մէջ: **22** Երբ դուրս ելաւ՝ չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. ուստի ըմբռնեցին թէ տեսիլք մը տեսած է տաճարին մէջ: Եւ ինք նշան կ'ընէր անոնց, ու համր կը մնար: **23** Երբ իր պաշտօնին օրերը լրացան՝ իր տունը գնաց: **24** Այդ օրերէն ետք անոր կինը՝ Եղիսաբէթ յղացաւ, եւ հինգ ամիս կը պահուըտէր ու կ'ըսէր. **25** «Ա՛յսպէս ըրաւ ինծի Տէրը՝ այս օրերուս, որ իմ վրաս նայեցաւ՝ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու համար»: **26** Վեցերորդ ամսուան մէջ՝ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծոյն դրկուեցաւ Գալիլէայի մէկ քաղաքը, որուն անունը Նազարէթ էր, **27** կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր, Դաւիթի տունէն. այդ կոյսին անունը Մարիամ էր: **28** Հրեշտակը անոր քով մտնելով՝ ըսաւ. «Ողջոյն, շնորհընկալ կոյս, Տէրը քեզի հետ է: Դուն կ'իներուն մէջ օրինեալ ես»: **29** Տեսնելով զայն՝ շփոթեցաւ անոր խօսքէն, եւ ինքնիրեն կը մտածէր թէ ինչ տեսակ բարեւ էր ատիկա: **30** Հրեշտակը ըսաւ անոր. «Մի վախնար, Մարիամ, որովհետեւ շնորհք գտար Աստուծոյ քով: **31** Ահա պիտի յղանաս որովայնիդ մէջ ու որդի մը պիտի ծնանիս, եւ անոր անունը Յիսուս պիտի կոչես: **32** Ան մեծ պիտի ըլլայ ու Ամենաբարձրին Որդին պիտի կոչուի: Տէր Աստուած անոր պիտի տայ իր հօր՝ Դաւիթի գահը, **33** եւ Յակոբի տան վրայ յաւիտեան պիտի

թագաւորէ: Անոր թագաւորութիւնը վախճան պիտի չունենայ»: (aiōn g165) 34 Մարիամ ըսաւ հրեշտակին. «Ինչպէս պիտի ըլլայ այդ բանը, քանի որ ես այր մարդ չեմ գիտեր»: 35 Հրեշտակը պատասխանեց անոր. «Սուրբ Հոգին պիտի գայ վրադ, ու Ամենաբարձրին զօրութիւնը հովանի պիտի ըլլայ քեզի. ուստի այն սուրբը որ քեզմէ պիտի ծնի՝ Աստուծոյ Որդի պիտի կոչուի»: 36 Ահա՛ քու ազգականդ՝ Եղիսաբէթ, ինք ալ՝ իր ծերութեան ատեն՝ որդիով մը յղի է. եւ ասիկա վեցերորդ ամիսն է անոր՝ որ ամուլ կոչուած էր. 37 որովհետեւ ոչինչ անկարելի է Աստուծոյ»: 38 Մարիամ ըսաւ. «Ահա՛ ես Տէրոջ աղախինն եմ, քու խօսքիդ համաձայն թող ըլլայ ինծի»: Ու հրեշտակը գնաց անոր քովէ: 39 Այդ օրերը Մարիամ կանգնեցաւ, փութալով գնաց լեռնակողմը՝ Յուդայի մէկ քաղաքը, 40 մտաւ Չաբարիայի տունը եւ բարեւեց Եղիսաբէթը: 41 Երբ Եղիսաբէթ լսեց Մարիամի բարեւը, երախան խայտաց անոր որովայնին մէջ. իսկ Եղիսաբէթ լեցուեցաւ Սուրբ Հոգիով, 42 ու բարձրաձայն գոչելով ըսաւ. «Դուն օրհնեալ ես կիներուն մէջ, եւ օրհնեալ է որովայնիդ պտուղը: 43 Այս ինչպէս եղաւ, որ իմ Տէրոջս մայրը եկաւ ինծի. 44 որովհետեւ ահա՛ երբ քու բարեւիդ ձայնը հասաւ ականջիս, երախան գնծութենէն խայտաց որովայնիս մէջ: 45 Երանի՛ անոր՝ որ հաւատացած է, որովհետեւ՝ պիտի կատարուին այն բաները՝ որոնք Տէրոջմէն ըսուեցան իրեն»: 46 Մարիամ ըսաւ. «Իմ անձս կը մեծարէ Տէրը, 47 եւ իմ հոգիս ցնծաց իմ Փրկիչ Աստուծոմով, 48 քանի որ նայեցաւ իր աղախինին նուաստութեան. արդարեւ ահա՛ ասկէ ետք՝ բոլոր սերունդները երանելի պիտի կոչեն զիս, 49 որովհետեւ Հօգորը մեծամեծ բաներ ըրաւ ինծի: Անոր անունը սուրբ է, 50 եւ անոր ողորմութիւնը իրմէ վախճողներուն վրայ է՝ սերունդէ սերունդ: 51 Իր բազուկով զօրութիւն ցոյց տուաւ, ցրուեց ամբարտաւանները իրենց սիրտին երեւակայութեամբ: 52 Չօրաւորները իջեցուց իրենց գահերէն, ու բարձրացուց նուաստները: 53 Անօթիները լիացուց բարիքներով, եւ

պարապ ճամբեց հարուստները: 54 Օգնութեան հասաւ իր Իսրայէլ ծառային, յիշելով իր ողորմութիւնը 55 ինչպէս ինք խոստացած էր մեր հայրերուն - Աբրահամի եւ անոր զարմին հանդէպ՝ յաւիտեան»: (aiōn g165) 56 Մարիամ անոր քով մնաց՝ գրեթէ երեք ամիս, ապա վերադարձաւ իր տունը: 57 Եղիսաբէթի ծնանելու ժամանակը լրացաւ, ու որդի մը ծնաւ: 58 Երբ լսեցին անոնք՝ որ կը բնակէին անոր շուրջը, նաեւ անոր ազգականները, թէ Տէրը մեծարած էր զայն իր ողորմութեամբ, անոր հետ ուրախացան: 59 Ութերորդ օրը եկան մանուկը թլփատելու, եւ Չաբարիա կը կոչէին զայն՝ իր հօր անունով: 60 Իսկ անոր մայրը ըսաւ. «Ո՛հ, այլ՝ Յովհաննէս պիտի կոչուի»: 61 Իրեն ըսին. «Քու ազգականներուդ մէջ չկայ մէկը, որ այս անունով կոչուի»: 62 Եւ անոր հօր թէ ինչ անունով կ'ուզէ որ ան կոչուի: 63 Ինք ալ տախտակ մը ուզեց ու գրեց. «Յովհաննէս է անոր անունը»: Բոլորն ալ զարմացան: 64 Ամմիջապէս բացուեցաւ իր բերանը, նաեւ՝ լեզուն, ու խօսեցաւ եւ օրհնեց Աստուած: 65 Վախը համակեց բոլոր անոնց շուրջը բնակողները, եւ այս բոլոր բաները կը պատմուէին Հրեաստանի ամբողջ լեռնակողմը: 66 Բոլոր լսողները անոնց մասին կը մտածէին՝ ու կ'ըսէին. «Արդեօք ինչ պիտի ըլլայ այս մանուկը»: Եւ Տէրոջ ձեռքը անոր հետ էր: 67 Անոր հայրը՝ Չաբարիա, Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգարեացաւ ու ըսաւ. 68 «Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, Իսրայէլի Աստուածը, որ այցելեց իր ժողովուրդին եւ ազատագրեց զայն: 69 Մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն, 70 (ինչպէս խօսեցաւ սուրբերուն բերանով, որոնք դարերու սկիզբէն ի վեր անոր մարգարէներն էին,) (aiōn g165) 71 փրկութիւն տալու մեր թշնամիներէն ու բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն, 72 իրագործելու մեր հայրերուն խոստացած ողորմութիւնը եւ յիշելու իր սուրբ ուխտը, 73 (այն երդումը որ մեր հօր՝ Աբրահամի ըրաւ,) որպէսզի մեզի շնորհէ՛ 74 մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատելով՝ առանց վախի պաշտել Անօթիները լիացուց բարիքներով, եւ

ընթանալով իր առջեւ՝ մեր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ: 76 Իսկ դրն, մանրկ, Ամենաբարձրին մարգարէն պիտի կոչուիս, որովհետեւ “պիտի երթաս Տէրոջ առջեւէն՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, 77 անոր ժողովուրդին գիտցնելու իրենց փրկութիւնը՝ իրենց մեղքերուն ներումով”, 78 մեր Աստուծոյն գթառատ ողորմութեամբ, որով ճագող արեւը բարձրէն այցելեց մեզի՝ 79 “փայլելու խաւարի եւ մահուան շուքի մէջ բնակողներուն վրայ”, ու մեր ոտքերը ուղղելու դէպի խաղաղութեան ճամբան»:

80 Մանուկը կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով, եւ անապատներուն մէջ էր՝ մինչեւ այն օրը, երբ դարձեալ ցոյց տուաւ ինքզինք Իսրայէլի:

2 Այդ օրերը Օգոստոս կայսրէն հրամանագիր ելաւ, որ ամբողջ երկրագունդը արձանագրուի: 2 (Այս առաջին աշխարհագիրը եղաւ՝ երբ Կիւրենոս Սուրիայի վրայ կառավարիչ էր:) 3 Բոլորը կ'երթային արձանագրուելու, իւրաքանչիւրը՝ իր քաղաքին մէջ: 4 Յովսէփ ալ՝ Գալիլէայէն, Նազարէթ քաղաքէն, բարձրացաւ դէպի Զրէաստան՝ Դաւիթի քաղաքը, որ Բեթլեհեմ կը կոչուի, (քանի ինք Դաւիթի տունէն եւ գերդաստանէն էր,) 5 արձանագրուելու Մարիամի հետ, որ իր նշանածն էր ու յղի էր: 6 Երբ անոնք հոն էին՝ անոր ծնանելու օրերը լրացան. 7 եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, խանձարուրով փաթթեց զայն ու մուրին մէջ պառկեցուց, որովհետեւ իջեւանին մէջ տեղ չկար իրենց: 8 Այդ երկրամասը դաշտաբնակ հովիւներ կային, որոնք իրենց հօտերը կը պահպանէին գիշերուան մէջ: 9 Եւ ահա Տէրոջ հրեշտակը անոնց վրայ հասաւ, Տէրոջ փառքը անոնց շուրջը փայլեցաւ, ու սաստիկ վախցան: 10 Բայց հրեշտակը ըսաւ անոնց. «Մի վախճա՛ք, որովհետեւ ահա ես մեծ ուրախութեան աւետիս մը կու տամ ձեզի, որ ամբողջ ժողովուրդին պիտի ըլլայ. 11 որովհետեւ այսօր՝ Դաւիթի քաղաքին մէջ՝ Փրկիչ մը ծնաւ ձեզի, որ Օծեալ Տէրն է: 12 Եւ սա՛ ձեզի նշան մը պիտի ըլլայ. երախայ մը պիտի գտնէ՛ք՝ խանձարուրով

փաթթուած ու մուրի մէջ պառկած»: 13 Յանկարծ այդ հրեշտակին հետ երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ, որոնք Աստուած կը զովաբանէին եւ կ'ըսէին. 14 «Ամենաբարձր վայրերուն մէջ՝ Աստուծոյ փառք, երկրի վրայ՝ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ՝ բարեացակամութիւն»: 15 Երբ հրեշտակները երկինք վերցուցան անոնցմէ, հովիւները ըսին իրարու. «Եկէ՛ք, երթանք մինչեւ Բեթլեհեմ, ու տեսնենք թէ ինչ է այս եղած բանը՝ որ Տէրը գիտցուց մեզի»:

16 Ուստի զացին անապարելով, եւ գտան Մարիամն ու Յովսէփը, եւ մուրին մէջ պառկած երախան: 17 Երբ տեսան, գիտցուցին այն խօսքը՝ որ այս մանուկին մասին ըսուեցաւ իրենց: 18 Բոլոր լսողները կը զարմանային այն բաներուն վրայ, որ հովիւները կը պատմէին իրենց: 19 Իսկ Մարիամ կը պահէր այս բոլոր բաները իր սիրտին մէջ, եւ կը խորհրդածէր: 20 Յետոյ հովիւները վերադարձան, փառաբանելով ու զովաբանելով Աստուած այն բոլոր բաներուն համար՝ որ լսեցին եւ տեսան, ինչպէս իրենց ըսուած էր: 21 Երբ ութ օրերը լրացան՝ մանուկը տարին թլփատելու: Անոր անունը դրուեցաւ Յիսուս, որ հրեշտակին կոչած անունն էր՝ դեռ ինք մօրը որովայնին մէջ չլոցուած: 22 Երբ անոնց մաքրութեան օրերը լրացան՝ Մովսէսի Օրէնքին համաձայն, Երուսաղեմ տարին զայն՝ Տէրոջ ներկայացնելու, 23 (ինչպէս գրուած է Տէրոջ Օրէնքին մէջ. «Ամեն արու որ արգանդ կը բանայ՝ պիտի կոչուի “Տէրոջ սրբացած”»,) 24 ու Տէրոջ Օրէնքին մէջ ըսուածին համաձայն զո՛ւ մը ընծայելու՝ զոյգ մը տատրակ, կամ աղաւնիի երկու ձագ: 25 Այդ ատեն՝՝ Երուսաղեմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէոն էր: Ան արդար եւ բարեպաշտ էր, Իսրայէլի միսթարութեան կը սպասէր, ու Սուրբ Զոգին անոր վրայ էր: 26 Ան պատգամ ստացած էր Սուրբ Զոգիէն թէ մահ պիտի չտեսնէր՝ մինչեւ որ տեսնէր Տէրոջ Օծեալը: 27 Ան ալ՝ առաջնորդուելով Զոգիէն՝ եկաւ տաճարը. ու երբ ծնողները բերին Յիսուս մանուկը՝ որպէսզի Օրէնքին սովորութեան համաձայն կատարեն անոր համար, 28 ինք ալ

առաւ զայն իր գիրկը, օրհնեց Աստուած եւ ըսաւ. 29 «Յիմա, Տէր, արձակէ ծառադ խաղաղութեամբ՝ բու խօսքիդ համաձայն. 30 որովհետեւ աչքերս տեսան բու փրկութիւնդ՝ 31 որ պատրաստեցիր բոլոր ժողովուրդներուն առջեւ, 32 լոյս մը՝ հեթանոսները լուսաւորելու, ու փառք՝ Իսրայելի, բու ժողովուրդիդ»: 33 Յովսէփ եւ անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն վրայ՝ որ կը խօսուէին անոր մասին: 34 Սիմէոն օրհնեց զանոնք, եւ ըսաւ անոր մօր՝ Մարիամի. «Ահա այս մանուկը սահմանուած է շատ մարդոց իյնալուն ու ելլելուն համար՝ Իսրայելի մէջ, եւ հակաճառութեան նշան մը ըլլալու համար. 35 (եւ բու սիրտիդ մէջէն ալ թուր մը պիտի անցնի՝) որպէսզի շատ սիրտերու մտածումները յայտնուին»: 36 Նաեւ հոն էր Աննա մարգարէուհին, Փանուէլի աղջիկը, Ասերի տոհմէն: Ան յառաջացած տարիք ունէր. ամուսինին հետ եօթը տարի ապրած էր իր կուսութենէն ետք, 37 ու այրի էր՝ գրեթէ ութսունչորս տարեկան: Ան չէր հեռանար տաճարէն, հապա ծոմով եւ աղերսանքով կը պաշտէր Աստուած՝ գիշեր ու ցերեկ: 38 Այդ նոյն պահուն ան եկաւ, ներբողեց Տէրը, եւ խօսեցաւ անոր մասին բոլոր անոնց՝ որ Երուսաղէմի մէջ կը սպասէին ազատագրութեան: 39 Երբ գործադրեցին ամէն բան՝ Տէրոջ Օրէնքին համաձայն, վերադարձան Գալիլեա, իրենց Նազարէթ քաղաքը: 40 Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգիով կը զօրանար՝ իմաստութեամբ լեցուած, եւ Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր: 41 Անոր ծնողները ամէն տարի՝ Չատիկի տօսին՝ կ'երթային Երուսաղէմ: 42 Ու երբ ան եղաւ տասներկու տարեկան, բարձրացան Երուսաղէմ՝ տօսին սովորութեան համաձայն: 43 Երբ օրերը աւարտեցին ու վերադարձան, Յիսուս պատանին մնաց Երուսաղէմ: Բայց Յովսէփ եւ անոր մայրը չէին գիտեր. 44 հապա կարծելով թէ ան ուղեկիցներուն հետ է՝ մէկ օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զայն իրենց ազգականներուն եւ ծանօթներուն մէջ: 45 Երբ չգտան՝ Երուսաղէմ վերադարձան զայն փնտռելու: 46 Երեք օր ետք գտան զայն տաճարին մէջ. նստած

էր վարդապետներուն հետ, մտիկ կ'ըներ անոնց եւ բան կը հարցնէր: 47 Բոլոր զայն լսողները կը զմայլէին անոր խելքէն ու պատասխաններէն: 48 Երբ տեսան զայն՝ ապշած մնացին, եւ մայրը ըսաւ անոր. «Որդեակ, ինչո՞ւ այդպէս ըրիր մեզի. ահա հայրդ ու ես կը փնտռէինք քեզ՝ չափազանց մորմոքած»: 49 Ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ կը փնտռէիք զիս. չէիք գիտեր թէ ես պետք է ըլլամ իմ Յօրս տունը»: 50 Սակայն անոնք չհասկցան այս խօսքը՝ որ ըսաւ իրենց: 51 Յետոյ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ, եւ կը հպատակէր անոնց. բայց անոր մայրը այս բոլոր խօսքերը կը պահէր իր սիրտին մէջ: 52 Յիսուս կը զարգանար իմաստութեամբ ու հասակով, եւ շնորհք գտնելով Աստուծոյ ու մարդոց բով:

3 Տիրերիոս կայսրին զահակալութեան տասնհինգերորդ տարին, երբ Պոնտացի Պիղատոս Յրեաստանի վրայ կառավարիչ էր, Յերովդէս՝ Գալիլեայի վրայ չորրորդապետ, անոր եղբայրը՝ Փիլիպպոս՝ Իտուրայի ու Տրաքոնացիներու երկրին վրայ չորրորդապետ, եւ Լիւսանիաս՝ Աքիլենէի վրայ չորրորդապետ, 2 Աննայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան ատեն՝ Աստուած խօսեցաւ. “Չաքարիայի որդիին՝ Յովհաննէսի, անապատին մէջ: 3 Ան ալ եկաւ Յորդանանի շրջակայքը եւ ապաշխարութեան մկրտութիւն կը բարոզէր՝ մեղքերու ներումին համար, 4 ինչպէս գրուած է Եսայի մարգարէին խօսքերուն գիրքին մէջ. “Անապատին մէջ գոչողին ձայնը. “Պատրաստեցէք Տէրոջ ճամբան, շտկեցէք անոր շաւիղները: 5 Ամէն ձոր պիտի լեցուի, եւ ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, ծուռը պիտի շտկուի, խորտուբորտ տեղերը պիտի ըլլան հարթ ճամբաներ, 6 եւ ամէն մարմին պիտի տեսնէ Աստուծոյ փրկութիւնը”»: 7 Իրմէ մկրտուելու եկող բազմութեան ըսաւ. «Իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի՝ խուսափիլ զայիք բարկութենէն: 8 Ուրեմն ապաշխարութեան արժանավայել պտուղ բերէք, եւ մի սկսիք ձեր մէջ ըսել. “Մենք Աբրահամը ունինք իբր հայր”. բանի որ կը յայտարարեմ ձեզի

թէ Աստուած կարող է այս քարերէն հանել Աբրահամի գաւակներ: 9 Կացինը արդէն իսկ դրուած է ծառերու արմատին քով, ուրեմն ամեն ծառ՝ որ լաւ պտուղ չի բերեր, պիտի կտրուի ու կրակը նետուի»: 10 Բազմութիւնները հարցուցին իրեն. «Ուրեմն ինչ ընենք»: 11 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Ո՛վ որ երկու բաճկոն ունի՝ մէկը թող տայ չունեցողին, եւ ո՛վ որ կերակուր ունի՝ նոյնպէս ընէ»: 12 Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, եւ ըսին անոր. «Վարդապետ, մենք ինչ ընենք»: 13 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Մի՛ պահանջէք ակեյի՝ քան ինչ որ ձեզի պատուիրուած է»: 14 Չինուորներն ալ կը հարցնէին անոր. «Մենք ինչ ընենք»: Ըսաւ անոնց. «Ո՛չ մէկը հարստահարեցէք, ո՛չ մէկը գրպարտեցէք, հապա բաւարարուեցէք ձեր թոշակով»: 15 Քանի ժողովուրդը ակնկալութեան մէջ էր, եւ բոլորը կը մտածէին իրենց սիրտին մէջ Յովհաննէսի մասին, թէ արդեօք ինք է Քրիստոսը, 16 Յովհաննէս պատասխանեց բոլորին. «Արդարեւ ես կը մկրտեմ ձեզ ջուրով, բայց ինձմէ ակեյի հօգորը կու գայ, որուն կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ. անիկա պիտի մկրտէ ձեզ Սուրբ Յոգիով ու կրակով: 17 Անոր հեծանոցը իր ձեռքն է. իր կայք պիտի մաքրէ եւ ցորենը պիտի ժողվէ իր ամբարը, իսկ յարդը պիտի այրէ անշէջ կրակով»: 18 Ուրիշ շատ բաներ ալ կ'աւետէր՝ ժողովուրդը յորդորելով: 19 Բայց Յերովդէս չորրորդապետը, կշտամբուելով անկէ իր եղբօր կնոջ՝ Յերովդիայի համար, նաեւ բոլոր չարիքներուն համար՝ որ Յերովդէս ըրած էր, 20 սս ալ ակեցուց այդ բոլորին վրայ. բանտարկեց Յովհաննէսը: 21 Ամբողջ ժողովուրդը մկրտուեցաւ. Յիսուս ալ մկրտուեցաւ, ու երբ կ'աղօթէր՝ երկինքը բացուեցաւ, 22 եւ Սուրբ Յոգին իջաւ անոր վրայ մարմնաւոր երեւոյթով՝ աղանիի պէս, ու ձայն մը եկաւ երկինքէն որ կ'ըսէր. «Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի՛ հաճեցայ»: 23 Եւ ինք՝ Յիսուս՝ սկսած էր գրեթէ երեսուն տարեկան ըլլալ: (Ինչպէս կը կարծուէր)՝ ան որդին էր Յովսէփի, որ Յեղիի, որ Մատաթի, 24 որ Դեւիի, որ Մեղքիի, որ Յաննէի,

որ Յովսէփի, 25 որ Մատաթիայի, որ Անովսի, որ Նաւումի, որ Ետիի, որ Նանգէի, 26 որ Մաաթի, որ Մատաթիայի, որ Սեմէիի, որ Յովսէփի, որ Յուդայի, 27 որ Յովհաննայի, որ Բեսայի, որ Չօրաբաբելի, որ Սաղաթելի, որ Ներիի, 28 որ Մեղքիի, որ Ադդիի, որ Կովսամի, որ Եղնովդադի, որ Էրի, 29 որ Յովսէսի, որ Եղիազարի, որ Յովրիմի, որ Մատաթի, որ Դեւիի, 30 որ Սիմէոնի, որ Յուդայի, որ Յովսէփի, որ Յովնանի, որ Եղիակիմի, 31 որ Մելեայի, որ Մայնանի, որ Մատաթայի, որ Նաթանի, որ Դաւիթի, 32 որ Յեսսէի, որ Ովբէթի, որ Բոոսի, որ Սաղմոնի, որ Նաասոնի, 33 որ Ամինադաբի, որ Արամի, որ Եարոնի, որ Փարէսի, որ Յուդայի, 34 որ Յակոբի, որ Իսահակի, որ Աբրահամի, որ Թարայի, որ Նաբովրի, 35 որ Սերուզի, որ Ռազաւի, որ Փաղէկի, որ Եբերի, որ Սաղայի, 36 որ Կայնանի, որ Արփաբսադի, որ Սեմի, որ Նոյի, որ Դամբէի, 37 որ Մաթուսաղայի, որ Ենովբի, որ Յարեղի, որ Մաղաղիէլի, որ Կայնանի, 38 որ Ենովսի, որ Սէթի, որ Ադամի, որ Աստուծոյ որդին էր:

4 Յիսուս՝ Սուրբ Յոգիով լեցուած՝ վերադարձաւ Յորդանանէն, ու Յոգիէն տարուեցաւ անապատը, 2 ուր քառասուն օր փորձուեցաւ Չարախօսէի: Այդ օրերը ոչինչ կերաւ. եւ այդ օրերուն լրանալէն ետք՝ անօթեցաւ: 3 Եւ Չարախօսը ըսաւ անոր. «Եթէ Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ այդ քարին՝ որ հաց ըլլայ»: 4 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Գրուած է. “Միայն հացով չէ որ մարդը պիտի ապրի, հապա՛ Աստուծոյ ամեն խօսքով”»: 5 Չարախօսը՝ հանելով զայն բարձր լեռ մը՝ ցուցուց անոր երկրագունդին բոլոր թագաւորութիւնները վայրկեանի մը մէջ, 6 ու Չարախօսը ըսաւ անոր. «Այս ամբողջ իշխանութիւնը եւ անոնց փառքը պիտի տամ քեզի. որովհետեւ ինձի յանձնուած է, ու որո՛ն որ ուզեմ՝ կու տամ զայն: 7 Ուրեմն եթէ դուն իմ առջեւ իյնալով երկրպագես, բոլորը քուկո պիտի ըլլան»: 8 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Գրուած է. “Տէրոջ՝ բու Աստուծոյն երկրպագէ, եւ միայն զի՛նք պաշտէ”»: 9 Ապա տարաւ զայն Երուսաղէմ, կայնեցուց տաճարին աշտարակին վրայ, եւ ըսաւ

անոր. «Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, վարձն տու թե՛ս ասկէ. 10 որովհետեւ գրուած է. “Իր հրեշտակներուն պիտի հրահանգէ թե՛զի համար” որ պահեն թե՛զ, 11 եւ իրենց ձեռքերուն վրայ պիտի կրեն թե՛զ, որպէսզի բարի մը չզարնես ոտքդ”»: 12 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ըսուած է. “Մի փորձեր Տէրը՝ քու Աստուծոյ”»: 13 Երբ Չարախօսը լմնցուց ամբողջ փորձութիւնը, ատեն մը հեռացաւ անկէ: 14 Յիսուս Յոգիին զօրութեամբ վերադարձաւ Գալիլեա, եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ այդ գաւառին ամբողջ շրջակայքը: 15 Ինք կը սորվեցնէր անոնց ժողովարաններուն մէջ, ու կը փառաւորուէր բոլորէն: 16 Երբ եկաւ Նազարէթ, ուր ինք մեծցած էր, իր սովորութեան համաձայն Շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը, ու կանգնեցաւ որ կարդայ: 17 Տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը: Երբ բացաւ գիրքը, գտաւ այն տեղը՝ ուր գրուած էր. 18 «Տէրոջ Յոգին իմ վրաս է. որովհետեւ օծեց զիս աղքատներուն աւետարանելու, դրկեց զիս կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու, 19 գերիներուն՝ ազատ արձակում եւ կոյրերուն տեսողութիւն յայտարարելու, հարստահարութիւն կրողները ազատ արձակելու, Տէրոջ բարեհաճութեան տարին յայտարարելու»: 20 Յետոյ գոցեց գիրքը, տուաւ սպասաւորին, ու նստաւ: Բոլոր ժողովարանը եղողները իրենց աչքերը սեւեռած էին անոր վրայ: 21 Ուստի սկսաւ ըսել անոնց. «Այսօր այս գրուածը իրագործուեցաւ, ու ձեր ականջները լսեցին»: 22 Բոլորը կը վկայէին անոր մասին, կը զարմանային անոր բերանէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ, եւ կ'ըսէին. «Ասիկա Յովսէփի որդին չ'է»: 23 Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Իրաւ դուք ինձի պիտի ըսէք սա՛ առածը. “Բժիշկ, դուն թե՛զ բուժէ: Ո՛րչափ բաներ լսեցինք՝ որ Կափառնայումի մէջ կատարուեցան. հոն ալ ըրէ՛՝ քո՛ւ բնագաւառիդ մէջ”»: 24 Եւ շարունակեց. «Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ո՛չ մէկ մարգարէ ընդունելի է իր բնագաւառին մէջ”»: 25 Ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Շատ այրիներ կային Իսրայելի մէջ՝ 26 Շատերէն դեւեր ալ դուրս կ'ելլէին՝ երեք տարի ու վեց ամիս, եւ մեծ սով եղաւ ամբողջ երկրին մէջ. 26 Բայց Եղիա անոնցմէ ոչ մէկուն դրկուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացիներուն Սարեփթա բաղաքը բնակող այրի կնոջ մը: 27 Նաեւ շատ բորոտներ կային Իսրայելի մէջ՝ Եղիսէ մարգարէին ատենը, եւ անոնցմէ ոչ մէկը մաքրուեցաւ, հապա միայն՝ Նէեման Ասորին”»: 28 Ժողովարանին մէջ բոլորն ալ զայրոյթով լեցուեցան՝ երբ լսեցին այս խօսքերը. 29 ուստի կանգնելով՝ դուրս հանեցին զայն բաղաքէն, եւ տարին զայն մինչեւ այն լերան ցցուած ծայրը՝ որուն վրայ իրենց բաղաքը կառուցանուած էր, որպէսզի բարձր տեղէն վար նետեն զայն: 30 Բայց ինք՝ անոնց մէջէն անցնելով՝ գտաւ: 31 Ապա իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում բաղաքը, ու Շաբաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց: 32 Կ'ապշէին անոր ուսուցումին վրայ, որովհետեւ իշխանութեամբ էր անոր խօսքը: 33 Ժողովարանին մէջ մարդ մը կար՝ որ անմաքուր դէպի ոգի ունէր, եւ բարձրաձայն աղաղակեց. 34 «Թո՛ղ մեզ դուն ինչ ունիս մեզի հետ, Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսնցնելու եկար: Գիտեմ թէ ո՛վ ես՝ Աստուծոյ Սուրբը»: 35 Յիսուս սաստեց զայն՝ ըսելով. «Պապանձ՛ ու ելի՛ր ատկէ»: Դեւը գետին զարկաւ զայն՝ բոլորին մէջտեղ, ելաւ անկէ եւ չվնասեց անոր: 36 Բոլորը այլալայած՝ իրարու հետ խօսակցելով կ'ըսէին. «Այս ինչ խօսք է, որ իշխանութեամբ եւ զօրութեամբ կը հրամայէ անմաքուր ոգիներուն, ու կ'ելլեն»: 37 Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայքին բոլորը տեղերը: 38 Ելլելով ժողովարանէն՝ մտաւ Սիմոնի տունը: 39 Սիմոնի զոքանչը կը տուայտէր սաստիկ տենդով, ու թախասնձեցին իրեն՝ անոր համար: 40 Յիսուս կայնելով անոր քով՝ սաստեց տենդը, որ թողուց զայն: Ան ալ անմիջապէս կանգնեցաւ, եւ անոնց կը սպասարկէր: 41 Արեւին մայր մտած ատենը՝ բոլոր անոնք, որ զանազան ախտերով ինչանդներ ունէին, իրեն բերին զանոնք. ինք ալ անոնցմէ բուժեց զանոնք: 42 Վրայ ձեռք դնելով՝ բուժեց զանոնք: 42 Շատերէն դեւեր ալ դուրս կ'ելլէին՝ աղաղակելով. «Դուն ես Զրիստոսը,

երեք տարի ու վեց ամիս, եւ մեծ սով եղաւ ամբողջ երկրին մէջ. 26 Բայց Եղիա անոնցմէ ոչ մէկուն դրկուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացիներուն Սարեփթա բաղաքը բնակող այրի կնոջ մը: 27 Նաեւ շատ բորոտներ կային Իսրայելի մէջ՝ Եղիսէ մարգարէին ատենը, եւ անոնցմէ ոչ մէկը մաքրուեցաւ, հապա միայն՝ Նէեման Ասորին”»: 28 Ժողովարանին մէջ բոլորն ալ զայրոյթով լեցուեցան՝ երբ լսեցին այս խօսքերը. 29 ուստի կանգնելով՝ դուրս հանեցին զայն բաղաքէն, եւ տարին զայն մինչեւ այն լերան ցցուած ծայրը՝ որուն վրայ իրենց բաղաքը կառուցանուած էր, որպէսզի բարձր տեղէն վար նետեն զայն: 30 Բայց ինք՝ անոնց մէջէն անցնելով՝ գտաւ: 31 Ապա իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում բաղաքը, ու Շաբաթ օրերը կը սորվեցնէր անոնց: 32 Կ'ապշէին անոր ուսուցումին վրայ, որովհետեւ իշխանութեամբ էր անոր խօսքը: 33 Ժողովարանին մէջ մարդ մը կար՝ որ անմաքուր դէպի ոգի ունէր, եւ բարձրաձայն աղաղակեց. 34 «Թո՛ղ մեզ դուն ինչ ունիս մեզի հետ, Յիսուս Նազովրեցի. միթէ մեզ կորսնցնելու եկար: Գիտեմ թէ ո՛վ ես՝ Աստուծոյ Սուրբը»: 35 Յիսուս սաստեց զայն՝ ըսելով. «Պապանձ՛ ու ելի՛ր ատկէ»: Դեւը գետին զարկաւ զայն՝ բոլորին մէջտեղ, ելաւ անկէ եւ չվնասեց անոր: 36 Բոլորը այլալայած՝ իրարու հետ խօսակցելով կ'ըսէին. «Այս ինչ խօսք է, որ իշխանութեամբ եւ զօրութեամբ կը հրամայէ անմաքուր ոգիներուն, ու կ'ելլեն»: 37 Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայքին բոլորը տեղերը: 38 Ելլելով ժողովարանէն՝ մտաւ Սիմոնի տունը: 39 Սիմոնի զոքանչը կը տուայտէր սաստիկ տենդով, ու թախասնձեցին իրեն՝ անոր համար: 40 Յիսուս կայնելով անոր քով՝ սաստեց տենդը, որ թողուց զայն: Ան ալ անմիջապէս կանգնեցաւ, եւ անոնց կը սպասարկէր: 41 Արեւին մայր մտած ատենը՝ բոլոր անոնք, որ զանազան ախտերով ինչանդներ ունէին, իրեն բերին զանոնք. ինք ալ անոնցմէ բուժեց զանոնք: 42 Վրայ ձեռք դնելով՝ բուժեց զանոնք: 42 Շատերէն դեւեր ալ դուրս կ'ելլէին՝ աղաղակելով. «Դուն ես Զրիստոսը,

Աստուծոյ Որդին»: Բայց ինք կը սաստեր ու չէր թոյլատրեր անոնց՝ որ խօսին, որովհետեւ գիտէին թէ ինք Քրիստոսն է: **43** Երբ ցերեկ եղաւ, մեկնեցաւ ու գնաց ամայի տեղ մը. եւ բազմութիւնները կը փնտռէին զայն: Եկան անոր քով, ու կը բռնէին՝ որ չհեռանայ իրենցմէ: **44** Բայց ան ըսաւ իրենց. «Պետք է որ ուրիշ քաղաքներու այլաւետեմ Աստուծոյ թագաւորութիւնը, քանի որ դրկուած եմ այս նպատակով»: Եւ կը քարոզէր Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ:

5 Երբ բազմութիւնը խռնուեցաւ անոր շուրջը՝ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինք Գեննեսարեթի ծովակին եզերքը կանգնած էր, **2** ու տեսաւ երկու նաւեր՝ որ ծովակին եզերքը կեցած էին, եւ ձկնորսները՝ անոնցմէ իջած՝ ուռկանները կը լուային: **3** Ինք մտաւ այդ նաւերէն մէկուն մէջ՝ որ Սիմոնին էր, խնդրեց անկէ՝ որ քիչ մը ցամաքէն ծովուն մէջ տանի. ու նստելով նաւուն մէջ՝ կը սորվեցնէր բազմութիւններուն: **4** Երբ դադրեցաւ խօսելէն՝ ըսաւ Սիմոնի. «Յառաջ տար նաւը՝ դէպի խորունկը, եւ նետեցէք ձեր ուռկանները՝ ձուկ որսայլու»: **5** Սիմոն պատասխանեց անոր. «Վարդապետ, ամբողջ գիշերը աշխատեցանք ու ոչինչ որսացինք. բայց կը նետեմ ուռկանը՝ քու խօսքիդ համար»: **6** Երբ առիկա ըրին՝ մեծ քանակութեամբ ձուկ բռնեցին, եւ իրենց ուռկանը կը պատռէր: **7** Նշան կ'ընէին միւս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերակիցներուն, որ գան՝ օգնեն իրենց: Եկան ու երկու նաւերն այլ լեցուցին, եւ գրեթէ ընկղմելու մօտ էին: **8** Երբ Սիմոն Պետրոս տեսաւ, ինկաւ Յիսուսի ծունկերուն ու ըսաւ. «Տէր, հեռացիր իմ քովէս, քանի որ ես մեղաւոր մարդ մըն եմ»: **9** Որովհետեւ այլալայած էր, ինչպէս նաեւ բոլոր իրեն հետ եղողները, իրենց բռնած ձուկերու առատութեան համար. **10** նոյնպէս այլ Չեբեղէնսի որդիները՝ Յակոբոս եւ Յովհաննէս, որոնք Սիմոնի ընկերներն էին: Յիսուս ըսաւ Սիմոնի. «Սի՛ վախճար, ասկէ ետք մարդոց որսորդ՝ պիտի ըլլաս»: **11** Ու նաւերը ցամաք հանելով՝ թողուցին ամեն ինչ եւ հետեւեցան անոր: **12** Երբ ինք քաղաքի մը մէջ էր՝

ահա՛ մարդ մը, բորոտութեամբ լեցուն, տեսնելով Յիսուսը՝ ինկաւ երեսի վրայ, աղերսեց անոր եւ ըսաւ. «Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս մաքրել զիս»: **13** Յիսուս երկարելով իր ձեռքը՝ դպաւ անոր ու ըսաւ. «Կ'ուզեմ, մաքրուէ՛». եւ իսկոյն բորոտութիւնը գնաց անկէ: **14** Ինք պատուիրեց անոր՝ որ ո՛չ մէկուն ըսէ, հապա՛ ըսաւ. «Գնա՛, ցոյց տուր քեզ քահանային, եւ Մովսէսի պատուիրածին համաձայն՝ մատուցանէ՛ քու մաքրուելու ընծան, իբր վկայութիւն անոնց»: **15** Սակայն անոր համբաւը այլ աւելի կը տարածուէր. ու մեծ բազմութիւններ կը համախմբուէին՝ մտիկ ընելու եւ բուժուելու իրենց հիւանդութիւններէն: **16** Բայց ինք կը քաշուէր ամայի տեղեր, ու կ'աղօթէր: **17** Օր մը՝ ինք կը սորվեցնէր, ու Փարիսեցիներ եւ Օրէնքի վարդապետներ նստած էին, - որոնք ժողովուած էին Գալիլեայի, Յրեաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղերէն, - եւ Տերոջ զօրութիւնը ներկայ էր բժշկելու համար՝: **18** Եւ ահա՛ քանի մը մարդիկ բերին անդամալոյծ մարդ մը՝ մահիճով, ու կը ջանային ներս մտցնել զայն եւ դնել անոր առջեւ: **19** Երբ բազմութեան պատճառով չկրցան ճամբայ գտնել՝ որ ներս մտցնեն զայն, ելան տանիքը, եւ կողմնորոնդու մեջէն՝ մահիճով իջեցուցին զայն մէջտեղը, Յիսուսի առջեւ: **20** Ան ալ՝ տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր. «Մարդ, մեղքերդ ներուած են քեզի»: **21** Դպիրներն ու Փարիսեցիները սկսան մտածել՝ ըսելով. «Ո՛վ է ասիկա՝ որ հայիոյութիւններ կ'ըսէ: Ո՛վ կրնայ մեղքերը ներել՝ բացի Աստուծոմէ՛»: **22** Երբ Յիսուս ըմբռնեց անոնց մտածումները՝ պատասխանեց անոնց. «Ի՛նչ կը մտածէք ձեր սիրտերուն մէջ: **23** Ո՞րը աւելի դիւրին է, «մեղքերդ ներուած են քեզի» ըսելը, թէ՛ «ոտքի՛ ելիր ու քայլէ՛» ըսելը: **24** Բայց որպէսզի գիտնաք թէ մարդու Որդին իշխանութիւն ունի՝ երկրի վրայ մեղքերը ներելու, (ըսաւ անդամալոյծին,) քեզի՛ կ'ըսեմ. «Ոտքի՛ ելիր, անձ մահիճդ ու գնա՛ տունդ»»: **25** Ան ալ անմիջապէս կանգնեցաւ անոնց առջեւ, վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, եւ գնաց իր տունը՝ փառաբանելով Աստուած: **26** Բոլորը՝

հիացումով համակուած՝ փառաբանեցին Աստուած, ու վախով համակուած՝ կ'ըսէին. «Այսօր արտակարգ բաներ տեսանք»: 27 Ատկէ ետք՝ մեկնեցաւ, եւ տեսաւ մաքսաւոր մը՝ որուն անունը Ղեւի էր. ան նստած էր մաքս ընդունելու տեղը: Ըսաւ անոր. «Յետեւէ ինծի»: 28 Ան ալ ձգեց ամէն ինչ, կանգնեցաւ եւ անոր հետեւեցաւ: 29 Ղեւի մեծ կոչունք մը սարքեց իր տան մէջ. ու մեծ բազմութիւն կար մաքսաւորներու եւ ուրիշներու, որ անոնց հետ սեղան նստած» Էին: 30 Անոնց դպիրներն ու Փարիսեցիները կը տրտնջէին անոր աշակերտներուն դէմ՝ ըսելով. «Ինչո՞ւ կ'ուտէք ու կը խմէք մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու: 31 Յիսուս պատասխանեց անոնց. հապա՛՛ հիւանդներուն: 32 Ես եկայ ոչ թէ արդարները կանչելու, հապա մեղաւորները՝ ապաշխարութեան»: 33 Անոնք ալ ըսին. «Ինչո՞ւ Յովհաննէսի աշակերտները յաճախ ծոմ կը պահեն եւ աղերսանք կը մատուցանեն, նմանապէս Փարիսեցիներուն աշակերտները, բայց բուկիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն»: 34 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Կրնա՞ք ծոմ պահել տալ հարսնէւորներուն՝ մինչ փեսան իրենց հետ է: 35 Բայց օրերը պիտի գան՝ երբ փեսան պիտի վերցուի իրենցմէ. ապա այդ օրերը ծոմ պիտի պահեն»: 36 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց. «Ո՛չ մէկը կը ձգէ նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ: Այլապէս՝ այդ նորը պատռուածք ալ կ'ընէ, ու հինցածին հետ չի յարմարիր այդ նոր լաթէն եղած կտորը: 37 Նաեւ ոչ մէկը կը դնէ նոր գինին հին տիկերու մէջ: Այլապէս՝ նոր գինին կը պատռէ տիկերը. ինք կը թափի, ու տիկերը կը կորսուին: 38 Հապա նոր գինին դրուելու է նոր տիկերու մէջ, որպէսզի երկուքն ալ պահուին: 39 Եւ ոչ մէկը հին գինին խմելէն ետք՝ իսկոյն կ'ուզէ նորը, քանի որ կ'ըսէ. “Հինը ակելի ախորժահամ է”»:

6 Առաջին ամուսան երկրորդ Շաբաթ օրը՝ ինք կ'անցներ արտերու մէջէն, եւ իր աշակերտները ցորենի հասկեր փրցնելով՝ իրենց ձեռքերուն մէջ կը շփէին ու կ'ուտէին: 2 Փարիսեցիներէն

ոմանք ըսին անոնց. «Ինչո՞ւ կ'ընէք ինչ որ արտօնուած չէ ընել Շաբաթ օրերը»: 3 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Չէ՞ք տեսանք»: 4 Կարդացեր Դաւիթի ըրածը, երբ ինք եւ իրեն հետ եղողները անօթեցան. 4 ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը, առաւ առաջադրութեան հացերը ու կերաւ, նաեւ տուաւ իրեն հետ եղողներուն. ոչ մէկուն արտօնուած էր ուտել զանոնք՝ բացի քահանաներէն»: 5 Եւ ըսաւ անոնց. «Մարդու Որդին տէրն է նաեւ Շաբաթին»: 6 Ուրիշ Շաբաթ օր մըն ալ մտաւ ժողովարանը եւ կը սորվեցներ: Հոն մարդ մը կար՝ որուն աջ ձեռքը չորցած էր: 7 Դպիրներն ու Փարիսեցիները կը հսկէին իր վրայ՝ տեսնելու թէ պիտի «Ո՛չ թէ առողջներուն բժիշկ պտօք է, իրեն դէմ: 8 Իսկ ինք՝ զիտնալով անոնց մտածումները՝ ըսաւ այն մարդուն, որուն ձեռքը չորցած էր. «Ուտի՛ք լիւր, կայնէ մէջտեղը»: Ան ալ ելաւ ու կայնեցաւ: 9 Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ձեզի բան մը հարցնեմ. “Շաբաթ օրը ո՞րը արտօնուած է, բարիք ընել՝ թէ չարիք ընել, անձ մը փրկել՝ թէ կորսնցնել”»: 10 Եւ շուրջը նայելով՝ բոլորին վրայ, ըսաւ անոր. «Երկար՞ ձեռքդ»: Ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր ձեռքը առողջացաւ միւսին պէս: 11 Իսկ անոնք լեցուեցան մոլեգնութեամբ, եւ կը խօսէին իրարու հետ՝ թէ ինչ ընեն Յիսուսի: 12 Այդ օրերը՝ լեռը գնաց աղօթելու, եւ ամբողջ գիշերը անցուց Աստուծոյ աղօթելով: 13 Առտուն՝ կանչեց իր աշակերտները, եւ ընտրեց անոնցմէ տասներկու հոգի, ու առաքեալ անուանեց զանոնք.՝ 14 Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ անուանեց, եւ անոր եղբայրը՝ Անդրէասը, Յակոբոսն ու Յովհաննէսը, 15 Փիլիպպոսը եւ Բարթողոմէոսը, Մատթէոսն ու Թովմասը, Ալփիէոսեան Յակոբոսը եւ Նախանձայոյց կոչուած Սիմոնը, 16 Յակոբոսի եղբայրը՝ Յուդան, ու Իսկարիովտացի Յուդան՝ որ մատնիչ եղաւ: 17 Անոնց հետ իջնելով՝ տափարակ տեղ մը կայնեցաւ, ինչպէս նաեւ իր աշակերտներուն խումբը եւ ժողովարդի մեծ բազմութիւն մը՝ ամբողջ Հրէաստանէն, Երուսաղէմէն, ու Տիւրոսի եւ Սիդոնի ծովեզերքէն. 18 անոնք եկած

Էին մտիկ ընելու անոր խօսքերը, ու բուժուելու իրենց ախտերէն: Անմաքուր ոգիներէն տանջուողներն ալ եկան եւ բժշկուեցան: 19 Ամբողջ բազմութիւնը կը ջանար դպչիլ իրեն, որովհետեւ գօրութիւն կ'ելլէր իրմէ ու բոլորը կը բժշկէր: 20 Այն ատեն աչքերը բարձրացուց դէպի իր աշակերտները եւ ըսաւ. «Երանի՛ ձեզի՝ աղքատներուդ, որովհետեւ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը: 21 Երանի՛ ձեզի՝ որ հիմա անօթի էք, որովհետեւ պիտի կշտանաք: Երանի՛ ձեզի՝ որ հիմա կու լաք, որովհետեւ պիտի խնդաք: 22 Երանի՛ ձեզի՝ երբ մարդիկ ատեն ձեզ, ու երբ գատեն ձեզ իրենց ընկերութենէն, նախատեն Որդիին պատճառով: 23 Ուրախացէ՛ք այդ օրը ու ցնծացէ՛ք, քանի որ ձեր վարձատրութիւնը շատ է երկինքը. արդարեւ իրենց հայրերը նոյնպէս կ'ընէին մարգարէներուն: 24 Բայց վայ ձեզի՝ հարուստներուդ, որովհետեւ ունեցած էք ձեր մխիթարութիւնը: 25 Վայ ձեզի՝ որ կուշտ էք, որովհետեւ պիտի անօթենաք. վայ ձեզի՝ որ հիմա կը խնդաք, որովհետեւ պիտի սգաք ու լաք: 26 Վայ ձեզի՝ երբ մարդիկ լաւ խօսին ձեր մասին, որովհետեւ իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն»: 27 «Բայց կը յայտարարեմ ձեզի՝ որ մտիկ կ'ընէք. «Սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները, բարիք ըրէք ձեզ ատողներուն, 28 օրհնեցէ՛ք ձեզ անիծողները, աղօթեցէ՛ք ձեզ պախարակողներուն համար: 29 Եթէ մէկը զարնէ պտիղ, միւսն ալ մօտեցուր անոր. եթէ առնէ հանդերձը քեզմէ, մի արգիլեր որ առնէ բաճկոնդ ալ: 30 Տո՛ւր ամէն մարդու՝ որ քեզմէ կ'ուզէ, ու քու բաներդ առնողէն մի պահանջեր զանոնք: 31 Ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ընեն ձեզի, նոյնպէս ալ դուք ըրէք անոնց: 32 Եթէ սիրէք ձեզ սիրողները, ինչ շնորհք կ'ունենաք. որովհետեւ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները: 33 Եթէ բարիք ընէք ձեզի բարիք ընողներուն, ինչ շնորհք կ'ունենաք. որովհետեւ մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն: 34 Եթէ փոխ տաք այնպիսի մարդոց՝ որոնցմէ յոյս ունիք վերստանալու, ինչ շնորհք

կ'ունենաք. որովհետեւ մեղաւորներն ալ փոխ կու տան մեղաւորներուն, որպէսզի վերստանան նոյն չափով: 35 Յապա դու՛ք՝ սիրեցէ՛ք ձեր թշնամիները ու բարիք ըրէք, փոխ տուէ՛ք՝ առանց փոխարէնը բան մը սպասելու. եւ ձեր վարձատրութիւնը շատ պիտի ըլլայ ու Ամենաբարձրին որդիները պիտի ըլլաք, որովհետեւ ան քաղցր է ապերախտներուն ու չարերուն հանդէպ: 36 Ուրեմն արգահատող եղէք, ինչպէս ձեր Յայրն ալ արգահատող է՝»: 37 «Մի դատէ՛ք՝ ու պիտի չդատուիք. մի դատապարտէ՛ք՝ եւ պիտի չդատապարտուիք. ներեցէ՛ք՝ ու պիտի ներուի ձեզի: 38 Տուէ՛ք՝ եւ պիտի տրուի ձեզի. լաւ չափով՝ կոխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր գոգը. քանի որ պիտի չափուի ձեզի այն չափով՝ որով դուք կը չափէք»: 39 Առանկ մըն ալ ըսաւ անոնց. «Կոյրը կրնայ առաջնորդել կոյրը. միթէ երկուքն ալ փոսը պիտի չիյնան: 40 Աշակերտը իր վարդապետէն գերիվեր չէ. բայց ամէն կատարեալ աշակերտ՝ իր վարդապետին պէս պիտի ըլլայ: 41 Ինչո՞ւ կը տեսնես եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը, ու չես նշմարեր քու աչքիդ մէջի գերանը: 42 Կամ ինչպէս կրնաս ըսել եղբօրդ. «Եղբայր, թոյլ տուր որ հանեմ աչքիդ մէջի շիւղը», երբ դուն չես տեսներ քու աչքիդ մէջի գերանը: Կեղծաւոր, նախ հանձն քու աչքէդ գերանը, եւ այն ատեն յստակ պիտի տեսնես՝ հանելու համար եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը»: 43 «Արդարեւ չկայ լաւ ծառ մը՝ որ վատ պտուղ բերէ, ո՛չ ալ վատ ծառ մը՝ որ լաւ պտուղ բերէ. 44 քանի որ իւրաքանչիւր ծառ կը ճանչցուի իր պտուղէն: Որովհետեւ փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն կթեր: 45 Բարի մարդը՝ բարութիւն կը բխեցնէ իր սիրտին բարի զանձէն, իսկ չար մարդը՝ չարիք կը բխեցնէ իր սիրտին չար զանձէն. քանի բերանը կը խօսի սիրտին լիութենէն»: 46 «Ինչո՞ւ «Տէր, Տէր» կը կոչէք զիս, բայց չէք գործադրեր ինչ որ կ'ըսեմ: 47 Ո՛վ որ կու գայ ինձի, կը լսէ իմ խօսքերս ու կը գործադրէ զանոնք, ցոյց տամ ձեզի թէ որո՞ւ կը նմանի: 48 Ան մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն: 34 Եթէ մը, որ փորեց, խորացաւ եւ հիմը դրաւ մը, որ վտրեց, խորացաւ եւ հիմը դրաւ վէմի վրայ. երբ ողորում եղաւ՝ հեղեղը

գարկաւ այդ տան բայց չկրցաւ սարսել զայն, որովհետեւ վեմի վրայ հիմնուած էր: 49 Իսկ ան որ կը լսէ իմ խօսքերս ու չի գործադրեր, կը նմանի մարդու մը, որ հողի վրայ տուն կառուցանեց՝ առանց հիմնի. հեղեղը գարկաւ անոր եւ իսկոյն փլաւ, ու մեծ եղաւ այդ տան ակերումը»:

7 Երբ լմնցուց իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն ըսելը՝ մտաւ Կափառնայում: 2 Հարիւրապետի մը ծառան, որ սիրելի էր իրեն, ծանօթէն հիւանդացած ըլլալով՝ վախճանելու մօտ էր: 3 Երբ լսեց Յիսուսի մասին, Հրեաներէն քանի մը երեցներ դրկելով՝ թախանծեց անոր, որ գայ եւ ապրեցնէ իր ստրուկը: 4 Անոնք ալ եկան Յիսուսի, փութաջանութեամբ կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին. «Ան՝ որուն պիտի ընես այս շնորհքը՝ արժանի է, 5 որովհետեւ կը սիրէ մեր ազգը, եւ ինք կառուցանեց ժողովարանը մեզի համար»: 6 Յիսուս զնաց անոնց հետ, ու երբ տունէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը քանի մը բարեկամներ դրկեց եւ ըսաւ անոր. «Տէր, մի՛ անհանգստանար, որովհետեւ ես արժանի չեմ որ դուն մտնես իմ յարկիս տակ. 7 ուստի ես ալ արժանի չնկատեցի զիս՝ գալու քեզի. հապա ըսէ՛ խօսք մը», ու ծառաս պիտի բժշկուի: 8 Որովհետեւ ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ, եւ զինուորներ ունիմ իմ հրամանիս տակ: Ասոր կ'ըսեմ. “Գնա”, ու կ'երթայ. եւ միւսին. “Եկուր”, ու կու գայ. եւ ստրուկիս. “Ըրէ՛ այս բանը”, ու կ'ընէ»: 9 Յիսուս լսելով ասիկա՝ զարմացաւ անոր վրայ, եւ դառնալով իրեն հետեւող բազմութեան՝ ըսաւ. «Ձեզի կը յայտարարեմ թէ Իսրայելի մէջ անգամ ես չգտայ այսչափ մեծ հաւատք»: 10 Պատգամաւորները տուն վերադարձան, եւ առողջացած գտան հիւանդ ծառան: 11 Հետեւեալ օրը կ'երթար քաղաք մը՝ որուն անունը Նային էր: Անոր հետ կ'երթային իր աշակերտներէն շատերը, նաեւ մեծ բազմութիւն մը: 12 Երբ մօտեցաւ քաղաքին դրան, ահա՛ մեռել մը դուրս կը հանէին, իր մօր մէկ հատիկ որդին: Ան այրի էր, ու քաղաքէն մեծ բազմութիւն մը անոր հետ էր: 13 Տէրը տեսնելով զայն՝ զթաց անոր վրայ եւ ըսաւ անոր. «Մի՛ լար»: 14 Ու մօտենալով՝

դպաւ դագաղին. կրողները կանգ առին, եւ ըսաւ. «Երիտասարդ, քեզի կ'ըսեմ. “Ոտքի ելիր”»: 15 Մեռելն ալ ելաւ, նստաւ, եւ սկսաւ խօսիլ. Յիսուս տուաւ զայն իր մօր: 16 Վախը համակեց բոլորը, ու Աստուած կը փառաբանէին՝ ըսելով. «Մեծ մարգարէ մը ելած է մեր մէջ, եւ Աստուած այցելած է իր ժողովուրդին»: 17 Անոր մասին այս տարածայնութիւնը տարածուեցաւ ամբողջ Հրեաստանի մէջ, ու ամբողջ շրջակայքը: 18 Յովհաննէսի աշակերտները պատմեցին իրեն այս բոլոր բաներուն մասին: 19 Յովհաննէս ալ իր աշակերտներէն երկուքը կանչեց իրեն ու դրկեց Յիսուսի՝ ըսելով. «Դուն ես ան՝ որ պիտի գար, թէ ուրիշի մը սպասենք»: 20 Երբ այդ մարդիկը եկան անոր քով՝ ըսին. «Յովհաննէս Մկրտիչը մեզ դրկեց քեզի՛ ըսելով. “Դուն ես ան՝ որ պիտի գար, թէ ուրիշի մը սպասենք”»: 21 Նոյն ժամուն շատեր բժշկեց իրենց ախտերէն, տանջանքներէն եւ չար ոգիներէն, ու շատ կոյրերու տեսութիւն շնորհեց: 22 Ապա Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Գացէ՛ք, պատմեցէ՛ք Յովհաննէսի ինչ որ տեսաք եւ լսեցիք, թէ կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քայեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն, աղքատներուն կ'աւետարանուի: 23 Երանի՛ անոր՝ որ չի գայթակղիր իմ պատճառով»: 24 Երբ Յովհաննէսի պատգամաւորները գացին, Յիսուս սկսաւ բազմութիւններուն խօսիլ Յովհաննէսի մասին. «Ինչ տեսնելու գացիք անապատը. հովէն տատանող եղճ գ մը: 25 Հապա ինչ տեսնելու գացիք. փափուկ հանդերձներ հագած մմրդ մը: Ահա՛ անոնք՝ որ փառաւոր պատմուճաններով ու փափկութեան մէջ են, թագաւորական պալատներն են: 26 Հապա ինչ տեսնելու գացիք. մարգարէ՛ մը: Այո, կը յայտարարեմ ձեզի, ակելի՛ քան մարգարէ մը: 27 Որովհետեւ ասիկա՛ է ան՝ որուն մասին գրուած է. “Ահա՛ ես կը դրկեմ իմ պատգամաւորս բու առջեւդ. ան պիտի պատրաստէ ճամբարդ՝ բու առջեւդ”: 28 Արդարեւ կը յայտարարեմ ձեզի. “Կիներէ ծնածներուն մէջ՝ Յովհաննէս Մկրտիչէն ակելի մեծ մարգարէ չկայ”. սակայն

Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ՝ ամենէն պզտիկը անկէ աւելի մեծ է»: 29 Երբ ամբողջ ժողովուրդն ու մաքսաւորները լսեցին, արդարացուցին Աստուած՝ որ Յովհաննէսի մկրտութեամբ մկրտուեցան: 30 Բայց Փարիսեցիներն ու օրինականները անարգեցին Աստուծոյ ծրագիրը իրենց հանդէպ՝ անկէ չմկրտուելով: 31 «Ուրեմն որո՞ն նմանցնեմ այս սերունդին մարդիկը, եւ որո՞ն կը նմանին: 32 Կը նմանին մանուկներու, որոնք հրապարակները նստելով կը գոչեն իրարու եւ կ'ըսեն. "Սրինգ նուագեցինք ձեզի" ու չպարեցիք, ողբացինք ձեզի" ու չլացիք": 33 Որովհետեւ Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, ոչ հաց կ'ուտէր եւ ոչ գինի կը խմէր, ու կ'ըսէիք. "Դեւ կայ անոր մէջ": 34 Մարդու Որդին եկաւ, կ'ուտէ եւ կը խմէ, ու կ'ըսէք. "Ահա՛ շատակեր ու գինեսէր մարդ մը, մաքսաւորներու եւ մեղաւորներու բարեկամ": 35 Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր գաւակներով»: 36 Փարիսեցիներէն մէկը կը թախանձէր՝ որ ան իրեն հետ հաց ուտէ: Ան ալ մտաւ Փարիսեցիին տունը ու սեղան նստաւ: 37 Քաղաքին մէջ մեղաւոր կին մը կար. երբ գիտցաւ թէ ան սեղան նստած է Փարիսեցիին տունը, անուշահոտ օծանելիքի պապաստրէ շիշ մը բերաւ, 38 լայով կեցաւ անոր ոտքերուն քով՝ ետեւի կողմը, եւ սկսաւ արցունքով թրջել անոր ոտքերը: Իր գլուխին մագերթով կը սրբէր ու կը համբուրէր անոր ոտքերը, եւ օծանելիքով կ'օծէր: 39 Երբ գինք հրաւիրող Փարիսեցին տեսաւ, ըսաւ ինքնիրեն. «Եթէ ասիկա մարգարէ ըլլար, պիտի գիտնար թէ ո՞վ եւ ինչպիսի կին է իրեն դպչողը, որովհետեւ մեղաւոր է»: 40 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Միմոն, բան մը ունիմ քեզի ըսելու»: Ան ալ ըսաւ. «Ըսէ՛, վարդապետ»: 41 Յիսուս ըսաւ. «Փոխատու մը ունէր երկու պարտապան. մէկը հինգ հարիւր դահեկան կը պարտէր, ու միւսը՝ յիսուն: 42 Երկուքին ալ շնորհեց պարտքը, քանի կարողութիւն չունէին վճարելու: Յիմա ըսէ՛, անոնցմէ ո՞վ աւելի պիտի սիրէ զայն»: 43 Միմոն պատասխանեց. «Կ'էնթարդեմ թէ ան՝ որուն շատ շնորհեց»: Ան ալ

ըսաւ անոր. «Շիտակ դատեցիր»: 44 Ու դառնալով դէպի այդ կինը՝ ըսաւ Միմոնի. «Կը տեսնե՞ս այս կինը: Ես տունդ մտայ, եւ դուն ջուր չտուիր ոտքերուս. բայց ասիկա իր արցունքով թրջեց ոտքերս, եւ իր մագերթով սրբեց: 45 Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր, բայց ասիկա հոս մտնելէս ի վեր՝ չդադրեցաւ ոտքերս համբուրելէ: 46 Դուն գլուխս չօծեցիր անուշահոտ իւղով, բայց ասիկա ոտքերս օծեց անուշահոտ օծանելիքով: 47 Ուստի կը յայտարարեմ քեզի. "Ասոր բազմաթիւ մեղքերը ներուած են, որովհետեւ շատ սիրեց. բայց ան՝ որուն քիչ կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ". 48 Եւ ըսաւ անոր. «Քու մեղքերդ ներուած են»: 49 Իրեն հետ սեղան նստողները սկսան ըսել իրենց մէջ. «Ո՞վ է ասիկա՛՝ որ մեղքերն ալ կը ներէ»: 50 Իսկ ինք ըսաւ կնոջ. «Հաւատա՞ր փրկեց քեզ, զնա խաղաղութեամբ»:

8 Անկէ ետք, ինք կը քարոզէր՝ քաղաքէ քաղաք ու գիւղէ գիւղ շրջելով, եւ կ'աւետէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Տասներկուքը իրեն հետ էին, 2 նաեւ քանի մը կիներ՝ որոնք չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բուժուած էին. Մարիամ՝ որ կը կոչուէր Մագդաղէնացի եւ որմէ եօթը դէւ ելեր էր, 3 Յովհաննա, Յերովդէսի տան վերակացուին՝ Քուզայի կինը, Շուշան ու շատ ուրիշներ, որոնք կը սպասարկէին անոր իրենց ինչքով: 4 Երբ մեծ բազմութիւն հաւաքուեցաւ եւ ամէն քաղաքէ իրեն եկան, առակ մը ըսաւ անոնց. 5 «Սերմնացան մը գնաց իր հունտը ցանելու: Մինչ կը ցանէր, քանի մը հունտեր ինկան ճամբային եզերքը եւ կոխկռտուեցան, ու երկինքի թռչունները լափեցին զանոնք: 6 Ուրիշներ ինկան ժայռի վրայ, եւ հազիւ բուսած՝ չորցան, քանի բուսահող չկար: 7 Ուրիշներ ալ ինկան փուշերու մէջ, ու փուշերը բուսնելով անոնց հետ՝ խեղդեցին զանոնք: 8 Իսկ ուրիշներ ինկան լաւ հողի մէջ, ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ տուին»: Երբ ըսաւ այս բաները՝ զոչեց. «Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»: 9 Իր աշակերտները հարցուցին իրեն. «Ի՞նչ է իմաստը այս առակին»: 10 Ան ալ ըսաւ.

«Զեզի տրուած է հասկնալ Աստուծոյ թագաւորութեան խորհուրդները, բայց ուրիշներուն՝ առակներով կը խօսիմ. որպէսզի նայելով՝ չտեսնեն, ու լսելով՝ չհասկնան»։ 11 «Ուրեմն սս է առակին իմաստը. հունտը՝ Աստուծոյ խօսքն է։ 12 Ճամբային եզերքը եղողները անոնք են՝ որ կը լսեն. յետոյ Չարախօսը կու գայ եւ կը վերցնէ անոնց սիրտէն խօսքը, որպէսզի չհաւատան ու չփրկուին։ 13 Ժայռի վրայինները անոնք են, որ երբ լսեն՝ ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը։ Բայց արմատ չունին. ատեն մը կը հաւատան, եւ փորձութեան ժամանակ կը հեռանան։ 14 Փուշերու մէջ ինկածները անոնք են, որ լսելէ ետք՝ կ'երթան, բայց կը խեղդուին այս կեանքին հոգերով, հարստութեամբ ու հաճոյքներով, եւ պտուղ չեն հատունցներ։ 15 Իսկ լաւ հողի մէջ ցանուածները անոնք են, որ խօսքը լսելով՝ պարկեշտ ու բարի սիրտի մը մէջ կը պահեն զայն, եւ համբերութեամբ պտուղ կ'արտադրեն»։ 16 «Ո՛չ մէկը՝ ճրագ մը վառելէ ետք՝ կը ծածկէ զայն անօթով մը, կամ կը դնէ մահիճի մը ներքեւ. հապա կը դնէ աշտանակի մը վրայ, որպէսզի ներս մտնողները տեսնեն լոյսը։ 17 Որովհետեւ չկայ գաղտնիք մը՝ որ բացայայտ պիտի չըլլայ, ո՛չ ալ պահուած բան մը՝ որ պիտի չգիտցուի ու երեւան չելլէ։ 18 Ուրեմն զգուշացէ՛ք թէ ինչպէս կը լսէք. որովհետեւ ո՛վ որ ունի՝ պիտի տրուի անոր, իսկ ո՛վ որ չունի՝ անկէ պիտի առնուի նոյնիսկ ինչ որ ինք կը կարծէ թէ ունի»։ 19 Անոր մայրն ու եղբայրները եկան իրեն, բայց բազմութենէն չէին կրնար մօտենալ իրեն։ 20 Անոր լուր տուին՝ ըսելով. «Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայնած են եւ կ'ուզեն տեսնել քեզ»։ 21 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Իմ մայրս ու եղբայրներս անոնք են, որ կը լսեն Աստուծոյ խօսքը եւ կը գործադրեն զայն»։ 22 Օր մը՝ ինք նաւ մտաւ իր աշակերտներուն հետ, եւ ըսաւ անոնց. «Շովակին միւս եզերքը անցնիք»։ Մեկնեցան. 23 բայց մինչ կը նաւարկէին՝ ինք քնացաւ։ Յովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ. նաւը կը լեցուէր ջուրով, եւ իրենք վտանգի մէջ էին։ 24 Մօտեցան, արթնցուցին

զինք ու ըսին. «Վարդապետ, վարդապետ, կը կորսուինք»։ Ան ալ ոտքի ելաւ, սաստեց հովն ու ալիքները. եւ անոնք հանդարտեցան ու խաղաղութիւն եղաւ։ 25 Ըսաւ անոնց. «Ո՛րք է ձեր հաւատքը»։ Անոնք՝ վախով համակուած՝ զարմացան, եւ կ'ըսէին իրարու. «Արդեօք ո՛վ է ասիկա, որ կը հրամայէ նոյնիսկ հովերուն ու ջուրին, եւ կը հնազանդին իրեն»։ 26 Նաւարկելով իջան Գաղարացիներուն երկիրը, որ Գալիլէայի դիմացն է։ 27 Երբ ինք ցամաք ելաւ, քաղաքէն մարդ մը հանդիպեցաւ իրեն։ Ան դէւեր ունէր ներսը՝ երկար ժամանակէ ի վեր. հանդերձ չէր հազներ, ո՛չ ալ տան մէջ կը բնակէր, հապա՝ գերեզմաններու մէջ։ 28 Տեսնելով Յիսուսը՝ աղաղակեց, ինկաւ անոր առջեւ եւ ըսաւ բարձրաձայն. «Դուն ինչ գործ ունիս ինձի հետ, Յիսուս, Ամենաբարձր Աստուծոյ Որդի. կ'աղերսնմ քեզի, մի տանջեր զիս»։ 29 (Որովհետեւ հրամայեց անմաքուր ոգիին՝ որ ելլէ այդ մարդէն. արդարեւ երկար ատեն էր որ գրաւած էր զայն, եւ ան կապուած կը պահուէր՝ շղթաներով ու ոտնակապերով, բայց կը կոտորէր կապերը եւ դէւէն կը բշուէր անապատը։) 30 Յիսուս հարցուց անոր. «Ինչ է անունդ»։ Ան ալ ըսաւ. «Լեզեոն». որովհետեւ շատ դէւեր մտած էին անոր մէջ։ 31 Անոնք կ'աղաչէին իրեն, որ չհրամայէ իրենց՝ անդունդը երթալ։ (Abyssos g12) 32 Հոն խոզերու մեծ երամակ մը կար, որ լեռը կ'արածէր։ Աղաչեցին անոր՝ որ արտօնէ իրենց անոնց մէջ մտնել. եւ արտօնեց իրենց։ 33 Ուստի դէւերը՝ դուրս ելլելով մարդէն՝ մտան խոզերուն մէջ. ու երամակը գահավեժ տեղէն ծովակը վազեց եւ խեղդուեցաւ։ 34 Խոզարածները տեսնելով պատահածը՝ փախան, ու պատմեցին քաղաքը եւ արտերը։ 35 Մարդիկ դուրս ելան՝ պատահածը տեսնելու։ Եկան Յիսուսի քով, ու գտան այն մարդը՝ որմէ դէւերը ելած էին, նստած Յիսուսի ոտքերուն քով, հազուած եւ սթափած. ու վախցան։ 36 Անոնք որ տեսեր էին պատահածը, պատմեցին անոնց թէ ինչ կերպով դիւահարը բուժուեցաւ։ 37 Գաղարացիներուն շրջակայքը եղող ամբողջ բազմութիւնը կը թախանձեր

անոր՝ որ երթայ իրենցմէ, որովհետեւ մեծ վախով համակուած էին: Ան ալ նաւ մտնելով վերադարձաւ: **38** Մարդը՝ որմէ դեւերը ելած էին, կ'աղերսէր անոր որ ընկերանայ իրեն: Բայց Յիսուս արձակեց զայն եւ ըսաւ. **39** «Վերադարձիր տունդ, ու պատմէ ամէն ինչ որ Աստուած քրաւ քեզի»: Ան ալ գնաց, եւ ամբողջ քաղաքին մէջ հրապարակեց ամէն ինչ որ Յիսուս քրաւ իրեն: **40** Երբ Յիսուս վերադարձաւ, բազմութիւնը ընդունեց զինք, որովհետեւ բոլորը կը սպասէին իրեն: **41** Եւ ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ, որ ժողովարանի պետ էր: Յիսուսի ոտքը իյնալով՝ կ'աղաչէր անոր որ իր տունը մտնէ, **42** որովհետեւ ունէր մէկ հատիկ աղջիկ մը, գրեթէ տասներկու տարեկան, որ մահամերձ էր: Երբ Յիսուս կ'երթար, բազմութիւնը կը սեղմէր զինք: **43** Կին մը, որ արիւնահոսութիւն ունէր տասներկու տարիէ ի վեր, եւ իր ամբողջ ունեցածը ծախսած էր բժիշկներուն, բայց ոչ մէկէն կրցած էր բուժուիլ, **44** ետեւէն մօտենալով՝ անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ, եւ իր արիւնահոսութիւնը անմիջապէս դադրեցաւ: **45** Ու Յիսուս ըսաւ. «Ո՛վ էր ան՝ որ դպաւ ինծի»: Երբ բոլորը կ'ուրանային, Պետրոս եւ իրեն հետ եղողները ըսին. «Վարդապետ, բազմութիւնը քեզ կը սեղմէ ու կը ճնշէ, եւ կ'ըսես. “Ո՛վ դպաւ ինծի”»: **46** Յիսուս ըսաւ. «Մէկը դպաւ ինծի, որովհետեւ գիտակցեցայ թէ զօրութիւն մը դուրս ելաւ ինծմէ»: **47** Երբ կինը տեսաւ թէ ըրածը անկէ թաքուն չմնաց, դողալով եկաւ, անոր առջեւ ինկաւ, եւ ամբողջ ժողովուրդին առջեւ յայտարարեց անոր թէ ինչ պատճառով դպեր էր անոր, եւ թէ ինչպէս անմիջապէս բժշկուեցաւ: **48** Յիսուս ըսաւ անոր. «Զաջալերուէ, աղջիկ, հաւատքդ բժշկեց քեզ. գնա՛ խաղաղութեամբ»: **49** Երբ ինք դեռ կը խօսէր, ժողովարանի պետին տունէն մէկը եկաւ եւ ըսաւ. «Աղջիկդ մեռաւ, ա՛յ մի՛ անհանգստացներ վարդապետը»: **50** Բայց երբ Յիսուս լսեց ասիկա՝ ըսաւ անոր. «Մի՛ վախճար, միայն հաւատաւ, ու պիտի ապրի»: **51** Երբ տունը մտաւ, ոչ մէկուն թոյլ տուաւ որ մտնէ, բայց միայն՝ Պետրոսի, Յակոբոսի ու Յովհաննէսի, եւ աղջիկին հօր ու մօր: **52** Բոլորն ալ

կու լային եւ կը հեծեծէին անոր վրայ. բայց ինք ըսաւ. «Մի՛ լաք. ան մեռած չէ, հապա կը քնանայ»: **53** Անոնք ալ զինք ծաղրեցին, քանի գիտէին թէ մեռաւ: **54** Իսկ ինք բոլորն ալ դուրս հանելով՝ բռնեց անոր ձեռքէն, ու գոչեց՝ ըսելով. «Աղջիկ, ոտքի ելիր»: **55** Անոր հոգին վերադարձաւ, եւ ան անմիջապէս կանգնեցաւ: Յիսուս հրամայեց՝ որ անոր ուտելիք տան: **56** Անոր ծնողները զմայլած մնացին, եւ ինք պատուիրեց անոնց՝ որ պատահածը ոչ մէկուն ըսեն:

9 Իր տասներկու աշակերտները հաւաքելով՝ զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ անոնց բոլոր դեւերուն վրայ, եւ ախտերը բժշկելու: **2** Ու դրկեց զանոնք՝ որ քարոզեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը եւ բժշկեն հիւանդները: **3** Ըսաւ անոնց. «Ճամբորդութեան համար ոչինչ առէք, ոչ գաւազան եւ ոչ պարկ, ոչ հաց եւ ոչ դրամ. ոչ ալ կրկին բաճկոն ունեցէք»: **4** Որո՛ւ տուն որ մտնէք՝ հոն մնացէք, ապա անկէ մեկնեցէք: **5** Իսկ անոնք որ չեն ընդունիր ձեզ, երբ դուրս ելլէք այդ քաղաքէն՝ թօթուեցէ՛ք ձեր ոտքերուն փոշին անգամ, իբր վկայութիւն անոնց դէմ»: **6** Անոնք ալ մեկնեցան եւ գիւղէ գիւղ կը շրջէին, ամենուրեք ւետարանելով ու բուժելով: **7** Յերովդէս չորրորդապետը՝ անոր բոլոր կատարածներուն մասին լսելով՝ տարակոյսի մէջ էր, որովհետեւ ոմանք ըսած էին. **8** «Յովհաննէս մեռելներէն յարութիւն առաւ», եւ ոմանք. «Եղիա յայտնուեցաւ», իսկ ուրիշներ ալ. «Նախկին մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ»: **9** Յերովդէս ըսաւ. «Յովհաննէսը եւ գլխատեցի, իսկ ո՛վ պիտի ըլլայ ասիկա՝ որուն մասին այսպիսի բաներ կը լսեն»: Ու կը ջանար տեսնել զայն: **10** Առաքեալները վերադարձան, ու պատմեցին անոր՝ ինչ որ ըրին. եւ ամենով զանոնք՝ մէկդի քաշուեցաւ ամայի տեղ մը, քաղաքի մը քով՝ որուն անունը Բեթսայիդա էր: **11** Երբ բազմութիւնները գիտցան՝ անոր հետեւեցան: Ինք ալ զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց Աստուծոյ թագաւորութեան մասին, եւ կը բժշկէր անոնք՝ որ բուժումի պետք ունէին: **12**

Երբ օրը սկսաւ մթննալ՝ տասներկուքը մօտեցան եւ ըսին անոր. «Արձակէ բազմութիւնը, որպէսզի երթան շրջակայ գիւղերն ու արտերը, իջեւանին եւ ուտելիք գտնեն, որովհետեւ հոս ամայի տեղ մըն ենք»: 13 Ըսաւ անոնց. «Դուք անոնց կերակուր տուէք»: Անոնք ալ ըսին. «Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չերթանք այդ ամբողջ ժողովուրդին համար կերակուր չգտնեք»: 14 (Արդարեւ հինգ հազարի չափ այր մարդիկ կային:) Ըսաւ իր աշակերտներուն. «Նստեցուցէք ատոնք՝ յիսունական շարքերով»: 15 Այդպէս ըրին, ու բոլորն ալ նստեցուցին: 16 Ինք ալ առաւ այդ հինգ նկանակներն ու երկու ձուկերը, դէպի երկինք նայելով՝ օրհնեց զանոնք, կտրեց ու տուաւ աշակերտներուն, որպէսզի հրամցնեն բազմութեան: 17 Կերան, բոլորն ալ կշտացան, եւ վերցնելով աւելցած բեկորները՝ տասներկու կողով լեցուցին: 18 Երբ ինք առանձին կ'աղօթէր, աշակերտները իրեն հետ էին, եւ հարցուց անոնց. «Բազմութիւնները ինձի համար ինչ կ'ըսեն, ի՞նչ են»: 19 Անոնք ալ պատասխանեցին. «Ոմանք՝ Յովհաննէս Մկրտիչը, ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներ ալ՝ նախկին մարգարէներէն մէկը, որ յարութիւն առած է»: 20 Ինք ըսաւ անոնց. «Իսկ դուք ինչ կ'ըսէք, ի՞նչ են»: Պետրոս պատասխանեց. «Աստուծոյ Քրիստոսն»: 21 Յիսուս ազդարարեց անոնց, ու պատուիրեց որ ո՛ր մէկուն ըսեն այս բանը: 22 Եւ ըսաւ. «Պետք է որ մարդու Որդին շատ չարչարանքներ կրէ, մերժուի երեցներէն, քահանայապետներէն եւ դպիրներէն, սպաննուի ու յարութիւն առնէ երրորդ օրը»: 23 Եւ կ'ըսէր բոլորին. «Եթէ մէկը ուզէ զալ իմ ետեւէս՝ թող ուրանայ ինքզինք, ամեն օր վերցնէ իր խաչը ու հետեւի ինձի. 24 որովհետեւ ո՛ր որ ուզէ փրկել իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ զայն, իսկ ո՛ր կորսնցնէ իր անձը՝ ինձի համար, պիտի փրկէ զայն: 25 Քանի որ մարդ ինչ օգուտ կ'ունենայ, եթէ շահի ամբողջ աշխարհը բայց կորսնցնէ ինքզինք, կամ տուժէ: 26 Որովհետեւ ո՛ր որ ամօթ սեպէ գիս է իմ խօսքերս դաւանիլը, մարդու Որդին ալ ամօթ պիտի սեպէ զայն դաւանիլը՝ երբ գայ իր ու Յօր

եւ սուրբ հրեշտակներուն փառքով: 27 Բայց ճշմարտապէս կը յայտարարեն ձեզի. “Յոս կայնողներէն կան ոմանք՝ որ մահ պիտի չհամտեսեն, մինչեւ որ տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը”»: 28 Այս խօսքերէն գրեթէ ութ օր ետք՝ առնելով լեռը ելաւ աղօթելու: 29 Մինչ կ'աղօթէր, իր երեսին տեսքը փոխուեցաւ, եւ իր պատմուճանը ճերմակ ու փայլուն եղաւ: 30 Եւ ահա երկու մարդիկ կը խօսակցէին իրեն հետ. անոնք՝ Մովսէսն ու Եղիան, 31 փառքով երեւցած, եւ կը խօսէին անոր այս կեանքէն մեկնումին մասին, որ պիտի իրագործուէր Երուսաղէմի մէջ: 32 Պետրոս ու անոր հետ եղողները քունով ծանրացած էին. երբ արթոնցան, տեսան անոր փառքը եւ այդ երկու մարդիկը՝ որ անոր քով կեցած էին: 33 Երբ անոնք գատուեցան անոր քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. «Վարդապետ, լաւ է որ կենանք հոս եւ շինենք երեք վրան, մէկը՝ քեզի, մէկը՝ Մովսէսի ու մէկը՝ Եղիայի»:. որովհետեւ չէր գիտեր թէ ինչ կը խօսէր: 34 Մինչ այսպէս կը խօսէր, ամպ մը եկաւ եւ հովանի եղաւ անոնց վրայ. ու երբ անոնք ամպին տակ մտան՝ վախցան: 35 Չայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով. «Այս է իմ սիրելի Որդիս, անոր մտիկ ըրէք»: 36 Երբ լսեցին այդ ձայնը՝ Յիսուս մինակ մնաց: Իրենք ալ լուռ կեցան, եւ այդ օրերը ո՛չ մէկուն բան մը պատմեցին իրենց տեսածներէն: 37 Յետեւեալ օրը, երբ անոնք լեռնէն վար իջան, մեծ բազմութիւն մը դիմաւորեց զայն: 38 Բազմութենէն մարդ մը գոչեց. «Վարդապետ, կ'աղերսեմ քեզի, նայէ որդիիս, քանի որ իմ մէկ հատիկս է: 39 Ահա՛ ոգի մը կը բռնէ զինք, ինք ալ յանկարծ կ'աղաղակէ. ոգին զինք ցնցելով կը փրփրցնէ, ու հազիւ կը հեռանայ իրմէ՝ ջախջախելով զինք: 40 Աղերսեցի բոլ աշակերտներուդ՝ որ դուրս հանեն զայն, բայց չկրցան»: 41 Յիսուս պատասխանեց. «Ո՛վ անհաւատ ու խոտորեալ սերունդ, մինչեւ երբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ եւ ձեզի հանդուրժեմ: Յոս բեր որդիդ»: 42 Երբ կը մօտենար, դէռ գետին գարկաւ զայն ու սաստիկ ցնցեց: 43 Իսկ Յիսուս սաստեց անմաքուր ոգին, բժշկեց պատանին եւ տուաւ զայն իր հօր: 44 Բոլորը կ'ապշէին

Աստուծոյ մեծամեծ գործերուն վրայ: Մինչ բոլորն ալ կը սքանչանային Յիսուսի բոլոր ըրածներուն վրայ, ան ըսաւ իր աշակերտներուն. «Դուք այս խօսքերը ձեր միտքը պահեցէք», որովհետեւ մարդու Որդին պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը»: 45 Բայց անոնք չէին հասկնար այս խօսքը, եւ անոնցմէ ծածկուած էր՝ որպէսզի չըմբռնեն. ու կը վախնային հարցնել իրեն այդ խօսքին մասին: 46 Մտածում մըն ալ ծագեցաւ անոնց մէջ, թէ արդեօք ո՞վ է մեծագոյնը իրենց մէջ: 47 Յիսուս ըմբռնելով անոնց սիրտին մտածումը՝ առաւ մանուկ մը, կայնեցուց զայն իր քով, 48 ու ըսաւ անոնց. «Ո՞վ որ կ'ընդունի այս մանուկը իմ անունով՝ զիս կ'ընդունի, եւ ո՞վ որ զիս կ'ընդունի՝ զիս յրկրորդ կ'ընդունի. որովհետեւ ան որ ամենէն պզտիկն է ձեր բոլորին մէջ, անիկա պիտի ըլլայ մեծը»: 49 Յովհաննէս ըսաւ. «Վարդապետ, մէկը տեսանք որ դէտեր կը հաներ քու անունովդ, եւ արգիլեցինք զայն՝ քանի որ մեզի չի հետեւիր»: 50 Յիսուս ըսաւ անոր. «Մի արգիլէք, որովհետեւ ան որ մեզի հակառակ չէ, մեր՝ կողմէն է»: 51 Երբ իր աշխարհէն վերանալու ժամանակը հասաւ, հաստատապէս որոշեց՝ Երուսաղէմ երթալ: 52 Եւ իր առջեւէն ղրկեց պատգամաւորներ, որոնք երբ գացին՝ մտան Սամարացիներուն մէկ գիւղը, որպէսզի պատրաստութիւն տեսնեն իրեն համար: 53 Բայց չընդունեցին զայն, որովհետեւ անոր երեսը դէպի Երուսաղէմ ուղղուած էր: 54 Երբ իր աշակերտները՝ Յակոբոս ու Յովհաննէս՝ տեսան ասիկա, ըսին անոր. «Տէր, կ'ուզեն որ ըսենք, որպէսզի երկինքէն կրակ իջնէ եւ սպառէ զանոնք, ինչպէս Եղիա ալ ըրաւ»: 55 Դարձաւ ու յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով. «Չէք գիտեր թէ ինչ հոգիի տէր էք. 56 որովհետեւ մարդու Որդին եկաւ ոչ թէ մարդոց անձերը կորսնցնելու, հապա՝ փրկելու»: Եւ ուրիշ գիւղ մը գացին: 57 Երբ անոնք ճամբան կ'երթային, մէկը ըսաւ անոր. «Տէր, պիտի հետեւիմ քեզի՞ ո՞ր որ երթաս»: 58 Յիսուս ըսաւ անոր. «Աղուեսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչունները՝ բոյներ,

բայց մարդու Որդին տեղ մը չունի՝ ուր հանգչեցնէ իր գլուխը»: 59 Ուրիշ մըն ալ ըսաւ. «Յետեւէ՛ ինծի»: Իսկ ան ըսաւ. «Տէր, արտօնէ՛ ինծի, որ նախ երթամ՝ թաղեմ հայրս»: 60 Յիսուս ըսաւ անոր. «Թող մեռելներուն՝ թաղել իրենց մեռելները, իսկ դուն գնա՛ ու քարոզէ՛ Աստուծոյ թագաւորութիւնը»: 61 Ուրիշ մըն ալ ըսաւ. «Տէր, պիտի հետեւիմ քեզի. բայց արտօնէ՛ որ նախ հրաժեշտ առնեմ տանս մէջ եղողներէն»: 62 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ո՛չ մէկը՝ որ կը դնէ ձեռքը մաճին վրայ ու ետեւ կը նայի՝ յարմար է Աստուծոյ թագաւորութեան»:

10 Ասկէ ետք՝ Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց, եւ իր առջեւէն երկու-երկու ղրկեց զանոնք բոլոր քաղաքներն ու տեղերը՝ ուր ինք պիտի երթար: 2 Եւ ըսաւ անոնց. «Յունձքը իրապէս շատ է, բայց գործաւորները՝ քիչ. ուրեմն հունձքին Տէրոջ աղերսեցէք, որ գործաւորներ ուղարկէ իր հունձքին: 3 Գացէք. ահա ես կը ղրկեմ ձեզ իբր գառնուկներ՝ գայլերու մէջ: 4 Ձեզի հետ մի առնէք՝ ոչ քսակ, ոչ պարկ, ոչ ալ կօշիկներ, ու ճամբան ոչ մէկը բարեւեցէք: 5 Որեւէ տուն որ մտնէք՝ նախ ըսէք. «Բարեւ այս տան»: 6 Եթէ հոն բարեւի արժանի մարդ կայ, ձեր բարեւը պիտի հանգչի անոր վրայ. այլապէս՝ պիտի դառնայ ձեզի: 7 Մնացէք այդ տան մէջ, եւ կերէք ու խմեցէք անոնց քով, որովհետեւ գործաւորը արժանի է իր վարձքին. մի երթաք տունէ տուն: 8 Որեւէ քաղաք որ մտնէք եւ ընդունին ձեզ, կերէք ինչ որ հրամցնեն ձեզի: 9 Բուժեցէք անոր մէջի հիւանդները եւ ըսէք անոնց. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է ձեզի»: 10 Բայց որեւէ քաղաք որ մտնէք ու չընդունին ձեզ, երթալով անոր հրապարակները՝ ըսէք. 11 «Այն փռոչն ալ՝ որ մեր ոտքերուն փակած է ձեր քաղաքէն, կը թօթուենք ձեզի. բայց սա՛ գիտցէք, որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է ձեզի»: 12 Կը յայտարարեմ ձեզի. «Այն օրը Սոդոմի դատաստանը ւաւելի դիւրին պիտի ըլլայ, քան այդ քաղաքին»: 13 «Վայ քեզի, Քորազին, վայ քեզի, Բեթսայիդա՛. որովհետեւ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ կատարուած ըլլային

այն հրաշքները՝ որոնք կատարուեցան ձեր մէջ, շատոնց ապաշխարած պիտի ըլլային՝ քուրճով եւ մոխիրի մէջ նստելով: 14 Բայց դատաստանին օրը՝ աւելի դիւրին պիտի ըլլայ Տիւրոսի ու Սիդոնի, քան ձեզի: 15 Եւ դուն, Կափառնայում, որ բարձրացած ես մինչեւ երկինք, պիտի իջնես մինչեւ դժոխք: (Hades 986) 16 Ան որ մտիկ կ'ընէ ձեզի՝ մտիկ կ'ընէ ինձի. իսկ ան որ կ'անարգէ ձեզ՝ կ'անարգէ զիս, եւ ան որ կ'անարգէ զիս՝ կ'անարգէ զիս դրկողը: 17 Եօթանասուն աշակերտները վերադարձան ուրախութեամբ, եւ ըսին. «Տէր, քու անունովո՞ղ՝ դեւերն ալ կը հպատակէին մեզի»: 18 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Կը տեսնէի Սատանան, որ վար կ'իյնար երկինքէն՝ փայլակի նման: 19 Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ՝ կոխելու օձերու, կարիճներու, եւ թշամիին ամբողջ զօրութեան վրայ. բնաւ բան մը պիտի չվնասէ ձեզի: 20 Բայց դուք մի՛ ուրախանաք՝ որ չար ոգիները կը հպատակին ձեզի. այլ մանաւանդ ուրախացէ՛ք՝ որ ձեր անունները գրուած են երկինքը»: 21 Այդ նոյն ժամուն՝ Յիսուս Յոգիով ցնծաց եւ ըսաւ. «Կը ներքողեմ քեզ, Հայր, Տէր երկինքի ու երկրի, որ այս բաները ծածկեցիր իմաստուններէն եւ խելացիներէն, ու յայտնեցիր երախաներուն: Այո, Հայր, որովհետեւ այսպէս հաճելի եղաւ քու առջեւ: 22 Ամէն բան յանձնուեցաւ ինձի՝ իմ Հօրմէս, ու ոչ մէկը գիտէ թէ ո՞վ է Որդին, բայց միայն՝ Հայրը, եւ թէ ո՞վ է Հայրը, բայց միայն՝ Որդին, եւ ան՝ որուն Որդին փափաքի յայտնել»: 23 Աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ. «Երանի՛ այն աչքերուն՝ որ կը տեսնեն ձեր տեսածները. 24 արդարեւ կը յայտարարեմ ձեզի. “Շատ մարգարէներ ու թագաւորներ ուզեցին տեսնել ձեր տեսածները՝ բայց չտեսան, եւ լսել ձեր լսածները՝ բայց չլսեցին”»: 25 Ահա օրինական մը կանգնեցաւ, ու փորձելով զայն՝ ըսաւ. «Վարդապետ, ինչ ընեմ որ ժառանգեմ յաւիտենական կեանքը»: (aídnios 9166) 26 Ան ալ ըսաւ անոր. «Ի՞նչ գրուած է Օրէնքին մէջ, ինչպէս կը կարդաս»: 27 Ան պատասխանեց. «Սիրէ՛ Տէրը՝ քու Աստուածո՞ղ՝ ամբողջ սիրտով, ամբողջ անձով, ամբողջ զօրութեամբ

եւ ամբողջ միտքով, ու ընկերո՞ղ՝ քու անձիո՞ղ՝ պէս»: 28 Ինք ալ ըսաւ անոր. «Շիտակ պատասխանեցիր, ըրէ՛ ատիկա՛ ու պիտի ապրիս»: 29 Իսկ ան՝ ուզելով արդարացնել ինքզինք՝ ըսաւ Յիսուսի. «Բայց ո՞վ է իմ ընկերս»: 30 Յիսուս պատասխանեց. «Մէկը Երուսաղէմէն Երիթով կ'իջնէր եւ աւազակներու ձեռքը ինկաւ, որոնք մերկացուցին զայն, վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գացին: 31 Պատահեցաւ որ քահանայ մը իջնէ այդ ճամբայէն. տեսնելով զայն՝ միւս կողմէն անցաւ: 32 Նմանապէս Ղեւտացի մը հասնելով այդ տեղը՝ գնաց եւ տեսաւ, ու միւս կողմէն անցաւ: 33 Բայց Սամարացի մը՝ որ կը ճամբորդէր, եկաւ անոր քով, եւ տեսնելով զայն՝ գրաց: 34 Մօտեցաւ, փաթեց անոր վերքերը, վրան ձեռք ու գինի թափելով եւ իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ զայն պանդոկ մը, ու հոգ տարաւ անոր: 35 Հետեւեալ օրը՝ երբ կը մեկնէր անկէ, հանեց երկու դահեկան, տուաւ պանդոկապետին եւ ըսաւ անոր. «Հոգ տար ատոր, ու ինչ որ աւելի ծախսես՝ պիտի վճարեմ քեզի երբ վերադառնամ»: 36 Ուրեմն այս երեքէն ո՞վ կը կարծես թէ ընկերը եղաւ աւազակներու ձեռքը ինկողին»: 37 Ան ալ ըսաւ. «Ան՝ որ կարեկցեցաւ անոր»: Ուստի Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛, դուն ալ նոյնպէս ըրէ՛»: 38 Երբ անոնք կ'երթային՝ ինք գիւղ մը մտաւ, եւ կին մը՝ Մարթա անունով՝ ընդունեց զայն իր տունը: 39 Ան քոյր մը ունէր՝ որուն անունը Մարիամ էր. ան եկաւ, նստաւ Յիսուսի ոտքերուն քով, եւ մտիկ կ'ընէր անոր խօսքերը: 40 Բայց Մարթա շատ զբաղած էր սպասարկութեամբ: Եկաւ անոր քով ու ըսաւ. «Տէր, հոգ չնս ըներ՝ որ քոյրս մինակ ձգեց զիս սպասարկութեան մէջ. ուրեմն ըսէ՛ իրեն՝ որ օգնէ ինձի»: 41 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Մարթա, Մարթա, դուն շատ բաներու համար կը մտահոգուիս եւ իրար կ'անցնիս. 42 բայց մէկ բան պէտք է, ու Մարիամ ընտրեց այդ լաւ բաժինը, որ պիտի չառնուի իրմէ»:

11 Երբ տեղ մը կ'աղօթէր, դադրելէն ետք իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն. «Տէր, աղօթել սորվեցուր մեզի, ինչպէս Յովհաննէս սորվեցուց իր աշակերտներուն»: 2 Ուստի ըսաւ անոնց.

«Երբ կ'աղօթե՞ք՝ ըսէ՛ք. “Յայր մեր՝ որ
 երկինքն էս”, քու անունդ տուր ըլլայ. քու
 թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ ըլլայ,
 ինչպէս պիտի կենայ. որովհետեւ կ'ըսէք
 ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի վրայ”։ 3
 Մեր ամէնօրեայ հացը՝ տո՛ւր մեզի օրէ օր.
 4 Կերէ՛ մեզի մեր մեղքերը, քանի որ մենք ալ
 կը ներենք բոլոր անոնց՝ որ պարտապան
 են մեզի. ու մի՛ տանիր մեզ փորձութեան,
 հապա ազատէ՛ մեզ Չարէն”»։ 5 Նաեւ
 ըսաւ անոնց. «Եթէ ձեզմէ մէկը՝ բարեկամ
 մը ունենայ, ու կէս գիշերին երոջայ
 անոր եւ ըսէ. “Բարեկան, ինծի երէք
 նկանակ փոխ տուր. 6 որովհետեւ մէկ
 բարեկամս ճամբորդած ատեն ինծի եկաւ,
 եւ ոչինչ ունիմ՝ անոր հրամսցնելու”, 7 ու
 եթէ ան ներսէն պատասխանէ. “Չիս մի՛
 անհանգստացներ. արդէն դուռը գոցուած
 է, ու զատակներս իմ քովս՝ անկողինին
 մէջ են. չեմ կրնար կանգնիլ կէս քեզի
 հաց տալ”, 8 կը յայտարարեմ ձեզի.
 “Թէեւ բարեկամութեան համար ոտքի
 չելլէ՛՛ անոր տալու, անոր պատճառած
 տաղտուկին” համար պիտի կանգնի ու
 պետք եղածը տայ անոր”։ 9 Ես ալ կը
 յայտարարեմ ձեզի. “Խնդրեցէ՛ք՝ եւ պիտի
 տրուի ձեզի. փնտմեցէ՛ք՝ ու պիտի գտնէք.
 դուռը բախեցէ՛ք՝ եւ պիտի բացուի ձեզի: 10
 Որովհետեւ ո՛վ որ խնդրէ՛ կը ստանայ, ո՛վ
 որ փնտմէ՛ կը գտնէ, եւ ո՛վ որ դուռը բախէ՛
 պիտի բացուի անոր: 11 Եթէ որդի մը հաց
 ուզէ ձեզմէ ոեւէ մէկէն՝ որ հայր է, միթէ
 քանի պիտի տայ անոր. կամ եթէ ձուկ ուզէ,
 միթէ ձուկին տեղ զձ պիտի տայ անոր. 12
 կամ եթէ հաւկիթ ուզէ, միթէ կարիճ պիտի
 տայ անոր: 13 Ուրեմն եթէ դուք որ չար էք՝
 գիտէ՛ք ձեր զատակներուն բարի նուէրներ
 տալ, որչափ աւելի ձեր Յայրը երկինքէն
 Սուրբ Յոգի՛ն պիտի տայ անոնց՝ որ կը
 խնդրեն իրմէ”»։ 14 Յիսուս կը հանէր դեւ
 մը՝ որ համր էր: Երբ դեւը դուրս ելաւ՝
 համրը խօսեցաւ, եւ բազմութիւնները
 սքանչացան: 15 Բայց անոնցմէ ոմանք
 ըսին. «Ան դեւերու Բեեղզեբուղ իշխանին
 միջոցով կը հանէ դեւերը»։ 16 Ուրիշներ
 ալ՝ փորձելու համար՝ կը խնդրէին
 իրմէ նշան մը երկինքէն: 17 Բայց ինք
 գիտնալով անոնց մտածումները՝ ըսաւ
 անոնց. «Ինքնիք դեմ բաժնուած որեւէ
 թագաւորութիւն՝ կ'աւերի, եւ տուն մը
 ինքնիք դեմ բաժնուած՝ կը փլչի: 18
 մէկը կայ հոս: 32 Նիսուէի մարդիկը

դատաստանին օրը պիտի կանգնին այս սերունդին դեմ ու պիտի դատապարտեն զայն, որովհետեւ զոջացին Յովնանի քարոզութեամբ. եւ ահա՛ Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս»։ **33** «Ո՛չ մէկը՝ ճրագը վառելէ ետք՝ կը դնէ ծածուկ տեղ մը, կամ ալ՝ գրուանի տակ, հապա՛ աշտանակի վրայ, որպէսզի ներս մտնողները տեսնեն փայլը։ **34** Մարմինին ճրագը աչքն է. ուրեմն երբ աչքդ պարզ է՝ ամբողջ մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, բայց երբ աչքդ չար է՝ մարմինդ ալ խաւարամած կ'ըլլայ։ **35** Ուստի ուշադիր եղիր, որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ **36** Ուրեմն եթէ ամբողջ մարմինդ լուսաւոր է ու մուշ մաս մը չունի, ամբողջովին լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբ ճրագ մը կը լուսաւորէ քեզ իր փայլով»։ **37** Երբ այս բաները կը խօսէր, Փարիսեցի մը կը թախանձեր անոր՝ որ իր քով ճաշէ։ Ան ալ մտաւ եւ սեղան նստաւ։ **38** Երբ Փարիսեցին տեսաւ՝ զարմացաւ, որովհետեւ ճաշէն առաջ չլուսացուցաւ։ **39** Տէրը ըսաւ անոր. «Հիմա դուք՝ Փարիսեցիներ, կը մաքրէք զաւաթին ու պնակին արտաքինը, բայց ձեր ներքինը լեցուն է յափշտակութեամբ եւ չարութեամբ։ **40** Անմիտներ, ան որ արտաքինը ըրաւ, ներքինն ալ ինք չըրամ։ **41** Սակայն ողորմութիւն տուէք անոնց մէջ եղածներէն, եւ ահա՛ ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ ձեզի»։ **42** «Բայց վայ ձեզի՝ Փարիսեցիներու, որ կը վճարէք անանուխին, փեզենային եւ ամէն տեսակ բանջարեղէնի տասանորոգը, բայց զանց կ'ընէք իրաւունքը եւ Աստուծոյ սերը. ասոնք պետք է ընէիք, ու զանոնք չթողուիք։ **43** Վայ ձեզի՝ Փարիսեցիներու, որ կը սիրէք առաջին այթոռները՝ ժողովարաններու մէջ, եւ բարեւները՝ հրապարակներուն վրայ։ **44** Վայ ձեզի՝ կեղծաւոր դպիրներ ու Փարիսեցիներ, որ նման էք անյայտ գերեզմաններու, որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն եւ չեն գիտեր»։ **45** Օրինականներէն մէկը ըսաւ անոր. «Վարդապետ, այսպէս խօսելով՝ մեզ ալ կը նախատես»։ **46** Իսկ ան ըսաւ. «Ձեզի ալ վայ՝ օրինականներու, որ դժուարակիր բեռներ կը բեռցնէք մարդոց, բայց դուք՝ ձեր մէկ մատով չէք հայր այդ բեռներուն։ **47** Վայ ձեզի, որ գերեզմաններ կը

կառուցանէք մարգարէներուն, մինչդեռ ձեր հայրերը սպաննեցին զանոնք։ **48** Ուստի կը վկայէք եւ հաւանութիւն կու տաք ձեր հայրերուն գործերուն. որովհետեւ իսկապէս իրենք սպաննեցին զանոնք, ու դուք գերեզմաններ կը կառուցանէք անոնց։ **49** Հետեւաբար՝ Աստուծոյ իմաստութիւնը նաեւ ըսաւ. «Անոնց պիտի դրկեմ մարգարէներ եւ առաքեալներ։ Անոնցմէ ոմանք պիտի սպաննեն ու ոմանք հալածեն, **50** որպէսզի աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը պահանջուի այս սերունդէն։ **51** Աբելի արիւնէն մինչեւ Չաբարիայի արիւնը, որ թափուեցաւ զոհասեղանին ու տաճարին մէջտեղ, այր, կը յայտարարեն ձեզի, պիտի պահանջուի այս սերունդէն»։ **52** Վայ ձեզի՝ օրինականներու, որ վերցուցիք գիտութեան բանալին. դո՛ւք չմտաք, եւ մտնողներն ալ արգիլեցիք»։ **53** Երբ այս բաները կ'ըսէր անոնց, դպիրներն ու Փարիսեցիները սկսան բռնու կերպով ճնշել զինք, եւ խօսեցնել շատ բաներու մասին. **54** անոր դարան պատրաստելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս անոր բերանէն խօսք մը՝ որսան, որպէսզի ամբաստանեն զինք։

12 Այդ միջոցին, երբ բիւրաւոր բազմութիւններ հաւաքուեցան, - այնքան՝ որ զիրար կը կոխկոտէին, - սկսաւ նախ ըսել իր աշակերտներուն. «Չգուշացէք՝ Փարիսեցիներու խմորէն, որ կեղծաւորութիւնն է։ **2** Որովհետեւ ոչինչ կայ ծածկուած՝ որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ զաղտնի՝ որ պիտի չգիտցուի։ **3** Ուստի ինչ որ ըսիք խաւարին մէջ՝ պիտի լսուի լոյսին մէջ, եւ այն որ ականջին խօսեցաք ներքին սենեակներուն մէջ՝ պիտի հրապարակուի տանիքներուն վրայ»։ **4** «Բայց ձեզի՝ իմ բարեկամներու՝ կ'ըսեմ. «Մի վախճաք անոնցմէ՝ որ կը սպաննեն մարմինը, եւ կարողութիւն չունին անկէ աւելի բան մը ընելու։ **5** Յապա ձեզի ցոյց տամ թէ որմէ՛ պետք է վախճաք։ Վախցէք անկէ՝ որ սպաննելէ ետք իշխանութիւն ունի գեհե՛նը նետելու։ Այո՛, կը յայտարարեմ ձեզի, անկէ՛ վախցէք»։ (Geenna g1067) **6** Հինգ ճնճողու երկու դանգի

չէն ծախուիր. սակայն անոնցմէ ոչ մէկը մտռուած է Աստուծոյ առջեւ: 7 Բայց ձեր գլուխին բոլոր մագերն ալ համրուած են. ուրեմն մի վախնաք, որովհետեւ դուք շատ ճնճողուկներէ աւելի կ'արժէք»: 8 «Կը յայտարարեմ ձեզի. «Ո՛վ որ դաւանի զիս մարդոց առջեւ, մարդու Որդին ալ պիտի դաւանի զայն Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւ: 9 Բայց ան որ ուրանայ զիս մարդոց առջեւ, ինք ալ պիտի ուրացուի Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւ: 10 Ո՛վ որ խօսք մը ըսէ մարդու Որդիին դէմ՝ պիտի ներուի անոր, բայց ան որ հայհոյէ Սուրբ Յոգիին դէմ՝ պիտի չներուի անոր»: 11 Երբ տանին ձեզ ժողովարաններու, իշխանութիւններու եւ պետութիւններու առջեւ, մի մտահոգուիք թէ ինչպէս կամ ինչ բանով պիտի ջտտագովէք դուք ձեզ, կամ ինչ պիտի ըսէք: 12 որովհետեւ Սուրբ Յոգին պիտի տրվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պետք է խօսիլ»: 13 Բազմութեան մէջէն մէկը ըսաւ անոր. «Վարդապետ, ըսէ եղբօրս՝ որ ինծի հետ բաժնէ մեզի ինկած ժառանգութիւնը»: 14 Ան ալ ըսաւ անոր. «Մարդ, ո՞վ նշանակեց զիս իրաւարար կամ բաժնող՝ ձեր վրայ»: 15 Ապա ըսաւ անոնց. «Ուշադիր եղէք եւ զգուշացէք ազահութենէ. որովհետեւ մէկուն ստացուածքներուն առատութենէն կախուած չէ իր կեանքը»: 16 Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով. «Յարուստ մարդու մը արտերը տուին առատ բերքեր, 17 եւ ան կը մտածէր ինքնիրեն՝ ըսելով. «Ի՞նչ ընեմ, որովհետեւ տեղ չունիմ՝ ուր բերքերս ժողվեմ»: Եւ ըսաւ. 18 «Մտ պիտի ընեմ. պիտի քանդեմ ամբարներս, պիտի կառուցանեմ աւելի մեծերը, հոն պիտի ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս, 19 եւ պիտի ըսեմ անձիս. «Ո՛վ իմ անձս, շատ բարիքներ ունիս՝ դիզուած շատ տարիներու համար. հանգչէ, կեր, խմէ եւ գուարճացի»»: 20 Բայց Աստուած ըսաւ անոր. «Անմիտ, այս գիշեր անձդ պիտի պահանջուի քեզմէ. ուստի որո՞ն պիտի ըլլան այդ պատրաստած բաներդ»: 21 Այսպէս է ան՝ որ գանձ կը դիզէ ինքնիրեն համար, բայց չի հարստանար Աստուծոյ մօտ»: 22 Եւ ըսաւ իր շակերտներուն. «Ուստի կը յայտարարեմ ձեզի. «Մի մտահոգուիք ձեր

անձին համար՝ թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմինին համար՝ թէ ինչ պիտի հագնիք. 23 որովհետեւ անձը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը՝ հագուստէն: 24 Դիտեցէք ազաւները, որոնք ոչ կը սերմանեն եւ ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ շտեմարաններ ունին, ոչ ալ ամբարներ, բայց Աստուած կը կերակրէ զանոնք. դուք որչափ աւելի կ'արժէք թռչուններէն: 25 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ մտահոգուելով կանգուն մը աւելցնել հասակին վրայ: 26 Յապա եթէ չէք կրնար ամենափոքր բանը փոխել, ինչո՞ւ կը մտահոգուիք ուրիշ բաներու համար: 27 Դիտեցէք շուշանները, թէ ինչպէս կ'աճին: Ո՛չ կ'աշխատին եւ ոչ կը մանեն. բայց կը յայտարարեմ ձեզի թէ Սողոմոն ալ՝ իր ամբողջ փառաւորութեան մէջ՝ չհագուեցաւ անոնցմէ մէկուն պէս: 28 Ուստի եթէ խոտը, որ այսօր դաշտի մէջ է ու վաղը փռուը պիտի նետուի, Աստուած այդպէս կը հագուեցնէ, որչափ աւելի ձեզ, թերահաւատներ: 29 Ա՛յ դուք մի փնտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք եւ ինչ պիտի խմէք, ու մի շփոթիք. 30 որովհետեւ աշխարհի ազգերը կը փնտռեն այդ բոլոր բաները, եւ ձեր Յայրը գիտէ թէ ասոնք պետք են ձեզի: 31 Յապա դուք խնդրեցէք Աստուծոյ թագաւորութիւնը, ու այդ բոլոր բաներն ալ պիտի տրուին ձեզի»: 32 «Մի վախնար, պզտիկ հօտ, որովհետեւ ձեր Յայրը բարեհաճեցաւ՝ որ ձեզի տայ թագաւորութիւնը: 33 Ծախեցէք ձեր ինչքը եւ ողորմութիւն տուէք. չմաշող բակներ պատրաստեցէք ձեզի համար, ու չպակարդ գանձ մը՝ երկինքը, ուր ոչ գողը կը մօտենայ եւ ոչ ցեցը կ'ապականէ: 34 Որովհետեւ ո՛ւր որ է ձեր գանձը, հոն պիտի ըլլայ նաեւ ձեր սիրտը»: 35 «Ձեր մէջքերը թող գօտելորուած ըլլան, ու ճրագները՝ վառուած. 36 եւ դուք նման եղէք այն մարդոց, որ կը սպասեն իրենց տիրոջ թէ երբ պիտի վերադառնայ հարսանիքէն. որպէսզի երբ գայ ու դուռը բախէ՝ իսկոյն բանան անոր: 37 Երանի՛ այն ծառաներուն, որ տէրը արթուն պիտի գտնէ՝ երբ գայ: Ճմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ ինք գօտին կը մէջքը պիտի կապէ, սեղան բազմեցնէ սպասարկէ անոնց: 38 Եթէ գիշերուան

երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պահուն գայ եւ այնպէս գտնէ՝ երանելիքն են այդ ծառաները: 39 Բայց սա՛մ հասկցէք. եթէ տանուտերը գիտնար թէ գողը ո՛ր ժամուն պիտի գայ, արթուն կը կենար ու թոյլ չէր տար՝ որ ծակէ իր տունը: 40 Ուրեմն որքա՛ն ալ պատրաստ կեցէք, քանի որ մարդու Որդին պիտի գայ այնպիսի ժամու մը՝ որ դուք չէք կարծեր»: 41 Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէր, այդ առակը մեզի՛ կ'ըսես՝ թէ բոլորին ալ»: 42 Տէրը ըսաւ. «Ուրեմն ո՛վ է այն հաւատարիմ եւ իմաստուն տնտեսը, որ տէրը պիտի նշանակէ իր ծառաներուն վրայ՝ որպէսզի ատենին տայ անոնց ուտելիքը: 43 Երանի՛ այդ ծառային, որուն տէրը՝ երբ գայ՝ պիտի գտնէ թէ այդպէս կ'ընէ: 44 Շշմամբ տապալու կը յայտարարեմ ձեզի թէ պիտի նշանակէ զայն իր ամբողջ ինչքին վրայ: 45 Հապա եթէ այդ ծառան ըսէ իր սիրտին մէջ. “Իմ տէրս կ'ուշացնէ իր գալը”, եւ սկսի ծեծել ծառաներն ու աղախինները, ուտել, խմել եւ արքենայ, 46 այդ ծառային տէրը պիտի գայ այնպիսի օր մը՝ երբ չի սպասեր, եւ այնպիսի ժամու մը՝ որ չի գիտեր. երկուքի պիտի կտրէ զայն, ու պիտի դնէ անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ: 47 Այն ծառան՝ որ գիտէ իր տիրոջ կամքը եւ չի պատրաստուիր, ո՛չ ալ կը գործէ անոր կամքին համաձայն, շատ պիտի ծեծուի: 48 Բայց ան որ չի գիտեր ու ծեծի արժանի բաներ ընէ, քիչ պիտի ծեծուի: Որո՛նք որ շատ տրուեցաւ՝ շատ պիտի պահանջուի անկէ, եւ որո՛նք որ քիչ տրուեցաւ՝ քիչ պիտի պահանջուի անկէ»: 49 «Ես կրակ ձգելու եկայ երկրի վրայ, եւ ինչ կ'ուզեմ՝ եթէ արդէն բորբոքած է: 50 Բայց մկրտութիւնով մը պիտի մկրտուիմ, եւ ինչպէս կը կսկծիմ՝ մինչեւ որ կատարուի: 51 Կը կարծէք թէ ես եկայ՝ երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու: Կ'ըսեմ ձեզի. “Ո՛չ, հապա՛՝ բաժանում”: 52 Որովհետեւ ասկէ ետք՝ մէկ տան մէջ հինգը բաժնուած պիտի ըլլան իրարմէ. երեքը՝ երկուքէն, ու երկուքը՝ երեքէն: 53 Հայրը պիտի բաժնուի որդիէն, ու որդին՝ հօրմէն. մայրը՝ աղջիկէն, եւ աղջիկը՝ մօրմէն. կեսուրը՝ իր հարսէն, ու հարսը՝ իր կեսուրէն»: 54 Նաեւ ըսաւ բազմութիւններուն. «Երբ տեսնէք ամալ մը՝ արեւմուտքէն ելած,

իսկոյն կ'ըսէք. “Անձրեւ պիտի գայ”, եւ այդպէս կ'ըլլայ: 55 Ու երբ հարաւային հովը փչէ, կ'ըսէք. “Տաք պիտի ըլլայ”, եւ այդպէս կ'ըլլայ: 56 Կեղծաւորներ, գիտէք երկրի ու երկինքի երեսը քննել, հապա ինչպէս չէք քննել այս ժամանակը»: 57 «Եւ ինչո՛ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր իրաւունքը: 58 Երբ ոստիկող հետ երթաս իշխանին, ճամբան փութա՛ւ ազատիլ անկէ, որպէսզի դատաւորին առջեւ չբաշկուտէ քեզ, դատաւորը՝ ոստիկանին յասնձնէ քեզ, ու ոստիկանն ալ բանտը չնետէ: 59 Կը յայտարարեմ քեզի. “Դուրս պիտի չելլես անկէ, մինչեւ որ վճարես վերջին յուճան”»:

13 Այդ ատեն ներկայ եղողներէն ոմանք պատմեցին անոր այն Գալիլեացիներուն մասին, որոնց արիւնը Պիղատոս խառնեց իրենց գոհերուն հետ: 2 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Կը կարծէք թէ այդ Գալիլեացիները քանի որ այսպիսի չարչարանքներ կրեցին: 3 Կ'ըսեմ ձեզի՝ ո՛չ: Հապա եթէ չապաշխարէք, բոլորդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք: 4 Կամ թէ այն տասնութ հոգիները, որոնց վրայ Սելովամի աշտարակը ինկաւ եւ սպաննեց զանոնք, կը կարծէք թէ անոնք Երուսաղէմ բնակող բոլոր մարդոցմէ քանի յանցաւոր էին: 5 Կ'ըսեմ ձեզի՝ ո՛չ: Հապա եթէ չապաշխարէք, բոլորդ ալ նմանապէս պիտի կորսուիք»: 6 Սա՛մ առակն ալ ըսաւ. «Մէկը իր այգիին մէջ ունէր տնկուած թզենի մը. եկաւ պտուղ փնտռելու անոր վրայ, բայց չգտաւ: 7 Ուստի ըսաւ այգեպանին. “Ահա՛ երեք տարի է, որ կու գամ՝ պտուղ կը փնտռեմ այդ թզենիին վրայ, ու չեմ գտներ. ա՛յ կտրէ՛ զայն, ինչո՛ւ խափանէ գետինը”: 8 Ան ալ պատասխանեց անոր. “Տէր, այս տարի ալ ձգ՛ զայն, մինչեւ որ բրեմ անոր շուրջը ու թրիք դնեմ: 9 Եթէ պտուղ տայ՝ լա՛ւ. այլապէս՝ յետագային կտրէ զայն”»: 10 Շաբաթ օրը՝ ինք կը տրվեցներ ժողովարաններէն մեկուն մէջ: 11 Եւ ահա՛ կին մը կար հոն, որ տասնութ տարիէ ի վեր ունէր հիւանդութեան ոգի մը. կքած էր, եւ ամենեւին չէր կրնար

շիտակ կայնի: 12 Յիսուս տեսնելով զայն՝ կանչեց ու ըսաւ անոր. «Կի՛ն, արձակուած ես հիւանդութենէդ», 13 եւ ձեռքը դրաւ անոր վրայ: Ան անմիջապէս շտկուեցաւ, ու փառաբանեց Աստուած: 14 Քանի որ Յիսուս բուժեց Շաբաթ օրը, ժողովարանին պետք ընդվզելով ըսաւ բազմութեան. «Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ պետք է գործէք. ուրեմն այդ օրերը եկէք ու բուժուեցէք, ո՛չ թէ Շաբաթ օրը»: 15 Ուստի Տէրը պատասխանեց անոր. «Կեղծաւոր, ձեզմէ իւրաքանչիւրը Շաբաթ օրը իր եզը կամ էջը մտուրէն չ'արձակէր, որպէսզի տանի՝ ջուր տայ: 16 Յապա ասիկա՝ որ Աբրահամի աղջիկ էր, եւ ահա տասնութ տարի Սատանան կապած էր զայն, պէտք չ'էր որ Շաբաթ օրը արձակուէր այդ կապէն»: 17 Երբ այս բաները ըսաւ, իր բոլոր հակառակորդները ամօթահար եղան. իսկ ամբողջ բազմութիւնը ուրախացաւ այն բոլոր փառաւոր գործերուն համար՝ որ ան կը կատարէր: 18 Եւ ըսաւ. «Ի՛նչ բանի նման է Աստուծոյ թագաւորութիւնը, կամ ի՛նչ բանի նմանցնեմ զայն: 19 Նման է մանանեխի հատիկի մը, որ մարդ մը առաւ՝ իր պարտէզը ցանեց. եւ աճեցաւ, մեծ ծառ մը եղաւ, ու երկինքի թռչունները բնակեցան անոր ճիւղերուն վրայ»: 20 Դարձեալ ըսաւ. «Ի՛նչ բանի նմանցնեմ Աստուծոյ թագաւորութիւնը: 21 Նման է խմորին, որ կին մը առաւ ու երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչեւ որ ամբողջը խմորուեցաւ»: 22 Եւ քաղաքներն ու գիւղերը շրջելով՝ կը սորվեցներ, եւ դէպի Երուսաղէմ կը ճամբորդէր: 23 Մէկը ըսաւ անոր. «Տէր, քիչուորն են անոնք՝ որ պիտի փրկուին»: 24 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Պայքարեցէք՝ որ մտնէք նեղ դռնէն. քանի որ կ'ըսեն ձեզի թէ շատեր պիտի ջանան մտնել՝ բայց պիտի չկարողանան: 25 Անկէ ետք՝ երբ տանուտերը ոտքի ելլէ, գոցէ դուռը եւ դուք մնաք դուրսը, ու սկսիք բախել դուռը եւ ըսել. «Տէր, Տէր, բաց մեզի», ան ալ պիտի պատասխանէ ձեզի. «Չեմ ճանչնար ձեզ, ուրկէ՛ եք»: 26 Այն ատեն պիտի սկսիք ըսել. «Մենք բոլ առջեւդ կեդանք ու խմեցինք, եւ դուն մեր հրապարակներուն մէջ սորվեցուցիր»: 27 Բայց ան պիտի

ըսէ. «Կ'ըսեմ ձեզի. "Չեմ ճանչնար ձեզ, ուրկէ՛ եք. հեռացէ՛ք ինձմէ բոլորդ՝ անիրաւութիւն գործողներ"»: 28 Յոն պիտի ըլլայ լաց ու ակնաներու կրճտում, երբ տեսնէք Աբրահամը, Իսահակը, Յակոբը եւ բոլոր մարգարէները՝ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ, իսկ դուք՝ դուրս հանուած: 29 Այնտեղ պիտի զան արեւելքէն եւ արեւմուտքէն, հիւսիսէն ու հարաւէն, եւ պիտի բազմին Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ: 30 Ու ահա՛ յետիններ կան՝ որոնք պիտի ըլլան առաջին, եւ առաջիններ՝ որոնք պիտի ըլլան յետին»: 31 Նոյն օրը քանի մը Փարիսէցիներ եկան քովը եւ ըսին իրեն. «Ելի՛ր ու հեռացի՛ր ասկէ, որովհետեւ Յերովդէս կ'ուզէ սպաննել քեզ»: 32 Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Գացէ՛ք, ըսէ՛ք այդ աղուէսին. «Ահա՛ ես դէւեր դուրս կը հանեմ ու բժշկութիւններ կ'ընեմ այսօր եւ վաղը, ու երրորդ օրը աւարտած պիտի ըլլամ"»: 33 Սակայն պետք է որ այսօր եւ վաղը ու միւս օր քալեմ, որովհետեւ Երուսաղէմէն դուրս: 34 Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, դուն որ կը սպաննէիր մարգարէները եւ կը քարկոծէիր քեզի դրկուածները. քանի՛ անգամ ուզեցի հաւաքել զաւակներդ, ինչպէս հաւը թեւերուն տակ կը հաւաքէ իր ձագերը, բայց դո՛ւք չուզեցիք: 35 Ահա՛ ձեր տունը ամայի պիտի մնայ ձեզի: Սակայն կ'ըսեմ ձեզի թէ ա՛յլ պիտի չտեսնէք զիս, մինչեւ որ գայ այն ժամանակը՝ երբ պիտի ըսէք. «Օրինեա՛լ է ան՝ որ կու գայ Տէրոջ անունով"»:

14 Երբ ինք Շաբաթ օր մը մտաւ Փարիսէցիներու պետերէն մէկուն տունը՝ հաց ուտելու, անոնք կը հսկէին իր վրայ: 2 Եւ ահա՛ ջրգողեալ մարդ մը կար հոն՝ իր առջեւ: 3 Յիսուս խօսեցաւ օրինականներուն ու Փարիսէցիներուն՝ ըսելով. «Արտօնուած է Շաբաթ օրը բուժել»: 4 Անոնք հանդարտ կեցան: Իսկ ինք բռնեց զայն, բժշկեց եւ դրկեց. 5 Ապա ըսաւ անոնց. «Ձեզմէ որմէն էջը կամ եզը եթէ հորը իյնայ, իսկոյն չի հաներ զայն՝ Շաբաթ օրը»: 6 Այս մասին չկրցան դիմադարձել անոր: 7 Առաջ

մըն ալ ըսաւ հրաւիրեալներուն, երբ տեսաւ թէ ինչպէս կ'ընտրէին առաջին բազմոցները: Ըսաւ անոնց. **8** «Երբ մարդէ մը հրաւիրուիս հարսանիքի, մի նստիր առաջին բազմոցին վրայ. որպէսզի եթէ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկը հրաւիրուած ըլլայ, **9** ան՝ որ քեզ ուզայն հրաւիրեց, չգայ եւ չըսէ քեզի. “Տե՛ղ տուր ասոր”. ու անկէ ետք՝ սկսիս ամչնալով գրաւել յետին տեղը: **10** Հապա երբ հրաւիրուիս՝ գնա՛ եւ նստէ՛ յետին տեղը. որպէսզի երբ քեզ հրաւիրողը գայ՝ ըսէ քեզի. “Բարեկամ, վեր հրամմէ”. այն ատեն փառք կ'ունենաս քեզի հետ սեղան նստողներուն առջեւ: **11** Որովհետեւ ո՛վ որ կը բարձրացնէ ինքզինք՝ պիտի խոնարհի, իսկ ո՛վ որ կը խոնարհեցնէ ինքզինք՝ պիտի բարձրանայ»: **12** Չիմք հրաւիրողին ալ ըսաւ. «Երբ ճաշ կամ ընթրիք կը սարքես, մի կանչեր բարեկամներդ, ո՛չ ալ եղբայրներդ. ո՛չ ազգականներդ, ո՛չ հարուստ դրացիներդ, որպէսզի անոնք ալ փոխարենը չհրաւիրեն քեզ՝ ու հատուցում չըլլայ քեզի: **13** Հապա երբ կոչուիս կը սարքես՝ հրաւիրէ՛ աղքատները, պակասաւորները, կաղերը եւ կոյրերը, **14** ու երանելի՛ պիտի ըլլաս, որովհետեւ անոնք չեն կրնար փոխարենը հատուցանել քեզի. արդարեւ արդարներուն յարութիւն առած ատենը փոխարենը պիտի հատուցանուի քեզի»: **15** Հետը սեղան նստողներէն մէկը, երբ լսեց ասիկա, ըսաւ անոր. «Երանի՛ անոր, որ հաց պիտի ուտէ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ»: **16** Ինք ըսաւ անոր. «Մարդ մը սարքեց մեծ ընթրիք մը, ու հրաւիրեց շատ մարդիկ: **17** Ընթրիքի ժամուն՝ դրկեց իր ծառան, որպէսզի ըսէ հրաւիրեալներուն. “Եկէ՛ք, որովհետեւ արդէն ամեն բան պատրաստ է”: **18** Բոլորն ալ միաբերան սկսան հրաժարի: Առաջինը ըսաւ անոր. “Ես արտ մը գնեցի, եւ հարկ է որ մեկնիմ ու տեսնեմ գայն. կը խնդրեմ քեզմէ, հրաժարած նկատէ զիս”: **19** Միւսը ըսաւ. “Հինգ գոյգ եզ գնեցի, եւ կ'երթամ որ փորձարկեմ գանոնք. կը խնդրեմ քեզմէ, հրաժարած նկատէ զիս”: **20** Միւսը ըսաւ. “Կնոջ մը հետ ամուսնացայ. ուստի չեմ կրնար գալ”: **21** Ծառան եկաւ

ու պատմեց իր տիրոջ այս բաները: Այդ ատեն տանուաւորը բարկացաւ եւ ըսաւ իր ծառային. “Շուտով դուրս ելիր՝ դէպի քաղաքին հրապարակներն ու փողոցները, եւ հրն բեր աղքատները, պակասաւորները, կաղերն ու կոյրերը”: **22** Ծառան ալ ըսաւ. “Տե՛ր, կատարուեցաւ ինչ որ հրամայեցիր, բայց տակաւին տեղ կայ”: **23** Տէրը ըսաւ ծառային. “Դուրս ելիր դէպի ճամբաներուն գլուխներն ու ցանկապատերը, եւ հարկադրէ՛ գտածներդ՝ որ հոս մտնեն, որպէսզի տունս լեցուի”: **24** Որովհետեւ, կ'ըսեմ ձեզի, այդ հրաւիրուած մարդոցմէն ո՛չ մէկը պիտի ճաշակէ իմ ընթրիքես»: **25** Իրեն հետ մեծ բազմութիւններ կ'երթային. դառնալով անոնց՝ ըսաւ. **26** «Եթէ մէկը ինծի գայ՝ բայց չատէ իր հայրն ու մայրը, կիներ եւ գաւաւները, եղբայրներն ու քոյրերը, նաեւ իր անձը, չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ: **27** Ո՛վ որ չի կրեր իր խաչը եւ չի գար իմ ետեւէս, չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ: **28** Որովհետեւ ձեզմէ ո՛վ եթէ ուզէ կառուցանել աշտարակ մը՝ նախ չի նստիր ու հաշուեր ծախսը, թէ գայն լրացնելու կարողութիւն ունի. **29** որպէսզի երբ հիմը դնէ եւ չկարողանայ աւարտել, բոլոր տեսնողները չսկսին ծաղրել զինք **30** ու ըսել. “Այս մարդը սկսաւ կառուցանել, բայց չկարողացաւ աւարտել”: **31** Կամ թէ ո՛ր թագաւորը՝ ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալէ առաջ՝ չի նստիր ու խորհրդակցիր, թէ արդեօք տասը հազարով կրնայ դիմաւորել ան՝ որ քսան հազարով կու գայ իրեն դէմ: **32** Եթէ չի կրնար, քանի դեռ ան հեռու է՝ դեսպան դրկելով խաղաղութիւն կը խնդրէ: **33** Ահա՛ այսպէս ալ ձեզմէ ան որ չհրաժարի իր ամբողջ ինչքէն, չի կրնար իմ աշակերտս ըլլալ: **34** «Աղը լաւ բան է. բայց եթէ աղը իր համը կորսնցնէ, ինչո՞վ պիտի համեմուի: **35** Ո՛չ հողի, ո՛չ ալ թրիքի յարմար կ'ըլլայ. ուստի դուրս կը նետեն գայն: Ա՛ն որ ականջ ունի լսելու՝ թող լսէ»:

15 Բոլոր մաքսաւորներն ու մեղաւորները անոր կը մօտենային՝ զինք լսելու համար: **2** Իսկ Փարիսեցիները եւ դպիրները կը տրտնջէին ու կ'ըսէին. «Ասիկա կ'ընդունի մեղաւորները եւ

կ'ուտէ անոնց հետ»։ 3 Ան ալ սա՛ առակը խօսեցաւ անոնց. 4 «Ձեզմէ՛ ճի՛կ է այն մարդը, որ եթէ ունենայ հարիւր ոչխար ու կորսնցնէ անոնցմէ մէկը, չի ձգեր իննսունինը անապատին մէջ եւ երթար այդ կորսուածին ետեւէն, մինչեւ որ գտնէ՛ զայն։ 5 Ու երբ գտնէ, ուրախանալով կը դնէ զայն իր ուսերուն վրայ, 6 եւ տուն գալով՝ կը հրաւիրէ բարեկամներն ու դրացիները, եւ կ'ըսէ անոնց. «Ուրախացէ՛ք ինծի հետ, որովհետեւ գտայ կորսուած ոչխարս»։ 7 Կը յայտարարեմ ձեզի թէ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի համար՝ որ կ'ապաշխարէ, քան իննսունինը արդարներու համար՝ որոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ»։ 8 «Կամ՝ ճի՛կ է այն կինը, որ եթէ տասը դրամ ունենայ ու դրամ մը կորսնցնէ, ճրագ չի վառեր, տունը չ'աւեր եւ ուշադրութեամբ փնտռեր, մինչեւ որ գտնէ։ 9 Ու երբ գտնէ, կը հրաւիրէ բարեկամներն ու դրացիները, եւ կ'ըսէ. «Ուրախացէ՛ք ինծի հետ, որովհետեւ գտայ կորսնցուցած դրամս»։ 10 Այդպէս ալ, կը յայտարարեմ ձեզի, ուրախութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջեւ մէկ մեղաւորի համար՝ որ կ'ապաշխարէ»։ 11 Ապա ըսաւ. «Մարդ մը ունէր երկու որդի։ 12 Անոնցմէ կրտսերը ըսաւ հօրը. «Յայր, տո՛ւր ինծի քու ունեցածեդ ինծի վիճակուելիք բաժինը»։ Ան ալ բաժնեց անոնց իր ունեցածը։ 13 Ծառ օրեր չանցած՝ կրտսեր որդին ժողվեց բոլոր բաները, մեկնեցաւ հեռաւոր երկիր մը, ու հոն փճացուց իր ունեցածը՝ անառակութեամբ ապրելով։ 14 Երբ ծախսեց ամենը՝ սաստիկ սով մը եղաւ այդ երկրին մէջ, եւ ինք սկսաւ կարօտութեան մէջ ըլլալ։ 15 Ուստի գնաց՝ այդ երկրին քաղաքացիներէն մէկուն քով մտաւ. ան ալ իր արտը դրկեց զայն՝ խոզ արածելու համար։ 16 Կը ցանկար խոզերուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցնել, բայց ոչ մէկը կու տար անոր։ 17 Եւ ինքնիրեն գալով՝ ըսաւ. «Քանի՛ վարձկաններ կան հօրս տունը՝ հացով լիացած, ու ես հոս սովամահ կը կորսուիմ։ 18 Կանգնիմ, երթամ հօրս քով եւ ըսեմ անոր. «Յայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու քու առջեւդ, 19 եւ սի՛

արժանի չեմ քու որդիդ կոչուելու. ըր՛ճ զիս վարձկաններէդ մէկուն պէս»։ 20 Ուստի կանգնեցաւ ու գնաց իր հօր քով։ Մինչ ինք դեռ շատ հեռու էր՝ հայրը տեսաւ զայն եւ գթաց. վազելով՝ անոր վիզին վրայ ինկաւ ու համբուրեց զայն։ 21 Որդին ալ ըսաւ անոր. «Յայր, մեղանչեցի երկինքի դէմ ու քու առջեւդ, եւ սի՛ արժանի չեմ քու որդիդ կոչուելու»։ 22 Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն. «Յանեցէ՛ք ամառն ապարեգօտը եւ հազցուցէ՛ք անոր, մատանի՛ դրէք անոր ձեռքը ու կօշիկներ՝ անոր ոտքերը։ 23 Եւ բերէ՛ք պարարտ գուարակը, մորթեցէ՛ք, ուտենք ու զուարճանանք. 24 որովհետեւ այս որդիս մեռած էր՝ եւ վերապրեցաւ, կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ»։ Եւ սկսան գուարճանալ։ 25 Անոր երեց որդին արտն էր. երբ եկաւ ու մօտեցաւ տան, լսեց նուագարաններու եւ պարերու ձայնը, 26 ու իրեն կանչելով ծառաներէն մէկը՝ հարցափորձեց թէ ինչ էր այդ։ 27 Ան ալ ըսաւ անոր. «Եղբայրդ եկաւ, ու հայրդ մորթեց պարարտ գուարակը, որովհետեւ ողջ առողջ վերստացաւ զայն»։ 28 Իսկ ինք բարկացաւ եւ չէր ուզեր ներս մտնել. ուստի իր հայրը դուրս ելլելով՝ կ'աղաչէր անոր։ 29 Ան ալ պատասխանեց իր հօր. «Ահա՛ այսչափ տարի է՝ որ կը ծառայեմ քեզի, ու բնա՛ն քու պատուիրանդ զանց չըրի. սակայն երբեք ուլ մը չտուիր ինծի՝ որ զուարճանայի բարեկամներուս հետ։ 30 Բայց երբ եկաւ այդ որդիդ՝ որ լափեց քու ունեցածդ պոռնիկներու հետ, մորթեցիք անոր պարարտ գուարակը»։ 31 Ան ալ ըսաւ անոր. «Որդե՛ակ, դուն միշտ ինծի հետ ես, ու ամբողջ ունեցածս քնկդ է։ 32 Սակայն պէտք էր զուարճանալ եւ ուրախանալ, որովհետեւ այս եղբայրդ մեռած էր՝ ու վերապրեցաւ, կորսուած էր՝ եւ գտնուեցաւ»։

16 Իր աշակերտներուն ալ ըսաւ. «Հարուստ մարդ մը կար՝ որ տնտես մը ունէր. ասիկա ամբաստանուեցաւ անոր առջեւ՝ որպէս թէ կը փճացնէ անոր ինչքը։ 2 Ուստի կանչեց զայն եւ ըսաւ անոր. «Այս ինչ է՝ որ քու մասիդ կը լսեմ. տնտեսութեանդ հաշիւը տուր, որովհետեւ սի՛ չես կրնար տնտես ըլլալ»։

3 Տեստեղը ըսաւ ինքնիրեն. “Ինչ ընեմ, որովհետեւ տէրս տնտեսութիւնը կ'առնէ ինձմէ. չեմ կրնար հողագործ ըլլալ”, կ'ամչնամ մուրալ: 4 Գիտեմ ինչ պիտի ընեմ, որպէսզի երբ հեռացուիմ իմ տնտեսութենէս՝ ընդունին զիս իրենց տունը: 5 Եւ իրեն կանչելով իր տիրոջ պարտապաններէն իւրաքանչիւրը, ըսաւ առաջինին. “Դուն ճիշտի կը պարտիս իմ տիրոջս”: 6 Ան ալ ըսաւ. “Յարիւր մար ձեթ”: Ըսաւ անոր. “Ա՜ն մուրհակդ, ու շուտով նստէ՛ «յիսուն» գրէ”: 7 Յետոյ ըսաւ միւսին. “Դուն ճիշտի կը պարտիս”: Ան ալ ըսաւ. “Յարիւր բոռ ցորեն”: Ըսաւ անոր. “Ա՜ն մուրհակդ եւ «ութսուն» գրէ”: 8 Տէրը գովեց անիրաւ տնտեսը՝ որ ուշիմութեամբ վարուեցաւ. որովհետեւ այս աշխարհի որդիները ակելի ուշիմ են իրենց սերունդին մէջ՝ բան լոյսի որդիները: (aiōn g165) 9 Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի. “Բարեկամներ ըրէք ձեզի անիրաւ մամոնայէն, որպէսզի երբ ան պակսի”, ընդունին ձեզ յաւիտենական բնակարաններու մէջ”: (aiōnios g166) 10 Ա՛ն որ ամենափոքր բանին մէջ հաւատարիմ է՝ շատին մէջ ալ հաւատարիմ կ'ըլլայ, եւ ան որ ամենափոքրին մէջ անիրաւ է՝ շատին մէջ ալ անիրաւ կ'ըլլայ: 11 Ուրեմն եթէ անիրաւ մամոնային մէջ հաւատարիմ չըլլաք, ճշմարիտ հարստութիւնը ի՞նչ պիտի վստահի ձեզի: 12 Եթէ ուրիշին բանին մէջ հաւատարիմ չըլլաք, ձերը ի՞նչ պիտի տայ ձեզի: 13 Ո՛չ մէկ ծառայ կրնայ ծառայել երկու տիրոջ. որովհետեւ կան մէկը պիտի ատէ եւ միւսը սիրէ, կան մէկուն պիտի յարի” ու միւսը արհամարհէ: 2էք կրնար ծառայել Աստուծոյ եւ մամոնային»: 14 Փարիսեցիներն ալ՝ որոնք արծաթասեր էին, այս բոլոր բաները լսելով՝ կը քամահրէին զայն: 15 Եւ ըսաւ անոնց. «Դուք էք որ մարդոց առջեւ կ'արդարացնէք դուք ձեզ, բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը. որովհետեւ մարդոց մէջ բարձր գնահատուածը՝ զարշելի է Աստուծոյ առջեւ: 16 Օրէնքն ու Մարգարէները մինչեւ Յովհաննէս եւ Մարգարէները մինչեւ Յովհաննէս եւն. այդ ատենէն ետք Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւետուի, եւ ամեն մէկը կ'արտորայ մտնել անոր մէջ: 17

Աւելի դիւրին է՝ որ երկինքն ու երկիրը անցնին, քան Օրէնքէն մէկ նշանագիր ինչի, ինչ: 18 Ո՛վ որ կ'արձակէ իր կինը եւ կ'ամուսնանայ ուրիշի մը հետ՝ շնութիւն կ'ընէ, եւ ո՛վ որ կ'ամուսնանայ իր ամուսինէն արձակուած կնոջ մը հետ՝ շնութիւն կ'ընէ»: 19 «Յարուստ մարդ մը կար՝ որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր, եւ ամէն օր փառահեղ խրախճանք կը սարքէր”: 20 Ղազարոս անունով աղքատ մըն ալ կար՝ պալարներով ծածկուած, որ պառկած էր անոր դրան քով, 21 ու կը ցանկար կշտանալ հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն. նաեւ շուներն ալ կու գային եւ կը լզէին անոր պալարները: 22 Այդ աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամի գոգը տարին զայն: Յարուստն ալ մեռաւ եւ թաղուեցաւ: 23 Մինչ դժոխքը՝ տանջանքի մէջ էր, իր աչքերը բարձրացնելով՝ հեռուն տեսաւ Աբրահամը, ու Ղազարոսը՝ անոր գոգը հանգիստ նստած: (Hades g86) 24 Ուստի գոչեց. “Յայր Աբրահամ, ողորմէ՛ ինձի ու դրկէ՛ Ղազարոսը, որպէսզի ջուրի մէջ թաթիւ է իր մատին ծայրը եւ գովացնէ լեզուս, որովհետեւ կը տանջուիմ այս բոցին մէջ”: 25 Աբրահամ ըսաւ. “Որդեակ, յիշէ՛ թէ դուն կեանքիդ ընթացքին ստացար բարիքներդ, նմանապէս Ղազարոս՝ չարիքներ. հիմա ան (հոս) կը միխթարուի, ու դուն կը տանջուիս: 26 Այս բոլորէն զատ՝ մեր եւ ձեր մէջտեղ հաստատուած մեծ անդունդ մը կայ, որպէսզի ասկէ ձեզի անցնիլ ուզողները չկարենան, ո՛չ ալ ատկէ մեզի գալ ուզողները՝ անցնին”: 27 Ան ալ ըսաւ. “Ուրեմն կը խնդրեմ քեզմէ, հայր, որ դրկես զայն հօրս տունը, 28 քանի որ հինգ եղբայր ունիմ. որպէսզի վկայէ անոնց, որ անոնք ալ չգան այս տանջանքի տեղը”: 29 Աբրահամ ըսաւ անոր. “Անոնք ունին Մովսէսն ու մարգարէները, թող անոնց մտիկ ընեն”: 30 Ան ալ ըսաւ. “Ո՛չ, հայր Աբրահամ. հապա եթէ մեռելներէն մէկը երթայ անոնց՝ պիտի ապաշխարեն”: 31 Իսկ ան ըսաւ անոր. “Եթէ մտիկ չեն ընէր Մովսէսի եւ մարգարէներուն, պիտի չհամոզուին՝ նոյնիսկ եթէ մէկը մեռելներէն յարութիւն առնէ”»:

17 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. վերադառնալով փառաբանէին «Անկարելի է որ գայթակղութիւններ զգան. բայց վնայ անոր, որուն միջոցով զու գան: 2 Աւելի օգտակար պիտի ըլլար անոր, որ իշու ջաղացքի բար մը կախուէր իր վիզէն ու ծովը ձգուէր, քան թէ գայթակղեցներ այս պատկիներէն մէկը: 3 Ուշադիր եղէք դուք ձեզի: Եթէ եղբայրդ մեղանչէ քեզի դէմ՝ յանդիմանէ՛ գայն. ու եթէ ապաշխարէ՛ ներէ՛ անոր: 4 Եթէ օրը եօթն անգամ մեղանչէ քեզի դէմ, եւ օրը եօթն անգամ վերադառնայ քեզի ու ըսէ՝ «կ'ապաշխարեմ», ներէ՛ անոր»: 5 Առաքեալները ըսին Տէրոջ. «Աւելցնուր մեր հաւատքը»: 6 Տէրը ըսաւ. «Եթէ մանանեխի հատիկի չափ հաւատք ունենայիք, կրնայիք ըսել այս թղթնիին. «Արմատախիլ եղիիր եւ տնկուէ՛ ծովուն մէջ». ան ալ պիտի հնազանդէր ձեզի»: 7 «Բայց ձեզմէ՛ ճիւղ, ունենալով երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, երբ ան տուն մտնէ արտէն՝ իսկոյն կ'ըսէ անոր. «Գնա՛, սեղան նստէ»: 8 Յապա չ'ըսեր անոր. «Պատրաստէ՛ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած՝ սպասարկէ՛ ինձի, մինչեւ որ ես ուտեմ եւ խմեմ. յետոյ դուն ալ կեր ու խմէ»: 9 Միթէ շնորհապամրտ կ'ըլլայ այդ ծառային՝ իրեն հրամայուած բաները ընելուն համար. չեմ կարծեր: 10 Նոյնպէս դուք, երբ ընէք ձեզի հրամայուած բոլոր բաները՝ ըսէք. «Մենք անպէտ ծառաներ ենք. ըրինք ինչ որ պարտական էինք ընել»: 11 Երբ ինք Երուսաղէմ կ'երթար՝ Սամարիայի եւ Գալիլեայի մէջտեղէն անցաւ: 12 Ու երբ գիւղ մը պիտի մտնէր՝ տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան անոր: Անոնք հեռուն կայնեցան, 13 իրենց ձայները բարձրացուցին եւ ըսին. «Յիսուս վարդապետ, ողորմէ՛ մեզի»: 14 Տեսնելով՝ ըսաւ անոնց. «Գացէ՛ք, ցոյց տուէք դուք ձեզ բահանաներուն»: Երբ կ'երթային՝ մաքրուեցան: 15 Անոնցմէ մէկը, երբ տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, վերադարձաւ եւ բարձրաձայն Աստուած կը փառաբանէր, 16 ու երեսի վրայ անոր ոտքը իյնալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար անկէ. եւ ինք Սամարացի էր: 17 Յիսուս ըսաւ. «Միթէ տանս ալ չ'մաքրուեցան. իսկ ճիւղ եմ միւս ինը: 18 Այս օտարազգիէն գատ չգտնուեցան ուրիշներ՝ որ

Աստուած»: 19 Եւ ըսաւ անոր. «Կանգնէ՛ ու գնա՛. հաւատքդ բժշկեց քեզ»: 20 Երբ Փարիսեցիները հարցուցին իրեն. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը երբ պիտի գայ», պատասխանեց անոնց. «Աստուծոյ թագաւորութիւնը չի գար դուրսէն երեւցած բաներով: 21 Եւ պիտի չըսեն. «Ահա հոս է», կամ. «Ահա հոն». որովհետեւ ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսն է»: 22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ. «Օրէն պիտի գան, երբ դուք պիտի ցանկաք տեսնել մարդու Որդիին օրերէն մէկը, բայց պիտի չտեսնէք: 23 Ու եթէ ըսեն ձեզի. «Ահա հոս է», կամ. «Ահա հոն», մի՛ երթաք եւ հետամուտ մի՛ ըլլաք: 24 Որովհետեւ ինչպէս փայլակը՝ երկինքին տակ մէկ ծայրէն փայլատակելով՝ կը լուսաւորէ մինչեւ երկինքին տակ միւս ծայրը, նոյնպէս պիտի ըլլայ մարդու Որդին՝ իր գալուստին օրը: 25 Սակայն պետք է որ ինք նախ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս սերունդէն: 26 Ինչպէս պատահեցաւ Նոյի օրերուն, այնպէս պիտի ըլլայ մարդու Որդիին օրերուն ալ: 27 Կ'ուտէին, կը խմէին, կ'ամուսնանային, ամուսնութեան կու տային, մինչեւ այն օրը՝ երբ Նոյ մտաւ տապանը, ու ջրհեղեղը եկաւ եւ կորսնցուց բոլորը: 28 Նմանապէս՝ ինչպէս Ղովտի օրերուն ալ պատահեցաւ՝ կ'ուտէին, կը խմէին, կը զնէին, կը ծախէին, կը տնկէին, կը կառուցանէին: 29 Բայց այն օրը՝ երբ Ղովտ դուրս ելաւ Սոդոմէն, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց եւ կորսնցուց բոլորը: 30 Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը՝ երբ մարդու Որդին յայտնուի: 31 Այդ օրը, ան որ տանիքին վրայ է եւ իր կարասիները՝ տան մէջ, թող չիջնէ՛՝ զանոնք առնելու. նմանապէս ան որ արտին մէջ է՝ թող չվերադառնայ: 32 Յիշեցէ՛ք Ղովտի կինը: 33 Ո՛վ որ ջանայ փրկել իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ գայն, իսկ ճիւղ որ կորսնցնէ իր անձը՝ պիտի ապրեցնէ գայն: 34 Կը յայտարարեմ ձեզի. «Այդ գիշերը եթէ երկու անձեր մէկ մահիճի մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը մնայ. 35 եթէ երկու կիներ միասին աղան, մէկը պիտի առնուի եւ միւսը մնայ. եթէ երկու մարդիկ արտի մը մէջ ըլլան,

մէկը պիտի առնուի ու միւսը մնայ»»: 36 Անոնք պատասխանեցին անոր. «Տէր, ո՞ր պիտի ըլլայ այս բանը»: 37 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ո՛ր մարմին կայ, հոն պիտի հաւաքուին արծիւները»:

18 Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց, որ գիտնան թէ պէտք է ամէն ատեն աղօթել՝ առանց ձանձրանալու: 2 Ըսաւ. «Քաղաքի մը մէջ դատաւոր մը կար, որ Աստուծոմէ չէր վախնար ու մարդ չէր յարգեր: 3 Նոյն քաղաքին մէջ այրի մըն ալ կար, որ կու գար անոր եւ կ'ըսէր. "Պաշտպանէ իմ իրաւունքս՝ ոսոխիս դէմ": 4 Ան ժամանակ մը չէր ուզեր անոր մտիկ ընել. բայց յետոյ ըսաւ ինքնիրեն. "Թէպէտ Աստուծոմէ չեմ վախնար ու մարդ չեմ յարգեր, 5 գրնէ պաշտպանեմ այս այրիին իրաւունքը՝ զիս անհանգստացնելուն համար, որպէսզի չգայ ամէն ատեն թախանձէ ինծի»»: 6 Եւ Տէրը ըսաւ. «Լսեցէք ինչ կ'ըսէ անիրաւ դատաւորը: 7 Յապա Աստուած պիտի չպաշտպանէ իր ընտրեալներուն իրաւունքը, որոնք կը գոչեն իրեն ցերեկ ու գիշեր, թէեւ համբերատար ըլլայ անոնց հանդէպ: 8 Կը յայտարարեմ ձեզի թէ շուտով պիտի պաշտպանէ անոնց իրաւունքը. բայց երբ մարդու Որդին գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ երկրի վրայ»: 9 Սմ առակն ալ ըսաւ ոմանց, որոնք իրենք իրենց վրայ կը վստահէին թէ արդար են, եւ կ'անարգէին ուրիշները. 10 «Երկու մարդ տանարը բարձրացաւ աղօթելու, մէկը՝ Փարիսեցի, ու միւսը՝ մաքսաւոր: 11 Փարիսեցին կայնած էր եւ սնպէս կ'աղօթէր ինքնիրեն. "Ո՛վ Աստուած, շնորհակալ եմ քեզմէ՝ որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ, յափշտակող, անիրաւ, շնացող, կամ ալ այս մաքսաւորին պէս. 12 հապա շաքաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, եւ ամբողջ եկամուտիս տասանորդը կու տամ": 13 Իսկ մաքսաւորը հեռուն կայնած էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ բարձրացնել երկինք, հապա՝ ծեծելով իր կուրծքը՝ կ'ըսէր. "Աստուած, ներէ՛ ինծի՝ մեղաւորիս": 14 Կը յայտարարեմ ձեզի թէ ասիկա այն միւսէն ավելի արդարացած իջաւ իր տունը. որովհետեւ

ո՞վ որ կը բարձրացնէ ինքզինք՝ պիտի խոնարհի, իսկ ո՞վ որ կը խոնարհեցնէ ինքզինք՝ պիտի բարձրանայ»»: 15 Երախաներ ալ բերին իրեն՝ որպէսզի դաչի անոնց: Աշակերտները տեսնելով՝ կը յանդիմանէին զանոնք: 16 Բայց Յիսուս իրեն կանչելով զանոնք՝ ըսաւ. «Թո՛ղ տուէք այդ մանուկներուն՝ որ ինծի գան, եւ մի՛ արգիլէք զանոնք, որովհետեւ Աստուծոյ թագաւորութիւնը այդպիսիներունն է: 17 Ծշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. "Ո՛վ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը չընդունի մանուկի մը պէս, բնան պիտի չմտնէ անոր մէջ"»: 18 Պետ մը հարցուց անոր. «Բարի վարդապետ, ինչ ընեմ՝ որ ժառանգեմ յաւիտենական կեանքը»: (aiōnios g166) 19 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ինչո՞ւ բարի կը կոչես զիս. Աստուծոմէ գատ բարի չկայ: 20 Պատուիրանները գիտես. շնութիւն մի՛ ըներ, սպանութիւն մի՛ ըներ, գողութիւն մի՛ ըներ, սուտ վկայութիւն մի՛ տար, պատուէ՛ հայրդ ու մայրդ»: 21 Ան ալ ըսաւ. «Պահած եմ այդ բոլորը՝ պատանութենէս ի վեր»: 22 Լսելով ասիկա՝ Յիսուս ըսաւ անոր. «Տակաւին մէկ բան կը պակսի քեզի. ծախէ՛ ամբողջ ունեցածդ եւ բաշխէ՛ աղքատներուն, ու գանձ պիտի ունենաս երկինքը. ապա հետեւէ՛ ինծի»: 23 Ան ալ՝ երբ լսեց այս խօսքը՝ շատ տրտմեցաւ, որովհետեւ շատ հարուստ էր: 24 Երբ Յիսուս տեսաւ զայն՝ շատ տրտմած, ըսաւ. «Ո՛րչափ դժուար է մտնել Աստուծոյ թագաւորութիւնը անոնց՝ որ դրամ ունին: 25 Որովհետեւ ավելի դիւրին է՝ որ ուղտը անցնի ասեղին ծակէն, քան թէ հարուստը մտնէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը»: 26 Անոնք որ լսեցին՝ ըսին. «Ա՛յ ո՞վ կրնայ փրկուիլ»: 27 Ինք ըսաւ. «Մարդոց քով անկարելի եղած բաները՝ Աստուծոյ քով կարելի են»: 28 Պետրոս ըսաւ. «Ահա՛ մենք թողուցինք ամէն ինչ ու հետեւեցանք քեզի»: 29 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ծշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. "Չկայ մէկը՝ որ թողուցած ըլլայ տուն, ծնողներ, եղբայրներ, կին, կամ զաւակներ՝ Աստուծոյ թագաւորութեան համար, 30 եւ չստանայ բազմապատիկը՝ այն ատեն, ու յաւիտենական կեանքը՝ գալիք աշխարհին մէջ"»: (aiōn g165, aiōnios

31 Տասներկուքը իր քով առնելով՝ կ'ըստին. «Մեղաւոր մարդու քով գնաց՝ ըսաւ անոնց. «Ահա մենք Երուսաղէմ կը բարձրանանք, ու մարգարէներուն միջոցով մարդու Որդիին մասին բոլոր գրուածները պիտի կատարուին: 32 Որովհետեւ հեթանոսներուն պիտի մատնուի եւ պիտի ծաղրուի, պիտի նախատուի ու պիտի թքնեն անոր վրայ, 33 պիտի խարազանեն եւ սպաննեն զայն. ու յարութիւն պիտի առնէ երրորդ օրը»: 34 Բայց անոնք այս բաներէն ոչ մէկը հասկցան. այս խօսքը ծածկուած էր անոնցմէ, եւ չէին հասկնար ըսած բաները: 35 Երբ ինք Երիթովի կը մօտենար, կոյր մը նստած էր ճամբային եզերքը՝ մուրալու: 36 Երբ լսեց բազմութեան անցնիլը, հարցափորձեց թէ ինչ էր այդ: 37 Լուր տուին իրեն թէ Յիսուս Նազովրեցին կ'անցնի: 38 Ան ալ գոչեց. «Յիսուս, Դաւիթի Որդի, ողորմէ ինձի»: 39 Անոնք որ առջեւէն կ'երթային՝ կը յանդիմանէին զայն, որպէսզի լռէ: Բայց ան ալ աւելի կ'աղաղակէր. «Դաւիթի Որդի, ողորմէ ինձի»: 40 Յիսուս կանգ առնելով՝ հրամայեց որ իրեն բերն զայն: Երբ ան մօտեցաւ, հարցուց անոր. 41 «Ի՞նչ կ'ուզես՝ որ ընեմ քեզի»: Ան ալ ըսաւ. «Տէր, թող աչքերս բացուին»»: 42 Յիսուս ըսաւ անոր. «Թող բացուին. հաւատքդ բուժեց քեզ»: 43 Անմիջապէս իր աչքերը բացուեցան, եւ կը հետեւէր անոր՝ փառաբանելով Աստուած: Ամբողջ ժողովուրդն ալ՝ երբ տեսաւ՝ զովաբանեց Աստուած:

19 Երիթով մտնելով՝ քաղաքին մէջէն կ'անցնէր, 2 երբ ահա հարուստ մարդ մը՝ Չաբէոս կոչուած, որ մաքսապետ էր, 3 կը ջանար տեսնել թէ ո՞վ է Յիսուսը. բայց բազմութեան պատճառով չէր կրնար, որովհետեւ կարճահասակ էր: 4 Ուստի յառաջ վազեց եւ ժանտաթգնիի մը վրայ ելաւ՝ որպէսզի տեսնէ զայն, քանի որ անկէ պիտի անցնէր: 5 Երբ Յիսուս այդ տեղը եկաւ, վեր նայելով՝ տեսաւ զայն ու ըսաւ անոր. «Չաբէոս, աճապարէ, իջիր ասկէ. որովհետեւ այսօր տունդ պէտք է մնաս»: 6 Ան ալ աճապարելով իջաւ, եւ ուրախութեամբ ընդունեց զայն: 7 Երբ բոլորն ալ տեսան, կը տրտնջէին ու

կ'ըսէին. «Մեղաւոր մարդու քով գնաց՝ ըսաւ Տէրոջ. «Տէր, ահա ինչքիս միջոցով մարդու Որդիին մասին բոլոր գրաւորութեամբ ունէ մէկը գրկած եմ, քառապատիկ կը հատուցանեմ անոր»: 9 Յիսուս ըսաւ անոր. «Այսօր նախատուի ու պիտի թքնեն անոր վրայ, 10 Արդարեւ մարդու Որդին եկաւ՝ որպէսզի փնտռէ կորսուածը եւ փրկէ»: 11 Երբ անոնք կը լսէին այս բաները՝ առակ մըն ալ ըսաւ, քանի որ ինք Երուսաղէմի կը մօտենար եւ անոնք կը կարծէին թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը անմիջապէս պիտի երեւնար: 12 Ուրեմն ըսաւ. «Ազնուական մարդ մը գնաց հեռաւոր երկիր մը՝ իրեն թագաւորութիւն ստանալու եւ վերադառնալու: 13 Իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ անոնց, ու ըսաւ անոնց. “Շահարկեցէք՝ մինչեւ որ գամ”»: 14 Անոր քաղաքացիները կ'ատէին անոր ետեւէն՝ ըսելով. “Չենք ուզեր որ ասիկա թագաւորէ մեր վրայ”: 15 Բայց երբ ան վերադարձաւ՝ թագաւորութիւնը ստանալով, իրեն կանչեց այն ծառաները՝ որոնց դրամ տուեր էր, որպէսզի գիտնայ թէ ո՞վ ինչպէս շահագործած էր: 16 Առաջինը եկաւ եւ ըսաւ. “Տէր, բու մնասդ՝ տասը մնաս վաստկեցաւ”: 17 Ան ալ ըսաւ անոր. “Ապրիս, բարի ծառայ. որովհետեւ ամենափոքր բանին մէջ հաւատարիմ եղար, տանը քաղաքի վրայ իշխանութիւն ունեցիր”: 18 Երկրորդը եկաւ ու ըսաւ. “Տէր, բու մնասդ՝ հինգ մնաս բերաւ”: 19 Եւ ըսաւ անոր. “Դուն ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր”: 20 Ուրիշ մը եկաւ ու ըսաւ. “Տէր, ահա բու մնասդ՝ որ կը պահէի թաշկինակի մը մէջ ծրարած, 21 քանի որ կը վախնայի քեզմէ. որովհետեւ դուն խիստ մարդ մըն ես, կը վերցնես չորած բանդ, եւ կը հնձես չսերմանածդ”: 22 Ան ալ ըսաւ անոր. “Բերանովդ պիտի դատեմ քեզ, չար ծառայ: Գիտէիր թէ ես խիստ մարդ մըն եմ, կը վերցնեմ չորած բանս ու կը հնձեմ չսերմանածս. 23 ուրեմն ինչո՞ւ չտուիր իմ դրամս սեղանաւորներուն, որպէսզի եկած ատենս՝ տոկոսով պահանջէի զայն”: 24

Քովը կայնողներուն ըսաւ. “Առէ՛ք ատկէ մնասը, եւ տուէ՛ք անոր՝ որ տասը մնաս ունի. 25 (Ըսին իրեն. “Տէր, ան տասը մնաս ունի”.) 26 որովհետեւ կը յայտարարեմ ձեզի թէ ամէն ունեցողի պիտի տրուի, ու չունեցողին՝ ունեցածն ալ պիտի առնուի իրմէ: 27 Բայց այդ թշնամիներս, որոնք չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագաւորեմ, բերէ՛ք հոս եւ մեռցուցէ՛ք իմ առջեւս”»: 28 Այս բաները խօսելէն ետք, յառաջ գնաց՝ որ բարձրանայ Երուսաղէմ: 29 Երբ մօտեցաւ Բեթփազէի ու Բեթանիայի, այն լերան մօտ՝ որ Ձիթենիներու լեռ կը կոչուի, իր աշակերտներէն երկուքը դրկեց 30 եւ ըսաւ. «Գացէ՛ք մեր դիմացի գիւղը. երբ մտնէք անոր մէջ՝ պիտի գտնէ՛ք կապուած ւաւանակ մը, որուն վրայ բնա՛մ մարդ նստած չէ. արձակեցէ՛ք զայն ու բերէ՛ք: 31 Եթէ մէկը հարցնէ ձեզի. “Ինչո՞ւ կ’արձակէ՛ք”, սա՛ ըսէ՛ք անոր. “Տէրոջ պետք է”»: 32 Դրկուածները գացին, եւ գտան ինչպէս ըսած էր իրենց: 33 Մինչ ւաւանակը կ’արձակէին, անոր տերերը ըսին անոնց. «Ինչո՞ւ կ’արձակէ՛ք այդ ւաւանակը»: 34 Անոնք ալ ըսին. «Տէրոջ պետք է»: 35 Յիսուսի բերին զայն, եւ ւաւանակին վրայ ձգելով իրենց հանդերձները՝ հեծցուցին Յիսուսը: 36 Մինչ կ’երթար, մարդիկ իրենց հանդերձները կը փռէին ճամբային վրայ: 37 Երբ սլ մօտեցաւ ու Ձիթենիներու լերան գառիվայրէն կ’իջնէր, աշակերտներուն ամբողջ բազմութիւնը սկսաւ ուրախութեամբ բարձրաձայն Աստուած գովաբանել՝ այն բոլոր հրաշքներուն համար, որ տեսեր էին: 38 Եւ կ’ըսէին. «Օրհնեալ է այդ թագաւորը, որ կու գայ Տէրոջ անունով. երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու փառք՝ ամենաբարձր վայրերուն մէջ»: 39 Փարիսեցիներէն ոմանք բազմութեան մէջէն ըսին անոր. «Վարդապետ, յանդիմանէ՛ք քու աշակերտներդ»: 40 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Կը յայտարարեմ ձեզի. “Եթէ ատոնք լռեն՝ քարերը պիտի աղաղակեն”»: 41 Երբ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ եւ ըսաւ. 42 «Գո՛ւնէ այս օրուանդ մէջ զիսմայիբ քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուեցաւ աչքերդ: 43 Որովհետեւ օրերը պիտի

գան քու վրայ, երբ թշնամիներդ պատնէշ պիտի շինեն շուրջդ, պիտի պաշարեն քեզ, ամէն կողմէ պիտի սեղմեն քեզ, 44 եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ ու մէջդ եղած զաւակներդ. եւ ամենեւին քար մը քարի վրայ պիտի չթողուն մէջդ, քանի որ չգիտցար այցելութեանդ ատենը»: 45 Մտնելով տաճարը՝ սկսաւ դուրս հանել անոր մէջ ծախողներն ու գնողները, 46 եւ ըսաւ անոնց. «Գրուած է. “Իմ տունս աղօթքի տուն է”, բայց դուք ւաւակներու քարայր ըրիք զայն»: 47 Ամէն օր կը սորվեցնէր տաճարին մէջ: Իսկ քահանայապետները, դպիրներն ու ժողովուրդին գլխաւորները կը փնտռէին թէ ինչպէս կորսնցնեն զայն. 48 բայց չէին կրնար գտնել թէ ինչ ընեն, որովհետեւ ամբողջ ժողովուրդը շատ ուշադրութեամբ մտիկ կ’ընէր անոր:

20 Այդ օրերէն մէկը, երբ տաճարին մէջ կը սորվեցնէր ժողովուրդին եւ կ’աւետարանէր, քահանայապետներն ու դպիրները վրայ հասան՝ երեցներուն հետ, 2 եւ խօսեցան անոր՝ ըսելով. «Ըսէ՛ մեզի, ինչ իշխանութեամբ կ’ընես այդ բաները, կամ ո՞վ է այդ իշխանութիւնը քեզի տուողը»: 3 Ան ալ պատասխանեց անոնց. «Ես ալ ձեզի՛ հարցնեմ բան մը, եւ ըսէ՛ք ինձի. 4 “Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոցմէ”»: 5 Անոնք իրենց մէջ մտածեցին ու ըսին. 6 «Եթէ պատասխանենք. “Երկինքէն”, պիտի ըսէ. “Յապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր”: Իսկ եթէ պատասխանենք. “Մարդոցմէ”, ամբողջ ժողովուրդը պիտի քարկոծէ մեզ, որովհետեւ հաստատ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգարէ էր»: 7 Ուստի պատասխանեցին թէ չեն գիտեր ուրկէ՛ էր: 8 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ես ալ չեմ ըսեր ձեզի թէ ինչ իշխանութեամբ կ’ընեմ այդ բաները»: 9 Եւ սկսաւ սա՛ առակը ըսել ժողովուրդին. «Մարդ մը այգի տնկեց ու մշակներու յանձնեց զայն, եւ ճամբորդեց՝ երկար ժամանակի համար: 10 Ատենին՝ ծառայ մը դրկեց մշակներուն, որպէսզի այգիին պտուղէն տան անոր. իսկ մշակները ծեծեցին զայն ու պարապ ճամբեցին: 11 Ուրիշ ծառայ մըն ալ դրկեց. անոնք ծեծեցին նաեւ զայն, անպատուեցին եւ պարապ

ճամբեցին: 12 Երրորդ մը եւս դրկեց. անոնք վիրաւորեցին զայն ալ, ու դուրս հանեցին: 13 Ուստի այգիին տէրը ըսաւ. «Ինչ ընեմ. դրկեմ սիրելի որդիս, թերեւս պատկառին՝ տեսնելով զայն»: 14 Բայց մշակները՝ երբ տեսան զայն, մտածեցին իրարու հետ՝ ըսելով. «Այս է ժառանգորդը. եկէ՛ք սպաննենք զայն, որպէսզի ժառանգութիւնը մեզի մնայ»: 15 Եւ այգիէն դուրս հանեցին զայն ու սպաննեցին: Ուրեմն այգիին տէրը ինչ պիտի ընէ անոնց. 16 պիտի գայ ու կորսնցնէ այդ մշակները, եւ այգին պիտի տայ ուրիշներու»: 17 Երբ ասիկա լսեցին՝ ըսին. «Ամենեւին»: Ինք ալ նայեցաւ անոնց ու ըսաւ. «Հապա ինչ է սա՞ գրուածը. «Այն քարը՝ որ կառուցանողները մերժեցին, անիկայ եղաւ անկիւնաքարը»: 18 Ո՛վ որ իյնայ այդ քարին վրայ՝ պիտի կոտորտի, եւ որո՛ն վրայ որ իյնայ՝ պիտի փտորէ զայն»: 19 Քահանայապետներն ու դպիրները կը ջանային նոյն ժամուն ձեռք բարձրացնել անոր վրայ, բայց կը վախճային ժողովուրդէն. քանի որ ըմբռնեցին թէ այդ առակը խօսեցաւ իրենց դէմ: 20 Անոր վրայ հսկելով՝ դրկեցին քանի մը լրտեսներ, որոնք կեղծաւորութեամբ արդար կը ձեւացնէին իրենք զիրենք, որպէսզի խօսքով բռնեն զայն՝ տէրութեան ու կառավարիչին իշխանութեան մատնելու համար: 21 Հարցուցին անոր. «Վարդապետ, զիտենք թէ շիտակ կը խօսիս ու կը սորվեցնես, եւ աչառութիւն չես ըներ, հապա ճշմարտութեամբ կը սորվեցնես Աստուծոյ ճամբան: 22 Մեզի արտօնումձ է կայսրին տուրք տալ՝ թէ ոչ»: 23 Յիսուս՝ նշմարելով անոնց խորամանկութիւնը՝ ըսաւ անոնց. «Ինչո՞ւ կը փորձէք զիս: 24 Յոյց տուէ՛ք ինծի դահեկան մը. որո՞ն պատկերն ու գրութիւնը ունի վրան»: Անոնք պատասխանեցին. «Կայսրին»: 25 Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Ուրեմն ինչ որ կայսրինն է՝ տուէ՛ք կայսրին, եւ ինչ որ Աստուծոյ է՝ Աստուծոյ»: 26 Այսպէս՝ չկրցան իր խօսքերով բռնել զայն ժողովուրդին առջեւ, ու լռեցին՝ զարմանալով անոր պատասխանին վրայ: 27 Սաղուկեցիներէն ոմանք եկան (որոնք կը հակաճառեն թէ յարութիւն չկայ,)

եւ հարցուցին անոր. 28 «Վարդապետ, Մովսէս գրեց մեզի. “Եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի՝ կին մը ունենալով, բայց առանց զաւակի, անոր եղբայրը թող առնէ այդ կինը ու զարմ տայ իր եղբոր”: 29 Ուրեմն եօթը եղբայրներ կային: Առաջինը կին մը առնելով՝ անզաւակ մեռաւ: 30 Երկրորդն ալ առաւ այդ կինը եւ ինք ալ անզաւակ մեռաւ: 31 Երրորդն ալ առաւ զայն. նոյնպէս եօթն ալ, ու զաւակ չձգեցին եւ մեռան: 32 Ամենէն ետք կինն ալ մեռաւ: 33 Ուրեմն յարութեան ատեն՝ անոնցմէ որո՞ն կինը պիտի ըլլայ, որովհետեւ եօթն ալ ունեցան զայն իբր կին»: 34 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Այս աշխարհի որդիները կ’ամուսնանան եւ ամուսնութեան կը տրուին: (ձԹՅ Գ165) 35 Բայց անոնք՝ որ պիտի արժանանան հասնիլ այն աշխարհին ու մեռելներէն յարութեան, ո՛չ պիտի ամուսնանան, ո՛չ ալ ամուսնութեան պիտի տրուին, (ձԹՅ Գ165) 36 քանի որ ս’լ չեն կրնար մեռնիլ. արդարեւ հրեշտակներուն հաւասար են եւ Աստուծոյ որդիներ են, յարութեան որդիներ ըլլալով: 37 Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելը՝ Մովսէս ալ ցոյց տուաւ մորենիին պատմութեան մէջ, երբ կը կոչէ Տէրը՝ “Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը”: 38 Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա՝ ողջերուն, որովհետեւ անոր համար՝ բոլորը կ’ապրին»: 39 Դպիրներէն ոմանք ըսին. «Վարդապետ, ճիշդ ըսիր»: 40 Եւ ս’լ չէին յանդգներ բան մը հարցնել անոր: 41 Ըսաւ անոնց. «Ինչպէս կ’ըսեն թէ “Քրիստոս Դաւիթի որդին է”: 42 Դաւիթ ինք Սաղմոսներու զիրքին մէջ կ’ըսէ. “Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. «Բազմէ՛ իմ աջ կողմս, 43 մինչեւ որ քու թշնամիներդ պատուանդան դնեմ ոտքերուդ»”: 44 Ուրեմն Դաւիթ զայն Տէր կը կոչէ. հապա ինչպէս իր որդին կ’ըլլայ ան»: 45 Ամբողջ ժողովուրդին առջեւ ըսաւ իր աշակերտներուն. 46 «Չգուշացէ՛ք դպիրներէն, որոնք կ’ուզեն երկայն պարեգօտներով շքիլ, կը սիրեն բարեւները՝ հրապարակներուն վրայ, առաջին աթոռները՝ ժողովարաններու մէջ, եւ առաջին բազմոցները՝ ընթրիքներու մէջ. 47 որոնք այրիներուն

տուները կը լափեն, ու մարդոց երեւնալու համար՝ աղօթքը կ'երկարեն: Անոնք աւելի խստութեամբ պիտի դատուին»:

21 Մինչ կը նայէր, տեսաւ հարուստները՝ որ գանձանակը կը ձգէին իրենց ընծաները: **2** Տնանկ այրի մըն ալ տեսաւ, որ երկու լումայ ձգեց հոն: **3** Ուստի ըսաւ. «Շշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ այս աղքատ այրին՝ բոլորէն աւելի ձգեց. **4** որովհետեւ անոնք իրենց առատութենէն ձգեցին Աստուծոյ ընծաներուն մէջ, բայց ասիկա ձգեց իր կարօտութենէն՝ իր ամբողջ ունեցած ապրուստը»: **5** Երբ ոմանք կ'ըսէին տաճարին մասին թէ «գարդարուած է գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով», **6** ըսաւ. «Անոնք որ կը տեսնէք, օրերը պիտի գան, երբ քար քարի վրայ պիտի չմնայ, ամէնը պիտի քակուի»: **7** Հարցուցին իրեն. «Վարդապետ, երբ պիտի ըլլայ ատիկա, եւ ինչ է նշանը՝ թէ այդ բաները պիտի ըլլան»: **8** Ան ալ ըսաւ. «Չգուշացէք որ չմտորիք. որովհետեւ շատեր պիտի գան իմ անունով» ըսելով. «Ես եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտեցած է». ուրեմն մի՛ երթաք անոնց ետեւէն: **9** Բայց երբ լւէք պատերազմներու եւ խառնակութիւններու մասին՝ մի՛ սարսափիք, որովհետեւ պէտք է որ նախ այդ բաները ըլլան, բայց վախճանը իսկոյն չէ»: **10** Այն ատեն ըսաւ անոնց. «Ազգ ազգի դէմ պիտի ելլէ, եւ թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան դէմ. **11** տեղ-տեղ մեծ երկրաշարժներ պիտի ըլլան, սովեր ու ժանտախտներ. նաեւ երկինքէն սոսկալի բաներ եւ մեծ նշաններ պիտի ըլլան: **12** Բայց այս բաներէն առաջ՝ իրենց ձեռքերը պիտի բարձրացնեն ձեր վրայ ու հալածեն ձեզ. ժողովարաններու եւ բանտերու պիտի մատնեն, ու թագաւորներու եւ կառավարիչներու առջեւ պիտի տարուիք՝ իմ անունիս համար: **13** Եւ ասիկա վկայութեան ամիթի պիտի յանգի ձեզի համար: **14** Ուրեմն որոշեցէք որ նախապէս չմտածէք՝ թէ ինչպէս պիտի պաշտպանէք դուք ձեզ: **15** Որովհետեւ ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ, որուն պիտի չկարենան ընդդիմախօսել կամ դիմադրել ձեր բոլոր

հակառակորդները: **16** Պիտի մատնուիք ծնողներէ, եղբայրներէ, ազգականներէ եւ բարեկամներէ, ու ձեզմէ ոմանք պիտի մեռցուին: **17** Բոլորին ատելի պիտի ըլլաք իմ անունիս համար. **18** բայց մա՞զ մը պիտի չկորսուի ձեր գլուխէն: **19** Ձեր համբերութեամբ պիտի տիրանաք ձեր անձերուն»: **20** «Երբ տեսնէք Երուսաղէմը՝ չորս կողմէն զօրքերով շրջապատուած, այն ատեն գիտցէք թէ մօտ է անոր անկումը: **21** Այն ատեն Հրեաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին, եւ անոր մէջ եղողները թող հեռանան, ու անոնք որ արտերն են՝ թող չմտնեն անոր մէջ. **22** որովհետեւ այդ օրերը՝ վրէժխնդրութեան օրեր են, որպէսզի իրագործուին բոլոր գրուածները: **23** Բայց վայ այդ օրերը յի եղողներուն եւ ծիծ տուողներուն, որովհետեւ մեծ հարկադրանք պիտի ըլլայ երկրի վրայ, ու բարկութիւն պիտի գայ այս ժողովուրդին վրայ: **24** Եւ սուրի բերանով պիտի իյնան, բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին, ու Երուսաղէմը հեթանոսներուն ոտքի կոխան պիտի ըլլայ՝ մինչեւ որ լրանան հեթանոսներուն ժամանակները»: **25** «Եւ արեւին, լուսինին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան, երկրի վրայ՝ ազգերը վարանուճով պիտի կսկծին, եւ ծովն ու ալիքները պիտի գոռան: **26** Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին իրենց վախէն եւ երկրագունդին վրայ եկող բաներուն սպասելէն, որովհետեւ երկինքի զօրութիւնները պիտի սարսին: **27** Այն ատեն պիտի տեսնեն մարդու Որդին ամպի մէջ եկած՝ զօրութեամբ ու մեծ փառքով: **28** Երբ այս բաները սկսին ըլլալ, ելէք եւ վերցուցէք ձեր գլուխը, որովհետեւ ձեր ազատագրութիւնը կը մօտենայ»: **29** Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց. «Տեսէք թզենին ու բոլոր ծառերը: **30** Երբ արդէն բողբոջին, տեսնելով դուք ձեզմէ կը գիտնաք թէ արդէն ամառը մօտ է: **31** Նոյնպէս դուք՝ երբ եղած տեսնէք ասոնք, գիտցէք թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է: **32** Շշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Այս սերունդը պիտի չանցնի, մինչեւ որ այս բոլոր բաները ըլլան»: **33** Երկինքն ու երկիրը պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին»: **34**

«Ուշադիր եղէք դուք ձեզի, որպէսզի
ձեր սիրտերը չծանրանան կերուխուռով,
արբեցութեամբ եւ այս կեանքին հոգեբով,
ու այդ օրը անակնկալօրէն չհասնի
ձեր վրայ. 35 որովհետեւ վարմի մը
պէս պիտի հասնի ամբողջ երկրի բոլոր
բնակիչներուն վրայ: 36 Ուրեմն հսկեցէք
եւ ամէն ատեն աղերսեցէք, որպէսզի
արժանանաք գերծ մնալու այս բոլորէն՝
որոնք պիտի ըլլան, ու կայնելու մարդու
Որդիին առջեւ»: 37 Յիսուս ցերեկները
կը սորվեցներ տաճարին մէջ. իսկ
գիշերները՝ դուրս կ'ելլէր ու կը կենար
Ձիթենիներու կոչուած լեռը: 38 Ամբողջ
ժողովուրդը ամտուն կանուխ կ'երթար
իրեն՝ տաճարին մէջ լսելու իր խօսքերը:

22 Բաղարջակերքի տօնը՝ որ Չատիկ
կը կոչուէր՝ մօտեցաւ, 2 եւ
բահանայապետներն ու դպիրները կը
փնտռէին թէ ինչպէս մեռցնեն զայն,
բանի որ կը վախճային ժողովուրդէն:
3 Սատանան մտաւ Իսկարիովտացի
մականուանեալ Յուդայի ներսը, որ
տասներկուքէն մէկն էր, 4 եւ ան գնաց
բանակցելու բահանայապետներուն ու
մեծաւորներուն հետ՝ թէ ինչպէս մատնէ
զայն անոնց: 5 Անոնք ուրախացան
եւ միաձայնեցան դրամ տալ անոր: 6
Ինք ալ խոստացաւ, ու կը փնտռէր
պատեհութիւն մը զայն մատնելու անոնց՝
առանց բազմութեան: 7 Բաղարջակերքի
օրը եկաւ, երբ պետք էր մորթել զատիկը:
8 Ուստի որկեց Պետրոսն ու Յովհաննէսը՝
ըսելով. «Գացէք, պատրաստեցէք
մեզի զատիկը՝ որպէսզի ուտենք»: 9
Անոնք ալ ըսին անոր. «Ո՛րք կ'ուզես
որ պատրաստենք»: 10 Ըսաւ անոնց.
«Ահա՛ երբ մտնէք քաղաքը, մարդ մը
պիտի հանդիպի ձեզի՝ որ ուսին վրայ
ունի ջուրի սափոր մը. հետեւեցէք անոր
մինչեւ այն տունը՝ ուր ինք կը մտնէ, 11 եւ
ըսէք տանտիրոջ. «Վարդապետը կ'ըսէ
քեզի. "Ո՛րք է իջեւանը, ուր պիտի ուտեն
զատիկը աշակերտներուս հետ": 12 Ան ալ
պիտի ցուցնէ ձեզի կահաւորուած մեծ
վերնայարկ մը. հոն պատրաստեցէք»: 13
Գացին, գտան ինչպէս ըսաւ իրենց, եւ
պատրաստեցին զատիկը: 14 Երբ ժամը
հասաւ՝ սեղան նստաւ, ու տասներկու

առաքեալները իրեն հետ: 15 Եւ ըսաւ
անոնց. «Չափազանց ցանկացի որ
այս զատիկը ուտեն ձեզի հետ՝ իմ
չարչարուելիս առաջ. 16 որովհետեւ կը
յայտարարեմ ձեզի. "Ա՛յ բնաւ պիտի
չուտեն ասկէ, մինչեւ որ իրագործուի
Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ"»: 17
Ու բաժակը առաւ, շնորհակալ եղաւ
եւ ըսաւ. «Առէք ասիկա ու բաժնեցէք
ձեր մէջ: 18 Արդարեւ կը յայտարարեմ
ձեզի. "Բնաւ որթատունկին բերքէն
պիտի չխմեն, մինչեւ որ գայ Աստուծոյ
թագաւորութիւնը"»: 19 Ապա հաց առաւ,
շնորհակալ եղաւ, կտրեց ու տուաւ
անոնց, եւ ըսաւ. «Ա՛յս է իմ մարմինս՝ որ
կը տրուի ձեզի համար. ըրէք ասիկա՝
իմ յիշատակիս համար»: 20 Նոյնպէս ալ
բաժակը առաւ ընթրիքէն ետք, եւ ըսաւ.
«Այս բաժակը նոր ուխտն է՝ իմ արիւնովս,
որ կը թափուի ձեզի համար»: 21 «Բայց
ահա՛ զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ՝
այս սեղանին վրայ է: 22 Իրաւ է թէ մարդու
Որդին կ'երթայ՝ ինչպէս սահմանուած է.
Բայց վայ այն մարդուն՝ որուն միջոցով
կը մատնուի ան»: 23 Անոնք ալ սկսան
հարցնել իրարու թէ իրենցմէ ո՞վ էր՝ որ
պիտի ընէր այդ բանը: 24 Վե՛՛՛՛՛ մըն ալ
եղաւ անոնց մէջ, թէ իրենցմէ ո՞վ պիտի
համարուի մեծագոյնը: 25 Ան ալ ըսաւ
անոնց. «Յեթանոսներուն թագաւորները
կը տիրեն իրենց, եւ անոնք որ կ'իշխեն
իրենց վրայ՝ բարերար կը կոչուին: 26
Բայց դուք այնպէս պետք չէ ըլլաք.
հապա ան որ ձեր մէջ մեծագոյնն է՝
կրտսերին պէս թող ըլլա, ու հրամայողը՝
սպասարկուին պէս: 27 Զանի որ ո՞վ է
մեծը, սեղան նստողը՝ թէ սպասարկուն:
Միթէ սեղան նստողը չէ՞. սակայն ես
ձեր մէջ սպասարկուի մը պէս եմ: 28 Եւ
դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը
մնայիք փորձութիւններուս մէջ. 29 ես ալ
թագաւորութիւն մը կը կտակեն ձեզի,
ինչպէս իմ Յայրս թագաւորութիւն մը
կտակեց ինծի. 30 որպէսզի դուք ուտէք ու
խմէք իմ սեղանէս՝ իմ թագաւորութեանս
մէջ, եւ բազմիք գահերու վրայ՝ դատելու
Իսրայէլի տասներկու տոհմերը»: 31
Տէրը ըսաւ. «Միմոն, Սիմոն, ահա՛
Սատանան շատ ուզեց խարբալէ ձեզ
ցորենի պէս: 32 Բայց ես աղերսեցի քեզի

համար, որպէսզի հաւատքդ չպակսի. անոր շուրջը եղողները տեսան ինչ
 եւ դուն երբ դարձի գաս՝ եղբայրներդ
 որ պիտի ըլլար, ըսին անոր. «Տէր,
 այլ ամբացուր»: 33 Իսկ ինք ըսաւ անոր.
 «Տէր, ես պատրաստ եմ քեզի հետ թէ՛
 բանտ երթալու, թէ՛ մեռնելու»: 34 Ան ալ
 ըսաւ. «Պետրո՛ս, կը յայտարարեմ քեզի.
 “Այսօր աքաղաղը պիտի չկանչէ, մինչեւ
 որ դուն երեք անգամ ուրանաս՝ թէ զիս
 կը ճանչնաս”»: 35 Նաեւ ըսաւ անոնց.
 «Երբ դրկեցի ձեզ առանց քսակի, պարկի
 ու կօշիկներու, որեւէ բան պակսեցան.
 ձեզի»։ 36 Անոնք ալ ըսին. «Ո՛չ մէկ բան»։
 Յետոյ ըսաւ. «Բայց հիմա՝ ան որ քսակ
 ունի՝ թող առնէ զայն, նմանապէս պարկը.
 եւ ան որ սուր չունի, թող ծախէ իր
 հանդերձը ու սուր մը գնէ իրեն։ 37 Քանի
 որ կը յայտարարեմ ձեզի թէ պետք
 է որ սա՛ գրուածն ալ կատարուի իմ
 վրաս. “Անօրէններու հետ սեպուեցաւ”.
 որովհետեւ աւարտելու վրայ են ինծի
 վերաբերող բաները»։ 38 Անոնք ալ ըսին.
 «Տէր, ահա՛ հոս երկու սուր կայ»։ Ան ալ
 ըսաւ անոնց. «Կը բաւէ»։ 39 Յետոյ դուրս
 ելլելով՝ իր սովորութեան համաձայն
 գնաց Ձիթենիներու լեռը. աշակերտներն
 ալ հետեւեցան իրեն։ 40 Երբ հասաւ
 այդ տեղը՝ ըսաւ անոնց. «Աղօթեցէ՛ք՝
 որպէսզի փորձութեան մէջ չմտնէք»։ 41
 Ապա մեկուսացաւ անոնցմէ՝ քարոնկեցի
 մը չափ, ու ծնրադրելով՝ կ'աղօթէր 42 եւ
 կ'ըսէր. «Յայր, եթէ փափաքիս՝ հեռացրուր
 այս բաժակը ինձմէ. բայց ո՛չ թէ իմ
 կամքս՝ հապա քրկող թող ըլլայ»։ 43
 Երկինքէն հրեշտակ մը երեւցաւ իրեն,
 ու կը զօրացնէր զինք։ Եզնաժամի մէջ
 ըլլալով՝ աւելի՛ ջերմեռանդութեամբ
 կ'աղօթէր, 44 եւ իր քրտինքը՝ գետին
 ինկող արիւնի մեծ կաթիլներու պէս
 էր։ 45 Աղօթքէն կանգնելով՝ եկաւ
 աշակերտներուն քով, ու գտաւ զանոնք՝
 տրտմութենէն քնացած։ 46 Ըսաւ
 անոնց. «Ինչո՞ւ կը քնանաք. կանգնեցէ՛ք
 եւ աղօթեցէ՛ք, որպէսզի չմտնէք
 փորձութեան մէջ»։ 47 Երբ դեռ կը խօսէր,
 ահա՛ բազմութիւն մը եկաւ. Յուդա
 կոչուածն ալ՝ տասներկուքէն մէկը՝
 կ'երթար անոր առջեւէն, ու մօտեցաւ
 Յիսուսի՝ որպէսզի համբուրէ զայն։ 48
 Յիսուս ըսաւ անոր. «Յուդա՛, համբուրելով
 կը մատնես մարդու Որդին»։ 49 Երբ

Ըսաւ անոնց. «Եթէ ըսեմ ալ ձեզի՝ պիտի չհաւատաք. 68 ու եթէ հարցնեմ ձեզի բան մը՝ պիտի չպատասխանէք ինծի, ոչ ալ պիտի արձակէք զիս: 69 Ասկէ ետք՝ մարդու Որդին պիտի բազմի Աստուծոյ զօրութեան աջ կողմը»: 70 Բոլորը ըսին. «Ուրեմն դուն Աստուծոյ Որդին ես»: Ինք ալ ըսաւ անոնց. «Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ»: 71 Եւ անոնք ըսին. «Ա՛յ ինչ պետք ունինք վկայութեան, որովհետեւ մենք իսկ լսեցինք անոր բերանէն»:

23 Անոնց ամբողջ բազմութիւնը կանգնեցաւ, տարին զայն Պիղատոսի, 2 եւ սկսան ամբաստանել զինք ու ըսել. «Ասիկա գտանք, որ կը խտորեցնէր մեր ազգը, կ'արգիլէր կայսրին հարկ տալ, եւ կ'ըսէր իր մասին թէ ինք Քրիստոսն է՝ թագաւորը»: 3 Պիղատոս հարցուց անոր. «Դո՛ւն ես Յրեաներուն թագաւորը»: Ան ալ պատասխանեց անոր. «Դո՛ւն կ'ըսես»: 4 Ուստի Պիղատոս ըսաւ քահանայապետներուն եւ բազմութեան. «Ես ոչ մէկ յանցանք կը գտնեմ այս մարդուն վրայ»: 5 Բայց անոնք կը պնդէին ու կ'ըսէին. «Կը գրգռէ ժողովուրդը, եւ կը սորվեցնէ ամբողջ Յրեաստանի մէջ՝ Գալիլեայէն սկսած մինչեւ այստեղ»: 6 Պիղատոս՝ լսելով Գալիլեայի մասին՝ հարցուց թէ այդ մարդը Գալիլեացի է: 7 Երբ զիտցաւ թէ Յերովդէսի իշխանութեան կը պատկանի՝ դրկեց զայն Յերովդէսի, քանի որ ան ալ Երուսաղէմ էր այդ օրերը: 8 Երբ Յերովդէս տեսաւ Յիսուսը՝ չափազանց ուրախացաւ, որովհետեւ շատրոնց կ'ուզէր տեսնել զայն. քանի որ շատ բաներ լսած էր անոր մասին, ու կը յուսար տեսնել նշան մը՝ կատարուած անով: 9 Շատ խօսքերով հարցաքննեց զայն, բայց ան ոչինչ պատասխանեց անոր: 10 Քահանայապետներն ու դպիրներն ալ կեցած էին, եւ սաստիկ կ'ամբաստանէին զինք: 11 Յերովդէս ալ՝ իր զօրականներուն հետ՝ անարգեց զայն, ու ծաղրելէն ետք՝ հազգուց անոր փառահեղ տարագ մը եւ ետ դրկեց Պիղատոսի: 12 Այդ օրը Պիղատոս ու Յերովդէս բարեկամ եղան իրարու հետ.

որովհետեւ նախապէս թշնամութիւն կար իրենց միջեւ: 13 Պիղատոս հաւաքեց քահանայապետները, պետերն ու ժողովուրդը, 14 եւ ըսաւ անոնց. «Այս մարդը բերիք առջեւ՝ ժողովուրդը խտորեցնողի մը պէս, բայց ես՝ ձեր առջեւ հարցաքննելով՝ ձեր ամբաստանութիւններէն ոչ մէկ յանցանք գտայ այս մարդուն վրայ, 15 ոչ ալ Յերովդէս, որովհետեւ անոր դրկեցի ձեզ. եւ ասի մահուան արժանի ոչինչ ըրած է: 16 Ուրեմն պատժեմ զայն, ու արձակեմ»: 17 (Արդարեւ տօնին ատենը՝ հարկ էր որ մէկը արձակէր անոնց:) 18 Ամբողջ բազմութիւնը միասին աղաղակեց. «Վերցնուր ասիկա, եւ Բարաքքան արձակէ մեզի» 19 (որ բանտը նետուած էր՝ քաղաքին մէջ եղած ապստամբութեան մը ու մարդասպանութեան համար): 20 Իսկ Պիղատոս՝ ուզելով Յիսուսը արձակել՝ դարձեալ խօսեցաւ անոնց: 21 Բայց անոնք կը զոչէին. «Խաչէ, խաչէ զայն»: 22 Ինք երրորդ անգամ ըսաւ անոնց. «Բայց ինչ չարիք ըրած է. ես մահուան արժանի ոչ մէկ պատճառ գտայ անոր վրայ. ուրեմն պատժեմ զայն եւ արձակեմ»: 23 Իսկ անոնք կը պնդէին բարձրաձայն աղաղակներով ու կը պահանջէին որ խաչուի. եւ անոնց ու քահանայապետներուն ձայները յաղթեցին: 24 Ուստի Պիղատոս վճռեց որ անոնց պահանջածը ըլլայ: 25 Արձակեց անոնց՝ իրենց պահանջած մարդը, որ բանտը նետուած էր ապստամբութեան ու մարդասպանութեան համար, իսկ յանձնեց Յիսուսը անոնց կամբին: 26 Երբ կը տանէին զայն, բռնեցին Սիմոն Կիւրենացի կոչուած մէկը՝ որ արտէն կու գար, եւ դրին խաչը անոր վրայ, որպէսզի կրէ Յիսուսի ետեւէն: 27 Ժողովուրդը կը հետեւէր անոր՝ մեծ բազմութեամբ, նաեւ կիներ՝ որոնք կը հեծօծէին ու կ'ողբային անոր վրայ: 28 Յիսուս դարձաւ անոնց եւ ըսաւ. «Երուսաղէմի՛ աղջիկներ, մի՛ լաք իմ վրաս, հապա լացէք դուք ձեր վրայ ու ձեր գաւակներուն վրայ: 29 Որովհետեւ ասիմ կու գամ օրերը՝ որոնց մէջ պիտի ըսես. “Երանի՛ ամուլներուն եւ այն որովայններուն՝ որոնք չծնան, ու ծիծերուն՝ որոնք կաթ չտուին”»: 30

Այն ատեն պիտի սկսին ըսել լեռներուն.
«Ինկէք մեր վրայ», ու բլուրներուն.
«Ճածկեցէք մեզ»: 31 Որովհետեւ եթէ
այնպէս կ'ընեն դալար փայտին, հապա
ինչ պիտի ընեն չորին»: 32 Երկու ուրիշներ
ալ՝ չարագործներ՝ տարին անոր հետ,
որպէսզի մեռցուին: 33 Երբ հասան
Գագաթ կոչուած տեղը, հոն խաչեցին
զայն եւ այդ չարագործներն ալ, մէկը աջ
կողմը ու միւսը ձախ կողմը: 34 Յիսուս
ըսաւ. «Յայր, ներէ անոնց, որովհետեւ
չեն գիտեր թէ ինչ կ'ընեն»: Յետոյ անոր
հանդերձները բաժնելու ատեն՝ վիճակ
ձգեցին: 35 Ժողովուրդը կայնած՝ կը
դիտէր. պետերն ալ անոնց հետ կը
քամահրէին զայն ու կ'ըսէին. «Ուրիշները
փրկեց, ինքզինքն ալ թող փրկէ, եթէ ինք
Է Քրիստոսը՝ Աստուծոյ ընտրեալը»: 36
Չինուորներն ալ կը ծաղրէին զայն. կու
զային առջեւը, քացախ կը մատուցանէին
անոր, 37 ու կ'ըսէին. «Եթէ դուն ես
Յրեաներուն թագաւորը, փրկէ դուն քեզ»:
38 Եւ գրութիւն մը գրուած էր անոր վրայ՝
յունարէն, լատիներէն ու եբրայերէն
գիրերով. «Ա՛յս Է Յրեաներուն թագաւորը»:
39 Այդ կախուած չարագործներէն մէկը
կը հայհոյէր անոր ու կ'ըսէր. «Եթէ դուն
ես Քրիստոսը, փրկէ դուն քեզ, նաեւ
մեզ»: 40 Իսկ միւսը՝ յանդիմանելով զայն՝
ըսաւ. «Դուն չէս վախնար Աստուծոյ,
որովհետեւ նոյն դատապարտութեան
մէջ ես: 41 Մենք՝ իսկապէս արդարաբար,
քանի որ ահա՛ կը ստանանք մեր
ըրածներուն արժանաւոր հատուցումը.
բայց ասիկա անտեղի ո՛չ մէկ բան ըրաւ»:
42 Եւ ըսաւ Յիսուսի. «Տէր, յիշէ զիս՝
երբ գաս քու թագաւորութեամբդ»: 43
Յիսուս ալ ըսաւ անոր. «Ճշմարտապէս
կը յայտարարեմ քեզի. «Դուն այսօր ինծի
հետ պիտի ըլլաս դրախտին մէջ»»: 44
Գրեթէ վեցերորդ ժամն՝ էր, երբ խաւար
եղաւ ամբողջ երկրին վրայ՝ մինչեւ ժամը
ինը. արեւը խաւարեցաւ, 45 ու տաճարին
վարագոյրը պատռեցաւ մէջտեղէն: 46
Յիսուս բարձրաձայն գոչեց. «Յայր, քոն
ձեռքերուդ մէջ կ'աւանդես իմ հոգիս»: 47
Յարիւրապետը՝ տեսնելով պատահածը՝
փառաբանեց Աստուած եւ ըսաւ.
«Ի՛րապէս այս մարդը արդար էր»: 48 Այս

տեսարանը դիտելու համար հաւաքուած
ամբողջ բազմութիւնը՝ պատահածները
տեսնելով՝ կը ծեծէր կուրծքը ու կը
վերադառնար: 49 Իր բոլոր ծանօթներն ալ
հեռուն կայնած էին, նոյնպէս ալ կիները՝
որ ուղեկցեր էին իրեն Գալիլեայէն, եւ
կը տեսնէին այս բաները: 50 Մարդ մը
կար՝ Յովսէփ անունով, որ խորհրդական
էր, բարի եւ արդար մարդ մը, 51
(ասիկա հաւանութիւն տուած չէր անոնց
ծրագիրին ու արարքին,) Յրեաներուն
Արիմաթեա քաղաքէն. ինք ալ կը սպասէր
Աստուծոյ թագաւորութեան: 52 Ասիկա
զնաց Պիղատոսի քով եւ խնդրեց Յիսուսի
մարմինը: 53 Ու խաչէն իջեցնելով զայն՝
փաթեց կտաւով եւ դրաւ վիմափոր
գերեզմանի մը մէջ, ուր բնաւ մէկը
դրուած չէր: 54 Այդ օրը Ուրբաթ էր, ու
Շաբաթը պիտի սկսէր: 55 Այն կիները՝
որ անոր հետ եկեր էին Գալիլեայէն՝
հետեւեցան ու տեսան գերեզմանը,
եւ թէ ինչպէս հոն դրուեցաւ անոր
մարմինը: 56 Ու վերադառնալով՝ բոյրեր
եւ օծանելիքներ պատրաստեցին, ու
Շաբաթ օրը հանգչեցան՝ պատուիրանին
համաձայն:

24 Մէկշաբթի օրը՝ առտուն շատ
կանուխ՝ եկան գերեզմանը, ու բերին
այն բոյրերը՝ որ պատրաստած էին.
ուրիշ ոմանք ալ եկան անոնց հետ:
2 Գտան քարը՝ գերեզմանէն մէկդի
գլորուած, 3 ու ներս մտնելով՝ հոն
չգտան Տէր Յիսուսի մարմինը: 4 Երբ մեծ
տարակոյսի մէջ էին այս մասին, ահա՛
երկու մարդիկ՝ լուսափայլ տարագով՝
հասան անոնց: 5 Քանի վախցած ըլլալով՝
խոնարհեցուցին իրենց երեսները դէպի
գետին, այդ մարդիկը ըսին անոնց. «Ինչո՞ւ
ողջը կը փնտռէք մեռելներուն մէջ: 6
Ան հոս չէ, հապա յարութիւն առաւ.
յիշեցէք թէ ինչպէս խօսեցաւ ձեզի,
երբ դեռ Գալիլեայի մէջ էր, ըսելով. 7
«Մարդու Որդին պետք է որ մատնուի
մեղաւոր մարդոց ձեռքը, խաչուի, եւ
յարութիւն առնէ երրորդ օրը»»: 8
Այն ատեն յիշեցին անոր խօսքերը,
9 ու վերադառնալով գերեզմանէն՝
պատմեցին այս բոլորը տասնմէկին
եւ ուրիշներու: 10 Այս կիներն էին՝
Մարիամ Մագդաղենացին, Յովհաննա,

Յակոբոսի մայրը՝ Մարիամ, եւ անոնց չէր այսպէս չարչարուէր, ու մտներ իր հետ ուրիշներ ալ, որոնք պատմեցին այս քաները առաքելներուն: 11 Սակայն ասոնց առջեւ զառանցանք թուեցան անոնց խօսքերը, ու չէին հաւատար անոնց: 12 Բայց Պետրոս կանգնեցաւ եւ վազեց դէպի գերեզմանը. ծռելով՝ տեսաւ թէ լաթերը առանձին դրուած էին, ու գնաց՝ ինքնիրեն զարմանալով այդ պատահածին վրայ: 13 Եւ ահա նոյն օրը աշակերտներէն երկուքը կ'երթային Էմմաուս անունով զիւր մը, որ Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր: 14 Անոնք կը խօսէին իրարու հետ այս բոլոր պատահարներուն մասին: 15 Մինչ անոնք կը խօսակցէին ու կը վիճաբանէին, Յիսուս ինք ալ՝ մօտենալով՝ կ'երթար անոնց հետ. 16 բայց անոնց աչքերը ծածկուած էին, որպէսզի չճանչնան զինք: 17 Եւ ըսաւ անոնց. «Ինչի մասին կը խօսակցիք՝ իրարու հետ քայելով, ու տրտում ալ էք»: 18 Անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը Կղեովպաս էր, պատասխանեց անոր. «Միայն դո՛ւն ես որ՝ Երուսաղէմի մէջ պանդխտացած ըլլալով՝ չես գիտեր թէ ինչեր պատահեցան հոն, այս օրերս»: 19 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ինչ»: Անոնք ալ ըսին անոր. «Ինչ որ կը վերաբերի Նազովրեցի Յիսուսի, որ գործով ու խօսքով եղաւ զօրաւոր մարգարէ մը՝ Աստուծոյ եւ ամբողջ ժողովուրդին առջեւ. 20 ինչպէս քահանայապետներն ու մեր պետերը մահուան մատնեցին զայն, եւ խաչեցին: 21 Իսկ մենք կը յուսայինք թէ ինքն էր որ պիտի ազատագրէր Իսրայէլը: Բացի այս բոլորէն՝ այս երրորդ օրն է, որ այս բաները պատահեցան: 22 Նոյնիսկ մեր մէջէն քանի մը կիներ շշմեցուցին մեզ. անոնք առտու կանուխ զացին գերեզմանը, 23 ու չգտնելով անոր մարմինը՝ եկան եւ ըսին թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ «ան ողջ է»: 24 Մեզմէ ոմանք ալ զացին գերեզմանը, ու այնպէս գտան՝ ինչպէս ըսին այդ կիները. սակայն չտեսան զինք»: 25 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ո՛վ յիմարներ եւ անդադամիտներ՝ հաւատալու այն բաները՝ որոնք գրուած են իմ մասիս բոլոր բաներուն, որ մարգարէները Մովսէսի Օրէնքին մէջ, Մարգարէներուն խօսեցան: 26 Միթէ Բրիստոս պետք մէջ եւ Սաղմոսներուն մէջ»: 45 Այն

ատեն բացաւ անոնց միտքերը՝ որպէսզի
հասկնան Գիրքերը, 46 ու ըսաւ անոնց.
«Ա՛յս գրուած է, եւ այսպէս պէտք էր որ
Քրիստոս չարչարուէր, ու մեռելներէն
յարութիւն առնէր երրորդ օրը. 47 եւ
անոր անունով ապաշխարութիւն ու
մեղքերու ներում քարոզուէր բոլոր
ազգերուն մէջ՝ սկսելով Երուսաղէմէն:
48 Դո՛ւք էք այս բաներուն վկաները: 49
Եւ ահա՛ ես կը դրկեմ ձեր վրայ իմ Յօրս
խոստումը. բայց դուք կեցէք Երուսաղէմ
քաղաքին մէջ, մինչեւ որ բարձրէն
դրկուած զօրութիւն հագնիք»: 50 Ու դուրս
հանեց զանոնք՝ մինչեւ Բեթանիա, եւ
իր ձեռքերը վերցնելով՝ օրհնեց զանոնք:
51 Մինչ կ'օրհնէր զանոնք՝ գատուեցաւ
անոնցմէ, ու վերացաւ երկինք: 52 Անոնք
ալ երկրպագելով անոր՝ վերադարձան
Երուսաղէմ մեծ ուրախութեամբ: 53 Եւ
ամէն ատեն տաճարին մէջ էին, ու կը
գովաբանէին եւ կ'օրհնէին Աստուած:
Ամեն:

ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ

1 Սկիզբէն էր Խօսքը, ու Խօսքը
Աստուծոյ թով էր, եւ Խօսքը Աստուած
էր. **2** ան սկիզբէն Աստուծոյ թով էր:
3 Ամեն ինչ եղաւ անով. եղածներէն ո՛չ
մէկը եղաւ առանց անոր: **4** Կեանքը
անով էր, ու կեանքը մարդոց լոյսն
էր. **5** լոյսը կը փայլէր խաւարի մէջ,
բայց խաւարը չճանչցաւ զայն: **6**
Աստուծմէ դրկուած մարդ մը կար՝ որուն
անունը Յովհաննէս էր: **7** Ասիկա եկաւ
վկայութեան համար՝ որ վկայէ Լոյսին
մասին, որպէսզի բոլորը հաւատան անոր
միջոցով: **8** Ինք չէր այդ Լոյսը, հապա
եկաւ՝ որպէսզի վկայէ Լոյսին մասին: **9**
Ճշմարիտ Լոյսը ան էր՝ որ կը լուսաւորէ
աշխարհ եկող՝՝ ամեն մարդ: **10** Ինք
աշխարհի մէջ էր, եւ աշխարհը եղաւ
իրմով, բայց աշխարհը չճանչցաւ զինք:
11 Իրեններուն եկաւ, սակայն իրենները
չընդունեցին զինք: **12** Բայց անոնց՝
որ ընդունեցին զինք՝ անոնց՝ որ կը
հաւատան իր անունին՝ իրաւասութիւն
տուաւ Աստուծոյ զաւակներ ըլլալու: **13**
Անոնք ո՛չ արիւնէն եւ ո՛չ մարմնի կամբէն
ծնան, ո՛չ ալ մարդու կամբէն, հապա՝
Աստուծմէ: **14** Եւ Խօսքը մարմին եղաւ
ու մեր մէջ բնակեցաւ, (եւ դիտեցինք
անոր փառքը՝ Յօրը միածինի փառքին
պէս,) շնորհքով ու ճշմարտութեամբ
լեցուն: **15** Յովհաննէս վկայեց անոր
մասին, եւ աղաղակեց. «Ասիկա է ան՝
որուն մասին կ'ըսէի. "Ան որ իմ ետեւէս
կու գայ՝ իմ առջեւ եղաւ, որովհետեւ
ինձմէ առաջ էր": **16** Եւ անոր լիութենէն
մենք բոլորս ստացանք շնորհք շնորհքի
վրայ: **17** Որովհետեւ Օրէնքը տրուեցաւ
Մովսէսի միջոցով, բայց շնորհքն ու
ճշմարտութիւնը եղան Յիսուս Քրիստոսի
միջոցով: **18** Ո՛չ մէկը երբէք տեսած է
Աստուած. բայց միածին Որդին՝ որ Յօրը
ծոցն է, ինք պատմեց անոր մասին»: **19**
Սա՛ է Յովհաննէսի վկայութիւնը,
երբ Յրեաները Երուսաղէմէն դրկեցին
բահանաներ ու Ղեւսացիներ, որպէսզի
հարցնեն անոր. «Դու՛ն ո՛վ ես»: **20** Ան
խոստովանեցաւ ու չուրացաւ, հապա
յայտարարեց. «Ես Քրիստոսը չեմ»: **21**
Հարցուցին անոր. «Հապա ո՛վ. Եղիան

ես»: Ըսաւ. «Չեմ»: Հարցուցին. «Այն
մարգարէն ես»: Պատասխանեց. «Ո՛չ»:
22 Ուրեմն ըսին անոր. «Դու՛ն ո՛վ ես.
ըսէ՛ մեզի, որպէսզի պատասխան մը
տանինք մեզ դրկողներուն. ինչ կ'ըսես
քու մասիդ»: **23** Ըսաւ. «Ես անոր
ձայնն եմ՝ որ կը գոչէ անապատին
մէջ. "Շտկեցէք Տերոջ ճամբան", ինչպէս
Եսայի մարգարէն ըսաւ»: **24** Այդ
դրկուածները Փարիսեցիներէն էին, **25**
ու հարցուցին իրեն. «Հապա ինչո՛ւ կը
մկրտես, եթէ դու՛ն ո՛չ Քրիստոսն ես, ո՛չ
Եղիան, ո՛չ ալ մարգարէն»: **26** Յովհաննէս
պատասխանեց անոնց. «Ես ջուրով կը
մկրտեմ, բայց մէկը կայ ձեռ մէջ՝ որ
դուք չէք ճանչնար. **27** ինք է իմ ետեւէս
եկողը՝ որ իմ առջեւ եղաւ, որուն կօշիկին
կապը բակելու արժանի չեմ»: **28** Այս
բաները պատահեցան Բեթաբարայի մէջ՝
Յորդանանի միւս կողմը, ուր Յովհաննէս
կը կենար ու կը մկրտէր: **29** Հետեւեալ
օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը՝ որ
իրեն կու գար, եւ ըսաւ. «Ահա՛ Աստուծոյ
Գառը՝ որ կը բաւէ աշխարհի մեղքը:
30 Ասիկա է ան՝ որուն մասին կ'ըսէի.
"Իմ ետեւէս մարդ մը կու գայ՝ որ իմ
առջեւ եղաւ, որովհետեւ ինձմէ առաջ
էր": **31** Ես չէի ճանչնար զայն. բայց եկայ
ջուրով մկրտելու, որպէսզի ան յայտնուի
Իսրայէլի»: **32** Ու Յովհաննէս վկայելով
ըսաւ. «Տեսայ Յոգին, որ աղաւնիի պէս
կ'իջներ երկինքէն եւ կը մնար անոր վրայ:
33 Ես չէի ճանչնար զայն, բայց ան որ դրկեց
զիս ջուրով մկրտելու, ինք ըսաւ ինձի.
"Որո՛ն կը քայ որ տեսնես թէ Յոգին կ'իջնէ
ու կը մնայ, անիկա է՝ որ Սուրբ Յոգիով
կը մկրտէ": **34** Ես ալ տեսայ, եւ վկայեցի
թէ այս է Աստուծոյ Որդին»: **35** Հետեւեալ
օրը Յովհաննէս դարձեալ կայնած էր,
եւ իր աշակերտներէն երկուքը: **36**
Նայելով Յիսուսի՝ որ կը քայլէր, ըսաւ.
«Ահա՛ Աստուծոյ Գառը»: **37** Երկու
աշակերտները լսեցին անկէ՝ երբ կը
խօսէր, ու հետեւեցան Յիսուսի: **38** Երբ
Յիսուս դարձաւ եւ տեսաւ թէ անոնք կը
հետեւէին իրեն, ըսաւ անոնց. «Ի՛նչ
փնտռէք»: Անոնք ալ ըսին իրեն. «Ռաբբի,
(որ թարգմանուելով՝ վարդապետ ըսել
է,) ո՛ր կը բնակիս»: **39** Ըսաւ անոնց.
«Եկէ՛ք եւ տեսէ՛ք»: Գացին ու տեսան

թէ ուր կը բնակէր. եւ այդ օրը մնացին անոր քով, որովհետեւ գրեթէ տասներորդ ժամն՝ էր: 40 Միմոն Պետրոսի եղբայրը՝ Անդրեաս մէկն էր այն երկուքէն, որ լսեցին Յովհաննէսէն ու հետեւեցան անոր: 41 Ան նախ գտաւ իր եղբայրը՝ Սիմոնը, եւ ըսաւ անոր. «Գտանք Մեսիան» (որ կը թարգմանուի՝ Քրիստոս): 42 ապա տարաւ զայն Յիսուսի քով: Յիսուս նայելով անոր՝ ըսաւ. «Դուն Սիմոնն ես, Յովնանի որդին. դուն Կեփաս պիտի կոչուիս», որ կը թարգմանուի՝ Պետրոս: 43 Յետեւեալ օրը՝ Յիսուս ուզեց Գալիլեա երթալ, եւ գտնելով Փիլիպպոսը՝ ըսաւ անոր. «Յետեւէ՛ ինծի»: 44 Փիլիպպոս Բեթսայիդայէն էր. Անդրեասի ու Պետրոսի քաղաքէն: 45 Փիլիպպոս գտաւ Նաթանայէլը եւ ըսաւ անոր. «Գտանք ան՝ որուն մասին Մովսէս գրեց Օրէնքին մէջ, ու մարգարէներն ալ, այսինքն՝ Յիսուս Նազովեցին, Յովսէփի որդին»: 46 Նաթանայէլ ըսաւ անոր. «Կարելի՞ է որ Նազարեթէն բարի բան մը ելլէ»: Փիլիպպոս ըսաւ անոր. «Եկուր ու տես»: 47 Յիսուս, երբ տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ իրեն կու գար, ըսաւ անոր մասին. «Ահա՛ ճշմարտապէս Իսրայելացի մը՝ որուն ներսը նենգութիւն չկայ»: 48 Նաթանայէլ ըսաւ անոր. «Ուրկէ՞ կը ճանչնաս զիս»: Յիսուս պատասխանեց անոր. «Դեռ Փիլիպպոս քեզ չկանչած, դուն՝ որ թզենիին տակն էիր, ես տեսայ քեզ»: 49 Նաթանայէլ պատասխանեց անոր. «Ուաբբի, դուն ես Աստուծոյ Որդին, դուն ես Իսրայելի թագաւորը»: 50 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Կը հաւատամ՝ քանի որ ըսի քեզի թէ տեսայ քեզ թզենիին ներքեւ: Ասկէ աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես»: 51 Նաեւ ըսաւ անոր. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ասկէ ետք պիտի տեսնէք երկինքը բացուած, եւ Աստուծոյ հրեշտակները՝ որ կ’ելլեն ու կ’իջնեն մարդու Որդիին վրայ”»:

2 Երրորդ օրը հարսանիք մը կար Գալիլեայի Կանա քաղաքը, եւ Յիսուսի մայրը հոն էր: 2 Յիսուս ալ հրաւիրուեցաւ այդ հարսանիքին, նաեւ՝ իր աշակերտները: 3 Երբ զինին պակսեցաւ, Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր.

«Գինի չունին»: 4 Յիսուս ըսաւ անոր. «Կ’ի՛ն, դուն ինչ ունիս ինծի հետ. իմ ժամն դեռ հասած չէ»: 5 Իր մայրը ըսաւ սպասարկուներուն. «Ինչ որ ըսէ ձեզի՛՝ ըրէք»: 6 Յոն վեց քարէ կարաս գրուած էր՝ Յրեաներուն մաքրուելու սովորութեան համաձայն. իւրաքանչիւրը կը պարունակէր երկու կամ երեք մար: 7 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Լեցուցէ՛ք այդ կարասները ջուրով». ու լեցուցին զանոնք՝ մինչեւ բերանը: 8 Եւ ըսաւ անոնց. «Յիմա հանեցէ՛ք ու տարէ՛ք սեղանապետին». անոնք ալ տարին: 9 Երբ սեղանապետը համտեսեց զինի դարձած ջուրը՝ չէր գիտեր ուրկէ՛ ըլլալը (բայց սպասարկուները՝ որոնք հաներ էին ջուրը՝ զիտէին): Սեղանապետը կանչեց փեսան 10 եւ ըսաւ անոր. «Ամեն մարդ նախ կը մատուցանէ լաւ զինին, ու երբ արեցած ըլլան՝ այն ատեն ցածորակը. բայց դուն լաւ զինին պահեցիր մինչեւ հիմա»: 11 Յիսուս իր նշաններուն սկիզբը ըրաւ ասիկա՝ Գալիլեայի Կանա քաղաքին մէջ, եւ ցոյց տուաւ իր փառքը. ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն: 12 Յետոյ Յիսուս Կափառնայում իջաւ, ինք, իր մայրն ու իր եղբայրները, եւ իր աշակերտները. բայց շատ օրեր չմնացին հոն: 13 Յրեաներուն Չատիկը մօտ էր, ուստի Յիսուս բարձրացաւ Երուսաղէմ: 14 Տաճարին մէջ գտաւ արջառ, ոչխար եւ աղանի ծախողներ, նաեւ լումայափողխներ՝ որոնք նստած էին: 15 Եւ չուանէ խարազան մը շինելով՝ տաճարէն դուրս հանեց բոլորը, ոչխարներն ու արջառներն ալ. թափեց լումայափողխներուն լումաները, տապալեց սեղանները, 16 եւ ըսաւ աղանի ծախողներուն. «Վերցուցէ՛ք ատոնք ասկէ. առեւտուրի տուն մի՛ ընէք իմ Յօրս տունը»: 17 Եւ իր աշակերտները յիշեցին՝ որ գրուած է. «Քու տանդ նախանձախնդրութիւնը կլանեց զիս»: 18 Յետեւաբար Յրեաները ըսին անոր. «Ինչ նշան ցոյց կու տաս մեզի՛՝ քանի կ’ընես այդ բաները»: 19 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Քակեցէ՛ք այս տաճարը, ու երեք օրուան մէջ պիտի կանգնեցնես զայն»: 20 Իսկ Յրեաները ըսին. «Քառատունկեց տարուան մէջ շինուեցաւ այս տաճարը,

եւ դուն երեք օրուան մէջ պիտի կանգնեցնես զայն»: 21 Բայց ինք կը խօսէր իր մարմինին տաճարին մասին: 22 Ուստի երբ ինք մեռելներէն յարութիւն առաւ, իր աշակերտները յիշեցին թէ ըսած էր ասիկա, ու հաւատացին Գիրքին եւ Յիսուսի ըսած խօսքին: 23 Երբ Չատիկի տօսին ատենը Երուսաղէմ էր, շատ մարդիկ հաւատացին անոր անունին՝ տեսնելով անոր ըրած նշանները: 24 Բայց ինք՝ Յիսուս՝ չէր հաւատար անոնց, որովհետեւ կը ճանչնար ամէն մարդ: 25 Այնքոյն չունէր՝ որ մէկը ուրիշ մարդու մասին վկայէր իրեն, քանի որ ինք գիտէր թէ ինչ կայ մարդուն մէջ:

3 Փարիսեցիներէն մարդ մը կար՝ Նիկողեմոս անունով, որ Հրեաներու պետ մըն էր: 2 Ասիկա գիշերուան մէջ եկաւ Յիսուսի քով եւ ըսաւ անոր. «Ռաբբի, գիտենք թէ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես. որովհետեւ մէկը չի կրնար ընել այն նշանները՝ որ դուն կ'ընես, եթէ Աստուած իրեն հետ չըլլայ»: 3 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի. “Եթէ մէկը վերստին չծնի” չի կրնար տեսնել Աստուծոյ թագաւորութիւնը”»: 4 Նիկողեմոս ըսաւ անոր. «Ինչպէս կրնայ ծնիլ մարդ մը՝ որ ծերացած է: Կարելի է, որ երկրորդ անգամ մտնէ իր մօր որովայնը եւ ծնի»»: 5 Յիսուս պատասխանեց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի. “Եթէ մէկը ջուրէն ու Հոգիէն չծնի” չի կրնար մտնել Աստուծոյ թագաւորութիւնը”»: 6 Մարմինէն ծնածը՝ մարմին է, եւ Հոգիէն ծնածը՝ հոգի է: 7 Դուն մի գարմանար որ ըսի քեզի. “Դուք պետք է վերստին ծնիք”»: 8 Հովը կը փչէ ուր որ ուզէ. կը լսես անոր ձայնը, բայց չես գիտեր ուրկէ կու գայ, կամ ուր կ'երթայ: Ո՛վ որ Հոգիէն կը ծնի՝ այսպէս է»»: 9 Նիկողեմոս ըսաւ անոր. «Ինչպէս կրնայ ըլլալ ատիկա»»: 10 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Դուն Իսրայելի մէջ վարդապետ մըն ես, ու չմն գիտեր այս բաները: 11 Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք, եւ ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք, ու չէք ընդունիր մեր վկայութիւնը: 12

Եթէ երկրային բաներու մասին խօսեցայ ձեզի եւ չէք հաւատար, ինչպէս պիտի հաւատար՝ եթէ երկնային բաներու մասին խօսիմ ձեզի: 13 Ո՛չ մէկը երկինք բարձրացաւ, բացի անկէ՝ որ երկինքէն իջաւ, մարդու Որդին՝ որ երկինքն է: 14 Եւ ինչպէս Մովսէս բարձրացուց օձը անապատին մէջ, այնպէս այլեւք է որ բարձրանայ մարդու Որդին. 15 որպէսզի ի՞նչ որ հաւատայ անոր՝ չկորսուի, հապա ունենայ յաւիտենական կեանքը: (aionios g166) 16 Որովհետեւ Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ անգամ տուաւ իր միածին Որդին, որպէսզի ի՞նչ որ հաւատայ անոր՝ չկորսուի, հապա ունենայ յաւիտենական կեանքը: (aionios g166) 17 Բանի որ Աստուած աշխարհ ղրկեց իր Որդին՝ ոչ թէ աշխարհը դատապարտելու, հապա՝ որպէսզի աշխարհը փրկուի անով: 18 Ա՛ն որ կը հաւատայ անոր՝ չի դատապարտուիր, իսկ ան որ չի հաւատար՝ անիկա արդէն դատապարտուած է, որովհետեւ չի հաւատաց Աստուծոյ միածին Որդիին անունին: 19 Սա՛ է դատապարտութիւնը, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, բայց մարդիկ սիրեցին խաւարը՝ փոխանակ լոյսին, քանի որ իրենց գործերը չար էին: 20 Որովհետեւ ի՞նչ որ չարիք կը գործէ, անիկա կ'ատէ լոյսը եւ չի գար լոյսին քով, որպէսզի չկշտամբուին իր գործերը: 21 Բայց ան որ կը կիրարկէ ճշմարտութիւնը՝ կու գայ լոյսին քով, որպէսզի իր գործերը յայտնաբերուին թէ գործուեցան Աստուծոյով»: 22 Ասկէ ետք՝ Յիսուս եւ իր աշակերտները եկան Հրեաստանի երկիրը. հոն կը կենար՝ անոնց հետ, ու կը մկրտէր: 23 Յովհաննէս ալ կը մկրտէր Այնտնի մէջ՝ Սաղիմի մօտ, որովհետեւ հոն շատ ջուր կար. կու գային եւ կը մկրտուէին, 24 որովհետեւ Յովհաննէս դեռ բանտը նետուած չէր: 25 Ուստի վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսի աշակերտներէն ոմանց եւ Հրեաներուն միջեւ՝ մաքրութեան մասին: 26 Ու եկան Յովհաննէսի քով եւ ըսին անոր. «Ռաբբի, ան որ քեզի հետ՝ Յորդանանի միջև կողմն էր, որուն մասին դուն վկայեցիր, անիւ ինչ կը մկրտէ ու բոլորը կ'երթան անոր»»: 27 Յովհաննէս

պատասխանեց. «Մարդ մը ոչինչ կրնայ ստանալ՝ եթէ երկինքէն տրուած չըլլայ իրեն: 28 Դուք ձեզմէ կը վկայեք ինծի համար՝ թէ ըսի. “Ես Քրիստոսը չեմ, հապա դրկուած եմ անոր առջեւէն”: 29 Ա՛ն որ ունի հարսը՝ անիկա է փեսան. բայց փեսային բարեկամը, որ կը կենայ եւ կը լսէ զայն, մեծապէս կ’ուրախանայ փեսային ձայնին համար: Ուրեմն ահա յիացած է իմ ուրախութիւնս: 30 Պէտք է որ ան մեծնայ, իսկ ես՝ պզտիկնամ»: 31 Ա՛ն որ կու գայ վերէն՝ բոլորէն վեր է: Ա՛ն որ երկրէն է՝ երկրաւոր է, ու կը խօսի երկրէն. ան որ կու գայ երկինքէն՝ բոլորէն վեր է, 32 եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց՝ կը վկայէ անոնց մասին, եւ ո՛ր մէկը կ’ընդունի անոր վկայութիւնը: 33 Ա՛ն որ կ’ընդունի անոր վկայութիւնը, կը կնքէ թէ Աստուած ճշմարտախօս է. 34 որովհետեւ ան որ Աստուած դրկեց՝ կը քարոզէ Աստուծոյ խօսքերը, քանի որ Աստուած անոր չափով չի տար Յոգին: 35 Հայրը կը սիրէ Որդին, եւ ամէն բան տուած է անոր ձեռքը: 36 Ա՛ն որ կը հաւատայ Որդիին՝ ունի յաւիտենական կեանքը. իսկ ան որ չ’անսար Որդիին՝ պիտի չտեսնէ կեանքը, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը կը մնայ անոր վրայ: (aiōnios g166)

4 Ուրեմն երբ Տէրը գիտցաւ թէ Փարիսեցիները լսել են՝ թէ Յիսուս Յովհաննէսէ աւելի աշակերտներ կ’ընէ ու կը մկրտէ, 2 (թէպէտ՝ ո՛չ թէ Յիսուս ինք կը մկրտէր, հապա իր աշակերտները,) 3 թողուց Հրէաստանը եւ դարձեալ Գալիլեա գնաց. 4 ու պէտք էր որ անցնէր Սամարիայի մէջէն: 5 Ուստի եկաւ Սամարացիներուն մէկ քաղաքը՝ որ Սուբար կը կոչուէր, այն վայրին մօտ՝ որ Յակոբ տուաւ իր որդիին՝ Յովսէփի: 6 Հոն կար Յակոբի մէկ աղբիւրը. ուրեմն Յիսուս՝ ճամբորդութենէն յոգնած ըլլալով՝ նստաւ այդ աղբիւրին քով: Գրեթէ վեցերորդ ժամն՝ էր: 7 Սամարիայէն կին մը եկաւ ջուր քաշելու: Յիսուս ըսաւ անոր. «Ինծի ջուր տուր՝ խմելու». 8 (քանի որ իր աշակերտները քաղաքը զացել էին՝ կերակուր գնելու համար:) 9 Ուստի սամարացի կինը ըսաւ անոր. «Դուն՝ որ Հրէայ ես, ինչպէս

կ’ուզես ջուր խմել ինձմէ՝ սամարացի կնոջմէ մը». որովհետեւ Հրեաները չեն հաղորդակցիր Սամարացիներուն հետ: 10 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Եթէ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը, եւ թէ ո՛վ է ան՝ որ կ’ըսէ քեզի. “Ինծի ջուր տուր խմելու”, դուն պիտի ուզէիր իրմէ, ու ինք կենարար ջուր պիտի տար քեզի»: 11 Կինը ըսաւ անոր. «Տէր, դուն ոչինչ ունիս՝ ջուր քաշելու համար, եւ այս հորը խորունկ է. ուրեմն ուրկէ՞ պիտի ունենաս այդ կենարար ջուրը: 12 Միթէ դուն աւելի մեծ ես քան մեր հայրը՝ Յակոբ, որ տուաւ մեզի այս հորը, ու ասկէ խմեցին ինք, իր որդիները եւ իր անասունները»: 13 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ո՛վ որ խմէ այս ջուրէն՝ դարձեալ պիտի ծարաւանայ, 14 բայց ո՛վ որ խմէ այն ջուրէն՝ որ ես պիտի տամ անոր, յաւիտեան պիտի չծարաւանայ: Հապա այն ջուրը՝ որ ես պիտի տամ անոր, պիտի ըլլայ անոր մէջ ջուրի աղբիւր մը՝ որ կը բխի յաւիտենական կեանքի համար»: (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Կինը ըսաւ անոր. «Տէր, տուր ինծի այդ ջուրը, որպէսզի չծարաւանամ, եւ հոս չգամ՝ ջուր քաշելու»: 16 Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛, կանչէ՛ ամուսինդ ու հոն եկուր»: 17 Կինը պատասխանեց. «Ես ամուսին չունիմ»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Ըի՛շդ ըսիր. “Ամուսին չունիմ”, 18 որովհետեւ դուն հինգ ամուսին ունեցեր ես, եւ ան որ հիմա ունիս՝ ամուսինդ չէ. ճի՛շդ ըսիր ատիկա»: 19 Կինը ըսաւ անոր. «Տէր, կը նշմարեմ թէ դուն մարգարէ մըն ես: 20 Մեր հայրերը երկրպագեցին այս լեռան վրայ, բայց դուք կ’ըսէք թէ Երուսաղէմ է միակ տեղը՝ ուր պէտք է երկրպագել»: 21 Յիսուս ըսաւ անոր. «Կին, հաւատա՛ ինծի, որ ժամը պիտի գայ, երբ ո՛չ այս լեռան վրայ եւ ո՛չ Երուսաղէմի մէջ պիտի երկրպագէք Յօրը: 22 Դուք կ’երկրպագէք անոր՝ որ չէք ճանչնար. մենք կ’երկրպագենք անոր՝ որ կը ճանչնանք. որովհետեւ փրկութիւնը Հրեաներէն է: 23 Բայց ժամը պիտի գայ եւ հիմա ալ է, երբ ճշմարիտ երկրպագողները պիտի երկրպագեն Յօրը՝ հոգիով ու ճշմարտութեամբ, որովհետեւ Հայրն ալ կ’ուզէ այդպիսիներ՝ իրեն երկրպագելու համար: 24 Աստուած Յոգի է, եւ իրեն երկրպագողներն ալ

պէտք է որ երկրպագեն հոգիով ու ճշմարտութեամբ»: 25 Կինը ըսաւ անոր. «Գիտեմ թէ Մեսիան պիտի գայ, (Քրիստոս կոչուածը) երբ ինք գայ՝ պիտի հաղորդէ մեզի ամէն բան»: 26 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ՝ ան եմ»: 27 Այդ ատեն իր աշակերտները եկան, ու զարմացան որ կը խօսակցէր այդ կնոջ հետ, բայց անոնցմէ ոչ մէկը ըսաւ. «Ինչ կ'ուզես», կամ. «Ինչ կը խօսիս անոր հետ»: 28 Ուստի կինը թողուց իր սափորը եւ գնաց քաղաքը, ու ըսաւ քաղաքացիներուն. 29 «Եկէք, տեսէք մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր են. արդեօք ան է Քրիստոսը»: 30 Անոնք ալ ելան քաղաքէն եւ կու գային անոր: 31 Այդ միջոցին աշակերտները իրեն կը թախանձէին ու կ'ըսէին. «Ռաբբի, կեր»: 32 Ան ալ ըսաւ անոնց. «Ես՝ ուսելու համար՝ ունիմ կերակուր մը, որ դուք չէք գիտեր»: 33 Ուրեմն աշակերտները կ'ըսէին իրարու. «Արդեօք մէկը ուսելիք բերսմ իրեն»: 34 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Իմ կերակուրս՝ գործադրել է զիս դրկողին կամքը, եւ աւարտել անոր գործը: 35 Դուք չէք ըսեր. “Տակաւին չորս ամիս կայ՝ որ հունձքի ատենը գայ”: Ահա ես կը յայտարարեմ ձեզի. “Բարձրացուցէք ձեր աչքերը եւ դիտեցէք արտերը. արդէն ճերմկած ու հնձուելու պատրաստ են”»: 36 Ան որ կը հնձէ՝ վարձք կը ստանայ, եւ պտուղ կը ժողվէ յաւիտենական կեանքի համար, որպէսզի սերմանողն ու հնձողը ուրախանան միասին: (aiōnios g166) 37 Որովհետեւ այս բանին մէջ ճշմարիտ է այն խօսքը. “Մէկը կը սերմանէ, եւ ուրիշ մը կը հնձէ”: 38 Ես դրկեցի ձեզ հնձելու զայն՝ որուն համար չաշխատեցաք. ուրիշները աշխատեցան, ու դուք մտաք անոնց աշխատանքին մէջ»: 39 Այդ քաղաքէն շատ Սամարացիներ հաւատացին իրեն՝ այդ կնոջ խօսքին համար, որ վկայեց. «Ինչ որ գործեր էի՝ ամէնը ըսաւ ինծի»: 40 Երբ Սամարացիները եկան իրեն, կը թախանձէին որ մնայ իրենց քով. ու մնաց հոն երկու օր: 41 Շատեր իրեն հաւատացին՝ իր խօսքին համար, 42 եւ կ'ըսէին կնոջ. «Ա՛լ կը հաւատանք՝ ոչ թէ քու խօսքիդ համար,

այլ մենք իսկ լսեցինք, ու գիտենք թէ այս է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը»: 43 Երկու օր ետք՝ մեկնեցաւ անկէ եւ գնաց Գալիլեա, 44 որովհետեւ Յիսուս ինք վկայեց թէ “մարգարէ մը պատիւ չ'ունենար իր բնագաւառին մէջ”: 45 Ուրեմն երբ Գալիլեա հասաւ՝ Գալիլեացիները ընդունեցին զինք, քանի որ տեսած էին այն բոլոր հրաշքները, որ ինք ըրաւ տօսին ատենը՝ Երուսաղէմի մէջ. որովհետեւ իրենք ալ գացեր էին այդ տօսին: 46 Յիսուս դարձեալ եկաւ Գալիլեայի Կանա քաղաքը, ուր ջուրը փոխած էր զինի: 3ոն պալատական մը կար, որուն որդին հիւանդ էր՝ Կափառնայուսի մէջ: 47 Ասիկա՝ լսելով թէ Յիսուս 3րեաստանէն եկած է Գալիլեա, եկաւ անոր ու կը թախանձէր՝ որ իջնէ եւ բժշկէ իր որդին, որովհետեւ մեռնելու մօտ էր: 48 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոր. «Եթէ նշաններ ու սքանչելիքներ չտեսնէք՝ բնաւ պիտի չհաւատաք»: 49 Պալատականը ըսաւ անոր. «Տէր, իջիր, քանի դեռ տղաս մեռած չէ»: 50 Յիսուս ըսաւ անոր. «Գնա՛, որդիդ կ'ապրի»: Մարդն ալ հաւատաց այն խօսքին՝ որ Յիսուս ըսաւ իրեն, ու գնաց: 51 Երբ արդէն կ'իջնէր, իր ծառաները դիմաւորեցին զինք եւ լուր տուին՝ ըսելով. «Որդիդ յիշ է»: 52 Ուստի հարցափորձեց զանոնք թէ ճիշտ մտնու սկսաւ լաւանայ: Ըսին իրեն. «Երէկ եօթներորդ ժամուն» տենողը թողուց զայն»: 53 Ուստի անոր հայրը գիտցաւ թէ այն ժամն էր՝ երբ Յիսուս ըսաւ իրեն. «Որդիդ կ'ապրի», ու հաւատաց՝ ինք եւ իր ամբողջ տունը: 54 Յիսուս դարձեալ ըրաւ այս երկրորդ նշանը՝ երբ 3րեաստանէն Գալիլեա եկաւ:

5 Ասկէ ետք 3րեաներուն տօնն էր, ու Յիսուս Երուսաղէմ բարձրացաւ: 2 Երուսաղէմի մէջ՝ Ոչխարներու դրան քով աւագան մը կայ, որ երբայերէն Բեթհեզա կը կոչուի եւ հինգ սրահ ունի: 3 Ատոնց մէջ պառկած էր հիւանդներու մեծ բազմութիւն մը՝ կոյրեր, կաղեր, չորցածներ, որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն. 4 որովհետեւ հրեշտակ մը ատեն-ատեն կ'իջնէր աւագանը ու կը խառնէր ջուրերը, եւ ո՛վ որ ջուրին խառնուելէն ետք անոր մէջ առաջինը

մտնէր՝ կ'առողջանար, ինչ ախտ ալ ունենար: 5 Յոն մարդ մը կար, որ հիւանդութիւն մը ունէր երեսուուրթ տարիէ ի վեր: 6 Երբ Յիսուս տեսաւ զայն՝ պառկած, ու գիտցաւ թէ արդէն շատ ժամանակէ ի վեր հիւանդ էր, ըսաւ անոր. «Կ'ուզէ՞ս առողջանալ»: 7 Հիւանդը պատասխանեց անոր. «Տէր, մարդ մը չունիմ, որ երբ ջուրերը խառնուին՝ ձգէ զիս աւազանը. հապա՛ մինչ կ'երթամ՝ ինձմէ առաջ ուրիշ մը կ'իջնէ»: 8 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ոտքի ելիր, ան մահիճդ ու քայլէ»: 9 Իսկոյն մարդը առողջացաւ, եւ առնելով իր մահիճը՝ կը քայլէր. իսկ այդ օրը Շաբաթ էր: 10 Ուրեմն Յրեաները ըսին բժշկուած մարդուն. «Շաբաթ է, եւ արտօնուած չէ՛ որ վերցնես մահիճդ»: 11 Դատասխանեց անոնց. «Ա՛ն որ բժշկեց զիս, ի՞նչ ըսաւ ինձի. «Ա՛ն մահիճդ ու քայլէ՛»: 12 Ուրեմն հարցուցին անոր. «Ո՛վ է այն մարդը, որ ըսաւ քեզի. «Ա՛ն մահիճդ ու քայլէ՛»: 13 Եւ բժշկուողը չէր գիտեր թէ ո՞վ է ան, որովհետեւ Յիսուս մեկդի քաշուեցաւ՝ այնտեղ բազմութիւն ըլլալուն համար: 14 Անկէ ետք Յիսուս՝ գտնելով զայն տաճարին մէջ՝ ըսաւ անոր. «Ահա բժշկուեցար. ա՛յ մի՛ մեղանչեր, որ աւելի գէշ բան մը չպատահի քեզի»: 15 Մարդը գնաց ու հաղորդեց Յրեաներուն թէ Յիսուս էր՝ որ բժշկեց զինք: 16 Ուստի Յրեաները կը հալածէին Յիսուսը եւ կը ջանային սպաննել զայն՝ բանի որ Շաբաթ օրը կ'ընէր այս բաները: 17 Բայց Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ի՛մ Հայրս մինչեւ հիմա կը գործէ, եւ ալ կը գործեն»: 18 Ուստի Յրեաները ա՛յլ աւելի կը ջանային սպաննել զայն, բանի որ ո՛չ միայն Շաբաթ օրը կը լուծէր, հապա նաեւ Աստուած իր Հայրը կը կոչէր, եւ այսպէս՝ ինքզինք Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր: 19 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ըշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Որդին ինքնիրմէ ոչինչ կրնայ ընել, հապա միայն ինչ որ տեսնէ՛ որ Հայրը կ'ընէ. որովհետեւ ինչ որ ան կ'ընէ, նմանապէս Որդին ալ կ'ընէ այդ բաները»: 20 Քանի որ Հայրը կը սիրէ Որդին, եւ ամէն բան ցոյց կու տայ անոր՝ ինչ որ ինք կ'ընէ: Ասոնցմէ աւելի մեծ գործեր ալ ցոյց պիտի տայ անոր,

որպէսզի դուք զարմանաք. 21 որովհետեւ ինչպէս Հայրը մեռելները կը յարուցանէ եւ կեանք կու տայ, նոյնպէս ալ Որդին կեանք կու տայ՝ անոնց որ ուզէ: 22 Քանի որ Հայրը ո՛չ մէկը կը դատէ, հապա ամէն դատաստան Որդին տուաւ. 23 որպէսզի բոլորը պատուեն Որդին, ինչպէս կը պատուեն Հայրը: Ա՛ն որ չի պատուեր Որդին, չի պատուեր Հայրը՝ որ որկեց զայն: 24 Ըշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Ա՛ն որ մտիկ կ'ընէ իմ խօսքս, ու կը հաւատայ անոր՝ որ որկեց զիս, ունի յաւիտենական կեանքը, եւ չ'իյնար դատապարտութեան տակ, հապա անցած է մահէն դէպի կեանք»: (aiōnios g166) 25 Ըշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Ժամը պիտի գայ ու հիմա ալ է, երբ մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդին ձայնը. եւ անոնք որ կը լսեն՝ պիտի ապրին»: 26 Որովհետեւ ինչպէս Հայրը ինքնիր մէջ կեանք ունի, այնպէս ալ Որդին տուաւ՝ որ ինքնիր մէջ կեանք ունենայ. 27 նաեւ անոր տուաւ դատաստան կիրարկելու իշխանութիւն, բանի որ ան մարդու Որդին է: 28 Մի՛ զարմանաք ասոր վրայ. որովհետեւ ժամը պիտի գայ՝ երբ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները պիտի լսեն անոր ձայնը, 29 ու դուրս պիտի գան. անոնք որ բարիք գործեր են՝ կեանքի յարութեան համար, եւ անոնք որ չարիք գործեր են՝ դատապարտութեան յարութեան համար»: 30 «Ես ինձմէ ոչինչ կրնամ ընել. ինչպէս կը լսեմ՝ այնպէս կը դատեմ, եւ իմ դատաստանս արդար է. որովհետեւ ո՛չ թէ իմ կամքս կը փնտռեմ, հապա անոր կամքը՝ որ որկեց զիս: 31 Եթէ ես վկայեմ իմ մասիս՝ իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ: 32 Ուրիշ մըն է՝ որ կը վկայէ իմ մասիս. ու ես գիտեմ թէ ճշմարիտ է այն վկայութիւնը՝ որ ինք վկայեց իմ մասիս: 33 Դուք մարդ որկեցիք Յովհաննէսի, եւ ինք վկայ եղաւ ճշմարտութեան: 34 Բայց ես ո՛չ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կը ստանամ, հապա այս բաները կ'ըսեմ՝ որպէսզի դուք փրկուիք: 35 Ան ճրագ մըն էր՝ որ կը վառէր ու կը փայլէր, եւ դուք ուզեցիք ժամանակ մը ցնծալ անոր լոյսով: 36 Սակայն ես ունիմ աւելի մեծ վկայութիւն՝ բան Յովհաննէսինը.

որովհետեւ այն գործերը որ Յայրը տուաւ ինձի՝ որպէսզի աւարտեմ գանոնք, այդ նոյն գործերը որ ես կ'ընեմ կը վկայեն իմ մասիս թէ Յայրը դրկեց զիս: 37 Եւ Յայրը, որ դրկեց զիս, ինք վկայեց իմ մասիս: Դուք բնաւ լսած չէք անոր ձայնը, ոչ ալ տեսած անոր կերպարանքը. 38 անոր խօսքն ալ բնական չէ ձեր մէջ, որովհետեւ դուք չէք հաւատար անոր՝ որ ինք դրկեց: 39 Չննեցէք Գիրքերը, որովհետեւ դուք կը կարծէք անոնցմով ունենալ յաւիտենական կեանքը. բուն անոնք են՝ որ կը վկայեն իմ մասիս: (aionios 9166) 40 Դուք չէք ուզեր ինձի գալ՝ որ կեանք ունենաք: 41 Ես փառք չեմ ստանար մարդոցմէ. 42 քայց գիտեմ ձեզ, որ չունիք ձեր մէջ Աստուծոյ սէրը: 43 Ես եկայ իմ Յօրս անունով՝ ու չէք ընդունիր զիս. եթէ ուրիշ մէկը գայ ինքնիր անունով՝ պիտի ընդունիք զինք: 44 Ինչպէս կրնաք հաւատալ, դո՛ւք որ փառք կը ստանաք իրարմէ, եւ չէք փնտռեր այն փառքը՝ որ կու գայ միայն Աստուծմէ: 45 Մի՛ կարծէք թէ ես պիտի ամբաստանեմ ձեզ Յօրը առջեւ: Կայ մէկը՝ որ կ'ամբաստանէ ձեզ, Մովսէս՝ որուն կը յուսաք: 46 Որովհետեւ եթէ Մովսէսի հաւատայիք, ինձի՛ ալ պիտի հաւատայիք, քանի որ ան գրեց իմ մասիս: 47 Բայց եթէ չէք հաւատար անոր գրածներուն, ինչպէս պիտի հաւատաք իմ խօսքերուս»:

6 Ասկէ ետք, Յիսուս գնաց Գալիլեայի՝ այսինքն Տիբերիայի ծովուն միւս կողմը: 2 Մեծ բազմութիւն մը կը հետեւէր անոր, որովհետեւ կը տեսնէին այն նշանները՝ որ կ'ընէր հիւանդներուն վրայ: 3 Յիսուս լեռը ելաւ ու նստաւ հոն՝ իր աշակերտներուն հետ: 4 Հրեաներուն Չատիկի տօնը մօտ էր: 5 Երբ Յիսուս աչքերը բարձրացուց ու տեսաւ թէ մեծ բազմութիւն մը կու գար իրեն, ըսաւ Փիլիպպոսի. «Ուրկէ՞ հաց գնենք՝ որպէսզի ասոնք ուտեն»: 6 (Ասիկա կ'ըսէր՝ զայն փորձելու համար, քանի որ ինք գիտէր թէ ինչ պիտի ընէր:) 7 Փիլիպպոս պատասխանեց անոր. «Երկու հարիւր դահեկանի հաց չի բաւեր անոնց, որպէսզի իւրաքանչիւրը քիչ մը առնէ»: 8 Իր աշակերտներէն մէկը, Սիմոն Պետրոսի եղբայրը՝ Անդրէաս,

ըսաւ իրեն. 9 «Հոս պատանի մը կայ, որ ունի հինգ գարիէ՝ նկանակ ու երկու ձուկ. քայց ինչ են անոնք՝ այդչափ մարդոց համար»: 10 Յիսուս ըսաւ. «Նստեցուցէք այդ մարդիկը»: 3ոն առատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան՝ թիւով հինգ հազարի չափ: 11 Յիսուս առաւ նկանակները, շնորհակալ եղաւ եւ բաշխեց աշակերտներուն, աշակերտներն ալ՝ նստողներուն. նմանապէս ձուկերէն՝ որչափ որ ուզեցին: 12 Երբ կշտացան՝ ըսաւ իր աշակերտներուն. «Ժողվեցէ՞ք ատեցած բեկորները, որպէսզի ոչինչ կորսուի»: 13 Ուստի ժողվեցին, եւ տասներկու կողով լեցուցին այդ հինգ գարիէ նկանակներէն մնացած բեկորներով, որոնք ուսողներէն ատեցան: 14 Իսկ մարդիկը, երբ տեսան Յիսուսի ըրած նշանը, կ'ըսէին. «Ճշմարտապէս ասիկա է այն մարգարէն, որ աշխարհ պիտի գար»: 15 Ուրեմն Յիսուս, գիտնալով թէ պիտի գան յափշտակելու զինք՝ որպէսզի թագաւոր ընեն զինք, դարձեալ լեռը գնաց՝ առանձին: 16 Երբ իրիկուն եղաւ՝ իր աշակերտները իջան ծովագերքը, 17 ու նաւ մտնելով կ'երթային ծովուն միւս կողմը՝ Կափառնայում: Արդէն մթնցած էր, քայց դեռ Յիսուս եկած չէր իրենց: 18 Ծովն ալ ալեկոծ էր՝ սաստիկ փչող հովէն: 19 Երբ թի վարելով բասնիինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ գացին՝ տեսան Յիսուսը, որ կը մօտենար նաւուն՝ ծովուն վրայ բալելով, ու վախցան: 20 Բայց ինք ըսաւ անոնց. «Ես եմ, մի՛ վախնաք»: 21 Ուստի ուզեցին ընդունիլ զինք նաւուն մէջ. եւ նաւը իսկոյն հասաւ այն երկիրը՝ ուր կ'երթային: 22 Հետեւեալ օրը՝ բազմութիւնը, որ ծովուն միւս եզերքն էր, տեսաւ թէ ուրիշ նաւակ չկար այն մէկէն գատ՝ որուն մէջ անոր աշակերտները մտած էին, եւ թէ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ մտած չէր նաւակը, այլ անոր աշակերտները առանձին գացեր էին 23(քայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան այն տեղին մօտ, ուր կերեր էին հացը)՝ Տէրոջ շնորհակալ ըլլալէն ետք: 24 Ուրեմն բազմութիւնը՝ տեսնելով թէ ոչ Յիսուս հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ նաւ մտան

եւ գացին Կափառնայում՝ փնտռելու Յիսուսը: 25 Երբ գտան զինք՝ ծովուն միւս եզերքը, ըսին իրեն. «Ռաբբի, էրբ եկար հոս»: 26 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Դուք զիս կը փնտռէք՝ ոչ թէ քանի որ նշաններ տեսաք, հապա՛ որովհետեւ նկանակներէն կերաք ու կշտացաք»: 27 Գացէք, գործեցէք ոչ թէ կորստական կերակուրին համար, հապա այն կերակուրին համար՝ որ կը մնայ յաւիտենական կեանքին մէջ, եւ մարդու Որդին պիտի տայ ձեզի, որովհետեւ Հայրը Աստուած զինք կնքեց»: (aiōnios g166) 28 Ուրեմն ըսին իրեն. «Ինչ ընենք՝ որպէսզի կատարենք Աստուծոյ գործերը»: 29 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Սա՛ն է Աստուծոյ գործը, որ հաւատաք անոր որկածին»: 30 Ուստի ըսին իրեն. «Բայց դուն ինչ նշան կ'ընես, որ տեսնենք ու հաւատանք քեզի. ինչ կը գործես: 31 Մեր հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան, ինչպէս գրուած է. «Երկինքէն հաց տուաւ անոնց՝ որպէսզի ուտեն»»: 32 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնային հացը, բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնային հացը». 33 որովհետեւ Աստուծոյ հացը ան է, որ կ'իջնէ երկինքէն եւ կեանք կու տայ աշխարհի»: 34 Ուրեմն ըսին իրեն. «Տէր, ամէն ատեն տուր մեզի այդ հացը»: 35 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ե՛ս եմ կեանքի հացը. ան որ կու գայ ինծի՛ երբեք պիտի չանօթենայ, եւ ան որ կը հաւատայ ինծի՛ պիտի չծարաւնայ: 36 Բայց ես ըսի ձեզի. «Դուք զիս տեսաք ալ, ու չէք հաւատար»: 37 Բոլոր անոնք որ Հայրը կու տայ ինծի՛ պիտի գան ինծի, եւ ան որ կու գայ ինծի՛ բնաւ պիտի չվտարեմ: 38 Որովհետեւ ես իջայ երկինքէն՝ գործադրելու ոչ թէ իմ կամքս, հապա անոր կամքը՝ որ դրկեց զիս: 39 Եւ զիս դրկող Հօրը կամքը սա՛ն է, որ ոչ մէկը կորսնցնեն բոլոր անոնցմէ՝ որ ինք տուաւ ինծի, հապա յարուցանեմ զանոնք՝ վերջին օրը: 40 Որովհետեւ զիս դրկողին կամքը սա՛ն է, որ ո՛վ որ տեսնէ Որդին ու հաւատայ իրեն՝ ունենայ յաւիտենական կեանքը. ե՛ս ալ պիտի յարուցանեմ զայն՝ վերջին օրը»: (aiōnios g166)

41 Ուստի Հրեաները կը տրտնջէին իրեն դէմ, որովհետեւ ըսաւ. «Ե՛ս եմ երկինքէն Յովսէփի որդին՝ Յիսուսը չէ՛, որուն հայրն ու մայրը կը ճանչնանք. հապա ինչպէս ասիկա կ'ըսէ. «Ես իջայ երկինքէն»»: 43 Յիսուս ալ պատասխանեց անոնց. «Մի՛ տրտնջէք ձեր մէջ: 44 Ո՛չ մէկը կրնայ գալ ինծի՛ եթէ զիս դրկող Հայրը չբաշէ զայն. ու ես պիտի յարուցանեմ զայն՝ վերջին օրը: 45 Մարգարէներուն մէջ գրուած է. «Բոլորն ալ տրված պիտի ըլլան Աստուծոմէ՛»: Ո՛վ որ կը լսէ Հօրմէն ու կը տրվի՛ ինծի՛ կու գայ: 46 Ո՛չ մէկը տեսած է Հայրը, բացի անկէ՛ որ Աստուծոմէ՛ է. անիկա՛ տեսած է Հայրը: 47 Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Ա՛ն որ կը հաւատայ ինծի՛՝ ունի՛ յաւիտենական կեանքը»: (aiōnios g166) 48 Ե՛ս եմ կեանքի հացը: 49 Ձեր հայրերը կերան մանանան անապատին մէջ, բայց մեռան: 50 Ա՛յս է այն հացը՝ որ կ'իջնէ երկինքէն, որպէսզի եթէ մէկը ուտէ ասկէ՛ չմեռնի: 51 Ե՛ս եմ կենարար հացը՝ որ իջայ երկինքէն: Եթէ մէկը ուտէ այս հացէն՝ պիտի ապրի յաւիտեան. եւ այն հացը որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս է, որ պիտի տամ աշխարհի կեանքին համար»: (aiōn g165) 52 Ուստի Հրեաները կը վիճէին իրարու հետ եւ կ'ըսէին. «Ի՛նչպէս ասիկա կրնայ տալ մեզի իր մարմինը՝ ուտելու»: 53 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Եթէ չուտէք մարդու Որդին մարմինը ու չխմէք անոր արիւնը, կեանքը չէք ունենար ձեր մէջ»: 54 Ո՛վ որ կ'ուտէ իմ մարմինս եւ կը խմէ իմ արիւնս՝ ունի՛ յաւիտենական կեանքը, ու ես պիտի յարուցանեմ զայն՝ վերջին օրը. (aiōnios g166) 55 որովհետեւ իմ մարմինս ճշմարտապէս կերակուր է, եւ իմ արիւնս՝ ճշմարտապէս խմելիք: 56 Ա՛ն որ կ'ուտէ իմ մարմինս ու կը խմէ իմ արիւնս՝ անիկա՛ կը բնակի իմ մէջս, եւ ես՝ անոր մէջ: 57 Ինչպէս ապրող Հայրը դրկեց զիս, ու ես կ'ապրիմ Հօրը միջոցով, այնպէս ալ ան որ կ'ուտէ զիս՝ ինք ալ պիտի ապրի ինձմով: 58 Ա՛յս է այն հացը՝ որ իջած է երկինքէն: Ա՛ն որ ուտէ այս հացը՝ պիտի ապրի յաւիտեան. ոչ թէ ձեր հայրերուն պէս, որոնք կերան մանանան՝ բայց մեռան»: (aiōn g165) 59 Այս

բաները խօսեցաւ ժողովարանին մէջ, երբ կը սորվեցնէր Կափառնայունի մէջ: 60 Իսկ աշակերտներէն շատերը՝ երբ լսեցին՝ ըսին. «Խիստ է այդ խօսքը, ո՛վ կրնայ մտիկ ընել զայն»: 61 Երբ Յիսուս ետ ինքնիրեն հասկցաւ թէ իր աշակերտները կը տրտնջեն ատոր համար, ըսաւ անոնց. «Ատիկա կը զայթակղեցնէ՞ ձեզ: 62 Հապա ինչ պիտի մտածէք, եթէ տեսնէք մարդու Որդիին բարձրանալը հոն՝ ուր նախապէս էր: 63 Հոգին է կեանք տուողը. մարմինը օգուտ մը չունի: Այն խօսքերը որ կ'ըսեմ ձեզի՝ Հոգի ու կեանք են: 64 Բայց ձեր մէջ կան ոմանք՝ որ չեն հաւատար»: Որովհետեւ Յիսուս սկիզբէն գիտեր թէ որոնք են անոնք՝ որ չեն հաւատար, եւ ո՛վ է ան՝ որ պիտի մատնէ զինք: 65 Ու ըսաւ. «Անոր համար ըսի ձեզի. “Ո՛չ մէկը կրնայ զայլ ինծի, եթէ իմ Հօրմէս տրուած չըլլայ անոր”»: 66 Այս պատճառով իր աշակերտներէն շատեր հեռացան, եւ ակ չէին շրջեր իրեն հետ: 67 Ուստի Յիսուս ըսաւ տասներկուքին. «Միթէ դո՛ւք ալ կ'ուզէք երթալ»: 68 Սիմոն Պետրոս պատասխանեց անոր. «Տէր, որո՞նք պիտի երթանք. դո՞նք ունիս յաւիտենական կեանքի խօսքերը: (aïdōnios g166) 69 Մենք հաւատացինք ու գիտցանք թէ դո՞նք ես Քրիստոսը՝ Աստուծոյ Որդին»: 70 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ես չընտրեցի՞ ձեզ՝ տասներկուքդ. բայց ձեզմէ մէկը չարախօս է»: 71 Ան կը խօսեր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդայի մասին, որովհետեւ անիկա էր որ պիտի մատնէր զինք, թէպէտ տասներկուքէն մէկն էր:

7 Ասկէ ետք Յիսուս կը շրջեր Գալիլեայի մէջ, քանի որ չէր ուզեր շրջիլ Հրեաստանի մէջ, որովհետեւ Հրեաները կը ջանային սպաննել զինք: 2 Հրեաներուն Տաղաւարներու տօնը մօտ էր. 3 ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն. «Մեկնէ՛ ասկէ ու գնա՛ Հրեաստան, որպէսզի աշակերտներդ ալ տեսնեն քու գործերդ՝ որ կ'ընես: 4 Որովհետեւ ո՛չ մէկը գաղտնի կ'ընէ որեւէ բան, երբ կը ջանայ բացորոշապէս ճանչցնել ինքզինք. եթէ կ'ընես այդ բաները, դուն քեզ բացայայտէ աշխարհի»: 5 Քանի որ իր եղբայրներն

ալ չէին հաւատար իրեն: 6 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը պատրաստ է ամէն ատեն: 7 Աշխարհը չի կրնար առել ձեզ, բայց կ'ատէ զիս, որովհետեւ ես կը վկայեմ անոր մասին թէ իր գործերը չար են: 8 Դո՛ւք բարձրացէք այս տօնին. ես (դեռ) չեմ բարձրանար այս տօնին, որովհետեւ ժամանակս դեռ լրացած չէ»: 9 Ասիկա ըսելով անոնց՝ ինք մնաց Գալիլեա: 10 Բայց երբ իր եղբայրները բարձրացան, ինքն ալ բարձրացաւ տօնին. ո՛չ թէ բացայայտօրէն, հապա՛ գաղտնի: 11 Իսկ Հրեաները կը փնտռէին զինք տօնին ատենը, ու կ'ըսէին. «Ո՛ր է ան»: 12 Բազմութեան մէջ շատ տրտունջ կար անոր մասին: Ոմանք կ'ըսէին. «Բարի մարդ է»: Ուրիշներ կ'ըսէին. «Ո՛չ, այլ ընդհակառակը՝ բազմութիւնը կը մոլորեցնէ»: 13 Սակայն ո՛չ մէկը բացորոշապէս կը խօսէր անոր մասին՝ Հրեաներու վախէն: 14 Իսկ երբ տօնը կէս եղաւ՝ Յիսուս բարձրացաւ տաճարը, եւ կը սորվեցնէր: 15 Հրեաները կը զարմանային ու կ'ըսէին. «Ինչպէս ասիկա գիտէ Գիրքերը, քանի բնաւ սորված չէ զանոնք»: 16 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Իմ ուսուցումս՝ իմն չէ, հապա զիս դրկողիմն է: 17 Եթէ մէկը ուզէ գործադրել անոր կամքը, պիտի գիտնայ թէ այս ուսուցումը Աստուծմէ՛ է, թէ ես ինձմէ կը խօսիմ: 18 Ա՛ն որ կը խօսի ինքնիրմէ՛ կը փնտռէ իր իսկ փառքը, բայց մն որ կը փնտռէ զինք դրկողիմն փառքը՝ անիկա ճշմարտախօս է, եւ անոր քով անիրաւութիւն չկայ: 19 Մովսէս չտուան ձեզի Օրէնքը. բայց ձեզմէ ո՛չ մէկը կը գործադրէ Օրէնքը: 20 Ինչո՞ւ կը ջանաք սպաննել զիս»: Բազմութիւնը պատասխանեց. «Դե՛ւ կայ քու ներսդ. ո՛վ կը ջանայ սպաննել քեզ»: 21 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Գործ մը ըրի, եւ բոլորդ ալ կը զարմանաք: 22 Մովսէս տուաւ ձեզի թլփատութիւնը, (որ ո՛չ թէ Մովսէս էր՝ հապա նախնիքներէն,) ու մարդ կը թլփատէք Շաբաթ օրը: 23 Եթէ մարդ կը թլփատուի Շաբաթ օրը՝ որպէսզի Մովսէսի Օրէնքը չլուծուի, կը դառնանամք ինծի դէմ՝ որ ամբողջ մարդ մը բժշկեցի Շաբաթ օրը: 24 Մի

դատէք երեւոյթին համեմատ, հապա
դատեցէք արդարութեամբ»: 25 Ուստի
Երուսաղեմացիներէն ոմանք կ'ըսէին.
«Ասիկա չ'է ան՝ որ կը ջանան սպաննել: 26
Ահա համարձակօրէն կը խօսի, ու ոչինչ
կ'ըսեն անոր. միթէ պետերը գիտցան
թէ ճշմարտապէս այս է Քրիստոսը: 27
Սակայն մենք գիտենք թէ ասիկա ուրկէ
է. բայց երբ Քրիստոս գայ, ոչ մէկը պիտի
գիտնայ անոր ուրկէ ըլլալը»: 28 Իսկ
Յիսուս՝ սորվեցնելու ատեն՝ տաճարին
մէջ աղաղակեց. «Չիս ալ կը ճանչնաք,
եւ ուրկէ ըլլալս ալ գիտէք: Ես ինծմէ
եկած չեմ, հապա ան որ դրկեց զիս՝
ճշմարիտ է: Դուք չէք ճանչնար զայն. 29
բայց ես կը ճանչնամ զայն, որովհետեւ
ես անկէ եմ, եւ ան դրկեց զիս»: 30 Ուստի
կը ջանային ձերբակալել զինք. բայց
ոչ մէկը ձեռք բարձրացուց իր վրայ,
որովհետեւ իր ժամը դեռ հասած չէր: 31
Բազմութենէն շատեր հաւատացին իրեն,
ու կ'ըսէին. «Երբ Քրիստոս գայ, միթէ
աւելի նշաններ պիտի ընէ՝ քան անոնք
որ ասիկա ըրաւ»: 32 Փարիսեցիները
լսեցին բազմութեան այս տրտունջը
անոր մասին. եւ Փարիսեցիներն ու
քահանայապետները սպասաւորներ
դրկեցին՝ որպէսզի ձերբակալեն զայն: 33
Իսկ Յիսուս ըսաւ. «Քիչ մը ժամանակ ալ
ձեզի հետ եմ, ապա կ'երթամ անոր՝ որ
դրկեց զիս: 34 Դուք պիտի փնտռէք զիս՝
բայց պիտի չգտնէք, եւ չէք կրնար գալ
իմ եղած տեղս»: 35 Ուրեմն Յրեաները
ըսին իրարու. «Ո՛ր պիտի երթայ,
որ մենք պիտի չգտնենք զինք. միթէ
հեթանոսներուն մէջ ցրուածներուն
պիտի երթայ, եւ հեթանոսներուն պիտի
սորվեցնէ: 36 Ի՛նչ է այն խօսքը՝ որ ըսաւ.
“Դուք պիտի փնտռէք զիս բայց պիտի
չգտնէք, եւ չէք կրնար գալ իմ եղած
տեղս”»: 37 Տօնին վերջին մեծ օրը՝
Յիսուս կայնած էր ու կ'աղաղակէր.
«Եթէ մէկը ծարաւ է, թող գայ ինծի եւ
իմէ: 38 Ա՛ն որ հաւատայ ինծի, կենարար
ջուրի գետեր պիտի բխին անոր փորէն,
ինչպէս Գիրքը կ'ըսէ»: 39 Ասիկա ըսաւ
Յոգիին մասին՝ որ իրեն հաւատացողները
պիտի ընդունէին. որովհետեւ Սուրբ
Յոգին տրուած չէր տակաւին, քանի որ
Յիսուս փառաւորուած չէր տակաւին:

40 Բազմութենէն շատեր՝ երբ լսեցին
այս խօսքը՝ կ'ըսէին. «Ճշմարտապէս
այս է մարգարէն»: 41 Ուրիշներ կ'ըսէին.
«Ա՛յս է Քրիստոսը»: Ուրիշներ ալ
կ'ըսէին. «Միթէ Քրիստոս Գալիլեայէն
պիտի գայ: 42 Միթէ Գիրքը չ'ըսեր թէ
Քրիստոս պիտի գայ Դաւիթի զարմէն ու
Դաւիթի եղած զիւղէն՝ Բեթլեհեմէն»: 43
Ուստի պառակտում եղաւ բազմութեան
մէջ՝ անոր պատճառով: 44 Անոնցմէ
ոմանք ուզեցին ձերբակալել զայն,
բայց ոչ մէկը ձեռք բարձրացուց
անոր վրայ: 45 Ուստի սպասաւորները
եկան քահանայապետներուն եւ
Փարիսեցիներուն քով, որոնք ըսին
անոնց. «Ինչո՞ւ հոս չբերիք զայն»: 46
Սպասաւորները պատասխանեցին. «Ո՛չ
մէկը երբեք խօսած է այս մարդուն
պէս»: 47 Ուստի Փարիսեցիները
պատասխանեցին անոնց. «Միթէ դո՞ւք
ալ մոլորեցաք: 48 Պետերէն կամ
Փարիսեցիներէն մէկը հաւատաց անոր.
49 Բայց այս բազմութիւնը՝ որ չի գիտեր
Օրէնքը՝ անիծեալ է»: 50 Նիկողեմնոս ըսաւ
անոնց, (որ նախապէս՝ զիշերուան մէջ
գացեր էր իրեն, եւ անոնցմէ մէկն էր.) 51
«Միթէ մեր Օրէնքը կը դատէ մարդ մը,
եթէ նախապէս չլսէ զայն, եւ չգիտնայ թէ
ինչ կ'ընէ»: 52 Պատասխանեցին անոր.
«Միթէ դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես. զննէ ու
նայէ, որ Գալիլեայէն մարգարէ չ'ելլեր»: 53
Ապա իւրաքանչիւրը գնաց իր տունը:

8 Յիսուս գնաց Ձիթենիներու լեռը: 2
Երբ առտուն կանուխ դարձեալ եկաւ
տաճարը՝ ամբողջ ժողովուրդը կու գար
իրեն, եւ ինք՝ նստած կը սորվեցնէր անոնց:
3 Դպիրներն ու Փարիսեցիները բերին
անոր շուրթեան մէջ բռնուած կին մը, եւ
մէջտեղ կայնեցնելով զայն՝ 4 ըսին իրեն.
«Վարդապետ, այս կինը շուրթեան մէջ
բռնուեցաւ՝ այս մեղքը գործած ատեն: 5
Օրէնքին մէջ՝ Մովսէս պատուիրեց մեզի
բարկոծել այսպիսիները. իսկ դո՞ւն ի՞նչ
կ'ըսես»: 6 Ասիկա կ'ըսէին՝ զայն փորձելու
համար, որպէսզի ամիս ունենան զինք
ամբաստանելու. բայց Յիսուս՝ վար ծռած՝
մատով կը գրէր գետինին վրայ: 7 Սակայն
երբ շարունակեցին հարցնել իրեն, վեր
նայեցաւ եւ ըսաւ անոնց. «Ձեզմէ անմեղ

եղողը՝ ամաչ ինք թող քար նետե ատոր վրայ»։ 8 Ու դարձեալ վար ծռելով՝ գետինին վրայ կը գրէր։ 9 Իսկ անոնք՝ լսելով ասիկա եւ կշտամբուելով իրենց խղճմտանքէն՝ դուրս կ'ելլէին մէկ ամ մէկ, ամենէն տարեցներէն սկսեալ՝ մինչեւ յետինները. ու Յիսուս մինակ մնաց, եւ կինը՝ մէջտեղ կայնած։ 10 Յիսուս վեր նայելով ու կնոջմէն զատ ոչ մէկը տեսնելով՝ ըսաւ անոր. «Կին, ո՛ր ես անոնք՝ որ կ'ամբաստանէին քեզ. ո՞չ մէկը դատապարտեց քեզ»։ 11 Ան ալ ըսաւ. «Ո՛չ մէկը, Տէր»։ Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ. գնա՛, եւ ասկէ ետք ա՛լ մի մեղանչեր»։ 12 Յիսուս դարձեալ խօսեցաւ անոնց եւ ըսաւ. «Ես եմ աշխարհի լոյսը. ան որ կը հետեւի ինծի՝ պիտի չքալէ խաւարի մէջ, հապա պիտի ունենայ կենսի լոյսը»։ 13 Իսկ Փարիսեցիները ըսին անոր. «Դու՛ն կը վկայես քու մասիդ. քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ»։ 14 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Թէպէտ ես կը վկայեմ իմ մասիս, իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է, որովհետեւ գիտեմ ուրկէ՛ եկայ եւ ո՛ր կ'երթամ. իսկ դուք չէք գիտեր ուրկէ՛ կու գամ կամ ո՛ր կ'երթամ»։ 15 Դուք կը դատէք մարմինին համաձայն. ես ո՞չ մէկը կը դատեմ։ 16 Նոյնիսկ եթէ դատեմ՝ իմ դատաստանս ճշմարիտ է, որովհետեւ ես մինակ չեմ, հապա՛ ես եւ Յայրը՝ որ դրկեց զիս։ 17 Ձեր Օրէնքին մէջ ալ գրուած է թէ երկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է։ 18 Ես եմ՝ որ կը վկայեմ իմ մասիս, ու Յայրս ալ՝ որ դրկեց զիս՝ կը վկայէ իմ մասիս»։ 19 Ուստի ըսին անոր. «Ո՛ր է քու Յայրդ»։ Յիսուս պատասխանեց. «Ո՛չ զիս կը ճանչնաք, եւ ո՞չ՝ իմ Յայրս. եթէ ճանչնայիք զիս, պիտի ճանչնայիք նաեւ իմ Յայրս»։ 20 Յիսուս ըսաւ այս խօսքերը՝ զանձատունը, երբ կը սորվեցնէր տաճարին մէջ, ու ո՞չ մէկը ձերբակալեց զայն, որովհետեւ դեռ անոր ժամը հասած չէր։ 21 Յիսուս դարձեալ ըսաւ անոնց. «Ես կ'երթամ՝ ու պիտի մեռնիք ձեր մեղքերուն մէջ. ո՛ր ես կ'երթամ՝ դուք չէք կրնար գալ»։ 22 Ուրեմն Յրեաները կ'ըսէին. «Միթէ ինքզինք պիտի սպաննէ, քանի որ կ'ըսէ. “Ո՛ր ես կ'երթամ” դուք չէք կրնար գալ»։ 23 Ըսաւ անոնց. «Դուք վարէն էք, ես

այս աշխարհէն չեմ։ 24 Ուստի ըսի ձեզի թէ պիտի մեռնիք ձեր մեղքերուն մէջ. արդարեւ եթէ շիաւատաք թէ ես եմ՝ պիտի մեռնիք ձեր մեղքերուն մէջ»։ 25 Ուրեմն ըսին անոր. «Դու՛ն ո՛վ ես»։ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ի՛նչ որ սկիզբէն կ'ըսեմ ձեզի։ 26 Ծատ բաներ ունիմ ձեր մասին խօսելու եւ դատելու. բայց ան որ դրկեց զիս՝ ճշմարտախօս է, ու ես ինչ որ լսեցի իրմէ՝ զայն կը խօսիմ աշխարհի մէջ»։ 27 Անոնք չհասկցան թէ Յօրը մասին կը խօսէր իրենց։ 28 Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց. «Երբ բարձրացնէք մարդու Որդին, այն ատեն պիտի գիտնաք թէ ես եմ, եւ թէ ես ինձմէ ոչինչ կ'ընեմ, հապա կը խօսիմ այս բաները՝ ինչպէս Յայրը սորվեցուց ինծի։ 29 Ու զիս դրկողը ինծի հետ է. Յայրը մինակ չթողուց զիս, որովհետեւ ես ամէն ատեն կ'ընեմ իրեն հաճելի եղած բաները»։ 30 Երբ այսպէս խօսեցաւ՝ շատ մարդիկ հաւատացին իրեն։ 31 Ուստի Յիսուս ըսաւ իրեն հաւատացող Յրեաներուն. «Եթէ իմ խօսքիս մէջ մնաք, ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ'ըլլաք. 32 ու ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք, եւ այդ ճշմարտութիւնը պիտի ազատէ ձեզ»։ 33 Պատասխանեցին իրեն. «Մենք Աբրահամի զարմն ենք, ու երբեք ստրուկ չենք եղած ոեւէ մէկուն։ Դու՛ն ինչպէս կ'ըսես. “Ազատ պիտի ըլլաք”»։ 34 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ո՛վ որ մեղք կը գործէ, անիկա մեղքին ստրուկն է”։ 35 Եւ ստրուկը տան մէջ յաւիտեան չի կենար, բայց որդին յաւիտեան կը կենայ։ (aiōn g165) 36 Ուրեմն եթէ Որդին ազատէ ձեզ, իրապէս ազատ պիտի ըլլաք։ 37 Գիտեմ թէ Աբրահամի զարմն էք. բայց կը ջանաք սպաննել զիս, որովհետեւ իմ խօսքս տեղ չունի ձեր մէջ։ 38 Ես ինչ որ տեսայ իմ Յօրս քով՝ զայն կը խօսիմ, ու դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր հօր քով՝ զայն կ'ընէք»։ 39 Պատասխանեցին անոր. «Մեր հայրը՝ Աբրահամն է»։ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Եթէ Աբրահամի որդիները ըլլայիք, Աբրահամի գործերը պիտի ընէիք։ 40 Բայց հիմա կը ջանաք սպաննել զիս, այնպիսի մարդ մը՝ որ խօսեցաւ ձեզի եւ վերէն եմ. դուք այս աշխարհէն էք, ես

Աբրահամ չըրաւ այդ բանը: 41 Դուք կ'ընէք ձեր հօր գործերը»: Անոնք ալ ըսին անոր. «Մենք պոռնկութենէ ծնած չենք. մենք ունինք մէկ Յայր, որ Աստուած է»: 42 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Եթէ Աստուած ըլլար ձեր Յայրը՝ պիտի սիրէիք զիս, որովհետեւ ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ. ո՛ր թէ ես ինձմէ եկայ, հապա ի՛նք որկեց զիս: 43 Ինչո՞ւ չէք հասկնար իմ խօսածս. քանի որ չէք կրնար մտիկ ընել իմ խօսքս: 44 Դուք ձեր հօրմէն՝ Չարախօսէն էք, եւ կ'ուզէք ձեր հօր ցանկութիւնները գործադրել. ան սկիզբէն մարդասպան էր, ու ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ՝ որովհետեւ անոր մէջ ճշմարտութիւն չկայ: Երբ ան սուտ խօսի՝ կը խօսի բռն իր եղբայրներէն, քանի որ ան ստախօս է՝ եւ սուտին հայրը: 45 Բայց որովհետեւ ես կը խօսիմ ճշմարտութիւնը՝ չէք հաւատար ինծի: 46 Ձեզմէ ո՞վ կրնայ կշտամբել զիս՝ մեղքի համար. իսկ եթէ ես կը խօսիմ ճշմարտութիւնը, ինչո՞ւ չէք հաւատար ինծի: 47 Ա՛ն որ Աստուծմէ է՝ մտիկ կ'ընէ Աստուծոյ խօսքերը. ուստի դուք մտիկ չէք ըներ, քանի որ Աստուծմէ չէք»: 48 Հրեաները պատասխանեցին անոր. «Մենք ճիշդ չէնք ըսեր թէ դուն Սամարացի ես, ու դեւ կայ քու ներսդ»: 49 Յիսուս պատասխանեց. «Իմ ներսս դեւ չկայ, հապա ես կը պատուեմ իմ Յայրս. բայց դուք՝ կ'անպատուէք զիս: 50 Իսկ ես չեմ փնտռեր իմ փառքս: Կայ մէկը՝ որ կը փնտռէ ու կը դատէ: 51 Գճմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Եթէ մէկը պահէ իմ խօսքս, մահ պիտի չտեսնէ յաւիտեան»»: (aiōn g165) 52 Ուստի Հրեաները ըսին անոր. «Հիմա զիտցանք թէ դեւ կայ քու ներսդ: Աբրահամ մեռաւ, ու մարգարէներն այ, իսկ դուն կ'ըսես. «Եթէ մէկը պահէ իմ խօսքս՝ մահ պիտի չհամտեսէ յաւիտեան»»: (aiōn g165) 53 Միթէ՞ դուն աւելի մեծ ես՝ քան մեր հայրը՝ Աբրահամ, որ մեռաւ, ու մարգարէներն ալ մեռան. դուն քեզ ո՞վ կ'ընես»: 54 Յիսուս պատասխանեց. «Եթէ ես զիս փառաւորեմ՝ իմ փառքս ոչինչ է: Իմ Յայրս է՝ որ կը փառաւորէ զիս, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ «մեր Աստուածն է», 55 բայց չէք ճանչնար զայն: Իսկ ես կը ճանչնամ զայն, ու եթէ ըսի թէ

«չեմ ճանչնար զայն», ձեզի պէս ստախօս կ'ըլլայի. մինչդէռ ես կը ճանչնամ զայն, եւ կը պահեմ անոր խօսքը: 56 Ձեր հայրը՝ Աբրահամ՝ ցանկաց տեսնել իմ օրս, ու տեսաւ եւ ցնծաց»: 57 Իսկ Հրեաները ըսին անոր. «Դուն տակաւին յիսուն տարեկան չես. Աբրահամն ալ տեսար»: 58 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Աբրահամի ըլլալէն առաջ՝ ես եմ»»: 59 Ուստի քարեր վերցուցին՝ որպէսզի նետեն անոր վրայ. բայց Յիսուս ինքզինք ծածկեց անոնց աչքերէն, ու անոնց մէջէն անցնելով՝ դուրս ելաւ տաճարէն, եւ այսպէս գնաց:

9 Երբ կ'անցնէր՝ տեսաւ մարդ մը, կոյր ծնած: 2 Իր աշակերտները հարցուցին իրեն. «Ռաբբի, ո՞վ մեղանչեց, ասիկա՞ թէ անոր ծնողները, որ ան կոյր ծնաւ»: 3 Յիսուս պատասխանեց. «Ո՛չ ասիկա մեղանչած է, ո՛չ ալ անոր ծնողները, հապա՝ որպէսզի Աստուծոյ գործերը յայտնաբերուին իր վրայ: 4 Մինչ ցերեկ է, պետք է որ գործեմ զիս որկողին գործերը. զիչերը կու գայ, երբ ո՛չ մէկը կրնայ գործել: 5 Այնքան ատեն որ ես աշխարհի մէջ եմ՝ աշխարհի լոյսն եմ»: 6 Երբ ըսաւ ասիկա՝ թքնեց գետին, կաւ շինեց թուփով, այդ կաւով ծեփեց կոյրին աչքերը 7 եւ ըսաւ անոր. «Գնա՛, լուացու՛՛՛՛՛՛ Սելովամի աւազանին մէջ» (որ կը թարգմանուի՝ որկուած): Ան ալ գնաց եւ լուացուեցաւ, եկաւ՝ ու կը տեսնէր: 8 Իսկ որացիները, եւ անոնք որ նախապէս տեսած էին զինք՝ թէ կոյր էր, կ'ըսէին. «Ասիկա չէր ան՝ որ կը նստեր ու կը մուրար»: Ոմանք կ'ըսէին. «Ասիկա է»: 9 Ուրիշներ կ'ըսէին. «Անոր նման մէկն է»: Իսկ ինք կ'ըսէր. «Ես եմ»: 10 Ուրեմն ըսին իրեն. «Հապա ինչպէս աչքերդ բացուեցան»: 11 Ինք պատասխանեց. «Յիսուս կոչուած մարդ մը կաւ շինեց, ծեփեց աչքերս ու ըսաւ ինծի. «Գնա՛ Սելովամի աւազանը եւ լուացու՛՛՛՛՛՛»: Ես ալ զացի, լուացուեցայ, ու կը տեսնեմ»: 12 Ուստի ըսին իրեն. «Ո՞ր է ան»: Ըսաւ անոնց. «Չեմ գիտեր»: 13 Փարիսեցիներուն տարին զայն՝ որ ժամանակին կոյր էր, 14 ու Շաբաթ օր էր՝ երբ Յիսուս շինեց կաւը եւ բացաւ

անոր աչքերը: 15 Ուստի Փարիսեցիներն ալ դարձեալ կը հարցնէին իրեն թէ ինչպէս աչքերը բացուեցան: Ան ալ ըսաւ անոնց. «Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ, ու լուացուեցայ եւ կը տեսնեմ»: 16 Ուստի Փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին. «Այդ մարդը Աստուծմէ չէ, որովհետեւ չի պահեր Շաբաթ օրը»: Ուրիշներ կ'ըսէին. «Մեղաւոր մարդ մը ինչպէս կրնայ ընել այսպիսի նշաններ», եւ պառակտում եղաւ անոնց մէջ: 17 Դարձեալ ըսին կոյրին. «Դուն ինչ կ'ըսես անոր մասին՝ որ բացաւ աչքերդ»: Ան ալ ըսաւ. «Մարգարէ մըն է»: 18 Իսկ Զրեաները չէին հաւատար թէ ան կոյր էր եւ աչքերը բացուեցան, մինչեւ որ կանչեցին այդ աչքերը բացուած մարդուն ծնողները, 19 ու հարցուցին անոնց. «Ա՛յս է ձեր որդին, որուն մասին դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծնաւ. հապա ինչպէս հիմա կը տեսնէ»: 20 Անոր ծնողները պատասխանեցին անոնց. «Գիտենք թէ այս է մեր որդին, եւ թէ ինք կոյր ծնաւ: 21 Բայց հիմա ինչ կերպով կը տեսնէ՝ չենք գիտեր, կամ թէ ո՛վ բացաւ ատոր աչքերը՝ մենք չենք գիտեր. ինք չափահաս է, իրեն հարցուցէք, ինք թող խօսի իր մասին»: 22 Անոր ծնողները ըսին ասիկա, որովհետեւ կը վախնային Զրեաներէն. քանի որ Զրեաները արդէն միաձայնած էին, որ եթէ մէկը դաւանի զայն որպէս Քրիստոս՝ վռնտուի ժողովարանէն: 23 Ուստի անոր ծնողները ըսին. «Ինք չափահաս է, իրեն հարցուցէք»: 24 Ուրեմն կրկին կանչեցին այդ մարդը՝ որ կոյր էր, եւ ըսին անոր. «Փանք տուր Աստուծոյ. մենք գիտենք թէ այդ մարդը մեղաւոր է»: 25 Ան ալ պատասխանեց. «Զմե գիտեր թէ մեղաւոր է՝ թէ ոչ. մէկ բան գիտեմ, թէ կոյր էի՝ ու հիմա կը տեսնեմ»: 26 Դարձեալ ըսին անոր. «Ինչ ըրաւ քեզի, ինչպէս բացաւ աչքերդ»: 27 Պատասխանեց անոնց. «Արդէն ըսի ձեզի, ու չլսեցիք. ինչո՞ւ կ'ուզէք դարձեալ լսել. միթէ դո՛ւք ալ կ'ուզէք ըլլալ անոր աշակերտները»: 28 Իսկ անոնք հեզնելով զայն՝ ըսին. «Դուն ես անոր աշակերտը, իսկ մենք՝ Մովսէսի աշակերտներն ենք: 29 Մենք գիտենք թէ Աստուծո՞ւ խօսեցաւ Մովսէսի. բայց չենք գիտեր թէ ասիկա ուրկէ՛ է»: 30 Մարդը պատասխանեց անոնց. «Այդ է զարմանալին, որ դուք չէք

գիտեր թէ ուրկէ՛ է ան, թէպէտ ինք բացաւ իմ աչքերս: 31 Գիտենք թէ Աստուծո՞ւ մտիկ չ'ըներ մեղաւորներուն. բայց եթէ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ եւ անոր կամքը գործադրէ՝ մտիկ կ'ընէ անոր: 32 Դարերու սկիզբէն ի վեր լուած չէ, որ մէկը բացած ըլլայ ծնունդով կոյրի մը աչքերը: (aiōn 9165) 33 Եթէ անիկա Աստուծմէ չըլլար, ոչինչ կրնար ընել»: 34 Պատասխանեցին անոր. «Դուն ամբողջովին մեղքերու մէջ ծնած ես, ու մեզի՞ կը սորվեցնես», եւ վտարեցին զայն: 35 Յիսուս լսեց թէ վտարեցին զայն. երբ գտաւ զայն՝ ըսաւ անոր. «Դուն կը հաւատամ Աստուծոյ Որդիին»: 36 Ան պատասխանեց. «Տէր, ո՛վ է՝ որ հաւատամ անոր»: 37 Յիսուս ըսաւ անոր. «Թէ տեսար զայն, թէ՛ ալ ինքն է քեզի հետ խօսողը»: 38 Ան ալ ըսաւ. «Կը հաւատամ, Տէր», ու երկրպագեց անոր: 39 Յիսուս ըսաւ. «Ես այս աշխարհը եկայ՝ դատաստանի համար, որպէսզի չտեսնողները՝ տեսնեն, իսկ տեսնողները՝ կուրանան»: 40 Փարիսեցիներէն ոմանք, որ իրեն հետ էին, լսելով ասիկա՝ ըսին իրեն. «Միթէ մենք ալ կոյր ենք»: 41 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Եթէ կոյր ըլլայիք՝ մեղք չէիք ունենար. բայց հիմա կ'ըսէք. “Կը տեսնենք”. ուրեմն ձեր մեղքը կը մնայ ձեր վրայ»:

10 «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ան որ դռնէն չի մտներ ոչխարներուն բակը՝ հապա ուրիշ տեղէ կը բարձրանայ, անիկա գող եւ աւազակ է. 2 բայց ան որ դռնէն կը մտնէ՝ ոչխարներուն հովիւն է”: 3 Դռնապանը կը բանայ անոր, եւ ոչխարները կը լսեն անոր ձայնը. իր ոչխարները կը կանչէ իրենց անունով ու դուրս կը հանէ զանոնք: 4 Երբ հանէ իր ոչխարները՝ կ'երթայ անոնց առջեւէն, ու ոչխարները կը հետեւին իրեն՝ որովհետեւ կը ճանչնան իր ձայնը: 5 Սակայն չեն հետեւիր օտարի մը՝ հապա կը փախչին անկէ, որովհետեւ չեն ճանչնար օտարներու ձայնը»: 6 Յիսուս ըսաւ անոնց այս առակը, բայց անոնք չէին հասկնար թէ ինչ էր՝ որ կը խօսէր իրենց: 7 Ուրեմն Յիսուս դարձեալ ըսաւ անոնց. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի.

“Ես եմ ոչխարներուն դուռը”: 8 Բոլոր անոնք՝ որ եկան ինձմէ առաջ, գող եւ աւագակ էին, բայց ոչխարները մտիկ չըրին անոնց: 9 “Ես եմ դուռը”. եթէ մէկը ներս մտնէ ինձմէ՝ պիտի փրկուի. պիտի մտնէ ու ելլէ, եւ արօտ գտնէ: 10 Գողը ուրիշ բանի համար չի գար, բայց միայն՝ գողնալու, սպաննելու եւ կորսնցնելու համար: Ես եկայ որ կեանք ունենան, եւ ճիստութեամբ ունենան: 11 “Ես եմ բարի հովիւը”. բարի հովիւը կ'ընծայէ իր անձը ոչխարներուն համար: 12 Բայց վարձկանը՝ որ հովիւ չէ եւ ոչխարները իր սեփականը չեն, երբ տեսնէ թէ գայլը կու գայ՝ կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. եւ գայլը կը յափշտակէ ոչխարները ու կը ցրուէ զանոնք: 13 Եւ վարձկանը կը փախչի՝ որովհետեւ ինք վարձկան է, ու չի հոգար ոչխարները: 14 “Ես եմ բարի հովիւը”. կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչցուիմ իմիններէս: 15 Ինչպէս Յայրը կը ճանչնայ զիս՝ ես ալ կը ճանչնամ Յայրը, եւ իմ անձս կ'ընծայեմ ոչխարներուն համար: 16 Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ՝ որոնք այս բակէն չեն. զանոնք ալ պետք է բերեմ. ու իմ ձայնս պիտի լսեն, եւ ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ: 17 Իմ Յայրս կը սիրէ զիս՝ բանի որ ես իմ անձս կ'ընծայեմ, որպէսզի դարձեալ առնեմ զայն: 18 Ո՛չ մէկը կ'առնէ զայն ինձմէ, հապա ես ինձմէ կ'ընծայեմ զայն: Իշխանութիւն ունիմ ընծայելու զայն, եւ իշխանութիւն ունիմ դարձեալ առնելու զայն. այս պատուէրը ստացայ իմ Յօրմէս»: 19 Այս խօսքերուն համար՝ դարձեալ պառակտում եղաւ Յրեաներուն մէջ: 20 Անոնցմէ շատեր կ'ըսէին. «Դեւ կայ ատոր մէջ, ու խելագարած է. ինչո՞ւ մտիկ կ'ընէք ատոր»: 21 Ուրիշներ կ'ըսէին. «Այս խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն. միթէ դեւը կրնայ բանալ կոյրերուն աչքերը»: 22 Այդ ատեն Երուսաղէմի մէջ Նաւակատիքի տօնը կը կատարուէր, ու ձմեռ էր. 23 Յիսուս կը քալէր տաճարին մէջ՝ Սողոմոնի սրահը: 24 Ուստի Յրեաները շրջապատեցին զինք եւ ըսին իրեն. «Մինչեւ երբ պիտի մտատանջես մեզ. եթէ Քրիստոսը դրն էս՝ բացորոշապէս ըս՛ մեզի»: 25 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Ըսի՛ ձեզի, ու չէք հաւատար: Այն գործերը՝ որ ես

կ'ընեմ իմ Յօրս անուևով, անոնք կը վկայեն իմ մասիս: 26 Բայց դուք չէք հաւատար՝ որովհետեւ իմ ոչխարներէս չէք, ինչպէս ըսի ձեզի”: 27 Իմ ոչխարներս կը լսեն իմ ձայնս, ես ալ կը ճանչնամ զանոնք, եւ կը հետեւին ինձի: 28 Ես կու տամ անոնց յաւիտենական կեանքը, ու յաւիտեան պիտի չկորսուին, եւ ո՛չ մէկը պիտի յափշտակէ զանոնք իմ ձեռքէս: (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Իմ Յայրս՝ որ ինձի տուաւ զանոնք՝ բոլորէն մեծ է, ու ո՛չ մէկը կրնայ յափշտակել իմ Յօրս ձեռքէն: 30 Ես եւ Յայրը մէկ ենք»: 31 Ուստի Յրեաները դարձեալ բարեր վերցուցին՝ որպէսզի բարկոծեն զինք: 32 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Շատ բարի գործեր ցոյց տուի ձեզի՝ իմ Յօրմէս. անոնցմէ ո՞ր գործին համար կը բարկոծէք զիս»: 33 Յրեաները պատասխանեցին անոր. «Քեզ չենք բարկոծեր բարի գործի համար, հապա՝ հայիոյութեան համար. որովհետեւ դրն՝ որ մարդ ես, դուն քեզ Աստուած կ'ընես»: 34 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Միթէ ձեր Օրէնքին մէջ գրուած չէ. “Ես ըսի. “Դուք աստուածներ էք”»: 35 Եթէ աստուածներ կը կոչէ անոնք՝ որոնց տրուեցաւ Աստուծոյ խօսքը, (ու կարելի չէ որ այդ գրուածը աւրուի,) 36 հապա զայն՝ որ Յայրը սրբացուց եւ աշխարհ ղրկեց, դուք ինչպէս կ'ըսէք անոր. “Կը հայիոյնս”, որովհետեւ ըսի. “Աստուծոյ Որդի եմ”: 37 Եթէ չեմ ըներ իմ Յօրս գործերը՝ մի՛ հաւատաք ինձի: 38 Իսկ եթէ կ'ընեմ, թէպէտ չէք հաւատար ինձի՝ գոնէ գործերուն հաւատացէք, որպէսզի զիտնաք եւ հաւատաք թէ Յայրը իմ մէջս է, ու ես՝ անոր մէջ»: 39 Դարձեալ կը ջանային ձերբակալել զայն. բայց գնաց անոնց ձեռքէն, 40 եւ դարձեալ մեկնեցաւ Յորդանանի միւս կողմը, այն տեղը՝ ուր Յովհաննէս նախապէս կը մկրտէր, ու մնաց հոն: 41 Շատեր զացին անոր եւ ըսին. «Իրան Յովհաննէս նշան մը չըրաւ. 42 բայց ինչ որ Յովհաննէս ըսաւ ասոր մասին՝ ամէնը ճշմարիտ էր»: Ու հոն շատեր հաւատացին անոր:

11 Մարիամի եւ անոր քրոջ՝ Մարթայի գիւղէն, Բեթանիայէն, Ղազարոս

անունով մեկը հիւանդ էր: 2 (Ասիկա այն «Տէր, եթէ հոս ըլլայիր, եղբայրս չէր Մարիամն էր՝ որ օծեց Տէրը օծանելիքով մեռներ. 22 Բայց գիտեմ թէ հիմա ալ՝ դուն ու սրբեց անոր ոտքերը իր մագերով. ինչ որ խնդրես Աստուծոյ, Աստուած անոր եղբայրը՝ Ղազարոս հիւանդ էր: 23 Յիսուս ըսաւ անոր.) 3 Ուրեմն իր քոյրերը մարդ դրկեցին «Եղբայրդ յարուբիւն պիտի առնէ»: անոր եւ ըսին. «Տէր, ահա ան՝ որ դուն 24 Մարթա ըսաւ անոր. «Գիտեմ թէ կը սիրես՝ հիւանդ է»: 4 Երբ Յիսուս լսեց՝ յարուբեան ժամանակը՝ վերջին օրը՝ ըսաւ. «Այս հիւանդութիւնը մահուան յարուբիւն պիտի առնէ»: 25 Յիսուս ըսաւ համար չէ՛ հապա Աստուծոյ փառքին համար, որպէսզի Աստուծոյ Որդին փառաւորուի անով»: 5 Արդարեւ Յիսուս կը սիրէր Մարթան եւ անոր քոյրն ու Ղազարոսը: 6 Ուրեմն երբ լսեց թէ հիւանդ է, եղած տեղը երկու օր ալ մնաց. 7 յետոյ ըսաւ աշակերտներուն. «Եկէ՛ք, դարձեալ Յրեաստան երթանք»: 8 Աշակերտները ըսին իրեն. «Ռաբբի, Յրեաները հիմա կը փնտռէին քեզ՝ քարկոծելու համար, ու դամբձեալ հոն կ'երթաս»: 9 Յիսուս պատասխանեց. «Օրը տասնեկու ժամ չէ՛: Եթէ մեկը ցերեկը քալէ՛ չի սայթաքիր, որովհետեւ այս աշխարհի լոյսը կը տեսնէ. 10 Բայց եթէ մեկը գիշերուան մէջ քալէ՛ կը սայթաքի, որովհետեւ իրեն հետ լոյս չկայ»: 11 Այս բաները խօսելէ ետք՝ ըսաւ անոնց. «Ղազարոս՝ մեր բարեկամը՝ քնացած է. բայց կ'երթան՝ որպէսզի արթնցնեմ զայն»: 12 Իր աշակերտները ըսին. «Տէր, եթէ քնացած է՝ պիտի առողջանայ»: 13 Յիսուս կը խօսէր անոր մահուան մասին, բայց անոնք կը կարծէին թէ քունով հանգստանալուն մասին կը խօսէր: 14 Այն ատեն Յիսուս բացորոշապէս ըսաւ անոնց. «Ղազարոս մեռաւ. 15 ու ես ուրախ եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի, որպէսզի դուք հաւատաք. բայց եկէ՛ք՝ երթանք անոր»: 16 Թովմաս, որ Երկուորեակ կը կոչուէր, ըսաւ աշակերտակիցներուն. «Մենք ալ երթանք՝ որպէսզի մեռնինք անոր հետ»: 17 Երբ Յիսուս եկաւ, գտաւ որ ան արդէն չորս օրէ ի վեր գերեզմանը դրուած էր: 18 Բերանիա Երուսաղէմի մօտ էր՝ տասնհինգ ասպարեզի չափ. 19 եւ Յրեաներէն շատեր եկած էին Մարթայի ու Մարիամի, որպէսզի սփոփեն զանոնք իրենց եղբօր համար: 20 Ուստի՝ երբ Մարթա լսեց թէ Յիսուս կու գայ՝ գնաց դիմաւորելու զայն. բայց Մարիամ նստած էր տան մէջ: 21 Մարթա ըսաւ Յիսուսի.

41 Ուստի վերցուցին քարը: Յիսուս քարծրացուց իր աչքերը եւ ըսաւ. «Յայր, շնորհակալ եմ քեզմէ՛ որ լսեցիր զիս: 42 Ու ես գիտէի թէ ամէն ատեն կը լսես զիս. բայց ըսի շուրջս կայնող բազմութեան համար, որպէսզի հաւատան թէ դուն որկեցիր զիս»: 43 Ասիկա ըսելէն ետք՝ քարծրածայն պոռաց. «Ղազարոս, դուրս եկուր»: 44 Մեռելն ալ ելաւ՝ ոտքերն ու ձեռքերը պատանքով կապուած, եւ դէմքը՝ վարշամակով պատուած: Յիսուս ըսաւ անոնց. «Արձակեցէ՛ք զինք, ու թոյլ տուէ՛ք որ երթայ»: 45 Յրեաներէն շատեր՝ որ եկած էին Մարիամի քով, երբ տեսան Յիսուսի ըրածը՝ հաւատացին իրեն: 46 Բայց անոնցմէ ոմանք գացին Փարիսեցիներուն ու պատմեցին անոնց Յիսուսի ըրածը: 47 Ուստի քահանայապետներն ու Փարիսեցիները ժողով գումարեցին՝ եւ ըսին. «Ինչ ընենք, քանի որ այս մարդը բազմաթիւ նշաններ կ'ընէ: 48 Եթէ թոյլ տանք անոր՝ որ այսպէս շարունակէ, բոլորն ալ պիտի հաւատան անոր, ու Հռոմայեցիները պիտի գան եւ կործանեն մեր տեղն ու ազգը»: 49 Անոնցմէ մէկը՝ Կայիափա անունով, որ այդ տարուան քահանայապետն էր, ըսաւ անոնց. 50 «Դուք ոչինչ գիտէք, ու չէք ալ մտածեր թէ աւելի օգտակար է մեզի՝ որ մէկ մարդ մեռնի ժողովուրդին համար, եւ ամբողջ ազգը չկորսուի»: 51 Բայց այս բանը ո՛չ թէ ինքնիրմէ ըսաւ, հապա այդ տարուան քահանայապետը ըլլալով՝ մարգարէացաւ թէ Յիսուս պիտի մեռնէր ազգին համար. 52 եւ ո՛չ միայն ազգին համար, այլ նաեւ հաւաքելով միացնելու համար Աստուծոյ ցրուած որդիները: 53 Ուրեմն այդ օրէն ետք խորհրդակցեցան՝ որ սպաննեն զայն: 54 Ուստի ալ Յիսուս բացորոշապէս չէր շրջեր Յրեաներուն մէջ, հապա անկէ գնաց անապատին մօտ երկրամաս մը, քաղաք մը՝ որ Եփրայիմ կը կոչուէր, եւ հոն կեցաւ իր աշակերտներուն հետ: 55 Երբ Յրեաներուն Չատիկը մօտեցաւ, այդ երկրամասէն շատեր Երուսաղէմ քարծրացան Չատիկէն առաջ՝ որպէսզի մաքրագործեն իրենք զիրենք: 56 Ուստի կը փնտռէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ատեն՝ կ'ըսէին իրարու. «Ինչ է ձեր

կարծիքը. արդեօք բնաւ պիտի չգայ այս տօսին»: 57 Իսկ քահանայապետներն ու Փարիսեցիները պատուիրեր էին, որ եթէ մէկը զիտնայ անոր ուր ըլլալը՝ ցոյց տայ, որպէսզի ձերբակալեն զայն:

12 Իսկ Յիսուս Չատիկէն վեց օր առաջ եկաւ Բեթանիա, ուր կը գտնուէր մեռած Ղազարոսը՝ որ ինք մեռելներէն յարուցանեց: 2 Յոն՝ ընթրիք մը սարքեցին անոր. Մարթա կը սպասարկէր, ու Ղազարոս անոր հետ սեղան նստողներէն՝ մէկն էր: 3 Իսկ Մարիամ՝ առնելով մէկ լիտր թանկագին նարդոսի օծանելիք՝ օծեց Յիսուսի ոտքերը, եւ սրբեց անոր ոտքերը իր մազերով. ու տունը լեցուցաւ օծանելիքին հոտով: 4 Ուստի աշակերտներէն մէկը՝ Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա, որ պիտի մատնէր զինք, ըսաւ. 5 «Ինչո՞ւ այդ օծանելիքը չծախուցաւ երեք հարիւր դահեկանի՝ որ տրուէր աղքատներուն»: 6 Ասիկա ըսաւ՝ ո՛չ թէ աղքատները հոգալուն համար, հապա՝ քանի որ գող էր եւ ինք ունէր գանձանակը, ու կը կրէր ինչ որ ձգուէր: 7 Իսկ Յիսուս ըսաւ. «Թոյլ տուր անոր. այդ բանը պահեց իմ թաղումիս օրուան համար: 8 Որովհետեւ աղքատները ամէն ատեն ունիք ձեզի հետ, բայց զիս ամէն ատեն չունիք»: 9 Ուստի Յրեաներէն մեծ բազմութիւն մը գիտցաւ անոր հոն ըլլալը, ու եկաւ՝ ո՛չ միայն Յիսուսի համար, այլ նաեւ տեսնելու Ղազարոսը՝ որ մեռելներէն յարուցանած էր: 10 Իսկ քահանայապետները խորհրդակցեցան՝ որ սպաննեն Ղազարոսն ալ. 11 որովհետեւ Յրեաներէն շատեր անոր պատճառով կ'երթային ու կը հաւատային Յիսուսի: 12 Հետեւեալ օրը՝ մեծ բազմութիւն մը, որ եկած էր տօսին, երբ լսեց թէ Յիսուս կու գայ Երուսաղէմ, 13 առաւ արմաւենիի ոստեր, դուրս ելաւ զայն դիմաւորելու, եւ կ'աղաղակէր. «Ովսաննա՛մ, օրինեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ կու գայ Տէրոջ անունով»: 14 Յիսուս՝ գտնելով աւանակ մը՝ նստաւ անոր վրայ, ինչպէս գրուած է. 15 «Մի՛ վախճար, Սիոնի՛ աղջիկ. ահա՛ Թագաւորդ կու գայ՝ նստած իշու աւանակի վրայ»: 16 Անոր աշակերտները

նախապես չհասկցան այդ բաները. բայց երբ Յիսուս փառաւորուեցաւ, այն ատեն յիշեցին թէ ատոնք գրուած էին անոր մասին, եւ թէ իրենք ըրին անոր այդ բաները: 17 Իրեն հետ եղող բազմութիւնը կը վկայէր թէ գերեզմանն դուրս կանչեց Ղազարոսը ու մեռելներէն յարուցանեց զայն: 18 Այս պատճառով ալ բազմութիւնը դիմաւորեց զինք, որովհետեւ լսեցին թէ ինք ըրած էր այս նշանը: 19 Իսկ Փարիսեցիները կ'ըսէին իրարու. «Կը նշմարէք թէ անօգուտ է. ահա՛ ամբողջ աշխարհը կը հետեւի անոր»»: 20 Զոն՝ տօնին երկրպագելու բարձրացողներուն մէջ՝ քանի մը Յոյներ կային: 21 Ատոնք մօտեցան Փիլիպպոսի, որ Գալիլեայի Բեթսայիդայէն էր, ու կը թախանձէին անոր՝ ըսելով. «Տէր, կ'ուզենք Յիսուսը տեսնել»: 22 Փիլիպպոս եկաւ եւ ըսաւ. Անդրեասի, ապա դարձեալ Անդրեաս ու Փիլիպպոս միասին ըսին Յիսուսի: 23 Յիսուս ալ պատասխանեց անոնց. «Ժամը հասաւ՝ որ մարդու Որդին փառաւորուի: 24 Եւ մարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. «Եթէ ցորենին հատիկը հողին մէջ իյնալով չմեռնի՝ ինք մինակ կը մնայ. բայց եթէ մեռնի՝ շատ պտուղ կը բերէ»: 25 Ան որ կը սիրէ իր անձը՝ պիտի կորսնցնէ զայն, եւ ան որ կ'ատէ իր անձը այս աշխարհի մէջ՝ յաւիտենական կեանքին համար պիտի պահէ զայն: (aiōnios g166) 26 Եթէ մէկը կը սպասարկէ ինծի՝ թող հետեւի ինծի, ու ես ո՛ր որ եմ, իմ սպասարկուս ալ հրն պիտի ըլլայ. եթէ մէկը կը սպասարկէ ինծի, Յայրը պիտի պատուէ զինք»: 27 «Յիմա իմ անձս վրդոված է, եւ ինչ ըսեմ. 28 «Յայր, ազատէ զիս այս ժամէն»: Բայց ես եկած եմ ասոր համար՝ այս ժամուն: 28 «Յայր, փառաւորէ քու անունդ»»: Ուստի ձայն մը եկաւ երկինքէն. «Փառաւորեցի այ, ու դարձեալ պիտի փառաւորեմ»: 29 Բազմութիւնը՝ որ կայնած էր ու կը լսէր, կ'ըսէր. «Որոտում կ'ըլլայ»: Ոմանք ալ կ'ըսէին. «Յրեշտակ մը խօսեցաւ իրեն հետ»: 30 Յիսուս պատասխանեց. «Այս ձայնը եկաւ ոչ թէ ինծի համար, «Այս ձայնը եկաւ ոչ թէ ինծի համար, ապա՛ ձեզի համար: 31 Յիմա է այս աշխարհի դատաստանը, հիմա պիտի վտարուի այս աշխարհի իշխանը: 32

Ես ալ, երբ բարձրանամ երկրէն, բոլորդ ալ պիտի քաշեմ ինծի»: 33 Այս բանը կ'ըսէր՝ մատնանշելով թէ ինչ տեսակ մահով պիտի մեռնէր: 34 Բազմութիւնը պատասխանեց անոր. «Մենք լսեցինք Օրէնքէն թէ Քրիստոս յաւիտեան կը մնայ: Դուն ինչպէս կ'ըսես. «Մարդու Որդին պէտք է բարձրանայ»: Ո՛վ է այդ մարդու Որդին»: (aiōn g165) 35 Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց. «Բի՛ն մը ատեն ալ լոյսը ձեզի հետ է. քալեցէք՝ մինչ տակաւին լոյսը ունիք, որպէսզի խաւարը չհասնի ձեր վրայ. որովհետեւ խաւարի մէջ քալողը չի գիտեր թէ ո՛ր կ'երթայ: 36 Մինչ լոյսը ունիք՝ հաւատացէք այդ լոյսին, որպէսզի լոյսի որդիներ ըլլաք»: Յիսուս այս բաները խօսեցաւ, ապա գնաց՝ ինքզինք ծածկելով անոնց աչքերէն: 37 Թէպէտ այնքան նշաններ ըրած էր անոնց առջեւ, անոնք չէին հաւատար իրեն. 38 որպէսզի իրագործուի Եսայի մարգարէին խօսքը՝ որ ըսած էր. «Տէր, ո՛վ հաւատաց մեր տուած լուրին, ու Տէրոջ բազուկը որո՞ն յայտնուեցաւ»: 39 Զէին կրնար հաւատալ՝ քանի որ Եսայի դարձեալ ըսած է. 40 «Կուրցուց անոնց աչքերը եւ կարծրացուց անոնց սիրտը, որպէսզի չտեսնեն իրենց աչքերով, չհասկնան իրենց սիրտով ու դարձի չգան, եւ ես չբժշկեմ զանոնք»: 41 Եսայի ըսաւ ասիկա՝ երբ տեսաւ անոր փառքը ու խօսեցաւ անոր մասին: 42 Սակայն միաժամանակ՝ պետերէն ալ շատեր հաւատացին իրեն. բայց չէին դաւաներ զայն՝ Փարիսեցիներուն պատճառով, որպէսզի չվնասուին ժողովարանէն. 43 որովհետեւ անցի սիրեցին մարդոց փառքը՝ քան Աստուծոյ փառքը: 44 Յիսուս կ'աղաղակէր. «Ան որ կը հաւատայ ինծի, կը հաւատայ ոչ թէ ինծի, հապա՛ զիս դրկողին. 45 եւ ան որ կը տեսնէ զիս, կը տեսնէ զիս դրկողը: 46 Ես աշխարհ եկայ իբր լոյս, որպէսզի ո՛վ որ հաւատայ ինծի՝ չմնայ խաւարի մէջ: 47 Եթէ մէկը լսէ իմ խօսքերս ու չհաւատայ՝ ես չեմ դատեր զինք, քանի որ ես եկայ՝ ոչ թէ դատելու. 48 աշխարհը, հապա՛ փրկելու աշխարհը: 48 Ան որ կ'անարգէ զիս եւ չ'ընդունիր իմ խօսքերս, ունի մէկը՝ որ կը դատէ զինք. այն խօսքը՝ որ ես ըսի, անիկա՛ պիտի

դատե գինք՝ վերջին օրը: 49 Որովհետև ես ինձմէ չխօսեցայ, հապա Յայրը՝ որ դրկեց զիս, ինք պատուիրեց ինձի թէ ինչ պիտի ըսեմ եւ ինչ պիտի խօսիմ: 50 Եւ գիտեմ թէ անոր պատուիրածը՝ յաւիտենական կեանքն է. ուրեմն ինչ որ կը խօսիմ, այնպէս կը խօսիմ՝ ինչպէս Յայրը ըսաւ ինձի»: (aiōnios g166)

13 Չատիկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս, գիտնալով թէ իր ժամը հասած է՝ որ մեկնի այս աշխարհէն Յօրը քով, սիրած ըլլալով իրենները՝ որոնք աշխարհի մէջ էին, սիրեց զանոնք մինչեւ վախճանը: 2 Երբ ընթրիքը կ'ըլլար, (Չարախօսը արդէն Իսկարիոփտացի Սիմոնեան Յուդան դրդած էր՝ որ մատնէ զայն,) 3 Յիսուս՝ գիտնալով թէ Յայրը ամէն բան տուաւ իր ձեռքը, եւ թէ ինք եկաւ Աստուծմէ ու կ'երթայ Աստուծոյ քով, 4 ոտքի ելաւ ընթրիքէն, մեկդի դրաւ հանդերձները, եւ առնելով դենջակ մը՝ կապեց մէջքին: 5 Յետոյ ջուր լեցուց կոնքին մէջ, եւ սկսաւ լուալ աշակերտներուն ոտքերը ու սրբել մէջքին կապած դենջակով: 6 Ուստի եկաւ Սիմոն Պետրոսի. ան ալ ըսաւ իրեն. «Տէր, դո՛ւն պիտի լուաս իմ ոտքերս»: 7 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ինչ որ ես կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես ըմբռներ, բայց յետոյ պիտի ըմբռնես»: 8 Պետրոս ըսաւ անոր. «Դուն բնաւ պիտի չլուաս իմ ոտքերս»: Յիսուս պատասխանեց անոր. «Եթէ չլուամ քեզ, դուն բաժին չունիս ինձի հետ»: (aiōn g165) 9 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէր, ոչ միայն ոտքերս, այլ նաեւ՝ ձեռքերս ու գլուխս»: 10 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ան որ լոզցած է՝ միայն ոտքերը լուալու պետք ունի, որ ամբողջովին մաքուր ըլլայ. եւ դուք մաքուր էք, բայց ոչ բոլորդ»: 11 Արդարեւ գիտէր թէ ո՛վ պիտի մատնէր զինք: Ուստի ըսաւ. «Բոլորդ մաքուր չէք»: 12 Երբ լուաց անոնց ոտքերը, եւ առնելով իր հանդերձները՝ դարձեալ սեղան նստաւ, ըսաւ անոնց. «Գիտէք ինչ ըրի ձեզի: 13 Դուք Վարդապետ ու Տէր կը կոչէք զիս, եւ ճիշդ կ'ըսէք, որովհետեւ այնպէս եմ: 14 Ուստի եթէ ես՝ Տէրս ու Վարդապետս՝ լուացի ձեր ոտքերը, դուք ալ պարտաւոր էք լուալ իրարու ոտքերը: 15 Որովհետեւ օրինակ մը տուի ձեզի,

որպէսզի ինչպէս ես ըրի ձեզի՝ դուք ալ ընէք: 16 Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ճառան իր տիրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ դրկուածը՝ զինք դրկողէն մեծ է”: 17 Եթէ գիտէք այս բաները, երանելի էք՝ եթէ ընէք զանոնք: 18 Ես կը խօսիմ ոչ թէ ձեր բոլորին համար, որովհետեւ ես կը ճանչնամ իմ ընտրածներս. հապա՝ որպէսզի իրագործուի այն գրուածը. “Ան որ հաց կ'ուտէր ինձի հետ՝ կորունկ վերցուց ինձի դէմ”: 19 Այժմէն կ'ըսեմ ձեզի՝ ըլլալէն առաջ, որպէսզի երբ ըլլայ՝ հաւատաք թէ ես ան եմ: 20 Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ո՛վ որ ընդունի ան՝ որ ես կը դրկեմ, կ'ընդունի զիս, եւ ո՛վ որ կ'ընդունի զիս՝ կ'ընդունի զիս դրկորդը”»: 21 Երբ Յիսուս ըսաւ ասիկա՝ վրդովեցաւ իր հոգիին մէջ, եւ վկայեց՝ ըսելով. «Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի թէ ձեզմէ մէկը պիտի մատնէ զիս»: 22 Ուստի աշակերտները իրարու կը նայէին, վարանած՝ թէ որո՛ւ մասին կը խօսէր: 23 Աշակերտներէն մէկը կար՝ Յիսուսի քով նստած, որ Յիսուս կը սիրէր: 24 Ուրեմն Սիմոն Պետրոս նշան կ'ընէր անոր, հարցափորձելու թէ ո՛վ պիտի ըլլայ ան՝ որուն մասին կը խօսէր: 25 Ան ալ՝ իյնալով Յիսուսի կուրծքին վրայ՝ ըսաւ անոր. «Տէր, ո՛վ է անիկա»: 26 Յիսուս պատասխանեց. «Ան է՝ որուն թաթխելով կու տամ այս պատառը»: Եւ թաթխելով պատառը՝ տուաւ Իսկարիոփտացի Սիմոնեան Յուդայի: 27 Պատառէն ետք՝ Սատանան մտաւ անոր ներսը. ուստի Յիսուս ըսաւ անոր. «Ինչ որ պիտի ընես՝ շուտով ըրէ»: 28 Բայց սեղան նստողներէն ոչ մէկը հասկցաւ թէ ինչո՛ւ ըսաւ անոր ասիկա. 29 որովհետեւ ոմանք կը կարծէին թէ քանի որ Յուդա ունէր զանձանակը՝ Յիսուս կ'ըսէր անոր. «Գնէ ինչ որ պետք է ձեզի այս տօնին». կամ՝ որպէսզի բան մը տայ աղքատներուն: 30 Ան ալ՝ ստանալով պատառը՝ իսկոյն դուրս ելաւ. սակայն զիշեր էր: 31 Երբ ան դուրս ելաւ՝ Յիսուս ըսաւ. «Յինչ մարդու Որդին փառաւորուեցաւ, եւ Աստուած փառաւորուեցաւ անով: 32 Եթէ Աստուած փառաւորուեցաւ անով, Աստուած ալ իրմով պիտի փառաւորէ զայն, ու շուտով

պիտի փառաւորէ զայն: 33 Որդեակներ, քիչ մը ատեն ալ ձեզի հետ եմ. պիտի փնտռէք զիս, եւ ինչպէս Յրեաներուն ըսի. “Դուք չէք կրնար զալ ուր որ ես կ’երթամ”, հիմա ձեզի ալ կ’ըսեմ: 34 Նոր պատուիրան մը կու տամ ձեզի. “Սիրեցէք զիրար”. ինչպէս ես սիրեցի ձեզ, դուք ալ սիրեցէք զիրար: 35 Ասով բոլորը պիտի գիտնան թէ իմ աշակերտներս էք, եթէ սեր ունենաք իրարու հանդէպ»: 36 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէր, ո՞ր կ’երթաս»: Յիսուս պատասխանեց անոր. «Ուր որ ես կ’երթամ՝ դուն հիմա չես կրնար հետեւիլ ինծի. բայց յետոյ պիտի հետեւիս ինծի»: 37 Պետրոս ըսաւ անոր. «Տէր, ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար հետեւիլ քեզի. ես իմ անձս ալ պիտի ընծայեմ քեզի համար»: 38 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Զու անձդ պիտի ընծայես ինծի համար: Եւ մտաբանելու կը յայտարարեմ քեզի. “Աքաղաղը պիտի չկանչէ” մինչեւ որ դուն երեք անգամ ուրանաս զիս»:

14 «Ձեր սիրտը թող չվրդովի. հաւատացէք Աստուծոյ, հաւատացէք նաեւ ինծի: 2 Շատ բնակարաններ կան իմ Յօրս տան մէջ. եթէ այդպէս չըլլար, միթէ պիտի ըսէի՞ ձեզի թէ կ’երթամ՝ որ տեղ պատրաստեմ ձեզի: 3 Երբ երթամ եւ տեղ պատրաստեմ ձեզի, դարձեալ պիտի գամ ու բովս ընդունիմ ձեզ, որպէսզի ո՞ր ես եմ՝ դուք ալ հոն ըլլաք: 4 Գիտէք ո՞ր կ’երթամ, գիտէք նաեւ ճամբան»: 5 Թմբկաւ ըսաւ անոր. «Տէր, չենք գիտեր ո՞ր կ’երթաս, եւ ինչպէս կրնանք գիտնալ ճամբան»: 6 Յիսուս ըսաւ անոր. «Ես եմ ճամբան, ճամբորտութիւնն ու կեանքը. ո՞չ մէկը կու գայ Յօրը քով՝ բայց միայն ինձմով: 7 Եթէ ճանչնայիք զիս՝ պիտի ճանչնայիք նաեւ իմ Յայրս. եւ այժմէն իսկ կը ճանչնաք զայն, ու տեսած էք զայն»: 8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր. «Տէր, ցոյց տուր մեզի Յայրը, ու կը բաւէ մեզի»: 9 Յիսուս ըսաւ անոր. «Այսքան ժամանակ ես ձեզի հետ եմ, եւ չճանչցամ զիս, Փիլիպպոս: Ա՛ն որ տեսաւ զիս՝ տեսաւ Յայրը. դուն ինչպէս կ’ըսես. “Յոյց տուր մեզի Յայրը”»: 10 Չէս հաւատար թէ ես Յօրը մէջն եմ, ու Յայրը իմ մէջս է: Այն խօսքերը՝ որ

կ’ըսեմ ձեզի, ես ինձմէ չեմ ըսեր. հապա Յայրը՝ որ բնակած է իմ մէջս, անիկա կ’ընէ այդ գործերը: 11 Հաւատացէք ինծի, թէ ես Յօրը մէջն եմ, ու Յայրը իմ մէջս է: 12 Այլապէս՝ գոնէ գործերն իմ հաւատացէք ինծի: Եւ մտաբանելու կը յայտարարեմ ձեզի. “Ա՛ն որ կը հաւատայ ինծի, ինք ալ պիտի ընէ այն գործերը՝ որ ես կ’ընեմ, եւ անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պիտի ընէ, որովհետեւ ես կ’երթամ Յօրս քով”: 13 Ի՛նչ որ խնդրէք իմ անունովս՝ պիտի ընեմ զայն, որպէսզի Յայրը փառաւորուի ձեր ընտելումովս, պիտի ընեմ»: 14 Եթէ որեւէ բան խնդրէք իմ անունովս, պիտի ընեմ»: 15 «Եթէ կը սիրէք զիս՝ պահեցէք իմ պատուիրաններս: 16 Ես ալ պիտի թախանձեմ Յօրը, եւ ուրիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի, որպէսզի յաւիտեան բնակի ձեզի հետ. (aiōn g165) 17 Եւ մտաբանելու կը յայտարարեմ ձեզի. չի կրնար ընդունիլ, որովհետեւ չի տեսներ զայն ու չի ճանչնար զայն. բայց դուք կը ճանչնաք զայն, որովհետեւ կը բնակի ձեր քով եւ պիտի ըլլայ ձեր մէջ: 18 Ձեզ որք պիտի չթողում. պիտի գամ ձեզի: 19 Բիչ մը ատենէն ետք աշխարհը ալ պիտի չտեսնէ զիս. բայց դուք պիտի տեսնէք զիս, որովհետեւ ես կ’ապրիմ, եւ դուք ալ պիտի ապրիք: 20 Այն օրը պիտի գիտնաք թէ ես իմ Յօրս մէջ եմ, ու դուք՝ իմ մէջս, ես ալ՝ ձեր մէջ: 21 Ա՛ն որ ունի իմ պատուիրաններս եւ կը պահէ զանոնք, անիկա է զիս սիրողը: Ա՛ն որ կը սիրէ զիս՝ պիտի սիրուի իմ Յօրմէս. ու ես պիտի սիրեմ զայն, եւ զիս պիտի յայտնեմ անոր»: 22 Յուդա (ոչ Իսկարիովտացի) ըսաւ անոր. «Տէր, ինչպէս կ’ըլլայ՝ որ դուն քեզ պիտի յայտնես մեզի, բայց ոչ՝ աշխարհին»: 23 Յիսուս պատասխանեց անոր. «Եթէ մէկը սիրէ զիս՝ պիտի պահէ իմ խօսքս, ու իմ Յայրս պիտի սիրէ զայն. եւ պիտի գանք անոր ու բնակինք անոր հետ: 24 Ա՛ն որ չի սիրեր զիս՝ չի պահեր իմ խօսքերս: Այն խօսքը որ կը լսէ՝ իմս չէ, հապա Յօրս՝ որ դրկեց զիս: 25 Այս բաները խօսեցայ ձեզի, քանի դեռ կը մնամ ձեր քով: 26 Բայց Մխիթարիչը՝ Սուրբ Հոգին, որ Յայրը պիտի դրկէ իմ անունովս, անիկա պիտի սորվեցնէ ձեզի ամենը, եւ ինչ որ ըսի ձեզի՝ պիտի յիշեցնէ

ծեզի: 27 Խաղաղութիւն կը թողու՞մ ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձեզի. ես չեմ տար ձեզի այնպէս՝ ինչպէս աշխարհը կու տայ: Ձեր սիրտը թող չվրդովի ու չերկնչի: 28 Լսեցիք թէ ըսի ձեզի. “Ես կ’երթամ, բայց դարձեալ պիտի գամ ձեզի”: Եթէ սիրէիք զիս, պիտի ուրախանայիք՝ որ ես կ’երթամ Յօրը քով, որովհետեւ իմ Յայրս ինձմէ մեծ է: 29 Եւ այժմէն՝ դեռ չեղած՝ ըսի ձեզի, որպէսզի երբ ըլլայ՝ հաւատաք: 30 Ա՛յշատ պիտի չխօսիմ ձեզի հետ, որովհետեւ այս աշխարհի իշխանը կու գայ. բայց ո՛չ մէկ հեղինակութիւն ունի իմ վրաս: 31 Սակայն աշխարհը թող գիտնայ թէ ես կը սիրեմ Յայրը, եւ կ’ընեմ այնպէս՝ ինչպէս Յայրը պատուիրեց ինձի: Ուրթի ելէք, երթանք ասկէ»:

15 «Ես եմ ճշմարիտ որթատունկը, եւ իմ Յայրս՝ մշակն է: 2 Ամէն ճիւղ՝ որ իմ վրաս է ու պտուղ չի բերեր, կը վերցնէ գայն. իսկ ամէն ճիւղ որ պտուղ կը բերէ՝ կը մաքրէ գայն, որպէսզի ալ անիյ պտուղ բերէ: 3 Դուք արդէն մաքուր էք այն խօսքով՝ որ ըսի ձեզի: 4 Ի՛մ մէջս մնացէք, ու ես՝ ձեր մէջ. ինչպէս ճիւղը չի կրնար ինքնիրմէ պտուղ բերել՝ եթէ որթատունկին վրայ չմնայ, նոյնպէս ալ դուք չէք կրնար՝ եթէ իմ մէջս չմնաք: 5 Ես որթատունկն եմ, եւ դուք ճիւղերն էք. ան որ իմ մէջս կը մնայ, ու ես՝ անոր մէջ, անիկա՛ շատ պտուղ պիտի բերէ, որովհետեւ առանց ինձի ոչինչ կրնաք ընել: 6 Եթէ մէկը իմ մէջս չմնայ, ան դուրս կը նետուի՝ ճիւղի մը պէս, եւ կը չորնայ. զանոնք կը ժողվեն ու կրակը կը նետեն, եւ անոնք կ’այրին: 7 Եթէ դուք մնաք իմ մէջս, ու իմ խօսքերս ալ մնան ձեր մէջ, ինչ որ ուզէք՝ պիտի ինդրէք, եւ պիտի ըլլայ ձեզի: 8 Ի՛մ Յայրս կը փառաւորուի՝ երբ դուք շատ պտուղ բերէք. այսպէս՝ իմ աշակերտներս կ’ըլլաք: 9 Ինչպէս Յայրը սիրեց զիս, եւ ալ սիրեցի ձեզ. մնացէք իմ սիրոյս մէջ: 10 Եթէ պահէք իմ պատուիրաններս՝ պիտի մնաք իմ սիրոյս մէջ, ինչպէս ես պահեցի իմ Յօրս պատուիրանները եւ կը մնամ անոր սիրոյս մէջ: 11 Այս բաները խօսեցայ ձեզի՝ որպէսզի իմ ուրախութիւնս մնայ ձեր մէջ, ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ: 12 Սա՛ է իմ պատուիրանս՝ որ սիրէք զիրար,

ինչպէս ես սիրեցի ձեզ: 13 Ո՛չ մէկը ունի անիյ մեծ սէր, քան այն՝ երբ մէկը կ’ընծայէ իր անձը իր բարեկամներուն համար: 14 Դուք իմ բարեկամներս էք, եթէ ընէք ինչ որ ես կը պատուիրեմ ձեզի: 15 Այլեւս ծառայ չեմ կոչեր ձեզ, որովհետեւ ծառան չի գիտեր թէ իր տէրը ինչ կ’ընէ. հապա ես բարեկամ կոչեցի ձեզ, որովհետեւ ամէն ինչ որ լսեցի իմ Յօրմէս՝ գիտցուցի ձեզի: 16 Ո՛չ թէ դուք ընտրեցիք զիս, հապա ես ընտրեցի ձեզ, ու նշանակեցի ձեզ՝ որպէսզի երթաք եւ պտուղ բերէք, ու ձեր պտուղը մնայ. որպէսզի ինչ որ ինդրէք Յօրմէն՝ իմ անունովս, տայ ձեզի: 17 Ասիկա՛ կը պատուիրեմ ձեզի, որ սիրէք զիրար»: 18 «Եթէ աշխարհը կ’ատէ ձեզ, գիտցէք թէ ատեց զիս ձեզմէ առաջ: 19 Եթէ աշխարհէն եղած ըլլայիք՝ աշխարհը կը սիրեր իրենները. բայց բանի որ աշխարհէն չէք, հապա ես ձեզ ընտրեցի աշխարհէն, աշխարհը կ’ատէ ձեզ: 20 Յիշեցէք այն խօսքը՝ որ ըսի ձեզի. “Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ”. եթէ հալածեցին զիս, պիտի հալածեն նաեւ ձեզ. եթէ պահեցին իմ խօսքս, պիտի պահեն նաեւ ձերը: 21 Բայց այս բոլոր բաները պիտի ընեն ձեզի՝ իմ անունիս համար, որովհետեւ չճանչցան ան՝ որ դրկեց զիս: 22 Եթէ ես եկած եւ խօսած չըլլայի անոնց՝ մեղք չէին ունենար. բայց հիմա պատրուակ մը չունին իրենց մեղքին: 23 Ա՛ն որ կ’ատէ զիս՝ կ’ատէ նաեւ իմ Յայրս: 24 Եթէ իրենց մէջ ըրած չըլլայի այն գործերը, որ ուրիշ ո՛չ մէկը ըրած է, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան եւ ատեցին զիս ալ, իմ Յայրս ալ: 25 Սակայն ատիկա եղաւ, որպէսզի իրագործուի այն խօսքը՝ որ գրուած է իրենց Օրէնքին մէջ. “Չուր տեղը ատեցին զիս”: 26 Բայց երբ Միսիթարիչը գայ՝ որ ես Յօրմէն պիտի դրկեմ ձեզի, ճշմարտութեան Յոգին՝ որ կը բխի Յօրմէն, անիկա՛ պիտի վկայէ իմ մասիս: 27 Եւ դուք ալ կը վկայէք, որովհետեւ սկիզբէն ի վեր ինձի հետ էք»:

16 «Այս բաները խօսեցայ ձեզի՝ որպէսզի չգայթակղիք: 2 Իրենց ժողովարաններէն պիտի վնստեն ձեզ. նոյնիսկ ժամը պիտի գայ, երբ ո՛վ որ սպաննէ ձեզ՝ այնպէս պիտի կարծէ թէ

պաշտամունք կը կատարէ Աստուծոյ: 3 Եւ այս բաները պիտի ընեն ձեզի, որովհետեւ ո՛ր Յայրը ճանչցան, ո՛ր ալ՝ զիս: 4 Բայց այս բաները խօսեցայ ձեզի, որպէսզի երբ ժամը գայ՝ յիշէք թէ ես ըսի ձեզի: Ասոնք սկիզբէն չըսի ձեզի, որովհետեւ ձեզի հետ էի»: 5 «Սակայն հիմա կ'երթամ զիս դրկողին քով, եւ ձեզմէ ո՛ր մէկը կը հարցնէ ինծի. “Ո՛ր կ'երթաս”: 6 Բայց քանի որ այս բաները խօսեցայ ձեզի, ձեր սիրտը տրտմութեամբ լեցուեցաւ: 7 Սակայն ես ճշմարտութիւնը կ'ըսեմ ձեզի. “Աւելի օգտակար է ձեզի՝ եթէ ես երթամ”: Որովհետեւ եթէ չերթամ՝ Միսիթարիչը չի գար ձեզի. իսկ եթէ մեկնիմ՝ զինք պիտի դրկեմ ձեզի: 8 Ու երբ ինք գայ՝ պիտի կշտամբէ աշխարհը մեղքի համար, արդարութեան համար ու դատաստանի համար: 9 Մեղքի համար՝ քանի որ չեն հաւատար ինծի. 10 արդարութեան համար՝ որովհետեւ ես կ'երթամ իմ Յօրս քով, եւ ալ պիտի չտեսնէք զիս. 11 դատաստանի համար՝ քանի որ այս աշխարհի իշխանը դատուած է: 12 Տակաւին շատ բաներ ունիմ՝ ձեզի ըսելու, բայց հիմա չէք կրնար հանդուրժել: 13 Իսկ երբ ինք՝ ճշմարտութեան Յօգին գայ, ամբողջ ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզ. որովհետեւ պիտի չխօսի ինքնիրմէ, հապա ինչ որ լսէ՝ զայն պիտի ըսէ, ու գալիքները պիտի հաղորդէ ձեզի: 14 Ինք պիտի փառաւորէ զիս, որովհետեւ պիտի ստանայ իմինէս ու հաղորդէ ձեզի: 15 Ամէն ինչ որ Յայրը ունի՝ իմս է. ուստի ըսի ձեզի թէ պիտի առնէ իմինէս ու հաղորդէ ձեզի»: 16 «Քիչ մը ատենէն՝ ալ պիտի չտեսնէք զիս. եւ քիչ մը ատենէն՝ դարձեալ պիտի տեսնէք զիս, քանի որ ես կ'երթամ Յօրը քով»: 17 Ուստի աշակերտներէն ոմանք կ'ըսէին իրարու. «Ի՞նչ է ասիկա, որ կ'ըսէ մեզի. “Քիչ մը ատենէն՝ ալ պիտի չտեսնէք զիս. եւ քիչ մը ատենէն՝ դարձեալ պիտի տեսնէք զիս”: Նաեւ. “Քանի որ ես կ'երթամ Յօրը քով”»: 18 Ուրեմն կ'ըսէին. «Ի՞նչ է ասիկա՝ որ կ'ըսէ. “Քիչ մը ատենէն՝ չենք գիտեր ինչ կը խօսի»: 19 Ուստի Յիսուս, գիտնալով թէ կ'ուզեն հարցնել իրեն, ըսաւ անոնց. «Չիրար կը հարցափորձէք, քանի որ ըսի. “Քիչ մը

ատենէն՝ ալ պիտի չտեսնէք զիս. եւ քիչ մը ատենէն՝ դարձեալ պիտի տեսնէք զիս”: 20 Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Դուք պիտի լսէք ու ողբաք, բայց աշխարհը պիտի ուրախանայ. դուք պիտի տրտմիք, սակայն ձեր տրտմութիւնը պիտի փոխուի ուրախութեան”: 21 Կին մը տրտմութիւն կ'ունենայ ծննդաբերութեան ատեն, որովհետեւ իր ժամը հասած է. բայց երբ ծնանի մանուկը՝ ալ չի յիշեր տառապանքը, ուրախանալով որ մարդ մը ծնաւ աշխարհի մէջ: 22 Ուրեմն դուք ալ տրտմութիւն ունիք հիմա. բայց ես դարձեալ պիտի տեսնեմ ձեզ ու ձեր սիրտը պիտի ուրախանայ, եւ ո՛ր մէկը ձեզմէ պիտի յափշտակէ ձեր ուրախութիւնը: 23 Այդ օրը՝ ոչինչ պիտի հարցնէք ինծի: Ճշմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ ձեզի. “Ի՞նչ որ խնդրէք Յօրմէն՝ իմ անունովս, պիտի տայ ձեզի: 24 Մինչեւ հիմա՝ ոչինչ խնդրեցիք իմ անունովս. խնդրեցէք՝ ու պիտի ստանաք, որպէսզի ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ”: 25 «Այս բաները առակներով խօսեցայ ձեզի. բայց ժամը պիտի գայ, երբ ալ առակներով պիտի չխօսիմ ձեզի, հապա բացորոշապէս պիտի հաղորդեմ ձեզի Յօրը մասին: 26 Այդ օրը՝ իմ անունովս պիտի խնդրէք: Չեմ ըսեր ձեզի թէ պիտի թախանձեմ Յօրը՝ ձեզի համար. 27 քանի որ ինք՝ Յայրը կը սիրէ ձեզ, որովհետեւ դուք սիրեցիք զիս ու հաւատացիք թէ ես Աստուծմէ ելայ: 28 Յօրմէն ելայ եւ աշխարհ եկայ. դարձեալ կը թողում աշխարհը ու կ'երթամ Յօրը քով»: 29 Իր աշակերտները ըսին իրեն. «Ահա՛ բացորոշապէս կը խօսիս հիմա, եւ առակ մըն ալ չես ըսեր: 30 Գիտենք հիմա՝ թէ դուն գիտես ամէն բան, եւ պետք չունիս՝ որ մէկը հարցնէ քեզի որեւէ բան. ասով կը հաւատանք թէ Աստուծմէ ելար»: 31 Յիսուս պատասխանեց անոնց. «Կը հաւատամք հիմա: 32 Ահա՛ ժամը պիտի գայ ու հասած ալ է, երբ պիտի ցրուիք՝ իւրաքանչիւրը իր տեղը, եւ մինակ պիտի թողուք զիս. բայց ես մինակ չեմ, որովհետեւ Յայրը ինծի հետ է: 33 Այս բաները խօսեցայ ձեզի, որպէսզի խաղաղութիւն ունենաք

ինձմով. աշխարհի մեջ տառապանք պիտի ունենաք, բայց քաջալերուեցէ՛ք, ես յաղթեցի աշխարհին»:

17 Երբ Յիսուս խօսեցաւ ասոնք, բարձրացուց իր աչքերը դէպի երկինք եւ ըսաւ. «Յայր, ժամը հասած է. փառաւորէ՛ քու Որդիդ, որպէսզի քու Որդիդ ալ փառաւորէ քեզ, **2** քանի իշխանութիւն տուիր իրեն ամեն մարմինի վրայ, որ տայ յաւիտենական կեանքը բոլոր անոնց՝ որ տուիր իրեն: (aiōnios g166) **3** Եւ սա՛ է յաւիտենական կեանքը.- ճանչնալ քեզ՝ միմիայն ճշմարիտ Աստուածը, ու Յիսուս Բրիստոսը՝ որ դուն զրկեցիր: (aiōnios g166) **4** Ես փառաւորեցի քեզ երկրի վրայ. աւարտեցի այն գործը՝ որ տուիր ինծի ընելու: **5** Եւ հիմա, Յայր, փառաւորէ՛ զիս քու քովդ այն փառքով՝ որ ունէի քովդ աշխարհի ըլլալէն առաջ: **6** Բացայայտեցի քու անունդ այն մարդոց՝ որ տուիր ինծի աշխարհէն: Բուկդ էին՝ եւ ինծի տուիր զանոնք, ու պահեցին քու խօսքդ: **7** Հիմա գիտցան թէ ամեն ինչ որ տուիր ինծի՝ քեզմէ՛ Է. **8** որովհետեւ այն խօսքերը որ տուիր ինծի՝ ես տուի անոնց, անոնք ալ ընդունեցին եւ ճշմարտապէս գիտցան թէ ես քեզմէ՛ ելայ, ու հաւատացին թէ դուն զրկեցիր զիս: **9** Ես կը թախանձեմ անոնց համար. ոչ թէ կը թախանձեմ աշխարհին համար, այլ անոնց համար՝ որ դուն տուիր ինծի, որովհետեւ անոնք բուկդ են: **10** Եւ ամեն ինչ որ իմ է՝ բռնկդ է, եւ ինչ որ քուկդ է՝ իմն է, ու ես փառաւորուած եմ անոնցմով: **11** Ա՛լ ես աշխարհի մեջ չեմ. բայց անոնք աշխարհի մեջ են, ու ես կու գամ քեզի: Մըրբ Յայր, պահէ՛ քու անունովդ անոնք՝ որ դուն տուիր ինծի, որպէսզի մէկ ըլլան՝ ինչպէս մենք մէկ ենք: **12** Մինչ անոնց հետ էի աշխարհի մեջ, զանոնք կը պահէի քու անունովդ: Անոնք որ դուն տուիր ինծի՝ ես պահեցի, եւ անոնցմէ ոչ մէկը կորսուեցաւ, բայց միայն՝ այն կորուստի որդին, որպէսզի գրուածը իրագործուի: **13** Ա՛լ հիմա կու գամ քեզի, եւ այս բաները կը խօսիմ աշխարհի մեջ, որպէսզի իմ ուրախութիւնս լման ըլլայ իրենց մէջ: **14** Բու խօսքդ տուի անոնց, եւ աշխարհը ատեց զանոնք՝ որովհետեւ

աշխարհէն չեն, ինչպէս ես աշխարհէն չեմ: **15** Չեմ թախանձեր որ վերցնես զանոնք աշխարհէն, հապա՛ որ պահես զանոնք շարէն: **16** Անոնք աշխարհէն չեն, ինչպէս ես աշխարհէն չեմ: **17** Սրբացնը զանոնք քու ճշմարտութեամբդ. քու խօսքդ ճշմարտութիւն է: **18** Ինչպէս դուն աշխարհ զրկեցիր զիս, ես ալ աշխարհ զրկեցի զանոնք: **19** Անոնց համար ես զիս կը սրբացնեմ, որպէսզի իրենք ալ սրբացած ըլլան ճշմարտութեամբ: **20** Բայց կը թախանձեմ ոչ միայն ասոնց համար, այլ նաեւ անոնց համար՝ որ պիտի հաւատան ինծի իրենց խօսքով: **21** Որպէսզի բոլորն ալ մէկ ըլլան, ինչպէս դուն՝ Յայր՝ իմ մէջս, ու ես՝ քու մէջդ. որ անոնք ալ մէկ ըլլան մեր մէջ, որպէսզի աշխարհը հաւատայ թէ դուն զրկեցիր զիս: **22** Այն փառքը՝ որ դուն տուիր ինծի, ես տուի անոնց, որպէսզի մէկ ըլլան՝ ինչպէս մենք մէկ ենք. **23** (եւ՝ անոնց մէջ, ու դուն՝ իմ մէջս.) որպէսզի իրենք կատարելապէս մէկ ըլլան, եւ աշխարհը գիտնայ թէ դուն զրկեցիր զիս, ու սիրեցիր զանոնք՝ ինչպէս սիրեցիր զիս: **24** Յայր, անոնք որ տուիր ինծի, կ'ուզեն որ իրենք ալ ըլլան ինծի հետ՝ ուր որ ես եմ, որպէսզի տեսնեն իմ փառքս՝ որ տուիր ինծի. որովհետեւ դուն սիրեցիր զիս աշխարհի հիմնադրութենէն առաջ: **25** Արդար Յայր, աշխարհը չճանչցաւ քեզ. բայց ես ճանչցայ քեզ, եւ ասոնք գիտցան թէ դուն զրկեցիր զիս: **26** Բու անունդ ճանչցուցի անոնց, ու պիտի ճանչցնեմ. որպէսզի այն սերը՝ որով դուն սիրեցիր զիս՝ ըլլայ անոնց մէջ, ու ես ալ անոնց մէջ»:

18 Անոնք ըսելէն ետք՝ Յիսուս գնաց իր աշակերտներուն հետ Կեդրոն վտակին միւս կողմը, ուր պարտէզ մը կար, որուն մէջ մտան ինք եւ իր աշակերտները: **2** Յուդա ալ՝ որ պիտի մատնէր զինք՝ գիտէր այդ տեղը, որովհետեւ Յիսուս յաճախ հաւաքուած էր հոն՝ իր աշակերտներուն հետ: **3** Ուստի Յուդա, առնելով իրեն հետ զինուորներուն գունդը, եւ սպասաւորներ՝ քահանայապետներէն ու Փարիսեցիներէն, եկաւ հոն՝ շահերով, լապտերներով եւ զէնքերով: **4** Իսկ

Յիսուս, գիտնալով իրեն պատահելիք աշխարհին. ամեն ատեն սորվեցուցի բոլոր բաները, զնաց եւ ըսաւ անոնց. «Ո՛վ կը փնտռէք»: 5 Պատասխանեցին անոր. «Նագովորեցի Յիսուսը»: Յիսուս եւ ոչինչ խօսեցայ զաղտնի: 21 Ինչո՞ւ ըսաւ անոնց. «Ես եմ»: Յուդա ալ՝ որ պիտի մատնէր զինք՝ կայնած էր անոնց թէ ինչ խօսեցայ իրենց. ահա՛ իրենք հետ: 6 Երբ ըսաւ. «Ես եմ», նահանջեցին զիտեն ինչ որ խօսեցայ»: 22 Երբ ու գետին ինկան: 7 Ուստի դարձեալ ըսաւ ասիկա, սպասաւորներէն մէկը՝ հարցուց անոնց. «Ո՛վ կը փնտռէք»: որ քովը կայնած էր, ապտակ մը մնոնք ալ ըսին. «Նագովորեցի Յիսուսը»: 8 Յիսուս պատասխանեց. «Ձեզի ըսի՞ թէ “էս եմ”». ուրեմն եթէ զիս կը փնտռէք, ասոնց թոյլ տուէք՝ որ երթան». 9 որպէսզի իրագործուի այն խօսքը՝ որ ըսեր էր. «Ո՛չ մէկը կորսնցուցի անոնցմէ՝ որ դրն տուիր ինծի»: 10 Իսկ Սիմոն Պետրոս՝ որ ունէր սուր մը՝ քաշեց զայն, ու զարնելով քահանայապետին ծառային՝ կտրեց անոր աջ ականջը. այդ ծառային անունը Մաղքոս էր: 11 Յետեւաբար Յիսուս ըսաւ Պետրոսի. «Դիր սուրդ իր պատեանը. միթէ պիտի չխմեմ այն բաժակը՝ որ Յայրը տուաւ ինծի»: 12 Ուստի զինուորներուն գունդը, հազարապետն ու Յրեաներուն սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը, կապեցին, 13 եւ տարին զայն նախ մննայի, քանի որ ինք աներն էր այդ տարուան քահանայապետին՝ Կայիափայի: 14 Այս Կայիափայն էր՝ որ թելադրեց Յրեաներուն. «Աւելի օգտակար է որ մէկ մարդ մեռնի ժողովուրդին համար» 15 Սիմոն Պետրոս եւ ուրիշ աշակերտ մը կը հետեւէին Յիսուսի: Այդ աշակերտը ծանօթ էր քահանայապետին, ու մտաւ Յիսուսի հետ քահանայապետին գաւիթը: 16 Բայց Պետրոս կը կենար դուրսը՝ դրան քով. ուստի միւս աշակերտը՝ որ ծանօթ էր քահանայապետին՝ դուրս ելաւ, խօսեցաւ դռնապանին, ու ներս բերաւ Պետրոսը: 17 Իսկ դռնապան աղջիկը ըսաւ Պետրոսի. «Միթէ դո՞ւն ալ այդ մարդուն աշակերտներէն ես»: Ան ալ ըսաւ. «Չեմ»: 18 Ծառաներն ու սպասաւորները կայնած էին հոն, եւ կրակ վառած՝ կը տաքնային, քանի որ ցուրտ էր: Պետրոս ալ կայնած էր անոնց հետ, ու կը տաքնար: 19 Քահանայապետը հարցուց Յիսուսի՝ իր աշակերտներուն եւ ուսուցումին վրա: 20 Յիսուս պատասխանեց բոլր ազգո՞ւ եւ քահանայապետները անոր. «Ես բացորոշապէս խօսեցայ մատնեցին թեզ ինծի. դուն ինչ ըրած

ես»: 36 Յիսուս պատասխանեց. «Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն չէ: Եթէ իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն ըլլար, իմ սպասաւորներս կը պայքարէին որ ես չմատնուիմ Յրեաներուն ձեռքը: Բայց հիմա՝ իմ թագաւորութիւնս ասկէ չէ»: 37 Յետեւաբար Պիղատոս ըսաւ անոր. «Ուրեմն դուն թագաւոր մըն ես»: Յիսուս պատասխանեց. «Դուն կ'ըսես թէ թագաւոր եմ: Ես սա՛ն նպատակով ծնած եմ, սա՛ն նպատակով աշխարհ եկած եմ, որպէսզի վկայեմ ճշմարտութեան համար. ո՛վ որ ճշմարտութենէն է՝ կը լսէ իմ ձայնս»: 38 Պիղատոս ըսաւ անոր. «Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը»: Երբ ըսաւ ասիկա՝ դարձեալ դուրս ելաւ Յրեաներուն քով, եւ ըսաւ անոնց. «Ես ո՛չ մէկ յանցանք կը գտնեմ անոր վրայ: 39 Բայց քանի տփոքութիւն ունիք՝ որ մարդ մը արձակեմ ձեզի Չատիկին, կը փափաքէք որ արձակեմ ձեզի Յրեաներուն թագաւորը»: 40 Այն ատեն բոլորն ալ դարձեալ պռռացին. «Ո՛չ ասիկա, հապա՛ւ Բարաբբան», մինչդեռ Բարաբբա աւագակ մըն էր:

19 Այն ատեն Պիղատոս առաւ Յիսուսը եւ խարազանեց: 2 Չինուորներն ալ հիւսեցին փուշէ պսակ մը ու դրին անոր գլուխը, եւ հագցուցին անոր ծիրանի հանդերձ մը 3 ու կ'ըսէին. «Ողջո՛յն, Յրեաներո՛ւ թագաւոր», եւ ապտակներ կը զարնէին անոր: 4 Պիղատոս դարձեալ դուրս ելաւ ու ըսաւ անոնց. «Ահա՛ դուրս կը բերեմ զայն ձեզի, որպէսզի գիտնաք թէ ես ո՛չ մէկ յանցանք կը գտնեմ անոր վրայ»: 5 Ուստի Յիսուս դուրս ելաւ՝ կրելով փուշէ պսակն ու ծիրանի հանդերձը, եւ Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Ահա՛ այդ մարդը»: 6 Երբ քահանայապետներն ու սպասաւորները տեսան զայն, պռռացին. «Խաչէ՛, խաչէ՛ զայն»: Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Դո՛ւք ամէք զայն ու խաչեցէք, որովհետեւ ես ո՛չ մէկ յանցանք կը գտնեմ անոր վրայ»: 7 Յրեաները պատասխանեցին իրեն. «Մենք Օրէնք մը ունինք, եւ մեր Օրէնքին համաձայն՝ պարտաւոր է մեռնիլ, որովհետեւ Աստուծոյ Որդի ըրաւ ինքզինք»: 8 Իսկ երբ Պիղատոս լսեց այս

խօսքը՝ ալ ակեյի վախցաւ, 9 ու դարձեալ մտնելով պալատը՝ ըսաւ Յիսուսի. «Դուն ուրկէ՛ ես»: Բայց Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր: 10 Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր. «Ձե՛ս խօսի՛ր ինձի հետ. չե՛ս գիտեր թէ իշխանութիւն ունիմ խաչելու քեզ, եւ իշխանութիւն ունիմ արձակելու քեզ»: 11 Յիսուս պատասխանեց. «Դուն ո՛չ մէկ իշխանութիւն կ'ունենայի՛ր իմ վրաս, եթէ վերէն տրուած չըլլար քեզի: Ուստի ան՝ որ մատնեց զիս քեզի՝ ակեյի մեծ մեղք ունի»: 12 Ատկէ ետք Պիղատոս կը ջանար արձակել զայն. բայց Յրեաները կ'աղաղակէին. «Եթէ արձակես ատիկա՝ կայսրին բարեկամը չես. ո՛վ որ թագաւոր կ'ընէ ինքզինք՝ կը խօսի կայսրին դէմ»: 13 Ուրեմն Պիղատոս՝ երբ լսեց այս խօսքը՝ դուրս հանեց Յիսուսը, բազմեցաւ դատարանը, այն տեղը՝ որ Քարայատակ կը կոչուէր, իսկ երբայերէն՝ Կապպարթա, 14 (Չատիկի Ուրբաթն էր, գրեթէ վեցերորդ ժամը,) եւ ըսաւ Յրեաներուն. «Ահա՛ ձեր թագաւորը»: 15 Բայց անոնք պռռացին. «Վերցո՛ւր, վերցո՛ւր, խաչէ՛ զայն»: Պիղատոս ըսաւ անոնց. «Ձեր թագաւորը խաչեմ»: Քահանայապետները պատասխանեցին. «Մենք թագաւոր չունինք՝ կայսրէն զատ»: 16 Այն ատեն յանձնեց զայն անոնց՝ որպէսզի խաչուէր: 17 Անոնք ալ ամին Յիսուսը ու տարին. եւ ինք՝ վերցնելով իր խաչը՝ գնաց Գանկ կոչուած տեղը, որ երբայերէն Գողգոթա կը կոչուի: 18 Յոն խաչեցին զայն, ու երկու ուրիշներ ալ անոր հետ՝ մէկ կողմէն եւ միւս կողմէն, իսկ մէջտեղը՝ Յիսուսը: 19 Պիղատոս գրեց տիտղոս մը ու դրաւ խաչին վրայ. գրուած էր. «Յիսուս Նազովրեցի՝ Յրեաներուն թագաւորը»: 20 Ուստի Յրեաներէն շատեր կարդացին այդ տիտղոսը, որովհետեւ այն տեղը՝ ուր Յիսուս խաչուեցաւ՝ մօտ էր քաղաքին. գրուած էր երբայերէն, յունարէն ու լատիններէն: 21 Իսկ Յրեաներուն քահանայապետները ըսին Պիղատոսի. «Մի՛ գրեր. “Յրեաներուն թագաւորը”, հապա գրէ՛ թէ ինք ըսաւ. “Յրեաներուն թագաւորն եմ”»: 22 Պիղատոս պատասխանեց. «Ի՛նչ որ գրեցի՝ գրեցի»: 23 Երբ գիտուորները խաչեցին Յիսուսը, ամին անոր

հանդերձները ու բաժնեցին չորսի, իւրաքանչիւր զինուորիի՝ բաժին մը. նաեւ բաճկոնը: Բաճկոնը առանց կարի էր, ամբողջովին հիւսուած՝ վերէն վար: 24 Ուստի ըսին իրարու. «Չպատռենք գայն, հապա վիճակ ձգենք անոր վրայ՝ թէ որո՞ն պիտի ըլլայ». որպէսզի իրագործուի այն գրուածը՝ որ կ'ըսէ. «Իմ հանդերձներս բաժնեցին իրենց մէջ, եւ իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին»: Ուրեմն զինուորները ըրին այս բաները: 25 Յիսուսի խաչին քով կայնած էին իր մայրը եւ իր մօր բոյրը, Մարիամ Կոթովպասի կինը, ու Մարիամ Մագդաղենացին: 26 Ուրեմն երբ Յիսուս տեսաւ իր մայրը, եւ այն աշակերտը որ կը սիրէր՝ քովը կայնած, ըսաւ իր մօր. «Կ'ի՛ն, ահա՛ բուռ որդիդ»: 27 Յետոյ ըսաւ աշակերտին. «Ահա՛ բուռ մայրդ»: Եւ այդ ժամէն ետք՝ աշակերտը ընդունեց գայն իր քով: 28 Անկէ ետք՝ Յիսուս, գիտնալով թէ արդէն ամեն բան կատարուած է, (որպէսզի գրուածը ամբողջանայ,) ըսաւ. «Ծարաւ եմ»: 29 Զոն անօթ մը դրուած էր՝ յի քացախով. անոնք ալ լեցուցին սպունգ մը քացախով, անցուցին զոպայի մշտիկի մը եւ մատուցանեցին անոր բերանին: 30 Ուստի երբ Յիսուս առաւ քացախը՝ ըսաւ. «Ամեն բան կատարուեցաւ». ու խոնարհեցնելով գլուխը՝ աւանդեց հոգին: 31 Քանի որ Ուրբաթ էր, Յրեաները թախանձեցին Պիղատոսի՝ որ անոնց սրունքները կտորուիին ու վերցուին, որպէսզի մարմինները չմնան խաչին վրայ մինչեւ Շաբաթ (որովհետեւ այդ Շաբաթը մեծ օր էր): 32 Ուստի զինուորները եկան եւ կտորեցին առաջինին սրունքները. նաեւ միւսին՝ որ խաչուած էր անոր հետ: 33 Բայց երբ եկան Յիսուսի, ու տեսան թէ արդէն մեռած էր, չկտորեցին անոր սրունքները. 34 հապա զինուորներէն մէկը՝ գեղարդով խոցեց անոր կողը, եւ իսկոյն արիւն ու ջուր դուրս ելան: 35 Ան որ տեսաւ այս բաները՝ վկայեց, եւ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, ու ինք գիտէ թէ կ'ըսէ ճշմարտութիւնը, որ որևէ (այ) հաւատարմ: 36 Արդարեւ այս բաները կատարուեցան, որպէսզի իրագործուի այն գրուածը. «Անոր ոչ մէկ ոսկորը պիտի կտորուի»: 37 Եւ դարձեալ ուրիշ

գրուած մը կ'ըսէ. «Պիտի նային անոր՝ որ խոցեցին»: 38 Անկէ ետք՝ Յովսէփ Արիմաթեացին, (որ Յիսուսի աշակերտս եղած էր, բայց զաղտնի՝ Յրեաներէն վախնալով,) թախանձեց Պիղատոսի՝ որ վերցնէ Յիսուսի մարմինը: Պիղատոս ալ արտօսեց. ուրեմն եկաւ ու վերցուց Յիսուսի մարմինը: 39 Նիկողեմնոս ալ եկաւ (որ նախապէս՝ գիշերուան մէջ գացեր էր Յիսուսի), եւ բերաւ զմուռսի ու հալուէի խառնուրդ մը՝ հարիւր լիտրի չափ: 40 Ուրեմն առին Յիսուսի մարմինը, եւ փաթեցին գայն բոյրերուն հետ՝ լաթերու մէջ, ինչպէս Յրեաները սովորութիւն ունին թաղելու: 41 Այն տեղը ուր խաչուեցաւ՝ պարտեզ մը կար, եւ պարտեզին մէջ՝ նոր գերեզման մը, որուն մէջ ամենեւին մարդ դրուած չէր: 42 Ուստի հոն դրին Յիսուսը՝ Յրեաներու Ուրբաթին պատճառով, որովհետեւ գերեզմանը մօտ էր:

20 ՄԵԿԶԱՔԹԻ օրը՝ Մարիամ Մագդաղենացին, առտուն՝ դեռ չլուսցած՝ կ'երթայ գերեզման, եւ կը տեսնէ թէ քարը վերցուած է գերեզմանին դռնէն: 2 Ուստի կը վազէ՝ կու գայ Սիմոն Պետրոսի, ու միւս աշակերտին՝ որ Յիսուս կը սիրէր, եւ կ'ըսէ անոնց. «Վերցուցած են Տէրը գերեզմանէն, ու չենք գիտեր ո՞ւր դրած են գայն»: 3 Ուրեմն Պետրոս եւ միւս աշակերտը մեկնեցան, ու կ'երթային դէպի գերեզմանը: 4 Երկուքն ալ կը վազէին միասին. սակայն միւս աշակերտը՝ Պետրոսէն աւելի արագ վազելով՝ անկէ առաջ հասաւ գերեզմանը, 5 ծռելով նայեցաւ, եւ տեսաւ թէ լաթերը դրուած էին հոն. բայց ներս չմտաւ: 6 Սիմոն Պետրոս ալ՝ որ կը հետեւէր անոր՝ հասաւ, մտաւ գերեզմանը, ու տեսաւ լաթերը՝ որոնք դրուած էին հոն. 7 իսկ վարշամակը՝ որ անոր գլուխն էր՝ միւս լաթերուն հետ դրուած չէր, հապա ծալուած՝ զանտ տեղ մըն էր: 8 Այն ատեն միւս աշակերտն ալ՝ որ աւելի առաջ եկած էր գերեզմանը՝ ներս մտաւ, տեսաւ եւ հաւատաց: 9 Որովհետեւ դեռ չէին գիտեր գրուածը, թէ պէտք է որ ան յարութիւն առնէ մեռելներէն: 10 Ուստի աշակերտները վերադարձան

իրենց տոււնը: 11 Բայց Մարիամ կայնած էր գերեզմանին դուրսը, եւ կու լար: Մինչ կու լար, ծռեցաւ դէպի գերեզմանը՝ նայելու, 12 ու տեսաւ երկու հրեշտակներ՝ ճերմակ հանդերձներով, որ նստած էին հին՝ ուր Յիսուսի մարմինը դրուած էր, մէկը գլուխին կողմը, եւ միւսը՝ ոտքին: 13 Անոնք ըսին իրեն. «Կի՛ն, ինչո՛ւ կու լաս»: Ըսաւ անոնց. «Որովիտեւ վերցուցած են իմ Տէրս գերեզմանէն, ու չեմ գիտեր ո՛ր դրած են զայն»: 14 Երբ ըսաւ ասիկա՝ ետեւ դարձաւ, եւ տեսաւ Յիսուսը՝ որ կայնած էր, ու չէր գիտեր թէ Յիսուսն է: 15 Յիսուս ըսաւ անոր. «Կի՛ն, ինչո՛ւ կու լաս, ո՛վ կը փնտռես»: Ինք՝ կարծելով թէ ան պարտիզպանն է, ըսաւ անոր. «Տէր, եթէ դուն տեղափոխեցիր զայն, ըսէ՛ ինձի՛՝ ո՛ր դրիր զայն, որպէսզի վերցնեմ զայն»: 16 Յիսուս ըսաւ անոր. «Մարիամ»: Ան ալ դարձաւ եւ ըսաւ անոր (եբրայերէն). «Ռաբբունի՛», որ ըսել է՝ Վարդապետ: 17 Յիսուս ըսաւ անոր. «Մի՛ դաչիիր ինձի, որովիտեւ դեռ բարձրացած չեմ Յօրս քով. հապա գնա՛ եղբայրներուս եւ ըսէ՛ անոնց. “Ես կը բարձրանամ իմ Յօրս քով ու ձեր Յօր քով, իմ Աստուծոյս քով եւ ձեր Աստուծոյն քով”»: 18 Մարիամ Մագդաղենացին գնաց, ու պատմեց աշակերտներուն թէ ինք տեսաւ Տէրը, եւ թէ ան ըսաւ իրեն այս բաները: 19 Նոյն օրը, Մէկշաբթի իրիկուն, աշակերտներուն հաւաքուած տեղին դռները գոց էին՝ բանի որ կը վախճային Յրեաներէն: Յիսուս եկաւ, կայնեցաւ անոնց մէջտեղ եւ ըսաւ անոնց. «Խաղաղութի՛ն ձեզի»: 20 Ասիկա ըսելով՝ ցուցուց անոնց իր ձեռքերն ու կողը. աշակերտներն ալ ուրախացան՝ երբ տեսան Տէրը: 21 Յիսուս դարձեալ ըսաւ անոնց. «Խաղաղութի՛ն ձեզի. ինչպէս Յայրը դրկեց զիս, ես ալ կը դրկեմ ձեզ»: 22 Ասիկա ըսելով՝ փչեց անոնց վրայ եւ ըսաւ անոնց. «Ընդունեցէ՛ք Սուրբ Յօգին: 23 Որո՞նց մեղքերը որ ներէ՛ք՝ ներուած ըլլան անոնց, եւ որո՞նց մեղքերը որ պահէ՛ք՝ պահուած ըլլան»: 24 Բայց տասներկուքէն մէկը, Երկուորեակ կոչուած Թովմաս, անոնց հետ չէր՝ երբ Յիսուս եկաւ: 25 Ուրեմն միւս աշակերտները ըսին անոր. «Տէրը տեսանք»: Ան ալ ըսաւ անոնց. «Պիտի

չհաւատամ, եթէ չտեսնեմ զամերուն տիպը՝ իր ձեռքերուն վրայ, ու չմխտն մատս զամերուն տիպին մէջ, եւ չմխտն ձեռքս անոր կողին մէջ»: 26 Ութ օր ետք՝ դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ՝ անոնց հետ: Յիսուս եկաւ՝ թեպէտ դռները գոց էին, կայնեցաւ անոնց մէջտեղ եւ ըսաւ. «Խաղաղութի՛ն ձեզի»: 27 Յետոյ ըսաւ Թովմասի. «Հոն բեր մատդ ու տես ձեռքերս, բեր ձեռքդ եւ մխէ՛ կողիս մէջ, ու մի՛ ըլլար անհաւատ, հապա՛՝ հաւատացեալ»: 28 Թովմաս պատասխանեց անոր. «Իմ Տէրս եւ Աստուածս»: 29 Յիսուս ըսաւ անոր. «Դուն հաւատացիր՝ որովիտեւ տեսար զիս. երանի՛ անոնց որ կը հաւատան՝ առանց տեսնելու»: 30 Յիսուս ըրաւ ուրիշ բազմաթիւ նշաններ ալ իր աշակերտներուն առջեւ, որոնք գրուած չեն այս գիրքին մէջ: 31 Բայց ասոնք գրուեցան, որպէսզի հաւատաք թէ Յիսուս՝ Քրիստոսն է, Աստուծոյ Որդին, եւ հաւատալով կեանք ունենաք՝ անոր անունով:

21 Ասկէ ետք՝ Յիսուս դարձեալ բացայայտեց ինքզինք իր աշակերտներուն, Տիբերիայի ծովուն եզերքը. եւ սնապէս բացայայտեց: 2 Սիմոն Պետրոս, Թովմաս՝ Երկուորեակ կոչուածը, Նաթանայէ՛՝ որ Գալիլեայի Կանա քաղաքէն էր, Չեբեդեոսի որդիները, նաեւ աշակերտներէն երկու ուրիշներ միասին էին: 3 Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոնց. «Ես կ'երթամ ձուկ որսալու»: Ըսին անոր. «Մենք ալ կու գանք քեզի հետ»: Դուրս ելան եւ իսկոյն նաւ մտան. բայց այդ գիշեր ոչինչ բռնեցին: 4 Երբ արդէն առտու եղաւ՝ Յիսուս կայնած էր ծովեզերքը, բայց աշակերտները չճանչցան թէ Յիսուսն է: 5 Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. «Չաւակներ, ունի՞ք ուտելիք բան մը»: Պատասխանեցին իրեն. «Ո՛չ»: 6 Ըսաւ անոնց. «Նետեցէ՛ք ուռկանը նաւուն աջ կողմը, ու պիտի գտնէք»: Ուրեմն նետեցին, եւ ձուկերուն շատութենէ՛ն ալ կարող չէին քաշել զայն: 7 Ուստի այն աշակերտը որ Յիսուս կը սիրէր՝ ըսաւ Պետրոսի. «Անիկա Տէրն է»: Երբ Սիմոն Պետրոս լսեց թէ Տէրն

Ե, վրան առաւ բաճկոնը՝ որովհետեւ մերկ էր, ու նետուեցաւ ծովը: 8 Իսկ միւս աշակերտները եկան նաւակով, (որովհետեւ ցամաքէն հեռու չէին, միայն երկու հարիւր կանգունի չափ,) եւ կը քաշէին ուռկանը՝ ձուկերով լեցուն: 9 Երբ ցամաք ելան՝ հոն տեսան վառուած կրակ մը, ու վրան դրուած ձուկ, եւ հաց: 10 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Բերէ՛ք այդ ձուկերէն՝ որ բռնեցիք հիմա»: 11 Սիմոն Պետրոս նաւ մտաւ եւ ցամաք քաշեց ուռկանը՝ լի հարիւր յիսուներեք խոշոր ձուկերով. թէպէտ այդքան բան կար, ուռկանը չպատռեցաւ: 12 Յիսուս ըսաւ անոնց. «Եկէ՛ք, ճաշեցէ՛ք»: Աշակերտներէն ո՛չ մէկը կը յանդգնէր հարցնել անոր. «Դուն ո՛վ ես», որովհետեւ գիտէին թէ Տէրն է: 13 Ուստի Յիսուս եկաւ, առաւ հացը եւ տուաւ անոնց, նմանապէս՝ ձուկը: 14 Այս արդէն երրորդ անգամն էր, որ Յիսուս բացայայտեց ինքզինք իր աշակերտներուն՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետք: 15 Երբ ճաշեցին՝ Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսի. «Սիմոն, Յովնանի որդի, կը սիրե՞ս զիս ասոնցմէ աւելի»: Ան ըսաւ անոր. «Այո՛, Տէր, դուն գիտես թէ կը սիրեմ քեզ»: Ըսաւ անոր. «Արածէ՛ իմ գառնուկներս»: 16 Դարձեալ երկրորդ անգամ ըսաւ անոր. «Սիմոն, Յովնանի որդի, կը սիրե՞ս զիս»: Ըսաւ անոր. «Այո՛, Տէր, դուն գիտես թէ կը սիրեմ քեզ»: Ըսաւ անոր. «Յովնու՛կ իմ ոչխարներս»: 17 Ըսաւ անոր երրորդ անգամ. «Սիմոն, Յովնանի որդի, կը սիրե՞ս զիս»: Պետրոս տրտմեցաւ որ երեք անգամ ըսաւ իրեն. «Կը սիրե՞ս զիս», եւ ըսաւ անոր. «Տէր, դուն ամէն բան գիտես, դուն գիտես թէ կը սիրեմ քեզ»: Յիսուս ըսաւ անոր. «Արածէ՛ իմ ոչխարներս: 18 Եզմարտապէս, ճշմարտապէս կը յայտարարեմ քեզի. “Երբ դեռատի էիր, ինքնիրմէդ գօտի կը կապէիր, եւ ո՛ր ուզէիր՝ կ’երթայիր. բայց երբ ծերանասս՝ պիտի երկարես ձեռքերդ, ուրիշը գօտի պիտի կապէ քեզի, ու պիտի տանի հոն՝ ուր չես ուզեր”»: 19 Ասիկա խօսեցաւ՝ մատնանշելով թէ ան ինչ մահով պիտի փառաւորէր Աստուած: Երբ խօսեցաւ ասիկա՝ ըսաւ անոր. «Յետեւէ՛ ինծի»: 20 Պետրոս ետեւ դարձաւ, ու տեսաւ թէ իրեն կը հետեւէր այն

աշակերտը՝ որ Յիսուս կը սիրէր. (ան նաեւ ինկեր էր անոր կուրծքին վրայ՝ ընթրիքին ատենը, եւ ըսեր էր. «Տէր, ո՛վ է ան՝ որ պիտի մատնէ քեզ».) 21 Պետրոս՝ տեսնելով զայն՝ ըսաւ Յիսուսի. «Տէր, հապա ասիկա ինչ պիտի ըլլայ»: 22 Յիսուս ըսաւ անոր. «Եթէ ես ուզեմ, որ ան մնայ՝ մինչեւ որ գամ, քու ինչ հոգդ է. դուն հետեւէ՛ ինծի»: 23 Ուստի սա խօսքը տարածուեցաւ եղբայրներուն մէջ՝ թէ այդ աշակերտը պիտի չմեռնի: Սակայն Յիսուս չըսաւ անոր. «Պիտի չմեռնի», հապա. «Եթէ ես ուզեմ, որ ան մնայ՝ մինչեւ որ գամ, քու ինչ հոգդ է»: 24 Այս աշակերտն է՝ որ կը վկայէ այս բաներուն մասին, եւ գրեց ասոնք. ու գիտենք թէ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է: 25 Ուրիշ շատ բաներ ալ կան՝ որ Յիսուս ըրաւ. եթէ անոնք մէկ ամ մէկ գրուած ըլլային, կարծեմ թէ նոյնիսկ աշխարհն ալ բաւական պիտի չըլլար՝ պարունակելու այն գիրքերը, որ գրուած պիտի ըլլային: Ամեն:

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

1 Առաջին պատմութիւնը գրեցի, ո՛ր թեովիդու, ամէն ինչի մասին՝ որ Յիսուս սկսաւ ընել եւ սորվեցնել, **2** մինչեւ այն օրը՝ երբ Սուրբ Յոզիմ միջոցով պատուէրներ տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբարձաւ: **3** Նաեւ ինքզինք ողջ ցոյց տուաւ անոնց իր չարչարանքներէն ետք՝ շատ ապացոյցներով, բառատուն օր տեսնուելով անոնցմէ եւ խօսելով Աստուծոյ թագաւորութեան մասին: **4** Անոնց հետ եղած ատեն հրամայեց անոնց՝ որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա սպասեն Յօրը խոստումին՝ «որ ինձմէ լսեցիք», ըսաւ: **5** «որովհետեւ իրաւ է թէ Յովհաննէս մկրտեց ջուրով, բայց դուք՝ շատ օրեր չանցած՝ պիտի մկրտուիք Սուրբ Յոզիմով»: **6** Անոնք ալ համախմբուելով՝ հարցուցին իրեն. «Տէր, այս ժամանակին պիտի վերահաստատես Իսրայելի թագաւորութիւնը»: **7** Ըսաւ անոնց. «Ձեզի չի վերաբերի գիտնալ ժամանակներն ու ատենները, որ Յայրը իր իշխանութեան մէջ դրաւ: **8** Բայց Սուրբ Յոզիմն ձեր վրայ եկած ատենը՝ զօրութիւն պիտի ստանաք, եւ ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ, ամբողջ Յրէաստանի ու Սամարիայի մէջ, եւ մինչեւ երկրի ծայրերը»: **9** Երբ խօսեցաւ այս բաները, մինչ կը նայէին՝ համբարձաւ, եւ ամպ մը վերցուց զայն անոնց աչքերէն: **10** Մինչ ակնապիշ կը նայէին դէպի երկինք՝ երբ ան վեր կ'ելլէր, ահա՛ երկու մարդիկ՝ ճերմակ տարագով՝ կայնեցան իրենց քով **11** եւ ըսին. «Գալիլեացի մարդիկ, ինչո՞ւ կայնած՝ կը նայիք դէպի երկինք. այս Յիսուսը՝ որ երկինք համբարձաւ ձեզմէ, նոյնպէս պիտի գայ՝ ինչպէս տեսաք անոր երկինք երթալը»: **12** Այն ատեն Երուսաղէմ վերադարձան Ձիթենիներու կոչուած լեռնէն, որ Շաբաթ օրուան ճամբայի չափ մօտ է Երուսաղէմի: **13** Երբ մտան քաղաքը՝ բարձրացան վերնատունը, ուր կը բնակէին Պետրոս ու Յակոբոս, Յովհաննէս եւ Անդրէաս, Փիլիպպոս ու Թովմաս, Բարթողոմէոս եւ Մատթէոս, Յակոբոս Ալիւստեան ու Սիմոն Նախանձայոյց եւ Յուդա Յակոբեան:

14 Անոնք բոլորը միաբանութեամբ կը յարատեւէին աղօթքի եւ աղերասանքի մէջ՝ կիներուն հետ, ու Յիսուսի մօր՝ Մարիամի եւ անոր եղբայրներուն հետ: **15** Այդ օրերը՝ Պետրոս կանգնեցաւ աշակերտներուն մէջ, (հաւաքուած բազմութիւնը հարիւր բասն հոգիի չափ էր,) եւ ըսաւ: **16** «Մարդիկ եղբայրներ, պէտք էր որ իրագործուէր այն գրուածը, որ նախապէս Սուրբ Յոզիմ ըսեր էր Դաւիթի բերանով՝ Յուդայի մասին, որ առաջնորդ եղաւ Յիսուսը բռնողներուն: **17** որովհետեւ ան մեզի հետ՝ մեր համբանքէն էր, եւ բաժին վիճակուած էր անոր այս սպասարկութենէն: **18** Ուրեմն ասիկա տիրացաւ ազարակի մը՝ անիրաւութեան վարձքով, ու գլխիվայր իյնալով՝ մէջտեղէն ճեղքուեցաւ, եւ իր բոլոր աղիքները դուրս թափեցան: **19** Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները գիտցան այս բանը, այնպէս որ այդ ազարակը կոչուեցաւ իրենց բարբառով Ալիւդամա, այսինքն՝ Արիւնի ազարակ: **20** Որովհետեւ գրուած է Սաղմոսներու գիրքին մէջ. «Անոր բնակարանը ամայի թող ըլլայ, եւ անոր մէջ ո՛չ մէկը բնակի», նաեւ. «Անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ»: **21** Ուրեմն պէտք է որ այս մարդոցմէն՝ որոնք մեզի հետ էին այն ամբողջ ժամանակը, երբ Տէր Յիսուս մտաւ ու ելաւ մեր մէջ, **22** Յովհաննէսի մկրտութենէն սկսեալ մինչեւ այն օրը՝ երբ համբարձաւ մեզմէ, ասոնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեան»: **23** Ուստի երկու հոգի կայնեցուցին, Յովսէփը՝ որ Բարսաբա կը կոչուէր եւ Յուստոս մականուանուեցաւ, ու Մատթթիան, **24** եւ աղօթելով՝ ըսին. «Տէր, դուն որ կը ճանչնաս բոլորին սիրտերը, յայտնէ՛ մեզի թէ ո՞ր մէկը ընտրեցիր այս երկուքէն: **25** որպէսզի բաժին առնէ այս սպասարկութենէն ու առաքելութենէն, որմէ Յուդա ինկաւ՝ երթալու համար իր տեղը»: **26** Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին, ու վիճակը ելաւ Մատթթիայի. եւ ան համրուեցաւ տասնմէկ առաքեալներուն հետ:

2 Երբ Պենտեկոստէի տօնը հասաւ, բոլորն ալ միաբան՝ մէկ տեղ էին: **2** Յանկարծ շառաչ մը եղաւ երկինքէն՝ սաստկաշունչ հոփի մը ձայնին պէս, ու լեցուց ամբողջ տունը՝ ուր նստած

Էին: 3 Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան մարգարեանան: 19 Վերը՝ երկինքը՝
 իրենց՝ որպէս թէ կրակէ, ու հանգչեցան սքանչելիքներ ցոյց պիտի տամ, եւ
 անոնցմէ իւրաքանչիւրին վրայ: 4 վարը՝ երկիրը՝ նշաններ, արիւն, կրակ
 Բոլորն ալ լեցունեցան Սուրբ Յոգիով ու ծուխի մառախուղ: 20 արեւը պիտի
 եւ սկսան խօսիլ ուրիշ լեզուներով, փոխուի խաւարի, եւ լուսինը՝ արիւնի,
 ինչպէս Յոգին իրենց խօսիլ կու տար: Եւ ո՛վ որ կանչէ Տէրոջ անունը՝ պիտի
 բարեպաշտ մարդիկ՝ երկինքի տակ փրկուի:՝ 21 Բարայելացի մարդիկ, լսեցէք
 եղած ամեն ազգէ: 6 Երբ այս ձայնը սա խօսքերը. Յիսուս Նազովրեցին,
 եղաւ, բազմութիւնը համախմբուեցաւ ու Աստուծմէ ձեզի ցոյց տրուած մարդ
 շփոթեցաւ, որովհետեւ կը լսէին թէ անոնք մը՝ հրաշքներով, սքանչելիքներով ու
 կը խօսէին իրենցմէ իւրաքանչիւրին նշաններով - որ Աստուած անոր միջոցով
 սեփական բարբառով: 7 Բոլորն ալ ըրաւ ձեր մէջ, ինչպէս դուք ալ գիտէք
 զմայլած էին եւ կը զարմանային՝ իրարու անօրէններու ըլլալով՝
 ըսելով. «Ահա ասոնք բոլորն ալ՝ որ կը կանխագիտութեամբ մատնուած ըլլալով՝
 խօսին, միթէ Գալիլեացի չնն: 8 Ուրեմն առիթ եւ սպաննեցիք անօրէններու
 րինչպէս կը լսենք՝ մեր իւրաքանչիւրին ձեռքով՝ փայտի վրայ գամելով: 24 Բայց
 սեփական բարբառով, այն երկրին Աստուած յարուցանեց զայն՝ քակելով
 որուն մէջ ծնած ենք. 9 Պարթեւներ, մահուան ցաւերը, քանի որ կարելի չէր
 Մարեր ու Եղամացիներ, եւ անոնք որ որ ան բռնուէր անկէ: 25 Որովհետեւ
 կը բնակին Միջագետքի, Յրեաստանի, Դաւիթ կ'ըսէ անոր մասին. «Մմեն ատեն
 Կապաղովկիայի, Պոնտոսի, Ասիայի, 10 կը տեսնեմ Տէրը իմ առջեւ, քանի որ
 Փռիւզիայի, Պամփիլիայի ու Եգիպտոսի իմ աջ կողմս է՝ որպէսզի չսասանիմ: 26
 մէջ, եւ Կիւրենէի մօտ՝ Լիպիայի կողմերը, Ուստի իմ սիրտս ուրախացաւ եւ իմ
 նաեւ Յոռմեն գաղթած Յրեաներ ու լեզուս ցնծաց. նաեւ իմ մարմինս ալ
 նորահաւատներ, 11 Կրետացիներ եւ պիտի հանգստանայ յոյսով. 27 որովհետեւ
 Արաբներ, կը լսենք թէ անոնք կը խօսին իմ անձս պիտի չթողուս դժոխքին մէջ,
 Աստուծոյ մեծամեծ գործերուն մասին՝ որ պիտի չթողյատրես որ քու Սուրբդ
 մեր լեզուներով»: 12 Բոլորն ալ զմայլած ապականութիւն տեսնէ: (Hadēs 986) 28
 Էին, ու տարակուսած՝ կ'ըսէին իրարու. Կեանքի ճամբաները գիտցուցիր ինծի.
 «Ի՞նչ կրնայ ըլլալ ասիկա»: 13 Ոմանք ալ քու երեսիդ ուրախութեամբ պիտի
 ծաղրելով կ'ըսէին. «Անոնք յի են անոյշ լեցնես զիս»: 29 Մարդիկ եղբայրներ,
 գինիով»: 14 Բայց Պետրոս կանգնեցաւ արտօնուած է ինծի համարձակութեամբ
 տասնմեկին հետ, բարձրացուց ձայնը եւ խօսիլ ձեզի Դաւիթ նահապետին մասին,
 ըսաւ անոնց. «Ո՛վ Յրեաստանցիներ, ու որ վախճանեցաւ ու թաղուեցաւ, եւ
 դուք բոլորդ՝ որ կը բնակիք Երուսաղէմ, անոր գերեզմանը մինչեւ այսօր մեր մէջ
 սա գիտցէք եւ մտիկ ըրէք իմ խօսքերս. Է: 30 Ուրեմն, որովհետեւ ան մարգարէ
 15 որովհետեւ ասոնք ո՛չ թէ արբեցած էր, - եւ գիտէր թէ Աստուած երդումով
 են՝ ինչպէս դուք կ'ենթադրէք, քանի դեռ իրեն խոստացաւ, թէ պիտի յարուցանէ
 օրուան երրորդ ժամն՝ Է, 16 հապա ասիկա մարմնի համեմատ իր մէջքին պտուղէն
 այն է՝ որ ըսուեցաւ Յովել մարգարէին եղող Քրիստոսը՝ որ բազմի իր գահին
 միջոցով. 17 «Վերջին օրերը, - կ'ըսէ խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեան մասին,
 Աստուած, - իմ Յոգիէս պիտի թափեմ թէ անոր անձը դժոխքը չմնաց եւ անոր
 ամեն մարմնի վրայ, եւ ձեր որդիներն ու մարմինը ապականութիւն չտեսաւ: (Hadēs
 986) 32 Աստուած այս Յիսուսը յարուցանեց, որուն մենք բոլորս ալ վկայ ենք: 33 Ուստի
 պիտի տեսնեն: 18 Իմ ծառայներուս եւ Աստուծոյ աջ ձեռքով բարձրանալով
 աղախիններուս վրայ ալ այդ օրերը ու Յօրմեն ստանալով Սուրբ Յոգիին
 իմ Յոգիէս պիտի թափեմ, ու պիտի խոստումը՝ թափեց ասիկա, որ դուք հիմա

կը տեսնէք ու կը լսէք: **34** Որովհետեւ Դաւիթ երկինք չելաւ, բայց ինք կ'ըսէ. «Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս. «Բազմե՛ իմ աջ կողմս, **35** մինչեւ որ բու թշնամիներդ պատուանդան դնեմ ոտքերուդ»»: **36** Ուրեմն Իսրայելի ամբողջ տունը ստուգապէս թող զհիտնայ թէ Աստուած զայն Տէր ալ ըրաւ, Օծեալ ալ, այդ Յիսուսը՝ որ դուք խաչեցիք»: **37** Երբ լսեցին ասիկա, զոջացին իրենց սիրտին մէջ եւ ըսին Պետրոսի ու միւս առաքելներուն. «Մարդիկ եղբայրներ, ինչ ընենք»: **38** Պետրոս ըսաւ անոնց. «Ապաշխարեցէ՛ք, ու ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ մեղքերու ներումին համար, եւ պիտի ստանաք Սուրբ Յոգիին պարգեւը: **39** Որովհետեւ խոստումը ձեզի համար է, նաեւ ամեն ձեր զաւակներուն, ու բոլոր հեռու եղողներուն, որ Տէրը՝ մեր Աստուածը պիտի կանչէ»: **40** Եւ ուրիշ շատ խօսքերով կը վկայէր, կը յորդորէր զանոնք ու կ'ըսէր. «Ազատեցէ՛ք դուք ձեզ այս կամակոր սերունդէն»: **41** Ուստի անոնք՝ որ սիրայօժար ընդունեցին անոր խօսքերը՝ մկրտուեցան. եւ այդ օրը երեք հազար անձի չափ աւելցան եկեղեցիին թիւին վրայ: **42** Անոնք միշտ կը յարատեւէին առաքելներուն ուսուցումին ու հաղորդութեան, հաց կտրելու եւ աղօթելու մէջ: **43** Վախը համակեց ամեն անձ, եւ շատ սքանչելիքներ ու նշաններ կատարուեցան առաքելներուն միջոցով: **44** Բոլոր հաւատացեալները միասին էին, եւ բոլոր բաները հասարակաց էին: **45** Կը ծախէին իրենց ստացուածքներն ու ինչքերը, եւ անոնց զինը կը բաժնէին բոլորին, որոնք որ պետք ըլլար: **46** Ամեն օր կը յարատեւէին միաբանութեամբ տաճարը երթալու մէջ, եւ հաց կտրելով իրենց տուններուն մէջ՝ իրենց կերակուրը կ'ուտէին ցնծութեամբ ու պարզամտութեամբ: **47** Աստուած կը գովաբանէին եւ շնորհք կը զտնէին ամբողջ ժողովուրդին առջեւ. ու Տէրը օրէ օր փրկուածներ կ'աւելցնէր եկեղեցիին թիւին վրայ:

3 Պետրոս ու Յովհաննէս իններորդ ժամու՝ աղօթքին ատենը միասին

տաճարը կը բարձրանային: **2** Իր մօր որովայնէն կաղ ծնած մարդ մը կը բերուէր եւ ամէն օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրան բով կը դրուէր, որպէսզի տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ: **3** Ան, տեսնելով Պետրոսն ու Յովհաննէսը՝ որոնք տաճարը պիտի մտնէին, ողորմութիւն խնդրեց: **4** Իսկ Պետրոս՝ Յովհաննէսի հետ աչքերը անոր վրայ սեւեռելով՝ ըսաւ. «Նայէ՛ մեզի»: **5** Ան ալ ուշադրութիւն դարձուց անոնց, եւ կ'ակնկալէր բան մը ստանալ անոնցմէ: **6** Պետրոս ըսաւ. «Արծաթ ու ոսկի չունիմ, հապա ինչ որ ունիմ՝ զայն կու տամ քեզի. Նագովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ ոտքի ելիր ու քալէ»: **7** Եւ բռնելով անոր աջ ձեռքէն՝ ոտքի հանեց զայն: Ամմիջապէս անոր ոտքերուն ներքաններն ու կոճերը ամրացան, **8** եւ վեր ցատկելով՝ կայնեցաւ, քալեց ու անոնց հետ տաճարը մտաւ, քալելով, ցատկելով եւ Աստուած գովաբանելով: **9** Ամբողջ ժողովուրդը տեսաւ զայն՝ որ կը քալէր ու Աստուած կը գովաբանէր: **10** Գիտէին թէ ան կը նստէր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրան բով՝ ողորմութեան համար. ուստի այլայլեցան եւ հիացումով լեցուեցան անոր պատահածին համար: **11** Քանի որ ան կառչած էր Պետրոսի ու Յովհաննէսի, ամբողջ ժողովուրդը՝ այլայլած՝ միասին վազեց անոնց բով, Սողոմոնի կոչուած սրահը: **12** Պետրոս՝ տեսնելով ասիկա՝ ըսաւ ժողովուրդին. «Իսրայելացի մարդիկ, ինչո՞ւ զարմացած էք ասոր կը նայիք մեզի, իբր թէ մենք մեր զօրութեամբ կամ բարեպաշտութեամբ քալել տուինք ատոր: **13** Աբրահամի, Իսահակի ու Յակոբի Աստուածը, մեր հայրերուն Աստուածը, փառաւորեց իր Որդին՝ Յիսուսը, որ դուք մատնեցիք եւ ուրացաք Պիղատոսի առջեւ՝ երբ ինք վճռեց որ արձակէ: **14** Բայց դուք ուրացաք այդ Սուրբը եւ Արդարը, ու խնդրեցիք որ մարդասպան մը շնորհուի ձեզի, **15** եւ սպաննեցիք կեանքի Ռահվիրան: Իսկ Աստուած մեռելներէն յարուցանեց զայն, ու մենք վկայ ենք ատոր: **16** Անոր անունին հաւատքով՝ անոր անունը ամրացուց ասիկա, որ

դուք կը տեսնէք եւ կը ճանչնաք: Անով եղած հաւանութիւն է՝ որ առողջացուց զայն ձեր բոլորին առջեւ: 17 Եւ հիմա, եղբայրներ, գիտեմ թէ անգիտութեամբ ըրիք, ինչպէս ձեր պետերն այ: 18 Բայց ինչ որ Աստուած նախապէս՝ իր բոլոր մարգարէներուն բերանով՝ ծանուցանած էր Քրիստոսի չարչարուելուն մասին, այսպէս իրագործեց: 19 Ուրեմն ապաշխարեցէք ու դարձի եկէք, որպէսզի ձեր մեղքերը ջնջուին. 20 որպէսզի կազդուրումի ատենները զան Տէրոջ ներկայութենէն, եւ որկէ նախապէս ձեզի բարոզուած՝ Յիսուս Քրիստոսը: 21 Երկինքը պետք է ընդունի զայն մինչեւ այն ժամանակները՝ երբ բոլոր բաները վերահաստատուին, որոնց մասին Աստուած խօսած է իր սուրբ մարգարէներուն բերանով՝ դարերու սկիզբէն ի վեր: (աւթն գլխ) 22 Մովսէս ըսաւ մեր հայրերուն. «Տէրը՝ ձեր Աստուածը՝ ձեր եղբայրներէն պիտի հանէ ձեզի մարգարէ մը՝ ինծի նման. անոր մտիկ ըրէք՝ ամէն ինչ որ խօսի ձեզի: 23 Եւ ամէն անձ որ մտիկ չընէ այդ մարգարէին՝ պիտի բնաջնջուի ժողովուրդին մէջէն»: 24 Ու բոլոր մարգարէները, բոլոր անոնք որ յաջորդաբար խօսեցան Սամուէլէ սկսեալ, նախապէս ծանուցանեցին այս օրերն այ: 25 Դուք էք որդիները մարգարէներուն եւ այն ուխտին՝ որ Աստուած հաստատեց մեր հայրերուն հետ ու ըսաւ Աբրահամի. «Զու գարմհով պիտի օրհնուին երկրի բոլոր գերդաստանները»: 26 Աստուած իր Որդին յարուցանելով՝ նախ ձեզի որկեց զայն, որպէսզի օրհնէ ձեզ, իւրաքանչիւրդ դարձնելով ձեր չարութիւններէն»:

4 Երբ անոնք կը խօսէին ժողովուրդին, քահանաները, տաճարին մեծաւորն ու Սաղուկեցիները հասան անոնց վրայ, 2 նեղանալով որ անոնք կը սորվեցնէին ժողովուրդին եւ կը հռչակէին Յիսուսի միջոցով մեռելներէն յարութիւն առնելը: 3 Ձեռք բարձրացուցին անոնց վրայ ու արգելարան դրին զանոնք մինչեւ հետեւեալ օրը, որովհետեւ արդէն իրիկուն էր: 4 Բայց այդ խօսքը լսողներէն շատեր հաւատացին, եւ մարդոց թիւը հասաւ գրեթէ հինգ հազարի: 5 Յետեւեալ

օրը՝ Երուսաղէմի մէջ հաւաքուեցան անոնց պետերը, երեցներն ու դպիրները, 6 նաեւ Աննա քահանայապետը եւ Կայիափա, Յովհաննէս ու Աղեքսանդրոս, եւ բոլոր անոնք՝ որ քահանայապետի ընտանիքներէ էին: 7 Չանոնք մէջտեղ կայնեցուցած՝ կը հարցաքննէին. «Ինչ գորութեամբ կամ ինչ անունով ըրիք այս բանը»: 8 Այն ատեն Պետրոս՝ Սուրբ Յովհով լեցուած՝ ըսաւ անոնց. «Ժողովուրդի պետեր եւ Իսրայէլի երեցներ, 9 թէ մենք կը հարցաքննուինք այսօր՝ տկար մարդու մը եղած բարիքին համար, թէ ինչ կերպով բժշկուեցաւ, 10 գիտցէք դուք բոլորդ եւ ամբողջ Իսրայէլի ժողովուրդը, թէ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով, որ դուք խաչեցիք բայց Աստուած մեռելներէն յարուցանեց, ահա անով այսիկա բժշկուած կեցած է հոս՝ ձեր առջեւ: 11 Այս է այն քարը, ձեզմէ՝ կառուցանողներէդ անարգուած, որ անկիւնաքարը եղաւ: 12 Եւ ուրիշ ոչ մէկով փրկութիւն կայ. որովհետեւ անկէ զատ ուրիշ անուն տրուած, որով կարենանք փրկուիլ»: 13 Իսկ անոնք, նայելով Պետրոսի ու Յովհաննէսի համարձակութեան, եւ ըմբռնելով թէ անուս ու տգետ մարդիկ են՝ զարմացան, եւ գիտցան թէ անոնք Յիսուսի հետ էին: 14 Տեսնելով այդ բուժուած մարդը՝ որ կայնած էր անոնց հետ, ոչինչ կրցան խօսիլ անոնց դէմ: 15 Ուստի հրամայելով անոնց՝ որ դուրս ելլեն ատեանէն, խորհրդակցեցան իրարու հետ 16 եւ ըսին. «Ինչ ընենք այս մարդոց, որովհետեւ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն բացայայտ է թէ իսկապէս երեւելի նշան մը կատարուեցաւ ասոնց միջոցով, ու մենք չենք կրնար ուրանալ: 17 Սակայն՝ որպէսզի ժողովուրդին մէջ ակաւելի չտարածուի՝ սաստիկ սպառնանք անոնց, որ այլեւ ոչ մէկուն խօսին այդ անունով»: 18 Ապա կանչելով զանոնք՝ պատուիրեցին անոնց որ ամենեւին չխօսին եւ չսորվեցնեն Յիսուսի անունով: 19 Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխանեցին անոնց. «Եթէ Աստուծոյ առջեւ իրաւացի է՝ որ Աստուծմէ ակելի ձեզի մտիկ ընենք,

դուք դատեցէք. 20 որովհետեւ մենք չենք կրնար չխօսիլ մեր տեսածին ու լսածին մասին»: 21 Իսկ անոնք դարձեալ սպառնալէ ետք՝ արձակեցին զանոնք, առանց զիրենք պատուհասելու կերպ մը գտնելու, ժողովուրդին պատճառով, քանի որ բոլորն ալ կը փառաբանէին Աստուած կատարուածին համար. 22 որովհետեւ այն մարդը՝ որուն վրայ այս բժշկութեան նշանը եղաւ՝ քառասուն տարեկանէն աւելի էր: 23 Երբ արձակուեցան՝ զացին իրենց խումբին քով, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները եւ երէցները ըսած էին իրենց: 24 Անոնք ալ, երբ լսեցին, միաբանութեամբ իրենց ձայնը բարձրացուցին Աստուծոյ՝ ըսելով. «Տէր, դուն ես այն Աստուածը՝ որ ստեղծեցիր երկինքն ու երկիրը, ծովը եւ բոլոր անոնց մէջ եղածները, 25 որ ըսիր քու ծառայիդ՝ Դաւիթի բերանով. “Ինչո՞ւ հեթանոսները մոլեգնեցան ու ժողովուրդները ունայն բաներ խոկացին. 26 երկրի թագաւորները իրարու քով կայնեցան ու պետերը հաւաքուեցան՝ Տէրոջ դէմ եւ անոր Օծեալին դէմ”: 27 Որովհետեւ ճշմարտապէս (այս քաղաքին մէջ) հաւաքուեցան քու սուրբ Որդիիդ՝ Յիսուսի դէմ, որ դուն օծեցիր, Յերովդէս ու Պոնտացի Պիղատոս, հեթանոսներուն հետ եւ Իսրայէլի ժողովուրդին հետ, 28 ընելու այն՝ ինչ որ քու ձեռքդ ու ծրագիրդ նախապէս որոշած էին՝ որ կատարուին: 29 Եւ հիմա, Տէր, նայէ՛ անոնց սպառնալիքներուն, ու շնորհէ՛ քու ծառաներուդ՝ որպէսզի լման համարձակութեամբ քարոզենք քու խօսքդ, 30 երկարելով քու ձեռքդ՝ որ բժշկութիւններ, նշաններ եւ սքանչելիքներ կատարուին քու սուրբ Որդիիդ՝ Յիսուսի անունով»: 31 Երբ անոնք աղերսեցին, սարսեցաւ այն տեղը՝ ուր հաւաքուած էին, ու բոլորը լեցուեցան Սուրբ Յոգիով եւ համարձակութեամբ կը քարոզէին Աստուծոյ խօսքը: 32 Հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի էր: Անոնցմէ ոչ մէկը կ'ըսէր իր որեւէ ստացուածքին համար թէ “իրն է”. հապա իրենց բոլոր բաները հասարակաց կը սեպէին: 33 Առաքեալները մեծ զօրութեամբ կը

վկայէին Տէր Յիսուսի յարութեան մասին, եւ մեծ շնորհք կար անոնց բոլորին վրայ: 34 Անոնց մէջ ոչ մէկ կարօտեալ կար. որովհետեւ անոնք որ տեր էին արտերու կամ տուներու՝ կը ծախէին, կը բերէին ծախուածներուն հասոյթները 35 ու կը դնէին առաքեալներու տրամադրութեան տակ”, եւ իւրաքանչիւրին կը բաշխուէր իր կարիքին համեմատ: 36 Յովսէս, որ առաքեալներէն Բառնաբաս մականուանուեցաւ, (որ կը թարգմանուի՝ Միսիթարութեան որդի,) Ղեւտացի, ծնունդով՝ Կիպրացի, 37 ազարակ մը ունենալով՝ ծախեց, բերաւ դրամը ու դրաւ առաքեալներու տրամադրութեան տակ:

5 Բայց մարդ մը՝ Անանիա անունով, իր կնոջ՝ Սափիրայի հետ ստացուածք մը ծախեց, 2 անոր հասոյթէն խորեց իր կնոջ գիտակցութեամբ, ու մաս մը բերելով՝ դրաւ առաքեալներու տրամադրութեան տակ”: 3 Պետրոս ըսաւ. «Անանիա, ինչո՞ւ Սատանան լեցուց սիրտդ, որ ստես Սուրբ Յոգիին եւ խորես արտին հասոյթէն: 4 Քուկոյ չէր ան՝ քանի կեցած էր, ու ծախուած ալ՝ իշխանութեանդ տակ էր: Ինչո՞ւ այս բանը դրիր սիրտիդ մէջ. դուն ստեցիր ոչ թէ մարդոց, հապա՝ Աստուծոյ»: 5 Անանիա՝ լսելով այս խօսքերը՝ ինկաւ եւ շունչը փչեց. ու մեծ վախ համակեց բոլոր անոնք՝ որ լսեցին ասիկա: 6 Երիտասարդները կանգնեցան, պատանքով փաթթեցին զայն, եւ դուրս հանելով թաղեցին: 7 Գրեթէ երեք ժամ ետք՝ անոր կինը ներս մտաւ, չգիտնալով պատահածը: 8 Պետրոս ըսաւ անոր. «Ըսէ՛ ինձի, արտը մյո՞ գիտով ծախեցիք»: Ան ալ ըսաւ. «Այո, այո՞ գիտով»: 9 Ուստի Պետրոս ըսաւ անոր. «Այո ինչ է, որ դուք համաձայնեցաք՝ Տէրոջ Յոգին փորձելու. ահա ամուսինդ թաղողներուն ոտքերը դրան քով են, քեզ ալ պիտի հանեն դուրս»: 10 Եւ անմիջապէս կինը ինկաւ անոր ոտքերուն քով ու շունչը փչեց: Երիտասարդները՝ ներս մտնելով՝ մեռած գտան զայն, եւ դուրս հանելով՝ թաղեցին իր ամուսինին քով: 11 Մեծ վախ մը համակեց ամբողջ եկեղեցին, ու բոլոր անոնք՝ որ լսեցին այս բաները: 12 Շատ

նշաններ եւ սքանչելիքներ կը գործուէին մեծաւորը գնաց սպասաւորներուն հետ առաքեալներուն ձեռքով՝ ժողովուրդին եւ բերաւ զանոնք առանց բռնութեան, մէջ, ու բոլորը միաբանութեամբ որովհետեւ կը վախնային ժողովուրդէն՝ Սողոմոնի սրահին մէջ էին: 13 որ չբարկծուին: 27 Երբ բերին Ուրիշներէն ո՛չ մէկը կը յանդգնէր յարիլ զանոնք՝ ներկայացուցին ատեանին, ու անոնց, բայց ժողովուրդը կը մեծարէր քահանայապետը հարցուց անոնց. 28 զանոնք: 14 Տերոջ հաւատացողները «Սաստիկ չպատուիրեցիմք ձեզի, որ ան աւելի կը շատնային, այր մարդիկ ու կիներ՝ բազմութեամբ. 15 այնպէս որ հիւանդները կը հանէին հրապարակները եւ կը դնէին պատգարակներով ու մահիճներով, որպէսզի Պետրոսի անցնելու ատեն՝ գոնէ անոր շուքը իյնայ անոնցմէ մէկուն վրայ: 16 Շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը Երուսաղէմ կը համախմբուէր՝ հիւանդներ եւ անամաքուր ոգիներէ տանջուողներ բերելով, որոնք բոլորն ալ կը բուժուէին: 17 Իսկ քահանայապետն ու բոլոր իրեն հետ եղողները, որոնք Սաղուկեցիներու աղանդէն էին, կանգնեցան՝ նախանձով լեցուած, 18 ձեռք բարձրացուցին առաքեալներուն վրայ եւ դրին զանոնք հանրային արգելարանը: 19 Բայց Տերոջ հրեշտակը գիշերուան մէջ բացաւ բանտին դռները, ու դուրս հանելով զանոնք՝ ըսաւ. 20 «Գացէք, եւ տաճարին մէջ կայնելով՝ ժողովուրդին քարոզեցէք այս կեանքին բոլոր խօսքերը»: 21 Երբ լսեցին ասիկա, տաճարը մտան առտուն կանուխ, եւ կը սորվեցնէին: Իսկ քահանայապետը եկաւ, նաեւ իրեն հետ եղողները, ժողովի կանչեցին ատեանը եւ Իսրայելի որդիներուն ամբողջ ծերակոյտը, ու մարդ ղրկեցին բանտը՝ որպէսզի բերեն զանոնք: 22 Երբ սպասաւորները գացին, չգտնելով զանոնք բանտին մէջ՝ վերադարձան, պատմեցին 23 եւ ըսին. «Իրաւ է թէ գտանք բանտը՝ ամեն պահովութեամբ գոցուած, ու պահապանները՝ դռներուն առջեւ կայնած. բայց բանալով՝ ո՛չ մէկը գտանք ներսը»: 24 Երբ մեծ քահանան եւ տաճարին մեծաւորն ու քահանայապետները լսեցին այս խօսքերը, կը տարակուսէին թէ ինչ եղած էր անոնց: 25 Մէկը եկաւ եւ պատմեց իրենց. «Ահա այն մարդիկը՝ որ բանտը դրած էիք, տաճարը կայնած են ու ժողովուրդին կը սորվեցնեն»: 26 Այն ատեն մեծաւորը գնաց սպասաւորներուն հետ եւ բերաւ զանոնք առանց բռնութեան, որովհետեւ կը վախնային ժողովուրդէն՝ զանոնք՝ ներկայացուցին ատեանին, ու քահանայապետը հարցուց անոնց. 28 զանոնք: 14 Տերոջ հաւատացողները «Սաստիկ չպատուիրեցիմք ձեզի, որ ան աւելի կը շատնային, այր մարդիկ ու կիներ՝ բազմութեամբ. 15 այնպէս որ հիւանդները կը հանէին հրապարակները եւ կը դնէին պատգարակներով ու մահիճներով, որպէսզի Պետրոսի անցնելու ատեն՝ գոնէ անոր շուքը իյնայ անոնցմէ մէկուն վրայ: 16 Շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը Երուսաղէմ կը համախմբուէր՝ հիւանդներ եւ անամաքուր ոգիներէ տանջուողներ բերելով, որոնք բոլորն ալ կը բուժուէին: 17 Իսկ քահանայապետն ու բոլոր իրեն հետ եղողները, որոնք Սաղուկեցիներու աղանդէն էին, կանգնեցան՝ նախանձով լեցուած, 18 ձեռք բարձրացուցին առաքեալներուն վրայ եւ դրին զանոնք հանրային արգելարանը: 19 Բայց Տերոջ հրեշտակը գիշերուան մէջ բացաւ բանտին դռները, ու դուրս հանելով զանոնք՝ ըսաւ. 20 «Գացէք, եւ տաճարին մէջ կայնելով՝ ժողովուրդին քարոզեցէք այս կեանքին բոլոր խօսքերը»: 21 Երբ լսեցին ասիկա, տաճարը մտան առտուն կանուխ, եւ կը սորվեցնէին: Իսկ քահանայապետը եկաւ, նաեւ իրեն հետ եղողները, ժողովի կանչեցին ատեանը եւ Իսրայելի որդիներուն ամբողջ ծերակոյտը, ու մարդ ղրկեցին բանտը՝ որպէսզի բերեն զանոնք: 22 Երբ սպասաւորները գացին, չգտնելով զանոնք բանտին մէջ՝ վերադարձան, պատմեցին 23 եւ ըսին. «Իրաւ է թէ գտանք բանտը՝ ամեն պահովութեամբ գոցուած, ու պահապանները՝ դռներուն առջեւ կայնած. բայց բանալով՝ ո՛չ մէկը գտանք ներսը»: 24 Երբ մեծ քահանան եւ տաճարին մեծաւորն ու քահանայապետները լսեցին այս խօսքերը, կը տարակուսէին թէ ինչ եղած էր անոնց: 25 Մէկը եկաւ եւ պատմեց իրենց. «Ահա այն մարդիկը՝ որ բանտը դրած էիք, տաճարը կայնած են ու ժողովուրդին կը սորվեցնեն»: 26 Այն ատեն որպէսզի Աստուծոյ դէմ իսկ կռուող

զգտնուիք»»: 40 Անոնք ալ անսացին անոր. եւ ամաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին, ու պատուիրելով որ այլեւ Յիսուսի անունով չխօսին՝ արձակեցին զանոնք: 41 Իրենք ալ մեկնեցան ատեսանին առջեւէն, ուրախանալով որ արժանացան Տէրոջ անունին համար անպատուուելու: 42 Ու ամէն օր տաճարը եւ տուներուն մէջ չէին դադրեր սորվեցնելէ ու Յիսուս Քրիստոսը աւետել:

6 Այդ օրերը, երբ աշակերտները շատցան, Յելլենացիներուն կողմէն տրտունջ մը եղաւ Եբրայեցիներուն դէմ. որովհետեւ իրենց այրիները կ'անտեսուէին ամէն օրուան ողորմութեան սպասարկութեան ատեն: 2 Տասներկուքը կանչեցին աշակերտներուն բազմութիւնը եւ ըսին. «Մեզի չի վայլեր ձգել Աստուծոյ խօսքը, եւ սպասարկել սեղաններու: 3 Ուրեմն, եղբայրներ, փնտռեցէք ձեր մէջ եօթը հոգի՝ բարի վկայուած, Սուրբ Յոգիով ու իմաստութեամբ լեցուն, որպէսզի նշանակենք զանոնք այս զբաղումին համար, 4 իսկ մենք յարատեւենք աղօթքի եւ Աստուծոյ խօսքին սպասարկութեան մէջ»: 5 Այս խօսքը հաճեցուց ամբողջ բազմութիւնը. ուստի ընտրեցին Ստեփանոսը, հաւատքով ու Սուրբ Յոգիով լեցուն մարդ մը, Փիլիպպոսը, Պրոքորոնը, Նիկանովրան, Տիմոթեան, Պարմենան եւ Նիկողայոս նորահաւատ Անտիոքցին: 6 Անոնք ներկայացուցին ամաքեալներուն. անոնք ալ աղօթելով՝ իրենց ձեռքերը դրին անոնց վրայ: 7 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր, աշակերտներուն թիւը չափազանց կը շատնար Երուսաղէմի մէջ, ու բազաններէն մեծ բազմութիւն մը կը հնազանդէր նոր հաւատքին: 8 Ստեփանոս, որ հաւատքով ու զօրութեամբ լեցուած մարդ մըն էր, մեծ սքանչելիքներ եւ նշաններ կ'ընէր ժողովուրդին մէջ: 9 Բայց ոմանք, այն ժողովարանէն՝ որ կը կոչուէր Ագատագրուածներուն, Կիւրենացիներուն ու Անտիոքացիներուն ժողովարանը, եւ ոմանք՝ որ Կիլիկիայէն ու Ասիայէն

էին, կանգնեցան եւ կը վիճաբանէին Ստեփանոսի հետ. 10 բայց կարող չէին դիմադրել այն իմաստութեան ու հոգիին, որով ան կը խօսէր: 11 Այն ատեն կաշառեցին քանի մը մարդիկ, որպէսզի ըսեն. «Մենք լսեցինք թէ ան հայհոյական խօսքեր կ'արտասանէր Մովսէսի եւ Աստուծոյ դէմ»: 12 Այսպէս՝ զրգռեցին ժողովուրդը, երեցներն ու դպիրները, եւ հասնելով անոր վրայ՝ յափշտակեցին զինք ու տարին ատեսանի առջեւ: 13 Սուտ վկաներ ներկայացուցին, որոնք կ'ըսէին. «Այս մարդը չի դադրիր հայհոյական խօսքեր արտասանելէ այս սուրբ տեղին եւ Օրէնքին դէմ: 14 Որովհետեւ լսեցինք իրմէ, որ կ'ըսէր թէ «այս Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ այս տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսի մեզի աւանդած սովորութիւնները»»: 15 Բոլոր ատեսանին մէջ բազմողները երբ ականապիչ նայեցան անոր, անոր երեսը տեսան՝ հրեշտակի երեսի պէս:

7 Քահանայապետը ըսաւ. «Այդ բաները մյոյպէս են իրապէս»: 2 Ան ալ ըսաւ. «Մարդիկ եղբայրներ ու հայրեր, մտիկ ըրէք. փառքի Աստուածը երեւցաւ մեր հօր՝ Աբրահամի, երբ Միջագետքի մէջ էր, դեռ Խառանի մէջ չբնակած, եւ ըսաւ անոր. 3 «Ելիր քու երկրէդ ու ազգականներէդ, եւ գնա՛ այն երկիրը՝ որ ես պիտի քուցնեմ քեզի»: 4 Այն ատեն՝ ելելով Քաղէացիներու երկրէն՝ բնակեցաւ Խառանի մէջ, եւ անոր հօր մեռնելէն ետք՝ անկէ փոխադրեց զայն այս երկիրը, ուր դուք կը բնակիք հիմա: 5 Ո՛չ մէկ ժառանգութիւն տուաւ անոր այս երկրին մէջ, ո՛չ իսկ ոտքի քայլի մը չափ տեղ. բայց խոստացաւ ասիկա իբր կալուած տալ իրեն, եւ իրմէ ետք՝ իր զարմին, երբ դեռ ինք զաւակ չունէր: 6 Աստուած սնկապէս խօսեցաւ. «Անոր զարմը պանդուխտ պիտի ըլլայ օտար երկրի մը մէջ, ու զայն ստրուկ պիտի ընեն եւ չարչարեն չորս հարիւր տարի: 7 Բայց ես պիտի դատեմ այն ազգը՝ որուն ստրուկ պիտի ըլլան, - ըսաւ Աստուած, - եւ անկէ ետք պիտի ելլեն ու այս տեղին մէջ պիտի պաշտեն զիս»: 8 Անոր տուաւ թլփատութեան ուխտը,

եւ յետոյ Աբրահամ ծնաւ Իսահակը, ու թլփատեց զայն ութերորդ օրը: Իսահակ ծնաւ Յակոբը, Յակոբ ալ՝ տասներկու նահապետները: 9 «Նահապետները՝ նախանձելով Յովսէփի՝ ծախսեցին զայն Եգիպտոս տարուելու համար. բայց Աստուած անոր հետ էր, 10 ու ազատեց զայն իր բոլոր տառապանքներէն: Շնորհք եւ իմաստութիւն տուաւ անոր Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջեւ. ան ալ կառավարիչ նշանակեց զայն Եգիպտոսի ու իր ամբողջ տան ամբողջ երկրին մէջ սով եղաւ, ու մեծ տառապանք, մեր հայրերը ուտելիք չէին գտներ: 12 Յակոբ՝ երբ լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի՝ առաջին անգամ ճամբեց մեր հայրերը: 13 Երկրորդ անգամ՝ Յովսէփ ճանչցուց ինքզինք իր եղբայրներուն, եւ Յովսէփի ցեղը յայտնի եղաւ Փարաւոնի: 14 Յովսէփ մարդ դրկեց ու կանչեց իր հայրը՝ Յակոբը, եւ բոլոր ազգականները՝ եօթանասունհինգ անձ: 15 Յակոբ իջաւ Եգիպտոս, ուր վախճանեցան ինք ու մեր հայրերը, 16 եւ փոխադրուելով Սիւբէմ՝ դրուեցան այն գերեզմանին մէջ, որ Աբրահամ արծաթով գնած էր Սիւբէմի հօր՝ Եմովրի որդիներէն: 17 Երբ մօտեցաւ ժամանակը խոստումին՝ որուն համար Աստուած երդում ըրած էր Աբրահամի, ժողովուրդը աճեցաւ ու բազմացաւ Եգիպտոսի մէջ՝ 18 մինչեւ որ ուրիշ թագաւոր մը ելաւ, որ չէր ճանչնար Յովսէփը: 19 Ան խորամանկութեամբ վարուեցաւ մեր ցեղին դէմ եւ չարչարեց մեր հայրերը, մինչեւ անգամ անոնց երախները դուրս նետել տալով, որպէսզի չապրեցնէ: 20 «Այդ ատեն Մովսէս ալ ծնաւ, որ գեղեցիկ էր Աստուծոյ առջեւ, ու երեք ամիս մեծցաւ իր հօր տունը: 21 Երբ ան դուրս դրուեցաւ, Փարաւոնի աղջիկը տարաւ զայն եւ մեծցուց իբր իր որդին: 22 Մովսէս կրթուեցաւ Եգիպտացիներուն ամբողջ իմաստութեամբ, ու զօրաւոր էր իր խօսքերով եւ գործերով: 23 Երբ լման քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը փափաքեցաւ այցելել իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդիներուն: 24 Անիբաւուած տեսնելով Իսրայէլացիներէն մէկը՝

պաշտպանեց զայն, եւ ընկճուածին վրէժը առաւ՝ զարնելով Եգիպտացին: 25 Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի հասկնային թէ Աստուած իրենց փրկութիւն պիտի տար իր ձեռքով. բայց անոնք չհասկցան: 26 Յետեւեալ օրը հանդիպեցաւ անոնց՝ երբ կը կռուէին, եւ ուզեց հաշտեցնել զանոնք՝ ըսելով. “Մարդիկ, դուք եղբայրներ էք. ինչո՞ւ կ’անիրաւէք զիրար”: 27 Բայց ան որ կ’անիրաւէր ընկերը՝ վանեց զինք ու ըսաւ. “Ո՞վ քեզ պետ եւ իրաւարար նշանակեց մեր վրայ: 28 Չի՞ս ալ կ’ուզես սպաննել, ինչպէս երէկ սպաննեցիր Եգիպտացին”: 29 Այս խօսքէն ետք Մովսէս փախաւ ու պանդխտացաւ Մադիամի երկրին մէջ, ուր ծնաւ երկու որդի: 30 Երբ քառասուն տարին լրացաւ, Տերոջ հրեշտակը երեւցաւ անոր Սինա լեռան անապատին մէջ՝ մորենիի կրակի բոցով: 31 Մովսէս ալ՝ երբ նշարեց՝ զարմացաւ այդ տեսիլքին վրայ, ու երբ մօտեցաւ դիտելու՝ Տերոջ ձայնը եկաւ անոր, որ կ’ըսէր. 32 “Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամի Աստուածը, Իսահակի Աստուածը եւ Յակոբի Աստուածը”: Մովսէս ալ՝ վախէն դողալով՝ չէր յանդգնէր դիտել: 33 Տէրը ըսաւ անոր. “Չան՛՛՛ն ոտքերուդ կօշիկները, որովհետեւ սուրբ երկիր է այն տեղը՝ ուր կայնած ես: 34 Իրապէս տեսայ Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը, լսեցի անոնց հառաչանքը, եւ իջայ զանոնք ազատելու ու հիմա եկուր, քեզ դրկեմ Եգիպտոս”: 35 «Այս Մովսէսը, որ ուրացան՝ ըսելով. “Ո՞վ պետ եւ իրաւարար նշանակեց քեզ”, զայն դրկեց Աստուած իբր պետ եւ ազատարար՝ այն հրեշտակին ձեռքով, որ երեւցաւ անոր մորենիին մէջ: 36 Անիկա՞ն դուրս հանեց զանոնք, սքանչելիքներ ու նշաններ ցոյց տալով Եգիպտոսի երկրին եւ Կարմիր ծովուն, ու քառասուն տարի՝ անապատին մէջ: 37 Այս Մովսէսն է որ ըսաւ Իսրայէլի որդիներուն. “Տէրը՝ ձեր Աստուածը՝ ձեր եղբայրներէն պիտի հանէ ձեզի մարգարէ մը՝ ինծի նման. մտիկ ըրէք անոր”: 38 Անիկա՞ն է որ համախմբումին մէջ քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը փափաքեցաւ այցելել իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդիներուն: 24 Անիբաւուած տեսնելով Իսրայէլացիներէն մէկը՝

ընդունեց՝ մեզի տալու. 39 բայց մեր հայրերը չուզեցին անոր հնազանդի, հապա գայն վանեցին իրենցմէ ու Եգիպտոս դարձան իրենց սիրտին մէջ՝ 40 ըսելով Ահարոնի. «Աստուածներ շինէ մեզի, որպէսզի երթան մեր առջեւէն. որովհետեւ այդ Մովսէսը՝ որ հանեց մեզ Եգիպտոսի երկրէն, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր»: 41 Այն օրերը շինեցին հորթ մը, զոի մատուցանեցին կուռքին, եւ կ'ուրախասային իրենց ձեռքերուն գործերով: 42 Աստուած ալ երես դարձուց ու մատնեց զանոնք պաշտելու երկինքի աստղերը, ինչպէս գրուած է Մարգարէներու գիրքին մէջ. «Միթէ ինծի մատուցանեցիք մորթուած անասուններ եւ զոիեր՝ քառասուն տարի անասպատին մէջ, ո՛վ Իսրայէլի տունը: 43 Յապա կրեցիք Մողոթի վրանը ու ձեր Յեմփա աստուծոյն աստղը, ձեր կերտած պատկերները՝ անոնց երկրպագելու համար: Ես ալ պիտի տարագրեմ ձեզ Բաբելոնի միւս կողմը»: 44 «Անապատին մէջ՝ մեր հայրերը ունէին վկայութեան խորանը, ինչպէս Մովսէսի հետ խօսողը պատուիրած էր որ շինէ գայն՝ տեսած տիպարին պէս: 45 Անոնց յաջորդող մեր հայրերն ալ՝ գայն ստանալով՝ Յեսուի հետ մտցուցին կալուածը այն հեթանոսներուն, որ Աստուած վանեց մեր հայրերուն առջեւէն: Յոն մնաց մինչեւ Դաւիթի օրերը, 46 որ Աստուծոյ առջեւ շնորհք գտաւ եւ ուզեց բնակարան մը կառուցանել Յակոբի Աստուծոյն. 47 բայց Մողոմոն տուն մը կառուցանեց անոր: 48 Սակայն Ամենաբարձրը չի բնակիր ձեռակերտ տաճարներու մէջ, ինչպէս մարգարէն կ'ըսէ. 49 «Երկինքը իմ գահս է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է. ինչպիսի տուն պիտի կառուցանեք ինծի, - կ'ըսէ Տէրը, - կամ ինչպէս պիտի ըլլայ իմ հանգստավայրիս տեղը. 50 միթէ իմ ձեռքս չ'է շինել այս բոլորը»: 51 «Խստապարանոցներ ու սիրտով եւ ականջով անթլփատներ, դուք միշտ կ'ընդդիմանաք Սուրբ Յոգիին, ինչպէս ձեր հայրերը՝ այնպէս ալ դուք: 52 Մարգարէներէն ո՛րը չհալածեցին ձեր հայրերը, ու չսպաննեցին անոնք՝ որ նախապէս ծանուցանեցին այն

Արդարին գալուստը: Անոր մատնիչները եւ սպաննողները եղաք հիմա, 53 որևէ՝ որ ստացաք Օրէնքը հրեշտակներու կարգադրութեամբ, բայց չպահեցիք գայն»: 54 Այս բաները լսելով՝ անոնք կը մոլեգնէին իրենց սիրտերուն մէջ եւ կը կրճտէին իրենց ականները անոր դէմ: 55 Բայց ան՝ լեցուած Սուրբ Յոգիով՝ ականապիչ նայեցաւ դէպի երկինք, տեսաւ Աստուծոյ փառքը ու Յիսուսն ալ՝ որ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած էր, եւ ըսաւ. 56 «Ահա կը տեսնեմ երկինքը բացուած, ու մարդու Որդին՝ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած»: 57 Իսկ անոնք բարձրաձայն աղաղակելով՝ գոցեցին իրենց ականջները, եւ բոլորը միաբանութեամբ խուժեցին անոր վրայ, 58 ու բաղաբէն դուրս հանելով՝ բարկոծեցին գայն. եւ վկայները իրենց հանդերձները պահ դրին երիտասարդի մը ոտքերուն քով, որ կը կոչուէր Սօղոս: 59 Ու կը բարկոծէին Ստեփանոսը, որ կը գոչէր. «Տէր Յիսուս, ընդունէ իմ հոգիս»: 60 Եւ ծնրադրելով՝ բարձրաձայն աղաղակեց. «Տէր, այս մեղքը մի՛ սեպեր ատոնց»: Ասիկա ըսելով՝ ննջեց:

8 Սօղոս ալ կամակից էր անոր սպաննուելուն: Այդ օրը մեծ հալածանք եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղեցիին դէմ: Առաքելներէն գատ՝ բոլորն ալ ցրուեցան Յրեաստանի ու Սամարիայի երկրամասերուն մէջ: 2 Բարեպաշտ մարդիկ վերցուցին Ստեփանոսը, եւ մեծապէս հեծեծեցին անոր վրայ: 3 Իսկ Սօղոս կ'աւերէր եկեղեցին. կը մտներ տունները, կը քաշկռտէր այր մարդիկ ու կիներ, եւ կը մատներ զանոնք՝ բանտ նետուելու: 4 Ուրեմն անոնք որ ցրուած էին՝ կը շրջէին խօսքը աւետելով: 5 Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը բարոզէր անոնց: 6 Եւ բազմութիւնը՝ միաբան՝ ուշադիր էր Փիլիպպոսի ըսածներուն, լսելով ու տեսնելով անոր ըրած նշանները: 7 Որովհետեւ անմաքուր ոգիները բարձրաձայն գոռալով դուրս կ'ելլէին բազմաթիւ դիւահարներէ, 8 եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր կը բուժուէին: 9 Ուստի մեծ ուրախութիւն եղաւ այդ քաղաքին մէջ: Բայց մարդ մը կար՝ Սիմոն

անունով, որ նախապես մոգութիւն ակետարանելով Սամարացիներու կ'ընէր այդ քաղաքին մէջ եւ կը շքմեցնէր բազմաթիւ գիւղերուն մէջ: 26 Տէրոջ Սամարիայի ազգը, իր մասին ըսելով թէ մեծ մէկն է: 10 Բոլորն ալ, պզտիկէն «Կանգնէ ու գնահարաւային կողմը, այն մինչեւ մեծը, ուշադիր էին անոր ու կ'ըսէին. «Ասիկա Աստուծոյ մեծ (կոչուած) գօրութիւնն է»: 11 Ուշադրութիւն կը դարձնէին իրեն, որովհետեւ կը շքմեցնէր զիրենք մոգութիւններով՝ երկար ժամանակէ ի վեր: 12 Բայց երբ հաւատացին Փիլիպպոսի՝ որ կ'աւետէր Աստուծոյ թագաւորութեան ու Յիսուս Քրիստոսի անունին մասին, մկրտուեցան թէ՛ այր մարդիկ եւ թէ՛ կիներ: 13 Սիմոն ինք ալ հաւատաց, ու մկրտուելով չէր թողուր Փիլիպպոսը՝, եւ կը զմայլէր տեսնելով կատարուած հրաշքներն ու մեծ նշանները: 14 Երբ Երուսաղէմի մէջ եղող առաքելները լսեցին թէ Սամարացիները ընդունած են Աստուծոյ խօսքը, դրկեցին անոնց Պետրոսն ու Յովհաննէսը, 15 որոնք իոն հասնելով՝ աղօթեցին անոնց համար, որպէսզի ստանան Սուրբ Յոգին: 16 (Որովհետեւ դեռ անոնցմէ ոեւէ մէկուն վրայ իջած չէր, հապա միայն մկրտուած էին Տէր Յիսուսի անունով:) 17 Այն ատեն իրենց ձեռքերը դրին անոնց վրայ, ու կը ստանային Սուրբ Յոգին: 18 Սիմոն, տեսնելով թէ Սուրբ Յոգին կը տրուի՝ առաքելներուն ձեռնադրութեամբ, դրամ մատուցանեց անոնց եւ ըսաւ. 19 «Ինձի՛ ալ տուէ՛ք այս իշխանութիւնը, որպէսզի որո՛ւ վրայ որ ձեռք դնեմ՝ ստանայ Սուրբ Յոգին»: 20 Պետրոս ըսաւ անոր. «Քու արծաթդ թող կորսուի քեզի հետ, որովհետեւ կարծեցիր թէ Աստուծոյ պարգեւը կը ստացուի դրամով: 21 Դուն մաս ու բաժին չունիս այդ բանին մէջ, որովհետեւ սիրտդ ուղիղ չէ Աստուծոյ առջեւ: 22 Ուրեմն զոջմ այդ չարամտութենէդ եւ աղերսէ՛ Աստուծոյ, թերեւս ներուի քեզի սիրտիդ չար մտածումը: 23 Որովհետեւ կը տեսնեմ քեզ մաղծի դառնութեան եւ անիրաւութեան կապին մէջ»: 24 Սիմոն պատասխանեց. «Դիմք աղերսեցէ՛ք Տէրոջ ինձի համար, որպէսզի այդ ձեր ըսածներէն ոչինչ պատահի ինձի՛»: 25 Անոնք ալ՝ ներքինին ան չտեսաւ զայն, եւ գնաց վկայել ու Տէրոջ խօսքը քարոզելէ ետք՝ վերադարձան Երուսաղէմ, Փիլիպպոս գտնուեցաւ Ազովոսի

մէջ, ու շրջելով աւետարանեց բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ մինչեւ որ հասաւ Կեսարիա:

9 Բայց Սօղոս տակաւին սպառնալիք եւ սպանութիւն կը փչէր Տէրոջ աշակերտներուն դէմ: Զահանայապետին քով գնաց 2 ու նամակներ ուզեց անկէ՝ Դամասկոսի ժողովարանները տանելու, որպէսզի՝ եթէ գտնէ այդ ճամբային հետեւողներ՝ այր մարդիկ կամ կիներ, կապած բերէ Երուսաղէմ: 3 Երբ կ'երթար ու մօտեցաւ Դամասկոսի, յանկարծ երկինքէն լոյս մը փայլատակեց իր շուրջը, 4 եւ ինք գետին ինչպով՝ լսեց ձայն մը որ կ'ըսէր իրեն. «Սաւռո՛ղ, Սաւռո՛ղ, ինչո՛ւ կը հալածես զիս»: 5 Ան ալ ըսաւ. «Դու՛ն ո՛վ ես, Տէր»: Ու Տէրը ըսաւ. «Ես Յիսուսն եմ, որ դուն կը հալածես. տաժանելի է քեզի՝ աբացել խթանի դէմ»: 6 Ան ալ՝ դողալով եւ այլայլած՝ ըսաւ. «Տէր, ինչ կ'ուզես որ ընեմ»: 7 Տէրը ըսաւ անոր՝. «Կանգնէ ու մտի՛ր քաղաքը, եւ պիտի ըսուի քեզի թէ ինչ պետք է ընես»: Այն մարդիկը՝ որ իրեն կ'ուղեկցէին՝ անխօս կեցած էին. միայն ձայնը կը լսէին, բայց ոչ մէկը կը տեսնէին: 8 Սօղոս գետինէն ոտքի ելաւ, սակայն ոչ մէկը կը տեսներ բաց աչքերով. ուստի բռնեցին անոր ձեռքէն ու մտցուցին Դամասկոս: 9 Երեք օր կեցաւ՝ առանց տեսնելու ոչ կերակ, ոչ ալ խմեց: 10 Աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ՝ Անանիա անունով: Տէրը ըսաւ անոր տեսիլքի մէջ. «Անանիա՛: Ան ալ ըսաւ. «Տէր, ահա՛ հոս եմ»: 11 Տէրը ըսաւ անոր. «Կանգնէ ու գնա՛ այն փողոցը՝ որ Ուղիղ կը կոչուի, եւ հոն՝ Յուդայի տան մէջ փնտռէ՛ Սօղոս անունով Տարսոնցի մը. որովհետեւ ահա՛ ան կ'աղօթէ, 12 ու տեսիլքի մէջ տեսաւ մարդ մը՝ Անանիա անունով, քովը մտած եւ ձեռքը դրած իր վրայ՝ որպէսզի վերստին տեսնէ»: 13 Անանիա ալ պատասխանեց. «Տէր, շատերէ լսեցի այդ մարդուն մասին թէ որչափ չարիք ըրաւ քու սուրբերուդ՝ Երուսաղէմի մէջ. 14 եւ հոն ալ քահանայապետներէն իրաւատութիւն ունի կապելու բոլոր անոնք՝ որ կը կանչեն քու անունդ»: 15 Տէրը ըսաւ անոր. «Դու՛ն գնա՛, որովհետեւ ան

ինձմէ ընտրուած անօթ մըն է՝ իմ անունս կրելու հեթանոսներուն, թագաւորներուն եւ Իսրայէլի որդիներուն առջեւ, 16 ու ես ցոյց պիտի տամ անոր թէ որչափ պետք է չարչարուի իմ անունիս համար»: 17 Ուստի Անանիա գնաց, մտաւ այդ տունը, եւ դնելով ձեռքերը անոր վրայ՝ ըսաւ. «Սաւռո՛ղ եղբայր, Տէրը դրկեց զիս, այն Յիսուսը՝ որ ճամբան երեւցաւ քեզի երբ կու գայիր, որպէսզի վերստին տեսնես ու Սուրբ Յոզիով լեցուիս»: 18 Իսկոյն թեփերու պէս բաներ ինկան անոր աչքերէն, եւ անմիջապէս տեսողութիւնը վերստացաւ. կանգնեցաւ, մկրտուեցաւ, 19 ու կերակուր ուտելով՝ զօրացաւ, եւ քանի մը օր կեցաւ Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետ: 20 Իսկոյն ժողովարաններուն մէջ կը բարոզէր Յիսուսը, թէ ան է Աստուծոյ Որդին: 21 Բոլոր լսողները մեծապէս գմայլած էին ու կ'ըսէին. «Ասիկա չէ՛ ան՝ որ Երուսաղէմի մէջ կը տապալէր այս անունը կանչողները. հոս ալ եկած էր ասոր համար, որպէսզի զանոնք կապած՝ քահանայապետներուն տանի»: 22 Բայց Սօղոս ալ աւելի կը զօրանար եւ կը շփոթեցնէր Դամասկոս բնակող Յրեաները, ապացուցանելով թէ այս է Զրիստոսը: 23 Շատ օրեր անցնելէն ետք՝ Յրեաները խորհրդակցեցան որ սպաննեն զայն. 24 բայց Սօղոսի յայտնուեցաւ անոնց դաւադրութիւնը: Յերեկ ու զիշեր կը հսկէին դռները, որպէսզի սպաննեն զայն: 25 Իսկ աշակերտները զիշերուան մէջ առին զայն եւ պարիսպէն վար իջեցուցին՝ զամբիւղի մը մէջ: 26 Երբ Սօղոս եկաւ Երուսաղէմ՝ կը ձգտէր միանալ աշակերտներուն. բայց բոլորն ալ կը վախնային իրմէ, չհաւատալով թէ ան աշակերտ էր: 27 Բայց Բառնաբաս՝ առնելով զայն՝ տարաւ առաքեալներուն ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս ճամբան տեսաւ Տէրը՝ որ խօսեցաւ իրեն հետ, եւ թէ ինչպէս համարձակութեամբ բարոզեց Յիսուսի անունով Դամասկոսի մէջ: 28 Ուստի կը մտնէր ու կ'ելլէր անոնց հետ Երուսաղէմի մէջ, համարձակութեամբ բարոզելով Տէր Յիսուսի անունով: 29 Նաեւ կը խօսէր եւ կը վիճաբանէր Յելլենացիներուն

հետ. անոնք ալ կը ձգտէին սպաննել զինք: 30 Իսկ եղբայրները՝ ասիկա գիտնալով՝ զինք իջեցուցին Կեսարիա, եւ անկէ ճամբեցին Տարսոն: 31 Ուրեմն եկեղեցիները խաղաղութիւն ունեցան ամբողջ 3րէաստանի, Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ, եւ կը շինուէին ու կը բազմանային՝ ընթանալով Տէրոջ վախով եւ Սուրբ 3ոգիին մխիթարութեամբ: 32 Քանի Պետրոս ամեն կողմ կը շրջէր, Լիւղդեա բնակող սուրբերուն քով ալ իջաւ: 33 3ոն գտաւ մարդ մը՝ Ենեա անունով, որ մահիճը պառկած էր ութ տարիէ ի վեր՝ անդամալոյծ ըլլալով: 34 Պետրոս ըսաւ անոր. «Ենեա, Յիսուս Քրիստոս կը բժշկէ քեզ. կանգնէ եւ շտկէ անկողինդ»: Ան ալ իսկոյն կանգնեցաւ: 35 Լիւղդեայի ու Տարսոնի բոլոր բնակիչները տեսան զայն, եւ դարձան Տէրոջ: 36 Աշակերտ եղած կին մը կար Յոպպէի մէջ՝ Տաբիթա անունով, որ թարգմանութեամբ Այծեմնիկ կը կոչուի. ասիկա լեցուած էր իր ըրած բարի գործերով եւ ողորմութիւններով: 37 Այդ օրերը հիւանդացաւ ու մեռաւ: Լուացին զինք, եւ դրին վերնատուն մը: 38 Լիւղդեա մօտ էր Յոպպէի. ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է՝ դրկեցին անոր երկու մարդ, աղաչելով որ յամենայ եւ զայ իրենց քով: 39 Պետրոս ալ կանգնեցաւ ու գնաց անոնց հետ: Երբ հասաւ, հանեցին զինք վերնատունը: Բոլոր այրիները կայնեցան անոր շուրջ, կու լային եւ կը ցուցնէին այն բաճկոններն ու հանդերձները, որ Այծեմնիկ կը շինէր՝ երբ իրենց հետ էր: 40 Պետրոս ալ՝ դուրս հանելով բոլորը՝ ծնրադրեց, աղօթեց, եւ դառնալով դէպի մարմինը՝ ըսաւ. «Տաբիթա, կանգնէ»: Ան ալ բացաւ իր աչքերը, ու տեսնելով Պետրոսը՝ ուղիղ նստաւ: 41 Ինք ալ ձեռքը տուաւ անոր, կանգնեցուց զայն, եւ կանչելով սուրբերն ու այրիները՝ ողջ ներկայացուց զայն անոնց առջեւ: 42 Այս բանը գիտցուեցաւ ամբողջ Յոպպէի մէջ, ու շատեր հաւատացին Տէրոջ: 43 Եւ ինք շատ օրեր մնաց Յոպպէ՝ Սիմոն անունով կաշեգործի մը քով:

10 Մարդ մը կար Կեսարիայի մէջ՝ Կոռնելիոս անունով, հարիւրապետ՝ Իտալական կոչուած գունդին մէջ, եւ անկէ ճամբեցին Տարսոն: 2 Բարեպաշտ, եւ աստուածավախ՝ իր ամբողջ տունով. ան շատ ողորմութիւններ կու տար ժողովուրդին ու ամեն ատեն կ'աղերսէր Աստուծոյ: 3 Գրեթէ օրուան իններորդ ժամուն՝ տեսիլքի մէջ ան բացայայտօրէն տեսաւ Աստուծոյ հրեշտակը, որ մտաւ իր քով եւ ըսաւ իրեն. «Կոռնելիոս»: 4 Երբ ականապիշ նայեցաւ անոր՝ վախցած ըսաւ. «Ինչ է, Տէր»: Իսկ ան ըսաւ անոր. «Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ բարձրացան Աստուծոյ առջեւ՝ յիշատակի համար: 5 3իմա մարդիկ դրկէ Յոպպէ, եւ կանչէ Սիմոն անունով մէկը՝ որ Պետրոս մականուանեալ է: 6 Ան հիւրընկալուած է Սիմոն անունով կաշեգործի մը քով, որուն տունը ծովուն մօտ է»: 7 Երբ իրեն հետ խօսող հրեշտակը մեկնեցաւ, կանչեց իր տան ծառաներէն երկուքը, նաեւ իրեն տրամադրուած զինուորներէն բարեպաշտ մէկը՝, 8 եւ ամեն բան պատմելով՝ դրկեց զանոնք Յոպպէ: 9 3ետեւեալ օրը, մինչ անոնք կը ճամբորդէին ու կը մօտենային քաղաքին, Պետրոս՝ վեցերորդ ժամու՝ ատենները՝ տանիքը բարձրացաւ աղօթելու: 10 Շատ անօթեցած ըլլալով՝ կ'ուզէր ճաշակել մինչ ճաշը կը պատրաստուէր, վերացում ունեցաւ: 11 Տեսաւ երկինքը բացուած, ու չորս ծայրերէն կապուած անօթ մը՝ մեծ լաթի մը պէս՝ որ իջաւ երկրի վրայ. 12 անոր մէջ կային երկրի ամեն տեսակ չորքոտանիները, զագաններն ու սողունները, նաեւ երկինքի թռչունները: 13 Եւ ձայն մը եկաւ իրեն. «Կանգնէ, Պետրոս, մորթէ ու կէր»: 14 Բայց Պետրոս ըսաւ. «Ամենեւին, Տէր. որովհետեւ ես բնան չեմ կերեր պիղծ կամ անմաքուր բան»: 15 Դարձեալ ձայնը կրկին եկաւ իրեն. «Ինչ որ Աստուած մաքրեց, դուն պիղծ մի՛ սեպեր»: 16 Ասիկա պատահեցաւ երեք անգամ, յետոյ անօթը դարձեալ վերացաւ երկինք: 17 Մինչ Պետրոս ինքնիւրեւ կը տարակուսէր թէ ինչ կրնայ ըլլալ իր տեսած այս տեսիլքը, ասի Կոռնելիոսէ դրկուած մարդիկը՝ հարցնելով Սիմոնի տան մասին՝ կայնեցան դրան առջեւ, 18

եւ կանչելով հարցափորձեցին. «Միմոնը, որ Պետրոս մականուանեալ է, հոն հիւրընկալուած է»: 19 Մինչ Պետրոս կը մտածէր տեսիլքին մասին, Սուրբ Յոզիան ըսաւ անոր. «Ահա երեք մարդիկ քեզ կը փնտռեն: 20 Յետեւաբար կանգնէ, իջիր, ու զնա անոնց հետ՝ առանց տատամսելու, որովհետեւ ես դրկեցի զանոնք»: 21 «Ճշմարտապէս կ'ըմբռնեմ թէ Աստուծոյ Պետրոս ալ իջաւ այդ մարդոց բով՝ եւ ըսաւ. «Ահա ես եմ ան՝ որ կը փնտռէք. ինչո՞ւ եկած էք»: 22 Անոնք ալ ըսին. «Կոռնելիոս հարիւրապետը, արդար ու աստուածավախ մարդ մը՝ բարի վկայուած ամբողջ Յրեաներու ազգէն, պատգամ ստացաւ սուրբ հրեշտակէ մը՝ որ կանչէ քեզ իր տունը եւ լսէ քու խօսքերդ»: 23 Ուստի ներս կանչեց զանոնք ու հիւրընկալեց: Յետեւեալ օրը՝ Պետրոս ելաւ եւ մեկնեցաւ անոնց հետ. իրեն հետ զացին նաեւ Յոպպէն եղող քանի մը եղբայրներ: 24 Յաջորդ օրը մտան Կեսարիա. Կոռնելիոս ալ կը սպասէր անոնց՝ հրաւիրած ըլլալով իր ազգականներն ու մտերիմ բարեկամները: 25 Երբ Պետրոս ներս մտաւ, Կոռնելիոս դիմաւորեց զայն, եւ անոր ոտքը իյնալով կ'երկրպագէր: 26 Բայց Պետրոս ոտքի հանեց զայն՝ ըսելով. «Կանգնէ, ես ինքս ալ մարդ եմ»: 27 Ու անոր հետ խօսակցելով՝ ներս մտաւ, շատեր գտաւ՝ համախմբուած, 28 եւ ըսաւ անոնց. «Դուք գիտէք թէ օրինաւոր չէ հրեայ մարդու մը՝ հաղորդակցիլ օտարազգիի մը հետ կամ մօտենալ անոր. բայց Աստուած ցոյց տուաւ ինծի որ մարդոցմէ ոչ մէկը պիտի կամ անմաքուր կոչեմ: 29 Ուստի երբ կանչուեցայ՝ եկայ առանց հակաճառութեան. ուրեմն կը հարցնեմ, ինչ քանի համար կանչեցիք զիս»: 30 Կոռնելիոս ալ ըսաւ. «Չորս օր առաջ՝ մինչեւ այս ժամը ծոմ կը պահէի, ու իններորդ ժամուն տանս մէջ կ'աղօթէի. եւ ահա փայլուն տարագով մարդ մը կայնեցաւ առջեւս ու ըսաւ. 31 «Կոռնելիոս, քու աղօթքդ ընդունուեցաւ, եւ ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջեւ յիշուեցան: 32 Ուրեմն մարդ դրկէ Յոպպէ ու կանչէ Միմոնը, որ Պետրոս մականուանեալ է. ան ծովուն մօտ՝ Յոպպէն անունով կաշեգործի մը տան

մէջ հիւրընկալուած է. երբ զայ՝ պիտի խօսի քեզի»: 33 Ուստի անյապաղ մարդ դրկեցի քեզի, եւ գոհ եմ՝ որ եկար: Ուրեմն հիմա մենք բոլորս ներկայ ենք Աստուծոյ առջեւ՝ լսելու ամէն ինչ որ Աստուծոյմէ հրամայուած է քեզի»: 34 Պետրոս բացաւ իր բերանը ու ըսաւ. «Ճշմարտապէս կ'ըմբռնեմ թէ Աստուծոյ բով աչառութիւն չկայ, 35 հապա ամէն ազգի մէջ իրեն ընդունելի է ան՝ որ իրմէ կը վախնայ եւ արդարութիւն կը գործէ: 36 Այն խօսքը՝ որ Աստուած դրկեց Իսրայելի որդիներուն, աւետելու խաղաղութիւնը՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, (ան է բոլորին Տէրը,) 37 որք լաւ գիտէք այդ խօսքը, որ եղաւ ամբողջ Յրեաստանի մէջ՝ Գալիլեայէն սկսելով, այն մկրտութենէն ետք՝ որ Յովհաննէս բարոզեց: 38 Նազարէթէն եղող Յիսուսը, որ Աստուած օծեց Սուրբ Յոզիով եւ զօրութեամբ, շրջեցաւ բարիք գործելով ու բժշկելով բոլոր Չարախօսէն ճշուածները, քանի որ Աստուած իրեն հետ էր. 39 եւ մենք վկայ ենք այն բոլոր բաներուն՝ որ ըրաւ Յրեաստանի ու Երուսաղէմի մէջ: Չայն սպաննեցին՝ փայտէն կախելով: 40 Աստուած յարուցանեց զայն երրորդ օրը, եւ բացայայտեց զայն 41 ոչ թէ ամբողջ ժողովուրդին, հապա՝ մեզի - նախապէս Աստուծոյմէ ընտրուածներուս՝ վկայ ըլլալու -, որ կերանք ու խմեցինք իրեն հետ՝ իր մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետք: 42 Եւ ինք պատուիրեց մեզի, որ բարոզենք ու վկայենք ժողովուրդին թէ ինք է Աստուծոյմէ սահմանուած Դատաւորը ողջերուն եւ մեռելներուն: 43 Բոլոր մարգարէները կը վկայեն անոր մասին թէ ո՞վ որ հաւատայ անոր՝ պիտի ստանայ մեղքերու ներում անոր անունով»: 44 Մինչ Պետրոս կ'ըսէր այս խօսքերը, Սուրբ Յոզիան իջաւ բոլոր անոնց վրայ՝ որ կը լսէին խօսքը: 45 Թափառուածներէն եղող բոլոր հաւատացեալները, որ եկած էին Պետրոսի հետ, զմայլեցան որ հեթանոսներուն վրայ ալ թափուեցաւ Սուրբ Յոզիան պարգեւը. 46 որովհետեւ կը լսէին թէ անոնք կը խօսէին ուրիշ լեզուներով եւ կը մեծաբէին Աստուած: 47 Այն ատեն Պետրոս ըսաւ. «Կրնայ մէկը

արգիլել, որ ջուրով մկրտուին ասոնք՝ որոնք ստացան Սուրբ Հոգին մեզի պես»։ 48 Ու հրամայեց որ մկրտուին Տերոջ անունով։ Այն ատեն խնդրեցին իրմէ՝ որ հոն մնայ բանի մը օր։

11 Առաքեալներն ու եղբայրները, որոնք Հրեաստանի կողմերն էին, լսեցին թէ հեթանոսներն ալ ընդունած են Աստուծոյ խօսքը։ 2 Երբ Պետրոս Երուսաղէմ բարձրացաւ, թլփատուածները կը վիճէին անոր հետ 3 ու կ'ըսէին. «Դուն անթլփատ մարդոց քով մտար եւ անոնց հետ հաց կերար»։ 4 Պետրոս ալ սկսաւ դէպքը կարգով բացատրել անոնց՝ ըսելով. 5 «Ես կ'աղօթէի Յոպպէ քաղաքը, երբ՝ վերացուամի մէջ՝ տեսայ տեսիլք մը. անօթ մը՝ մեծ լաթի պէս, չորս ծայրերէն կախուած, իջաւ երկինքէն ու հասաւ մինչեւ ինծի։ 6 Մինչ կը դիտէի՝ աչքերս սեւեռած անոր վրայ, տեսայ երկրի չորքոտանիները, զազաններն ու տողունները, նաեւ երկինքի թռչունները։ 7 Ու լսեցի ձայն մը՝ որ կ'ըսէր ինծի. «Կանգնէ, Պետրոս, մորթէ եւ կեր»։ 8 Բայց ես ըսի. «Ամենէին, Տէր. որովհետեւ պիղծ կամ անմաքուր բան մը բնան մտած չէ բերանս»։ 9 Կրկին այդ ձայնը երկինքէն պատասխանեց ինծի. «Ինչ որ Աստուած մաքրեց, դուն պիղծ մի սեպեր»։ 10 Ասիկա պատահեցաւ երեք անգամ, ու ամէն ինչ դարձեալ վեր բաշտեցաւ՝ դէպի երկինք։ 11 Եւ անի անյապաղ երեք մարդիկ՝ Կեսարիայէն դրկուած ինծի՝ եկան ու կեցան այն տան առջեւ, ուր հիւրընկալուած էի։ 12 Հոգին ալ ըսաւ ինծի՝ որ երթամ անոնց հետ առանց տատամսելու։ Այս վեց եղբայրներն ալ զացին ինծի հետ, ու մտանք այդ մարդուն տունը։ 13 Ան ալ պատմեց մեզի թէ ինչպէս իր տան մէջ տեսաւ հրեշտակ մը, որ կայնած էր եւ կ'ըսէր իրեն. «Մարդ դրկէ Յոպպէ ու կանչէ Սիմոնը, որ Պետրոս մականուանեալ է։ 14 Ան խօսքեր պիտի ըսէ քեզի, որպէսզի փրկուիք՝ դուն եւ ամբողջ տունդ»։ 15 Երբ սկսայ խօսիլ, Սուրբ Հոգին իջաւ անոնց վրայ, ինչպէս նախապէս մեր վրայ ալ։ 16 Եւ յիշեցի Տերոջ ըսած խօսքը. «Արդարեւ Յովհաննէս մկրտեց ջուրով, բայց դուք

պիտի մկրտուիք Սուրբ Հոգիով»։ 17 Ուրեմն եթէ Աստուած տուաւ անոնց միեւնոյն պարգեւը՝ ինչպէս մեզի, երբ հաւատացին Տէր Յիսուս Քրիստոսի, ես ո՞վ էի՝ որ կարենայի արգիլել Աստուած»։ 18 Այս բաները լսելով՝ հանդարտեցան, ու փառաբանեցին Աստուած՝ ըսելով. «Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ ապաշխարութիւն շնորհեց՝ կեանքի համար»։ 19 Ստեփանոսի մահէն ետք եղած հալածանքէն ցրուածները՝ հասան նաեւ մինչեւ Փիւնիկէ, Կիպրոս եւ Անտիոք, քարոզելով Աստուծոյ խօսքը ոչ մէկուն՝ բայց միայն Հրեաներուն։ 20 Անոնցմէ ոմանք կիպրացի ու կիւրենացի մարդիկ էին, որոնք երբ մտան Անտիոք՝ կը խօսէին Հելլենացիներուն հետ, ևւետելով Տէր Յիսուսը։ 21 Տերոջ ձեռքը անոնց հետ էր, եւ բազմաթիւ մարդիկ հաւատացին ու դարձան Տերոջ։ 22 Այս բաներուն լուրը հասաւ Երուսաղէմի եկեղեցիին ականջը, եւ ճամբեցին Բառնաբասը՝ որ երթայ մինչեւ Անտիոք։ 23 Երբ ան եկաւ ու տեսաւ Աստուծոյ շնորհքը՝ ուրախացաւ, եւ կը յորդորէր բոլորն ալ՝ որ յարին Տերոջ յօժար սիրտով»։ 24 (բանի որ ինք բարի մարդ էր, Սուրբ Հոգիով ու հաւատքով լեցուն.) եւ մեծ բազմութիւն մը աւելցաւ Տերոջ եկեղեցիին թիւին վրայ։ 25 Յետոյ Բառնաբաս մեկնեցաւ Տարսոս՝ փնտռելու Սողոսը, ու գտնելով զայն՝ բերաւ Անտիոք։ 26 Անոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ հաւաքուելով՝ մեծ բազմութեան մը սորվեցուցին, եւ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնէայ կոչուեցան առաջին անգամ։ 27 Այդ օրերը՝ Երուսաղէմէն մարգարէներ իջան Անտիոք։ 28 Անոնցմէ մէկը, Ագաբոս անունով, կանգնեցաւ եւ մատնանշեց Հոգիին զօրութեամբ՝ թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ ամբողջ երկրագունդին մէջ. ան իրապէս եղաւ Կողոհոսի օրերը։ 29 Ուստի աշակերտները որոշեցին օգնութիւն դրկել Հրեաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն, իւրաքանչիւրը իր եկամուտին համեմատ։ 30 Այդպէս ալ ըրին, դրկելով զայն երեցներուն՝ Բառնաբասի ու Սողոսի ձեռքով։

12 Այդ ատենները Յերովդէս թագաւորը ձեռք դրաւ եկեղեցիէն ոմանց վրայ՝ չարչարելու համար: 2 Սուրով սպաննեց Յովհաննէսի եղբայրը՝ Յակոբոսը, 3 ըսին անոր. «Խելագարած ես»: Բայց եւ տեսնելով թէ հաճելի է Յրեաներուն, շարունակելով բռնեց նաեւ Պետրոսը: (Բաղարջակերթի օրերն էին:) 4 Երբ ձերբակալեց զայն՝ բանտը դրաւ, ու յանձնեց չորսական զինուորէ բաղկացած չորս ջոկատի՝ որպէսզի պահեն. եւ կը փափաքէր ներկայացնել զայն ժողովուրդին՝ Չատիկէն ետք: 5 Ուստի Պետրոս պահուած էր բանտին մէջ, բայց եկեղեցին ջերմեռանդութեամբ կ'աղօթէր Աստուծոյ՝ անոր համար: 6 Երբ Յերովդէս պիտի ներկայացներ զայն դատարանին, այդ օրուան նախորդ գիշերը՝ Պետրոս կը բնանար երկու զինուորներու մէջտեղ՝ կրկին շղթաներով կապուած. իսկ պահապանները կը պահէին բանտը՝ դրան առջեւ: 7 Յանկարծ Տէրոջ հրեշտակը անոր վրայ հասաւ, ու լոյս մը փայլեցաւ տան մէջ: Ապա Պետրոսի կողը խթելով՝ արթնցուց զայն եւ ըսաւ. «Կանգնէ շուտով»: Շղթաները վար ինկան անոր ձեռքերէն, 8 ու հրեշտակը ըսաւ անոր. «Կապէ գօտիդ ու հագիր հողաթափներդ»: Ան ալ ըրաւ այնպէս: Յետոյ ըսաւ անոր. «Վրանդ առ հանդերձդ ու հետեւէ ինձի»: 9 Ան ալ դուրս ելլելով՝ հետեւեցաւ անոր. բայց չէր գիտեր թէ հրեշտակին կատարածը իրական է, հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը տեսնէ: 10 Երբ անոնք անցան առաջին ու երկրորդ պահապաններէն, եկան մինչեւ երկաթէ դուռը, որ քաղաքը կը տանէր եւ ինքնիրեն բացուեցաւ անոնց առջեւ: Անկէ դուրս ելլելով՝ փողոց մը անցան, ու հրեշտակը իսկոյն հեռացաւ անկէ: 11 Պետրոս ինքնիրեն գալով՝ ըսաւ. «Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ թէ Տէրը դրկեց իր հրեշտակը եւ ազատեց զիս Յերովդէսի ձեռքէն ու Յրեաներու ժողովուրդին ամբողջ ակնկալութենէն»: 12 Եւ գիտակից ըլլալով՝ գնաց Մարկոս մականուանեալ Յովհաննէսի մօր Մարիամի տունը, ուր շատեր համախմբուած կ'աղօթէին: 13 Երբ բախեց տան դուրսի դուռը, Հովդէս անունով աղախին մը մօտեցաւ՝ մտիկ ընելու: 14 Ճանչնալով Պետրոսի ձայնը՝ ուրախութենէն չբացաւ դուռը, հապա ներս վագելով՝ լուր տուաւ թէ Պետրոս կայնած է դրան առջեւ: 15 Իսկ անոնք ըսին անոր. «Խելագարած ես»: Բայց ինք կը պնդէր թէ այդպէս է: Անոնք ալ կ'ըսէին. «Անոր հրեշտակն է»: 16 Սակայն Պետրոս կը շարունակէր բախել, ու երբ բացին՝ շմեցան զինք տեսնելով: 17 Իսկ ան ձեռքը շարժեց՝ որ անոնք լռեն, ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէրը հանեց զինք բանտէն, եւ ըսաւ. «Պատմեցէք այս բաները Յակոբոսի ու եղբայրներուն»: Յետոյ մեկնեցաւ եւ գնաց ուրիշ տեղ մը: 18 Երբ առտու եղաւ, մեծ խլրտում կար զինուորներուն մէջ, թէ արդեօք Պետրոս ինչ եղած էր: 19 Իսկ Յերովդէս, երբ փնտռեց զայն ու չգտաւ, հարցաքննեց պահապանները եւ հրամայեց որ մեռցուին: Ապա Յրեաստանէն իջաւ Կեսարիա, ու հոն կը կենար: 20 Յերովդէս չափազանց զայրացած էր Տիրացիներուն եւ Սիդոնացիներուն դէմ: Անոնք ալ միաբանութեամբ եկան իրեն, ու հաշտութիւն խնդրեցին՝ համոզելով թագաւորին Բդաստոս սենեկապետը. որովհետեւ իրենց երկիրը կը կերակուէր թագաւորին երկրէն: 21 Որոշուած օր մը, Յերովդէս՝ հագած թագաւորական տարազը եւ բազմած դատարանը՝ կը ճառագայտէր անոնց: 22 Ամբոխն ալ կ'աղաղակէր. «Ատիկա Աստուծոյ ձայն է, ո՛չ թէ մարդու»: 23 Անմիջապէս Տէրոջ հրեշտակը զարկաւ զայն՝ փառքը Աստուծոյ չտալուն համար. ու որդնալից ըլլալով՝ շունչը փչեց: 24 Իսկ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու կը բազմանար: 25 Բառնաբաս եւ Սօդոս՝ երբ գործադրեցին իրենց յանձնուած սպասարկութիւնը՝ վերադարձան Երուսաղէմէն, իրենց հետ առնելով նաեւ Յովհաննէսը՝ որ Մարկոս մականուանեալ էր:

13 Թանի մը մարգարէներ ու վարդապետներ կային Անտիոք եղող եկեղեցիին մէջ. Բառնաբաս, Շմաւոն՝ որ Նիգեր կը կոչուէր, Դուկիոս Կիւրենացին, Մանայէն՝ Յերովդէս չորրորդապետին սննդակիցը, եւ Սօդոս: 2 Մինչ անոնք Տէրոջ պաշտօն կը կատարէին ու ծով կը պահէին, Սուրբ Հոգին ըսաւ. «Չատեցէք

ինծի Բառնաբասը եւ Սօղոսը՝ այն «Իսրայելացի մարդիկ, ու դուք՝ որ կը գործին համար, որուն եւ կանչած եմ վախնաք Աստուծմէ, մտիկ ըրէք: 17 զանոնք»: 3 Ուստի՝ ծոմ պահելով ու Այս ժողովուրդին՝ Իսրայելի Աստուածը աղօթելով՝ ձեռք դրին անոնց վրայ եւ ընտրեց մեր հայրերը, բարձրացուց ուղարկեցին: 4 Անոնք ալ Սուրբ Յոզիէն ժողովուրդը՝ երբ անոնք պանդխտացած դրկուած՝ Սելեւկիա իջան, եւ անկէ նաւարկեցին դէպի Կիպրոս: 5 Հասնելով խօսքը Հրեաներու ժողովարաններուն մէջ: 19 Քանանի երկրին մէջ: Յովհաննէս ալ կը սպասաւորէր մէջ, բնաջնջելով եօթը ազգ, անոնց իրենց: 6 Շրջելով այդ (ամբողջ) կղզին մինչեւ Պափոս՝ գտան մոզ մը, Հրեայ սուտ մարգարէ մը, որուն անունը Բարեյեսու էր. 7 ան փոխ-հիւպատոսին խելացի մարդ մը: Ասիկա՝ կանչելով Բառնաբասը եւ Սօղոսը՝ ուզեց լսել Աստուծոյ խօսքը: 8 Սակայն անոնց ընդդիմացաւ Եղիմաս մոզը (որովհետեւ այնպէս կը թարգմանուի անոր անունը), որ կը ջանար խտորեցնել փոխ-հիւպատոսը հաւատքէն: 9 Բայց Սօղոս, որ Պօղոս ալ կը կոչուի, Սուրբ Յոզիով լեցուած՝ ակնապիշ նայեցաւ անոր 10 ու ըսաւ. «Ո՛վ ամէն նենգութեամբ եւ ամէն չարագործութեամբ լեցուն Չարախօսի որդի, թշնամի ամբողջ արդարութեան, պիտի չդադրիս խեղաթիւրելէ Տէրոջ ուղիղ ճամբաները: 11 Ահա հիմա Տէրոջ ձեռքը քու վրադ է. կոյր պիտի ըլլաս եւ ատեն մը պիտի չտեսնես արեւը»: Ամմիջապէս մթոնթիւն ու խաւար իջաւ անոր վրայ, եւ շրջելով մէկը կը փնտռէր՝ որ ձեռքէն բռնելով տանէր զինք: 12 Այն ատեն փոխ-հիւպատոսը հաւատաց՝ երբ տեսաւ կատարուածը, մեծապէս ապշելով Տէրոջ ուսուցումին վրայ: 13 Պօղոս եւ իր ընկերակիցները նաւարկեցին Պափոսէն, ու գացին Պամփիլիայի Պերզէն. բայց Յովհաննէս՝ գատուելով անոնցմէ՝ վերադարձաւ Երուսաղէմ: 14 Անոնք ալ գացին Պերզէն եւ հասան Պիսիդիայի Անտիոքը, ու Շաբաթ օրը մտնելով ժողովարանը՝ նստան: 15 Օրէնքին եւ Մարգարէներուն կարդացուելէն ետք՝ Պիղատոսէն՝ որ ան սպաննուի: 29 Երբ ժողովարանին պետերը մարդ դրկեցին իրենց ու ըսին. «Մարդիկ եղբայրներ, թէ դուք յորդորական խօսք մը ունիք ժողովուրդին՝ ըսէք»: 16 Ուստի Պօղոս կանգնեցաւ, եւ շարժելով ձեռքը՝ ըսաւ.

որ Գալիլեայէն Երուսաղէմ ելեր էին իրեն հետ. անոնք են հիմա իր վկաները ժողովուրդին առջեւ: 32 Մենք ալ կ'աւետենք ձեզի այն խոստումը՝ որ եղած էր հայրերուն. 33 Աստուած իրագործեց զայն մեզի համար՝ որ անոնց զաւակներն ենք, յարուցանելով Յիսուսը՝ ինչպէս գրուած ալ է երկրորդ Սաղմոսին մէջ. «Դուն իմ Որդիս ես, այսօր ծնայ քեզ»: 34 Ան սա՛մ կ'ըսէ զինք մեռելներէն յարուցանելու մասին՝ որ անգամ մըն ալ ապականութեան չվերադառնայ. «Ձեզի պիտի տամ Դաւիթի մնայուն կարեկցութիւնները»: 35 Այս մասին ուրիշ Սաղմոսի մը մէջ ալ կ'ըսէ. «Պիտի չթոյլատրես որ քու Սուրբդ ապականութիւն տեսնէ»: 36 Որովհետեւ Դաւիթ ինչո՛ցե՛ք՝ Աստուծոյ ծրագիրով սպասաւորելէ ետք իր սերունդին, դրուեցաւ իր հայրերուն քով եւ ապականութիւն տեսաւ: 37 Բայց ան՝ որ Աստուած յարուցանեց, ապականութիւն չտեսաւ: 38 Ուրեմն զիտցէք, մարդիկ եղբայրներ, թէ ասոր միջոցով մեղքերու ներում կը հռչակուի ձեզի, 39 եւ թէ իրմով ամէն հաւատացեալ կ'արդարանայ այն բոլոր բաներէն՝ որոնցմէ չկրցաք արդարանալ Մովսէսի Օրէնքով: 40 Ուրեմն զգուշացէք, որպէսզի ձեզի չպատահի» ինչ որ ըսուած է Մարգարէներուն մէջ. 41 «Տեսէք, արհամարհողներ, եւ զարմացէք ու ոչնչացէք. որովհետեւ պիտի կատարեմ արարք մը՝ ձեր օրերուն մէջ, այնպիսի արարք մը, որ եթէ մէկը պատմէ ձեզի՝ պիտի չհաւատաք»: 42 Երբ անկէ դուրս ելան՝ կ'աղաչէին, որ հետեւեալ Շաբաթ ալ քարոզեն իրենց նոյն խօսքերը: 43 Երբ ժողովուրդը արձակուեցաւ, Յրեաներէն եւ քարեպաշտ նորահաւատներէն շատեր հետեւեցան Պօղոսի ու Բառնաբասի, որոնք կը խօսէին անոնց հետ եւ կը յորդորէին զանոնք, որ յարատեւեն Աստուծոյ շնորհքին մէջ: 44 Յետեւեալ Շաբաթ օրը, գրեթէ ամբողջ քաղաքը հաւաքուեցաւ՝ լսելու Աստուծոյ խօսքը: 45 Իսկ Յրեաները՝ երբ տեսան բազմութիւնները՝ լեցուեցան նախանձով, ու դէմ կը խօսէին Պօղոսի ըսածներուն՝ հակաճամբելով եւ հայիոյելով: 46 Ուստի

Պօղոս ու Բառնաբաս համարձակելով ըսին. «Յարկ էր որ Աստուծոյ խօսքը քարոզուէր նախ ձեզի. բայց քանի որ կը վանէք զայն ձեզմէ, եւ դուք ձեզ արժանի չէք սեպեր յաւիտենական կեանքի, անմեք կը դառնանք հեթանոսներուն: (aiōnios g166) 47 Որովհետեւ Տէրը սա՛մ պատուիրած է մեզի. «Քեզ իբր յոյս դրի հեթանոսներուն, որպէսզի դուն փրկութեան պատճառ ըլլաս՝ մինչեւ երկրի ծայրերը»»: 48 Լսելով ասիկա՝ հեթանոսները կ'ուրախանային ու կը փառաւորէին Աստուծոյ խօսքը, եւ անոնք որ սահմանուած էին յաւիտենական կեանքին՝ հաւատացին: (aiōnios g166) 49 Տէրոջ խօսքը կը տարածուէր ամբողջ երկրամասին մէջ: 50 Բայց Յրեաները գրգռեցին բարեպաշտ եւ մեծայարգ կիներն ու քաղաքին գլխավորները, եւ Պօղոսի ու Բառնաբասի դէմ հալածանք հանելով՝ իրենց հողամասէն դուրս դրին զանոնք: 51 Անոնք ալ՝ իրենց ոտքերուն փոշին թօթուելով անոնց դէմ՝ զացին Իկոնիոն. 52 իսկ աշակերտները լեցուած էին ուրախութեամբ եւ Սուրբ Յոզիով»:

14 Իկոնիոնի մէջ՝ անոնք միասին մտան Յրեաներուն ժողովարանը, ու այնպէս խօսեցան՝ որ Յրեաներու եւ Յոյներու մեծ բազմութիւն մը հաւատաց: 2 Բայց չինազանդող Յրեաները՝ դրդեցին հեթանոսները, եւ անոնց անձերը չարութեան գրգռեցին եղբայրներուն դէմ: 3 Իսկ անոնք երկար ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակութեամբ կը քարոզէին Տէրոջմով, որ իր շնորհքի խօսքին վկայութիւն կու տար՝ թոյլատրելով որ նշաններ եւ սքանչելիքներ կատարուին անոնց ձեռքով: 4 Քաղաքին բազմութիւնը բաժնուեցաւ. մաս մը բռնեց Յրեաներուն կողմը, մաս մըն ալ՝ առաքեալներուն: 5 Երբ հեթանոսներն ու Յրեաները՝ իրենց պետերով՝ յարձակեցան, որ նախատեն եւ քարկոծեն զանոնք, 6 իրենք ալ՝ գիտակցելով՝ փախան Լիկայոնիայի քաղաքները, Լիւստրա ու Դերբէ եւ շրջակայքը, 7 ու հոն կ'աւետարանէին: 8 Մարդ մը նստած էր Լիւստրայի մէջ՝ անգօր ոտքերով, իր մօր որովայնէն կաղ

ծնած, որ բնաւ քալած չէր: **9** Ասիկա մտիկ կ'ընէր Պօղոսի խօսքերը, որ ականապիշ նայելով անոր ու նշմարելով թէ բուժուելու հաւատք ունի՝ **10** Բարձրաձայն ըսաւ. «Ուղիղ կանգնե՛ք ոտքերուդ վրայ»: Ան ալ ցատկեց եւ քայեց: **11** Երբ բազմութիւնը տեսաւ Պօղոսի ըրածը, բարձրացնելով իրենց ձայնը՝ ըսին լիկայուներէն. «Աստուածները իջած են մեզի՝ մարդոց նմանութեամբ»: **12** Բառնաբասը կը կոչէին Դիոս, ու Պօղոսը՝ Յերմէս, քանի որ ան էր գլխաւոր խօսողը: **13** Իսկ Դիոսի քուրմը՝ որ քաղաքին առջեւ էր, ցուլեր եւ ծաղկեպսակներ բերելով դռներուն քով՝ կ'ուզէր զոհ մատուցանել բազմութեան հետ: **14** Բայց երբ առաքեալները՝ Բառնաբաս ու Պօղոս՝ լսեցին, պատռեցին իրենց հանդերձները եւ դուրս ցատկեցին բազմութեան մէջ՝ աղաղակելով. **15** «Մարդիկ, ինչո՞ւ այդ բաները կ'ընէք: Մենք ալ մարդիկ ենք՝ կիրքերու ենթակայ ձեզի նման, ու կ'աւետարանենք ձեզի՝ որպէսզի այդ ունայն բաներէն դառնաք ապրող Աստուծոյ, որ ստեղծեց երկինքը, երկիրը, ծովն ու բոլոր անոնց մէջ եղածները: **16** Անցեալ սերունդներուն մէջ ան թոյլատրեց բոլոր ազգերուն՝ որ երթան իրենց ճամբաներէն: **17** Սակայն ինքզինք չտողուց առանց վկայութեան, բարիք ընելով, անձրեւ տալով մեզի երկինքէն, նաեւ պողաքեր եղանակներ, ու մեր սիրտերը լեցնելով կերակուրներով եւ ուրախութեամբ»: **18** Այս բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան հանգստացնել բազմութիւնը, որ զոհ չմատուցանէ իրենց: **19** Սակայն Յրեաներ հասան Անտիոքէն եւ Իկոնիոնէն, համոզեցին բազմութիւնը, քարկոծեցին Պօղոսը ու քաղաքէն դուրս քաշկռտեցին՝ կարծելով թէ մեռած է: **20** Բայց երբ աշակերտները շրջապատեցին զինք՝ կանգնեցաւ, մտաւ քաղաքը, ու հետեւեալ օրը մեկնեցաւ Դերբէ՝ Բառնաբասի հետ: **21** Այդ քաղաքին մէջ աւետարանելէ ու շատերը աշակերտելէ ետք՝ անոնք վերադարձան Լիւստրա, Իկոնիոն եւ Անտիոք, **22** ամրացնելով աշակերտներուն անձերը եւ յորդորելով՝ որ յարատեւեն հաւատքին մէջ, ըսելով. «Շատ տառապանքով պէտք

է մտնենք Աստուծոյ թագաւորութիւնը»: **23** Երբ երեցներ ձեռնադրեցին անոնց՝ ամեն եկեղեցիի մէջ, ծոմապահութեամբ աղօթելով յանձնեցին զանոնք Տէրոջ՝ որուն հաւատացած էին: **24** Եւ անցնելով Պիսիդիայի մէջէն՝ զացին Պամփիլիա: **25** Պերգէի մէջ ալ Տէրոջ խօսքը քարոզելէ ետք՝ իջան Ատալիա, **26** անկէ ալ նաւարկեցին դէպի Անտիոք, ուրկէ Աստուծոյ շնորհքին յանձնարարուած էին այն գործին համար՝ որ կատարեցին: **27** Երբ եկան, հաւաքելով եկեղեցին՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց հետ, եւ թէ հաւատքի դուռը բացեր էր հեթանոսներուն: **28** Ու հոն երկար ժամանակ կեցան աշակերտներուն հետ:

15 Ոմանք՝ իջնելով Յրեաստանէն՝ կը սորվեցնէին եղբայրներուն ու կ'ըսէին. «Եթէ Մովսէսի աւանդած սովորութեան համաձայն չթլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ»: **2** Ուստի, երբ Պօղոս ու Բառնաբաս սաստիկ ընդվզեցան եւ վիճաբանեցան անոնց հետ, վճռեցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս, նաեւ անոնցմէ քանի մը ուրիշներ, բարձրանան Երուսաղէմ՝ առաքեալներուն ու երեցներուն քով՝ այս հարցին համար: **3** Անոնք ալ՝ եկեղեցիէն ուղարկուած՝ անցան Փիւնիկէն եւ Սամարիայէն, ու պատմելով հեթանոսներուն դարձի գալը՝ մեծապէս ուրախացուցին բոլոր եղբայրները: **4** Երբ հասան Երուսաղէմ, ընդունուեցան եկեղեցիէն, առաքեալներէն ու երեցներէն, եւ պատմեցին ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց հետ: **5** Բայց Փարիսեցիներու աղանդէն քանի մը հաւատացեալներ կայնեցան եւ ըսին. «Պէտք է թլփատել զանոնք, ու պատուիրել՝ որ պահեն Մովսէսի Օրէնքը»: **6** Ուստի առաքեալներն ու երեցները հաւաքուեցան՝ նկատի առնելու համար այս բանը: **7** Շատ վիճաբանութիւն ըլլալէ ետք, Պետրոս կանգնեցաւ եւ ըսաւ անոնց. «Մարդիկ եղբայրներ, դուք գիտէք թէ առաջին օրերէն ի վեր Աստուած ընտրեց զիս մեր մէջէն, որպէսզի իմ բերանովս հեթանոսները լսեն աւետարանին խօսքը, ու հաւատան:

8 Սրտագետն Աստուած վկայեց անոնց՝ էին եղբայրներուն մէջ: 23 Անոնց Սուրբ Յոզիան տալով անոնց, ինչպէս միջոցով դրկեցին նամակ մը՝ սահպետ մեզի ալ, 9 ու ոչ մէկ խտրութիւն գրուած. «Առաքեալներէն, երեցներէն ու դրաւ մեր եւ անոնց միջեւ՝ մաքրելով երբայրներէն՝ ողջոյն Անտիոքի, Սուրիայի անոնց սիրտերը հաւատաբով: 10 Ուստի եւ Կիլիկիայի մէջ եղող եղբայրներուն, հիմա ինչո՞ւ կը փորձէք Աստուած, որոնք հեթանոսներէն դարձած են: աշակերտներուն վիզին վրայ դնելով 24 Քանի յեցինք թէ մեր մէջէն ելած այնպիսի լուծ մը, որ ոչ մեր հայրերը, ոչ ալ մենք կարողացանք կրել: 11 Բայց կը հաւատանք թէ Տէր Յիսուսի շնորհքով կը փրկուինք մենք, ինչպէս նաեւ անոնք»: 12 Ամբողջ բազմութիւնը լռեց, ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասի եւ Պօղոսի, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած որչափ նշաններ եւ սքանչելիքներ գործած էր հեթանոսներուն մէջ՝ իրենց միջոցով: 13 Երբ անոնք լռեցին, Յակոբոս ըսաւ. «Մարդիկ եղբայրներ, ինծի մտիկ ըրէք. 14 Շմառն պատմեց թէ ինչպէս Աստուած առաջին անգամ այցելեց հեթանոսներուն, որպէսզի անոնց մէջէն առնէ ժողովուրդ մը՝ կրելու համար իր անունը: 15 Այս բանին խօսքերն ալ, ինչպէս գրուած է. 16 «Ասկէ ետք պիտի վերադառնամ ու պիտի վերակառուցանեմ Դաւիթի փլած խորանը. պիտի վերակառուցանեմ անոր աւերակները եւ վերականգնեմ զայն, 17 որպէսզի մնացած մարդիկը փնտռեն Տէրը, նաեւ բոլոր հեթանոսները՝ որոնք իմ անունովս կոչուած են», - կ'ըսէ Տէրը՝ որ կ'ընէ այս բոլոր բաները»: 18 Աստուած զիտէ իր բոլոր գործերը՝ դարբերու սկիզբէն ի վեր: (aiθn g165) 19 Ուստի ես յարմար կը դատեմ չնեղել անոնք՝ որ հեթանոսներէն կը դառնան Աստուծոյ. 20 հապա նամակ մը գրել անոնց՝ որ ետ կենան կուռքերու պղծութիւններէն, պոռնկութենէ, խեղդուած եւ արիւնէ: 21 Որովհետեւ Մովսէս նախկին սերունդներէն ի վեր ունի զինք քարոզողներ ամէն քաղաքի մէջ, ու կը կարդացուի ժողովարաններու մէջ ամէն Շաբաթ օր»: 22 Այն ատեն առաքեալներուն ու երեցներուն ամբողջ եկեղեցիին հետ՝ հաճելի թուեցաւ, որ մարդիկ ընտրեն իրենցմէ եւ Անտիոք դրկեն՝ Պօղոսի ու Բառնաբասի հետ.- Բարսաբա մականուանեալ Յուդան եւ 38 բայց Պօղոս մտածեց թէ լաւ չէ Շիդան, որոնք կառավարող մարդիկ իրենց հետ առնել Պամփիլիայի մէջ

իրենցմէ հեռացողը եւ իրենց հետ գործի չգացողը: 39 Այսպէս՝ տարակարծութիւն եղաւ անոնց միջեւ, այն աստիճան՝ որ գատուեցան իրարմէ: Բառնաբաս առաւ Մարկոսը եւ նաւարկեց դէպի Կիպրոս: 40 Պօղոս ալ ընտրեց Շիդան ու մեկնեցաւ, եղբայրներէն յանձնարարուած ըլլալով Աստուծոյ շնորհքին, 41 եւ կը շրջէր Սուրիայի ու Կիլիկիայի մէջ՝ ամրացնելով եկեղեցիները:

16 Յետոյ հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա: Եւ ահա՛ աշակերտ մը կար հոն՝ Տիմոթէոս անունով, որ որդին էր հաւատացեալ հրեայ կնոջ մը, իսկ հայրը Յոյն էր: 2 Ան բարի վկայուած էր նաեւ Լիւստրայի եւ Իկոնիայի եղբայրներէն: 3 Պօղոս ուզեց որ ան երթայ իրեն հետ. ուստի առաւ ու թլփատեց զայն՝ այնտեղ եղող Յրեաներուն պատճառով, որովհետեւ բոլորն ալ գիտէին թէ անոր հայրը Յոյն էր: 4 Երբ կ'անցնէին քաղաքներէն, կ'աւանդէին անոնց Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն պատուիրուած հրամանները, որպէսզի պահեն: 5 Եկեղեցիներն ալ կ'ամրանային հաւատքի մէջ, եւ անոնց թիւը կը բազմանար օրէ օր: 6 Երբ շրջեցան Փռիւզիա ու Գաղատիայի երկիրը, Սուրբ Յովնի արգիլեց բարոզել Աստուծոյ խօսքը Ասիայի մէջ: 7 Յաննելով Միւսիայի կողմերը՝ կը փորձէին երթալ դէպի Բիւթանիա. բայց (Յիսուսի) Յովնի չթոյլատրեց անոնց: 8 Ուստի՝ անցնելով Միւսիայի քովէն՝ իջան Տրովադա: 9 Յոն՝ գիշերը տեսիլք մը երեւցաւ Պօղոսի. Մակեդոնացի մը կայնած էր ու կ'աղաչէր իրեն՝ ըսելով. «Անցիր Մակեդոնիա եւ օգնէ մեզի»: 10 Երբ տեսաւ այդ տեսիլքը՝ իսկոյն ջանացինք մեկնիլ Մակեդոնիա, եզրակացնելով թէ Տէրը կը կանչէ մեզ անոնց աւետարանելու: 11 Ուստի Տրովադայէն նաւարկելով ուղիղ ընթացքով զացինք Սամոթրակէ, ու հետեւեալ օրը՝ Նէապոլիս. 12 անկէ ալ՝ Փիլիպպէ, որ Մակեդոնիայի մէկ մասին գլխաւոր քաղաքն է, նաեւ՝ գաղութ: Զանի մը օր կեցանք այդ քաղաքին մէջ: 13 Շաբաթ օրը դուրս ելանք քաղաքէն՝ գետեզերքը,

ուր սովորութիւն ունէին աղօթելու. նստանք եւ խօսեցանք համախմբուած կիներուն: 14 Աստուածապաշտ կին մը՝ Լիդիա անունով, որ ծիրանավաճառ էր՝ Թիւատիր քաղաքէն, մտիկ կ'ընէր. Տէրը բացաւ անոր սիրտը՝ որ ուշադիր ըլլալ Պօղոսի ըսածներուն: 15 Երբ ինք եւ իր ընտանիքը մկրտուեցան, աղաչեց՝ ըսելով. «Եթէ Տէրոջ հաւատարիմ կը սեպեք զիս, իմ տունս մտէք ու հոն մնացեք»: Եւ ստիպելով՝ տարաւ մեզ: 16 Մինչ աղօթքի կ'երթայինք, մեզի հանդիպեցաւ աղախին մը՝ որ հարցուկ ոգի ունէր եւ գուշակութեամբ շատ վատտակ կը բերէր իր տերերուն: 17 Ասիկա կը հետեւէր Պօղոսի ու մեզի, եւ կ'աղաղակէր. «Այս մարդիկը Ամենաբարձր Աստուծոյ ծառաներն են, ու կը քարոզեն մեզի փրկութեան ճամբան»: 18 Շատ օրեր կ'ընէր այս բանը. Պօղոս ալ՝ նեղանալով՝ դարձաւ եւ ըսաւ այդ ոգիին. «Յիսուս Զրիստոսի անունով կը հրամայեմ քեզի, ելիր ատկէ»: Ու նոյն ժամուն ելաւ: 19 Երբ անոր տերերը տեսան թէ իրենց վաստակին յոյսը գնաց, բռնեցին Պօղոսը եւ Շիդան, ու քաշեցին հրապարակը՝ պետերուն առջեւ: 20 Ապա տարին զանոնք մեծաւորներուն քով եւ ըսին. «Այս մարդիկը՝ որ Յրեայ են, իրար կ'անցընեն մեր քաղաքը, 21 ու կը քարոզեն այնպիսի սովորութիւններ՝ որ արտօնուած չէ մեզի ընդունիլ, ո՛չ ալ գործադրել, որովհետեւ Յռոմայեցի ենք»: 22 Բազմութիւնը խմուեցաւ անոնց շուրջ. մեծաւորներն ալ բռնութեամբ հանեցին անոնց հանդերձները, եւ հրամայեցին խարազանել զանոնք: 23 Շատ հարուածներ տալէ ետք անոնց՝ բանտը նետեցին զանոնք, պատուիրելով բանտապահին՝ որ ապահովութեամբ պահէ զանոնք: 24 Ան ալ՝ այսպիսի պատուէր ստանալով՝ ներսի բանտը նետեց զանոնք, ու կոճի մէջ ամրացուց անոնց ոտքերը: 25 Կէս գիշերին՝ Պօղոս եւ Շիդա կ'աղօթէին ու կ'օրհներգէին Աստուծոյ. բանտարկեալներն ալ մտիկ կ'ընէին անոնց: 26 Յանկարծ հօգր երկրաշարժ մը եղաւ, այնպէս որ բանտին հիմերը սարսեցան. անմիջապէս բոլոր դռները բացուեցան եւ բոլորին կապերը

բակուեցան: 27 Բանտապահը, երբ արթնցաւ ու բացուած տեսաւ բանտին դռները, քաշեց սուրը եւ պիտի սպաննէր ինքզինք, կարծելով թէ բանտարկեալները փախած են: 28 Բայց Պօղոս բարձրաձայն գոչեց. «Մի վնասեր դուն քեզի, որովհետեւ բոլորս ալ հոս ենք»: 29 Ան ալ՝ ճրագ մը ուզելով՝ վազեց ներս, դողալով ինկաւ Պօղոսի եւ Շիղայի առջեւ, 30 ու դուրս բերելով զանոնք՝ ըսաւ. «Տէրեր, ինչ պետք է ընեմ՝ որ փրկուիմ»: 31 Անոնք ալ ըսին. «Հաւատա՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսի, ու պիտի փրկուիս, դուն եւ տունդ»: 32 Ու Տէրոջ խօսքը քարոզեցին անոր եւ բոլոր անոնց՝ որ անոր տան մէջ էին: 33 Ինք ալ՝ գիշերուան նոյն ժամուն՝ առաւ զանոնք, լուաց անոնց վերքերը եւ անմիջապէս մկրտուեցաւ, ինք ու բոլոր իրենները: 34 Ապա իր տունը տանելով զանոնք՝ սեղան դրաւ անոնց առջեւ, եւ ցնծաց ամբողջ ընտանիքով՝ հաւատալով Աստուծոյ: 35 Երբ ամտու եղաւ, մեծաւորները յիսնապետներ դրկեցին եւ ըսին. «Արձակէ՛ այդ մարդիկը»: 36 Բանտապահն ալ հաղորդեց Պօղոսի այդ խօսքերը՝ ըսելով. «Մեծաւորները մարդ դրկեցին՝ որ արձակուիք. ուստի հիմա դուրս ելէք ու մեկնեցէ՛ք խաղաղութեամբ»: 37 Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց. «Թէպէտ չդատապարտուած հռոմայեցիներ ենք, հրապարակաւ ծեծելով մեզ՝ բանտը նետեցին, եւ հիմա ծածկաբար կը հանեն մեզ: Ո՛չ այդպէս, հապա իրենք թող գան ու դուրս տանին մեզ»: 38 Յիսնապետները մեծաւորներուն հաղորդեցին այս խօսքերը: Անոնք ալ, երբ լսեցին թէ հռոմայեցի են՝ վախցան, ու եկան, աղաչեցին անոնց, 39 եւ դուրս հանելով՝ կը թախանձէին որ մեկնին այդ քաղաքէն: 40 Անոնք ալ ելան բանտէն ու մտան Լիդիայի տունը, եւ տեսնելով եղբայրները՝ յորդորեցին զանոնք ու մեկնեցան:

17 Ամփիպոլիսէն եւ Ապողոնիայէն անցնելով՝ Թեսաղոնիկէ եկան, ուր Հրեաներուն ժողովարանը կար: 2 Պօղոս ալ՝ իր սովորութեան համաձայն՝ մտաւ անոնց մէջ, ու երեք Շաբաթ օրեր խօսեցաւ անոնց հետ Գիրքերուն մասին, 3 բացատրելով եւ փաստարկելով

անոնց թէ Քրիստոս պէտք է չարչարուէր ու մեռելներէն յարութիւն առնէր. եւ ըսաւ. «Այս Յիսուսը՝ որ ես կը հռչակեմ ձեզի, Քրիստոսն է»: 4 Անոնցմէ ոմանք անսացին ու միացան Պօղոսի եւ Շիղայի, նաեւ՝ բարեպաշտ Յոյներէն մեծ բազմութիւն մը. առաջնակարգ կիներէն հաւատացողներն ալ սակաւաթիւ չէին: 5 Բայց չանսացող Հրեաները նախանձեցան, եւ քանի մը դատարկապորտ, գռեհիկ մարդիկ առնելով՝ բազմութիւն ժողովեցին, ամբողջ քաղաքին մէջ աղմուկ հանեցին, ու Յասոնի տան վրայ յարձակելով կը փնտռէին զանոնք՝ որ ամբոխին տանին: 6 Երբ չգտան զանոնք, Յասոնը եւ քանի մը եղբայրներ բաշկոտելով տարին քաղաքապետներուն առջեւ՝ գոռալով. «Անոնք որ երկրագունդը տակնուվրայ քրին՝ հոս ալ հասած են, 7 ու Յասոն ընդունած է զանոնք: Ասոնք բոլորը կը գործեն կայսրին հրամաններուն դէմ, ըսելով թէ ուրիշ թագաւոր մը կայ՝ Յիսուս անունով»: 8 Բազմութիւնն ու քաղաքապետները վրդովեցան՝ լսելով այս բաները: 9 Բայց երբ երաշխիք առին Յասոնէն եւ միւսներէն՝ արձակեցին զանոնք: 10 Եղբայրներն ալ իսկոյն՝ գիշերուան մէջ՝ Բերիա դրկեցին Պօղոսն ու Շիղան, որոնք հոն հասնելով՝ զացին Հրեաներուն ժողովարանը: 11 Ասոնք աւելի ազնիւ էին՝ քան Թեսաղոնիկէի մէջ եղողները. Աստուծոյ խօսքը ընդունեցին լման յօժարութեամբ, եւ ամէն օր կը գննէին Գիրքերը, տեսնելու թէ այդպէս են այդ բաները: 12 Ուստի անոնցմէ շատերը հաւատացին, ու մեծայարգ յոյն կիներէն եւ այր մարդոցմէն հաւատացողներն ալ սակաւաթիւ չէին: 13 Բայց երբ թեսաղոնիկեցի Հրեաները գիտցան թէ Բերիայի մէջ ալ Պօղոս հռչակեց Աստուծոյ խօսքը, հոն ալ եկան ու գրգռեցին բազմութիւնը: 14 Այն ատեն եղբայրները իսկոյն Պօղոսը ճամբեցին՝ որ երթայ մինչեւ Ծովզեղերքը, բայց Շիղա եւ Տիմոթէոս մնացին հոն: 15 Անոնք որ կը տանէին Պօղոսը՝ հասցուցին զայն մինչեւ Աթէնք, այսպէս մեկնեցան՝ պատուէր ստանալով Շիղայի ու Տիմոթէոսի համար, որ շուտով գան իրեն: 16

Մինչ Աթենքի մեջ Պոդոս կը սպասէր անոնց, իր հոգին գրգռուած էր իր մէջ, տեսնելով քաղաքը՝ լեցուած կուռքերով: 17 Ուստի ժողովարանին մէջ կը խօսէր Յրեաներուն ու բարեպաշտ մարդոց, նաեւ ամէն օր հրապարակներուն մէջ՝ անոնց որ հանդիպէր: 18 Քանի մը Եպիկուրեան եւ Ստոյիկեան փիլիսոփաներ ալ կը խորհրդակցէին իրեն հետ: Ոմանք կ'ըսէին. «Ինչ ըսել կ'ուզէ այս սերմնաքաղը»: Ուրիշներ ալ կ'ըսէին. «Կը թուի թէ օտար աստուածներու քարոզիչ է»: որովհետեւ կ'աւետէր անոնց Յիսուսը եւ յարութիւնը: 19 Ուստի առնելով զայն՝ տարին Արիսպագոս ու կ'ըսէին. «Կրնանք գիտնալ թէ ինչ է այդ նոր ուսուցումը՝ որ դուն կ'ը քարոզես, 20 որովհետեւ քանի մը տարօրինակ բաներ լսել կու տաս մեզի»: Ուրեմն կ'ուզէք գիտնալ թէ ինչ կրնան ըլլալ ատոնք»: 21 (Որովհետեւ բոլոր Աթենացիներուն եւ հոն գաղթած օտարականներուն ժամանցը ուրիշ ոչինչ է, քան նոր բան ըսել կամ լսել:) 22 Յետեւաբար Պոդոս կայնեցաւ Արիսպագոսի մէջ եւ ըսաւ. «Աթենացի մարդիկ, կը նշարեմ թէ ամէն ինչով չափազանց կրօնասէր էք: 23 Քանի որ ես շրջելով ու ձեր պաշտամունքը զննելով՝ գտայ զոհասեղան մը, որուն վրայ գրուած էր. «Անծանօթ Աստուծոյն»: Ուստի ան՝ որմէ դուք կ'ակնածիք առանց ճանչնալու, ես զայն կը հռչակեմ ձեզի: 24 Աստուած՝ որ ստեղծեց աշխարհը եւ անոր մէջ եղած բոլոր բաները, ինք՝ որ Տէրն է երկինքի ու երկրի, ո՛չ կը բնակի ձեռակերտ տաճարներու մէջ, 25 ո՛չ ալ կը խնամուի մարդոց ձեռքով՝ իբր թէ որեւէ բանի կարօտ ըլլար. քանի որ ինք կու տայ բոլորին կեանք, շունչ, եւ ամէն ինչ: 26 Մէկ արիւնէ ստեղծեց մարդոց բոլոր ազգերը՝ որպէսզի բնակին ամբողջ երկրի մակերեսին վրայ, ու սահմանեց նախապէս որոշուած ժամանակները եւ անոնց բնակարանի սահմանները՝ որ փնտռեն Տէրը, 27 ու թերեւս գտնեն զինք խարխափելով, թէպէտ մեզմէ իւրաքանչիւրէն ալ հեռու չէ: 28 Արդարեւ անով կ'ապրինք, կը շարժինք եւ կանք, ինչպէս ձեր բանաստեղծներէն ոմանք ալ ըսին. “Քանի որ մենք անոր ցեղէն իսկ

ենք”: 29 Ուրեմն՝ Աստուծոյ ցեղէն ըլլալով պետք չէ կարծենք” թէ աստուածութիւնը նման է ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի, քանդակուած մարդկային արուեստով ու երեւակայութեամբ”: 30 Եւ հիմա Աստուած, անտեսելով այս անգիտութեան ժամանակները, ամենուրեք կը պատուիրէ բոլոր մարդոց՝ որ ապաշխարեն: 31 Որովհետեւ սահմանած է օր մը, երբ պիտի դատէ երկրագունդը արդարութեամբ՝ իր որոշած մարդուն միջոցով. եւ այս մասին հաւաստիք տուաւ բոլորին՝ մեռելներէն յարուցանելով զայն»: 32 Երբ լսեցին մեռելներու յարութեան մասին՝ ոմանք ծաղրեցին, իսկ ուրիշներ ըսին. «Այս մասին դարձեալ մտիկ պիտի ընենք քեզի»: 33 Այսպէս Պոդոս մեկնեցաւ անոնց մէջէն: 34 Սակայն քանի մը մարդիկ յարեցան իրեն, ու հաւատացին. անոնց մէջ էին Դիոնեսիոս Արիսպագացին, Դամարիս անունով կին մը, եւ իրենց հետ ուրիշներ:

18 Ասկէ ետք Պոդոս՝ հեռանալով Աթենքէն՝ եկաւ Կորնթոս, 2 գտաւ Յրեայ մը՝ Ակիլոյս անունով, ծնունդով՝ Պոնտացի, որ իր Պրիսկիլա կնոջ հետ նոր եկած էր Իտալիայէն (քանի որ Կոլոսիոս պատուիրած էր բոլոր Յրեաներուն՝ հեռանալ Յռոմէն), եւ զնաց անոնց բով: 3 Քանի ինք արհեստակից էր, անոնց բով բնակեցաւ եւ աշխատեցաւ, որովհետեւ արհեստով վրանագործ էին: 4 Իսկ ամէն Շաբաթ օր կը խօսէր ժողովարանին մէջ, եւ կը համոզէր Յրեաներն ու Յոյները: 5 Երբ Շիղա եւ Տիմոթէոս իջան Մակեդոնիայէն, Պոդոս հոգիի կսկիծով կը վկայէր Յրեաներուն թէ Յիսուս՝ Քրիստոսն է: 6 Բայց երբ անոնք ընդդիմացան ու կը հայիոյէին, իր հանդերձները թօթուելով՝ ըսաւ անոնց. «Ձեր արիւնը ձեր գլուխը ըլլայ, ես անպարտ եմ. ասկէ ետք՝ հեթանոսներուն պիտի երթամ»: 7 Եւ մեկնելով անկէ՝ մտաւ Յուստոս անունով մէկու մը տունը, որ աստուածապաշտ էր. անոր տունը ժողովարանին կից էր: 8 Ժողովարանին պետը՝ Կրիսպոս՝ հաւատաց Տէրոջ իր ամբողջ ընտանիքով: Կորնթացիներէն

շատեր ալ լսելով՝ հաւատացին ու մկրտուեցան: **9** Գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ Պօղոսի. «Մի՛ վախնար, հապա խօսէ եւ լուռ մի՛ կենար. **10** որովհետեւ ես քեզի հետ եմ, ու ո՛չ մէկը ձեռքը վրադ պիտի դնէ՝ քեզի վնասելու համար. քանի որ ես շատ ժողովուրդ ունիմ այս քաղաքին մէջ»: **11** Հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ, եւ Աստուծոյ խօսքը կը սորվեցնէր անոնց մէջ: **12** Աքայիայի փոխ-հիւպատոսին՝ Գաղիոնի օրերը, Յրեաները միաբանելով՝ ըմբոստացան Պօղոսի դէմ, եւ դատարանը տարին զայն՝ **13** ըսելով. «Ասիկա կը համոզէ մարդիկը՝ որ պաշտեն Աստուած Օրէնքին հակառակ կերպով»: **14** Երբ Պօղոս պիտի բանար իր բերանը, Գաղիոն ըսաւ Յրեաններուն. «Եթէ անիրաւութեան մը կամ չար լքրութեան մը համար ըլլար, ո՛ր Յրեաներ, կ'արժէր որ հանդուրժէի ձեզի. **15** բայց եթէ հարցը՝ խօսքի, անուններու եւ ձեր Օրէնքին մասին է, դուք ձեզմէ՛ տեսէք դատը. որովհետեւ ես չեմ փափաքիր այդպիսի բաներու դատաւոր ըլլալ». **16** ու զանոնք վնասեց դատարանէն: **17** Ուստի բոլոր Յոյները բռնեցին Սոսթենէսը, ժողովարանին պետը, եւ ծեծեցին դատարանին առջեւ: Բայց Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ընէր այս մասին: **18** Իսկ Պօղոս, տակաւին շատ օրեր հոն մնալէ ետք, հրաժեշտ առաւ եղբայրներէն ու նաւարկեց դէպի Սուրիա - Պրիսկիդա եւ Ակիւղաս ալ իրեն հետ -, նախապէս իր գլուխը խուզած ըլլալով Կենքեբայի մէջ, որովհետեւ ուխտ ըրած էր: **19** Երբ հասաւ Եփեսոս՝ հոն ձգեց զանոնք, իսկ ինք մտնելով ժողովարանը՝ կը խօսէր Յրեաններուն հետ: **20** Իրեն թախանձեցին որ աւելի երկար ժամանակ մնայ իրենց քով. բայց չհաւանեցաւ, **21** հապա հրաժեշտ առաւ անոնցմէ՝ ըսելով. «Պէտք է որ անպատճառ այս յառաջիկայ տօնը կատարեն Երուսաղէմի մէջ, բայց՝ Աստուծոյ կամքով դարձեալ պիտի վերադառնամ ձեզի»: Ու Եփեսոսէն նաւարկեց **22** եւ Կեսարիա հասնելով՝ Երուսաղէմ բարձրացաւ, բարեւեց եկեղեցին, ու յետոյ իջաւ Անտիոք: **23** Ժամանակ մը հոն կենալէ ետք՝ մեկնեցաւ, եւ կարգով Գաղատացիներուն երկիրն ու

Փռիւզիա կը շրջէր՝ բոլոր աշակերտները ամրացնելով: **24** Ապողոս անունով Յրեայ մը, ծնունդով՝ Աղեքսանդրացի, ճարտասան մարդ մը՝ որ հմուտ էր Սուրբ Գիրքերուն, եկաւ հասաւ Եփեսոս: **25** Ան կրթուած էր Տէրոջ ճամբային մէջ, ու եռանդուն հոգիով՝ կը խօսէր եւ ճշգրտութեամբ կը սորվեցնէր Տէրոջ մասին. բայց ինք գիտէր միայն Յովհաննէսի մկրտութիւնը: **26** Ան սկսաւ ժողովարանին մէջ քարոզել համարձակութեամբ: Երբ Ակիւղաս ու Պրիսկիդա լսեցին զայն՝ իրենց քով առին զինք, եւ աւելի ճշգրտութեամբ բացատրեցին իրեն Աստուծոյ ճամբան: **27** Երբ ան փափաքեցաւ երթալ Աքայիա, եղբայրները նամակ գրեցին ու խրախուսեցին այնտեղի աշակերտները՝ որ ընդունին զինք: Եւ հոն հասնելով՝ Աստուծոյ շնորհքով շատ օգտակար եղաւ հաւատացեալներուն. **28** քանի որ հրապարակաւ ուժգնօրէն կը համոզէր Յրեաները, Սուրբ Գիրքերէն ցոյց տալով թէ Յիսուս՝ Քրիստոսն է:

19 Մինչ Ապողոս Կորնթոսի մէջ էր, Պօղոս՝ վերի երկրամասերը շրջելէ ետք՝ հասաւ Եփեսոս, եւ գտնելով քանի մը աշակերտներ՝ **2** ըսաւ անոնց. «Երբ հաւատացիք, արդեօք ստացամք Սուրբ Յոգին»: Անոնք պատասխանեցին իրեն. «Բայց մենք լսած իսկ չենք՝ թէ Սուրբ Յոգի մը կայ»: **3** Ան ալ ըսաւ անոնց. «Հապա ինչո՞վ մկրտուեցաք»: Անոնք պատասխանեցին. «Յովհաննէսի մկրտութեամբ»: **4** Պօղոս ալ ըսաւ. «Յովհաննէս մկրտեց ապաշխարութեան մկրտութեամբ, ըսելով ժողովուրդին որ հաւատան անոր՝ որ պիտի գար իրմէ ետք, այսինքն՝ Քրիստոս Յիսուսի»: **5** Երբ ասիկա լսեցին՝ մկրտուեցան Տէր Յիսուսի անունով. **6** ու երբ Պօղոս ձեռք դրաւ անոնց վրայ՝ Սուրբ Յոգին եկաւ անոնց վրայ, եւ լեզուներ կը խօսէին ու կը մարգարեանային: **7** Բոլորը գրեթէ տասներկու մարդ էին: **8** Ապա ժողովարանը մտնելով՝ երեք ամիս համարձակութեամբ կը խօսէր Աստուծոյ թագաւորութեան մասին, եւ կը համոզէր: **9** Բայց երբ ոմանք կը

յամառէին ու չէին անսար՝ անիծելով այդ ճամբային համար: **24** Որովհետեւ ճամբան բազմութեան առջեւ, հեռացաւ Ղեմետրիոս անունով արծաթագործ անոնցմէ, զատեց աշակերտները, եւ ամեն օր կը խօսէր Տիւրան անունով մէկու մը դպրանոցին մէջ: **10** Ասիկա տեւեց կը բերէր արիեստաւորներուն, **25** երկու տարի, այնպէս որ ամբողջ Ասիայի մէջ բնակող Յրեաներն ու Յոյները գործաւորներուն հետ, եւ ըսաւ. «Մարդիկ, լսեցին Տերոջ խօսքը: **11** Աստուած դուք գիտէք թէ այս գործէն է մեր արտասովոր հրաշքներ կը գործէր Պօղոսի ձեռքով: **12** մինչեւ իսկ անոր մարմինէն թաշկինակներ ու զոգնոցներ կը տարուէին հիւանդներուն, որոնք կ'ազատէին իրենց ախտերէն ու չար ոգիները դուրս կ'ելլէին: **13** Ուստի թափառաշրջիկ Յրեաներէն ոմանք, որոնք ոգիներ կը հանէին», փորձեցին Տէր Յիսուսի անունը կանչել չար ոգիներ ունեցողներուն վրայ՝ ըսելով. «Կ'երդմնեցնենք ձեզ Յիսուսով՝ որ Պօղոս կը քարոզէ»: **14** Այս բանը ընողները՝ Սկեւա կոչուած հրեայ քահանայապետի մը եօթը որդիներն էին: **15** Չար ոգին պատասխանեց անոնց. «Կը ճանչնամ Յիսուսը ու գիտեմ Պօղոսը, բայց դուք ո՞վ էք»: **16** Եւ այդ մարդը՝ որուն մէջ էր չար ոգին, ցատկեց անոնց վրայ, տիրապետեց ու յաղթեց անոնց, այնպէս որ դուրս փախան այդ տունէն՝ մերկ եւ վիրաւոր: **17** Եփեսոս բնակող բոլոր Յրեաներն ու Յոյները գիտցան այս բանը. վախը համակեց զանոնք բոլորը», եւ Տէր Յիսուսի անունը կը մեծարուէր: **18** Հաւատացեալներէն շատեր կու գային, կը խոստովանէին ու կը յայտարարէին իրենց արարքները: **19** Դիւթուլոսն ու կիրարկողներէն շատեր՝ միասին կը բերէին իրենց գիրքերը, ու կ'այրէին բոլորին առջեւ: Երբ հաշուեցին անոնց գինը, զտան թէ յիսուն հազար կտոր արծաթ կ'արժէր: **20** Այսպէս՝ Տերոջ խօսքը մեծապէս կ'անճեր ու կը զօրանար: **21** Երբ այս բաները կատարուեցան, Պօղոս հոգիին մէջ որոշեց Երուսաղէմ երթալ՝ Մակեդոնիայէն եւ Աքայիայէն անցնելով, ու կ'ըսէր. «Հոն ըլլալէս ետք՝ պէտք է Հռոմն ալ տեսնեմ»: **22** Իրեն սպասարկողներէն երկուքը, Տիմոթէոսն ու Երաստոսը, որկեց Մակեդոնիան, եւ ինք ժամանակ մըն ալ Ասիա մնաց: **23** Այդ ատեն մեծ խլրտում եղաւ՝ Տերոջ յնկած կուռքին տաճարին: **36** Ուրեմն,

նկատելով որ այս բաները անվիճելի են, դուք պետք է հանդարտ կենաք եւ յանդգնութեամբ ոչինչ ընէք: 37 Քանի որ դուք հոս բերիք այդ մարդիկը, որոնք ոչ տաճար կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր աստուածուհիին հայհոյողներ: 38 Ուրեմն, եթէ Դեմետրիոս եւ իրեն հետ եղող արհեստաւորները բան մը ունին ոեւէ մէկուն դէմ, դատի օրեր կան ու փոխ-հիւպատոսներ. թող ամբաստանեն զիրար: 39 Իսկ եթէ ձեր պահանջը ուրիշ բանի մը մասին է, թող բացատրուի օրինաւոր համախմբումի մէջ: 40 Որովհետեւ մենք ալ այսօրուան եղածին համար՝ իբր ասպտամբ ամբաստանուելու վտանգին մէջ ենք, քանի որ պատճառ մը չկայ՝ որով կարենանք հաշիւ տալ այս խառնիճաղանճին համար»: 41 Ու երբ այսպէս խօսեցաւ՝ արձակեց համախմբումը:

20 Աղմուկին դադրելէն ետք՝ Պօղոս իրեն կանչեց աշակերտները, ու բարեւելով զանոնք՝ մեկնեցաւ որ Մակեդոնիա երթայ: 2 Այդ վայրերը շրջելէ եւ շատ խօսքերով զանոնք յորդորելէ ետք՝ Յունաստան գնաց, 3 ու երեք ամիս հոն կեցաւ: Երբ պիտի նաւարկեր դէպի Սուրիա՝ Յրեաները դաւադրեցին իրեն դէմ. ուստի որոշեց վերադառնալ՝ Մակեդոնիայէն անցնելով: 4 Բերիացի (Պիռոսի որդին) Սոպատրոս՝ մինչեւ Ասիա իրեն հետ գնաց, նաեւ Թեսաղոնիկեցիներէն՝ Արիստարքոս ու Սեկունդոս, Գայիոս Դերբացին, Տիմոթէոս, իսկ Ասիայէն՝ Տիւբիկոս եւ Տրոփիմոս: 5 Ասոնք նախապէս զացին ու Տրովադայի մէջ սպասեցին մեզի: 6 Մենք ալ՝ Բաղարացակերբի օրերէն ետք՝ Փիլիպպէն նաւարկեցինք, հինգ օրուան մէջ հասանք Տրովադա՝ անոնց քով, ու հոն կեցանք եօթը օր: 7 Մէկշաբթի օրը, երբ հաւաքուած էինք՝ հաց կտրելու, Պօղոս կը բարոզեր անոնց, որովհետեւ հետեւեալ օրը պիտի մեկնէր. ու խօսքը երկարեց մինչեւ կէս գիշեր: 8 Շատ լապտերներ կային այն վերնատունը՝ ուր մենք հաւաքուած էինք: 9 Երիտասարդ մը՝ Եւտիքոս անունով, որ պատուհանին

մէջ նստած էր, մտաւ խորունկ քունի մէջ: Երբ Պօղոս երկարեց քարոզը, ան՝ տարուած քունէն՝ ինկաւ երրորդ յարկէն վար, ու մեռած վերցուցին զայն: 10 Պօղոս վար իջաւ, ինկաւ անոր վրայ, գրկեց զայն եւ ըսաւ. «Մի վրդովիք, որովհետեւ անոր հոգին իր մէջն է»: 11 Ուստի՝ երբ վեր ելաւ՝ կտրեց հացը, ճաշակեց, ու երկար խօսեցաւ՝ մինչեւ առտու. յետոյ մեկնեցաւ: 12 Իսկ այդ պատանին ողջ բերին, եւ չափազանց միփթարուեցան: 13 Իսկ մենք՝ նախապէս նաւ մտնելով՝ մեկնեցանք դէպի Ասոս, ուրկէ պիտի առնէինք Պօղոսը, որովհետեւ այդպէս պատուիրած էր. քանի որ ինք պիտի երթար ցամաքով: 14 Երբ Ասոսի մէջ միացաւ մեզի, առինք զինք եւ զացինք Միտիլինէ: 15 Անկէ ալ նաւարկելով՝ հետեւեալ օրը հասանք Քիոսի դիմաց. միւս օրը հասանք Սամոս, ու գիշերը մնալով Տրոփիլոն՝ յաջորդ օրը զացինք Միլետոս: 16 Արդարեւ Պօղոս որոշած էր նաւարկել Եփեսոսի քովէն, որովհետեւ չէր ուզեր ժամանակ անցընել Ասիայի մէջ, քանի որ կ'աճապարէր Երուսաղէմ ըլլալ Պենտեկոստէի օրը՝ եթէ կարելի ըլլար իրեն: 17 Ուստի Միլետոսէն մարդ որկեց Եփեսոս, ու կանչեց եկեղեցիին երեցները: 18 Երբ եկան իր քով, ըսաւ անոնց. «Դուք գիտէք թէ ինչպէս վարուեցայ ձեզի հետ ամբողջ ժամանակը, առաջին օրէն ի վեր երբ Ասիա եկայ, 19 ծառայելով Տէրոջ լման խոնարհութեամբ, եւ շատ արցունքով ու փորձութիւններով՝ որոնք պատահեցան ինծի Յրեաներուն դաւադրութիւններով. 20 ինչպէս չընկրկեցայ օգտակար բաներէն որեւէ մէկը հաղորդելէ եւ սորվեցնելէ ձեզի՝ հրապարակաւ ու տուներու մէջ, 21 վկայելով թէ Յրեաներուն եւ թէ Յոյներուն՝ դէպի Աստուած ապաշխարութեան ու մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի հանդէպ հաւատքին մասին: 22 Եւ հիմա ասի կ'երթամ Երուսաղէմ՝ հոգիով կապուած, ու չեմ գիտեր թէ հոն ինչ պիտի պատահի ինծի. 23 սակայն Սուրբ Յոգին յը վկայէ ամէն բաղաքի մէջ, եւ կ'ըսէ թէ կապեր ու առաջապանքներ կը սպասեն ինծի: 24 Բայց ես ոչ մէկ բան կը հաշուեմ, ոչ ալ ինծի համար պատուական կը նկատեմ՝ իմ անձս,

որպեսզի ուրախութեամբ աւարտեն ընթացքս, նաեւ այն սպասարկութիւնը որ ստացայ Տէր Յիսուսէն՝ վկայ ըլլալու Աստուծոյ շնորհքի աւետարանին: 25 Ու հիմա ահա ես գիտեմ թէ դուք բոլորդ՝ որոնց մէջ շրջեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով, ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք: 26 Ուստի այսօր կը վկայեմ ձեզի թէ ես անպարտ եմ բոլորին արիւնէն: 27 որովհետեւ չընկրկեցայ Աստուծոյ ամբողջ ծրագիրը հաղորդել ձեզի: 28 Ուրեմն ուշադիր եղէք դուք ձեզի եւ ամբողջ հօտին, որուն վրայ Սուրբ Յոգին տեսուչ դրաւ ձեզ՝ հովուելու Աստուծոյ եկեղեցին, որ ստացաւ իր արիւնով: 29 Քանի որ գիտեմ թէ իմ մեկնումս ետք՝ ձեր մէջ պիտի մտնեն յափշտակող գայլեր, որոնք պիտի չխնայեն հօտին: 30 Ու ձեզմէ ալ պիտի ելլեն այնպիսի մարդիկ, որոնք պիտի խօսին խոտոր բաներ՝ քաշելու համար աշակերտները իրենց ետեւէն: 31 Ուստի արթուն կեցէք, եւ յիշեցէք թէ երեք տարի, գիշեր ու ցերեկ, չդադրեցայ ձեզմէ իւրաքանչիւրը արցունքով խրատել: 32 Եւ հիմա, եղբայրներ, կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու անոր շնորհքի խօսքին, որ կարող է շինել եւ ձեզի ժառանգութիւն տալ՝ բոլոր սրբացածներուն հետ: 33 Ոչ մէկուն արծաթին, կամ ոսկիին, կամ պատմուճանին ցանկացի: 34 Դուք ձեզմէ գիտէք թէ այս ձեռքերս հոգացին իմ ու ինծի հետ եղողներուն կարիքները: 35 Ամեն բան ցոյց տուի ձեզի, թէ այսպէս պետք է աշխատիլ եւ օգնել տկարներուն, ու յիշել Տէր Յիսուսի խօսքը՝ որ ինք ըսաւ. «Աւելի երանելի է տալը՝ քան ստանալը»: 36 Երբ այսպէս խօսեցաւ, ծնրադրեց եւ բոլորին հետ աղօթեց: 37 Բոլորն ալ շատ լացին, ու Պօղոսի վիզին վրայ իյնալով՝ համբուրեցին զայն: 38 Կը նորմոքէին մանաւանդ այն խօսքին համար, որ ըսաւ թէ ալ պիտի չտեսնէին իր երեսը: Եւ ուղեկցեցան անոր մինչեւ նաւը:

21 Երբ անջատուեցանք անոնցմէ ու մեկնեցանք, ուղիղ ընթացքով գացինք Կով, ու միւս օրը՝ Յոողոն, անկէ ալ՝ Պատարա: 2 Եւ գտնելով նաւ մը՝ որ կ'երթար Փիւնիկէ, մտանք անոր

մէջ ու մեկնեցանք: 3 Երբ Կիպրոս երեւցաւ, թողուցինք զայն ձախ կողմը, նաւարկեցինք դէպի Սուրիա ու հասանք Տիւրոս, որովհետեւ նաւը հին պիտի պարպէր իր ապրանքը: 4 Գտնելով աշակերտները՝ եօթը օր մնացինք հոն. անոնք Սուրբ Յոգիով կ'ըսէին Պօղոսի՝ որ չբարձրանայ Երուսաղէմ: 5 Բայց երբ այդ օրերը լրացան, մեկնեցանք. երբ կ'երթայինք՝ բոլորն ալ, կիներով ու զաւակներով, ուղեկցեցան մեզի մինչեւ քաղաքէն դուրս, եւ ծնրադրելով ծովեզերքը՝ աղօթեցինք: 6 Ապա հրաժեշտ առնելով իրարմէ՝ մենք նաւ ելանք, անոնք ալ վերադարձան իրենց տուները: 7 Իսկ մենք՝ աւարտելով Տիւրոսէն սկսած նաւարկութիւնը՝ հասանք Պտողեմայիս, բարեւեցինք եղբայրները, եւ օր մը մնացինք անոնց քով: 8 Յետեւեալ օրը՝ մեկնեցանք ու եկանք Կեսարիա, եւ մտնելով Փիլիպպոս աւետարանիչին տունը՝ որ եօթը սարկաւազներէն մէկն էր՝ մնացինք անոր քով: 9 Ան ուներ չորս կոյս աղջիկներ, որոնք կը մարգարեանային: 10 Քանի որ շատ օրեր մնացինք հոն, Յրեաստանէն մարգարէ մը իջաւ՝ Ագաբոս անունով. 11 երբ եկաւ մեզի, առաւ Պօղոսի գօտին, կապեց իր ձեռքերն ու ոտքերը, եւ ըսաւ. «Սա կը յայտարարէ Սուրբ Յոգին. «Երուսաղէմի մէջ, Յրեաները այսպէս պիտի կապեն այն մարդը՝ որունն է այս գօտին, ու պիտի մատնեն հեթանոսներուն ձեռքը»»: 12 Երբ լսեցինք այս բաները, աղաչեցինք՝ մենք ալ, տեղացիներն ալ, որ չբարձրանայ Երուսաղէմ: 13 Իսկ Պօղոս պատասխանեց. «Ի՞նչ կ'ընէք. ինչո՞ւ կու լաք ու կը ճմլէք իմ սիրտս. քանի որ ես պատրաստ եմ Երուսաղէմի մէջ ոչ միայն կապուելու, հապա նաեւ մեռնելու՝ Տէր Յիսուսի անունին համար»: 14 Երբ ինք չհամոզուեցաւ, հանդարտ կեցանք եւ ըսինք. «Տէրոջ կամքը թող ըլլայ»: 15 Այդ օրերէն ետք՝ պատրաստուեցանք ու բարձրացանք Երուսաղէմ: 16 Կեսարացի աշակերտներէն ալ ոմանք եկան մեզի հետ, ու տարին մեզ առաջին օրերէն աշակերտ եղած՝ Կիպրացի Մնատնի, որուն քով պիտի հիւրընկալուէինք: 17 Երբ մտանք Երուսաղէմ, եղբայրները

ուրախութեամբ ընդունեցին մեզ: 18 Յետեւեալ օրը Պօղոս մեզի հետ գնաց (որովհետեւ նախապէս տեսեր էին Յակոբոսի բով, ու բոլոր երեցներն ալ եկան: 19 Բարեւելէ ետք զանոնք՝ մէկ առ մէկ կը պատմէր ինչ որ Աստուած ըրաւ հեթանոսներուն մէջ՝ իր սպասարկութեամբ: 20 Անոնք ալ ժողովուրդը խոնուեցաւ. Պօղոսը լսելով՝ փառաւորեցին Տէրը, եւ ըսին իրեն. «Կը տեսնեն, եղբայր, քանի բիւրաւոր հաւատացեալ Յրեաներ կան: Բոլորն ալ Օրէնքին նախանձախնդիր են, 21 բայց տեղեկացան քու մասիդ՝ թէ հեթանոսներուն մէջ եղող բոլոր Յրեաներուն կը սորվեցնես հրաժարիլ Մովսէսէն, ըսելով որ չթլփատեն իրենց գաւակները եւ չընթանան սովորութիւններուն համաձայն: 22 Ուրեմն ինչ պիտի ըլլայ. անշուշտ բազմութիւն պիտի համախմբուի, որովհետեւ պիտի լսեն թէ եկած ես: 23 Ուստի ըրէ ինչ որ կ'ըսենք քեզի: Մեր քով չորս մարդիկ կան՝ որոնք ուխտ ըրած են. 24 ա՛ռ զանոնք, մաքրագործէ դուն քեզ՝ իրենց հետ, եւ վճար՛ անոնց ծախսը՝ որ ածիլեն իրենց գլուխը. որպէսզի բոլորն ալ գիտնան թէ սխալ են քու մասիդ իրենց ստացած տեղեկութիւնները, հապա դուն ալ մեզի հետ կ'ընթանաս՝ պահելով Օրէնքը: 25 Բայց հաւատքը ընդունող հեթանոսներուն մասին՝ մենք գրեցինք, եզրակացնելով որ անոնք բնան չպահեն այսպիսի բաներ, բայց միայն զգուշանան կուռքերու զոհուածէ, արիւնէ, խեղդուածէ ու պոռնկութենէ»: 26 Այն ատեն Պօղոս առաւ այդ մարդիկը, եւ հետեւեալ օրը՝ անոնց հետ մաքրագործուելէ ետք՝ մտաւ տաճարը իրենց մաքրագործումի օրերուն ամբողջացումը յայտարարելու համար, թէ երբ ընծայ պիտի մատուցանուէր իրենցմէ իւրաքանչիւրին համար: 27 Եօթը օրերը լրանալու մօտ էին, երբ ասիացի Յրեաները՝ տեսնելով զայն տաճարին մէջ՝ խառնակեցին ամբողջ բազմութիւնը, եւ անոր վրայ ձեռք բարձրացնելով՝ կ'աղաղակէին. 28 «Իսրայելացի մարդիկ, օգնութեան հասէք: Այս է այն մարդը, որ ամենուրեք կը սորվեցնէ բոլորին՝ ժողովուրդին, Օրէնքին եւ այս տեղին դէմ. նոյնիսկ Յոյներ ալ մտցուց տաճարին

մէջ ու պղծեց այս սուրբ տեղը» 29 (որովհետեւ նախապէս տեսեր էին Յակոբոսի բով, ու կը կարծէին թէ Պօղոս տաճարը մտցուցած էր զայն): 30 Ամբողջ քաղաքը շարժեցաւ ու ժողովուրդը խոնուեցաւ. Պօղոսը լսելով՝ քաշեցին տաճարէն դուրս, եւ իսկոյն դռները գոցուեցան: 31 Երբ անոնք կը ջանային սպաննել զայն, լուր հասաւ գունդին հազարապետին թէ ամբողջ Երուսաղէմը խառնաշփոթութեան մէջ է: 32 Ան ալ անյապաղ զինուորներ եւ հարիւրապետներ առած՝ վազեց անոնց քով: Անոնք ալ տեսնելով հազարապետն ու զինուորները՝ դադրեցան Պօղոսը ծեծելէ: 33 Այն ատեն հազարապետը որ կապեն կրկին շղթայով. սպա հարցափորձեց թէ ո՞վ էր ան եւ ինչ ըրած էր: 34 Սակայն բազմութեան մէջէն՝ մէկը բան մը կը գոռար, միւսը՝ ուրիշ բան: Երբ չկրցաւ գիտնալ ստոյգը աղմուկին մասին, հրամայեց որ բերդը տանին զայն: 35 Երբ սանդուխը հասաւ, այնպէս պատահեցաւ որ զինուորները կրեցին զայն՝ բազմութեան բռնութեան համար. 36 որովհետեւ ժողովուրդին բազմութիւնը կը հետեւէր՝ աղաղակելով. «Վերցնր զայն»: 37 Երբ Պօղոս կը մտնէր բերդը՝ ըսաւ հազարապետին. «Արդեօք արտօնուած է որ բան մը ըսեմ քեզի»: Ան ալ ըսաւ. «Յունարէն գիտե՛ս: 38 Դուն չեմ այն Եգիպտացին, որ ասկէ օրեր առաջ չորս հազար սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուց եւ դուրս տարաւ՝ անապատը»: 39 Պօղոս ալ ըսաւ. «Ես հրեայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիայի Տարսոնէն, ոչ աննշան քաղաքի մը քաղաքացի. կ'աղերսեմ քեզի, արտօնէ ինծի՝ որ խօսիմ ժողովուրդին»: 40 Երբ ան արտօնեց, Պօղոս՝ սանդուխին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ժողովուրդին: Երբ խոր լռութիւն եղաւ, եբրայական բարբառով խօսեցաւ անոնց եւ ըսաւ.

22 «Մարդիկ եղբայրներ եւ հայրեր, լսեցէք հիմա իմ ջատագովականս՝ ուղղուած ձեզի»: 2 (Երբ լսեցին թէ եբրայական բարբառով կը խօսէր իրենց, անլ անելի հանդարտ կեցան:) 3 Եւ ան

ըսաւ. «Ես հրեայ մարդ մըն եմ՝ ծնած իր անունը»: 17 Երբ վերադարձայ Կիլիկիայի Տարսուսնին մէջ, բայց մեծցած Երուսաղէմ, մինչ կ'աղօթէի տաճարին հոս՝ այս քաղաքին մէջ՝ Գամաղիէի մէջ՝ վերացուն ունեցայ 18 ու տեսայ ոտքը, եւ ճշգրտապէս կրթուած գինք՝ որ կ'ըսէր ինծի. «Անապարէ, շուտով մեր հայրերու Օրէնքին համաձայն: Դուրս ելիր Երուսաղէմէն, որովհետեւ Նախանձախնդիր էի Աստուծոյ, ինչպէս պիտի չընդունին քու վկայութիւնդ՝ իմ այսօր դուք բոլորդ: 4 Այր մարդիկ ու կիներ կապելով եւ բանտերու մատնելով՝ այս ճամբան հալածեցի մինչեւ մահ, 5 ինչպէս քահանայապետն ալ կը վկայէ իմ մասիս, եւ ամբողջ երէցներու ժողովը. նաեւ անոնցմէ նամակներ ընդունելով՝ Դամասկոս կ'երթայի, որպէսզի հոն եղածներն ալ կապուած բերեմ Երուսաղէմ՝ որ պատժուին»: 6 «Մինչ կ'երթայի ու մօտեցայ Դամասկոսի, կէսօրուան ատենները յանկարծ երկինքէն մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ շուրջս, 7 եւ գտին ինկայ ու լսեցի ձայն մը՝ որ կ'ըսէր ինծի. «Սաւռնդ, Սաւռնդ, ինչո՞ւ կը հալածես զիս»: 8 Ես ալ պատասխանեցի. «Դուն ո՞վ ես, Տէր»: Ան ալ ըսաւ ինծի. «Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն կը հալածես»: 9 Անոնք որ ինծի հետ էին՝ արդարեւ տեսան լոյսը ու վախցան, սակայն չլսեցին ինծի խօսողին ձայնը: 10 Իսկ ես ըսի. «Ի՞նչ ընեմ, Տէր»: Տէրը ըսաւ ինծի. «Կանգնէ, գնա Դամասկոս, ու հոն պիտի խօսուի քեզի այն բոլոր բաներուն մասին, որոնք որոշուած են քեզի համար՝ որպէսզի ընես»: 11 Քանի չէի տեսներ՝ այդ լոյսին հետ եղողներուն ձեռքէն բռնելով՝ մտայ Դամասկոս: 12 Անանիա անունով մարդ մը, Օրէնքին համեմատ բարեպաշտ, եւ բարի վկայուած Դամասկոս բնակող բոլոր Զրեաներէն, 13 եկաւ ինծի ու կայնելով քովս՝ ըսաւ ինծի. «Սաւռնդ եղբայր, վերստացիր տեսողութիւնդ»: 14 Նոյն ժամուն վերստացայ տեսողութիւնս եւ նայեցայ իրեն. ինք ալ ըսաւ. «Մեր հայրերուն Աստուծօր նախապէս սահմանեց քեզ որ գիտնաս իր կամքը, տեսնես այն Արդարը եւ լսես անոր ձայնը՝ իր բերանէն. 15 քանի որ բոլոր մարդոց առջեւ պիտի ըլլաս իր վկան այն բաներուն մասին՝ որ տեսար ու լսեցիր: 16 Եւ հիմա ա՛յլ ինչո՞ւ կը յամենաս. կանգնէ, Զրեաներէն, արձակեց զայն եւ հրամայեց մկրտուէ՛ ու լուս մեղքերդ՝ կանչելով որ քահանայապետներն ու ամբողջ

ատեանը գան. եւ իջեցնելով Պօղոսը՝ ներկայացուց անոնց:

23 Պօղոս՝ ակնապիշնայելով ատեանին՝ ըսաւ. «Մարդիկ եղբայրներ, ես մինչեւ այսօր բոլորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ Աստուծոյ առջեւ»: 2 Անանիա քահանայապետն ալ հրամայեց իր քով կայնողներուն՝ որ զարնեն անոր բերանին: 3 Այն ատեն Պօղոս ըսաւ անոր. «Աստուած պիտի զարնէ քեզի, ծեփուած պատ: Դուն բազմած ես՝ դատելու զիս Օրէնքին համաձայն, եւ կը հրամայեմ Օրէնքին հակառակ՝ որ զարնեն ինձի»: 4 Շուրջը կայնողները ըսին. «Աստուծոյ քահանայապետը կը հեզնես»: 5 Պօղոս ալ ըսաւ. «Եղբայրներ, չէի գիտեր թէ քահանայապետ Է, որովհետեւ գրուած է. «Զու ժողովուրդիդ պետին դէմ չարախօսութիւն մի ըներ»»: 6 Երբ Պօղոս գիտցաւ թէ մէկ մասը Սաղուկեցիներ էին, ու միւսը՝ Փարիսեցիներ, աղաղակեց ատեանին մէջ. «Մարդիկ եղբայրներ, ես Փարիսեցի եմ, Փարիսեցիի որդի. կը դատուիմ մեռելներու յարութեան յոյսին համար»: 7 Երբ ըսաւ ասիկա, ընդզում մը ծագեցաւ Փարիսեցիներուն եւ Սաղուկեցիներուն միջեւ, ու բազմութիւնը բաժնուեցաւ. 8 քանի որ Սաղուկեցիները կ'ըսեն թէ ոչ յարութիւն կայ, ոչ ալ հրեշտակ կամ հոգի, իսկ Փարիսեցիները կը դաւանին երկուքն ալ: 9 Հօգօր գոչիւն մը բարձրացաւ, եւ Փարիսեցիներու կողմէն եղող դպիրները կանգնեցան ու մաքառեցան՝ ըսելով. «Մենք ոչ մէկ չարութիւն կը գտնենք այս մարդուն վրայ, հապա եթէ հոգի մը կամ հրեշտակ մը խօսած է անոր, քննէ կրնանք ընել»»: 10 Երբ աղմուկը սաստկացաւ, հազարապետը՝ վախնալով որ Պօղոս բզբտուի անոնցմէ՝ հրամայեց զօրքերուն որ իջնեն, յափշտակեն զայն անոնց մէջէն ու բերեն բերդը: 11 Հետեւեալ գիշերը Տէրը կայնեցաւ անոր քով եւ ըսաւ. «Քաջալերուէ, Պօղոս, որովհետեւ ինչպէս վկայեցիր ինձի համար Երուսաղէմի մէջ, այնպէս ալ պետք է վկայես Յռոմի մէջ»: 12 Երբ առտու եղաւ, Հրեաներէն ոմանք միաբանեցան եւ նզովեցին իրենք զիրենք, ըսելով թէ ոչ պիտի

ուտեն, ոչ ալ խմեն՝ մինչեւ որ սպաննեն Պօղոսը: 13 Այս երդումը ընողները՝ քառասունէ ավելի էին: 14 Անոնք զացին քահանայապետներուն ու երէցներուն, եւ ըսին. «Սաստիկ նզովեցինք մենք մեզ, որ ոչ մէկ բան ճաշակենք՝ մինչեւ որ սպաննենք Պօղոսը: 15 Ուստի դուք հիմա՝ ատեանին հետ՝ խնդրանք յայտնեցէք հազարապետին, որ վաղը իջեցնէ զայն ձեզի, իբր թէ կ'ուզէք ավելի ճշգրիտ տեղեկութիւն ունենալ անոր մասին. իսկ մենք՝ անոր մօտենալէն առաջ՝ պատրաստ ենք սպաննել զայն»: 16 Բայց Պօղոսի քոռոջ որդին՝ լսելով այս դարանակալութիւնը՝ գնաց, մտաւ բերդը, ու պատմեց Պօղոսի: 17 Պօղոս ալ կանչեց հարիւրապետներէն մէկը եւ ըսաւ. «Տմր այս երիտասարդը հազարապետին, որովհետեւ լուր մը ունի՝ տալու անոր»: 18 Ան ալ առաւ զայն, տարաւ հազարապետին եւ ըսաւ. «Բանտարկեալ Պօղոսը կանչեց զիս ու խնդրեց՝ որ բերեմ քեզի այս երիտասարդը, քանի որ ըսելիք ունի քեզի»: 19 Հազարապետը անոր ձեռքէն բռնելով՝ մէկդի քաշուեցաւ եւ հարցուց. «Ինչ լուր ունիս՝ տալու ինձի»: 20 Ան ալ ըսաւ. «Հրեաները միաձայնեցան թախանձել քեզի՝ որ վաղը ատեանին առջեւ իջեցնես Պօղոսը, որպէս թէ կ'ուզեն ավելի ճշգրտութեամբ հարցաքննել զայն: 21 Բայց դուն մտիկ մի՛ ըներ անոնց, որովհետեւ անոնցմէ քառասունէ ավելի մարդիկ դարան մտած են անոր համար, եւ իրենք զիրենք նզոված՝ որ ոչ ուտեն, ոչ ալ խմեն, մինչեւ որ սպաննեն զայն. ու հիմա պատրաստ են, եւ կը սպասեն քու խոստումիդ»: 22 Հետեւաբար հազարապետը արձակեց երիտասարդը՝ պատուիրելով անոր. «Ո՛չ մէկուն ըսէ թէ այս բաները յայտնեցիր ինձի»: 23 Այլ կանչելով հարիւրապետներէն երկուքը՝ ըսաւ. «Պատրաստեցէք երկու հարիւր զինուոր, եօթանասուն ձիաւոր ու երկու հարիւր գեղարդաւոր, որպէսզի երթան մինչեւ Կեսարիա՝ գիշերուան երրորդ ժամուն»։ 24 Նաեւ հայթայթեցէք գրաստներ, որպէսզի հեծցնեն Պօղոսը եւ ապահովութեամբ տանին Փելիքս կառավարիչին»: 25 Նամակ մըն ալ

գրեց՝ սա՛մ տիպարին համաձայն. 26 «Կողոփոս Լիւսիաս՝ պատուական Փելիքս կառավարիչին. ողջոյն: 27 Այս մարդը բռնուած էր Յրեաներէն եւ պիտի սպաննուէր անոնցմէ. իսկ ես վրայ հասայ զօրքերով եւ ազատեցի զայն, հասկնալով որ Հռոմայեցի է: 28 Ուզելով գիտնալ պատճառը՝ որուն համար կ'ամբաստանէին զինք, տարի զինք անոնց ատենին առջեւ, 29 եւ զտայ թէ ամբաստանուած էր իրենց Օրէնքին վերաբերեալ հարցերու համար, բայց մահուան կամ կապերու արժանի ոչ մէկ յանցանք ունէր: 30 Երբ տեղեկացայ թէ Յրեաները կը դաւադրեն այդ մարդուն դէմ, անյապաղ դրկեցի քեզի, պատուիրելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ խօսին քու առջեւ անոր դէմ: Ո՞ղոսը եւ գիշերուան մէջ տարին Պօղոսը եւ գիշերուան մէջ տարին Անտիպատրոս, իրենց հրամայուածին համաձայն: 32 Հետեւեալ օրը՝ թողուցին ձիաւորները որ երթան անոր հետ, իսկ իրենք վերադարձան բերդը: 33 Անոնք ալ մտան Կեսարիա, տուին նամակը կառավարիչին ու ներկայացուցին Պօղոսը անոր: 34 Երբ կարդաց, հարցուց թէ ո՞ր գաւառէն է, եւ հասկնալով թէ Կիլիկիայէն է՝ 35 ըսաւ. «Մտիկ պիտի ընեմ քեզի՝ երբ զան քեզ ամբաստանողներն ալ»: Ու հրամայեց որ պահեն զայն Յերովդէսի պալատին մէջ:

24 Հինգ օր ետք, Անանիա քահանայապետը՝ երէցներուն եւ Տերտիւղոս անունով ճարտասանի մը հետ իջաւ, ու յայտնեցին կառավարիչին իրենց ամբաստանութիւնը՝ Պօղոսի դէմ: 2 Երբ կանչեցին զայն, Տերտիւղոս սկսաւ ամբաստանել եւ ըսել. «Որովհետեւ խոր խաղաղութիւն կը վայելենք քու միջոցովդ, ու բարեբաստիկ կարգադրութիւններ եղած են այս ազգին՝ քու կանխամտածութեամբդ, 3 ամէն ատեն եւ ամէն տեղ կ'ընդունինք զանոնք ամբողջ շնորհակալութեամբ, պատուական Փելիքս: 4 Բայց որպէսզի ա՛յլ աւելի չձանձրացնեմ քեզ, կ'աղաչեմ, քու ներողամտութեամբդ մոխկ ըրէ մեզի. համառօտաբար պիտի խօսինք: 5 Մենք

գտանք թէ այս մարդը ժանտախտ մըն է. ապստամբութեան կը մղէ ամբողջ երկրագունդին բոլոր Յրեաները, ու պարագլուխն է Նագովրեցիներու աղանդին: 6 Ան նոյնիսկ փորձեց տաճարը սրբապղծել, ուստի բռնեցինք զայն եւ ուզեցինք դատել մեր Օրէնքին համաձայն: 7 Բայց Լիւսիաս հազարապետը եկաւ, մեծ բռնութեամբ առաւ զայն մեր ձեռքէն, 8 ու հրամայեց զայն ամբաստանողներուն որ զան քեզի: Դուն ինքդ հարցաքննելով զինք՝ պիտի կարենաս գիտնալ այն բոլոր բաները, որոնց համար մենք կ'ամբաստանենք զայն»: 9 Յրեաներն ալ միաձայնեցան, հաւաստելով թէ այդ բաները այդպէս իրեն՝ որ խօսի, Պօղոս պատասխանեց. «Գիտնալով որ շատ տարիներէ ի վեր դուն այս ազգին դատաւորն ես, աւելի սիրայօժարութեամբ կը շատագովեմ զիս. 11 որովհետեւ կրնան գիտնալ թէ ես տասներկու օրէն աւելի չէ որ բարձրացայ Երուսաղէմ՝ երկրպագելու: 12 Չիս երբեք չգտան՝ ոեւէ մէկուն հետ վիճաբանելու կամ բազմութիւն մէկտեղելու ատեն, ոչ տաճարին, ոչ ժողովարաններուն, 13 ոչ քաղաքին մէջ. ոչ ալ կրնան ապացուցանել այն բաները, որոնց համար հիմա կ'ամբաստանեն զիս: 14 Բայց սա՛ կը դաւանիմ քու առջեւդ՝, թէ կը պաշտեմ իմ հայրերու Աստուծոյ այն ճամբային համաձայն՝ որ իրենք կը կոչեն հերձուած, հաւատալով Օրէնքին ու Մարգարէներուն մէջ գրուած բոլոր բաներուն: 15 Յոյս ունիմ Աստուծոյ վրայ, ինչպէս ասոնք ալ ակնկալութիւն ունին, թէ մեռելներուն յարութիւն պիտի ըլլայ, թէ՛ արդարներուն եւ թէ անարդարներուն: 16 Ուստի այս բանին համար ես ճիգ կը թափեմ, որ ամէն ատեն ունենամ անսայթաք խղճմտանք մը՝ Աստուծոյ ու մարդոց առջեւ: 17 Ուրեմն ես՝ շատ տարիներ ետք՝ եկայ ողորմութիւններ բերելու իմ ազգիս, նաեւ ընծաներ: 18 Այսպէս՝ քանի մը ասիացի Յրեաներ գտան զիս տաճարին մէջ՝ մաքրագործուած, առանց բազմութեան կամ աղմուկի. 19 պէտք էր որ անոնք զային առջեւդ եւ ամբաստանէին, եթէ ունէին

ինծի դեմ ըսելիք բան մը: 20 Կամ թե ասոնք՝ իրենք թող ըսեն, ինչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս՝ երբ կայնած էի ատեանին առջեւ: 21 Թերեւս միայն սա՛ մէկ աղաղակս, որ բարձրացուցի երբ իրենց մէջ կայնած էի. «Մեռելներու յարութեան համար ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ»: 22 Փելիքս յետաձգեց անոնց հարցը, որովհետեւ ճշգրիտ տեղեկութիւն ունէր այդ ճամբային մասին, եւ ըսաւ. «Երբ Լիւսիաս հազարապետը հոս իջնէ, պիտի քննեմ ձեր գործը»: 23 Ու հրամայեց հարիւրապետին որ պահէ զայն, բայց անդորրութիւն տայ եւ իրեններէն ո՛ր մէկը արգիլէ՝ սպասաւորելու անոր կամ երթալու անոր բով: 24 Քանի մը օր ետք, Փելիքս եկաւ իր Դրուսիդա կնոջ հետ՝ որ Զրեայ էր, կանչեց Պօղոսը, եւ լսեց անկէ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքի մասին: 25 Երբ ան կը խօսէր արդարութեան, ժուժկալութեան ու զայիք դատաստանին մասին, Փելիքս՝ ահաբեկած՝ պատասխանեց. «Գնա՛ հիմա, ու երբ ատեն ունենամ՝ կը կանչեմ քեզ»: 26 Նաեւ յոյս ունէր որ Պօղոս իրեն դրամ տայ. ուստի յաճախ կը կանչէր զայն եւ կը խօսակցէր անոր հետ: 27 Բայց երբ երկու տարի անցաւ, Փելիքսի յաջորդեց Պորկիոս Փետոսու. Փելիքս ալ՝ ուզելով շնորհք ընել Զրեաներուն՝ կապուած ձգեց Պօղոսը:

25 Երբ Փետոսու հասաւ իր իշխանութեան գաւառը, երեք օր ետք բարձրացաւ Կեսարիայէն Երուսաղէմ: 2 Քահանայապետն ու Զրեաներուն գլխաւորներն ալ յայտնեցին անոր իրենց ամբաստանութիւնը՝ Պօղոսի դէմ, 3 եւ աղաչեցին իրեն ու շնորհք խնդրեցին անոր դէմ՝ որ Երուսաղէմ կանչէ զայն. մինչ իրենք դարան կը պատրաստէին՝ ճամբան սպաննելու համար զայն: 4 Սակայն Փետոսու պատասխանեց թէ Պօղոս պահուելու էր Կեսարիա, եւ թէ ինք շուտով պիտի մեկնէր հոն: 5 Ուստի ըսաւ. «Ձեզմէ անոնք որ կարող են՝ թող իջնեն ինծի հետ, ու եթէ յանցանք մը կայ այդ մարդուն վրայ՝ թող ամբաստանեն զինք»: 6 Հոն ութ կամ տասը օրէ աւելի չկեցաւ,՝ յետոյ իջաւ Կեսարիա. հետեւեալ օրը դատարանը բազմեցաւ

եւ հրամայեց որ բերեն Պօղոսը: 7 Երբ ան եկաւ, Երուսաղէմէն իջնող Զրեաները անոր շուրջը կայնեցան ու Պօղոսի վրայ բարդեցին բազմաթիւ եւ ծանր ամբաստանութիւններ, որ չէին կրնար ապացուցանել: 8 Արդարեւ Պօղոս կը ջատագովէր ինքզինք՝ ըսելով. «Ես ո՛չ Զրեաներու Օրէնքին, ո՛չ տաճարին, ո՛չ ալ կայսրին դէմ մեղանչած եմ»: 9 Բայց Փետոսու, ուզելով Զրեաներուն շնորհք ընել, պատասխանեց Պօղոսի. «Կ'ուզէ՞ս բարձրանալ Երուսաղէմ ու հոն դատուիլ իմ առջեւ»՝ այդ բաներուն համար»: 10 Պօղոս ալ ըսաւ. «Կայսրին դատարանը կայնած եմ, ուր պետք է դատուիմ: Զրեաները անիրաւած չեմ, ինչպէս դուն ալ լաւ գիտես: 11 Արդարեւ եթէ անիրաւած եմ կամ ըրած եմ մահուան արժանի բան մը, չեմ մերժեր մեռնիլ: Բայց եթէ իմ վրաս ո՛չ մէկը կայ այն բաներէն՝ որոնց համար ասոնք կ'ամբաստանեն զիս, ո՛չ մէկը կրնայ յանձնել զիս ատոնց: Կայսրին կը բողոքեմ»: 12 Այն ատեն Փետոսու՝ խօսակցելէ ետք խորհրդականներուն հետ՝ պատասխանեց. «Կայսրին բողոքեցիր. կայսրին պիտի երթաս»: 13 Քանի մը օր անցնելէ ետք, Ազրիպպաս թագաւորը եւ Բերինիլէ եկան Կեսարիա՝ բարեւելու Փետոսու: 14 Երբ շատ օրեր մնացին հոն, Փետոսու ներկայացուց թագաւորին Պօղոսի պարագան՝ ըսելով. «Հոս մարդ մը կայ՝ որ Փելիքս բանտարկուած ձգած է: 15 Երբ Երուսաղէմ զացի, քահանայապետներն ու Զրեաներուն երէցները յայտնեցին ինծի իրենց ամբաստանութիւնը, դատապարտութեան վճիռ խնդրելով անոր դէմ: 16 Անոնց պատասխանեցի թէ Հռոմայեցիներուն սովորութիւնը չէ մահուան մատնել մարդ մը, մինչեւ որ ամբաստանեալը իր դիմաց չունենայ ամբաստանողները, եւ պատեհութիւն չտրուի իրեն՝ ջատագովելու ինքզինք այդ յանցանքին դէմ: 17 Ուստի երբ անոնք համախմբուեցան հոս, առանց որեւէ յետաձգումի՝ հետեւեալ օրը դատարանը բազմելով հրամայեցի որ բերեն մարդը: 18 Անոր ամբաստանողներն ալ ներկայանալով՝ իմ ենթադրած ամբաստանութիւններէս ո՛չ մէկը յառաջ

բերին. 19 Յապա անոր հետ ունէին քանի մը հարցեր՝ իրենց կրօնին վերաբերեալ, ու Յիսուս անունով մեռածի մը մասին, որուն համար Պօղոս կը հաւաստէր թէ ողջ է: 20 Մինչ կը վարանէի այսպիսի հարցերու քննութեան համար, ըսի իրեն թէ կ'ուզէր երթալ Երուսաղէմ եւ հոն դատուիլ այս բաներուն համար: 21 Բայց երբ Պօղոս բողոքեց որ վերապահուի՝ Օգոստափառ կայսրին դիմաց ելլելու, հրամայեցի որ պահեն զինք՝ մինչեւ որ դրկեմ կայսրին»: 22 Ազրիպպաս ըսաւ Փեստոսի. «Ես ալ կ'ուզէի մտիկ ընել այդ մարդուն»: Ան ալ ըսաւ. «Վաղը մտիկ կ'ընես»: 23 Յետեւեալ օրը, երբ Ազրիպպաս ու Բերինիկե եկան մեծ հանդէտով եւ մտան ունկնդրութեան տեղը՝ հազարապետներուն ու քաղաքին պատուաւոր մարդոց հետ, Փեստոս հրամայեց որ Պօղոսը բերուի: 24 Փեստոս ըսաւ. «Ազրիպպան թագաւոր, եւ դո՛ւք ալ՝ բոլոր մարդիկ՝ որ մեզի հետ ներկայ էք, կը տեսնէք ասիկա՝ որուն մասին Յրեաներուն ամբողջ բազմութիւնը գանգատեցաւ ինծի Երուսաղէմի մէջ եւ հոս ալ, ու կը գոռային թէ “ալ պետք չէ որ ան ապրի”»: 25 Բայց ես ըմբռնեցի թէ ան մահուան արժանի ոչինչ ըրած է. եւ քանի որ ինք բողոքեց Օգոստափառ կայսր ին, որոշեցի որ դրկեմ զայն: 26 Անոր մասին ստոյգ բան մը չունիմ գրելու իմ տիրոջս. ուստի ներկայացուցի զայն ձեզի, եւ մանաւանդ քեզի, Ազրիպպան թագաւոր, որպէսզի ունենամ գրելիք բան մը՝ հարցաքննելէ ետք. 27 որովհետեւ ինծի անտրամաբանական կը թուի դրկել բանտարկեալ մը՝ առանց նաեւ մատնանշելու անոր վրայ բարդուած յանցանքները»:

26 Այն ատեն Ազրիպպաս ըսաւ Պօղոսի. «Արտօնուած է քեզի՝ խօսիլ դուն քեզի համար»: Պօղոս ալ՝ երկարելով ձեռքը՝ ջատագովեց ինքզինք. 2 «Ազրիպպան թագաւոր, ես երանելի կը համարեմ զիս, որ այսօր քու առջեւդ պիտի ջատագովեմ զիս՝ Յրեաներուն ինծի դէմ ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար. 3 մանաւանդ որ դուն լաւ գիտես

Յրեաներուն բոլոր սովորութիւններն ու հարցերը: Ուստի կ'աղերսեմ որ համբերատարութեամբ մտիկ ընես ինծի: 4 Բոլոր Յրեաները տեղեակ են իմ կենցաղիս՝ պատանութենէս ի վեր, սկիզբէն Երուսաղէմ՝ իմ ազգիս մէջ ըլլալուս համար. 5 անոնք սկիզբէն ի վեր կը ճանչնան զիս, (եթէ ուզեն վկայել,) գիտնալով թէ ապրած եմ մեր կրօնին ամենէն խիստ աղանդին համաձայն՝ իբր Փարիսեցի: 6 Ես հիմա դատարան ներկայացած եմ ու կը դատուիմ՝ Աստուծո՛ւմ մեր հայրերուն եղած խոստումի յոյսին համար, 7 որուն կը յուսան հասնիլ մեր տասներկու տոհմերը՝ ջերմեռանդութեամբ պաշտելով Աստուած զիշեր ու ցերեկ: Ես կ'ամբաստանուիմ Յրեաներէն այս յոյսին համար, Ազրիպպան թագաւոր: 8 Ինչո՞ւ անհաւատալի կը թուի ձեզի՝ թէ Աստուած կը յարուցանէ մեռելները: 9 Ես ինքս ալ կը կարծեի թէ շատ բաներ պետք էր ընել Յիսուս Նազովրեցիի անունին դէմ. 10 եւ ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ, ու քահանայապետներէն իրաւատութիւն ստացած՝ բանտարկեցի սուրբերէն շատերը, եւ հաւանութիւն տուի անոնց մեռցուած ատենը: 11 Բոլոր ժողովարաններուն մէջ յաճախ պատժելով զանոնք՝ կը հարկադրէի որ հայիոյեն, եւ սաստիկ խելագարած անոնց դէմ՝ կը հալածեի զանոնք մինչեւ անգամ օտար քաղաքներու մէջ»: 12 «Այսպէս, երբ Դամասկոս ալ կ'երթայի՝ քահանայապետներուն իրաւատութեամբ ու հրահանգով, 13 կէսօրին, ո՞վ թագաւոր, ճամբան տեսայ արեւէն աւելի պայծառ լոյս մը՝ որ երկինքէն փայլեցաւ իմ շուրջս, նաեւ ինծի հետ զացողներուն շուրջը: 14 Երբ մենք բոլորս գետին ինկանք, լսեցի ձայն մը՝ որ կ'ըսէր ինծի եբրայական բարբառով. “Մաւրո՛ւ, Մաւրո՛ւ, ինչո՞ւ կը հալածես զիս. տաժանելի է քեզի՝ աբացել խթանի դէմ”: 15 Ես ալ ըսի. “Դուն ո՞վ ես, Տէր”: Եւ ան ըսաւ. “Ես Յիսուսն եմ, որ դուն կը հալածես: 16 Բայց կանգնէ ու կեցի՞ր ոտքերուդ վրայ. որովհետեւ երեւցայ քեզի՝ որպէսզի կարգեմ քեզ սպասաւոր եւ վկայ թէ այն բաներուն՝ որ տեսար, թէ՛ ալ այն բաներուն՝ որոնցմով

պիտի երեւնամ քեզի: 17 Պիտի ազատեմ քեզ այդ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, որոնց հիմա կը դրկեմ քեզ՝ 18 անոնց աչքերը բանալու, խաւարեն՝ լոյսի, եւ Սատանայի իշխանութենէն՝ Աստուծոյ դարձնելու, որպէսզի անոնք ստանան մեղքերու ներում, նաեւ ժառանգութիւն անոնց հետ՝ որ սրբացած են հաւատալով ինծի՞»:

19 «Ուստի, Ագրիպպայն թագաւոր, ես անհնազանդ չեղայ այդ երկնային տեսիլքին: 20 Յապա՛ նախ Դամասկոս եղողներուն, յետոյ Երուսաղէմ, ամբողջ Յրեաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն, դառնան Աստուծոյ, եւ ապաշխարութեան արժանավայել գործեր կատարեն: 21 Այս պատճառով Յրեաները բռնեցին զիս տաճարին մէջ, ու կը ձգտէին սպաննել: 22 Սակայն Աստուծոմէ հասած օգնութեամբ՝ մինչեւ այսօր ողջ մնացի, պզտիկին թէ մեծին վկայելով, ոչինչ ըսելով այն բաներէն դուրս՝ որ մարգարէները եւ Մովսէս խօսեցան թէ պիտի ըլլային. 23 թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր, ինք պիտի ըլլար առաջինը՝ որ մեռելներէն յարութիւն պիտի առնէր, ու լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին եւ հեթանոսներուն»: 24 Մինչ ան այսպէս կը ջատագովէր ինքզինք, Փետտոս բարձրաձայն ըսաւ. «Կը ընտրիս, Պօղոս. շատ կարդացած ըլլալդ քեզ կը խելագարեցնէ»: 25 Պօղոս ալ ըսաւ. «Ես չեմ խելագարիր, պատուական Փետտոս, հասպա կ'ընես ճշմարտութեան ու խոհեմութեան խօսքեր. 26 քանի որ թագաւորը զիտէ այս բաները, եւ անոր առջեւ ալ համարձակութեամբ կը խօսիմ: Արդարեւ համոզուած եմ թէ ասոնցմէ ոչինչ թաքուն մնացած է իրմէ, որովհետեւ այս բանը անկիւնի մը մէջ եղած չէ: 27 Մարգարէներուն կը հաւատամ, Ագրիպպայն թագաւոր: Գիտեմ թէ կը հաւատաս»: 28 Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսի. «Քիչ մնաց որ համոզես զիս քրիստոնէայ ըլլալու»: 29 Պօղոս ալ ըսաւ. «Աստուծոմէ պիտի խնդրէի որ ոչ միայն դուն, այլ նաեւ բոլոր անոնք՝ որ այսօր կը լսեն զիս, բոլորովին ինծի պէս ըլլան, այս կապերէն զատ»: 30 Թագաւորը, կառավարիչը, Բերինիկէ,

եւ անոնք՝ որ բազմած էին իրենց հետ՝ կանգնեցան. 31 ու երբ առանձնացան՝ իրարու հետ խօսակցեցան եւ ըսին. «Այս մարդը մահուան կամ կապերու արժանի ոչինչ կ'ընէ»: 32 Ագրիպպաս ալ ըսաւ Փետտոսի. «Կարելի էր արձակել այս մարդը, եթէ բողոքած չըլլար կայսրին»:

27 Երբ որոշուեցաւ նաւարկել դէպի Իտալիա, Պօղոսը եւ ուրիշ քանի մը բանտարկեալներ յանձնեցին հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Յուլիոս էր, Սերաստեան գունդէն: 2 Մտնելով ադրամինտական նաւ մը՝ մեկնեցանք, եւ պիտի նաւարկէինք Ասիայի ծովեզերքէն. մեզի հետ էր նաեւ Արիստարքոս Մակեդոնացին՝ Թեսաղոնիկէէն: 3 Յետեւեալ օրը իջանք Սիդոն. Յուլիոս՝ մարդասիրութեամբ վարուելով Պօղոսի հետ՝ արտօնեց որ երթայ բարեկամներուն եւ վայելէ անոնց խնամքը: 4 Մեկնելով անկէ՝ նաւարկեցինք Կիպրոսի վարի կողմէն, քանի որ հովերը հակառակ էին: 5 Յետոյ՝ նաւարկելով Կիլիկիայի ու Պամփիլիայի ծովուն մէջէն՝ իջանք Լիկիայի Միւռա քաղաքը: 6 Յարիւրապետը գտաւ հոն աղէքսանդրիական նաւ մը՝ որ կ'երթար Իտալիա, ու մեզ մտցուց անոր մէջ: 7 Շատ օրեր դանդաղօրէն նաւարկելէ ետք՝ հազիւ հասանք Կնիդոսի դիմաց. քանի հովը չէր թոյլատրեր, Կրետէի վարի կողմէն՝ Սաղմոնայի դիմացէն նաւարկեցինք, 8 եւ դժուարութեամբ անկէ անցնելով՝ եկանք տեղ մը, որ կը կոչուէր Գեղեցիկ նաւահանգիստ. անոր մօտ էր Ղասեա քաղաքը: 9 Երբ բաւական ժամանակ անցաւ, ու նաւարկութիւնը արդէն վտանգաւոր էր՝ քանի որ ծովին ատենն ալ արդէն անցած էր, Պօղոս յորդորեց զանոնք՝ 10 ըսելով. «Մարդիկ, ես կը նշմարեմ թէ այս նաւարկութիւնը պիտի ըլլայ վնասով ու կորուստով, ոչ միայն բեռին եւ նաւուն՝ հասպա մեր անձերուն ալ»: 11 Բայց հարիւրապետը կ'անսար աւելի նաւավարին ու նաւատիրոջ՝ քան Պօղոսի խօսքերուն: 12 Եւ քանի որ այդ նաւահանգիստը անկարմար էր ձմերելու, շատեր կը թելադրէին մեկնիլ անկէ, որպէսզի ջանային հասնիլ Փիւնիկէ,

որ Կրետէի մէկ նաւահանգիստն է ու կը նայի դէպի հարաւ-արեւմուտք եւ հիւսիս-արեւմուտք, ու հոն ձմերեւ: 13 Երբ հարաւային հովը մեղմութեամբ փչեց, կարծելով թէ հասած են իրենց առաջադրութեան՝ թուլցուցին խարիսխը ու նաւարկեցին Կրետէի բովէն: 14 Բայց թէ առջեւի կողմէն ալ պիտի ձգեն քիչ ետք՝ անոր դէմ ելաւ մրրկայից հով մը, որ կը կոչուէր Եւրակիկոն: 15 Երբ նաւը յափշտակուեցաւ եւ չկրցաւ դիմադրել հովին, թողուցինք որ բշուի: 16 Սուրայով Կողոպ կոչուող փոքր կղզիի մը վարի կողմէն՝ հագիւ կրցանք բռնել մակոյկը: 17 Երբ վերցուցին զայն, օգնութեան միջոցներ գործածելով՝ տակէն կապեցին նաւը: Վախնալով որ իյնան յորձանուտը՝ իջեցուցին առագաստը, եւ սնդպէտ կը բշուէին: 18 Քանի սաստիկ մրրիկի մէջ էինք, յաջորդ օրը դուրս նետեցին բեռները: 19 Իսկ երրորդ օրը՝ մենք մեր ձեռքերով դուրս նետեցինք նաւուն գործիքները: 20 Երբ շատ օրեր՝ ոչ արեւ, ոչ ալ աստղեր երեւցան, ու սաստիկ մրրիկ կար մեզի դէմ, այլ փրկուելու ամէն յոյս կտրուեցաւ մեզմէ: 21 Քանի որ շատ օրերէ ի վեր անօթի էին, Պօղոս՝ կայնելով անոնց մէջ՝ ըսաւ. «Մարդիկ, պէտք էր որ մտիկ ընէիք ինծի ու չնաւարկէիք Կրետէէն, եւ չկրէիք այս վնասն ու կորուստը: 22 Իսկ հիմա կը յորդորեմ ձեզ որ ոգեւորուիք, քանի որ ձեզմէ ոչ մէկուն անձը պիտի կորսուի, բայց միայն նաւը: 23 Արդարեւ այս գիշեր բովս կայնեցաւ հրեշտակը այն Աստուծոյն, որուն կը պատկանիմ եւ որ կը պաշտեմ, 24 ու ըսաւ. «Մի վախնար, Պօղոս. դուն պէտք է որ կայսրին ներկայանաս. եւ ահա Աստուած շնորհեց քեզի բոլոր անոնք՝ որ կը նաւարկեն քեզի հետ»: 25 Ուստի, մարդիկ, ոգեւորուեցէք, որովհետեւ ես կը հաւատամ Աստուծոյ. պիտի ըլլայ այնպէս՝ ինչպէս ըսուեցաւ ինծի: 26 Սակայն պէտք է որ նաւը կղզիի մը առջեւ խրի՞»: 27 Երբ տասնչորրորդ գիշերն էր՝ որ կը տարուբերուէինք Ադրիական ծովուն մէջ, կէս գիշերին նաւաստիները ենթադրեցին թէ մօտեցած են ցամաքի խրի՞»: 28 Ձգելով խորաչափը՝ գտան քսան գրկաչափ. քիչ մը յառաջ երթալով՝ դարձեալ ձգեցին, ու գտան տասնինգ

գրկաչափ: 29 Վախնալով որ գուցէ զարնուինք խարակներու», ետեւի կողմէն առտու ըլլայ: 30 Իսկ նաւաստիները կը ջանային փախչիլ նաւէն, ու ծովը իջեցուցին մակոյկը՝ պատրուակելով կտրեցին մակոյկին չուանները, եւ թողուցին որ դուրս իյնայ: 31 Մինչ առտուն կը մօտենար, Պօղոս կ'աղաչէր բոլորին որ կերակուր ուտեն՝ ըսելով. «Այսօր տասնչորս օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի մնացած էք, ու ոչինչ կերած էք: 32 Այն ատեն զինուորները կտրեցին մակոյկին չուանները, եւ թողուցին որ դուրս իյնայ: 33 Մինչ առտուն կը մօտենար, Պօղոս կ'աղաչէր բոլորին որ կերակուր ուտեն՝ ըսելով. «Այսօր տասնչորս օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի մնացած էք, ու ոչինչ կերած էք: 34 Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի՞ որ կերակուր ուտէք, որովհետեւ սափկա՞յ ալ ձեր փրկութեան համար է. քանի որ ձեզմէ ոչ մէկուն գլուխէն մազ մը պիտի իյնայ»: 35 Այսպէս խօսելէ ետք՝ հաց առաւ, բոլորին առջեւ շնորհակալ եղաւ Աստուծմէ, ու կտրելով սկսաւ ուտել: 36 Բոլորն ալ ոգեւորուեցան, եւ իրենք ալ կերակուր կերան: 37 Նաւուն մէջ՝ բոլորս երկու հարիւր եօթանասունվեց անձ էինք: 38 Երբ կշտացան կերակուրով, թեթեւցուցին նաւը՝ ծովը թափելով ցորենը: 39 Երբ առտու եղաւ՝ չէին ճանչնար ցամաքը. բայց նշմարելով ծոց մը՝ որ ծովեզերք ունէր, ծրագրեցին նաւը խրել անոր մէջ՝ եթէ կարելի ըլլար: 40 Ուստի ծովը թողուցին խարիսխները՝ կտրելով պարանները, թուլցուցին դէկերուն պարանները, եւ հովին բանալով առագաստը՝ ուղղուեցան դէպի այդ ծովեզերքը: 41 Չարնուելով աւազակոյտի մը», խրեցին նաւը. առջեւի կողմը մխրճուելով՝ մնաց անշարժ, իսկ ետեւի կողմը կը բակուէր այիքներուն սաստկութենէն: 42 Չինուորներն ալ ծրագրեցին սպաննել բանտարկեալները, որպէսզի անոնցմէ ոչ մէկը լողալով փախչի: 43 Բայց հարիւրապետը, որ կը փափաքէր փրկել Պօղոսը, արգելք եղաւ անոնց ծրագրին: Յրամայեց որ լողալ գիտցողները նախ ծով նետուին ու ցամաք ելլեն. 44 իսկ միւսները հետեւին՝ ոմանք տախտակներով, եւ ոմանք՝

նաևուն ուրիշ բաներով: Այսպես՝ բոլորը ազատելով ցամաք հասան:

28 Երբ փրկուեցան, գիտցան թե այդ կղզիին անունը Մելիտե էր: Բնիկ ժողովուրդը արտասովոր մարդասիրություն ցոյց տուաւ մեզի. 2 որովհետեւ կրակ վառեցին եւ մեզ բոլորս ալ ընդունեցին՝ եկած անձրեւին ու ցուրտին պատճառով: 3 Երբ Պօղոս առատ խաչու ժողվեց եւ դրաւ կրակին վրայ, ջերմութենէն իժ մը ելաւ ու կառչեցաւ անոր ձեռքին: 4 Երբ բնիկները տեսան այդ անասունը՝ կախուած անոր ձեռքէն, ըսին իրարու. «Անշուշտ ասիկա մարդասպան մըն է. թելաւտ փրկուեցաւ ծովէն, արդարութիւնը չթոյլատրեց որ ան ապրի»: 5 Իսկ ինք թօթուեց անասունը կրակին մէջ, եւ ոչ մէկ վնաս կրեց: 6 Անոնք ալ կը սպասէին որ ան ուռի, կամ յանկարծ մեռած իյնայ. բայց երբ շատ սպասեցին ու տեսան թէ ոչ մէկ անտեղի բան եղաւ անոր, իրենց կարծիքը փոխելով ըսին թէ «աստուած մըն է»: 7 Այդ տեղին շրջակայքը կը գտնուէին ազարակները կղզիին գլխաւոր մարդուն, որուն անունը Պոպղիոս էր: Ան ընդունեց մեզ, եւ բարեարտութեամբ հիւրընկալեց մեզ երեք օր: 8 Պոպղիոսի հայրը կը պառկէր՝ տենդով ու թանջքով հիւանդացած: Պօղոս մտաւ անոր քով, եւ աղօթելով՝ ձեռքերը դրաւ անոր վրայ ու բժշկեց զայն: 9 Երբ ասիկա պատահեցաւ, ուրիշ հիւանդներ ալ՝ որ այդ կղզիին մէջ կը գտնուէին՝ եկան եւ բուժուեցան: 10 Ասոնք ալ մեծապէս պատուեցին մեզ, ու երբ կը մեկնէինք՝ հայթայթեցին մեզի պէտք եղած բաները: 11 Երեք ամիս ետք՝ մեկնեցանք աղէքսանդրիական նաւով մը, որ ձմեռած էր այդ կղզին եւ ունէր Դիոսկուրացիներուն զինանշանը: 12 Սիրակուսա իջնելով՝ երեք օր մնացինք հոն. 13 անկէ ալ շրջագայելով՝ հասանք Հռեգիոն: Մէկ օր ետք, երբ հարաւային հովը փչեց, երկրորդ օրը հասանք Պատեռոդոս: 14 Հոն գտանք եղբայրներ, որոնք աղաչեցին որ եօթը օր մնանք իրենց քով. եւ այսպէս զացինք Հռոմ: 15 Երբ եղբայրները լսեցին մեր մասին, անկէ եկան մինչեւ

Ապփիոսի Հրապարակը ու Երեք Պանդոկները՝ դիմաւորելու մեզ: Պօղոս ալ տեսնելով զանոնք՝ շնորհակալ եղաւ Աստուծոմէ եւ բաջալերուեցաւ: 16 Երբ մտանք Հռոմ, հարիւրապետը յանձնեց բանտարկեալները զօրագլուխին. իսկ Պօղոսի արտօնուեցաւ որ առանձին բնակի՝ զինք պահող զինուորի մը հետ: 17 Երեք օր ետք ան հրաւիրեց Հրեաներուն գլխաւորները, ու երբ համախմբուեցան՝ ըսաւ անոնց. «Մարդիկ եղբայրներ, թելաւտ ես ժողովուրդին կամ հայրենական սովորութիւններուն դէմ ոչինչ ըրեր էի, Երուսաղէմի մէջ Հռոմայեցիներուն ձեռքը մատնուեցայ իբր բանտարկեալ: 18 Երբ անոնք հարցաքննեցին զիս՝ ուզեցին արծակել, որովհետեւ իմ վրաս մահուան արժանի ոչ մէկ պատճառ կար: 19 Բայց երբ Հրեաները հակաճառեցին, հարկադրուեցայ բողոքել կայսրին, սակայն առանց որեւէ ամբաստանութիւն ունենալու ազգիս դէմ: 20 Ուրեմն ասոր համար կանչեցի ձեզ՝ որպէսզի տեսնեմ ձեզ եւ խօսիմ ձեզի. որովհետեւ Իսրայելի յոյսին համար կը կրեմ այս շղթան»: 21 Անոնք ալ ըսին իրեն. «Մենք քու մասիդ Հրեաստանէն ոչ գրութիւն ընդունեցինք, ոչ ալ եղբայրներէն մէկը հոս զալով՝ չարութիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ քու մասիդ: 22 Բայց արժանավայել է լսել քեզմէ թէ դուն ինչ կը մտածես. որովհետեւ մենք տեղեկացած ենք այդ աղանդին մասին՝ թէ ամենուրեք ատոր դէմ կը խօսին»: 23 Երբ որոշեցին օր մը անոր հետ, շատեր զացին անոր քով՝ իր հիւրանոցը: Անոնց կը բացատրէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը եւ կը վկայէր անոր մասին. առտուընէ մինչեւ իրիկուն կը համոզէր զանոնք՝ փաստարկելով Յիսուսի մասին թէ Մովսէսի Օրէնքէն, թէ ալ Մարգարէներէն: 24 Ոմանք անսացին ըսածներուն, ոմանք ալ չհաւատացին: 25 Իրարու հետ չհամաձայնած՝ բաժնուեցան, երբ Պօղոս խօսք մըն ալ ըսաւ. «Սուրբ Հոգին ճիշդ խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Եսայի մարգարէին միջոցով, 26 ըսելով. «Գնա՛ այս ժողովուրդին եւ ըսէ՛. «Շատ պիտի լսէք՝ բայց պիտի չհասկնաք, շատ պիտի

տեսնէ՞ք՝ բայց պիտի չըմբռնէք: 27 Որովհետեւ այս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ իրենց ականջներով ծանր լսեցին եւ իրենց աչքերը գոցեցին, որպէսզի իրենց աչքերով չտեսնեն, ականջներով չլսեն, սիրտով չհասկնան եւ դարձի չզան, ու ես չբժշկեմ զանոնք»»: 28 Ուրեմն գիտցէ՞ք թէ Աստուծոյ փրկութիւնը դրկուեցաւ հեթանոսներուն, եւ անոնք մտիկ պիտի ընեն»: 29 Ու երբ ըսաւ ասիկա, Յրեաները մեկնեցան՝ սաստիկ վիճաբանելով իրարու հետ: 30 Պօղոս լման երկու տարի բնակեցաւ իր վարձած տունը, 31 ու կ'ընդունէր բոլոր իրեն եկողները՝ քարոզելով Աստուծոյ թագաւորութիւնը եւ սորվեցնելով Տէր Յիսուս Քրիստոսի մասին՝ ամբողջ համարձակութեամբ, առանց արգելի:

ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

1 Պօղոս, ծառայ Յիսուս Բրիստոսի, կանչուած՝ առաքեալ ըլլալու, նշանակուած՝ քարոզելու Աստուծոյ աւետարանը, **2** (որ նախապէս խոստացած էր իր մարգարէներուն միջոցով՝ Սուրբ գիրքերուն մէջ,) **3** որ իր Որդիին՝ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Բրիստոսի մասին է - ան մարմինի համեմատ՝ եղաւ Դաւիթի զարմէն, **4** ու սրբութեան Հոգիին համեմատ՝ զօրութեամբ սահմանուեցաւ իբր Աստուծոյ Որդի՝ մեռելներէն յարութիւն առնելով -, **5** որուն միջոցով շնորհք եւ առաքելութիւն ստացանք՝ որպէսզի բոլոր ազգերը առաջնորդենք իր անուկին հաւատքի հնազանդութեան **6** (անոնց մէջ դուք ալ կանչուած էք Յիսուս Բրիստոսէ). **7** ձեր բոլորին՝ որ Հռոմի մէջ էք, Աստուծոյ սիրելիներուդ ու սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ, շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Բրիստոսէ: **8** Նախ շնորհակալ եմ ձեր բոլորին համար իմ Աստուծմէ՝ Յիսուս Բրիստոսի միջոցով, որ ձեր հաւատքը կը պատմուի ամբողջ աշխարհի մէջ: **9** Քանի որ վկայ է ինծի Աստուած, որ ես կը պաշտեմ հոգիով՝ անոր Որդիին աւետարանը քարոզելով, **10** թէ ինչպէս անդադար կը յիշեմ ձեզ ամէն ատեն՝ աղօթքներուս մէջ, աղերսելով որ վերջապէս անգամ մը յաջողիմ զալ ձեզի Աստուծոյ կամբով: **11** Որովհետեւ կը տեսչամ տեսնել ձեզ՝ որ փոխանցեմ ձեզի հոգեւոր շնորհ մը, որպէսզի ամրանաք. **12** այսինքն ես ալ մխիթարուիմ ձեզի հետ՝ ձեր եւ իմ փոխադարձ հաւատքին միջոցով: **13** Սակայն չեմ ուզեր որ անգիտանաք, եղբայրներ, որ յաճախ առաջադրեցի զալ ձեզի, (եւ մինչեւ հիմա արգիլուեցայ,) որպէսզի ձեր մէջ ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս միւս հեթանոսներուն մէջ: **14** Ես պարտական եմ թէ Յոյներուն եւ թէ օտարներուն, թէ՛ իմաստուններուն եւ թէ անմիտներուն: **15** Ուստի, ինչ կը վերաբերի ինծի, յօժար եմ աւետարանելու նաեւ ձեզի՝ որ Հռոմի մէջ էք: **16** Արդարեւ ես ամօթ չեմ սեպեր աւետարանը, քանի որ ան Աստուծոյ զօրութիւնն է՝ ամէն հաւատացեալի

փրկութեան համար, նախ Հրեային եւ ապա Յոյնին. **17** որովհետեւ անով Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ հաւատքով է՝ կը յայտնուի հաւատքի համար, ինչպէս գրուած է. «Արդարը պիտի ապրի հաւատքով»: **18** Արդարեւ Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոց ամբողջ ամբարշտութեան եւ անիրաւութեան վրայ, քանի անոնք անիրաւութեամբ զերի բռնած են ճշմարտութիւնը: **19** Որովհետեւ ինչ որ կարելի է գիտնալ Աստուծոյ մասին՝ բացայայտ է իրենց մէջ, քանի Աստուած բացայայտեց զայն անոնց: **20** Արդարեւ անոր անտեսանելի բաները, այսինքն՝ իր յաւերժական զօրութիւնը եւ աստուածութիւնը, կը տեսնուին աշխարհի արարչութենէն ի վեր ու կը հասկցուին անոր ստեղծածներով, որպէսզի անարդարանալի ըլլան: (aidios g126) **21** Թեպէտ իրենք կը ճանչնային Աստուած, Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին կամ շնորհակալ չեղան. հապա ունայնացան իրենց մտածումներուն մէջ, եւ իրենց սիրտը անխելութեամբ՝ խաւարեցաւ: **22** Հաւաստելով թէ իրենք իմաստուն են՝ յիմարացան, **23** ու փոխեցին անեղծ Աստուծոյ փառքը՝ նմանցնելով եղծանելի մարդու, թռչուններու, չորքոտանիներու եւ սողուններու պատկերին: **24** Հետեւաբար Աստուած ալ մատնեց զանոնք անմաքրութեան՝ իրենց սիրտի ցանկութիւններուն համաձայն, որպէսզի իրենց մարմինները անպատուեն իրենք իրենց մէջ. **25** քանի որ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը փոխեցին սուտի հետ, եւ ակնածեցան արարածէն ու պաշտեցին զայն՝ քան Արարիչը, որ օրինեալ է յաւիտեան: Ամէն: (aiōn g165) **26** Այս պատճառով Աստուած մատնեց զանոնք անպատիւ կիրքերու. քանի որ իրենց Էգերն անգամ բնական յարաբերութիւնը փոխեցին բնութեան դէմ եղող յարաբերութեան: **27** Նմանապէս արուներն ալ թողուցած Էգին բնական յարաբերութիւնը՝ իրենց տափանքով վառեցան իրարու հետ. արուները արուներու հետ անվայելութիւն կը գործադրէին, եւ իրենց մոլորութեան արժանի հատուցումը

կը ստանային իրենց վրայ: 28 Քանի չզնահատեցին պահել Աստուած իրենց գիտակցութեան մէջ, Աստուած ալ մատնեց զանոնք խոտելի միտքի մը՝ ընելու անպատշաճ բաներ: 29 Լեցուած ամէն տեսակ անիրաւութեամբ, պոռնկութեամբ, չարութեամբ, ազահութեամբ եւ չարամտութեամբ, լի նախանձով, մարդասպանութեամբ, հակամարտութեամբ, նենգութեամբ ու չարասրտութեամբ, եւ ըլլալով բանսարկու, 30 բամբասող, Աստուած ատող, նախատող, ամբարտաւան, պոռոտախօս, չար բաներ հնարող, ծոողներու անհնազանդ, 31 անխելք, ուխտադրուծ, անգութ, անհաշտ եւ անողորմ, 32 անոնք՝ գիտալով հանդերձ Աստուծոյ դատավճիռը, թէ այսպիսի բաներ ընողները արժանի են մահուան, ոչ միայն կ'ընեն այդ բաները, այլ նաեւ բարեացակամ կ'ըլլան զանոնք ընողներուն հանդէպ:

2 Ուստի, ո՛վ մարդ, ո՛վ ալ ըլլաս, դուն որ կը դատես՝ չունիս արդարացում. քանի որ ինչ բանով որ կը դատես ուրիշը, անով կը դատապարտես դուն քեզ. որովհետեւ դուն որ կը դատես՝ կ'ընես նոյն բաները: 2 Բայց գիտենք թէ Աստուծոյ դատաստանը կը կիրարկուի ճշմարտութեամբ անոնց հանդէպ՝ որ կ'ընեն այսպիսի բաներ: 3 Ուստի, ո՛վ մարդ, դուն որ կը դատես այսպիսի բաներ ընողները, բայց կ'ընես նոյն բաները, կը կարծես թէ գերծ պիտի մնաս Աստուծոյ դատաստանէն: 4 Կամ թէ կ'արհամարհես անոր քաղցրութեան, հանդուրժողութեան ու համբերատարութեան ճոխութիւնը, անգիտանալով թէ Աստուծոյ քաղցրութիւնը կ'առաջնորդէ քեզ ապաշխարութեան: 5 Բայց դուն՝ խստութեամբդ եւ անզեղջ սիրտովդ՝ բարկութիւն կը կուտակես քու վրադ բարկութեան օրուան համար, երբ Աստուծոյ արդար դատաստանը յայտնուի: 6 Ան պիտի հատուցանէ իւրաքանչիւրին՝ իր գործերուն փոխարէնը.- 7 յաւիտենական կեանք անոնց՝ որ համբերութեամբ յարատեւելով բարի գործերու մէջ՝ կը փնտռեն

փառք, պատիւ եւ անմահութիւն. (aionios g166) 8 իսկ սրդողում ու բարկութիւն անոնց՝ որ հակառակող են, չեն անսար ճշմարտութեան բայց կ'անսան անիրաւութեան. 9 տառապանք եւ տագնապ ամէն մարդու անձին վրայ՝ որ չարիք կը գործէ, 10 նախ 3րեային, ապա՝ Յոյնին. իսկ փառք, պատիւ ու խաղաղութիւն ամէն մէկուն՝ որ բարիք կը գործէ, նախ 3րեային, ապա՝ Յոյնին. 11 որովհետեւ Աստուծոյ քով աչառութիւն չկայ: 12 Բոլոր անոնք որ մեղանչեցին առանց Օրէնքի՝ պիտի կորսուին առանց Օրէնքի, եւ անոնք որ մեղանչեցին Օրէնքի տակ՝ պիտի դատուին Օրէնքով, 13 (որովհետեւ Աստուծոյ առջեւ ոչ թէ Օրէնքը լսողները արդար են, հապա Օրէնքը գործադրողները պիտի արդարանան. 14 քանի որ հեթանոսները՝ որոնք Օրէնք չունին, երբ բնութեամբ կը գործադրեն Օրէնքին պարունակած բաները, Օրէնք չունենալով՝ բուն իրենք կ'ըլլան իրենց Օրէնքը. 15 անոնք ցոյց կու տան թէ Օրէնքին գործը իրենց սիրտին մէջ գրուած է, իրենց խղճմանքին միաժամանակ վկայութեամբ, ու իրենց մտածումներուն գիրար ամբաստանելով եւ կամ ջատագովելով,) 16 այն օրը՝ երբ Աստուած պիտի դատէ մարդոց գաղտնիքները Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, իմ քարոզած աւետարանիս համաձայն: 17 Ահա՛ դուն 3րեայ կը կոչուիս, կոթնած ես Օրէնքին, եւ կը պարծենաս Աստուծով. 18 գիտես անոր կամքը, կը գատորոշես տարբեր բաները՝ խրատուած ըլլալով Օրէնքէն, 19 ու համոզուած ես՝ թէ առաջնորդ ես կոյրերուն, յոյս՝ խաւարի մէջ եղողներուն, 20 կրթիչ՝ անմիտներուն եւ վարժապետ՝ երախաներուն, Օրէնքին մէջ ունենալով գիտութեան ու ճշմարտութեան արտայայտութիւնը: 21 Ուրեմն դուն՝ որ ընկերիդ կը սորվեցնես՝ դուն քեզի՛ չես սորվեցներ: Կը քարոզես չգողնայ, բայց դուն կը գողնաս: 22 Կ'ըսես՝ շնութիւն մի՛ ըներ, սակայն դուն շնութիւն կ'ընես: Կը զգուիս կուռքերէն, բայց դուն տաճար կը կողոպտես: 23 Օրէնքով կը պարծենաս, եւ դուն Օրէնքը բեկանելով՝ Աստուած կ'անպատուես: 24 Որովհետեւ

ծեր պատճառով Աստուծոյ անուկը կը հայհոյուղի հեթանոսներուն մէջ, ինչպէս գրուած է: 25 Արդարեւ թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ՝ եթէ կիրարկես Օրէնքը. իսկ եթէ յանցաւոր ես Օրէնքին դէմ, քու թլփատութիւնդ կ'ըլլայ անթլփատութիւն: 26 Ուրեմն եթէ անթլփատը պահէ Օրէնքին արդարութիւնը, միթէ թլփատութիւն պիտի չսեպուի անոր անթլփատութիւնը, 27 եւ բնիկ անթլփատը՝ Օրէնքը գործադրելով՝ պիտի չդատապարտուի քեզ, որ գիրով ու թլփատութեամբ զանց կ'ընես Օրէնքը: 28 Որովհետեւ Հրեայ չէ ան՝ որ երեւոյթով է, եւ թլփատութիւն չէ այն՝ որ երեւոյթով է, մարմինով: 29 Հապա Հրեայ է ան՝ որ ծածուկ է, ու իսկական թլփատութիւնը՝ սիրտիւն է, հոգիով եւ ոչ թէ գիրով. ու անոր գովեստը ոչ թէ մարդոցմէ է, հապա՝ Աստուծմէ:

3 Ուրեմն ինչ առաւելութիւն ունի Հրեան, կամ ինչ շահ կայ թլփատութենէն. 2 շատ՝ ամեն կերպով: Նախ այն՝ որ Աստուծոյ պատգամները վստահուեցան անոնց: 3 Ուրեմն ինչ. եթէ անոնցմէ ոմանք հաւատարիմ չեղան, միթէ անոնց անհաւատարմութիւնը ոչնչացուց Աստուծոյ հաւատարմութիւնը. ամենեւին: 4 Հապա Աստուած ճշմարտախօս պիտի ճանչցուի՞, եւ բոլոր մարդիկ՝ ստախօս. ինչպէս գրուած է. «Հետեւաբար դուն արդար պիտի ըլլաս խօսքերուդ մէջ, եւ յաղթես՝ երբ դատուիս»: 5 Ուրեմն եթէ մեր անիրաւութիւնը կ'ապացուցանէ Աստուծոյ արդարութիւնը, ինչ ըսենք. միթէ անիրան է Աստուած, որ բարկութիւն կը ցուցաբերէ 6 (մարդկօրէն կ'ըսես). ամենեւին: Այլապէս՝ Աստուած ինչպէս պիտի դատէ աշխարհը: 7 Որովհետեւ եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը կը ճոխանայ իմ ստութեամբս՝ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞ւ կը դատուիմ իբր մեղաւոր: 8 Եւ ինչո՞ւ պատշաճ չէ ըսել. «Չարիք գործենք՝ որ բարիք յառաջ գայ», ինչպէս ոմանք մեզի հայհոյելով կը զրպարտեն՝ թէ մենք այդպէս կ'ըսենք: Ատոնց դատապարտութիւնը արդարացի է: 9 Ուրեմն ալ ինչ ըսենք, գերազանց ենք հեթանոսներէն: Ո՛չ մէկ կերպով. որովհետեւ նախապէս մեղադրեցինք

Հրեաները եւ Յոյները, թէ բոլորը մեղքի տակ են, 10 ինչպէս գրուած է. «Ո՛չ մէկ արդար կայ, ոչ իսկ մէկ հատ: 11 Ո՛չ մէկը կայ որ հասկնայ, ոչ մէկը կայ որ փնտռէ Աստուած: 12 Բոլորը խտտորեցան, միասին անպետ դարձան. ոչ մէկ բարիք ընող կայ, ոչ իսկ մէկ հատ»: 13 «Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է, իրենց լեզուով նենգաւոր եղան»: «Իժերու թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակ»: 14 «Անոնց բերանը լեցուն է անէծքով ու դառնութեամբ»: 15 «Անոնց ոտքերը կ'աճապարեն արիւն թափելու. 16 կործանում եւ թշուառութիւն կայ անոնց ճամբաներուն մէջ: 17 Չճանչցան խաղաղութեան ճամբան»: 18 «Աստուծոյ վախը չկայ անոնց աչքերուն առջեւ»: 19 Բայց գիտենք թէ ինչ որ կ'ըսէ Օրէնքը, կ'ըսէ անոնց՝ որ Օրէնքին տակ են, որպէսզի ամեն բերան գոցուի եւ ամբողջ աշխարհը դատապարտուի Աստուծոյ առջեւ: 20 Ուստի ոչ մէկ մարմին պիտի արդարանայ անոր առջեւ Օրէնքին գործերով, քանի որ Օրէնքին միջոցով կ'ըլլայ մեղքի գիտակցութիւնը: 21 Բայց հիմա՝ առանց Օրէնքին՝ Աստուծոյ արդարութիւնը բացայայտ եղած է, վկայուած ըլլալով Օրէնքէն ու Մարգարէներէն. 22 այսինքն Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ Յիսուս Քրիստոսի վրայ եղած հաւատքով է բոլոր հաւատացողներուն համար, քանի որ խտրութիւն չկայ: 23 Արդարեւ բոլորը մեղանչեցին, եւ զրկուած են Աստուծոյ փառքէն. 24 բայց ձրի կ'արդարանան անոր շնորհքով, Քրիստոս Յիսուսով եղած ազատագրութեամբ: 25 Աստուած նախապէս սահմանեց զայն՝ քաւութիւն ըլլալու անոր արիւնին հաւատացողներուն, որպէսզի ցոյց տայ իր արդարութիւնը՝ ներելով նախապէս - Աստուծոյ հանդուրժողութեան ժամանակ - գործուած մեղքերը: 26 Այսինքն՝ իր արդարութիւնը այս ատեն ցոյց տալու համար, որպէսզի ինք արդար ըլլայ եւ արդարացնէ Յիսուսի հաւատացողը: 27 Ուրեմն ո՞ր մնաց պարծանքը. բացառուեցաւ: Ո՞ր Օրէնքէն, գործերո՞ւ Օրէնքէն: Ո՛չ, հապա հաւատքի Օրէնքէն. 28 որովհետեւ մենք կը

հետեւցնենք թէ մարդ կ'արդարանայ
հաւատքով՝ առանց Օրէնքին գործերուն:
29 Միթէ Աստուած միայն Հրեաներո՞ւնն
է ու հեթանոսներունը չԷ. այո՛, նաեւ
հեթանոսներունը: 30 Քանի որ մէկ
Աստուած կայ, որ թլփատութիւնը
կ'արդարացնէ հաւատքով, նաեւ
անթլփատութիւնը՝ նոյն հաւատքով:
31 Ուստի մենք կ'ոչնչացնենք Օրէնքը
հաւատքով: Ամենեւին. նոյնիսկ կը
հաստատենք Օրէնքը:

4 Ուրեմն ինչ պիտի ըսենք թէ գտաւ
Աբրահամ՝ մարմինի համեմատ մեր
նախահայրը. շորովիտել եթէ Աբրահամ
արդարացած ըլլար գործերով՝ պիտի
պարծենար անոնցմով, բայց ոչ Աստուծոյ
առջեւ: 3 Արդարեւ ինչ կ'ըսէ Գիրքը.
«Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյ, եւ
ատիկա արդարութիւն սեպուեցաւ
իրեն»: 4 Բայց ան որ կը գործէ, անոր
վարձատրութիւնը շնորհքէ եղած չի
սեպուիր, հապա՛ պարտքէ: 5 Իսկ
ան որ չի գործեր, բայց կը հաւատայ
անոր՝ որ կ'արդարացնէ ամբարիշտը,
իր հաւատքը արդարութիւն կը սեպուի
իրեն: 6 Ինչպէս Դաւիթ ալ կը խօսի
երանութեան մասին այն մարդուն, որուն
Աստուած արդարութիւն կը սեպէ՝ առանց
գործերու: 7 «Երանի՛ անոնց, - կ'ըսէ, -
որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, եւ
որոնց մեղքերը ծածկուեցան: 8 Երանի՛
այն մարդուն, որուն մեղք չի սեպեր
Տէրը»: 9 Ուրեմն այս երանութիւնը
միայն թլփատուածներո՞ւն համար է, թէ
անթլփատներուն համար ալ. քանի որ
կ'ըսենք թէ «հաւատքը արդարութիւն
սեպուեցաւ Աբրահամի»: 10 Ուրեմն
ինչպէս սեպուեցաւ. թլփատութեամն մեջ
եղած ատենը, թէ անթլփատութեան
մեջ: Ո՛չ թէ թլփատութեան մեջ,
հապա՛ անթլփատութեան: 11 Յետոյ
թլփատութեան նշանը ստացաւ՝
իբր կնիք անթլփատութեան ատենը
ունեցած հաւատքին արդարութեան,
որպէսզի ինք ըլլայ հայրը այն բոլոր
հաւատացողներուն՝ որոնք անթլփատ
են (անոնց ալ արդարութիւն սեպուելու
համար), 12 նաեւ հայրը թլփատութեան՝
անոնց համար, որոնք ոչ միայն

թլփատուած են, այլ նաեւ կ'ընթանան
մեր հօր Աբրահամի անթլփատութեան
ատեն ունեցած հաւատքին հետքերով: 13
Արդարեւ Աբրահամի եւ անոր զարմին՝
աշխարհը ժառանգելու համար տրուած
խոստումը ոչ թէ Օրէնքով եղաւ, հապա
հաւատքին արդարութեամբ: 14 Քանի
որ եթէ Օրէնքէն եղողները ժառանգորդ
ըլլային, հաւատքը պիտի փճանար, եւ
խոստումը ոչնչանար: 15 Որովիտել
Օրէնքը բարկութիւն կը գործադրէ. քանի
որ ուր Օրէնք չկայ, օրինազանցութիւն
ալ չկայ: 16 Ուստի ժառանգորդ ըլլալը
հաւատքէն է, որ շնորհքով եղած ըլլայ,
որպէսզի խոստումը մնայուն ըլլայ
ամբողջ զարմին. ոչ միայն անոր՝ որ
Օրէնքէն է, այլ նաեւ անոր՝ որ Աբրահամի
հաւատքէն է: Ան մեր բոլորին հայրն է 17
(ինչպէս գրուած է. «Քեզ շատ ազգերու
հայր ըրի») Աստուծոյ առջեւ՝ որուն
ինք հաւատաց, որ կեանք կու տայ
մեռելներուն ու չեղած բաները կը կոչէ
եղածներու պէս: 18 Չյուսացուած բանին՝
յոյսով հաւատաց, թէ ինք շատ ազգերու
հայր պիտի ըլլայ (ինչպէս ըսուեցաւ ալ
թէ «քու զարմո՞յ այսպէս պիտի ըլլայ»):
19 Եւ հաւատքի մեջ չտկարանալով՝
ուշադիր չեղաւ իր մարմինին, որ արդէն
մեռածի պէս էր, (որովիտել ինք
հարիւր տարեկանի չափ էր,) ոչ ալ
Սառայի արգանդին մեռած ըլլալուն:
20 Անհաւատութեամբ չտատամսեցաւ
Աստուծոյ խոստումին հանդէպ, հապա
հաւատքով զօրացած՝ փառք տուաւ
Աստուծոյ, 21 եւ լման համոզուեցաւ թէ
ինչ որ ան խոստացաւ՝ կարող է նաեւ
իրագործել: 22 Ուստի արդարութիւն
սեպուեցաւ իրեն: 23 Բայց գրուեցաւ ոչ
միայն անոր համար՝ թէ «սեպուեցաւ
իրեն», 24 այլ նաեւ մեզի համար, որոնց
պիտի սեպուի՝ քանի որ կը հաւատանք
անոր՝ որ մեռելներէն յարուցանեց
Յիսուսը՝ մեր Տէրը, 25 որ մատնուեցաւ
մեր յանցանքներուն համար ու յարութիւն
առաւ մեզ արդարացնելու համար:

5 Ուրեմն մենք՝ հաւատքով արդարացած
ըլլալով՝ խաղաղութիւն ունինք
Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս
Քրիստոսի միջոցով: 2 Անով նաեւ
արտօնութիւն ունեցանք հաւատքով

մօտենալու այս շնորհքին՝ որուն մէջ կեցած ենք, եւ կը պարծենանք Աստուծոյ փառքին յոյսով: 3 Ո՛չ միայն այսքան, հապա կը պարծենանք տառապանքներու մէջ ալ, որովհետեւ գիտենք թէ տառապանքը կ'իրագործէ համբերութիւն, 4 համբերութիւնը՝ փորձառութիւն, ու փորձառութիւնը՝ յոյս. 5 եւ յոյսը ամօթահար չ'ըներ, որովհետեւ Աստուծոյ սերը մեր սիրտերուն մէջ սփռուած է Սուրբ Յոգիին միջոցով՝ որ տրուեցաւ մեզի: 6 Արդարեւ մինչ մենք տակաւին տկար էինք, յարմար ժամանակին՝ Քրիստոս մեռաւ ամբարիշտներուն համար. 7 հազիւ թէ արդարի մը համար մեկը ուզէ մեռնիլ, (թերեւս բարի մարդու մը համար մեկը յօծարի մեռնիլ,) 8 մինչդեռ Աստուած մեզի հանդէպ ունեցած իր սերը ապացուցանեց այն իրողութեամբ, որ երբ տակաւին մեղաւոր էինք՝ 9 Քրիստոս մեռաւ մեզի համար. ուրեմն հիմա որ արդարացանք իր արիւնով, իրչափ աւելի բարկութենէն պիտի փրկուինք իրմով: 10 Որովհետեւ եթէ մեր թշնամի եղած ատենը հաշտուեցանք Աստուծոյ հետ իր Որդիին մահով, իրչափ աւելի մեր հաշտուած ատենը պիտի փրկուինք անոր կեանքով: 11 Եւ ո՛չ միայն ասիկա, այլ նաեւ կը պարծենանք Աստուծոմով՝ մեր Տերոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, որով հիմա ստացանք հաշտութիւնը: 12 Ուստի ինչպէս մէկ մարդով մեղքը աշխարհ մտաւ, ու մեղքով՝ մահը, եւ այնպէս՝ մահը փոխանցուեցաւ բոլոր մարդոց, քանի որ բոլորն ալ մեղանչեցին. 13 (որովհետեւ մինչեւ Օրէնքին տրուիլը՝ աշխարհի մէջ մեղք կար, բայց մեղք չ'եր վերագրուեր՝ երբ Օրէնք չկար: 14 Սակայն մահը թագաւորեց Ադամէն մինչեւ Մովսէս, նոյնիսկ Ադամի օրինազանցութեան նման չմեղանչողներուն վրայ. ինք նախատիպն էր անոր՝ որ յետոյ պիտի գար: 15 Բայց շնորհը յանցանքին պէս չ'է. որովհետեւ եթէ մէկին յանցանքով շատեր մեռան, սլ իրչափ աւելի շատերուն վրայ առատացաւ Աստուծոյ շնորհքը, եւ պարգեւը՝ որ շնորհուեցաւ մէկ մարդու՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով: 16 Եւ պարգեւը

այնպէս չ'է, ինչպէս մէկ մեղանչողին պատահածը, որովհետեւ դատաստանը մէկին մեղքով դատապարտութեան մատնեց, բայց շնորհը շատ յանցանքներէ արդարութեան առաջնորդեց: 17 Քանի որ եթէ մէկ մարդու յանցանքով՝ մահը թագաւորեց այդ մէկով, իրչափ աւելի անոնք՝ որ կը ստանան շնորհքի ու արդարութեան պարգեւին առատութիւնը, կեանքի մէջ պիտի թագաւորեն միակ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով:) 18 Ուրեմն, ինչպէս բոլոր մարդոց դատապարտութեան վճիռ տրուեցաւ մէկին յանցանքով, այնպէս ալ բոլոր մարդոց կեանք տուող արդարութիւն շնորհուեցաւ մէկին արդարութեամբ: 19 Որովհետեւ ինչպէս շատեր մեղաւոր եղան մէկ մարդու անհնազանդութեամբ, այնպէս շատեր արդար պիտի ըլլան մէկին հնազանդութեամբ: 20 Սակայն Օրէնքը ներս սարդեցաւ՝ որպէսզի յանցանքը աւելնայ. բայց հոն՝ ուր մեղքը աւելցաւ, շնորհքը չափազանց առատացաւ: 21 Որպէսզի՝ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մինչեւ մահ, այնպէս ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ՝ մինչեւ յաւիտենական կեանք, մեր Տերոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով: (aiōnios g166)

6 Ուրեմն ինչ պիտի ըսենք. արդեօք յարատեւէնք մեղքի մէջ՝ որպէսզի շնորհքը աւելնայ: 2 Ամենեւին: Մենք՝ որ մեռած ենք մեղքին հանդէպ, ինչպէս տակաւին ապրինք անոր մէջ: 3 Չէք գիտեր թէ մենք բոլորս՝ որ մկրտուեցանք Յիսուս Քրիստոսով, մկրտուեցանք անոր մահով: 4 Ուրեմն անոր հետ թաղուեցանք մկրտութեամբ՝ մահուան համար. որպէսզի ինչպէս Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առաւ՝ Յօրը փառքով, այնպէս ալ մենք ընթանանք նոր կեանքի մէջ: 5 Որովհետեւ եթէ մենք տնկակից եղանք անոր մահուան նմանութեամբ, նաեւ կցորդ պիտի ըլլանք անոր յարութեան նմանութեամբ: 6 Սա գիտնանք՝ թէ մեր հին մարդը խաչուեցաւ անոր հետ, որ մեղքի մարմինը ոչնչանայ, որպէսզի այլեւս մեղքին ստրուկը չըլլանք: 7 Որովհետեւ ան որ մեռած է

մեղքին, արդարացած է մեղքէն: 8 Ուրեմն եթէ մենք մեռանք Քրիստոսի հետ, կը հաւատանք թէ պիտի ապրինք ալ անոր հետ: 9 Քանի որ գիտենք թէ Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ այլեւս չի մեռնիր. ալ մահը չի տիրեր անոր վրայ: 10 Որովհետեւ երբ ան մեռաւ, մեղքի համար մեռաւ՝ մէկ անգամ ընդմիջտ, եւ հիմա որ կ'ապրի՝ Աստուծոյ համար կ'ապրի: 11 Նոյնպէս դուք ձեզ մեռած սեպեցէք մեղքին, բայց ողջ՝ Աստուծոյ, մեր Տէրոջ՝ Քրիստոս Յիսուսի միջոցով: 12 Ուրեմն ալ մեղքը թող չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ հնազանդիք անոր ցանկութիւններուն. 13 ու ձեր մարմինին անդամները մի՛ յանձնէք մեղքին՝ անիրաւութեան գործիք ըլլալու: Հապա դուք ձեզ ընծայեցէք Աստուծոյ՝ որպէս մեռելներէն վերապրողներ, եւ ձեր անդամները ընծայեցէք Աստուծոյ՝ իբր արդարութեան գործիքներ: 14 Արդարեւ մեղքը պիտի չիշխէ ձեր վրայ. որովհետեւ ոչ թէ Օրէնքի տակ էք, հապա՝ շնորհքի տակ: 15 Ուրեմն ինչ. մեղանչէնք, քանի որ Օրէնքի տակ չենք, հապա՝ շնորհքի տակ: Ամենեւին: 16 Չէք գիտեր թէ որոն՝ որ դուք ձեզ իբր ստրուկ յանձնէք՝ հնազանդելու համար, ստրուկ կ'ըլլաք անոր՝ որուն կը հնազանդիք, թէ մեղքին՝ որ կ'առաջնորդէ մահուան, եւ թէ հնազանդութեան՝ որ կ'առաջնորդէ արդարութեան: 17 Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյ, որ մեղքին ստրուկ ըլլալէ ետք՝ սրտանց հնազանդեցաք այն ուսուցումի տիպարին՝ որ աւանդուեցաւ ձեզի: 18 Ուստի դուք՝ ազատած ըլլալով մեղքէն՝ ստրուկ եղաք արդարութեան. 19 (մարդկային կերպով կը խօսիմ՝ ձեր մարմինին տկարութեան պատճառով.) քանի որ ինչպէս յանձնեցիք ձեր անդամները անօրէնութեան՝ ստրուկ ըլլալու անմաքրութեան եւ անօրէնութեան, այնպէս ալ հիմա ընծայեցէք ձեր անդամները սրբութեան՝ ստրուկ ըլլալու արդարութեան: 20 Որովհետեւ երբ դուք ստրուկ էիք մեղքին՝ ազատ էիք արդարութենէն: 21 Ուրեմն այն ատեն ինչ պտուղ ունէիք այն բաներէն՝ որոնց համար հիմա կ'ամչնաք. որովհետեւ անոնց վախճանը

մահ է: 22 Իսկ հիմա, մեղքէն ազատած եւ Աստուծոյ ստրուկ եղած ըլլալով, ձեր պտուղը ունիք՝ սրբութեամբ, ու վախճանը՝ յաւիտենական կեանքը: (aiōnios g166) 23 Որովհետեւ մեղքին վարձատրութիւնը մահ է, բայց Աստուծոյ շնորհը՝ յաւիտենական կեանք է, Յիսուս Քրիստոսի՝ մեր Տէրոջ միջոցով: (aiōnios g166)

7 Միթէ չէք գիտեր, եղբայրներ, (քանի որ ես Օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ,) թէ Օրէնքը կը տիրէ մարդուն վրայ՝ այնքան ատեն որ ան կ'ապրի: 2 Որովհետեւ ամուսին ունեցող կինը Օրէնքով կապուած է իր ամուսինին՝ քանի դեռ ան կ'ապրի. բայց եթէ ամուսինը մեռնի, արձակուած է ամուսինին Օրէնքէն: 3 Ուրեմն, քանի դեռ ամուսինը կ'ապրի, շնացող պիտի կոչուի՝ եթէ ուրիշ մարդու մը կին ըլլայ. բայց եթէ ամուսինը մեռնի՝ ազատ կ'ըլլայ այդ Օրէնքէն, այնպէս որ շնացող չ'ըլլար՝ եթէ ուրիշ մարդու մը կին ըլլայ: 4 Հետեւաբար դուք ալ, եղբայրներս, Օրէնքին մեռաք Քրիստոսի մարմինով, որպէսզի ըլլաք ուրիշի մը, անոր՝ որ մեռելներէն յարութիւն առաւ, որպէսզի պտուղ արտադրենք Աստուծոյ: 5 Քանի որ երբ մենք մարմինով էինք, մեղքերու կիրքերը՝ որոնք կը դրդուէին Օրէնքէն՝ կը ներգործէին մեր անդամներուն մէջ, որպէսզի պտուղ արտադրենք մահուան: 6 Իսկ հիմա արձակուեցանք Օրէնքէն. որովհետեւ մենք մեռանք անոր՝ որ գերի բռնած էր մեզ, որպէսզի ծառայենք նորոգուած հոգիով, եւ ոչ թէ հնամաշ գիրին համաձայն: 7 Ուրեմն ինչ ըսենք. Օրէնքը մեղք է: Ամենեւին: Նոյնիսկ ես պիտի չգիտնայի մեղքը, եթէ Օրէնքը չըլլար. նաեւ պիտի չգիտնայի ցանկութիւնը, եթէ Օրէնքը ըսած չըլլար. «Մի՛ ցանկար»: 8 Բայց մեղքը՝ առիթ առնելով պատուիրանէն՝ մեջս իրագործեց ամէն տեսակ ցանկութիւն, որովհետեւ մեղքը մեռած էր առանց Օրէնքին: 9 Արդարեւ ես ժամանակ մը ողջ էի՝ առանց Օրէնքին. բայց երբ պատուիրանը եկաւ՝ մեղքը վերապրեցաւ, 10 ու ես մեռայ. եւ այն պատուիրանը՝ որ կեանքի համար էր,

նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ: 11 Որովհետեւ մեղքը՝ պատուիրանէն առիթ առնելով՝ խաբէց զիս, եւ սպաննեց անով: 12 Յետեւարար Օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանը՝ սուրբ, արդար եւ բարի: 13 Ուրեմն ինչ որ բարի է՝ մահ պատճառեց ինծի: Ամենեւին: Հապա մեղքն էր որ մահ իրագործեց իմ մէջ՝ բարիին միջոցով, որպէսզի մեղքը գերազանցօրէն մեղաւոր երեւնայ՝ պատուիրանին միջոցով: 14 Արդարեւ գիտնեք թէ Օրէնքը հոգեւոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ ծախուած մեղքին հպատակութեան: 15 որովհետեւ ինչ որ կը գործադրեմ՝ չեմ ըմբռներ: Ոչ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ զայն կ'ընեմ, հապա ինչ որ կ'ատենմ՝ զայն կ'ընեմ: 16 Ուրեմն եթէ չուզածս կ'ընեմ, հաւանութիւն կու տամ Օրէնքին՝ թէ բարի է: 17 Իսկ հիմա՝ ոչ թէ ես կը գործադրեմ զայն, հապա մեղքը՝ որ կը բնակի իմ մէջ: 18 Զանի որ գիտեմ թէ իմ մէջս, այսինքն մարմինիս մէջ, ոչ մէկ բարի բան կը բնակի. որովհետեւ կամենալը թու է, բայց չեմ գտներ բարին գործադրելը: 19 Արդարեւ բարին որ կ'ուզեմ՝ չեմ ըներ, հապա չարը որ չեմ ուզեր՝ զայն կ'ընեմ: 20 Իսկ եթէ կ'ընեմ ինչ որ չեմ ուզեր, ալ ոչ թէ ես կը գործադրեմ զայն, հապա մեղքը՝ որ իմ մէջս կը բնակի: 21 Ուրեմն ես կը գտնեմ օրէնք մը, որ երբ կամենամ բարին ընելը, չարը թու կ'ըլլայ: 22 Որովհետեւ ներքին մարդուն համաձայն՝ կը հաւնիմ Աստուծոյ Օրէնքը. 23 բայց անդամներուս մէջ կը տեսնեմ ուրիշ օրէնք մը, որ կը մարտնչի միտքիս Օրէնքին դէմ եւ գերի կը դարձնէ զիս մեղքի օրէնքին՝ որ անդամներուս մէջ է: 24 Ինչ թշուառ մարդ եմ. ով պիտի ազատէ զիս այս մահկանացու մարմինէն: 25 Շնորհակալութիւն Աստուծոյ՝, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Արիստոսի միջոցով: Ուրեմն ես ինքս միտքով կը ծառայեմ Աստուծոյ Օրէնքին, իսկ մարմինով՝ մեղքի օրէնքին:

8 Ուրեմն հիմա դատապարտութիւն չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղողներուն, որոնք մարմինին համաձայն չեն ընթանար. 2 քանի որ կեանքի Յոգիին Օրէնքը՝ Քրիստոս Յիսուսով ազատեց զիս մեղքի եւ մահուան օրէնքէն: 3 Արդարեւ ինչ որ

Օրէնքը անկարող էր ըներ, որովհետեւ մարմինը տկարացուցած էր զայն, Աստուած իրագործեց, իր Որդին որկեց՝ մեղանշական մարմինի նմանութեամբ եւ մեղքին պատճառով, ու դատապարտեց մեղքը այդ մարմինին մէջ, 4 որպէսզի Օրէնքին արդարութիւնը գործադրուի մեր մէջ՝ որ չենք ընթանար մարմինին համաձայն, այլ՝ Յոգիին: 5 Արդարեւ մարմինին համաձայն ապրողները՝ կը մտածեն մարմինին բաները, իսկ Յոգիին համաձայն ապրողները՝ Յոգիին բաները. 6 նաեւ մարմնաւոր մտածոււմը մահ է, իսկ հոգեւոր մտածոււմը՝ կեանք ու խաղաղութիւն: 7 Արդարեւ մարմնաւոր մտածոււմը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է, քանի Աստուծոյ Օրէնքին չի հպատակիր. մանաւանդ չի կրնար այ, 8 որովհետեւ մարմինին համաձայն ապրողները չեն կրնար հաճեցնել Աստուած: 9 Բայց դուք չէք ապրիր մարմինին համաձայն, հապա՝ Յոգիին համաձայն, եթէ իսկապէս Աստուծոյ Յոգին բնակած է ձեր մէջ. իսկ եթէ մէկը Քրիստոսի Յոգին չունի, ինք անորը չէ: 10 Սակայն եթէ Քրիստոս ձեր մէջ է, մարմինը մեռած է մեղքին պատճառով, իսկ Յոգին կեանք կը պարգեւէ արդարութեան պատճառով: 11 Ու եթէ Յիսուսը մեռելներէն յարուցանողին Յոգին բնակած է ձեր մէջ, ուրեմն ան՝ որ մեռելներէն յարուցանեց Քրիստոսը, կեանք պիտի տայ նաեւ ձեր մահկանացու մարմիններուն՝ իր Յոգով, որ կը բնակի ձեր մէջ: 12 Ուրեմն, եղբայրներ, պարտական ենք, բայց ոչ մարմինին՝ մարմինին համաձայն ապրելու համար: 13 Որովհետեւ եթէ մարմինին համաձայն ապրիք՝ պիտի մեռնիք, իսկ եթէ Յոգով մարմինին գործերը մեռցնեք՝ պիտի ապրիք: 14 Արդարեւ բոլոր անոնք որ կ'առաջնորդուին Աստուծոյ Յոգով, անոնք են Աստուծոյ որդիները. 15 քանի որ դուք չստացաք ստրկութեան հոգին՝ դարձեալ վախնալու համար, հապա ստացաք որդեգրութեան Յոգին, որուն միջոցով կը գոչենք՝. «Աբբա, Հայր»: 16 Նոյնինքն Յոգին վկայութիւն կու տայ մեր հոգիին հետ թէ մենք Աստուծոյ զաւակներն ենք. 17 ու եթէ

գաւակներ՝ ուրեմն ժառանգորդներ, մէջ: 30 Եւ անոնք որ նախասահմանեց՝ Աստուծոյ ժառանգորդներ եւ Քրիստոսի նաեւ կանչեց, անոնք որ կանչեց՝ ժառանգակիցներ, որպէսզի եթէ նաեւ արդարացուց, եւ անոնք որ չարչարուիմք իրեն հետ, նաեւ արդարացուց՝ նաեւ փառաւորեց: 31 փառաւորուիմք իրեն հետ: 18 Արդարեւ ես այնպէս կը սեպեմ թէ այս ներկայ ժամանակին չարչարանքները՝ արժանի չեն բաղդատուելու գալիք փառքին հետ, որ պիտի յայտնուի մեր մէջ: 19 Քանի որ արարածները եռանդուն ակնկալութեամբ կը սպասեն Աստուծոյ որդիներուն յայտնութեան: 20 Որովհետեւ արարածները հպատակեցան ունայնութեան, (ոչ թէ իրենց կամքով, հապա անոր պատճառով՝ որ հպատակեցուց զիրենք,) 21 այն յոյսով որ արարածները իրենք ալ, ազատելով ապականութեան ստրկութենէն, հասնին Աստուծոյ գաւակներուն փառաւոր ազատութեան: 22 Քանի որ զիտենք թէ բոլոր արարածները միասին կը հառաչեն ու երկունքի ցաւ կը քաշեն մինչեւ հիմա: 23 Եւ ոչ միայն անոնք, հապա մենք ալ՝ որ ունինք Յոգիին երախայրիքը, նոյնիսկ մենք մեր մէջ կը հառաչենք՝ սպասելով որդեգրութեան, այսինքն մեր մարմինին ազատագրութեան: 24 Որովհետեւ մենք յոյսով փրկուեցանք. բայց այն յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ. քանի որ ինչո՞ւ մէկը տակաւին յուսայ այն բանին՝ որ արդէն կը տեսնէ: 25 Իսկ եթէ կը յուսանք մեր չտեսած բանին, ալ համբերութեամբ սպասենք անոր: 26 Նոյնպէս Յոգին ալ կ'օգնէ մեր տկարութիւններուն մէջ. քանի որ չենք զիտեր ինչ բանի համար աղօթելու ենք՝ ինչպէս պետք է. բայց Յոգին ինք կը բարեխօսէ մեզի համար՝ անբարբառ հառաչանքներով: 27 Եւ ան՝ որ կը զննէ սիրտերը, զիտէ Յոգիին ինչ մտածելը, քանի որ կը բարեխօսէ սուրբերուն համար Աստուծոյ կամքին համաձայն: 28 Նաեւ զիտենք թէ բոլոր բաները բարիին գործակից կ'ըլլան անոնց՝ որ կը սիրեն Աստուած, անոնց՝ որ կանչուած են իր առաջադրութեան համաձայն: 29 Որովհետեւ անոնք՝ որ նախապէս ճանչցաւ, նաեւ նախասահմանեց՝ կերպարանակից ըլլալու իր Որդիին պատկերին, որպէսզի ան ըլլայ անդրանկիւր բազմաթիւ եղբայրներու

մէջ: 30 Եւ անոնք որ նախասահմանեց՝ նաեւ կանչեց, անոնք որ կանչեց՝ նաեւ արդարացուց, եւ անոնք որ արդարացուց՝ նաեւ փառաւորեց: 31 Ուրեմն ինչ ըսենք այս բաներուն մասին. եթէ Աստուած մեր կողմն է, ո՞վ հակառակ է մեզի: 32 Ան՝ որ չինայեց իր իսկ Որդիին, հապա մատնեց զայն մեր բոլորին համար, ինչպէս անոր հետ նաեւ պիտի չպարզելէ մեզի բոլոր բաները: 33 Ո՞վ պիտի մեղադրէ Աստուծոյ ընտրածները. Աստուած է արդարացնողը: 34 Ուրեմն ո՞վ է դատապարտողը. Քրիստոս՝ որ մեռաւ, մամաւանդ յարութիւն առաւ եւ Աստուծոյ աջ կողմն է, ան կը բարեխօսէ մեզի համար: 35 Ուրեմն ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սերէն. տառապանքը, կամ տազնամպը, կամ հալածամիքը, կամ սովը, կամ մերկութիւնը, կամ վտանգը, կամ սուրը: 36 (Ինչպէս գրուած է. «Թեզի համար ամբողջ օրը կը մեռցուիմք. սպանդանոցի ոչխարի պէս կը սեպուիմք».) 37 Նոյնիսկ այս բոլոր բաներուն մէջ աւելի քան յաղթող կ'ըլլանք անո՞վ որ սիրեց մեզ: 38 Որովհետեւ ես համոզուած եմ թէ ոչ մահը, ոչ կեանքը, ոչ հրեշտակները, ոչ իշխանութիւնները, ոչ զօրութիւնները, ոչ ներկայ բաները, ոչ գալիք բաները, 39 ոչ բարձրութիւնը, ոչ խորունկութիւնը, ոչ ալ ոեւէ ուրիշ արարած պիտի կարենայ զատել մեզ Աստուծոյ սերէն, որ Քրիստոս Յիսուսով՝ մեր Տերոջմով է:

9 Եւ մարտութիւնը կ'ընտմ Քրիստոսով ու չեմ ստեր, (իմ խղճմտանքս ալ կը վկայէ ինծի Սուրբ Յոգիով,) 2 թէ մեծ տրտմութիւն ունիմ, եւ սիրտիս մէջ՝ յարատեւ ցաւ: 3 Քանի որ կ'ըղձայի ես ինքս նզովուած ըլլալ Քրիստոսէ, իմ եղբայրներուս՝ մարմինի կողմէն ազգականներուս համար, 4 որոնք Իսրայելացի են: Անոնցն են որդեգրութիւնը, փառքը, ուխտերը, օրէնսդրութիւնը, պաշտամունքն ու խոստումները: 5 Իրենցն են նախահայրերը. իրենցմէ՛ ալ մարմինի կողմէն եկաւ Քրիստոս, որ բոլորին վրայ է, յաւիտեան օրինեալ Աստուած: Ամէն: (aion g165) 6 Բայց Աստուծոյ խօսքը ապարդիւն նկատուելու չէ. քանի որ

բոլոր Իսրայելէ եղողները Իսրայելացի
չեն, 7 ո՛չ ալ բոլորը գաւակներ են՝ քանի որ
Աբրահամի գարմն են. հապա ըսուեցաւ.
«Իսահակի անունով պիտի կոչուի բու.
գարմդ»: 8 Այսինքն անոնք որ մարմինի
գաւակներն են՝ Աստուծոյ գաւակները
չեն. հապա խոստումին գաւակները գարմ
կը սեպուին: 9 Որովհետեւ խոստումին
խօսքը սա՛մ էր. «Այս ատեն պիտի գամ,
ու Սառա որդի մը պիտի ունենայ»: 10
Եւ ո՛չ միայն այդ, այլ նաեւ երբ Ռեբեկա
յղացաւ մէկէն՝ մեր Իսահակ հօրմէն,
11 (քանի որ գաւակները դեռ չծնած, ո՛չ
ալ որեւէ բարիք կամ չարիք գործած,
որպէսզի Աստուծոյ առաջադրութիւնը
հաստատ մնայ՝ ընտրութեան համաձայն,
12 այսինքն ո՛չ թէ գործերէն ըլլայ, հապա
անկէ՛ որ կանչեց,) անոր ըսուեցաւ.
13 «Երեցը պիտի ծառայէ կրտսերին»,
ինչպէս գրուած է. «Յակըբ սիրեցի, իսկ
Եսաւը ատեցի»: 14 Ուրեմն ի՛նչ ըսենք.
միթէ Աստուծոյ քով անիրաւութիւն
կայ: Ամենեւին: 15 Որովհետեւ ան
Մովսէսի կ'ըսէ. «Անոր որ պիտի ողորմիմ՝
կ'ողորմիմ, եւ անոր վրայ որ պիտի
գթամ՝ կը գթամ»: 16 Ուրեմն ո՛չ մարդուն
ուզելէն, ո՛չ ալ վազելէն՝ կախեալ է, հապա
Աստուծմէ՛ որ կ'ողորմի: 17 Քանի որ
Գիրքը կ'ըսէ Փարաւոնի. «Բարձրացուցի
քեզ, որպէսզի իմ գօրութիւնս ցոյց տամ
բու միջոցովդ, եւ իմ անուսս հռչակուի
ամբողջ երկրին մէջ»: 18 Ուրեմն կ'ողորմի
որուն որ ուզէ, եւ կը խստացնէ զայն
որ ուզէ: 19 Յետեւաբար դուն պիտի
ըսես ինծի թէ “այ ինչո՛ւ կը մեղադրէ,
որովհետեւ ի՛վ կրնայ ընդդիմանալ անոր
ծրագիրին”: 20 Բայց դուն ի՛վ ես, ի՛վ
մարդ, որ կը դիմադարձես Աստուծոյ:
Միթէ կերտուած ը կրնայ ըսել զինք
կերտողին. «Ինչո՛ւ այսպէս շինեցիր զիս»:
21 Միթէ բրուտը իրաւասութիւն չունի
կաւին վրայ, որ նոյն զանգուածէն շինէ
անօթ մը՝ պատիւի համար, իսկ ուրիշ
մը՝ անպատուութեան համար: 22 Ինչ
կրնանք ըսել՝ եթէ Աստուած, ուզելով
ցոյց տալ իր բարկութիւնը եւ գիտցնել իր
գօրութիւնը, շատ համբերատարութեամբ
տոկաց կորսուելու պատրաստուած
բարկութեան անօթներուն, 23 որպէսզի
գիտցնէ իր փառքին ճոխութիւնը՝

ողորմութիւն գտնող անօթներուն, որ
նախապէս պատրաստեց փառքի համար,
24 այսինքն՝ մեզի, որ կանչեց ո՛չ միայն
Յրեաներէն, այլ նաեւ հեթանոսներէն,
25 ինչպէս Ովսէի մէջ ալ կ'ըսէ. «Իմ
ժողովուրդս չեղողը՝ “իմ ժողովուրդս”
պիտի կոչեմ, ու սիրելի չեղողը՝ “սիրելի”:
26 Եւ այն տեղը՝ ուր անոնց ըսուած
էր. “Դուք իմ ժողովուրդս չէք”, հոն
անոնք պիտի կոչուին “ապրող Աստուծոյ
որդիները”: 27 Եսայի ալ Իսրայելի մասին
կ'աղաղակէ. «Նոյնիսկ եթէ Իսրայելի
որդիներուն թիւը ծովու աւազին չափ
ըլլայ, միայն մնացորդ մը պիտի փրկուի:
28 Քանի որ ան պիտի կատարէ իր խօսքը,
կտրուկ կերպով եւ արդարութեամբ.
Տէրը կտրուկ կերպով պիտի իրագործէ իր
խօսքը երկրի վրայ»: 29 Եւ ինչպէս Եսայի
նախապէս ըսաւ. «Եթէ զօրքերու Տէրը
գարմ մը թողուցած չըլլար մեզի, մենք
պիտի ըլլայինք Սոդոմի պէս, ու պիտի
նմանէինք Գոմորի»: 30 Ուրեմն ի՛նչ ըսենք:
Յետեւեանը, թէ հեթանոսները՝ որոնք
հետամուտ չէին արդարութեան՝ հասան
արդարութեան, այն արդարութեան՝
որ հաւատքէն է. 31 իսկ Իսրայել՝ որ
հետամուտ էր արդարութեան Օրէնքին՝
չհասաւ արդարութեան Օրէնքին: 32
Ինչո՛ւ. որովհետեւ ուզեց արդարանալ ո՛չ
թէ հաւատքով, հապա որպէս թէ Օրէնքին
գործերով: Արդարեւ անոնք զայթեցան
սայթաքումի բարին վրայ, 33 ինչպէս
գրուած է. «Ահա՛ Միոնի մէջ կը դնեմ
սայթաքումի բար մը ու զայթակողութեան
ժայռ մը, եւ ի՛վ որ հաւատայ անոր՝
ամօթաւար պիտի չըլլայ»:

10 Եղբայրներ, սիրտիս բաղձանքն է,
նաեւ Աստուծոյ ուղղած աղերսանքս՝
Իսրայելի համար, որ անոնք փրկուին:
2 Որովհետեւ ես անոնց համար կը
վկայեմ թէ նախանձախնդրութիւն
ունին Աստուծոյ հանդէպ, բայց ո՛չ
թէ գիտակցութեամբ: 3 Քանի որ՝
անգիտանալով Աստուծոյ արդարութիւնը
եւ ջանալով հաստատել իրենց
արդարութիւնը՝ անոնք չհպատակեցան
Աստուծոյ արդարութեան: 4 Որովհետեւ
Քրիստոսն է Օրէնքին վախճանը՝ ամէն
հաւատացեալի արդարութեան համար:

5 Արդարեւ Մովսէս Օրէնքէն եղող արդարութեան մասին կը գրէ. «Այն մարդը որ կը գործադրէ այդ բաները՝ պիտի ապրի անոնցմով»: 6 Բայց հաւատքէն եղող արդարութիւնը սա կ'ըսէ. «Մի ըսեր սիրտիդ մէջ. “Ո՛վ պիտի բարձրանայ երկինքը”, (այսինքն՝ Քրիստոսը վար իջեցնելու,) 7 կամ. “Ո՛վ պիտի իջնէ անդունդը” (այսինքն՝ Քրիստոսը մեռելներէն վեր հանելու)»: (Abyssos g12) 8 Յապա ինչ կ'ըսէ ան. «Խօսքը մօտ է քեզի, բերանիդ եւ սիրտիդ մէջ է». այսինքն հաւատքին խօսքը՝ որ մենք կը բարոզենք: 9 Որովհետեւ եթէ բերանովդ Տէր դաւանիս Յիսուսը, ու սիրտիդ մէջ հաւատաս թէ Աստուած մեռելներէն յարուցանեց զայն՝ պիտի փրկուիս. 10 (որովհետեւ սիրտով կը հաւատայ մէկը՝ արդարանալու համար, ու բերանով կը դաւանի՝ փրկուելու համար:) 11 Քանի որ Գիրքը կ'ըսէ. «Ո՛վ որ անոր հաւատայ՝ ամօթահար պիտի չըլլայ»: 12 Արդարեւ խտրութիւն չկայ Յրեային ու Յոյնին միջեւ, որովհետեւ բոլորին վրայ եղող նոյն Տէրը ճոխութեամբ կը հասնի բոլոր անոնց՝ որ զինք կը կանչեն: 13 Քանի որ “ո՛վ որ Տէրոջ անունը կանչէ՝ պիտի փրկուի”: 14 Ուրեմն ինչպէս պիտի կանչեն զայն՝ որուն հաւատացած չեն. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն մասին լսած չեն. կամ ինչպէս պիտի լսեն՝ առանց բարոզիչի: 15 Կամ ինչպէս պիտի բարոզեն՝ եթէ չորկուին, ինչպէս գրուած է. «Ի՜նչ գեղեցիկ են ոտքերը անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ'աւետեն, բարի բաներ կ'աւետեն»: 16 Բայց բոլորը չինազանդեցան աւետարանին, քանի որ Եսայի կ'ըսէ. «Տէր, ո՛վ հաւատաց մեր տուած լուրին»: 17 Ուրեմն հաւատքը կու գայ լսելէն, ու լսելը՝ Աստուծոյ խօսքէն: 18 Բայց կ'ըսեն. «Միթէ չլսեցին: Անկասկած. “Անոնց հնչիւնը գնաց ամբողջ երկիրը, եւ անոնց խօսքը՝ մինչեւ երկրագունդին ծայրերը»»: 19 Բայց կ'ըսեն. «Միթէ Իսրայէլ չգիտցան»: Նախ Մովսէս կ'ըսէ. «Ես պիտի գրգռեմ ձեր նախանձը անպիտան ազգով՝ մը, պիտի բարկացնեմ ձեզ անխելք ազգով մը»: 20 Բայց Եսայի շատ յանդուգն է, ու կ'ըսէ. «Ես գտնուեցայ անոնցմէ՝ որոնք չէին

փնտռեր զիս, յայտնուեցայ անոնց՝ որոնք չէին հարցնել իմ մասիս»: 21 Սակայն Իսրայէլի համար կ'ըսէ. «Ամբողջ օրը երկարեցի իմ ձեռքերս՝ չանսացող եւ հակաճառող ժողովուրդի մը»:

11 Ուրեմն կ'ըսեն. «Միթէ Աստուած վանեց իր ժողովուրդը»: Ամենեւին. որովհետեւ ես ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի զարմեն, Բենիամինի տոհմէն: 2 Աստուած չվանեց իր ժողովուրդը, որ նախապէս ճանչցած էր: Միթէ չէք գիտեր թէ Գիրքը ինչ կ'ըսէ Եղիայի մասին, թէ ինչպէս ան կը գանգատէր Աստուծոյ՝ Իսրայէլի դէմ, ըսելով. 3 «Տէր, քու մարգարէներդ սպաննեցին ու քու գոհասեղաններդ փլցուցին. ես մինակ մնացած եմ, եւ իմ անձս ալ կը փնտռեն»: 4 Բայց ինչ կ'ըսէ անոր Աստուծոյ պատգամը. «Ինծի պահեցի եօթը հազար մարդ, որոնք Բահաղի չճնրադրեցին»: 5 Նոյնպէս ալ այս ներկայ ատենը մնացորդ մը կայ՝ շնորհքի ընտրութեան համաձայն: 6 Եւ եթէ շնորհքով է, ուրեմն ալ գործերէն չէ. այլապէս՝ շնորհքը ալ շնորհք չ'ըլլար: Իսկ եթէ գործերէն է, ալ շնորհք չէ. այլապէս՝ գործը ալ գործ չ'ըլլար: ” 7 Ուրեմն ինչ. Իսրայէլ չհասաւ այն բանին՝ որ կը փնտռէր. սակայն ընտրուածները հասան անոր, իսկ միւսները կուրցան 8 (ինչպէս գրուած է. «Աստուած անոնց տուաւ թմրութեան ոգի. աչքեր՝ որ չտեսնեն, եւ ականջներ՝ որ չլսեն.») մինչեւ այսօր: 9 Ու Դաւիթ կ'ըսէ. «Անոնց սեղանը վարմ, որոզայթ, գայթակղութիւն եւ հատուցում թող ըլլայ իրենց: 10 Անոնց աչքերը թող խաւարին՝ որպէսզի չտեսնեն, եւ անոնց կռնակը ամէն ատեն վար ծռէ»: 11 Ուրեմն կ'ըսեն. «Միթէ անոնք սայթաքեցան՝ որպէսզի իյնան»: Ամենեւին: Յապա՝ փրկութիւնը հասաւ հեթանոսներուն անոնց անկումով, որպէսզի գրգռէ անոնց նախանձը: 12 Ուստի եթէ անոնց անկումը աշխարհի հարստութիւն եղաւ, եւ անոնց նուաստացումը՝ հեթանոսներուն հարստութիւն, ալ ճիշտապէս աւելի՝ անոնց լիութիւնը: 13 Բայց ձեզի՝ հեթանոսներուդ կ'ըսեն. «Քանի որ հեթանոսներուն առաքեալն եմ՝ կը

փառաւորեմ իմ սպասարկութիւնս, 14 յուսալով բարի նախանձը գրգռել իմ մարմինես եղողներուն, եւ փրկել անոնցմէ ոմանք»: 15 Որովհետեւ եթէ անոնց մեկուսացուիլը աշխարհի հաշտութիւն եղաւ, հապա ինչ պիտի ըլլայ անոնց վերստին ընդունուիլը, եթէ ոչ՝ կեանք մեռելներէն: 16 Ուրեմն՝ եթէ երախայրիքը սուրբ է, նոյնն է նաեւ զանգուածը. ու եթէ արմատը սուրբ է, ուրեմն ճիւղերն ալ: 17 Եթէ այդ ճիւղերէն ոմանք կտրուեցան, ու դրն՝ որ վայրի ձիթենի էիր, պատուաստուեցար անոնց մէջտեղ եւ հաղորդակից եղար անոնց հետ ձիթենիին արմատին ու պարարտութեան, 18 մի պարծենար ճիւղերուն դէմ: Իսկ եթէ պարծենաս, գիտցիր թէ դրն չես որ կը կրես արմատը, հապա արմատը՝ քեզ: 19 Ուրեմն պիտի ըսես. «Ճիւղերը կտրուեցան՝ որպէսզի ես պատուաստուիմ»: 20 Լաւ. անոնք կտրուեցան անհաւատութեան պատճառով, ու դուն հաստատ մնացած ես հաւատքով: Մեծամիտ մի ըլլար, հապա վախցիր. 21 որովհետեւ եթէ Աստուած չխնայեց բնական ճիւղերուն, զուցէ չխնայէ նաեւ քեզի: 22 Ուրեմն տես Աստուծոյ քաղցրութիւնն ու խստութիւնը. խստութիւն՝ ինկածներուն հանդէպ, իսկ բարութիւն՝ քեզի հանդէպ, եթէ յարատեւես անոր քաղցրութեան մէջ. այլապէս՝ դրն ալ պիտի կտորուի: 23 Իսկ անոնք ալ պիտի պատուաստուին՝ եթէ չմնան իրենց անհաւատութեան մէջ, որովհետեւ Աստուած կարող է դարձեալ պատուաստել զանոնք: 24 Քանի որ եթէ դուն կտրուեցար այն ձիթենիէն՝ որ բնութեամբ վայրի էր, եւ հակառակ բնութեան՝ պատուաստուեցար լաւ ձիթենիի մը վրայ, ալ որչափ աւելի ասոնք՝ որ բնական ճիւղերն են, պիտի պատուաստուին իրենց սեփական ձիթենիին վրայ: 25 Որովհետեւ չես ուզեր, եղբայրներ, որ անգիտանաք սա խորհուրդին, (որպէսզի դուք ձեզ իմաստուն չսեպէք,) թէ մասնակի կուրուութիւն պատահեցաւ Իսրայէլի, մինչեւ որ ներս մտնէ հեթանոսներուն լիութիւնը: 26 Եւ այսպէս՝ ամբողջ Իսրայէլը պիտի փրկուի, ինչպէս

գրուած է. «Ազատարարը Սիոնէն պիտի գայ, ու Յակոբէն պիտի հեռացնէ ամբարշտութիւնը: 27 Եւ այս է իմ ուխտս անոնց հետ, երբ քաւեմ անոնց մեղքերը»: 28 Աւետարանին համաձայն՝ անոնք թշնամիներ են ձեր պատճառով. բայց ընտրութեան համաձայն՝ սիրելի են իրենց հայրերուն պատճառով, 29 քանի որ Աստուծոյ շնորհներն ու կոչումը անդամնալի են: 30 Որովհետեւ ինչպէս ժամանակին դուք ալ չէիք հնազանդեր Աստուծոյ, բայց հիմա ողորմութիւն գտաք անոնց անհնազանդութեամբ, 31 նոյնպէս անոնք ալ հիմա չհնազանդեցան, որպէսզի անոնք ալ ողորմութիւն գտնեն ձեր գտած ողորմութեամբ»: 32 Որովհետեւ Աստուած ներփակեց բոլորը անհնազանդութեան մէջ, որպէսզի ողորմի բոլորին: (eleēse g1653) 33 «Ո՛վ Աստուծոյ ճոխութեան, իմաստութեան ու գիտութեան խորութիւնը. ինչպէս անքննելի են իր դատաստանները, եւ անգնելի՞ իր ճամբաները: 34 Որովհետեւ ո՞վ գիտցաւ Տէրոջ միտքը, կամ ո՞վ անոր խորհրդատու եղաւ: 35 Կամ ո՞վ նախապէս անոր տուաւ բան մը, որ հատուցանուի իրեն»: 36 Որովհետեւ անկէ, անով եւ անորն են բոլոր բաները, որուն փանք յաւիտեան: Ամէն: (aiōn g165)

12 Ուրեմն կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, Աստուծոյ կարեկցութեամբ, որ ձեր մարմինները ներկայացնէք որպէս ապրող զոհ մը՝ սուրբ, աստուածահաճոյ. այդ է ձեր բանական պաշտամունքը: 2 Եւ մի համակերպիք այս աշխարհին, հապա փոխակերպուեցէք ձեր միտքին նորոգութեամբ, որպէսզի քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը, որ բարի, հաճելի եւ կատարեալ է: (aiōn g165) 3 Քանի որ ինծի տրուած շնորհքով կ'ըսեմ ձեզմէ ամէն մէկուն, որ իր մասին աւելի բարձր համարում չունենայ՝ քան ինչ որ պէտք է մտածէ, հապա խոհեմութեամբ մտածէ, հաւատքի չափին համեմատ՝ որ Աստուած բաշխած է իւրաքանչիւրին: 4 Որովհետեւ ինչպէս մէկ մարմինի մէջ ունինք շատ անդամներ, եւ այդ բոլոր անդամները միեւնոյն պաշտօնը չունին, 5 նոյնպէս մենք՝ շատ ըլլալով՝ մէկ մարմին

ենք Քրիստոսով, եւ իւրաքանչիւրս՝ իրարու անդամներ: **6** Ուստի՝ ունենալով շնորհներ, որոնք կը տարբերին այն շնորհքին համեմատ՝ որ մեզի տրուած է, եթէ մարգարեութիւն է՝ մարգարեանանք հաւատքին համեմատութեամբ, **7** եթէ սպասարկութիւն՝ սպասարկենք. **8** ան որ կը սորվեցնէ՝ թող յարատեւէ սորվեցնելով, **9** ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելով. **10** ան որ կը բաշխէ՝ թող յարատեւէ պարգամտութեամբ, **11** ան որ վերակացու է՝ փութաջանութեամբ, **12** ան որ կ'ողորմի՝ ուրախութեամբ: **13** Սերը թող ըլլայ առանց կեղծիքի. չարէն զգուցե՛ք, բարիին յարեցէք: **14** Իրարու հանդէպ գորովայից եղէ՛ք՝ եղբայրական սիրով. պատուելու մեջ՝ զիրար գերադասեցէք: **15** Փութաջանութեան մեջ ծոյլ մի ըլլաք. **16** եռանդուն հոգիով Տերոջ ծառայեցէք: **17** Յոյսով ուրախացէք. տառապանքի մեջ համբերեցէք. աղօթքի մեջ յարատեւեցէք: **18** Սուրբերու կարիքներուն հաղորդակից եղէք. հիւրասիրութեան հետամուտ եղէք: **19** Ձեզ հալածողները օրհնեցէք. օրհնեցէք եւ մի անիծէք: **20** Ուրախացողներուն հետ ուրախացէք, ու լացողներուն հետ լացէք: **21** Իրարու հանդէպ միեւնոյն մտածումը ունեցէք: Բարձր բաներու վրայ մի մտածէք, հապա խոնարհեցէք դէպի նուաստները. դուք ձեզ իմաստուն մի սեպէք: **22** Չարիքի փոխարէն չարիք մի հատուցանեցէք ոեւէ մէկուն. մտադրեցէք ընել ինչ որ պարկեշտ է բոլոր մարդոց առջեւ: **23** Որչափ կարելի է ձեզի՝ խաղաղութիւն պահեցէք ամեն մարդու հետ: **24** Սիրելիներ, վրեժխնդիր մի ըլլաք դուք ձեզի համար, հապա տեղ տուէք Աստուծոյ բարկութեան. որովհետեւ գրուած է. «Վրեժխնդրութիւնը իմն է, եւ պիտի հատուցանեն, - կ'ըսէ Տէրը»: **25** Ուրեմն «եթէ քու թշնամիդ անօթեցած է՝ սնուցանէ՛ զայն, ու եթէ ծարաւցած է՝ խմցուր անոր. քանի որ այսպէս ընելով՝ կրակի կայծեր պիտի կուտակես անոր գլուխին վրայ»: **26** Չարէն մի յաղթուիր, հապա բարիով յաղթէ չարին:

13 Ամեն անձ թող հպատակի իր վրայ եղած իշխանութիւններուն. որովհետեւ չկայ իշխանութիւն մը՝ որ

Աստուծմէ չըլլայ, եւ անոնք որ կան՝ կարգուած են Աստուծմէ: **2** Յետեւաբար ինչ որ կ'ընդդիմանայ իշխանութեան, կը անոնք որ կը դիմադրեն՝ իրենք զիրենք կը դատապարտեն՝: **3** Քանի որ իշխանները՝ բարի գործերու համար վախ չեն ազդեր, հապա՝ չար գործերու: Ուստի կ'ուզեն չվախնալ իշխանութենէն. բարին գործէ, եւ գովեստ պիտի ընդունիս անկէ: **4** Որովհետեւ ան Աստուծոյ սպասարկուն է քեզի համար՝ որ բարին գործես. բայց եթէ չար գործես՝ վախցիր, քանի որ զուր տեղը չէ որ սուր կը կրէ մեջքը. որովհետեւ Աստուծոյ սպասարկուն է, եւ վրեժխնդիր՝ բարկութիւն հասցնելու անոր վրայ՝ որ չարիք կը գործէ: **5** Ուստի հարկ է հպատակիլ. ոչ միայն բարկութեան համար, այլ նաեւ խղճմտանքի համար: **6** Այս պատճառով է որ տուրք ալ կը վճարէք. որովհետեւ Աստուծոյ պաշտօնեաներն են՝ բուն այս բանին յատկացուած: **7** Ուրեմն հատուցանեցէք բոլորին ինչ որ կը պարտիք. որուն որ տուրք տրուելու է՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաքսը, որուն որ վախ՝ վախը, որուն որ պատիւ՝ պատիւը: **8** Ոչ մէկ պարտք ունեցէք ոեւէ մէկուն, բացի զիրար սիրելէ. որովհետեւ ինչ որ կը սիրէ ընկերը՝ գործադրած կ'ըլլայ Օրէնքը: **9** Արդարեւ այն ըսուածը. «Շնութիւն մի ըներ, սպանութիւն մի ըներ, գողութիւն մի ըներ, սուտ վկայութիւն մի տար, մի ցանկար», եւ եթէ կայ ուրիշ որեւէ պատուիրան՝ համառօտաբար կը բովանդակուի սա խօսքին մեջ. «Սիրէ ընկերդ քու անձիդ» պես: **10** Սերը ոչ մէկ չարիք կը գործէ իր ընկերին. ուրեմն սէրն է Օրէնքին գործադրութիւնը: **11** Նաեւ գիտնանք ատենը՝ թէ արդէն ժամն է քունէն արթննալու, որովհետեւ հիմա մեր փրկութիւնը աւելի մօտ է՝ քան երբ հաւատացինք: **12** Գիշերը շատ յառաջացած է, ու ցերեկը՝ մօտեցած. ուրեմն թօթափենք խաւարին գործերը, ու հագնինք լոյսին գրահը: **13** Վայելութեամբ ընթանանք, ինչպէս ցերեկ ատեն, ոչ թէ զեխութեամբ ու արբեցութեամբ, ոչ թէ խառնակ անկողինով եւ ցոփութեամբ, ոչ թէ կռիւով ու նախանձով: **14** հապա հագ՛էք

Տեր Յիսուս Քրիստոսը, եւ մի մտադրէք մարմինին ցանկութիւնները գոհացնել:

14 Ընդունեցէք հաւատքի մէջ տկար եղողը՝ առանց քննադատելու կարծիքները. **2** քանի որ մէկը կը հաւատայ թէ ամէն բան կրնայ ուտել, իսկ ուրիշ մը՝ որ տկար է՝ բանջարեղէն կ'ուտէ: **3** Ան որ կ'ուտէ՝ թող չանարգէ չուտողը, եւ սն որ չ'ուտեր՝ թող չդատէ ուտողը, որովհետեւ Աստուած ընդունած է զայն: **4** Դուն ո՛վ ես՝ որ կը դատես ուրիշին ծառան. հաստատուն կենայ կամ իյնայ՝ իր իսկական Տէրոջ համար է: Բայց կանգուն պիտի պահուի, որովհետեւ Աստուած կարող է կանգուն պահել զայն: **5** Մէկը կը նկատէ օր մը ուրիշէ մը գերադաս, միւսն ալ կը նկատէ բոլոր օրերը հաւասար. իւրաքանչիւրը լման համոզուած թող ըլլայ իր միտքին մէջ: **6** Ան որ համարում կ'ընծայէ մէկ օրուան՝ Տէրոջ համար համարում կ'ընծայէ, իսկ սն որ համարում չ'ընծայեր մէկ օրուան, Տէրոջ համար համարում չ'ընծայեր: Ան որ կ'ուտէ՝ Տէրոջ համար կ'ուտէ, քանի որ Աստուծոմ շնորհակալ կ'ըլլայ. իսկ սն որ չ'ուտեր, Տէրոջ համար չ'ուտեր, բայց Աստուծոմ շնորհակալ կ'ըլլայ: **7** Արդարեւ մեզմէ ո՛չ մէկը ինքնիրեն համար կ'ապրի, կամ ինքնիրեն համար կը մեռնի. **8** քանի որ եթէ ապրինք՝ Տէրոջ համար կ'ապրինք, ու եթէ մեռնինք՝ Տէրոջ համար կը մեռնինք: Ուրեմն թէ՛ ապրինք եւ թէ՛ մեռնինք՝ մենք Տէրոջն ենք: **9** Որովհետեւ Քրիստոս սս նպատակով մեռաւ ու վերապրեցաւ, որպէսզի Տեր ըլլայ թէ՛ մեռելներուն եւ թէ՛ ողջերուն: **10** Իսկ դուն ինչո՞ւ կը դատես եղբայրդ, կամ ինչո՞ւ կ'անարգես եղբայրդ, քանի բոլորս ալ պիտի ներկայանանք Քրիստոսի դատարանը: **11** Արդարեւ գրուած է. «Ես կ'ապրիմ, - կ'ըսէ Տէրը.- ամէն ծունկ պիտի կքի իմ առջեւ, եւ ամէն լեզու պիտի դաւանի զիս իբր Աստուած»: **12** Ուրեմն մեզմէ իւրաքանչիւրը հաշիւ պիտի տայ Աստուծոյ՝ ինքնիրեն համար: **13** Ուստի ալ չդատենք զիրար. այլ մանաւանդ սս վճռեցէք, որ ո՛չ մէկը սայթաքում կամ գայթակղութիւն դնէ իր եղբօր առջեւ: **14** Գիտնմ, ու համոզուած եմ Տեր Յիսուսով,

թէ ոչինչ ինքնիրմէ պիղծ է. բայց ո՛վ որ պիղծ կը սեպէ որեւէ բան, անոր համար պիղծ է ատիկա: **15** Սակայն եթէ եղբայրդ տրտմի կերակուրի համար, ալ սիրով չես ընթանար. բու կերակուրով մի կորսնցներ ան՝ որուն համար Քրիստոս մեռաւ: **16** Ուրեմն հայիոյութիւն թող չըլլայ ձեր բարիին համար, **17** քանի որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, հապա արդարութիւն, խաղաղութիւն եւ ուրախութիւն՝ Սուրբ Յոզիով: **18** Արդարեւ ո՛վ որ այս կերպով Քրիստոսի կը ծառայէ՝ Աստուծոյ հաճելի ու մարդոցմէ գնահատուած է: **19** Ուրեմն հետամնտ ըլլանք այն բաներուն՝ որոնք խաղաղութիւն կը հայթայթեն, եւ այն բաներուն՝ որոնցմով շինութիւն կ'ըլլայ իրարու: **20** Մի՛ քանդէք Աստուծոյ գործը կերակուրի համար: Արդարեւ բոլոր բաները մաքուր են. սակայն գէշ են այն մարդուն համար՝ որ կ'ուտէ գայթակղեցնելով: **21** Լաւ է ո՛չ միս ուտել, ո՛չ զինի խմել, ո՛չ ալ որեւէ բան ընել՝ որով եղբայրդ կը սայթաքի, կը գայթակղի կամ կը տկարանայ: **22** Դուն հաւատք ունիս. քեզի վերապահէ զայն՝ Աստուծոյ առջեւ. երանի՛ անոր, որ չի դատապարտեր ինքզինք անով՝ որ ինք կը գնահատէ՞: **23** Բայց սն որ կը տատամսի, եթէ ուտէ՝ կը դատապարտուի, քանի որ հաւատքով չէ որ կ'ուտէ. արդարեւ ամէն ինչ որ հաւատքով չէ՝ մեղք է:

15 Ուստի մենք, որ զօրաւոր ենք, պարտաւոր ենք կրել տկարներուն տկարութիւնը, եւ ո՛չ թէ հաճեցնել մենք մեզ: **2** Մեզմէ իւրաքանչիւրը թող հաճեցնէ իր ընկերը՝ շինութեան համար, անոր բարիքին համար: **3** Քանի որ Քրիստոս ալ չհաճեցուց ինքզինք, հապա՝ ինչպէս գրուած է. «Քեզ անարգողներուն նախատինքները ինկան իմ վրաս»: **4** Որովհետեւ նախապէս գրուած ամէն ինչ՝ գրուեցաւ որ մենք սորվինք, որպէսզի յոյս ունենանք՝ համբերութեամբ ու Գիրքերուն միսիթարութեամբ: **5** Ուրեմն համբերութեան ու միսիթարութեան Աստուածը թող շնորհէ ձեզի համախոհ ըլլալ իրարու հետ՝ Քրիստոս Յիսուսի համաձայն, **6** որպէսզի միաբան ու

միաբերան փառաբանէք Աստուած, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Յայրը: 7 Ուստի ընդունեցէք զիրար, ինչպէս Քրիստոս ալ ընդունեց մեզ՝ Աստուծոյ փառքին համար: 8 Արդարեւ կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոս սպասարկու եղաւ թլփատութեան՝ Աստուծոյ ճշմարտութեան համար, որպէսզի հաստատե նախահայրերուն տրուած խոստումները 9 եւ հեթանոսները Աստուած փառաբանեն՝ իր ողորմութեան համար, ինչպէս գրուած է. «Ասոր համար պիտի ներբողեմ քեզ հեթանոսներուն մէջ, եւ սաղմոս պիտի երգեմ քու անունիդ»: 10 Դարձեալ կ'ըսէ. «Յեթանոսներ, ուրախացէք անոր ժողովուրդին հետ»: 11 Եւ դարձեալ. «Գովաբանեցէք Տէրը, բոլոր հեթանոսներ, ու գովեցէք զայն, բոլոր ժողովուրդներ»: 12 Դարձեալ Եսայի կ'ըսէ. «Յեսսեի մէկ արմատը պիտի կ'երթամ՝ սուրբերուն սպասարկելու: 13 Ուրեմն յոյսի Աստուածը թող լեցնէ ձեզ ամէն ուրախութեամբ ու խաղաղութեամբ՝ ձեր յոյսը առատանայ Սուրբ Յոգիին զօրութեամբ: 14 Ես ինքս ալ համոզուած եմ ձեր մասին, իմ եղբայրներս, թէ որևէ ալ լի էք բարութեամբ, ամէն զիտութեամբ լեցուած, եւ կրնաք զիրար խրատել: 15 Սակայն, եղբայրներ, կերպով մը աւելի՛ յանդգնութեամբ գրեցի ձեզի, իբր թէ յիշեցնելով ձեզի, Աստուծմէ ինծի տրուած շնորհքին պատճառով՝ 16 որ Յիսուս Քրիստոսի պաշտօնեան ըլլամ հեթանոսներուն մէջ, Աստուծոյ փառքին համար: 17 Ուրեմն Քրիստոս Յիսուսի միջոցով պատճառ ունիմ պարծենալու Աստուծոյ վերաբերող բաներուն մէջ: 18 Բայց չեմ յանդգնիր խօսիլ այն բաներէն որեւէ մէկուն մասին, որ Քրիստոս ինձմով գործադրած չէ հեթանոսները հնազանդեցնելու համար, խօսքով ու գործով, 19 զօրաւոր նշաններով ու սքանչելիքներով, Աստուծոյ Յոգիին զօրութեամբ. այնպէս որ, սկսելով Երուսաղէմէն եւ անոր շրջակայքէն՝

մինչեւ Իլլիւրիկում, լիովին քարոզեցի Քրիստոսի աւետարանը: 20 Այսպէս, պատիւ համարեցի աւետարանել հոն՝ ուր Քրիստոս քարոզուած չէր, չկառուցանեմ, հապա՛ ինչպէս գրուած է. 21 «Անոնք՝ որոնց չէր պատմուած անոր մասին՝ պիտի տեսնեն, եւ անոնք որ չէին լսած՝ պիտի հասկնան»: 22 Ատոր համար ալ շատ անգամ արգիլուեցայ ձեզի զայլ: 23 Իսկ հիմա, այս կողմերը այլեւս քարոզելու տեղ չունենալով, ու շատ տարիներէ ի վեր տենչալով ձեզի գալ, 24 երբ դէպի Սպանիա ճամբորդեմ՝ կը յուսամ ճամբորդութեանս ընթացքին ձեզի հանդիպիլ, ու ձեզմէ ուղարկուած հոն երթալ, անշուշտ նախ ձեզմով մասամբ յագենալէ ետք: 25 Իսկ հիմա Երուսաղէմ կ'երթամ՝ սուրբերուն սպասարկելու: 26 Որովհետեւ Մակեդոնացիներն ու Աթալիացիները բարեհաճեցան հաղորդակից ըլլալ Երուսաղէմ եղող աղքատ սուրբերու կարիքներուն: 27 Իսկապէս բարեհաճեցան, եւ անոնց պարտական ալ են: Որովհետեւ եթէ հեթանոսները հաղորդակցեցան անոնց հոգեւոր բաներուն, պարտաւոր են նաեւ օգնել անոնց՝ մարմնաւոր բաներուն մէջ: 28 Ուրեմն երբ կատարեմ ասիկա եւ կնքեմ անոնց այս պտուղը, Սպանիա պիտի երթամ ձեր քովէն անցնելով: 29 Եւ զիտեմ թէ երբ գամ ձեզի՝ պիտի գամ Քրիստոսի աւետարանին օրհնութեան լիութեամբ: 30 Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, մեր Տէրոջմով՝ Յիսուս Քրիստոսով ու Յոգիին սիրով, որ պայքարիք ինծի հետ ձեր աղօթքներուն մէջ՝ որոնք Աստուծոյ ուղղուած են ինծի համար, 31 որպէսզի ազատիմ Յրեաստանի անհնազանդներէն, եւ սուրբերէն ընդունուի Երուսաղէմի մէջ ընելիք իմ սպասարկութիւնս, 32 ու ես ուրախութեամբ գամ ձեզի Աստուծոյ կամքով, եւ հանգստանամ ձեզի հետ: 33 Խաղաղութեան Աստուածը ձեր բոլորին հետ: Ամէն:

16 Ձեզի կը յանձնարարեմ մեր Փիբէ բոյրը, որ Կենքեայի եկեղեցիին սարկաւազուհին է. 2 որպէսզի ընդունիք

զինք Տերոջմով՝ ինչպես արժանավայել է սուրբերուն, եւ օգնէք անոր՝ ինչ բանի մէջ որ պետք ունենայ ձեզի. բանի որ ինք շատերու հոգատար եղաւ, նաեւ ինծի: 3 Բարեւեցէք Պրիսկէն եւ Ակիւղասը՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ գործակիցներս, 4 (որոնք վտանգի մէջ դրին իրենց վիզերը՝ իմ անձիս համար. որոնցմէ ոչ միայն են շնորհակալ եմ, հապա նաեւ հեթանոսներուն բոլոր եկեղեցիները,) 5 նմանապես եկեղեցին՝ որ անոնց տան մէջ է: Բարեւեցէք Եպենետոսը՝ իմ սիրելիս, որ Աքայիայի երախայրիքն է Քրիստոսի համար: 6 Բարեւեցէք Մարիամը, որ շատ աշխատեցաւ մեզի համար: 7 Բարեւեցէք Անդրոնիկոսն ու Յոււնիան, իմ ազգականներս ու գերութեան ընկերներս, որոնք երեւելի են առաքեալներուն մէջ եւ Քրիստոսի պատկանեցան ինձմէ ալ առաջ: 8 Բարեւեցէք Ամպոլիան՝ իմ սիրելիս Տերոջմով: 9 Բարեւեցէք Ուրբանոսը՝ մեր գործակիցը Քրիստոսով, եւ Ստաբէրը՝ իմ սիրելիս: 10 Բարեւեցէք Ապեղեսը, որ զնահատուած է Քրիստոսով: 11 Բարեւեցէք անոնք՝ որ Արիստաբուղոսի տունէն են: Բարեւեցէք Յերովոդիոնը՝ իմ ազգականս: Բարեւեցէք Նարկէսի տունէն եղողները՝ որոնք Տերոջն են: 12 Բարեւեցէք Տրիփոնը եւ Տրիփոսը, որոնք կ'աշխատին Տերոջմով: Բարեւեցէք սիրելի Պրեսիդէն, որ շատ աշխատեցաւ Տերոջմով: 13 Բարեւեցէք Ռուփոսը՝ որ Տերոջմով ընտրեալը, եւ անոր մայրը՝ որ իմն ալ է: 14 Բարեւեցէք Ասինկրիտոսը, Փղեգոնը, Յերմասը, Պատրոբան, Յերմէսն ու անոնց հետ եղող եղբայրները: 15 Բարեւեցէք Փիղոդոզոսը եւ Յուլիան, Ներէոսն ու անոր քոյրը, Ողիմպասը եւ անոնց հետ եղող բոլոր սուրբերը: 16 Բարեւեցէք գիրար սուրբ համբոյրով: Քրիստոսի (բոլոր) եկեղեցիները կը բարեւեն ձեզ: 17 Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, ուշադիր եղէք անոնց՝ որ կը գոյացնեն բաժանումներ եւ զայթակողութիւններ, հակառակ ձեր սորված ուսուցումին, ու հեռացէք անոնցմէ: 18 Որովհետեւ այդպիսիները կը ծառայեն ոչ թէ մեր Տերոջ՝ Քրիստոսի, հապա իրենց որովայնին, եւ անմեղներուն

սիրտերը կը խաբեն բարի խօսքերով ու զովեստներով: 19 Քանի որ ձեր հնազանդութիւնը բոլորին ծանօթ է, ես ալ ձեզի համար ուրախ եմ. բայց նաեւ կ'ուզեմ՝ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին հանդէպ, եւ անենց՝ չարին: 20 Եւ խաղաղութեան Աստուածը շուտով պիտի ջախջախէ Սատանան ձեր ոտքերուն տակ: Մեր Տերոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ: 21 Տիմոթէոս՝ իմ գործակիցս, եւ Ղուկիոս, Յասոն ու Սոսիպատրոս՝ իմ ազգականներս, կը բարեւեն ձեզ: 22 (Ես ալ՝ Տերտիոս, որ գրեցի այս նամակը, կը բարեւեն ձեզ Տերոջմով:) 23 Գայիոս՝ իմ եւ ամբողջ եկեղեցիին հիւրընկալը՝ կը բարեւէ ձեզ: Երաստոս՝ քաղաքին գանձապետը՝ կը բարեւէ ձեզ, նաեւ Կուարտոս եղբայրը: 24 Մեր Տերոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր բոլորին հետ: Ամէն: 25 Եւ հիմա՝ անոր, որ կարող է ձեզ ամրացնել՝ իմ աւետարանիս ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեան համաձայն, այն խորհուրդին յայտնութեան համաձայն՝ որ լռութեան մէջ մնացած էր դարերու ժամանակներէն ի վեր, (aiōnios g166) 26 բայց հիմա բացայայտ եղաւ ու Մարգարէներուն գիրքերով - յաւիտենական Աստուծոյ հրամանին համաձայն - բոլոր հեթանոսներուն զիտցուեցաւ՝ հաւատքի հնազանդութեան համար, (aiōnios g166) 27 միսկ իմաստուն Աստուծոյ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով փսնք յաւիտեան: Ամէն: (aiōn g165)

ԱՌԱՋԻՆ

ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

1 Պօղոս, կանչուած Աստուծոյ կամբով՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու, ու Սոսթենես եղբայրը, 2 Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, անոնց՝ որ Քրիստոս Յիսուսով սրբացած են, կանչուած՝ սուրբեր ըլլալու բոլոր անոնց հետ, որ ամէն տեղ կը կանչեն մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունը, թէ՛ իրենց եւ թէ մեր Տէրոջ. 3 շնորհք ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Յօրմէն, եւ Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: 4 Ամէն ատեն շնորհակալ կ'ըլլամ իմ Աստուծմէս ձեզի համար, քանի որ Աստուծոյ շնորհքը տրուած է ձեզի Քրիստոս Յիսուսով, 5 ու դուք ամէն քանի մէջ հարստացած էք անով՝ ամէն խօսքով եւ ամէն գիտութեամբ: 6 Այսպէս՝ Քրիստոսի վկայութիւնը հաստատուեցաւ ձեր մէջ, 7 որպէսզի ոչ մէկ շնորհ պակսի ձեզի, մինչ կը սպասէք մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի յայտնութեան: 8 Ինք նաեւ պիտի հաստատէ ձեզ մինչեւ վախճանը, որ անմեղադրելի ըլլաք մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի օրը: 9 Հաւատարիմ է Աստուած, որու միջոցով կանչուեցաք հաղորդակից ըլլալու իր Որդիին, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի: 10 Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունով, որ դուք բոլորդ ունենաք նոյն խօսքը, ու պառակտումներ չըլլան ձեր մէջ. հապա հաստատուած ըլլաք նոյն միտքով ու նոյն դատումով: 11 Որովհետեւ, եղբայրներս, ձեր մասին բացայայտուեցաւ ինծի Քղուէի տունէն եղողներէն՝ թէ կռիւներ կան ձեր մէջ: 12 Հիմա սա կ'ըսեմ ձեզի. իբր թէ ձեզմէ իւրաքանչիւրը կ'ըսէ. «Ես Պօղոսեան եմ», կամ. «Ես Ապողոսեան եմ», կամ. «Ես Կեփասեան եմ», կամ. «Ես Քրիստոսեան եմ»: 13 Միթէ Քրիստոս բաժնուած է. միթէ Պօղոսի խաչուեցաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի անունով մկրտուեցաք: 14 Շնորհակալ կ'ըլլամ Աստուծմէ, որ ձեզմէ ոչ մէկը մկրտեցի, բայց միայն Կրիսպոսը եւ Գայիոսը. որպէսզի ոչ մէկը ըսէ 15 թէ ես մկրտած եմ իմ անունով: 16 Ստեփանասի

ընտանիքն ալ մկրտեցի: Չեմ գիտեր ամենեւին՝ թէ ալ ուրիշ մէկը մկրտեցի: 17 Որովհետեւ Քրիստոս որկեց զիս ոչ թէ մկրտելու, հապա աւետարանելու. բայց ոչ խօսքերու իմաստութեամբ, որպէսզի Քրիստոսի խաչը ընդունայն չըլլայ: 18 Արդարեւ խաչին քարոզութիւնը յիմարութիւն է անոնց համար՝ որ կը կորսուին, իսկ մեզի համար՝ որ փրկուած ենք՝ Աստուծոյ զօրութիւնն է: 19 Որովհետեւ գրուած է. «Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսնցնեմ, ու խելացիներուն խելքը պիտի ջնջեմ»: 20 Ո՛րք է իմաստունը, ո՛րք է դպիրը, ո՛րք է այս աշխարհի վիճաբանողը. միթէ Աստուած չ'իմարացնուց այս աշխարհի իմաստութիւնը: (ձԹՊ 165) 21 Արդարեւ՝ քանի աշխարհը իր իմաստութեամբ չճանչցաւ Աստուած՝ անոր իմաստութեան մէջ, Աստուած բարեհաճեցաւ քարոզութեան յիմարութեամբ փրկել անոնք՝ որ կը հաւատան. 22 որովհետեւ Հրեաները նշան կը պահանջեն, եւ Յոյները իմաստութիւն կը փնտռեն, 23 իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը, զայթակողութիւն՝ Հրեաներուն, ու յիմարութիւն՝ Յոյներուն. 24 բայց անոնց որ կանչուած են, թէ՛ Հրեաներուն եւ թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը եւ Աստուծոյ իմաստութիւնը. 25 որովհետեւ Աստուծոյ յիմարութիւնը մարդոցմէ աւելի իմաստուն է, եւ Աստուծոյ տկարութիւնը մարդոցմէ աւելի ուժեղ է: 26 Արդարեւ դուք կը տեսնէք ձեր կոչումը, եղբայրներ, թէ ինչպէս ոչ թէ շատ իմաստուններ, մարմինի համեմատ, շատ զօրաւորներ, շատ ազնուականներ կանչուեցան, 27 հապա Աստուած ընտրեց աշխարհի յիմարները՝ որպէսզի ամօթահար ընէ իմաստունները: Աստուած ընտրեց աշխարհի տկարները՝ որպէսզի ամօթահար ընէ հզօրները. 28 Աստուած ընտրեց աշխարհի ստորինները, անարգութեամբներն ու քան մը չեղողները, որպէսզի ոչնչացնէ քան մը եղողները. 29 որպէսզի ոչ մէկ մարմին պարծենայ Աստուծոյ առջեւ: 30 Բայց դուք Քրիստոս Յիսուսով անկէ՛ էք, որ Աստուծմէ մեզի համար իմաստութիւն, արդարութիւն, սրբութիւն եւ ազատագրութիւն եղաւ.

31 որպէսզի, ինչպէս գրուած է. «Ո՛վ որ պարծենայ, թող պարծենայ Տէրոջմով»:

2 Ու ես, եղբայրներ, երբ եկայ ձեզի, չեկայ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութեամբ՝ հռչակելու ձեզի Աստուծոյ վկայութիւնը. **2** որովհետեւ որոշեցի ուրիշ որեւէ բան չգիտնալ ձեր մէջ, բայց միայն Յիսուս Քրիստոսը, եւ զայն՝ խաչուած: **3** Ես ձեզի հետ եղայ տկարութեամբ, ահով ու շատ դողով. **4** եւ իմ խօսքս ու քարոզութիւնս՝ ոչ թէ մարդկային իմաստութեան համոզիչ խօսքերով էին, հապա՝ Յոգիին եւ զօրութեան ապացոյցով. **5** որպէսզի ձեր հաւատքը ըլլայ ոչ թէ մարդոց իմաստութեամբ, հապա՝ Աստուծոյ զօրութեամբ: **6** Սակայն կատարեալներուն կը խօսինք իմաստութեան մասին. բայց ոչ այս աշխարհի, ոչ ալ այս աշխարհի ոչնչացող իշխաններուն իմաստութեան մասին, (աժող 9:165) **7** հապա՝ Աստուծոյ խորհրդաւոր եւ ծածկուած իմաստութեան մասին կը խօսինք, որ Աստուած դարերէն առաջ սահմանեց մեր փառքին համար: (աժող 9:165) **8** Այս աշխարհի իշխաններէն ոչ մէկը ճանչցաւ զայն. քանի որ եթէ ճանչցած ըլլային, չէին խաչեր փառքի Տէրը: (աժող 9:165) **9** Բայց ինչպէս գրուած է. «Աչք չէ տեսեր, ականջ չէ լսեր, ոչ ալ մարդու սիրտին մէջ մտեր են այն բաները, որ Աստուած պատրաստած է զինք սիրողներուն»: **10** Սակայն Աստուած զանոնք յայտնած է մեզի իր Յոգով, որովհետեւ Յոգին կը զննէ բոլոր բաները, մինչեւ անգամ Աստուծոյ խորունկ բաները: **11** Արդարեւ ո՛վ գիտէ մարդուն բաները, բայց միայն մարդուն հոգին՝ որ իր մէջն է. նոյնպէս ալ ոչ մէկը գիտէ Աստուծոյ բաները, այլ միայն Աստուծոյ Յոգին: **12** Իսկ մենք ստացանք ոչ թէ այս աշխարհի հոգին, հապա այն Յոգին՝ որ Աստուծմէ է. որպէսզի մենք գիտնանք այն բաները՝ որ Աստուած շնորհեց մեզի. **13** նաեւ անոնց մասին կը խօսինք, ոչ թէ այն խօսքերով՝ որ մարդկային իմաստութիւնը կը սորվեցնէ, հապա Յոգիին սորվեցուցածներով, համեմատելով հոգեւոր բաները հոգեւորի հետ: **14** Իսկ շնչաւոր մարդը

չ'ընդունիր Աստուծոյ Յոգիին բաները, որովհետեւ անոնք իրեն համար յիմարութիւն են, ոչ ալ կրնայ հասկնալ, քանի որ կը զննուին հոգեւոր կերպով: **15** Բայց ան որ հոգեւոր է՝ կը զննէ ամէն բան, սակայն ինք կը զննուի ոչ մէկէն: **16** Որովհետեւ ո՛վ գիտցաւ Տէրոջ միտքը, որ սորվեցնէ անոր, բայց մենք ունինք Քրիստոսի միտքը:

3 Բայց ես, եղբայրներ, չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս հոգեւորներու, հապա որպէս մարմնաւորներու, նոյնիսկ որպէս Քրիստոսով երախաներու: **2** Ձեզ սնուցանեցի կայծով, ոչ թէ կերակուրով. որովհետեւ մինչեւ հիմա չէիք կրնար հանդուրժել, եւ ոչ իսկ ներկայիս կրնաք, քանի որ տակաւին մարմնաւոր էք: **3** Արդարեւ, քանի տակաւին նախանձ, կռիւ եւ բաժանումներ կան ձեր մէջ, միթէ մարմնաւոր չէք ու մարդկօրէն չէք ընթանար: **4** Որովհետեւ երբ ձեզմէ մէկը ըսէ. «Ես Պօղոսեան եմ», եւ միւրը. «Ես Ապողոսեան եմ», միթէ մարմնաւոր չէք: **5** Իսկ ո՛վ է Պօղոս, կամ ո՛վ է Ապողոս. լոկ սպասարկուներ, որոնցմով դուք հաւատացիք՝ ինչպէս Տէրը տուաւ անոնցմէ իւրաքանչիւրին: **6** Ես տնկեցի, Ապողոս ջրեց, բայց Աստուած աճեցուց: **7** Ուստի ոչ տնկողը բան մըն է, եւ ոչ ջրողը, հապա Աստուած՝ որ աճեցուց: **8** Ուրեմն տնկողն ու ջրողը մէկ են, եւ իւրաքանչիւրը պիտի ստանայ իր վարձատրութիւնը՝ իր աշխատանքին համեմատ. **9** որովհետեւ մենք Աստուծոյ գործակից ենք. դուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք, Աստուծոյ շինուածքն էք: **10** Աստուծոյ շնորհքին համեմատ՝ որ տրուեցաւ ինձի, հիմ դրի իմաստուն ճարտարապետի մը պէս, բայց ուրիշ մը կը շինէ անոր վրայ. սակայն իւրաքանչիւրը թող գովաւանայ թէ ինչպէս կը շինէ անոր վրայ: **11** Արդարեւ ոչ մէկը ալ ուրիշ հիմ կրնայ դնել՝ դրուածէն զատ, որ Յիսուս Քրիստոսն է: **12** Եթէ մէկը այս հիմին վրայ շինէ ոսկիով, արծաթով, պատուական քարերով, փայտով, խարով, խոզանով, **13** իւրաքանչիւրին գործը բացայայտ պիտի ըլլայ. քանի որ օրը պիտի բացայայտէ, որովհետեւ կրակով

պիտի յայտնուի եւ իւրաքանչիւրին գործին ինչպէս ըլլալը կրակը պիտի փորձարկէ: **14** Եթէ մէկուն գործը՝ որ շինած է անոր վրայ՝ մնայ, ինք վարձատրութիւն պիտի ստանայ: **15** Եթէ մէկուն գործը պոյրի՝ պիտի կորսնցնէ, իսկ ինք պիտի փրկուի, սակայն իբր թէ կրակի մէջէն: **16** Չէք գիտեր թէ դուք Աստուծոյ տաճարն էք, եւ Աստուծոյ Յոգին կը բնակի ձեր մէջ: **17** Եթէ մէկը ապականէ Աստուծոյ տաճարը, Աստուած ալ պիտի քանդէ զինք. որովհետեւ Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, եւ որւէ էք այդ տաճարը: **18** Ո՛չ մէկը թող խաբէ ինքզինք: Եթէ ձեզմէ մէկը կը կարծէ իմաստուն ըլլալ այս աշխարհի մէջ, թող յիմար դառնայ՝ որպէսզի իմաստուն ըլլալ: **(1ԹԹ 9:16)** **19** Որովհետեւ այս աշխարհի իմաստութիւնը՝ Աստուծոյ բով յիմարութիւն է. քանի որ գրուած է. «Ան իմաստունները կը բռնէ իրենց խորամանկութեան մէջ»: **20** Եւ դարձեալ. «Տերը գիտէ իմաստուններուն մտածումները՝ որ փուճ են»: **21** Հետեւաբար ո՛չ մէկը թող պարծենայ մարդոցմով. **22** որովհետեւ ամէն բան ձերն է. թէ Պօղոս, թէ Ապոլոս, թէ Կեփաս, թէ աշխարհը, թէ կեանքը, թէ մահը, թէ ներկայ բաները եւ թէ գալիքները: Ամէն բան ձերն է. **23** դուք ալ Քրիստոսինն էք, ու Քրիստոս՝ Աստուծոյ:

4 Մարդիկ թող սեպեն մեզ՝ որպէս Քրիստոսի սպասաւորներն ու Աստուծոյ խորհուրդներուն տնտեսները: **2** Իսկ տնտեսն մը կը պահանջուի որ հաւատարիմ գտնուի: **3** Բայց ինձի համար չնչին բան է որ դատուիմ ձեզմէ, կամ մարդոց դատաստանէն. նոյնիսկ ես չեմ դատեր զիս. **4** (որովհետեւ ես ոչինչով գիտակից եմ իմ մասիս. բայց ո՛չ թէ ասով կ'արդարանամ.) հապա գիս դատողը՝ Տէրն է: **5** Հետեւաբար ատենէն առաջ մի՛ դատէք՝ մինչեւ որ Տէրը գայ. ինք պիտի լուսաւորէ խաւարին գաղտնիքը ու երեւան պիտի հանէ սիրտերուն ծրագիրները, եւ այն ատեն իւրաքանչիւրը գովեստ պիտի ունենայ Աստուծոմէ: **6** Այս բաները, եղբայրներ, օրինակով մը կ'իրարկեցի՝ ինձի եւ Ապոլոսի՝ ձեզի համար, որ դուք մեզմով

սորվիք գրուածէն աւելի բան մը չմտածել մարդոց մասին, որպէսզի ձեզմէ ո՛չ մէկը հպարտանայ մէկուն համար ուրիշի մը դէմ: **7** Որովհետեւ ո՛վ է ան՝ որ տարբեր կ'ընէ քեզ ուրիշներէն, եւ ինչ ունիս՝ որ չես ստացած. ու եթէ ստացար, ինչո՞ւ կը պարծենաս՝ իբր թէ ստացած չըլլաս: **8** Արդէն յագեցած էք, արդէն հարուստ էք, ամանց մեզի թագաւորեցիք. ու երանի՛ թէ թագաւորեիք, որպէսզի մենք ալ թագաւորեինք ձեզի հետ, **9** քանի որ կը կարծեն թէ Աստուած յետիններ ըրաւ մեզ՝ առաքեալներս, մահապարտներու պէս. որովհետեւ տեսարան եղանք աշխարհին, հրեշտակներուն ու մարդոց: **10** Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի համար, իսկ դուք՝ իմաստուններ Քրիստոսով: Մենք՝ տկար, բայց դուք՝ ուժեղ: Դուք՝ փառաւորուած, իսկ մենք՝ անպատուուած: **11** Մինչեւ այս ժամը թէ կ'անօթենանք, թէ կը ծարաւանք, թէ մերկ կը մնանք, թէ կը կոփահարուինք, թէ որոշ բնակավայր չունինք, **12** թէ ալ կը տքնինք՝ մեր ձեռքերով գործելով: Երբ մեզ հեզնեն՝ կ'օրհնենք. երբ հայածեն՝ կը հանդուրժենք. **13** երբ հայհոյեն՝ կ'աղաչենք: Աշխարհի աղտեղութիւնը դարձանք, բոլորին աւելցուքը՝ մինչեւ հիմա: **14** Այս բաները կը գրեմ՝ ո՛չ թէ ձեզ ամչցնելու համար, հապա կը խրատեմ ձեզ՝ սիրելի զաւակներուս պէս: **15** Որովհետեւ՝ նոյնիսկ եթէ դուք տասը հազար վարժապետներ ունենաք Քրիստոսով, ո՛չ թէ շատ հայրեր ունիք. քանի որ Քրիստոս Յիսուսով են ծնայ ձեզ՝ աւետարանին միջոցով: **16** Ուրեմն կ'աղաչեմ ձեզի, նմանեցէք ինձի: **17** Ասոր համար ձեզի դրկեցի Տիմոթեոսը, որ սիրելի զաւակս է, ու հաւատարիմ է Տէրոջմով. ան պիտի վերջիչեցնէ ձեզի իմ ճամբաներս՝ որ Քրիստոսի մէջ են, ինչպէս ամենուրեք բոլոր եկեղեցիներուն մէջ կը սորվեցնեն: **18** Ոմանք հպարտացան, որպէս թէ ես պիտի չգամ ձեզի: **19** Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի, եթէ Տէրը կամենայ, եւ պիտի հասկնամ ո՛չ թէ հպարտացողներուն խօսքերը, հապա զօրութիւնը: **20** Որովհետեւ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ո՛չ թէ խօսքով է, հապա զօրութեամբ: **21** Ինչպէս կ'ուզէք.

զաւազանով զամ ձեզի, թէ սիրով եւ հեզութեան հոգիով:

5 Առհասարակ կը լսուի թէ ձեր մէջ պոռնկութիւն կայ. եւ այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն մէջ իսկ չկայ, որպէս թէ մէկը ունենայ իր հօր կինը: **2** Ու դուք հպարտացած էք, փոխանակ սգալու, որպէսզի ձեր մէջէն վերցուի ան՝ որ այս արարքը կատարեց: **3** Արդարեւ ես - թէպէտ մարմինով բացակայ եմ, բայց հոգիով՝ ներկայ - արդէն իսկ դատեցի այսպիսի արարք գործողը, որպէս թէ ներկայ ըլլալով: **4** Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունով, երբ հաւաքուիք՝ դուք եւ իմ հոգիս, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի գօրութեամբ, **5** մատնեցէք այդպիսի մէկը Սատանային՝ մարմինին աւերումին համար, որպէսզի հոգին փրկուի Տէր Յիսուսի օրը: **6** Այդ ձեր պարծանքը լաւ չէ: Չէք գիտեր թէ քիչ մը խմորը՝ կը խմորէ ամբողջ զանգուածը: **7** Ուրեմն մաքրուեցէք հին խմորէն՝ որպէսզի ըլլաք նոր զանգուած մը, քանի որ անխմոր էք: Որովհետեւ Քրիստոս՝ մեր զատիկը՝ զոհուեցաւ մեզի համար. **8** հետեւաբար տօն կատարենք՝ ոչ թէ հին խմորով, ոչ ալ չարամտութեան եւ չարութեան խմորով, հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացով: **9** Գրեցի ձեզի նամակին մէջ, որ ջարաբերիք պոռնկողներուն հետ: **10** Սակայն ոչ անշուշտ այս աշխարհի պոռնկողներուն, կամ ազահներուն, կամ յափշտակողներուն, կամ կռապաշտներուն հետ. այլապէս՝ պարտաւոր պիտի ըլլայիք աշխարհէն դուրս ելլել: **11** Իսկ հիմա գրեցի ձեզի որ ջարաբերիք, եթէ ոեւէ մէկը՝ որ եղբայր կը կոչուի՝, ըլլայ պոռնկող, կամ ազահ, կամ կռապաշտ, կամ հեզնող, կամ արբեցող, կամ յափշտակող. այդպիսի մարդու հետ մի ուտէք անգամ: **12** Որովհետեւ ինչ պէտք ունիմ դատելու դուրսիները. միթէ դուք չէք դատեր ներսիները. **13** իսկ Աստուած պիտի դատէ դուրսիները: Ուստի վերցուցէք չարը ձեր մէջէն:

6 Եթէ ձեզմէ մէկը խնդիր մը ունենայ ուրիշի մը հետ, միթէ կը յանդգնի անարդարներուն առջեւ դատուիլ, եւ

ոչ թէ սուրբերուն առջեւ: **2** Չէք գիտեր թէ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը. ու եթէ աշխարհը կը դատուի ձեզմէ, դուք արժանի չէք դատելու չնչին խնդիրները: **3** Չէք գիտեր թէ մենք պիտի դատենք հրեշտակները. հապա որչափ աւելի այս կեանքին բաները: **4** Ուրեմն եթէ դատեր ունիք՝ այս կեանքի բաներուն համար, դատաւոր նշանակեցէք եկեղեցիին անարգները: **5** Ձեզ ամչցնելու համար կ'ըսեմ. իրաւ իմաստուն մը չկայ ձեր մէջ, ոչ իսկ մէկ հատ, որ կարենայ վճռել իր եղբայրներուն միջեւ: **6** Հապա եղբայր՝ եղբոր հետ դատ կը վարէ, այն ալ՝ անհաւատներուն առջեւ: **7** Ուրեմն արդէն ծանր յանցանք մը կայ ձեր մէջ, քանի որ իրարու հետ դատեր ունիք. ինչո՞ւ փոխարէնը դուք չէք անիրաւուիր. ինչո՞ւ փոխարէնը դուք զրկանք չէք կրեր: **8** Նոյնիսկ դուք կ'անիրաւէք ու կը զրկէք, այն ալ՝ եղբայրներուն. **9** չէք գիտեր թէ անիրաւները պիտի չժառանգեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Մի՛ մոլորիք. ոչ պոռնկողները, ոչ կռապաշտները, ոչ շնացողները, **10** ոչ իզագեալները, ոչ արուագետները, ոչ գողերը, ոչ ազահները, ոչ արբեցողները, ոչ հեզնողները, ոչ ալ յափշտակողները պիտի ժառանգեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը: **11** Եւ ձեզմէ ոմանք այդպիսիներ էին. բայց լուսցուեցաք, բայց սրբացաք, բայց արդարացաք Տէր Յիսուսի անունով ու մեր Աստուծոյն Յոգիով: **12** Ամէն բան ինծի արտօնուած է, բայց ամէն բան օգտակար չէ: Ամէն բան ինծի արտօնուած է, բայց ես ոչ մէկուն իշխանութեան տակ պիտի ըլլամ: **13** Կերակուրները փորին համար են, փորն ալ՝ կերակուրներուն. բայց Աստուած ասիկա՛ն ալ, անոնք ալ պիտի ոչնչացնէ: Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, հապա՝ Տէրոջ, ու Տէրը՝ մարմինին համար: **14** Եւ Աստուած՝ որ յարուցանեց Տէրը, պիտի յարուցանէ նաեւ մեզ՝ իր գօրութեամբ: **15** Չէք գիտեր թէ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են: Ուրեմն Քրիստոսի անդամները աննշտակ պոռնիկի անդամներ ընեն: Ամենեւին: **16** Չէք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը միանայ, անոր հետ մէկ մարմին կ'ըլլայ. քանի որ

Գիրքը կ'ըստ. «Երկուքը պիտի ըլլան մէկ մարմին»: 17 Իսկ ան որ Տէրոջ կը միանայ, անոր հետ մէկ հոգի կ'ըլլայ: 18 Փախէք պոռնկութենէն: Ամեն մեղք՝ որ մարդ կը գործէ, իր մարմինէն դուրս է. բայց ան որ կը պոռնկի, կը մեղանչէ իր մարմինին դէմ: 19 Չէք գիտեր թէ ձեր մարմինը տաճարն է Սուրբ Զոգիին՝ որ ձեր մէջն է. զայն Աստուծոյ ստացաք, եւ դուք ձեզի չէք պատկանիր, 20 քանի որ մեծ գինով մը գնուեցաք. ուստի փառաւորեցէք Աստուած ձեր մարմինին ու ձեր հոգիին մէջ, որոնք կը պատկանին Աստուծոյ:

7 Ուրեմն, ինչ կը վերաբերի այն բաներուն՝ որոնց մասին գրեցիք ինծի, լաւ է մարդուն համար՝ որ կնոջ չմերձենայ: 2 Բայց պոռնկութենէն խուսափելու համար՝ իւրաքանչիւրը թող ունենայ իր կինը, եւ ամէն կին թող ունենայ իր ամուսինը: 3 Ամուսինը թող հատուցանէ կնոջ ինչ որ կը պարտի, նմանապէս կինն ալ՝ իր ամուսինին: 4 Կինը իշխանութիւն չունի իր մարմինին վրայ, հապա՝ ամուսինը. նմանապէս ամուսինն ալ իշխանութիւն չունի իր մարմինին վրայ, հապա՝ կինը: 5 Մի՛ գրկեք գիրար, բայց միայն համաձայնութեամբ՝ ատենի մը համար, որ դուք ձեզ աղօթքի յատկացնէք ու դարձեալ գաք իրարու քով, որպէսզի Սատանան չփորձէ ձեզ՝ ձեր անժուժկայութեան համար: 6 Ասիկա կ'ըսեն՝ արտօսելով, ոչ թէ հրամայելով: 7 Որովհետեւ կ'ուզէի որ բոլոր մարդիկ ըլլային ինծի պէս. բայց իւրաքանչիւրը ունի իր յատուկ շնորհը Աստուծոյ, մէկը՝ այսպէս, իսկ միւրը՝ այնպէս: 8 Ուստի կ'ըսեն ամուսիններուն եւ այրիներուն. «Լաւ կ'ըլլայ անոնց համար՝ եթէ մնան ինծի պէս»: 9 Բայց եթէ ժուժկայութիւն չունին՝ թող ամուսնանան. որովհետեւ աւելի լաւ է ամուսնանալ՝ քան բոքբոքի: 10 Իսկ ամուսնացածներուն կը հրամայեմ, ոչ թէ ես, հապա՝ Տէրը. «Կինը թող չզատուի իր ամուսինէն, 11 (իսկ եթէ զատուի ալ՝ թող մնայ անամուսին, կամ հաշտուի իր ամուսինին հետ,) եւ ամուսինը թող չձգէ իր կինը»: 12 Բայց միւսներուն են կ'ըսեմ, ոչ թէ Տէրը. «Եթէ եղբայր մը ունենայ անհաւատ կին մը

եւ անոր հաճելի ըլլայ բնակիլ իրեն հետ, թող չձգէ զայն: 13 Եւ կին մը որ ունի անհաւատ ամուսին մը, եթէ անոր հաճելի ըլլայ բնակիլ իրեն հետ, թող չձգէ զայն»: 14 Որովհետեւ անհաւատ ամուսինը սրբացած է կնոջմով, եւ անհաւատ կինը սրբացած է ամուսինով: Այլապէս՝ ձեր զաւակները անմաքուր պիտի ըլլային. բայց հիմա սուրբ են: 15 Իսկ եթէ անհաւատը զատուի՝ թող զատուի: Եղբայր մը կամ քոյր մը ստրուկ չէ այդպիսի պարագաներու մէջ. սակայն Աստուած կանչեց մեզ խաղաղութեան: 16 Որովհետեւ դուն ինչ գիտես, կի՛ն. թերեւս պիտի փրկես ամուսինդ: Կամ դուն ինչ գիտես, մարդ. թերեւս պիտի փրկես կինդ: 17 Այլապէս՝ ինչպէս Տէրը բաշխեց իւրաքանչիւրին, ինչպէս Աստուած կանչեց իւրաքանչիւրը, այնպէս թող ընթանայ: Ես այսպէս կը պատուիրեմ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ: 18 Եթէ թլփատուած մէկը կանչուեցաւ հաւատքի, թող անթլփատ չդառնայ: Եթէ մէկը կանչուեցաւ անթլփատութեան մէջ, թող չթլփատուի: 19 Որովհետեւ թլփատութիւնը բան մը չէ, եւ անթլփատութիւնն ալ բան մը չէ, հապա Աստուծոյ պատուիրաններուն պահպանումն է Էականը: 20 Իւրաքանչիւրը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող մնայ անոր մէջ: 21 Ստորակ էիր երբ կանչուեցար. հոգ մի՛ ըներ այդ մասին. բայց եթէ կրնաս ազատագրուիլ, առաւելապէս օգտուէ՛ առիթէն: 22 Որովհետեւ ո՛վ որ կանչուած է Տէրոջմով՝ ստրուկ ըլլալով, Տէրոջ ազատագրեալն է. նմանապէս ո՛վ որ կանչուած է՝ ազատ ըլլալով, Քրիստոսի ստրուկն է: 23 Դուք գնուեցաք մեծ գինով մը. մի՛ ըլլաք մարդոց ստրուկ: 24 Եղբայրներ, իւրաքանչիւրը ինչ վիճակի մէջ որ կանչուեցաւ, թող մնայ անոր մէջ՝ Աստուծոյ հետ: 25 Կոյսերուն մասին Տէրոջմէն հրաման մը չունին. սակայն կը յայտնեն իմ դատումն, իբր մէկը՝ որ ողորմութիւն գտած է Տէրոջմէն՝ հաւատարիմ ըլլալով: 26 Ուրեմն ես կը կարծեմ թէ սա՛ լաւ է ներկայ հարկադրանքին պատճառով, այսինքն լաւ է մարդու մը՝ որ մնայ

ինչպէս որ է՝: 27 Կապուամ՝ ես կնոջ մի ջանար արձակուի: Արձակուամ՝ ես կնոջմէ մը. մի փնտռեր կին: 28 Իսկ եթէ ամուսնանաս՝ չես մեղանչեր. ու եթէ կոյսը ամուսնանայ՝ չի մեղանչեր: Բայց այդպիսիները մարմինի մէջ տառապանք պիտի ունենան. իսկ ես կ'ուզեմ խնայել ձեզի: 29 Բայց սա կ'ըսեմ, եղբայրներ, թէ ժամանակը կարճ է: Այն անոնք որ կին ունին, այնպէս ըլլան՝ որպէս թէ չունին. 30 անոնք որ կու լան՝ որպէս թէ չեն լար. անոնք որ կ'ուրախանան՝ որպէս թէ չեն ուրախանար. անոնք որ կը գնեն՝ որպէս թէ ոչ մէկ բանի տիրացած են. 31 եւ անոնք որ այս աշխարհը կ'օգտագործեն՝ որպէս թէ չեն չարաշահեր. որովհետեւ այս աշխարհի կերպարը կ'անցնի: 32 Բայց ես կ'ուզեի որ դուք անհոգ ըլլաք. որովհետեւ ամուսին կը հոգայ Տէրոջ բաները, թէ ինչպէս հաճեցնէ Տէրը: 33 Իսկ ամուսնացածը կը հոգայ աշխարհի բաները, թէ ինչպէս հաճեցնէ իր կինը: 34 Նոյնպէս տարբերութիւն կայ ամուսնացած կնոջ եւ կոյսին միջեւ. չամուսնացած կինը կը հոգայ Տէրոջ բաները, որպէսզի ինք սուրբ ըլլայ մարմինով ու հոգիով. իսկ ամուսնացած կինը կը հոգայ աշխարհի բաները, թէ ինչպէս հաճեցնէ իր ամուսինը: 35 Ասիկա կ'ըսեմ ձեր օգուտին համար. ոչ թէ ծուղակ ձգելու ձեր վրայ՝ հապա վայելչութեան համար, որպէսզի ձեր ուշադրութիւնը դարձնէք Տէրոջ՝ առանց մտացիր ըլլալու: 36 Իսկ եթէ մէկը կը կարծէ թէ անվայելչութեամբ կը վերաբերի իր կոյսին հանդէպ, եթէ անցնի անոր ամուսնութեան տարիքը, եւ պարտաւոր է թող ընէ ինչ որ կ'ուզէ, չի մեղանչեր. թող ամուսնանան: 37 Սակայն ան որ հաստատ կը կենայ իր սիրտին մէջ ու հարկադրանք չունի, հապա կ'իշխէ ինքնիր կամքին վրայ եւ վճռած է իր սիրտին մէջ՝ որ պահէ իր կոյսը, լաւ կ'ընէ: 38 Ուստի ան որ կ'ամուսնացնէ իր կոյսը՝, լաւ կ'ընէ. իսկ ան որ չ'ամուսնացնէր, աւելի լաւ կ'ընէ: 39 Կինը կապուած է այնքան ատեն որ իր ամուսինը կ'ապրի. բայց եթէ իր ամուսինը մեռնի, ազատ է ամուսնանալու՝ որով հետ որ ուզէ, միայն թէ՛ Տէրոջմով: 40 Սակայն իմ դատումով՝

ան աւելի երջանիկ կ'ըլլայ եթէ մնայ այդպէս. եւ կը կարծեմ թէ ես ալ ունիմ Աստուծոյ Յոգին:

8 Այժմ, ինչ կը վերաբերի կուռքերուն՝ զոհուած բաներուն, գիտնէք թէ բոլորս ալ գիտութիւն ունինք: Գիտութիւնը կը հպարտացնէ, բայց սերը կը շինէ: 2 Եթէ մէկը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ, դեռ ոչինչ գիտէ այնպէս՝ ինչպէս պետք է գիտնայ: 3 Սակայն եթէ մէկը կը սիրէ Աստուած, ինք ճանչցուած է անկէ: 4 Ուրեմն, ինչ կը վերաբերի կուռքերուն՝ զոհուած բաները ուսելու, գիտնէք թէ կուռքը ոչինչ է աշխարհի մէջ, եւ թէ ուրիշ ոեւէ Աստուած չկայ՝ մէկէն գատ: 5 Քանի որ՝ թէեւ ըլլան աստուած կոչուածներ, թէ երկինքը եւ թէ երկրի վրայ, (ինչպէս կան շատ աստուածներ ու շատ տէրեր,) 6 մենք ունինք մէկ Աստուած՝ Յայրը, որմէ են բոլոր բաները, եւ մենք՝ անոր կը պատկանինք՝, ու մէկ Տէր՝ Յիսուս Քրիստոս, որով գոյութիւն ունին՝ բոլոր բաները, եւ մենք՝ անով կանք: 7 Բայց բոլորը չունին այս գիտութիւնը. որովհետեւ ոմանք՝ մինչեւ հիմա խղճմտանքի հարց ունենալով կուռքի մասին՝ կ'ուտեն զանոնք որպէս կուռքի զոհուած բան. եւ իրենց խղճմտանքը կը պղծուի՝ քանի որ տկար է: 8 Սակայն կերակուրը չէ որ կը մօտեցնէ մեզ Աստուծոյ՝. քանի որ ոչ առատութեան մէջ կ'ըլլանք՝ եթէ ուտենք, ոչ ալ կարօտութեան մէջ կ'ըլլանք՝ եթէ չուտենք: 9 Բայց զգուշացէք որ ձեր այս ազատութիւնը տկարներուն սայթաքում չըլլայ: 10 Քանի որ եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գիտութիւն ունիս, սեղան նստած՝ կռատունի մէջ, այդ տկար եղողին խղճմտանքը պիտի չխրախուսուի ուսել այն բաները՝ որ կուռքերուն զոհուած են. 11 եւ քու գիտութեամբդ՝ այդ տկար եղբայրը պիտի կորսուի, որուն համար Քրիստոս մեռաւ: 12 Իսկ երբ այսպէս կը մեղանչէք եղբայրներուն դէմ ու կը վիրաւորէք անոնց տկար խղճմտանքը, կը մեղանչէք Քրիստոսի դէմ: 13 Ուստի եթէ կերակուրը կը գայթակղեցնէ եղբայրս, յաւէտ միս պիտի չուտեմ՝ որպէսզի չզայթակղեցնեմ եղբայրս: (aiōn g165)

9 Միթե ես առաքեալ չեմ. միթե ես ազատ չեմ. միթե աչքերովս չտեսայ Յիսուս Բրիստոսը՝ մեր Տէրը. դուք իմ գործս չէք Տէրոջմով: **2** Նոյնիսկ եթէ եթէ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ, գոնէ ձեզի համար՝ եմ. որովհետեւ իմ առաքելութեանս կնիքը դուք էք Տէրոջմով: **3** Սա՛ւ է իմ ջատագովականս անոնց՝ որ կը հարցաքննեն զիս. **4** «Միթե մենք իրաւունք չունինք ուտելու եւ խմելու: **5** Միթե մենք իրաւունք չունինք Բրիստոսով բոյր եղող կին մը մեզի հետ տանելու, ինչպէս միւս առաքեալները, Տէրոջ եղբայրներն ու Կեփաս կ'ընեն: **6** Կամ միայն ես ու Բառնաբանս իրաւունք չունինք աշխատելէ զերծ ըլլալու: **7** Ո՛վ երբէք մարտնչելու կ'երթայ իր սեփական ծախսով. ո՞վ այդ կը տնկէ եւ անոր պտուղէն չ'ուտեր. կամ ո՞վ կը հովուէ ու հօտին կաթով չի սնանիր»: **8** Միթե մարդկօրէն կ'ըսես այս բաները, կամ արդեօք Օրէնքն ալ նոյնը չ'ըսեր: **9** Քանի որ Մովսէսի Օրէնքին մէջ գրուած է. «Մի կապեր կայի մէջ աշխատող՝ եզին դունչը»: Միթե Աստուած եզները կը հոգայ, **10** թէ ոչ՝ անշուշտ մեզի համար կ'ըսէ: Անկասկած մեզի համար գրուած է. որովհետեւ ան որ կը հերկէ՝ պարտաւոր է յոյսով հերկել, եւ ան որ կը կամեն՝ բաժին առնելու յոյսով»: **11** Եթէ մենք ձեր մէջ հոգեւոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան է՝ եթէ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձնք: **12** Եթէ ուրիշներ բաժին ունին այս իրաւունքին՝ ձեր վրայ, առաւելապէս մենք չունինք. բայց մենք այս իրաւունքը չօգտագործեցինք, հապա ամէն բանի կը դիմանանք, որպէսզի արգելք չըլլանք Բրիստոսի աւետարանին: **13** Չէք գիտեր թէ սուրբ բաներուն պաշտօնեաները՝ տաճարէն կ'ուտեն, եւ անոնք որ զոհասեղանին կը սպասաւորեն՝ զոհասեղանէն բաժին կ'առնեն: **14** Նոյնպէս ալ Տէրը պատուիրեց որ աւետարանը հռչակողները՝ աւետարանէն ապրին: **15** Բայց ես ասոնցմէ ոչ մէկը օգտագործեցի, ոչ ալ այս բաները գրեցի՝ որ այդպէս ըլլայ ինծի հանդէպ, որովհետեւ անելի լաւ է ինծի՝ որ մեռնիմ, քան թէ մէկը իմ պարծանքս ոչնչացնէ: **16** Արդարեւ

եթէ աւետարանեմ՝ պարծենայիք ոչինչ ունիմ, որովհետեւ իմ վրաս դրուած հարկ մըն է. մանաւանդ վայ է ինծի՝ եթէ չաւետարանեմ: **17** Քանի որ եթէ ասիկա կամովին ընեմ, վարձատրութիւն կ'ունենամ. իսկ եթէ ակամայ՝ այդ ինծի վստահուած տնտեսութիւն մըն է: **18** Ուրեմն ինչ է իմ վարձատրութիւնս. այն՝ որ աւետարանելու ատենս ձրի տամ Բրիստոսի աւետարանը, որպէսզի չարաչար չգործածեմ աւետարանէն ստացած իմ իրաւունքս: **19** Քանի որ՝ թէպէտ բոլորէն ազատ էի՝ ես զիս բոլորին ծառայ ըրի, որպէսզի շատերը շահին: **20** Յրեաներուն հետ Յրեայի պէս եղայ, որպէսզի Յրեաները շահին: **21** Օրէնքի տակ եղողներուն հետ՝ իբր թէ Օրէնքի Օրէնքի տակ եղողներն ալ շահին: Անանց Օրէնքի եղողներուն հետ՝ իբր թէ առանց Օրէնքի, (ոչ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի, հապա Բրիստոսի օրէնքին տակ էի,) որպէսզի առանց Օրէնքի եղողներն ալ շահին: **22** Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ, որպէսզի տկարները շահին. բոլորին հետ ամէն ինչ եղայ, որպէսզի անպայման ոմանք փրկեմ: **23** Եւ ասիկա կ'ընեմ աւետարանին համար, որ հաղորդակից ըլլամ անոր: **24** Չէք գիտեր թէ ասպարեզին մէջ վագողները՝ բոլորը կը վագեն, բայց մէկը կը ստանայ մրցանակը: Ուստի այնպէս վագեցէք՝ որ ստանա՛ք: **25** Ո՛վ որ կը մրցի՝ չափաւորութիւն կը պահէ ամէն բանի մէջ. անոնք՝ եղծանելի պսակը ստանալու համար, իսկ մենք՝ անեղծանելին: **26** Ուստի ես այդպէս կը վագեմ, ոչ թէ անստուգութեամբ. ես այդպէս կռփամարտ կ'ընեմ, ոչ թէ հովը ծեծելով. **27** բայց կը ճնշեմ ու կը նուաճեմ մարմինս, որպէսզի՝ ուրիշներուն քարոզելէ ետք՝ ես ինքս խոտելի չըլլամ:

10 Եղբայրներ, չեմ ուզեր որ անգիտանաք թէ մեր հայրերը՝ բոլորն ալ ամպին տակ էին, բոլորն ալ ծովէն անցան, **2** ու բոլորն ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին եւ ծովուն մէջ: **3** Բոլորն ալ կերան նոյն հոգեւոր

կերակուրը, 4 ու բույրն ալ խմեցին նոյն հոգեւոր խմելիքը, որովհետեւ կը խմէին այն հոգեւոր վեմէն՝ որ իրենց կը հետեւէր, եւ այդ վեմը՝ Քրիստոսն էր: 5 Բայց անոնցմէ շատերը հաճելի չեղան Աստուծոյ, քանի որ անապատին մէջ փռուած ինկան: 6 Ուրեմն այդ բաները մեզի տիպար եղան, որպէսզի չցանկանք չար բաներու, ինչպէս անոնք ցանկացին: 7 Ո՛չ ալ կռապաշտ ըլլաք՝ անոնցմէ ոմանց պէս, ինչպէս գրուած է. «Ժողովուրդը նստաւ ուտելու եւ խմելու, յետոյ կանգնեցան զբօսնելու»: 8 Ո՛չ ալ պոռնկինք՝ ինչպէս անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան, ու մէկ օրուան մէջ քսաներեք հազար հոգի ինկան: 9 Ո՛չ ալ փորձենք Քրիստոսը՝ ինչպէս անոնցմէ ոմանք փորձեցին, եւ օձերէն ջարդուեցան: 10 Ո՛չ ալ տրտնջեցէք՝ ինչպէս անոնցմէ ոմանք տրտնջեցին, ու ջարդուեցան բնաջնջողէն: 11 Իսկ այդ բոլոր բաները կը պատահէին անոնց՝ իբր տիպար, եւ գրուեցան խրատելու համար մեզ՝ որ հասած ենք դարերու վախճանին: (աւո՞ց 165) 12 Յետեւաբար ան որ կը կարծէ թէ հաստատուն կեցած է, թող գգուշանայ՝ որ չիյնայ: 13 Ձեզի պատահած չէ փորձութիւն մը՝ որ մարդկային չըլլայ. բայց Աստուծոյ հաւատարիմ է, եւ պիտի չթոյլատրէ որ փորձուիք ձեր կարողութենէն աւելի, հապա փորձութեան հետ ելք մըն ալ պիտի տայ, որպէսզի կարենաք կրել: 14 Ուստի, սիրելիներս, փախէք կրապաշտութենէն: 15 Կը խօսիմ որպէս թէ իմաստուններու հետ. դիւր ղատեցէք ինչ որ կ'ըսեմ: 16 Օրինութեան բաժակը՝ որ մենք կ'օրհնենք, միթէ Քրիստոսի արիւնին հաղորդութիւնը չէ. հացը՝ որ մենք կը կտրենք, միթէ Քրիստոսի մարմինին հաղորդութիւնը չէ: 17 Արդարեւ մենք՝ շատ ըլլալով՝ մէկ հաց, մէկ մարմին ենք, որովհետեւ բոլորս ալ բաժնեկից ենք այդ մէկ հացին: 18 Նայեցէք մարմնաւոր Իսրայելին. անոնք որ զոհերէն կ'ուտեն՝ զոհասեղանին հաղորդակից չէն ըլլար: 19 Ուրեմն ինչ կ'ըսեմ. կուռքը բան մըն է, կամ կուռքերու զոհուածը բան մըն է: 20 Բայց սա՛ կ'ըսեմ, թէ այն բաները՝ որ հետախոսները կը զոհեն, կը զոհեն դեւերուն, եւ ո՛չ թէ Աստուծոյ. ուստի

չեմ ուզեր որ դուք հաղորդակից ըլլաք դեւերուն: Չէք կրնար խմել Տէրոջ բաժակը ու դեւերուն բաժակը. 21 չէք կրնար բաժնեկցիլ Տէրոջ սեղանին եւ դեւերու սեղանին: 22 Նախանձի գրգռեք Տէրը. միթէ մենք իրմէ ուժեղ ենք: 23 Ամեն բան ինծի արտօնուած է, բայց ամեն բան օգտակար չէ. ամեն բան ինծի արտօնուած է, բայց ամեն բան շինիչ չէ: 24 Ո՛չ մէկը թող փնտռէ միայն իր շահը, հապա ամեն մէկը՝ ուրիշինն ալ: 25 Կերէք ամեն ինչ որ կը ծախուի վաճառանոցը, առանց զննելու՝ խղճմտանքի պատճառով. 26 որովհետեւ «Տէրոջն է երկիրը եւ անոր յիւրթիւնը»: 27 Եթէ անհաւատներէն մէկը ճաշի հրաւիրէ ձեզ ու տրամադիր ըլլաք երթալու, կերէք ամեն ինչ՝ որ կը հրամանուի ձեզի, առանց հարցնելու՝ խղճմտանքի պատճառով: 28 Բայց եթէ մէկը ըսէ ձեզի. «Ատիկա կուռքերու զոհուած է», անոր պատճառով՝ որ ցոյց տուաւ ձեզի, եւ խղճմտանքի պատճառով՝ մի՛ ուտէք: 29 Սակայն երբ խղճմտանք կ'ըսեմ՝ ո՛չ թէ քուկո՞ւ է, հապա՝ ուրիշինը: Բայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս կը դատուի ուրիշի մը խղճմտանքէն: 30 Եթէ ես շնորհակալութեամբ կը բաժնեկցիմ, ինչո՞ւ հայիցուիմ այն բանին պատճառով՝ որուն համար ես շնորհակալ կ'ըլլամ: 31 Ուրեմն՝ թէ ուտէք, թէ խմէք, եւ թէ ինչ որ ընէք, ամենը ըրէք Աստուծոյ փառքին համար: 32 Մի՛ սայթաքեցնէք ո՛չ Յրեաները, ո՛չ Յոյները, ո՛չ ալ Աստուծոյ եկեղեցին: 33 Ինչպէս ես ալ կը հաճեցնեմ բոլորը՝ ամեն բանի մէջ, փնտռելով ո՛չ թէ իմ օգուտս, հապա՝ շատերունը, որպէսզի փրկուին:

11 Ինծի նմանեցէք, ինչպէս ես ալ՝ Քրիստոսի: 2 Կը գովեմ ձեզ, եղբայրներ, որ ամեն բանի մէջ կը յիշէք զիս ու կը պահէք սորվեցուցածներս՝ ինչպէս ես աւանդեցի ձեզի: 3 Բայց կ'ուզեմ որ զիսնաք թէ ամեն այր մարդու գլուխը Քրիստոսն է, ու կնոջ գլուխը՝ այր մարդը, եւ Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած: 4 Ամեն այր մարդ՝ որ կ'աղօթէ կամ կը մարգարեանայ ծածկուած գլուխով, կ'անպատուէ իր գլուխը: 5 Իսկ ամեն կին՝ որ կ'աղօթէ կամ կը մարգարեանայ

չծածկուած գլուխով, կ'անպատուէ իր գլուխը. քանի որ միեւնոյնն է՝ որպէս թէ ածիլուած ըլլար: 6 Որովհետեւ եթէ կինը չի ծածկուիր, թող կտրէ իր մազերն ալ. իսկ եթէ ամօթ է կնոջ մը՝ իր մազերը կտրելը կամ ածիլուելը, թող ծածկուի: 7 Արդարեւ այր մարդը պարտաւոր չէ ծածկել գլուխը, քանի որ Աստուծոյ պատկերն ու փառքն է. բայց կինը՝ մարդուն փառքն է: 8 Որովհետեւ ո՛չ թէ այր մարդը կնոջմէն է, հապա՛ կինը այր մարդէն. 9 ո՛չ ալ այր մարդը ստեղծուեցաւ կնոջ համար, հապա՛ կինը մարդուն համար: 10 Յետեւաբար կինը պարտաւոր է շուք դնել իր գլուխին՝ հրեշտակներուն պատճառով: 11 Սակայն ո՛չ այր մարդը առանց կնոջ է, ո՛չ ալ կինը առանց այր մարդու՝ Տէրոջմով: 12 Որովհետեւ ինչպէս կինը այր մարդէն է, նոյնպէս ալ այր մարդը կնոջ միջոցով. բայց ամէն բան՝ Աստուծմէ: 13 Դուք ձեզմէ դատեցէք. պատշաճ է որ կին մը աղօթէ Աստուծոյ՝ չծածկուած գլուխով: 14 Նոյնիսն բնութիւնն ալ չի սորվեցնէր ձեզի, թէ այր մարդ մը եթէ երկար մազեր ունի, ատիկա անպատուութիւն է իրեն: 15 Իսկ կին մը եթէ երկար մազեր ունի, ատիկա փառք է իրեն. որովհետեւ մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են իրեն: 16 Սակայն եթէ մէկուն յարմար թուի հակառակի, ո՛չ մենք այդպիսի սովորութիւն ունինք, ո՛չ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները: 17 Բայց ասիկա պատուիրելով՝ չեմ գովեր ձեզ, որովհետեւ ձեր համախմբումը ո՛չ թէ ւաւելի լաւ՝ հապա ւաւելի գէշ արդիւնք կ'ունենայ. 18 քանի որ նախ՝ երբ կը համախմբուիք եկեղեցիին մէջ, կը լսեմ թէ պառակտումներ կ'ըլլան ձեր մէջ, եւ մասամբ կը հաւատամ: 19 Արդարեւ պէտք է որ հերձուածներ ալ ըլլան ձեր մէջ, որպէսզի երեւան ելլեն անոնք՝ որ գնահատելի են ձեր մէջ: 20 Ուրեմն երբ դուք կը համախմբուիք տեղ մը, ատիկա Տէրոջ ընթրիքը ուտել չէ. 21 որովհետեւ ուտելու ատեն՝ իւրաքանչիւրը նախ կ'ուտէ իր ընթրիքը. մէկը անօթի կը մնայ, իսկ միւսը կ'արբենայ: 22 Միթէ տուն չունիք՝ ուտելու եւ խմելու համար. կամ կ'արհամարհէք Աստուծոյ եկեղեցին, եւ կ'ամչցնէք չքաւորները: Ինչ ըսեմ ձեզի,

գովեմ ձեզ այս բանին համար. չեմ գովեր: 23 Արդարեւ եւ Տէրոջմէն ընդունեցի զայն՝ որ ձեզի ալ աւանդեցի, թէ Տէր Յիսուս՝ իր մատնուած գիշերը՝ հաց առաւ, 24 ու շնորհակալ ըլլալէ ետք՝ կտրեց եւ ըսաւ. «Առէք ու կերէք, այս է իմ մարմինս՝ որ կը կտրուի ձեզի համար. ըրէք ասիկա՝ իմ յիշատակիս համար»: 25 Նոյնպէս ալ՝ ընթրիքէն ետք՝ բաժակը առաւ ու ըսաւ. «Այս բաժակը նոր ուխտն է՝ իմ արիւնովս. ըրէք ասիկա՝ քանի անգամ որ խմէք՝ իմ յիշատակիս համար: 26 Որովհետեւ քանի անգամ որ ուտէք այս հացը եւ խմէք այս բաժակը, Տէրոջ մահը կը պատմէք՝ մինչեւ որ ինք գայ»: 27 Յետեւաբար ո՛վ որ ուտէ այս հացը կամ խմէ Տէրոջ բաժակը անարժանաբար, պարտապան պիտի ըլլայ Տէրոջ մարմինին եւ արիւնին: 28 Ուրեմն իւրաքանչիւրը թող քննէ ինքզինք, ու այդպէս ուտէ հացն եւ խմէ բաժակէն: 29 Որովհետեւ ան որ կ'ուտէ ու կը խմէ անարժանաբար, կ'ուտէ ու կը խմէ ինքնիւր դատապարտութիւնը, քանի որ չի գատորոշեր Տէրոջ մարմինը: 30 Այս պատճառով շատեր ձեր մէջ տկար եւ հիւանդ են, ու շատեր ալ կը ննջեն: 31 Որովհետեւ եթէ մենք մեզ դատէինք՝ չէինք դատուեր: 32 Իսկ երբ կը դատուինք՝ կը պատժուինք Տէրոջմէն, որպէսզի չդատապարտուինք աշխարհի հետ: 33 Յետեւաբար, եղբայրներս, երբ կը համախմբուիք ուտելու համար՝ սպասեցէք իրարու: 34 Իսկ եթէ մէկը անօթի է՝ թող ուտէ իր տան մէջ, որպէսզի չհամախմբուիք դատապարտութեան համար: Մնացածը պիտի պատուիրեմ՝ երբ գամ:

12 Հոգեւոր պարգեւներուն մասին չեմ ուզեր որ անգետ ըլլաք, եղբայրներ: 2 Դուք գիտէք թէ երբ հեթանոս էիք, կը տարուէիք դէպի մունջ կուռքերը՝ ինչպէս որ կ'առաջնորդուէիք: 3 Ուստի սա՛ կը հասկցնեմ ձեզի, թէ Աստուծոյ Հոգիով խօսող ո՛չ մէկը կ'ըսէ. «Նզովեա՛լ ըլլայ Յիսուս»: Եւ ո՛չ մէկը կրնայ ըսել. «Յիսուս Տէր է», բայց միայն՝ Սուրբ Հոգիով: 4 Ուրեմն շնորհները զանազան են՝ բայց նոյն Հոգին է, 5 սպասարկութիւնները զանազան են՝ բայց նոյն Տէրն է, 6

ներգործութիւնները զանազան են՝ բայց նոյն Աստուածն է որ կը ներգործէ ամէն ինչ՝ բոլորին մէջ: 7 Սակայն Յոգիին յայտնաբերումը իւրաքանչիւրին տրուած է՝ բոլորին օգուտին համար: 8 չըլլայ մարմինին մէջ, հապա անդամները Մէկուն տրուած է իմաստութեան խօսք՝ Յոգիով. ուրիշին՝ զիտութեան խօսք, նոյն Յոգիով. 9 ուրիշին՝ հաւատք, նոյն Յոգիով. ուրիշին՝ բժշկելու շնորհներ, նոյն Յոգիով. 10 ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ, ուրիշին՝ մարգարեութիւն, ուրիշին՝ հոգիներու զատորոշութիւն, ուրիշին՝ զանազան լեզուներու տեսակներ, ուրիշին՝ լեզուներու թարգմանութիւն: 11 Այս ամէնը՝ միեւնոյն Յոգին կը ներգործէ, եւ իւրաքանչիւրին կը բաժնէ զատ-զատ՝ ինչպէս որ ինք փափաքի: 12 Արդարեւ՝ ինչպէս մարմինը մէկ է բայց շատ անդամներ ունի, եւ այն մարմինին բոլոր անդամները՝ թէպէտ շատ՝ մէկ մարմին են, նոյնպէս ալ Քրիստոս: 13 Քանի որ մենք բոլորս մկրտուեցանք մէկ Յոգիով՝ մէկ մարմին ըլլալու, թէ՛ Յրեաներ, թէ՛ Յոյներ, թէ՛ ստրուկներ, թէ՛ ազատներ, եւ բոլորս ալ մէկ Յոգինէ խմեցինք: 14 Որովհետեւ մարմինը մէկ անդամ չէ, հապա՝ շատ: 15 Եթէ ոտքը ըսէ. «Քանի ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ», հետեւաբար ալ մարմինէն չէ: 16 Ու եթէ ականջը ըսէ. «Քանի ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ», հետեւաբար ալ մարմինէն չէ: 17 Եթէ ամբողջ մարմինը աչք ըլլար, ո՛ր պիտի ըլլար լսելիքը. եւ եթէ ամբողջը լսելիք ըլլար, ո՛ր պիտի ըլլար հոտոտելիքը: 18 Բայց Աստուած անդամներ դրաւ մարմինին մէջ, անոնցմէ իւրաքանչիւրը՝ ինչպէս ինք կամեցաւ: 19 Եթէ ամբողջը ըլլար միայն մէկ անդամ, ո՛ր պիտի ըլլար մարմինը: 20 Բայց անդամները շատ են, իսկ մարմինը՝ մէկ: 21 Աչքը չի կրնար ըսել ձեռքին. «Պէտք չունիմ քեզի», եւ ո՛չ ալ գլուխը՝ ոտքերուն. «Պէտք չունիմ ձեզի»: 22 Նոյնիսկ մարմինին այն անդամները՝ որ աւելի տկար կը թուին, շատ աւելի հարկաւոր են. 23 ու մարմինին այն անդամները՝ որ նուազ պատուաւոր կը համարենք, անոնց աւելի մեծ պատիւ կ'ընծայենք: Այսպէս՝ մեր անվայելուչ անդամները աւելի շատ վայելչութիւն ունին. 24 իսկ

մեր վայելուչ անդամներուն բան մը պէտք չէ: Բայց Աստուած մարմինը յօրինեց՝ աւելի մեծ պատիւ տալով անկէ գրկուածին, 25 որպէսզի պառակտում չըլլայ մարմինին մէջ, հապա անդամները միեւնոյն խնամքը տանին իրարու: 26 Եթէ մէկ անդամը չարչարուի, բոլոր անդամները կը չարչարուին անոր հետ, ու եթէ մէկ անդամը պատուուի, բոլոր անդամները կ'ուրախանան անոր հետ: 27 Ուրեմն դուք Քրիստոսի մարմինն էք, եւ անհատաբար՝ անոր անդամները: 28 Աստուած նշանակեց ձեզմէ ոմանք եկեղեցիին մէջ, նախ՝ առաքեալներ, երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝ վարդապետներ, յետոյ՝ հրաշքներ գործողներ, ապա՝ բժշկելու, օգնելու, ղեկավարելու, զանազան լեզուներու շնորհներ ունեցողներ: 29 Միթէ բոլորը առաքեալ են. միթէ բոլորը մարգարէ են. միթէ բոլորը վարդապետ են. միթէ բոլորը հրաշքներ կը գործեն. 30 միթէ բոլորը բժշկելու շնորհներ ունին. միթէ բոլորը լեզուներ կը խօսին. միթէ բոլորը կը թարգմանեն: 31 Բայց դուք նախանձախնդիր եղէք լաւագոյն շնորհներուն, ու ես տակաւին ցոյց պիտի տամ ձեզի գերազանց ճամբայ մը:

13 Եթէ խօսիմ մարդոց եւ հրեշտակներուն լեզուները՝ բայց սեր չունենամ, ես հնչող պղինձի պէս կ'ըլլամ, կամ դօղանջող ծնծղայի պէս: 2 Ու եթէ ունենամ մարգարեութեան պարգեւը, հասկնամ բոլոր խորհուրդները եւ ամբողջ գիտութիւնը, ու եթէ ունենամ ամբողջ հաւատքը՝ որ կարենամ լեռներ տեղափոխել, բայց սեր չունենամ, ես ոչինչ եմ: 3 Եւ եթէ սնուցանեմ աղքատները՝ իմ ամբողջ ինչքովս, ու մարմինս այրուելու ընծայեմ, բայց սեր չունենամ, ես օգուտ մը չեմ ունենար: 4 Սերը համբերատար է, քաղցր է. սերը չի նախանձիր. սերը չի գոռոզանար, չի հպարտանար. 5 անվայել վարմունք չ'ունենար, իրենը չի փնտմեր, չի գրգռուի, չարութիւն չի մտածեր. 6 անիրաւութեան համար չ'ուրախանար, հապա ճշմարտութեան ուրախակից կ'ըլլայ. 7 ամէն բանի կը հանդուրժէ, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի կը յուսայ,

ամեն բանի կը տոկայ: 8 Սէրը բնան չ'իյնար. բայց եթէ մարգարեութիւններ ըլլան՝ պիտի ոչնչանան, եթէ լեզուներ՝ պիտի դադրին, եթէ գիտութիւն՝ պիտի ոչնչանայ: 9 Արդարեւ հիմա մասամբ գիտենք ու մասամբ կը մարգարեանանք. 10 բայց երբ կատարեալը գայ, մասնակին պիտի ոչնչանայ: 11 Երբ մանուկ էի, մանուկի պէս կը խօսէի, մանուկի պէս կը մտածէի, մանուկի կարծիք ունէի. բայց երբ այր մարդ եղայ, մանկական բաները մէկ կողմ դրի: 12 Հիմա կը տեսնենք հայելիի մը մէջէն՝ աղօտ կերպով, բայց այն ատեն՝ պիտի տեսնենք երես առ երես: Հիմա ես մասամբ կը ճանչնամ, բայց այն ատեն պիտի ճանչնամ այնպէս՝ ինչպէս ես ճանչցուած եմ: 13 Իսկ հիմա սա՛ երեքը կը մնան՝ հաւատքը, յոյսը, սէրը. բայց սէրն է ասոնց մեծագոյնը:

14 Սիրոյ հետամուտ եղէք, ու նախանձախնդիր եղէք հոգեւոր պարգեւներու, մանաւանդ՝ մարգարեանայլու: 2 Որովհետեւ ան որ կը խօսի անծանօթ լեզուով, կը խօսի ոչ թէ մարդոց՝ հապա Աստուծոյ, քանի որ ոչ մէկը կը հասկնայ զինք. սակայն ան խորհուրդներ կ'արտայայտէ հոգիով: 3 Իսկ ան որ կը մարգարեանայ, կը խօսի մարդոց՝ շինութիւն, յորդոր եւ սփոփանք տալու: 4 Ա՛ն որ անծանօթ լեզուով կը խօսի՝ ինքզինք կը շինէ. բայց ան որ կը մարգարեանայ՝ եկեղեցին կը շինէ: 5 Կ'ուզեմ որ դուք բոլորդ լեզուներ խօսիք, մանաւանդ՝ մարգարեանաք. որովհետեւ ան որ կը մարգարեանայ, աւելի մեծ է քան ան որ լեզուներ կը խօսի, բացի եթէ ինք թարգմանէ՝ որպէսզի եկեղեցին շինութիւն ստանայ: 6 Իսկ հիմա, եղբայրներ, եթէ ես գամ ձեզի՝ լեզուներ խօսելով, ինչ օգուտ պիտի ստանաք ինձմէ, եթէ չխօսիմ ձեզի կամ յայտնութեամբ, կամ գիտութեամբ, կամ մարգարեութեամբ եւ կամ ուսուցումով: 7 Ձայն տուող անշունչ բաներն անգամ, ըլլայ սրինգ թէ քնար, եթէ հնչիւններու զանազանութիւն չտան, ինչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քնարով նուագուածը: 8 Որովհետեւ եթէ փողն ալ անորոջ ձայն տայ, ի՞նչ պիտի պատրաստուի պատերազմի: 9 Նոյնպէս

ալ դուք, եթէ լեզուով դիւրահասկնալի խօսքեր չարտաբերէք, ինչպէս պիտի հասկցուի խօսուածը. որովհետեւ խօսած պիտի ըլլաք օդին: 10 Ձայներու ճրքան տեսակներ ալ ըլլան աշխարհի մէջ, անոնցմէ ոչ մէկը անըմբռնելի է: 11 Ուրեմն եթէ չգիտնամ ձայնին իմաստը, ես օտարական մը պիտի ըլլամ խօսողին, խօսողն ալ օտարական մը պիտի ըլլայ ինձի: 12 Նոյնպէս ալ դուք, քանի նախանձախնդիր էք հոգեւոր պարգեւներու, ջանացէ՛ք գերազանց ըլլալ՝ եկեղեցիին շինութեան համար: 13 Ուստի ան որ կը խօսի անծանօթ լեզուով, թող աղօթէ՝ որ կարենայ թարգմանել: 14 Քանի որ եթէ ես աղօթեմ անծանօթ լեզուով, հոգիս կ'աղօթէ, բայց միտքս անպտուղ է: 15 Ուրեմն ինչ ընելու եմ: Պիտի աղօթեմ հոգիով, պիտի աղօթեմ միտքով ալ. սաղմոս պիտի երգեմ հոգիով, սաղմոս պիտի երգեմ միտքով ալ: 16 Այլապէս, երբ դուն օրհնաբանես հոգիով, ինչպէս ան որ տգետի տեղը գրաւած է՝ «ամեն» պիտի ըսէ քու շնորհակալութեանդ ատեն, քանի որ չի հասկնար քու ըսածդ: 17 Արդարեւ դուն լաւ շնորհակալ կ'ըլլաս, բայց միւսը չի շինուիր: 18 Շնորհակալ եմ Աստուծոյմէ, որ ձեր բոլորէն աւելի լեզուներ կը խօսիմ. 19 սակայն կը նախընտրեմ եկեղեցիին մէջ հինգ խօսք ըսել միտքովս, որպէսզի ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ, քան բիւրաւոր խօսքեր՝ անծանօթ լեզուով: 20 Եղբայրներ, ըմբռնուով մանուկ մի՛ ըլլաք, հապա չարամտութեան մէջ մանուկ եղէք, իսկ ըմբռնուով՝ չափահաս: 21 Օրէնքին մէջ գրուած է. «Ուրիշ լեզուներով եւ ուրիշ շրթուքներով պիտի խօսիմ այս ժողովուրդին, սակայն այդպէս ալ մտիկ պիտի չընեն ինձի, - կ'ըսէ Տէրը»: 22 Հետեւաբար լեզուները նշանի համար են, ոչ թէ հաւատացեալներուն՝ հապա անհաւատներուն. իսկ մարգարեութիւնը՝ ոչ թէ անհաւատներուն, հապա՝ հաւատացեալներուն: 23 Ուրեմն, եթէ ամբողջ եկեղեցին համախմբուի տեղ մը եւ բոլորն ալ խօսին անծանօթ լեզուներ, ու հոն մտնեն տգետներ կամ անհաւատներ, պիտի չըսեն թէ դուք խելագարած էք:

24 Իսկ եթէ բոլորն ալ մարգարեանան, ու հոն մտնէ անհաւատ մը կամ տգետ մը, բոլորէն ալ կը կշտամբուի, բոլորէն ալ կը դատուի: 25 Եւ այսպէս՝ անոր սիրտին գաղտնիքները երեւան կ'ելլեն, ու երեսի վրայ իյնալով պիտի երկրպագէ Աստուծոյ, եւ յայտարարէ թէ իրապէս Աստուած ձեր մէջ է: 26 Ուրեմն ինչ, կ'ըլլայ: 3 Որովհետեւ նախ ասանդեցի եղբայրներ: Երբ կը համախմբուիք, եթէ ձեզմէ իւրաքանչիւրը ունի սաղմոս մը, ուսուցում մը, լեզու մը, յայտնութիւն մը, մեկնութիւն մը՝, ամէն բան թող ըլլայ շինութեան համար: 27 Եթէ մէկը խօսի անծանօթ լեզուով, երկու, կամ ամենէն շատը՝ երեք հոգի թող ըլլան, եւ խօսին կարգով. մէկն ալ թող թարգմանէ: 28 Բայց եթէ թարգմանող չըլլայ, թող լռէ եկեղեցիին մէջ, ու թող խօսի ինքնիրեն եւ Աստուծոյ հետ: 29 Մարգարէները թող խօսին՝ երկու կամ երեք հոգի, ու միւսները վճռեն: 30 Իսկ եթէ ուրիշի մը՝ որ նստած է՝ բան մը յայտնուի, առաջինը թող լռէ: 31 Որովհետեւ բոլորդ ալ կրնաք մէկ առ մէկ մարգարեանալ, որպէսզի բոլորն ալ սորվին, եւ բոլորն ալ մխիթարուին: 32 Եւ մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն կը հպատակին. 33 քանի որ Աստուած խառնակութեան Աստուած չէ, հապա՝ խաղաղութեան, ինչպէս սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջ: 34 Եկեղեցիներուն մէջ՝ ձեր կիները թող լռեն, որովհետեւ անոնց արտօնուած չէ խօսիլ, հապա՝ հպատակիլ, ինչպէս կ'ըսէ Օրէնքն ալ: 35 Իսկ եթէ ուզեն որեւէ բան սորվիլ, թող հարցնեն տան մէջ՝ իրենց ամուսիններուն. քանի որ կիներուն ամօթ է եկեղեցիին մէջ խօսիլ: 36 Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ, կամ միայն ձեզի՞ հասաւ: 37 Եթէ մէկը կը կարծէ թէ ինք մարգարէ է, կամ հոգեւոր, թող գիտակցի թէ ձեզի գրած բաներս՝ Տէրոջ պատուիրաններն են: 38 Բայց եթէ մէկը անգետ է՝ թող անգետ ըլլայ: 39 Յետեւաբար, եղբայրներ, ու մի՛ արգիլէք լեզուներ խօսիլն ալ: 40 Ամէն բան թող ըլլայ վայելչութեամբ եւ կարգով:

15 Եղբայրներ, կը գիտցնեմ ձեզի այն ակտարանը՝ որ քարոզեցի ձեզի, ու դուք ալ ընդունեցիք եւ անոր մէջ հաստատ կը կենաք: 2 Անով նաեւ կը փրկուիք, եթէ յիշողութեան մէջ պահէք ինչ որ ակտեցի ձեզի. այլապէս՝ զուր տեղը հաւատացած կ'ըլլաք: 3 Որովհետեւ նախ ասանդեցի ձեզի այն՝ որ ես ալ ընդունեցի, թէ համար՝ Գիրքերուն համաձայն, 4 թաղուեցաւ, յարուսիւն առաւ երրորդ օրը՝ Գիրքերուն համաձայն, 5 ու երեւցաւ Կեփասի, ապա տասներկուքին: 6 Յետոյ միաժամանակ երեւցաւ հինգ հարիւրէ ակեյի եղբայրներու, որոնց մեծ մասը մի մայր մինչեւ այժմ, իսկ ոմանք ալ ննջեցին: 7 Ապա երեւցաւ Յակոբոսի, յետոյ՝ բոլոր առաքելներուն: 8 Բոլորէն ետք՝ երեւցաւ նաեւ ինծի, որպէս թէ վիժածի մը: 9 Որովհետեւ ես առաքելներուն փոքրագոյնն եմ, եւ արժանի ալ չեմ առաքել կոչուելու, քանի որ հալածեցի Աստուծոյ եկեղեցին: 10 Բայց Աստուծոյ շնորհքովն եմ՝ ինչ որ եմ: Եւ անոր շնորհքը՝ որ իմ վրաս է, ընդունայն չեղաւ. հապա ես անոնց բոլորէն շատ ակեյի աշխատեցայ. սակայն ո՛չ թէ ես, հապա Աստուծոյ շնորհքը՝ որ ինծի հետ էր: 11 Ուստի՝ թէ՛ ես, թէ՛ անոնք այսպէս կը քարոզենք, ու դուք այսպէս հաւատացիք: 12 Ուրեմն եթէ կը քարոզուի թէ Քրիստոս մեռելներէն յարուսիւն առած է, ինչպէս ձեզմէ ոմանք կ'ըսեն թէ “մեռելներու յարուսիւն չկայ”: 13 Բայց եթէ մեռելներու յարուսիւն չկայ, ուրեմն Քրիստոսն ալ յարուսիւն առած չէ: 14 Ու եթէ Քրիստոսն յարուսիւն առած չէ, ու ձեր հաւատքն ալ ունայն է: 15 Իսկ մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները կ'ըլլանք, որովհետեւ Աստուծոյ համար վկայեցիք թէ մեռելներէն յարուցանեց Քրիստոսը. մինչդէռ յարուցանած չէ զայն, եթէ իրապէս մեռելները յարուսիւն չեն առներ: 16 Քանի որ եթէ մեռելները յարուսիւն չեն առներ, Քրիստոսն ալ յարուսիւն առած չէ. 17 ու եթէ Քրիստոսն յարուսիւն առած չէ, ձեր հաւատքը փուճ է, եւ տակաւին ձեր մեղքերուն մէջ էք.

18 ուրեմն Քրիստոսով ննջեցեալներն ալ կորսուած են: 19 Եթէ միայն այս կեանքին համար Քրիստոսի յուսացած ենք, մենք բոլոր մարդոցմէն աւելի խղճալի ենք: 20 Իսկ հիմա՝ Քրիստոս մեռելներէն յարուբօխն առած է, ու եղած երախայրիքը անոնց՝ որ ննջեցին: 21 Որովհետեւ՝ քանի մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ եղաւ մեռելներու յարուբօխը: 22 Որովհետեւ ինչպէս Ադամով բոլորը կը մեռնին, նոյնպէս ալ Քրիստոսով բոլորը կեանք պիտի ստանան: 23 Բայց իւրաքանչիւրը իր կարգով. նախ երախայրիքը՝ Քրիստոս, յետոյ Քրիստոսի պատկանողները՝ իր գալուատին: 24 Ապա պիտի գայ վախճանը, երբ թագաւորութիւնը պիտի յանձնէ Աստուծոյ՝ Յօրը, ոչնչացնելէ ետք ամէն պետութիւն, ամէն իշխանութիւն ու գորութիւն: 25 Որովհետեւ ան պէտք է թագաւորէ, մինչեւ որ բոլոր թշնամիները դնէ իր ոտքերուն տակ: 26 Վերջին թշնամին որ պիտի ոչնչացուի՝ մահն է, որովհետեւ Գիրքը կ'ըսէ. «Ամէն բան դրաւ անոր ոտքերուն տակ». 27 Բայց երբ կ'ըսէ թէ «ամէն բան դրուած է անոր տակ», բացայայտ է թէ բացի անկէ՝ որ ամէն բան դրաւ անոր տակ: 28 Ու երբ ամէն բան հպատակի անոր, այն ատեն Որդին՝ ինք ալ՝ պիտի հպատակի անոր՝ որ ամէն բան դրաւ իրեն տակ, որպէսզի Աստուած ըլլայ ամէն ինչ՝ բոլորին մէջ: 29 Այլապէս, ինչ պիտի ընեն անոնք՝ որ կը մկրտուին մեռելներուն համար, եթէ մեռելները երբեք յարութիւն չեն առներ: Ուրեմն ինչո՞ւ կը մկրտուին անոնց համար. 30 եւ ինչո՞ւ մենք ալ վտանգի մէջ ենք ամէն ժամ: 31 Ես ամէն օր կը մեռնիմ. վկայ կը բերեմ այն պարծանքը՝ որ ունիմ ձեր վրայ Քրիստոս Յիսուսով՝ մեր Տէրոջմով: 32 Եթէ Եփեսոսի մէջ կռուած ըլլայի գազաններու դէմ՝ մարդոց նման, ինչ օգուտ էր ինծի, եթէ մեռելները յարութիւն չեն առներ. ուտենք՝ ու խմենք, որովհետեւ վաղը պիտի մեռնինք: 33 Մի՛ մոլորիք. չար ընկերակցութիւնները կ'ապականեն բարի բարքը: 34 Սթափեցէք արդարութեամբ ապրելու համար, ու մի՛ մեղանչէք. որովհետեւ ձեզմէ ոմանք չունին Աստուծոյ գիտութիւնը. ասիկա կ'ըսեմ՝ ձեզ անշնչելու համար: 35 Բայց

մէկը պիտի ըսէ. «Ինչպէս մեռելները յարութիւն կ'առնեն, եւ ինչ մարմինով կու գան»: 36 Ա՛նմիտ, ինչ որ դուն կը սերմանես՝ կեանք չի ստանար եթէ չմեռնի: 37 Իսկ ինչ որ կը սերմանես, ո՞չ թէ այն մարմինը որ պիտի բուսնի՝ կը սերմանես, հապա մերկ հատիկը, ըլլայ ան ցորենի թէ ուրիշ սերմի. 38 բայց Աստուած մարմին կու տայ անոր՝ ինչպէս կը կամենայ, եւ իւրաքանչիւր սերմին՝ իր յատուկ մարմինը: 39 Ամէն մարմին նոյն մարմինը չէ. հապա ուրիշ է մարդոց մարմինը, ուրիշ՝ անասուններուն մարմինը, ուրիշ՝ ձուկերունը, եւ ուրիշ՝ թռչուններունը: 40 Կան նաեւ երկնաւոր մարմիններ ու երկրաւոր մարմիններ. բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, երկրաւորներունը՝ ուրիշ: 41 Արեւին փառքը ուրիշ է, լուսինին փառքը՝ ուրիշ, եւ աստղերուն փառքը՝ ուրիշ. որովհետեւ մէկ աստղը փառքով կը տարբերի միւս աստղէն: 42 Այսպէս է նաեւ մեռելներուն յարութիւնը: Մարմինը կը սերմանուի ապականութեամբ, եւ յարութիւն կ'առնէ անապականութեամբ. 43 կը սերմանուի անապատութեամբ, ու յարութիւն կ'առնէ փառքով. կը սերմանուի տկարութեամբ, եւ յարութիւն կ'առնէ գորութեամբ: 44 Կը սերմանուի իբր շնչաւոր մարմին, ու յարութիւն կ'առնէ իբր հոգեւոր մարմին: Շնչաւոր մարմին կայ, նաեւ հոգեւոր մարմին կայ, 45 եւ սա՛ գրուած է. «Առաջին մարդը՝ Ադամ՝ եղաւ ապրող անձ». իսկ վերջին Ադամը՝ ապրեցնող հոգի: 46 Բայց ո՞չ թէ նախ հոգեւորը, հապա՝ շնչաւորը, ու յետոյ՝ հոգեւորը: 47 Առաջին մարդը երկրէն է՝ հողէն, բայց երկրորդ մարդը Տէրն է՝ երկինքէն: 48 Ինչպէս հողէն էն է՝ նոյնպէս ալ հողէններն են, եւ ինչպէս երկնաւորն է՝ նոյնպէս ալ երկնաւորներն են: 49 Ինչպէս կը կրենք հողէնէնին պատկերը, նաեւ պիտի կրենք երկնաւորին պատկերը: 50 Ուրեմն սա՛ կ'ըսեմ, եղբայրներ, թէ մարմին եւ արիւն չեն կրնար ժառանգել Աստուծոյ թագաւորութիւնը, ո՞չ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւն: 51 Ահա՛ կը յայտնեմ ձեզի խորհուրդ մը. «Բոլորս պիտի չննջենք, բայց բոլորս ալ պիտի փոխուինք.

52 անմիջապես, ակնթարթի մը մէջ, վերջին փողին հնչելու ատենը. որովհետեւ փողը պիտի հնչէ, մեռելները յարուբիւն պիտի առնեն՝ առանց ապականութեան, ու մենք ալ պիտի փոխուինք»։ 53 Որովհետեւ պետք է որ այս ապականացու մարմինը հազնի անապականութիւն, եւ այս մահկանացուն հազնի անմահութիւն։ 54 Ուստի երբ այս ապականացու մարմինը հազնի անապականութիւն, եւ այս մահկանացուն հազնի անմահութիւն, այն ատեն պիտի իրագործուի այն խօսքը՝ որ գրուեցաւ. «Մահը ընկղմեցաւ յաղթութեան մէջ»։ 55 «Մահ, ո՛ր է իսայթոցդ. դժոխք, ո՛ր է յաղթութիւնդ»։ (Hadēs 986) 56 Մահուան իսայթոցը մեղքն է, ու մեղքին զօրութիւնը՝ Օրէնքը։ 57 Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով։ 58 Յետեւաբար, սիրելի եղբայրներս, հաստատուն եւ անշարժ եղէք, ու ամեն ատեն յառաջդիմեցէք Տէրոջ գործին մէջ, գիտնալով թէ ձեր աշխատանքը ընդունայն չէ Տէրոջմով։

16 Ինչ կը վերաբերի սուրբերուն համար ըլլալիք հանգանակութեան, ինչպէս պատուիրեցի Գաղատացիներու եկեղեցիներուն, դո՛ւք ալ այնպէս ըրէք։ 2 Ամեն Մէկշաբթի՝ ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող մէկդի դնէ իր քով ինչ որ յաջողած է ինայել, 3 որպէսզի հանգանակութիւններ չըլլան երբ ես գամ։ Ու երբ գամ, անոնք որ զատորոշէք՝ զիրենք պիտի դրկեմ նամակներով, որպէսզի Երուսաղէմ տանին ձեր պարգեւները։ 4 Եթէ իմ երթալս ալ արժանավայել ըլլայ, անոնք պիտի երթան ինծի հետ։ 5 Ուրեմն ես պիտի գամ ձեզի՝ երբ անցնիմ Մակեդոնիայէն. (քանի որ պիտի անցնիմ Մակեդոնիայէն.) 6 եւ թերեւս մնամ ձեր քով ու ձմերեմ ալ ձեզի հետ. որպէսզի դո՛ւք ուղարկէք զիս՝ ո՛ր որ երթամ։ 7 Որովհետեւ չեմ ուզեր տեսնել ձեզ հիմա՝ անցած ատենս, բայց կը յուսամ որ ժամանակ մը մնամ ձեր քով, եթէ Տէրը արտօնէ։ 8 Սակայն Եփեսոս պիտի մնամ մինչեւ Պենտեկոստէ. 9 որովհետեւ մեծ եւ արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է ինծի,

ու բազմաթիւ հակառակորդներ կան։ 10 Ուրեմն եթէ Տիմոթէոս գայ, ուշադիր եղէք որ մնայ ձեր քով առանց վախի. քանի որ ան կ'ընէ Տէրոջ գործը, ինչպէս էս ալ։ 11 Ուստի ո՛չ մէկը թող անարգէ գայն. հապա խաղաղութեանը ուղարկեցէք գայն՝ որ ինծի գայ, որովհետեւ անոր կը սպասեմ եղբայրներուն հետ։ 12 Իսկ ինչ կը վերաբերի Ապողոս եղբօր, շատ աղաչեցի անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ, բայց բնաւ փափաք չունեցաւ որ հիմա գայ. սակայն պիտի գայ՝ երբ պատեհութիւն ունենայ։ 13 Արթուն մնացէք, հաւատքի մէջ հաստատուն կեցէք, քաջ եղէք, զօրացէք։ 14 Ձեր բոլոր բաները սիրով ըլլան։ 15 Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, (դուք կը ճանչնաք Ստեփանասի ընտանիքը, որ Աբայիայի երախայրիքն է, եւ իրենք զիրենք նուիրեցին սուրբերուն սպասարկութեան,) 16 որ հպատակիք այդպիսիներուն եւ բոլորին՝ որ կը գործակցին մեզի ու կ'աշխատին։ 17 Ուրախ եմ Ստեփանասի, Փորտունատոսի եւ Աբայիկոսի գալուստին համար, որովհետեւ իրենք լրացուցին ձեր պակասը, 18 քանի որ հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձերը. ուրեմն ճանչցէք այդպիսիները։ 19 Ասիայի եկեղեցիները կը բարեւեն ձեզ. Տէրոջմով շատ կը բարեւեն ձեզ Ակիւղաս եւ Պրիսկիլոս՝ իրենց տան մէջ եղող եկեղեցիին հետ։ 20 Բոլոր եղբայրները կը բարեւեն ձեզ. բարեւեցէք զիրար սուրբ համբոյրով։ 21 Ես՝ Պօղոս, իմ ձեռքովս կը գրեմ այս բարեւը։ 22 Եթէ մէկը չի սիրեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը, նզովեալ ըլլայ երբ մեր Տէրը գայ։ 23 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ։ 24 Իմ սերս ձեր բոլորին հետ՝ Քրիստոս Յիսուսով։ Ամեն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

1 Պօղոս, Աստուծոյ կամբով Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը, ու Տիմոթէոս մեր եղբայրը, Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին եւ Աքայիայի մէջ եղող բոլոր սուրբերուն. **2** շնորհք ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Յօրմէն, եւ Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: **3** Օրհնեալ ըլլայ Աստուած, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, արգահատանքի Հայրը եւ ամէն մխիթարութեան Աստուածը, **4** որ կը մխիթարէ մեզ մեր ամբողջ տառապանքին մէջ, որպէսզի մենք կարենանք մխիթարել անոնք՝ որ որեւէ տառապանքի մէջ են, այն մխիթարութեամբ՝ որով մենք կը մխիթարուինք Աստուծմէ. **5** որովհետեւ ինչպէս Քրիստոսի չարչարանքները կ'առատանան մեր մէջ, նմանապէս մեր մխիթարութիւնն ալ կ'առատանայ Քրիստոսի միջոցով: **6** Եթէ տառապինք՝ ձեր մխիթարութեան եւ փրկութեան համար է, որ արդիւնաւոր կ'ըլլայ՝ համբերելով այն նոյն չարչարանքներուն, որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք. ու եթէ մխիթարուինք՝ ձեր մխիթարութեան եւ փրկութեան համար է: **7** Մեր յոյսը հաստատուն է ձեր վրայ, որովհետեւ զիտենք թէ ինչպէս հաղորդակից էք մեր չարչարանքներուն, նոյնպէս ալ մխիթարութեան պիտի ըլլաք: **8** Որովհետեւ չենք ուզեր, եղբայրներ, որ անզիտանաք Ասիայի մէջ մեզի պատահած տառապանքը. չափէն աւելի ծանրաբեռնուեցանք, մեր կարողութենէն աւելի, այնքան՝ որ նոյնիսկ յուսահատեցանք կեանքէն: **9** Բայց մահուան վճիռը ունէինք մեր վրայ, որպէսզի վստահինք ոչ թէ մենք մեզի, հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը յարուցանէ: **10** Ան այդպիսի մեծ մահէ մը ազատեց մեզ, ու կ'ազատէ. **11** եւ կը յուսանք թէ ան տակաւին պիտի ազատէ: Դուք ալ կը գործակցիք՝ մեզի համար աղերսելով, որպէսզի շատեր շնորհակալ ըլլան մեր պատճառով՝ շատ անձերու

աղօթքին միջոցով մեզի եղած շնորհին համար: **12** Արդարեւ սա՛ է մեր պարծանքը՝ մեր խղճմտանքին վկայութիւնը, թէ մենք՝ պարզամտութեամբ եւ Աստուծոյ անկեղծութեամբ, ոչ թէ մարմնաւոր իմաստութեամբ՝ հապա Աստուծոյ շնորհով վարուեցանք աշխարհի մէջ, եւ ալ աւելի ձեզի հանդէպ: **13** Որովհետեւ ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, քան ինչ որ դուք կը կարդաք ու կը հասկնաք. եւ կը յուսամ թէ մինչեւ վախճանն ալ պիտի հասկնաք, **14** ինչպէս նաեւ մասամբ հասկցաք մեզ, թէ մենք ձեր պարծանքն ենք, ինչպէս դուք ալ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրը: **15** Այս վստահութեամբ կը փափաքէի նախ զալ ձեզի, որպէսզի դուք երկրորդ շնորհք մը ընդունիք, **16** անցնիլ ձեզմէ դէպի Մակեդոնիա, եւ Մակեդոնիայէն դարձեալ զալ ձեզի, ու ձեզմէ ուղարկուած՝ երթալ Յրէաստան: **17** Ուրեմն երբ այսպէս փափաքեցայ, միթէ թեթեւութեամբ վարուեցայ. եւ կամ՝ ինչ որ ես կը ծրագրեմ, մարմնաւորապէս կը ծրագրեմ, որպէսզի իմ քովս «այր»ն՝ այր ըլլայ, եւ «ոչ»ը՝ ոչ՝: **18** Սակայն Աստուած հաւատարիմ է, որ ձեզի հասած մեր խօսքը «այր» եւ «ոչ» չէր. **19** քանի որ Աստուծոյ Որդին՝ Յիսուս Քրիստոս, որ քարոզուեցաւ ձեզի մեր միջոցով, (ինձմով, Սիդուանոսով ու Տիմոթէոսով,) «այր» եւ «ոչ» չեղաւ, հապա իր մէջ եղաւ «այր»ն: **20** Արդարեւ Աստուծոյ բոլոր խոստումները՝ իր մէջ «այր» են, եւ իր մէջ «ամէն» են՝ Աստուծոյ փառքին համար մեր միջոցով: **21** Ուրեմն ան որ հաստատեց մեզ Քրիստոսով՝ ձեզի հետ, եւ օժեց մեզ՝ Աստուած է, **22** որ նաեւ կնքեց մեզ ու տուաւ մեզի Հօգիին գրաւականը՝ մեր սիրտերուն մէջ: **23** Բայց ես Աստուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս, թէ տակաւին Կորնթոս չեկայ՝ խնայելու համար ձեզի: **24** Ո՛չ թէ կը տիրենք ձեր հաւատքին վրայ, հապա գործակիցներ ենք ձեր ուրախութեան. որովհետեւ դուք հաւատքով կը կենաք:

2 Որովհետեւ եթէ ես տրտմեցնեմ ձեզ, ալ ո՞վ է որ պիտի ուրախացնէ զիս, եթէ ոչ ան՝ որ տրտմեցաւ ինձմէ: **3** Ասիկա գրեցի, որ երբ գամ՝ տրտմութիւն մը չկրեմ անոնցմէ՝ որ պետք է ուրախացնեն

զիս. քանի որ ձեր բոլորին մասին համոզուած եմ թէ իմ ուրախութիւնս ձեր բոլորինն է: 4 Որովհետեւ շատ տառապանքի մէջ եւ սիրտի կսկիծով գրեցի ձեզի՝ շատ արցունքով. ոչ թէ՝ որպէսզի տրտմիք, հապա գիտնաք այն յորդառատ սէրը՝ որ ունիմ ձեզի հանդէպ: 5 Իսկ եթէ մէկը տրտմեցուց, ոչ թէ տրտմեցուց զիս, հապա մասամբ (որպէսզի չծանրաբեռնեմ) ձեզ բոլորը՝: 6 Բաւական է այդպիսի մարդուն այն պատիժը՝ որ տրուեցաւ շատերէ: 7 Յետեւաբար՝ ընդհակառակը՝ պէտք է փոխարէնը ներել անոր ու մխիթարել զայն, որպէսզի այնպիսին չուսալքուի չափազանց տրտմութենէն: 8 Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի, որ անոր հանդէպ վաւերացնէք ձեր սերը. 9 (քանի որ սա՛ նպատակով ալ գրեցի, որպէսզի ձեզ փորձելով գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ հնազանդ էք: 10 Անոր՝ որուն դուք որեւէ բան ներէք, ես ալ կը ներեմ. որովհետեւ եթէ որեւէ բան ներած եմ, ձեր պատճառով անոր ներած եմ՝ Քրիստոսի անձով.) 11 որպէսզի Սատանան մեզ չկեղեքէ, քանի որ չենք անգիտանար անոր դիտաւորութիւնները: 12 Ուրեմն երբ հասայ Տրովադա՝ Քրիստոսի աւետարանը քարոզելու, թէպէտ Տէրը դուռ մը բացած էր ինձի, ըլլայ հոգիին սպասարկութիւնը. 13 անդորրութիւն չունեցայ հոգիիս մէջ, որովհետեւ հոն չգտայ եղբայրս՝ Տիտոսը. հապա հրաժեշտ առնելով անոնցմէ՝ մեկնեցայ Մակեդոնիա: 14 Շնորհակալութիւն Աստուծոյ, որ ամէն ատեն մեզի յաղթութիւն կը պատճառէ Քրիստոսով, ու զինք ճանչնալուն հոտը մեզմով կը յայտնաբերէ ամէն տեղ: 15 Որովհետեւ մենք՝ Աստուծոյ համար՝ Քրիստոսի անոյշ հոտն ենք, թէ՛ փրկուածներուն եւ թէ՛ կորսուողներուն մէջ: 16 Ոմանց՝ մահուան հոտ դէպի մահ, ոմանց ալ՝ կեանքի հոտ դէպի կեանք: Եւ ո՛վ ընդունակ է ընելու այս բաները: 17 Քանի որ մենք շատերուն պէս չենք, որոնք կը խարդախեն Աստուծոյ խօսքը. հապա անկեղծութեամբ, Աստուծոմէ՛ որկուած եւ Աստուծոյ առջեւ կը խօսինք՝ Քրիստոսով:

3 Սկսիմք դարձեալ մենք մեզ յանձնարարել. կամ թէ՛ ոմանց պէս՝ պէտք են մեզի յանձնարարական նամակներ ձեզի, կամ յանձնարարութիւն ձեզմէ: 2 Դուք էք մեր նամակը՝ մեր սիրտերուն մէջ գրուած, ճանչցուած ու կարդացուած բոլոր մարդոցմէն. 3 բացայայտ ըլլալով որ դուք Քրիստոսի նամակն էք՝ մեր սպասարկութեամբ, ոչ թէ մեկնով գրուած, հապա՝ ապրող Աստուծոյ Յոգիով. ոչ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ, հապա՝ սիրտին մարմնեղէն տախտակներուն վրայ: 4 Մենք այսպիսի վստահութիւն ունինք Աստուծոյ վրայ՝ Քրիստոսի միջոցով: 5 Ոչ թէ մենք մեզմէ ընդունակ ենք մտածել որեւէ բան՝ որպէս թէ մեզմով, հապա մեր ընդունակութիւնը Աստուծոմէ է: 6 Ան նաեւ ընդունակ ըրաւ մեզ Նոր Կտակարանին սպասարկուներ ըլլալու. ոչ թէ գիրին, հապա՝ Յոգիին, որովհետեւ գիրը կը սպաննէ, բայց Յոգին կեանք կու տայ: 7 Իսկ եթէ քարերու վրայ փորագրուած մահուան սպասարկութիւնը այնքան փառաւոր եղաւ, որ Իսրայէլի որդիները չէին կրնար ակնապիշ նայիլ Մովսէսի երեսին՝ անոր դէմքին պայծառութեան պատճառով, որ պիտի ոչնչանար, 8 ուրեմն ճիշտն աւելի փառաւոր պիտի ըլլայ հոգիին սպասարկութիւնը. 9 քանի որ եթէ դատապարտութեան սպասարկութիւնը փառաւոր էր, ո՛րչափ աւելի գերազանց պիտի ըլլայ արդարութեան սպասարկութեան փառքը. 10 որովհետեւ ինչ որ փառաւոր եղած էր՝ ալ փառք չունէր այս կապակցութեամբ, զինք գերազանցող փառքին պատճառով: 11 Արդարեւ եթէ այն որ պիտի ոչնչանար՝ փառաւոր էր, որչափ աւելի փառաւոր պիտի ըլլայ այն՝ որ մնայուն է: 12 Ուրեմն, նկատելով որ ունինք այսպիսի յոյս մը, մեծ համարձակութեամբ կը վարուինք մեր խօսքին մէջ. 13 ոչ թէ ինչպէս Մովսէս, որ ծածկոց կը դնէր իր երեսին վրայ՝ որպէսզի Իսրայէլի որդիները ակնապիշ չնայէին ոչնչանալու սահմանաճիւն վախճանին: 14 Սակայն անոնց միտքերը կուրցան. որովհետեւ՝ մինչեւ այսօր՝ նոյն ծածկոցը ձգուած կը մնայ Յին

Կտակարանի ընթերցումին վրայ, (ան Քրիստոսով կ'ոչնչանայ,) 15 հապա մինչեւ այսօր, երբ Մովսեսի գիրքը կը կարդացուի, ծածկոցը դրուած կը մնայ անոնց սիրտին վրայ: 16 Բայց երբ Տերոջ դառնան, ծածկոցը պիտի վերցուի: 17 Ուրեմն Տերը այդ Յոզիւն է, եւ ուր Տերոջ Յոզիւն կայ, հոն ազատութիւն կայ: 18 Իսկ մենք բոլորս, բաց երեսով Տերոջ փառքը տեսնելով՝ որպէս թէ հայելիի մէջ, կը փոխուինք նոյն պատկերին՝ փառքէ փառք, որպէս թէ Տերոջ Յոզիւն միջոցով:

4 Ուստի, քանի ունինք այս սպասարկութիւնը, ողորմութիւն գտած ըլլալով՝ չենք ձանձրանար. 2 հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, խորամանկութեամբ չենք ընթանար եւ Աստուծոյ խօսքը չենք խարդախեր. այլ ճշմարտութիւնը բացայայտելով մենք մեզ կը յանձնարարենք ամէն մարդու խղճմտանքին՝ Աստուծոյ առջեւ: 3 Իսկ եթէ մեր աւետարանը ծածկուած է, կորսուածներուն համար ծածկուած է. 4 որոնց մէջ այս աշխարհի աստուածը կուրցուց անհաւատներուն միտքերը, որպէսզի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ պատկերին՝ փառքի աւետարանին յոյսը անոնց վրայ չշողայ: (aiōn g165) 5 Արդարեւ մենք մեզ չէ որ կը քարոզենք, հապա՝ Քրիստոս Յիսուս Տերը, ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար. 6 որովհետեւ Աստուած, որ հրամայեց յոյսին՝ փայլի խաւարին մէջէն, ինք փայլեցաւ մեր սիրտերուն մէջ՝ Աստուծոյ փառքին գիտութեան յոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի դէմքին վրայ: 7 Բայց մենք ունինք այս գանձը հողէ անօթներու մէջ, որպէսզի զօրութեան գերազանցութիւնը ըլլայ Աստուծմէ, եւ ոչ թէ մեզմէ: 8 Ամէն կողմէ կը տառապինք, բայց տագնապած չենք. վարանումի մէջ ենք, բայց յուսահատած չենք. 9 հալածուած ենք, բայց լքուած չենք. խորտակուած ենք, բայց կորսուած չենք: 10 Ամէն ատեն Յիսուսի մահը կը կրենք մեր մարմինին մէջ, որպէսզի Յիսուսի կեանքն այլայտաբերուի մեր մարմինին մէջ: 11 Որովհետեւ մենք որ կ'ապրինք՝ ամէն ատեն Յիսուսի համար մահուան կը

մատնուինք, որպէսզի Յիսուսի կեանքն ալ յայտնաբերուի մեր մահկանացու մարմինին մէջ: 12 Ուստի՝ մահը կը ներգործէ մեր մէջ, իսկ կեանքը՝ ձեր մէջ: 13 Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք, ինչպէս գրուած է. «Հաւատացի, ուստի խօսեցայ»: Մենք ալ կը հաւատանք, ուստի կը խօսինք: 14 Գիտենք թէ ան՝ որ յարուցանեց Տեր Յիսուսը, մեզ ալ պիտի յարուցանէ Յիսուսի միջոցով, եւ անոր պիտի ներկայացնէ՝ ձեզի հետ: 15 Որովհետեւ ամէն բան ձեզի համար է, որպէսզի այն շնորհքը՝ աւելցած շատերու շնորհակալութեամբ՝ ճոխանայ Աստուծոյ փառքին համար: 16 Յետեւաբար չենք ձանձրանար. եւ թէպէտ մեր արտաքին մարդը կ'ապականի, ներքին մարդը օրէ օր կը նորոգուի: 17 Արդարեւ մեր թէթեւ, վայրկեանական տառապանքը՝ մեզի համար կը պատրաստէ գերազանց ու յաւիտենական կշիռք ունեցող փառք մը. (aiōnios g166) 18 քանի որ մենք կը նայինք ոչ թէ տեսանելի բաներուն, հապա՝ անտեսանելիներուն. որովհետեւ տեսանելի բաները ժամանակաւոր են, իսկ անտեսանելիները՝ յաւիտենական: (aiōnios g166)

5 Արդարեւ գիտենք թէ եթէ մեր վրանի նման երկրային տունը քակուի, շինուածք մը ունինք Աստուծմէ, անձեռակերտ յաւիտենական տուն մը՝ երկինքի մէջ. (aiōnios g166) 2 եւ իրապէս ասոր մէջ կը հառաչենք՝ տեսչալով հազնիլ մեր երկնաւոր բնակութիւնը. 3 սակայն երբ զայն հազնինք՝ մերկ չգտնուինք: 4 Որովհետեւ մենք՝ որ այս վրանին տակն ենք, ծանրութեան տակ կը հառաչենք. ոչ թէ կ'ուզենք հանուիլ, հապա՝ հազնիլ զայն ասոր վրայ, որպէսզի մահկանացութիւնը ընկղմի կեանքին մէջ: 5 Ուրեմն ան՝ որ պատրաստեց մեզ այդ նոյն քանին համար՝ Աստուած է, որ նաեւ տուաւ մեզի Յոզիւն գրաւականը: 6 Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք, գիտնալով թէ մինչ մարմինի մէջ ենք՝ հեռու ենք Տերոջմէն. 7 (որովհետեւ հաւատքով կ'ընթանանք, եւ ոչ թէ տեսողութեամբ.) 8 վստահութիւն ունինք, եւ առաւելապէս կ'ուզենք հեռանալ մարմինէն ու մօտ

ըլլալ Տերոջ: 9 Ուստի պատիւ կը համարենք ընդունելի ըլլալ անոր, մօտ թէ հեռու: 10 Որովհետեւ պետք է որ բոլորս ալ ներկայանանք Քրիստոսի դատարանին առջեւ, որպէսզի իւրաքանչիւրը ստանայ այն բաներուն համեմատ՝ որ իր մարմինին մէջ եղած ատեն ըրած է, բարի կամ չար: 11 Ուրեմն՝ գիտնալով Տերոջ վախը՝ կը համոզենք մարդիկ. սակայն մենք բացայայտ ենք Աստուծոյ առջեւ, եւ կը յուսամ թէ բացայայտ ենք նաեւ ձեր խղճմտանքին մէջ: 12 Որովհետեւ մենք մեզ դարձեալ չենք յանձնարարեր ձեզի, հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեզմով պարծենալու. որպէսզի բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ կը պարծենան երեւոյթով, եւ ոչ թէ սիրտով: 13 Քանի որ եթէ ցնորած ենք՝ ատիկա Աստուծոյ համար է, ու եթէ խոհեմ ենք՝ ատիկա ձեզի համար է: 14 Որովհետեւ Քրիստոսի մերը կը պարտադրէ մեզ, ու մեր դատումը սա՛ է, թէ եթէ մէկը մեռաւ բոլորին համար, ուրեմն բոլորն ալ մեռան: 15 Ան բոլորին համար մեռաւ, որպէսզի ապրողները այլեւ չապրին իրենք իրենց համար, հապա անոր համար՝ որ մեռաւ իրենց համար, եւ յարութիւն առաւ: 16 Յետեւաբար ասկէ ետք մենք ոչ մէկը կը ճանչնանք մարմինով. թէպէտ Քրիստոսը ճանչցանք մարմինով, հիմա ալ այնպէս չենք ճանչնար: 17 Ուրեմն եթէ մէկը Քրիստոսի մէջ է, ան նոր արարած մըն է. նախկին բաները անցան, եւ ահա՛ ամէն բան նոր եղաւ: 18 Եւ ամէն բան Աստուծոյն է, որ հաշտեցուց մեզ իրեն հետ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, ու տուաւ մեզի հաշտութեան սպասարկութիւնը. 19 այսինքն Աստուած էր, որ Քրիստոսով (կը խօսիմ ձեզի՝ իբր զաւակներուս), հաշտեցուց աշխարհը իրեն հետ՝ անոնց յանցանքները չվերագրելով իրենց, ու յանձնեց մեզի հաշտութեան խօսքը: 20 Ուրեմն մենք դեսպաններ ենք Քրիստոսի համար, որպէս թէ Աստուած կ'աղաչէր ձեզի մեր միջոցով. կ'աղերսենք ձեզի Քրիստոսի կողմէն, հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ: 21 Որովհետեւ Աստուած մեզի համար մեղաւոր համարեց՝ սն՝ որ մեղք չէր գիտեր, որպէսզի մենք Աստուծոյ արդարութիւնը ըլլանք անով:

6 2 Որովհետեւ կ'ըսէ. «Պատեհ ժամանակին պատասխանեցի քեզի, եւ փրկութեան օրը օգնեցի քեզի»: Ահա՛ հիմա է պատեհ ժամանակը, ահա՛ հիմա է փրկութեան օրը: 3 Բնան սայթաքում չենք պատճառներ՝ որեւէ բանի մէջ, որպէսզի մեր սպասարկութիւնը չարատաւորուի: 4 Հապա ամէն բանի մէջ մենք մեզ կը հաստատենք որպէս Աստուծոյ սպասարկուներ, շատ համբերութեամբ, տառապանքներու մէջ, հարկադրանքներու, տազնապներու, 5 ծեծերու, բանտերու, խառնակութիւններու, աշխատանքներու, հսկումներու, ծոմերու մէջ, 6 մաքրակեցութեամբ, գիտութեամբ, համբերատարութեամբ, բաղքոյութեամբ, Սուրբ Հոգիով, անկեղծ սիրով, 7 ճշմարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութեամբ, արդարութեան զրահով՝ որ աշ կողմէն ու ձախ կողմէն է. 8 փառքով եւ անպատուութեամբ, վատ համբաւով թէ բարի համբաւով, մոլորեցուցիչներու պէս՝ բայց ճշմարտախօսներ, 9 անծանօթներու պէս՝ սակայն լաւ ճանչցուածներ. մահամերձի պէս՝ եւ ահա՛ կ'ապրինք, պատժուածներու պէս՝ ու չենք մեռցուած. 10 տրտմածներու պէս՝ բայց միշտ կ'ուրախանանք, աղքատներու պէս՝ սակայն կը հարստացնենք շատերը, ոչինչ ունեցողներու պէս՝ մինչդեռ տիրացած ենք ամէն բանի: 11 Կորնթացիներ, մեր բերանը բացուած է ձեզի, եւ մեր սիրտը՝ լայնցած: 12 Դուք մեր մէջ նեղը ինկած՝ չէք, հապա ձեր սիրտին մէջ՝ նեղը ինկած էք: 13 Ուրեմն, փոխարէնը հատուցանելու համար այսինքն Աստուած էր, որ Քրիստոսով (կը խօսիմ ձեզի՝ իբր զաւակներուս), դուք ալ ձեր սիրտը լայնցուցէք՝: 14 Անհաւատներուն հետ անյարիւր լծակից՝ մի՛ ըլլաք. քանի որ ինչ ընկերակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ, ինչ հաղորդութիւն ունի լոյսը խաւարին հետ, 15 եւ ինչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Քրիստոսի հետ. կամ ինչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ, 16 եւ ինչ համաձայնութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կոռքերուն հետ, որովհետեւ դուք սպորդ Աստուծոյ տաճարն էք՝ ինչպէս Աստուած ըսաւ.

«Անոնց մէջ պիտի բնակիմ եւ անոնց մէջ պիտի շրջիմ. անոնց Աստուած պիտի ըլլամ ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան: 17 Ուստի ելէ՛ք անոնց մէջէն եւ գատուեցէ՛ք, - կ'ըսէ Տէրը: - Անմաքուր բանի մի դպչիք, 18 ու ես պիտի ընդունիմ ձեզ. ես Հայր պիտի ըլլամ ձեզի, ու դուք՝ իմ որդիներս եւ աղջիկներս պիտի ըլլաք, - կ'ըսէ Ամենակալ Տէրը»:

7 Ուրեմն, սիրելիներ, այս խոստումները ունենալով՝ մաքրէ՛նք մենք մեզ մարմինի ու հոգիի ամեն տեսակ պղծութենէ, եւ կատարելագործէ՛նք սրբացումը Աստուծոյ վախով: 2 Ընդունեցէ՛ք մեզ՝: Ո՛չ մէկը անիրաւեցինք, ո՛չ մէկը ապականեցինք եւ ո՛չ մէկը կեղեքեցինք: 3 Չեմ ըսեր ասիկա՝ դատապարտելու համար ձեզ, որովհետեւ նախապէս ըսեր եմ թէ դուք մեր սիրտին մէջ էք՝ միասին մեռնելու եւ ապրելու: 4 Մեծ է խօսքի համարձակութիւնս ձեզի հանդէպ, մեծ է ձեզմով պարծանքս, լեցուած եմ մխիթարութեամբ, չափազանց ուրախ եմ մեր ամբողջ տառապանքին մէջ: 5 Որովհետեւ՝ երբ մենք Մակեդոնիա հասանք՝ մեր մարմինը բնասն անդորրութիւն չունեցաւ, այլ ամեն կողմէ կը տառապէինք. դուրսէն կռիւներ կային, իսկ ներսէն՝ վախեր: 6 Բայց Աստուած, որ խոնարհները կը մխիթարէ, մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալուստով: 7 Եւ ո՛չ միայն անոր գալուստով, այլ նաեւ այն մխիթարութեամբ՝ որով ինք մխիթարուած էր ձեզմով, երբ պատմեց ձեզի ձեր տենչանքը, ձեր կոծը, ինծի հանդէպ ձեր ունեցած նախանձախնդրութիւնը, այնպէս որ ան աւելի ուրախացայ: 8 Որովհետեւ, թէպէտ տրտմեցուցի ձեզ այդ նամակով, չեմ զոջար, (թէպէտ զոջացեր էի,) քանի որ կը նշմարեմ թէ այդ նամակը տրտմեցուց ձեզ, թէպէտ միայն ժամանակ մը: 9 Ուրեմն կ'ուրախանամ, ո՛չ թէ քանի որ տրտմեցաք, հապա՝ որովհետեւ տրտմեցաք ապաշխարութեան համար. քանի որ տրտմեցաք Աստուծոյ ուզած կերպով, որպէսզի ոչինչ կորսնցուցած ըլլաք մեր միջոցով: 10 Արդարեւ Աստուծոյ ուզած տրտմութիւնը կը պատճառէ՝

ապաշխարութիւն՝ փրկութեան համար, որ չի զոջացներ. բայց աշխարհի տրտմութիւնը կը պատճառէ մահ: 11 Զանի դուք տրտմեցաք Աստուծոյ ուզած կերպով, ահա՛ այդ բանը ձեր մէջ ինչ փութաջանութիւն գոյացուց, նոյնիսկ ջատագովութիւն, ընդվզում, վախ, տենչանք, նախանձախնդրութիւն, վրէժխնդրութիւն. ամեն կերպով դուք ձեզի հաւանութիւն տուիք թէ այդ խնդիրին մէջ անկեղծ էք: 12 Ուրեմն ինչ որ գրեցի ձեզի, ո՛չ թէ անիրաւութիւնը ընողին պատճառով էր, եւ ո՛չ ալ անիրաւութիւնը կրողին պատճառով, հապա՝ որպէսզի երեւնայ ձեզի Աստուծոյ առջեւ մեր ունեցած փութաջանութիւնը ձեզի հանդէպ: 13 Ուստի ձեր մխիթարութեամբ մենք մխիթարուեցանք. եւ ան աւելի ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեան համար, որովհետեւ անոր հոգին հանգստացած էր բոլորէր. 14 քանի որ ամօթահար չեմ ըլլար՝ ձեզմով որեւէ բանի մէջ պարծենալուս համար անոր առջեւ. հապա, ինչպէս ամեն բան ճշմարտութեամբ խօսեցանք ձեզի, նոյնպէս Տիտոսի առջեւ մեր պարծանքն ալ ճշմարիտ գտնուեցաւ: 15 Նաեւ իր գորովը աւելի առատ է ձեզի հանդէպ, մինչ կը վերյիշէ ձեր բոլորին հնազանդութիւնը, թէ ինչպէս ահով ու դողով ընդունեցիք զինք: 16 Ուստի կ'ուրախանամ որ ամեն բանի մէջ վստահութիւն ունիմ ձեր վրայ:

8 Եղբայրներ, ձեզի կը տեղեկացնենք Աստուծոյ շնորհքին մասին, որ տրուած է Մակեդոնիայի եկեղեցիներուն. 2 թէ ինչպէս՝ տառապանքի մեծ փորձի մը մէջ՝ իրենց առատ ուրախութիւնը եւ իրենց ծանր աղքատութիւնը ճոխացան իրենց հարուստ առատաձեռնութեամբ: 3 Որովհետեւ ես կը վկայեմ թէ իրենց կարողութեան համեմատ, ու կարողութենէն ալ աւելի յօժարակամ ըլլալով, 4 շատ պնդումով կ'աղերսէին մեզի՝ որ ընդունինք շնորհքը եւ սուրբերուն համար եղած սպասարկութեան հաղորդակցութիւնը: 5 Ո՛չ թէ ինչպէս մենք կը յուսայինք, հապա իրենք զիրենք ալ տուին՝ նախ Տէրոջ, ու յետոյ մեզի՝ Աստուծոյ կամբով:

6 Այնքան՝ որ աղաչեցինք Տիտոսի, որ ինչպէս ան նախապէս սկսաւ, նոյնպէս նաեւ աւարտէ ձեր մէջ այդ շնորհքն ալ: 7 Ետեւեաբար, ինչպէս դուք ճոխացած էք ամեն բանով, (հաւատքով, խօսքով, գիտութեամբ, ամբողջ փութաջանութեամբ եւ մեզի հանդէպ ձեր տածած սիրով,) ճոխացէք նաեւ այս շնորհքով: 8 Կը խօսիմ ո՛չ թէ հրամայելով, հապա՛՛ ուրիշներուն փութաջանութեան առիթով, ու փորձարկելու համար ձեր սիրոյն անկեղծութիւնը: 9 Քանի որ դուք գիտէք մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, որ թէպէտ հարուստ էր՝ ձեզի համար աղքատ եղաւ, որպէսզի դուք հարստանաք անոր աղքատանալով: 10 Եւ այս մասին կարծիք մը կու տամ, որովհետեւ ասիկա օգտակար է ձեզի, որևէ՛ որ նախապէս սկսաք՝ անցեալ տարուընէ՛ ո՛չ միայն ընել, այլ նաեւ կամենալ: 11 Իսկ հիմա ընելն ալ կատարեցէք, որպէսզի՛ ինչպէս յօժարութիւն կար, նոյնպէս ալ կատարում ըլլայ՝ ձեր ունեցածէն: 12 Որովհետեւ էթէ նախապէս յօժարութիւն ըլլայ, տալը ընդունելի է՝ մէկու մը ունեցածին համեմատ, եւ ո՛չ թէ չունեցածին համեմատ: 13 Քանի որ ես չեմ ուզեր որ ուրիշները անդորր ըլլան ու դուք տառապիք: 14 հապա հաւասարութեամբ՝ հիմա, այս ատեն, ձեր լիութիւնը լրացնէ անոնց պակասը, որպէսզի անոնց լիութիւնն ալ օր մը լրացնէ ձեր պակասը, եւ այսպէս հաւասարութիւն ըլլայ: 15 Ինչպէս գրուած է. «Անոր որ շատ ժողվեց՝ ոչինչ աւելցաւ, իսկ անոր որ քիչ ժողվեց՝ ոչինչ նուազեցաւ»: 16 Բայց շնորհակալութիւն Աստուծոյ, որ այս նոյն անձկալից փութաջանութիւնը դրաւ Տիտոսի սիրտին մէջ՝ ձեզի համար: 17 Արդարեւ ան ընդունեց մեր յորդորը. բայց աւելի փութաջան ըլլալով՝ իր իսկ համաձայնութեամբ գնաց ձեզի: 18 Անոր հետ զրկեցինք նաեւ այն եղբայրը, որուն գովեստը կ'ըլլայ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ՝ աւետարանին համար: 19 Եւ ո՛չ միայն այսքան, հապա նաեւ եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ իբր մեզի ճամբորդակից՝ այս շնորհքին հետ, որ մենք կը սպասարկենք նոյն Տէրոջ

փառքին համար, ու ձեր յօժարութեամբ: 20 Կը զգուշանայինք որ ո՛չ մէկը մեզ արատաւորէ այս ճոխութեան մէջ, որ կը սպասարկուի մեր միջոցով. 21 Քանի որ կը մտադրէինք ո՛չ միայն Տէրոջ առջեւ, հապա մարդոց առջեւ ալ ընել ինչ որ պարկեշտ է: 22 Անոնց հետ զրկեցինք մեր եղբայրը, որուն փութաջանութիւնը յաճախ փորձարկած ենք շատ բաներու մէջ, իսկ հիմա ալ աւելի փութաջան է, քանի որ մեծ վստահութիւն ունի ձեր վրայ: 23 Ինչ կը վերաբերի Տիտոսի, ան հաղորդակիցս է ու ձեր մօտ իմ գործակիցս. իսկ մեր եղբայրները՝ եկեղեցիներէն զրկուածներն են, եւ Քրիստոսի փառքը: 24 Ուրեմն ատոնց ու եկեղեցիներուն առջեւ ցոյց տուէք ձեր սիրոյն եւ ձեզի հանդէպ մեր պարծանքին ապացոյցը:

9 Արդարեւ աւելորդ է որ գրեմ ձեզի՛ սուրբերուն սպասարկութեան մասին, 2 քանի գիտեմ ձեր յօժարութիւնը. անոր մասին կը պարծենամ ձեզմով Մակեդոնացիներուն առջեւ, ըսելով թէ Աքայիացիները անցեալ տարուընէ պատրաստուած էին. ու ձեր նախանձախնդրութիւնը զրկեց շատ շատերը: 3 Սակայն զրկեցի եղբայրները, որպէսզի ձեզի հանդէպ մեր պարծանքը ընդունայն չըլլայ այս մասին, հապա՛՛ ինչպէս ըսեր եմ՝ պատրաստուած ըլլաք: 4 որպէսզի՛ երբ Մակեդոնացիները գան ինձի հետ եւ անպատրաստ գտնեն ձեզ՝ մենք (որ չըսենք՝ որևէ) ամօթահար չըլլանք այս նոյն պարծանքին վստահութեան համար: 5 Ուրեմն հարկաւոր համարեցի յորդորել եղբայրները, որ նախապէս գան ձեզի ու կանխաւ համախմբեն ձեր նախապէս ծանուցանած առատաձեռնութիւնը, որպէսզի ան պատրաստ ըլլայ իբր առատաձեռնութիւն, ո՛չ թէ իբր ազահութիւն: 6 Բայց սա՛ գիտցէք, թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՛ խնայելով ալ պիտի հնձէ, եւ ան որ առատաձեռնութեամբ կը սերմանէ՛ առատաձեռնութեամբ պիտի հնձէ: 7 Իւրաքանչիւրը թող տայ՝ ինչպէս որոշած է իր սիրտին մէջ, ո՛չ թէ տրտմութեամբ կամ հարկադրաբար. որովհետեւ

Աստուած կը սիրէ ցնծութեամբ տուողը: **8** Եւ Աստուած կարող է բոլոր շնորհքներով ճոխացնել ձեզ, որպէսզի դուք՝ ամեն բանի մէջ ամեն ատեն լման ինքնաբաւութիւն ունենալով՝ ճոխանաք ամեն բարի գործով, **9** ինչպէս գրուած է. «Սփռեց եւ աղբատներուն տուաւ. անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ»: (aiōn 9165) **10** Ուրեմն ան՝ որ սերմ կը հայթայթ սերմնացանին, կերակուրի համար հաց հայթայթ ձեզի ու բազմացնէ ձեր հունտը՝, եւ աճեցնէ ձեր արդարութեան պտուղները: **11** Ամեն բանի մէջ հարստացած էք ամեն տեսակ առատաձեռնութեամբ, ինչ որ մեր միջոցով շնորհակալութիւն կը գոյացնէ Աստուծոյ հանդէպ. **12** որովհետեւ այս պաշտօնին սպասարկումը ոչ միայն կը լրացնէ սուրբերուն պակասը, այլ նաեւ կը ճոխանայ շատ շնորհակալութիւններով՝ ուղղուած Աստուծոյ: **13** Այս սպասարկութեան փորձառութեամբ անոնք պիտի փառաւորեն Աստուած՝ Քրիստոսի աւետարանին ձեր դաւանած ենթարկումին համար, նաեւ ձեր առատաձեռն հաղորդակցութեան համար՝ անոնց եւ բոլորին հետ. **14** ու պիտի աղերսեն ձեզի համար, կարօտնալով ձեզ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջ է: **15** Շնորհակալութիւն Աստուծոյ՝ իր անպատմելի պարգեւին համար:

10 Ես ինքս՝ Պօղոս՝ կ'աղաչեն ձեզի Քրիստոսի հեզութեամբ եւ ազնուութեամբ, ես՝ որ ձեր ներկայութեան մէջ խոնարհ եմ, բայց բացակայ ըլլալով՝ խիզախ եմ ձեզի հանդէպ: **2** Կ'աղերսեմ որ ներկայ եղած ատենս խիզախ չըլլամ այն վստահութեամբ՝ որով կը մտածեմ յանդուգն ըլլալ ոմանց դէմ, որոնք մեր մասին կը մտածեն այնպէս՝ իբր թէ կ'ընթանանք մարմնաւորապէս: **3** Քանի որ՝ թէպէտ մարմինով կ'ընթանանք, ոչ թէ մարմինին համաձայն կը մարտնչինք. **4** որովհետեւ մեր մարտին զէնքերը մարմնաւոր չեն, բայց Աստուծոյ միջոցով զօրաւոր են՝ անրոցներու քանդումին համար: **5** Մենք կը քանդենք

տրամաբանութիւններ եւ Աստուծոյ գիտութեան դէմ ինքզինք պանծացնող ամեն բարձր բան, ու Քրիստոսի հնազանդութեան գերի կը դարձնենք ամեն մտածում: **6** Եւ պատրաստ ենք վրէժ առնելու ամեն անհնազանդութեան համար, երբ ձեր հնազանդութիւնը լման ըլլայ: **7** Բաներու արտաքին երեւոյթին կը նայիք: Եթէ ոեւէ մէկը կը վստահի ինքնիր վրայ՝ թէ ինք Քրիստոսինն է, դարձեալ թող մտածէ ինքնիրմէ՝ թէ ինչպէս ինք Քրիստոսինն է, նոյնպէս ալ՝ մենք: **8** Քանի որ նոյնիսկ եթէ աւելի պարծենայի մեր իշխանութեան վրայ, որ Տէրը տուած է մեզի՝ շինութեան համար, եւ ոչ թէ ձեր քանդումին համար, պիտի չամչնայի: **9** Որպէսզի նամակներով, **10** քանի որ կ'ըստեն. «Անոր նամակները ծանր ու հզօր են, բայց անոր մարմնական ներկայութիւնը տկար է, եւ իր խօսքը՝ անարգ»: **11** Այդպիսին թող մտածէ թէ ինչպէս որ ենք խօսքով՝ նամակներուն մէջ, երբ բացակայ ենք, նոյնպէս ալ պիտի ըլլանք գործով՝ երբ ներկայ ըլլանք: **12** Որովհետեւ մենք չենք յանդգնիր մենք մեզ դասել կամ բաղդատել ոմանց հետ՝ որ իրենք զիրենք կը յանձնարարեն. անոնք չեն հասկնար թէ իրենք իրենցմով կը չափուին եւ իրարու միջեւ կը բաղդատուին. **13** իսկ մենք չափէ դուրս պիտի չպարծենանք, հապա չափին համեմատ այն սահմանին՝ որ Աստուած բաշխեց մեզի, որպէսզի հասնինք մինչեւ ձեզ: **14** Արդարեւ մենք մեզ չենք ընդարձակեր մեր չափէն աւելի, որպէս թէ հասած չըլլայինք ձեզի. քանի որ իրապէս հասանք մինչեւ ձեզ՝ Քրիստոսի աւետարանով: **15** Մեր չափէն դուրս պիտի չպարծենանք՝ ուրիշներուն աշխատանքներով, հապա յոյս ունինք որ՝ երբ ձեր հաւատքը աճի՝ առատօրէն մեծարուինք ձեզմով, մեր սահմանին համեմատ. **16** որպէսզի ձեզմէ անդին ալ աւետարանենք, եւ ոչ թէ պարծենանք ուրիշի սահմանին մէջ եղած պատրաստ բաներով: **17** Բայց ի՞նչ որ պարծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ. **18** որովհետեւ գնահատելի է ոչ թէ ան՝ որ ինքզինք կը

յանձնարարէ, հապա ան՝ որ Տէրը կը
յանձնարարէ:

11 Երանի՛ թէ կարենայիք քիչ մը
հանդուրժել իմ անմտութեանս.
Եւ իսկապէս՝ հանդուրժեցէ՛ք ինձի:
2 Որովհետեւ նախանձախնդիր
եմ ձեզի հանդէպ՝ Աստուծոյ
նախանձախնդրութեամբ. քանի
որ մէկ ամուսինի նշանեցի ձեզ,
որպէսզի Քրիստոսն ներկայացնէմ ձեզ՝
մաքրակենցաղ կոյսի մը պէս: 3 Բայց
կը վախճամ որ, ինչպէս օձը խաբեց
Եւան իր խորամանկութեամբ, նոյնպէս
ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի
հանդէպ եղած պարզամտութենէն: 4
Որովհետեւ եթէ մէկը գար եւ քարոզեր
ուրիշ Յիսուս մը՝ որ մենք չենք քարոզած,
կամ ստանայիք ուրիշ հոգի մը՝ որ չէք
ստացած, կամ ուրիշ աւետարան՝ որ
չէք ընդունած, լաւ կը հանդուրժէիք
այդպիսիին: 5 Քանի որ ես կը սեպեմ
թէ ոչինչնով ետ մնացած եմ գերագոյն
առաքեալներէն. 6 ու թէպէտ անվարժ եմ
խօսքի մէջ, բայց ոչ՝ գիտութեամբ. սակայն
ամէն բանի մէջ մենք մեզ ամբողջովին
բացայայտեցինք ձեզի: 7 Միթէ սխալ
գործած եղայ ես զիս խոնարհեցնելով՝
որպէսզի դուք բարձրանաք, քանի որ ձրի
քարոզեցի ձեզի Աստուծոյ աւետարանը.
8 կողոպտեցի ուրիշ եկեղեցիներ՝ թռչակ
ամենելով անոնցմէ, որպէսզի սպասարկեմ
ձեզի: 9 Ձեր մէջ ներկայ եղած ատենս՝ երբ
կարօտութեան մէջ էի, ձեզմէ ոչ մէկուն
բռն եղայ. որովհետեւ Մակեդոնիայէն
եկող եղբայրները լրացուցին ինչ որ
կը պակսէր ինձի. եւ ամէն կերպով
զգուշացայ ձեզի ծանրութիւն ըլլալէ, ու
դարձեալ պիտի զգուշանամ: 10 Քանի որ
Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ մէջս է, ոչ
մէկը պիտի արգիլէ զիս այս պարծանքէն՝
Աբայիայի շրջանները: 11 Ինչո՞ւ. քանի
որ չեմ սիրեր ձեզ: Աստուած գիտէ: 12
Բայց ինչ որ ըրի՝ դարձեալ պիտի ընեմ
զայն, որպէսզի առիթը զլանամ անոնց՝ որ
առիթ կ'ուզեն, որպէսզի իրենք ալ մեզի
պէս գտնուին ինչնով որ կը պարծենան:
13 Որովհետեւ այդպիսիները սուտ
առաքեալներ են, նենգ գործաւորներ, որ
իրենք զիրենք կը կերպարանափոխեն

Քրիստոսի առաքեալներու: 14 Եւ
զարմանալի չէ, որովհետեւ նոյնինքն
Սատանան լուսաւոր հրեշտակի կը
կերպարանափոխուի: 15 Ուրեմն մեծ
բան մը չէ, որ անոր սպասարկուներն
ալ արդարութեան սպասարկուներու
կերպարանափոխուին: Անոնց վախճանը
պիտի ըլլայ իրենց գործերուն համեմատ:
16 Դարձեալ կ'ըսեմ, ոչ մէկը թող կարծէ թէ
ես անմիտ եմ. այլապէս՝ գոնէ անմիտի
մը պէս ընդունեցէք զիս, որպէսզի ես
ալ քիչ մը պարծենամ ինձմով: 17 Ինչ
որ կը խօսիմ, կը խօսիմ ոչ թէ Տէրոջ
կողմէն, հապա՝ որպէս թէ անմտութեամբ,
այս պարծանքին վստահութեամբ: 18
Քանի շատեր կը պարծենան մարմինի
համեմատ, ես ալ պիտի պարծենամ: 19
քանի որ դուք հաճոյքով կը հանդուրժէք
անմիտներուն, դուք ձեզ իմաստուն
նկատելով: 20 Որովհետեւ կը հանդուրժէք,
եթէ մէկը ստրուկ ընէ ձեզ, եթէ մէկը
լափէ ձեր ստացուածքը, եթէ մէկը բան
մը առնէ ձեզմէ, եթէ մէկը պանծացնէ
ինքզինք, եթէ մէկը զարնէ ձեր երեսին:
21 Կը խօսիմ որպէս անպատուութիւն,
իբր թէ մենք տկար եղած ըլլայինք.
բայց ինչ բանի մէջ որ մէկը յանդուրժ
է, (անմտութեամբ կը խօսիմ,) ես ալ
յանդուրժն եմ: 22 Անոնք Եբրայեցի
են. ես ալ: Իսրայելացի են. ես ալ: 23
Աբրահամի զարմէն են. ես ալ: Քրիստոսի
սպասարկունե՛ր են. (անմտութեամբ կը
խօսիմ) ալ աւելի ես: Աշխատանքներով՝
աւելի շատ, ծեծերով՝ չափէն աւելի,
բանտերու մէջ՝ աւելի շատ, մահուան
վտանգներով՝ յաճախ: 24 Հրեաներէն
հինգ անգամ քառասունէն մէկ պակաս
ծեծ ստացայ: 25 Երեք անգամ ձաղկով
ծեծուեցայ. մէկ անգամ քարկոծուեցայ.
երեք անգամ նաւաբեկութիւն կրեցի.
գիշեր մը ու ցերեկ մը մնացի ծովու
անդունդին մէջ: 26 Յաճախ չարչարուեցայ
ճամբորդութիւններու մէջ. կրեցի
վտանգներ գետերէն, վտանգներ
աւազակներէն. վտանգներ իմ ցեղէս,
վտանգներ հեթանոսներէն. վտանգներ
քաղաքի մէջ, վտանգներ անապատի մէջ.
վտանգներ ծովու վրայ, վտանգներ սուտ
եղբայրներու մէջ: 27 Աշխատանքի ու
տաժանքի մէջ էի, յաճախ՝ հսկումներու

մէջ, անօթութեան եւ ծարաւի մէջ, շատ անգամ՝ ծոմապահութեան, ցուրտի ու մերկութեան մէջ: 28 Բացի այդ արտաքին բաներէն, բոլոր եկեղեցիներուն հոգը կը բարդուէր վրաս ամէն օր: 29 Ռ՛վ տկար է, ու ես ալ տկար չեմ. ո՛վ կը գայթակղի, եւ իմ սիրտս չի վառիր: 30 Եթէ պետք ըլլայ պարծենալ, պիտի պարծենամ իմ տկարութիւններուս վերաբերեալ բաներով: 31 Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը եւ Հայրը, որ յաւիտեան օրինեալ է, գիտէ թէ չեմ ստեր: (aiōn g165) 32 Դամասկոսի մէջ, Արեւտա թագաւորին ազգապետը՝ Դամասկոսցիներուն քաղաքը կը պահպանէր պահակազօրքով, ուզելով ձերբակալել զիս: 33 Բայց պարիսպէ վար իջեցուցին զիս՝ պատուհանէ մը, զամբիւղի մը մէջ, ու խուսափեցայ անոր ձեռքերէն:

12 Պարծենալ՝ իրապէս օգտակար չէ ինծի. սակայն պիտի զամ Տէրոջ տեսիլքներուն եւ յայտնութիւններուն: 2 Կը ճանչնամ մարդ մը Քրիստոսով՝ աւելի քան տասնչորս տարի առաջ. (արդեօք մարմինով էր, չեմ գիտեր. արդեօք մարմինէն դուրս էր, չեմ գիտեր. Աստուած գիտէ.) այդպիսի մէկը յափշտակուեցաւ մինչեւ երրորդ երկինքը: 3 Եւ գիտեմ թէ այդպիսի մարդ մը, (արդեօք մարմինով էր թէ մարմինէն դուրս էր, չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) 4 յափշտակուեցաւ դրախտը ու լսեց անճառելի խօսքեր, որոնց մասին մարդու մը համար արտօնուած չէ խօսիլ: 5 Ես պիտի պարծենամ այդպիսի մէկով. սակայն պիտի չպարծենամ ես ինձմով, բայց միայն իմ տկարութիւններովս: 6 Որովհետեւ՝ նոյնիսկ եթէ ուզեմ պարծենալ՝ անմիտ պիտի չըլլամ, քանի որ պիտի ըսեմ ճշմարտութիւնը. բայց կը խնայեմ խօսքս՝ որ ո՛չ մէկը իմ վրաս աւելի համարում ունենայ, քան ինչ որ կը տեսնէ իմ վրաս կամ կը լսէ իմ մասին: 7 Եւ որպէսզի չափէն աւելի չպանծամ յայտնութիւններուն գերազանցութեամբ, մարմինի փուշ մը տրուեցաւ ինծի, Սատանայի պատգամաւոր մը՝ կռփահարելու համար

զիս, որպէսզի չպանծամ չափէն աւելի: 8 Ասոր համար երեք անգամ աղաչեցի Տէրոջ, որ հեռանայ ինձմէ: 9 Բայց ըսաւ ինծի. «Իմ շնորհքս կը բաւէ բեզի, որովհետեւ իմ գօրութիւնս կ'իրագործուի տկարութեան մէջ»: Ուրեմն մեծ հաճոյքով պիտի պարծենամ առաւելապէս իմ տկարութիւններովս, որպէսզի Քրիստոսի գօրութիւնը հանգչի իմ վրաս: 10 Ուստի կը յօժարիմ տկարութիւններու, արհամարհանքներու, հարկադրանքներու, հալածանքներու եւ տազնապանքներու՝ Քրիստոսի համար, որովհետեւ երբ տկար եմ՝ այն ատեն գօրաւոր եմ: 11 Ես անմիտ եղայ պարծենալով. դուք հարկադրեցիք զիս. որովհետեւ ես պարտաւոր էի յանձնարարուած ըլլալ ձեզմէ, քանի որ ոչինչով ետ կը մնամ գերագոյն առաքեալներէն, թէպէտ ես ոչինչ եմ: 12 Իրապէս առաքեալի մը նշանները գործուեցան ձեր մէջ՝ ամբողջ համբերութեամբ, նշաններով, սքանչելիքներով եւ հրաշքներով: 13 Որովհետեւ ինչո՞վ ետ մնացիք միւս եկեղեցիներէն, բացի անով՝ որ ես բեռ չեղայ ձեզի: Ներեցէք ինծի այս անիրաւութիւնը: 14 Ահա՛ այս երրորդ անգամն է որ պատրաստ եմ գալու ձեզի. բայց բեռ պիտի չըլլամ ձեզի, որովհետեւ կը փնտռեմ ո՛չ թէ ձեր ունեցածը, հապա՛ ձեզ: Քանի որ զաւակները պարտաւոր չեն զանձ դիզել ծնողներուն համար, հապա ծնողները՝ զաւակներուն համար: 15 Ու ես մեծ հաճոյքով պիտի ծախսեմ եւ ծախսուիմ ալ ձեզի համար, թէեւ նուազ սիրուիմ ձեզմէ՝ մինչ շատ աւելի կը սիրեմ ձեզ: 16 Սակայն այդպէս թող ըլլայ, ես ձեզ չծանրաբեռնեցի. բայց թերեւս մէկը ըսէ թէ խորամանկ ըլլալով՝ նենգութեամբ բռնեցի ձեզ: 17 Միթէ ձեզ կեղեքեցի՞ ոեւէ մէկուն միջոցով՝ որ դրկեցի ձեզի: 18 Աղաչեցի Տիտոսի, ու եղբայր մը դրկեցի անոր հետ. միթէ Տիտոս կեղեքեց ձեզ: Մենք նոյն հոգիով չընթացանք, նոյն հետքերով չբալեցանք: 19 Դարձեալ՝ կը կարծէք թէ մենք մեզ կը շատագովենք ձեր առջեւ: Մենք Քրիստոսով կը խօսինք՝ Աստուծոյ առջեւ. բայց ամէն բան կ'ընենք, սիրելիներ, ձեր շինութեան

համար: 20 Որովհետեւ կը վախճանամ որ երբ գամ՝ գուցէ չգտնեմ ձեզ ուզածիս պէս, ու ես ալ՝ ձեզի համար՝ գտնուիմ ձեր չուզածին պէս. թերեւս ձեր մէջ ըլլան հակամարտութիւններ, նախանձներ, զայրոյթներ, հակառակութիւններ, բամբասանքներ, բանսարկութիւններ, յոխորտանքներ, խառնակութիւններ: 21 Թերեւս երբ դարձեալ գամ՝ իմ Աստուածս նուաստացնէ զիս ձեր քով, ու սգամ շատերուն համար՝ որ նախապէս մեղանչած են բայց ապաշխարած չեն իրենց գործած անմաքրութենէն, պոռնկութենէն ու ցոփութենէն:

13 Այս երրորդ անգամն է որ կու գամ ձեզի. ամէն խօսք պիտի հաստատուի երկու կամ երեք վկաներու բերանով: 2 Նախապէս ըսի, ու երկրորդ անգամ կանխաւ կ'ըսեմ (որպէս թէ ներկայ ըլլամ). թէպէտ հիմա բացակայ եմ, կը գրեմ առաջուան մեղանչողներուն եւ բոլոր միւսներուն, որ եթէ դարձեալ գամ՝ պիտի չխնայեմ. 3 որովհետեւ ապացոյց կը փնտռէք թէ Քրիստոս կը խօսի ինձմով: Ան տկար չէ ձեզի հանդէպ, հապա հզօր է ձեր մէջ. 4 քանի որ՝ թէպէտ խաչուեցաւ տկարութեամբ՝ կ'ապրի Աստուծոյ զօրութեամբ. մենք ալ տկար ենք անով, բայց պիտի ապրինք անոր հետ՝ Աստուծոյ զօրութեամբ, ձեզի սպասարկելու համար: 5 Փորձեցէք դուք ձեզ՝ թէ հաւատքին մէջն էք. քննեցէք դուք ձեզ: Չէք գիտեր դուք ձեզմէ՝ թէ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, եթէ խոտելի չըլլաք: 6 Բայց կը յուսամ թէ պիտի գիտնաք՝ թէ մենք խոտելի չենք: 7 Կ'աղօթեմ Աստուծոյ՝ որ դուք ոչ մէկ չարիք ընէք. ոչ թէ՛ որպէսզի մենք գնահատելի երեւինք, հապա՝ որպէսզի դուք ընէք ինչ որ պարկեշտ է, թէեւ մենք խոտելի թուինք: 8 Որովհետեւ ճշմարտութեան դէմ ոչինչ կրնանք ընել, հապա՝ ճշմարտութեան համար: 9 Զանի որ կ'ուրախանանք՝ երբ մենք տկար ենք, իսկ դուք՝ զօրաւոր էք. սմ կ'ըղձանք նաեւ - ձեր կատարելութիւնը: 10 Ուստի կը գրեմ ձեզի այս բաները՝ բացակայ ըլլալով, որպէսզի երբ ներկայ ըլլամ՝ սաստկութեամբ չվարուիմ այն իրաւասութեան համեմատ, որ

Տերը տուաւ ինձի՝ շինելու, եւ ոչ թէ քանդելու համար: 11 Վերջապէս, երբայրներ, ո՞րչէ եղէք: Կատարեալ եղէք, լաւ մխիթարուեցէք, միաբան եղէք, խաղաղութեամբ ապրեցէք. եւ սիրոյ հետ պիտի ըլլայ: 12 Բարեւեցէք զիրար սուրբ համբոյրով. 13 բոլոր սուրբերը կը բարեւեն ձեզ: 14 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, Աստուծոյ սէրը եւ Սուրբ Յոգիին հաղորդութիւնը ձեր բոլորին հետ: Ամէն:

ԳԱՂԱՏԱՅԻՍ

1 Պօղոս, առաքելա եղած՝ ոչ մարդոցմէ, ոչ ալ մարդու միջոցով, հապա Յիսուս Բրիստոսի միջոցով, եւ Յայր Աստուծոյ՝ որ մեռելներէն յարուցանեց զայն, **2** ու բոլոր եղբայրները՝ որ ինծի հետ են, Գաղատիայի եկեղեցիներուն. **3** շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Յայր Աստուծմէ, ու մեր Տէրոջմէն՝ Յիսուս Բրիստոսէ, **4** որ ընծայեց ինքզինք մեր մեղքերուն համար, որպէսզի ազատեմ մեզ այս ներկայ չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ եւ մեր Յօր կամքին համաձայն, (աւթո 9165) **5** որուն փանօք դարեմ դար՝: Ամէն: (աւթո 9165) **6** Կը զարմանամ որ սյոյշափ շուտ անցած էք այն աւետարանէն՝ որ կանչեց ձեզ Բրիստոսի շնորհքին, ուրիշ աւետարանի մը. **7** ան ուրիշ աւետարան մը չէ, այլ կան ոմանք՝ որ կը վրդովեն ձեզ, ու կ'ուզեն խեղաթիւրել Բրիստոսի աւետարանը: **8** Բայց նոյնիսկ եթէ մենք, կամ երկինքէն հրեշտակ մը, քարոզէ ձեզի ուրիշ որեւէ աւետարան՝ քան զայն որ մենք քարոզեցինք ձեզի, նզովեալ ըլլայ: **9** Ինչպէս նախապէս ըսինք, հիմա ալ ես դարձեալ կ'ըսեմ. «Եթէ մէկը քարոզէ ձեզի ուրիշ որեւէ աւետարան՝ քան զայն որ դուք ընդունեցիք, նզովեալ ըլլայ»: **10** Որովհետեւ հիմա մարդիկ կը համոզեմ՝ թէ Աստուած. կամ մարդիկ կը ջանամ հաճեցնել: Քանի որ եթէ ես տակաւին մարդիկ հաճեցնեի, սլ Բրիստոսի ծառայ չի ըլլար: **11** Բայց ձեզի կը ծանուցանեմ, եղբայրներ, թէ ինծմէ քարոզուած աւետարանը՝ մարդու համաձայն չէ: **12** Որովհետեւ ես զայն ոչ մարդէ ընդունեցի, ոչ ալ մէկէ մը սորովեցայ, հապա՝ Յիսուս Բրիստոսի յայտնութեան միջոցով: **13** Քանի որ դուք լսած էք իմ նախկին վարքիս մասին՝ հրեութեան մէջ, թէ ինչպէս չափէն աւելի կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին, ու կը տապալէի զայն: **14** Եւ հրեութեան մէջ կը յառաջդիմեի՝ աւելի քան իմ ցեղիս մէջ եղած շատ մը հասակակիցներս, գերազանցօրէն աւելի նախանձախնդիր ըլլալով հայրերուս աւանդութիւններուն: **15** Բայց երբ Աստուած, (որ զատեց զիս մօրս որովայնէն եւ կանչեց իր շնորհքին

միջոցով,) **16** բարեհաճեցաւ իր Որդին յայտնել ինծի, որպէսզի աւետեմ զայն հեթանոսներուն մէջ, իսկոյն՝ մարմինին եւ արիւնին հետ չխորհրդակցեցայ, **17** ոչ ալ Երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ առաքելա եղողներուն քով, հապա Արաբիա գացի, ապա դարձեալ Դամասկոս վերադարձայ: **18** Յետոյ՝ երեք տարի ետք՝ Երուսաղէմ ելայ Պետրոսը տեսնելու, եւ տասնհինգ օր անոր հետ կեցայ: **19** Սակայն առաքելներէն ուրիշ ոչ մէկը տեսայ, այլ միայն Յակոբոսը՝ Տէրոջ եղբայրը: **20** Ինչ որ կը գրեմ ձեզի, ահա Աստուծոյ առջեւ կը հաստատեմ, թէ չեմ ստեր: **21** Ապա գացի Սուրիայի ու Կիլիկիայի շրջանները: **22** Ես դէմքով անծանօթ էի Յրեւստանի մէջ եղած Բրիստոսի եկեղեցիներուն. **23** անոնք միայն լսած էին թէ՛ «ան որ ժամանակին կը հալածէր մեզ, հիմա կ'աւետե այն հաւատքը՝ որ ատենօք կը տապալէր», **24** եւ ինծմով կը փառաւորէին Աստուած:

2 Յետոյ, տասնչորս տարի ետք, դարձեալ բարձրացայ Երուսաղէմ՝ Բառնաբասի հետ, Տիտոսն ալ միասին առնելով: **2** Բարձրացած էի յայտնութեամբ, եւ անոնց ներկայացուցի այն աւետարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ. բայց առանձին անոնց՝ որ երեւելիներ էին, որպէսզի ընդունայն չվազեմ կամ վազած չըլլամ: **3** Բայց ոչ իսկ ինծի հետ եղող Տիտոսը, որ Յոյն էր, հարկադրուեցաւ թլփատուիլ՝ **4** գաղտնի ներս բերուած սուտ եղբայրներուն պատճառով, որոնք ներս սպրդած էին՝ լրտեսելու համար Բրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը, որպէսզի ստրուկ ընեն մեզ. **5** անոնց տեղի չտուինք՝ նոյնիսկ քիչ մը ատեն՝ ենթարկուելով, որպէսզի աւետարանին ճշմարտութիւնը ձեր մէջ մնայ: **6** Իսկ անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ - ինչ որ էին՝ ատիկա ինծի հարց չէ, քանի որ Աստուած մարդոց աչառութիւն չ'ըներ -, այնպէս կարծուածները աւելի ոչինչ հաղորդեցին ինծի. **7** հապա՝ ընդհակառակը, երբ տեսան թէ անթլփատներուն աւետարանը ինծի վստահուած է, ինչպէս Պետրոսի ալ՝ թլփատուածներունը, **8** (որովհետեւ

ան որ ներգործեց Պետրոսի մէջ՝ թլփատուածներուն առաքելութեան համար, նոյնպէս ներգործեց իմ մէջս՝ հեթանոսներուն հանդէպ,) 9 ու երբ Յակոբոս, Կեփաս եւ Յովհաննէս, որոնք սիւներ կարծուած էին, գիտակցեցան ինծի տրուած շնորհքին, իրենց աջ ձեռքը տուին ինծի ու Բառնաբասի՝ իբր նշան հաղորդակցութեան, որպէսզի մենք քարոզենք հեթանոսներուն, իսկ իրենք՝ թլփատուածներուն: 10 Միայն թէ կ'ուզէին որ աղքատները յիշենք, ինչ որ ես ալ փութացի ընել: 11 Սակայն երբ Պետրոս եկաւ Անտիոք՝ ես դիմադարձեցի անոր, որովհետեւ պարսաւելի էր: 12 Արդարեւ Յակոբոսի քովէն ոմանց գալէն առաջ՝ ինք հեթանոսներուն հետ անխտրաբար կ'ուտէր. բայց երբ եկան՝ ընկրկեցաւ եւ ինքզինք գատեց, թլփատուածներէն վախնալով: 13 Միւս Յրեաններն ալ նոյնպէս անոր հետ կեղծեցին, այնքան՝ որ Բառնաբաս ալ անոնց կեղծիքէն տպաւորուեցաւ: 14 Բայց երբ տեսայ թէ ուղիղ չեն ընթանար՝ աւետարանին ճշմարտութեան համաձայն, բոլորին առջեւ Պետրոսի ըսի. «Եթէ դուն՝ որ Յրեայ ես՝ հեթանոսներու պէս կ'ապրիս, եւ ոչ թէ Յրեաններու պէս, ինչո՞ւ կը հարկադրես հեթանոսները՝ որ Յրեաններու պէս ապրին»: 15 Մենք՝ որ բնիկ Յրեաններ ենք, եւ ոչ թէ հեթանոս մեղաւորներ, 16 գիտնալով թէ մարդ Օրէնքին գործերով չէ որ կ'արդարանայ, հապա Յիսուս Թրիստոսի հաւատքով, մենք ալ հաւատացինք Թրիստոս Յիսուսի՝ որպէսզի արդարանանք Թրիստոսի հաւատքով, ոչ թէ Օրէնքին գործերով. որովհետեւ Օրէնքին գործերով ոչ մէկը պիտի արդարանայ: 17 Իսկ եթէ մենք ալ՝ Թրիստոսով արդարանալու մեր ջանքին մէջ՝ մեղաւոր գտնուինք, ուրեմն Թրիստոս մեղքի սպասարկո՞ւ կ'ըլլայ: Ամենեւին: 18 Բանի որ եթէ իմ քակած բաներս դարձեալ կառուցանեմ, ես զիս օրինազանց կը դարձնեմ: 19 Որովհետեւ ես՝ Օրէնքին միջոցով՝ մեռայ Օրէնքին, որպէսզի ապրիմ Աստուծոյ համար: 20 Թրիստոսի հետ խաչուեցայ. սակայն կ'ապրիմ, բայց ա՛լ ոչ թէ ես՝ հապա Թրիստոս կ'ապրի իմ մէջս: Իսկ այն

կեանքը որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդիին հաւատքով կ'ապրիմ, որ սիրեց զիս եւ ինքզինք ընծայեց ինծի համար: 21 Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ ջնջեր. որովհետեւ եթէ արդարութիւնը Օրէնքէն Է, ուրեմն Թրիստոս ընդունայն մեռաւ:

3 Ո՛վ անմիտ Գաղատացիներ, ո՞վ ձեզ հմայեց, մինչդեռ ձեր մէջ, ձեր աչքերուն առջեւ Յիսուս Թրիստոս նախապէս նկարագրուեցաւ՝ խաչուած: 2 Սա միայն կ'ուզեմ սորվիլ ձեզմէ.՝ դուք Յոգին ստացաք Օրէնքին գործերով թէ հաւատքին հնազանդելով: 3 Այդքան անմիտ էք. Յոգիով սկսաք, եւ հիմա մարմինով կ'աւարտէք: 4 Չո՞ւր տեղը այդքան չարչարուեցաք (եթէ զուր տեղն ալ ըլլար): 5 Ուրեմն ան՝ որ ձեզի Յոգին կը հայթայթէ ու ձեր մէջ հրաշքներ կը գործէ, միթէ ձեր կատարած Օրէնքի գործերո՞ւն համար կ'ընէ, թէ հաւատքի հնազանդութեան համար. 6 ինչպէս Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյ, եւ ատիկա արդարութիւն սեպուեցաւ անոր: 7 Ուրեմն զիտցէ՞ք թէ անոնք որ հաւատքէն են՝ անոնք են Աբրահամի որդիները: 8 Գիրքը, նախատեսելով թէ Աստուած հեթանոսները պիտի արդարացնէ հաւատքի միջոցով, նախապէս արեւտեց Աբրահամի՝ ըսելով. «Զեզմով պիտի օրինուին բոլոր ազգերը»: 9 Ուստի անոնք որ հաւատքէն են՝ կ'օրինուին հաւատացեալ Աբրահամի հետ: 10 Որովհետեւ բոլոր անոնք որ Օրէնքին գործերէն են՝ անծօքի տակ են, քանի որ գրուած է. «Անիծեալ ըլլայ ո՞վ որ չի յարատեւեր Օրէնքի գիրքին բոլոր գրուածներուն մէջ՝ զանոնք գործադրելու համար»: 11 Իսկ բացայայտ է թէ ոչ մէկը կ'արդարանայ Աստուծոյ առջեւ Օրէնքով, քանի որ “արդարը հաւատքով պիտի ապրի”: 12 Բայց Օրէնքը հաւատքէն չէ, հապա՝ “այն մարդը որ կը գործադրէ զանոնք՝ պիտի ապրի անոնցմով”: 13 Թրիստոս փրկանքով զնեց մեզ Օրէնքի անծօքէն՝ մեզի համար անիծուելով, (որովհետեւ գրուած է. «Անիծեալ է ո՞վ որ փայտէն կը կախուի») 14 որպէսզի Աբրահամի օրինութիւնը զայ հեթանոսներուն վրայ՝ Թրիստոս Յիսուսի

միջոցով. որպեսզի մենք ալ ստանանք 3ոգիին խոստումը՝ հաւատքի միջոցով: 15 Մարդոց սովորութեան համաձայն կը խօսիմ, եղբայրներ: Նոյնիսկ մարդը մը վաւերացուցած կտակը ոչ մէկը կը ջնջէ, կամ ալ անոր վրայ ուրիշ բան մը կ'աւելցնէ: 16 Ուրեմն խոստումները եղան Աբրահամի եւ անոր զարմին: Գ'ըսեր. «Եւ բու զարմերուդ», այսինքն՝ շատերու: 3ապա կը խօսի մէկ զարմի մասին. «Եւ բու զարմիր», որ Քրիստոն է: 17 Բայց սա կ'ըսեմ. այն ուխտը՝ որ նախապէս Աստուծոյ վաւերացուցաւ Քրիստոսով, չի կրնար չորս հարիւր երեսուն տարի ետք անվաւեր դառնալ Օրէնքէն՝ խոստումը ոչնչացնելով: 18 Որովհետեւ եթէ ժառանգութիւնը Օրէնքէն է, ուրեմն այն խոստումէն չէ. բայց Աստուած խոստումով շնորհեց զայն Աբրահամի: 19 3ապա ինչո՞ւ տրուեցաւ Օրէնքը: Ան աւելցաւ՝ օրինազանցութիւնները յայտնելու համար, (մինչեւ որ զար այն զարմը՝ որուն եղած էր խոստումը,) եւ հրեշտակներու կողմէ պատուիրուեցաւ միջնորդի մը ձեռքով: 20 Իսկ միջնորդը՝ միայն մէկ անձի միջնորդ չէ. սակայն Աստուած մէկ է: 21 Ուրեմն Օրէնքը հակառակ է Աստուծոյ խոստումներուն: Ամենեւին. քանի որ եթէ տրուած ըլլար այնպիսի Օրէնք մը՝ որ կարենար կեանք տալ, այն ատեն իրապէս արդարութիւնը Օրէնքով կ'ըլլար: 22 Բայց Գիրքը բոլորը փակեց մեղքի տակ, որպէսզի Յիսուս Քրիստոսի հաւատքով եղած խոստումը տրուի հաւատացեալներուն: 23 Բայց հաւատքին զայլէն առաջ՝ Օրէնքին տակ պահպանուած էինք, փակուած այն հաւատքէն՝ որ յետագային պիտի յայտնուէր: 24 3ետեւաբար Օրէնքը եղաւ մեր դաստիարակը՝ մեզ առաջնորդելու Քրիստոսի, որպէսզի մենք հաւատքով արդարանանք: 25 Բայց հաւատքին զայլէն ետք՝ այլեւս դաստիարակի տակ չենք, 26 որովհետեւ դուք բոլորդ Աստուծոյ որդիներ էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով. 27 քանի որ դուք բոլորդ՝ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք, Քրիստոսը հազար: 28 Ա՛յ ոչ 3րեայ կայ, ոչ Յոյն. ոչ ստրուկ կայ, ոչ ազատ. ոչ արու կայ, ոչ էգ. որովհետեւ դուք բոլորդ

մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով: 29 Իսկ եթէ դուք Քրիստոսին էք, ուրեմն Աբրահամի զարմն էք, եւ խոստումին համաձայն՝ ժառանգորդներ:

4 Բայց այնքան ատեն որ ժառանգորդը մանուկ է, կ'ըսեմ թէ ոչինչով կը տարբերի ստրուկէ մը, թէպէտ բոլորին տէրն է. 2 հապա խնամակալներու եւ հոգատարներու հեղինակութեան տակ է՝ մինչեւ հօրը ճշդած պայմանաժամը: 3 Նոյնպէս ալ մենք, երբ մանուկ էինք, աշխարհի սկզբունքներուն տակ ստրուկ էինք: 4 Բայց երբ ժամանակը լրումին հասաւ, Աստուած դրկեց իր Որդին՝ որ կնոջմէ ծնաւ եւ Օրէնքին տակ մտաւ, 5 որպէսզի փրկանքով գնէ Օրէնքին տակ եղողները. որպէսզի մենք որդեգրութիւնը ստանանք: 6 Եւ քանի որ դուք որդիներ էք, Աստուած ձեր սիրտերուն մէջ դրկեց իր Որդիին 3ոգին, որ կ'աղաղակէ. «Աբբա՛, 3այր»: 7 3ետեւաբար ալ ստրուկ չես, հապա՝ որդի. ու եթէ որդի, ուրեմն՝ Աստուծոյ ժառանգորդը Քրիստոսի միջոցով: 8 Ուրեմն այն ատեն երբ չէիք ճանչնար Աստուած, կը ծառայէիք անոնց՝ որ բնութեամբ աստուածներ չէին: 9 Սակայն հիմա որ ճանչցաք Աստուած, կամ մանաւանդ՝ ճանչցուեցաք Աստուծոյ, ինչպէս կը վերադառնաք այն տկար եւ աղքատ սկզբունքներուն, որոնց դարձեալ կ'ուզէք ստրուկ ըլլալ: 10 Կը պահէք օրերը, ամիսները, ժամանակներն ու տարիները. 11 կը վախնամ ձեզի համար, որ գուցէ զուր տեղը աշխատած ըլլամ ձեր վրայ: 12 Եղբայրներ, կ'աղերսեմ ձեզի, ինծի պէս եղէք, որովհետեւ ես ալ ձեզի պէս եղայ. դուք բնաւ վնասած չէք ինծի: 13 Դուք գիտէք թէ ինչպէս՝ մարմինիս տկարութեամբ՝ աւետարանեցի ձեզի առաջին անգամ. 14 բայց մարմինիս վրայ կրած փորձութիւնս չանարգեցիք, ոչ ալ պժգացիք. հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս ընդունեցիք զիս, Քրիստոս Յիսուսի պէս: 15 Ուստի ո՛ր է՝՝ ձեր այդ ատենուան երանութիւնը. քանի որ ես կը վկայեմ ձեզի թէ եթէ կարելի ըլլար՝ ձեր աչքերը պիտի խլէիք եւ զանոնք ինծի տայիք: 16 Միթէ ձեր թշնամիքն եղայ՝

ձեզի ճշմարտութիւնը խօսելով: 17 Անոնք նախանձախնդիր են ձեզի հանդէպ, բայց ոչ բարի նպատակով. նոյնիսկ կ'ուզեն մեզ վտարել, որպէսզի նախանձախնդիր ըլլաք իրենց հանդէպ: 18 Սակայն լաւ է նախանձախնդիր ըլլալ բարիին հանդէպ՝ ամէն ատեն, եւ ոչ թէ միայն երբ ձեր մէջ ներկայ են: 19 Որդեակներս, ձեզի համար դարձեալ երկունքի ցաւ կը քաշեմ, մինչեւ որ Քրիստոս ձեր մէջ կերպաւորուի: 20 Կ'ուզէի հիմա ձեր մէջ ներկայ ըլլալ ու շէշտս փոխել, որովհետեւ ձեր մասին վարանումի մէջ եմ: 21 Ըսէք ինծի, դուք որ կ'ուզէք Օրէնքին տակ ըլլալ, Օրէնքը չէք լսեր. 22 որովհետեւ գրուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ունէր, մէկը՝ աղախինէն, միւսը՝ ազատ կնոջմէն: 23 Բայց ան որ աղախինէն էր՝ մարմինն համեմատ ծնած էր, իսկ ան որ ազատ կնոջմէն էր՝ խոստումով: 24 Ասոնց մեկնութիւնը այլաբանօրէն կ'ըլլայ, քանի որ ասոնք երկու Ուխտերն են. մէկը՝ Սինա լեռնէն, որ Յագարն է, ստրկութեան համար կը ծնանի. 25 որովհետեւ Յագար՝ Սինա լեռն է, Արաբիայի մէջ, ու կը համապատասխանէ այժմու Երուսաղէմին, եւ ստրկութեան մէջ է իր գաւազներուն հետ: 26 Բայց վերին Երուսաղէմը, որ մեր բոլորին մայրն է, ազատ է: 27 Արդարեւ գրուած է. «Ուրախացի՛ր, չծնանող ամուկ. պոռթկա՛ցնծութեամբ եւ գոչէ՛, երկունքի ցաւ չբաշռո՛ր. որովհետեւ լքեալին գաւազները շատ աւելի են՝ քան ամուսին ունեցողին գաւազները»: 28 Ուրեմն մենք, եղբայրներ, Իսահակի պէս խոստումի գաւազներ ենք: 29 Բայց ինչպէս այն ատեն մարմինն համեմատ ծնածը կը հալածէր ան՝ որ Յոզիին համեմատ ծնած էր, նոյնպէս ալ հիմա: 30 Սակայն ինչ կ'ըսէ Գիրքը. «Վտարէ՛ այդ աղախինը եւ անոր որդին, քանի որ աղախինին որդին ժառանգորդ պիտի չըլլայ ազատ կնոջ որդիին հետ»:

5 Ուրեմն, եղբայրներ, մենք աղախինին գաւազները չենք, հապա՛ ազատ կնոջ: 5 Ուստի հաստատուն կեցէք այն ազատութեամբ՝ որով Քրիստոս ազատեց մեզ, եւ դարձեալ ստրկութեան լուծին տակ մի կաշկանդուիք: 2 Ահա՛ ես՝ Պօղոս, ձեզի կ'ըսեմ. «Եթէ թլփատուիք,

Քրիստոս ոչ մէկ օգուտ կ'ունենայ ձեզի»: 3 Եւ ամէն թլփատուող մարդու դարձեալ կը վկայեմ թէ պարտաւոր է գործադրել ամբողջ Օրէնքը: 4 Քրիստոս ոչինչ դարձած է ձեզի համար, այսինքն ձեզմէ բոլոր անոնց՝ որ Օրէնքով արդարանալ կ'ուզեն: Դուք շնորհքէն ինկած էք, 5 որովհետեւ մենք Յոզիին միջոցով կը սպասենք հաւատքով եղած արդարութեան յոյսին: 6 Արդարեւ Քրիստոս Յիսուսի մէջ եղողին՝ ոչ թլփատութիւնը որեւէ ազդեցութիւն ունի, ոչ ալ անթլփատութիւնը, հապա հաւատքը՝ որ կը ներգործէ սիրով: 7 Դուք լաւ կը վազէիք. ո՛վ կասեցուց ձեզ՝ որ ճշմարտութեան չանսաք: 8 Քիչ մը խմորը անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց: 9 Քիչ մը խմորը ամբողջ գանգուածը կը խմորէ: 10 Բայց ես ձեր մասին համոզուած եմ Տերոջմով, թէ բնաւ ուրիշ կերպ պիտի չմտածէք: Իսկ ան որ ձեզ կը վրդովէ՝ ո՛վ որ ըլլայ՝ պիտի կրէ իր դատապարտութիւնը: 11 Սակայն, եղբայրներ, ա՛յլ ինչո՛ւ կը հալածուիմ, եթէ ես տակաւին թլփատութիւն կը քարոզեմ. ուրեմն խաչին գայթակողութիւնը ոչնչացած է: 12 Երանի՛ թէ նոյնիսկ կտրուէին անոնք՝ որ ձեզ տակնուվրայ կ'ընեն: 13 Որովհետեւ դուք ազատութեան կանչուած էք, եղբայրներ. միայն թէ ձեր ազատութիւնը մարմինի ցանկութիւններու առիթ չըլլայ, հապա սիրով իրարու ծառայեցէք: 14 Քանի որ ամբողջ Օրէնքը սա՛ մէկ խօսքին մէջ կը գործադրուի. «Սիրէ՛ ընկերդ բու անձիդ՝ պէս»: 15 Բայց եթէ զիրար խածնէք եւ լսփէք, զգուշացէք որ իրարմէ չսպառիք: 16 Ուստի սա՛ կ'ըսեմ. «Յոգիր՛վ ընթացէք, ու մարմինն ցանկութիւնը պիտի չգործադրէք»: 17 Որովհետեւ մարմինը կը ցանկալ Յոզիին հակառակ, ու Յոզին՝ մարմինն հակառակ. եւ ասոնք իրարու հակառակ են, որպէսզի չընէք ինչ որ ուզէք: 18 Բայց եթէ Յոզիէն առաջնորդուիք, ա՛յլ Օրէնքին տակ չէք ըլլար: 19 Մարմինն գործերը բացայայտ են. անոնք են՝ շնութիւն, պոռնկութիւն, անմաքրութիւն, ցոփութիւն, 20 կռապաշտութիւն, կախարդութիւն, թշնամութիւն, երկպառակութիւն, մրցակցութիւններ,

զայրոյթ, հակառակութիւն, որքան մեծ զիրերով գրեցի ձեզի՝ իմ խռովութիւն, հերձուածներ, 21 չար նախանձներ, մարդասպանութիւններ, մարմինին համեմատ լաւ երեւնայ, կը արբեցութիւններ, զեխութիւններ եւ ինչ հարկադրեն ձեզ որ թլփատուիք, միայն՝ որ ասոնց նման է որոնց մասին կանխաւ որպէսզի չհալածուին Քրիստոսի խաչին համար: 13 Արդարեւ ոչ իսկ իրենք՝ թլփատուածները կը պահեն Օրէնքը. 22 Բայց Յոգիին պտուղն է՝ սեր, ուրախութիւն, խաղաղութիւն, համբերատարութիւն, 23 քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեզութիւն, ժուժկալութիւն. այսպիսի բաներու դէմ Օրէնք չկայ: 24 Անոնք որ Քրիստոսիներն են, իրենց մարմինը խաչեցին՝ բնական կիրքերուն ու ցանկութիւններուն հետ: 25 Եթէ Յոգիին կ'ապրինք՝ նաեւ ընթանանք Յոգիին համաձայն: 26 Սնափառ չըլլանք՝ զիրար գրգռելով եւ իրարու նախանձելով:

6 Եղբայրներ, եթէ մարդ մը որեւէ յանցանքի մէջ բռնուի, դուք որ հոգեւոր էք՝ այդպիսին հեզութեան հոգիով ուղղեցէք. ուշադիր եղիր դուն քեզի, որ դուն ալ չփորձուիս: 2 Կրեցէք իրարու ծանրութիւնները, եւ այդպէս գործադրեցէք Քրիստոսի օրէնքը: 3 Արդարեւ եթէ մէկը՝ որ ոչինչ է՝ կարծէ թէ ինք բան մըն է, ինքզինք կը խաբէ: 4 Բայց իւրաքանչիւրը թող քննէ իր գործը, եւ այն ատեն պարծենայ՝ միայն ինքնիր վրայ, ոչ թէ ուրիշի վրայ. 5 որովհետեւ իւրաքանչիւրը պիտի կրէ իր բեռը: 6 Խօսքին աշակերտը հաղորդակից թող ընէ իր վարդապետը ամէն բարի բանի: 7 Մի խաբուիք, Աստուած չի ծաղրուիր. որովհետեւ ինչ որ մարդ կը սերմանէ, զայն ալ պիտի հնձէ: 8 Ա՛ն որ իր մարմինին համար կը սերմանէ, այդ մարմինէն ապականութիւն պիտի հնձէ. իսկ ան որ Յոգիին համար կը սերմանէ, այդ Յոգիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ: (aiōnios g166)

9 Ուստի բարիք գործելէ չճանձրանանք, քանի որ յատուկ ատենին պիտի հնձենք՝ եթէ չպարտասինք: 10 Ուրեմն, քանի պատեհութիւն ունինք, բարիք ընենք բոլորին, մամաւանդ՝ հաւատքի ընտանիքէն եղողներուն: 11 Նայեցէք,

ԵՓԵՍԱՅԻՍ

1 Պօղոս, Աստուծոյ կամբով Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն ու Քրիստոս Յիսուսով հաւատարիմներուն. 2 շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Յօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: 3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած եւ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Յայրը, որ Քրիստոսով օրհնեց մեզ ամեն տեսակ հոգեւոր օրհնութիւններով՝ երկնային վայրերու մէջ, 4 ինչպէս անով ընտրեց մեզ աշխարհի հիմնադրութենէն առաջ, որպէսզի մենք իր առջեւ սուրբ եւ անարատ ըլլանք սիրոյ մէջ: 5 Նախասահմանեց մեզ իր որդեգրութեան՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, իր կամքին բարեհաճութեան համաձայն, 6 որպէսզի գովաբանենք իր շնորհքին փառքը. անով ընդունելի դարձուց մեզ՝ Սիրելիին միջոցով: 7 Իրմով մենք ունինք ազատագրութիւն՝ իր արիւնին միջոցով, ու մեղքերու ներում՝ իր շնորհքին ճշմարտութեան համեմատ. 8 անով ճշմարտացուց մեզ՝ ամբողջ իմաստութեամբ եւ ուշիմութեամբ: 9 Գիտցուց մեզի իր կամքին խորհուրդը՝ իր բարեհաճութեան համաձայն, որ իր մէջ՝ առաջադրած էր. 10 որպէսզի ժամանակներու լրումին տնտեսութեան մէջ՝ Քրիստոսով համախմբէ ամեն բան, անոր մէջ միացնէ թէ՛ երկինքի մէջ եղողները, թէ՛ երկրի վրայ եղողները: 11 Անով ստացանք նաեւ ժառանգութիւն մը, նախասահմանուած ըլլալով համաձայն առաջադրութեան անոր՝ որ կը ներգործէ ամեն բան իր կամքին ծրագիրին համաձայն, 12 որպէսզի մենք՝ նախապէս Քրիստոսի ապաւինողներս՝ գովութիւն ըլլանք իր փառքին: 13 Դուք ալ ապաւինեցաք անոր՝ երբ լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը, ձեր փրկութեան աւետարանը, եւ հաւատալէ ետք անոր՝ կնքուեցաք խոստացեալ Սուրբ Յոգիով, 14 որ մեր ժառանգութեան գրաւակրանն է մինչեւ ստացուածքին ազատագրութիւնը՝ իր փառքին գովութեան համար: 15 Ուստի ես ալ, լսելէ ետք Տէր Յիսուսի վրայ ձեր ունեցած հաւատքին ու բոլոր սուրբերուն հանդէպ ձեր ունեցած սիրոյն մասին,

16 չեմ դադարի շնորհակալ ըլլալէ ձեզի համար՝ յիշելով ձեզ իմ աղօթքներու մէջ. 17 որպէսզի մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը, փառքի Յայրը, տայ ձեզի իմաստութեան եւ յայտնութեան հոգին՝ իր գիտակցութեամբ: 18 Որպէսզի ձեր միտքին աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր կոչումին յոյսը, ինչ է անոր ժառանգութեան փառքին ճշմարտութիւնը՝ սուրբերուն մէջ, 19 եւ ինչ է իր գորութեան գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներու մէջ՝ գործադրութեան համեմատ իր ուժեղ գորութեան, 20 որ ներգործեց Քրիստոսի մէջ՝ երբ մեռելներէն յարուցանեց զայն ու բազմեցուց իր աջ կողմը՝ երկինքի մէջ, 21 ամեն պետութենէ, իշխանութենէ, գորութենէ եւ տէրութենէ շատ աւելի վեր, ու ամեն անունէ վեր՝ որ կ'անուանուի, ինչ միայն այս աշխարհին մէջ, հապա նաեւ գալիքին մէջ: (aiōn g165) 22 Դուք ամեն բան անոր ոտքերուն տակ, ու տուաւ զայն՝ իբր գլուխ ամեն բանի վրայ՝ եկեղեցիին, 23 որ անոր մարմինն է, լրումը անոր՝ որ կը լեցնէ ամեն ինչ՝ բոլորին մէջ:

2 Դուք մեռած էիք յանցանքներու եւ մեղքերու մէջ, բայց ինք ձեզ ապրեցուց: 2 Անոնց մէջ ժամանակին կ'ընթանայիք՝ այս աշխարհի ընթացքին համաձայն, օղի իշխանութեան իշխանին համաձայն, այն ոգիին՝ որ հիմա կը ներգործէ անհնազանդութեան որդիներուն մէջ: (aiōn g165) 3 Անոնցմով մենք բոլորս ալ ժամանակին կը վարուէինք՝ մեր մարմինին ցանկութիւններով, մարմինին ու միտքին փափաքները գործադրելով. բնութեամբ բարկութեան զաւակներ էինք՝ ուրիշներու նման: 4 Բայց Աստուած՝ որ հարուստ է ողորմութեամբ, իր մեծ սիրոյն համար՝ որով սիրեց մեզ, 5 երբ մեռած էինք մեղքերու մէջ՝ կեանք տուաւ մեզի Քրիստոսի հետ, (դուք շնորհքով փրկուած էք.) 6 անոր հետ յարուցանեց մեզ եւ անոր հետ բազմեցուց մեզ երկնային վայրերու մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով, 7 որպէսզի գալիք դարերուն մէջ ցոյց տայ իր շնորհքին գերազանց ճշմարտութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսի միջոցով մեզի հանդէպ ցոյց

տուևած քաղցրութեամբ: (aiōn g165) 8 բնակավայր ըլլալու Սուրբ Յոզիմի Որովհետև դուք շնորհքով փրկուևած էք՝ հաւատքի միջոցով, եւ ատիկա ոչ թէ ձեզմէ է՝ հապա Աստուծոյ ընծան է. 9 ոչ թէ գործերէն է, որպէսզի ոչ մէկը պարծնայ: 10 Քանի որ մենք անոր ձեռակերտն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուևած՝ բարի գործերու համար. Աստուևած նախապէս պատրաստեց զանոնք, որպէսզի մենք ընթանանք անոնց մէջ: 11 Ուստի յիշեցէք թէ դուք ժամանակին մարմինով հեթանոսներ էիք, (որոնք անթլփատ կը կոչուին անոնցմէ՝ որ թլփատուևած կը կոչուին, մարմինի մէջ՝ ձեռքով եղաւ.) 12 այդ ատեն դուք առանց Քրիստոսի էիք, ուծացած ըլլալով Իսրայէլի հասարակութենէն, եւ օտարացած՝ խոստումին ուխտերէն. ոչ յոյս ունէիք, ոչ ալ Աստուևած՝ աշխարհի մէջ: 13 Իսկ հիմա՝ Քրիստոս Յիսուսով՝ դուք որ ժամանակին հեռաւոր էիք, մերծաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնով: 14 Որովհետև ան է մեր խաղաղութիւնը. ինք երկուքը՝ մէկ ըրաւ, ու քակեց մէջտեղի անջատող պատը, իր մարմինին մէջ ոչնչացնելով իրարու միջեւ եղած թշնամութիւնը, 15 այսինքն՝ հրամաններով եղած պատուիրաններուն Օրէնքը. որպէսզի իրմով այդ երկուքէն ստեղծէ նոր մարդ մը՝ այսպէս խաղաղութիւն ընելով, 16 ու երկուքն ալ հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ մէկ մարմինի մէջ՝ խաչին միջոցով: Անով սպաննեց թշնամութիւնը, 17 եւ եկաւ խաղաղութիւն աւետեց ձեզի՝ որ հեռաւոր էիք, ու անոնց՝ որ մերծաւոր էին: 18 Քանի որ անոր միջոցով մենք բոլորս ալ արօտնութիւն ունինք մօտենալու Յօրը՝ մէկ Յոգիով: 19 Ուրեմն հիմա դուք այլեւս օտարականներ ու պանդուխտներ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքակիցները, եւ Աստուծոյ ընտանիքը, 20 շինուևած առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիմին վրայ, որուն ծայրագոյն անկիւնաքարը՝ նոյնինքն Յիսուս Քրիստոս է: 21 Անով ամբողջ շէնքը՝ յարմարութեամբ միասին կազմուևած՝ կ'աճի, սուրբ տաճար մը ըլլալու Տէրոջմով. 22 անով դրնք ալ միասին կը շինուիք՝ Աստուծոյ

8 բնակավայր ըլլալու Սուրբ Յոզիմի միջոցով:

3 Ուստի ես՝ Պօղոս, Յիսուս Քրիստոսի բանտարկեալը ձեզի՝ հեթանոսներուդ համար, 2 (եթէ գոնէ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին տնտեսութեան մասին՝ որ տրուևած է ինծի ձեզի համար, 3 թէ ինչպէս ան յայտնութեամբ գիտցուց ինծի այն խորհուրդը - ինչպէս նախապէս ալ համառօտաբար գրեցի ձեզի, 4 որպէսզի՝ երբ կարդաք՝ կարենաք հասկնալ իմ ըմբռնումս Քրիստոսի խորհուրդին մասին -, 5 որ ուրիշ սերունդներու մէջ մարդոց որդիներուն չգիտցուցաւ, ինչպէս ան հիմա՝ Սուրբ Յոզիմի միջոցով՝ յայտնուևած է իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէներուն, 6 թէ հեթանոսները Քրիստոսով պիտի ըլլան ժառանգակից, մարմնակից, եւ իր խոստումին բաժնեկից՝ աւետարանին միջոցով, 7 որուն ես սպասարկու եղայ Աստուծոյ շնորհքին պարգեւին համեմատ՝ որ տրուցաւ ինծի իր գօրութեան ներգործութեամբ: 8 Ինծի՝ որ բոլոր սուրբերուն ամենափոքրէն աւելի փոքր եմ՝ տրուցաւ այս շնորհքը, որպէսզի հեթանոսներուն մէջ աւետեմ Քրիստոսի անզննելի ճոխութիւնը, 9 եւ բոլորին տեսնել տամ թէ ինչ է հաղորդակցութիւնը այն խորհուրդին, որ դարբերու սկիզբէն ի վեր ծածկուևած էր Աստուծոյ մէջ, որ ստեղծեց ամէն բան. (aiōn g165) 10 որպէսզի Աստուծոյ բազմակողմանի իմաստութիւնը՝ եկեղեցիին միջոցով հիմա գիտցուի երկնային վայրերու մէջ եղող պետութիւններուն եւ իշխանութիւններուն, 11 իր յաւիտենական առաջադրութեան համաձայն, որ իրագործեց մեր Տէրոջմով՝ Քրիստոս Յիսուսով: (aiōn g165) 12 Անով մենք ունինք համարձակութիւն ու վստահութեամբ մօտենալու արօտնութիւն՝ հաւատալով իրեն: 13 Ուստի կը խնդրեմ որ չձանձրանաք ձեզի համար կրած տառապանքներուս պատճառով, ինչ որ ձեր փառքն է:) 14 Ուստի կը ծնորդրեմ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Յօր առջեւ, 15 որմէ կ'անուանուի ամէն գերդաստան՝ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ,

16 որպէսզի շնորհէ ձեզի՝ իր փառքին ճոխութեան համեմատ՝ զօրութեամբ ուժովնալ ներքին մարդուն մէջ, իր Յոգիին միջոցով. 17 որպէսզի Քրիստոս բնակի ձեր սիրտերուն մէջ՝ հաւատքով, եւ դուք՝ սիրոյ մէջ արմատանալով ու հիմնուելով՝ 18 կարողանաք ըմբռնել բոլոր սուրբերուն հետ թէ ինչ է լայնութիւնը, երկայնութիւնը, խորութիւնը եւ բարձրութիւնը. 19 այսինքն գիտնալ Քրիստոսի սերը, որ գիտութենէն գերազանց է, որպէսզի լեցուիք Աստուծոյ ամբողջ լիութեամբ: 20 Ուրեմն անոր, որ կարող է գերազանցօրէն աւելի ընել՝ քան ամէն ինչ որ մենք կը խնդրենք կամ կ'ըմբռնենք, այն զօրութեան համեմատ՝ որ կը ներգործէ մեր մէջ, 21 իրեն փանք եկեղեցիին մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով, բոլոր սերունդներուն մէջ՝ դարձ դարձ: Ամէն: (aion g165)

4 Ուստի ես՝ Տէրոջ բանտարկեալը՝ կ'աղաչեմ ձեզի, որ ձեր ընթացքը արժանավայել ըլլայ այն կոչումին՝ որով կանչուեցաք, 2 լման խոնարհութեամբ ու հեզութեամբ, համբերատարութեամբ, սիրով իրարու հանդուրժելով, 3 ջանալով պահել Սուրբ Յոգիին միաբանութիւնը՝ խաղաղութեան կապով: 4 Մէկ մարմին կայ, եւ մէկ Յոգի, ինչպէս մէկ յոյսով կանչուեցաք ձեր կոչումին: 5 Տէրը մէկ է, հաւատքը՝ մէկ, մկրտութիւնը՝ մէկ: 6 Մէկ է Աստուած եւ բոլորին Յայրը, որ բոլորէն վեր, բոլորին հետ եւ ձեր բոլորին մէջն է: 7 Բայց մեզմէ իւրաքանչիւրին շնորհք տրուած է՝ Քրիստոսի պարգեւին չափին համեմատ: 8 Ուստի կ'ըսէ. «Երբ ելաւ բարձր տեղը՝ գերեվարեց գերութիւնը եւ նուէրներ տուաւ մարդոց»: 9 (Իսկ այդ «ելաւ»ը ինչ ըսել է, եթէ ոչ նշանակել՝ թէ ինք նաեւ նախապէս իջաւ երկրի ստորին մասերը: 10 Ան՝ որ իջաւ, նաեւ նոյնն է՝ որ ելաւ բոլոր երկինքներէն աւելի վեր, որպէսզի լեցնէ ամէն բան:) 11 Եւ ինք տուաւ ոմանք՝ առաքեալներ ըլլալու, ոմանք՝ մարգարէներ, ոմանք՝ աւետարանիչներ, ոմանք՝ հովիւներ ու վարդապետներ, 12 սուրբերուն կատարելութեան համար, սպասարկութեան գործին համար, Քրիստոսի մարմինին շինութեան համար. 13 մինչեւ որ բոլորս հասնինք

հաւատքին եւ Աստուծոյ Որդին ճանչնալու միաբանութեան, կատարելա մարդու վիճակին, Քրիստոսի լիութեան հասակի չափին: 14 Որպէսզի ան ասկէ ետք մանուկ չըլլանք, տարուբերած ու վարդապետութեան ամէն հովէ հոս-հոն բշուած՝ մարդոց խաբեբայութեամբ, որոնք կը մոլորեցնեն խորամանկութեան հնարքներով. 15 հապա՝ ճշմարտութիւնը խօսելով սիրոյ մէջ, ամէն բանի մէջ աճինք անով՝ որ գլուխն է, այսինքն՝ Քրիստոսով: 16 Անով է որ ամբողջ մարմինը, յարմարութեամբ միասին կազմուած եւ իրարու կցուած ամէն յօդի օժանդակութեամբ՝ ամէն մասի ներգործութեան չափին համեմատ, կ'աճի սիրոյ մէջ՝ իր շինութեան համար: 17 Ուրեմն սակ կը յայտարարեմ ու Տէրոջմով կը վկայեմ, որ դուք այլեւս չընթանաք այնպէս՝ ինչպէս ուրիշ հեթանոսները կ'ընթանան, իրենց միտքին ունայնութեան մէջ: 18 Անոնց միտքը խաւարած է, եւ իրենք ուժացած են Աստուծոյ կեանքէն՝ իրենց մէջ եղած անգիտութեան եւ իրենց սիրտին կուրուքեան պատճառով: 19 Անզգայ դարձած՝ անձնատուր եղան ցոփութեան, որպէսզի ամէն տեսակ անմաքրութիւն գործեն ազահութեամբ: 20 Բայց դուք այնպէս չտորվեցաք Քրիստոսը, 21 եթէ իսկապէս լսեցիք զինք եւ սորվեցաք իրմէ՝ Յիսուսի մէջ եղող ճշմարտութեան համաձայն՝ 22 որպէսզի թօթափէք ձեր նախկին վարքին վերաբերող ինչ մարդը, - որ ապականած է խաբեբայ ցանկութիւններով, - 23 նորոգուիք ձեր միտքին հոգիով, 24 ու հագնիք նոր մարդը, որ ստեղծուած է արդարութեամբ եւ ճշմարիտ սրբութեամբ՝ Աստուծոյ պատկերին համաձայն: 25 Ուստի՝ թօթափելով ստեղը՝ ճշմարտութիւնը խօսեցէք իրարու հետ, որովհետեւ մենք իրարու անդամներ ենք: 26 Բարկացէք, բայց մի մեղանչէք. արեւը թող մայր չմտնէ ձեր բարկացած վիճակին վրայ, 27 ու տեղ մի տաք Չարախօսին: 28 Ան որ կը գողնար՝ ան թող չգողնայ. այլ մանաւանդ թող աշխատի՝ որ ձեռքերով գործելով ինչ որ բարի է, որպէսզի բան մը ունենայ տալու կարօտեալին: 29 Ո՛չ մէկ վատ խօսք

թող ելլէ ձեր բերանէն, հապա՛ ինչ որ բարի է, շինութեան կարիքին համեմատ, որպէսզի շնորհք տայ լսողներուն: 30 Եւ մի տրտմեցնէք Աստուծոյ Սուրբ Յոգին, որով դուք կնքուեցաք ազատագրութեան օրուան համար: 31 Ամեն տեսակ դառնութիւն, զայրոյթ, բարկութիւն, գոչիւն ու հայհոյութիւն թող վերցուին ձեզմէ՝ ամեն տեսակ չարամտութեան հետ: 32 Եւ քաղցր եղէք իրարու հանդէպ, գթած, ներելով իրարու, ինչպէս Աստուած Քրիստոսով ներեց ձեզի:

5 Ուրեմն նմանեցէք Աստուծոյ՝ սիրելի զաւակներու պէս, 2 եւ ընթացէք սիրոյ մէջ, ինչպէս Քրիստոս ալ մեզ սիրեց ու մեզի համար ընծայեց ինքզինք Աստուծոյ՝ որպէս պատարագ ու զոհ, անուշաբոյր հոտ ըլլալով: 3 Բայց պոռնկութեան եւ ամեն տեսակ անմաքրութեան կամ ազահութեան անունն իսկ թող չիշուի ձեր մէջ, (ինչպէս կը պատշաճի սուրբերուն,) 4 ոչ ալ լրբութեան, յիմար խօսակցութեան կամ խեղկատակութեան, որոնք չեն պատշաճիր. այլ փոխարէնը շնորհակալութիւնն յայտնեցէք: 5 Քանի որ զիտէք՝ թէ ոչ մէկ պոռնկող, կամ անմաքուր, կամ ազահ, որ կռապաշտ է, ունի որեւէ ժառանգութիւն Քրիստոսի եւ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ: 6 Ո՛չ մէկը թող խաբէ ձեզ ունայն խօսքերով, որովհետեւ այս բաներուն պատճառով Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդիներուն վրայ: 7 Ուրեմն բաժնեկից մի ըլլաք անոնց, 8 որովհետեւ ժամանակին դուք խաւար էիք, բայց հիմա լոյս էք Տէրոջմով. ուստի ընթացէք լոյսի զաւակներու պէս, 9 քանի որ Յոգիին պտուղը ամեն տեսակ բարութեամբ, արդարութեամբ ու ճշմարտութեամբ է: 10 Քննեցէք թէ ինչ է Տէրոջ հաճելին, 11 եւ ընկերակից մի ըլլաք խաւարին անպտուղ գործերուն, այլ փոխարէնը կշտամբեցէք զանոնք: 12 Որովհետեւ անոնց ըրած զաղոմի բաներուն մասին խօսիլն իսկ ամօթ է. 13 բայց ամեն բան որ կշտամբուած է՝ կը յայտնաբերուի լոյսին միջոցով, որովհետեւ լոյսն է որ կը յայտնաբերէ ամեն ինչ: 14 Ուստի կ'ըսէ. «Արթնցի՛ր, դուն որ կը քնանաս, ու

կանգնէ մեռելներէն, եւ Քրիստոս պիտի փայլի քու վրայ»: 15 Ուրեմն զգուշացէք որ ընթանաք շրջահայեցութեամբ. ոչ թէ անխոհեմներու պէս, 16 հապա՛ իմաստուններու պէս: Գնեցէք ժամանակը, որովհետեւ օրերը չար են: 17 Ուստի անմիտ մի ըլլաք, հապա հասկցէք թէ ինչ է Տէրոջ կամքը: 18 Մի արբենաք զինիով՝ որուն մէջ անառակութիւն կայ, հապա Յոգիով լեցուեցէք: 19 Սաղմոսներով, օրհներգերով եւ հոգեւոր երգերով դուք ձեր մէջ խօսակցելով՝ երգեցէք ու սաղմոս ըսէք Տէրոջ ձեր սիրտերուն մէջ: 20 Ամեն ատեն՝ ամեն բանի համար շնորհակալ եղէք Աստուծմէ եւ Յօրմէն, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունով: 21 Իրարու հպատակեցէք Աստուծոյ վախով: 22 Կիներ, հպատակեցէք ձեր ամուսիններուն՝ որպէս թէ Տէրոջ. 23 որովհետեւ ամուսինը կնոջ գլուխն է, ինչպէս Քրիստոս ալ եկեղեցիին գլուխն է, եւ ինքն է մարմինին Փրկիչը: 24 Յետեւաբար, ինչպէս եկեղեցին հպատակ է Քրիստոսի, նոյնպէս ալ կիները թող ըլլան իրենց ամուսիններուն՝ ամեն բանի մէջ: 25 Ամուսիններ, սիրեցէք ձեր կիները, ինչպէս Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին եւ ընծայեց ինքզինք անոր համար, 26 որպէսզի սրբացնէ զայն ու մաքրէ ջուրի լուացումով՝ խօսքին միջոցով. 27 որպէսզի ներկայացնէ զայն իրեն՝ իբր փառաւոր եկեղեցի մը, որ չունենայ բիծ, կամ կնճիռ, կամ նման որեւէ բան, հապա ըլլայ սուրբ եւ անարատ: 28 Նոյնպէս ալ ամուսինները պարտաւոր են սիրել իրենց կիները՝ իրենց մարմիններուն պէս. ան որ կը սիրէ իր կինը՝ կը սիրէ ինքզինք: 29 Արդարեւ ոչ մէկը երբեք ատած է իր մարմինը, հապա կը կերակրէ զայն ու կը փայփայէ, ինչպէս Տէրն ալ՝ եկեղեցին. 30 քանի որ մենք անոր մարմինին անդամներն ենք, անոր միսն եւ անոր ոսկորներն: 31 “Ատոր համար մարդը պիտի թողու հայրն ու մայրը, եւ պիտի յարի իր կնոջ, ու երկուքը պիտի ըլլան մէկ մարմին”: 32 Ասիկա մեծ խորհուրդ մըն է. բայց ես կը խօսիմ Քրիստոսի եւ եկեղեցիին մասին: 33 Սակայն ձեզմէ իւրաքանչիւրը թող

սիրէ իր կինը այնպէս՝ ինչպէս ինքզինք, ու կինը թող ակնածի իր ամուսինէն:

6 Չաւակներ, հնազանդեցէք ձեր ծնողներուն՝ Տէրոջմով, որովհետեւ այդ է իրաւացին: **2** Պատուէ՛ հայրդ ու մայրդ, (որ առաջին պատուիրանն է խոստումով,) **3** որպէսզի բարիք ըլլայ քեզի, ու երկար ապրիս երկրի վրայ: **4** Եւ դուք, հայրէր, մի՛ բարկացնէք ձեր զաւակները, հապա մեծցուցէք զանոնք Տէրոջ կրթութեամբ ու խրատով: **5** Ստրուկներ, հնազանդեցէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն՝ ահով ու դողով, ձեր սիրտին պարզամտութեամբ, որպէս թէ Քրիստոսի. **6** ո՛ր թէ ծառայելով աչքի առջեւ՝ մարդահաճոններու պէս, հապա Քրիստոսի ստրուկներու պէս՝ սրտանց գործադրելով Աստուծոյ կամքը: **7** Ծառայեցէք յօժարութեամբ, որպէս թէ Տէրոջ եւ ո՛չ թէ մարդոց, **8** գիտնալով թէ իւրաքանչիւրը՝ ինչ բարիք որ գործէ, նոյնը պիտի ստանայ Տէրոջմէն, ստրուկ ըլլալ թէ ազատ: **9** Իսկ դուք, տէրէր, ըրէք անոնց նոյն բաները, հրաժարելով սպառնալիքէն: Գիտցէք թէ անոնց ալ, ձեր ալ Տէրը երկինքն է, ու աշառութիւն չկայ անոր քով: **10** Վերջապէս, եղբայրներս, զօրացէք Տէրոջմով եւ անոր հզօր կարողութեամբ: **11** Հազէք Աստուծոյ ամբողջ զրահը, որպէսզի կարենաք դիմադրել Չարախօսին հնարքներուն: **12** Որովհետեւ մեր գօտեմարտը մարմինի եւ արիւնի հետ չէ, հապա պետութիւններու, իշխանութիւններու, այս խաւար աշխարհին՝ իշխանաւորներուն հետ, երկնաւոր վայրերու մէջ եղող չար ոգիներուն հետ: (aiōn g165) **13** Ուստի առէք ձեր վրայ Աստուծոյ ամբողջ զրահը, որպէսզի կարենաք դիմադրել չար օրը, **14** ու ամէն բան կատարելէ ետք՝ հաստատուն կայնիլ: Ուստի կայնեցէք ձեր տեղը՝ ձեր մէջքը գօտեպնդած ճշմարտութեամբ եւ հազած արդարութեան զրահը, **15** ու ձեր ոտքերուն իբր կօշիկ անցուցած խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը: **16** Բոլորին վրայ՝ առէք հաւատքին վահանը, որով պիտի կարենաք մարել Չարին բոլոր հրավառ նետերը. **17** եւ առէք փրկութեան

սաղաւարտն ու Յոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է: **18** Ամէն ատեն աղօթեցէք Յոգիով՝ ամէն տեսակ աղօթքով եւ աղերսանքով: Հսկեցէք ասոր վրայ բոլորովին յարատեւութեամբ ու աղերսանքով՝ բոլոր սուրբերուն համար. **19** ինծի՛ համար ալ, որպէսզի խօսք տրուի ինծի, որ համարձակութեամբ բանամ բերանս՝ գիտցնելու խորհուրդը աւետարանին, **20** որուն համար ես դեսպան մըն եմ՝ շղթաներով. որպէսզի անով համարձակութեամբ խօսիմ՝ ինչպէս պետք է խօսիմ: **21** Բայց որպէսզի դուք ալ գիտնաք իմ մասին՝ թէ ինչ կ'ընեմ, ամէն բան պիտի գիտցնէ ձեզի Տիւրքիկոս սիրելի եղբայրն ու Տէրոջմով հաւատարիմ սպասարկուն: **22** Չինք յատկապէս դրկեցի ձեզի, որպէսզի գիտնաք մեր մասին, եւ ինք միխթալէ ձեր սիրտերը: **23** Ետաղաղութիւն եղբայրներուն, ու սէր՝ հաւատքով միասին՝ Հայր Աստուծմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: **24** Ընդհարե՛ք բոլոր անոնց հետ՝ որ անկեղծութեամբ կը սիրեն մեր Տէրը՝ Յիսուս Քրիստոսը: Ամէն:

ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

1 Պօղոս եւ Տիմոթէոս՝ Յիսուս-Քրիստոսի ծառաները՝ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն, որ Փիլիպպեի կողմերն են՝ եպիսկոպոսներով ու սարկաւազներով, 2 շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Յօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: 3 Շնորհակալ կ'ըլլամ իմ Աստուծմէս՝ ձեզմէ ունեցած բոլոր յիշատակներուս համար, 4 ամեն ատեն՝ ամեն աղերսանքիս մէջ: Ուրախութեամբ կ'աղերսեմ ձեր բոլորին համար, 5 քանի որ հաղորդակից եղաք աւետարանին՝ առաջին օրէն մինչեւ հիմա. 6 այս մասին համոզուած եմ թէ ան որ սկսաւ բարի գործ մը ձեր մէջ, պիտի աւարտէ մինչեւ Յիսուս Քրիստոսի օրը: 7 Իրաւացի ալ է ինծի այսպէս մտածել ձեր բոլորին մասին, քանի որ ձեզ ունիմ իմ սիրտիս մէջ՝, ու դուք բոլորդ հաղորդակցեցաք ինծի եղած շնորհքին՝ թէ իմ կապերուս, թէ ալ աւետարանին ջատագովութեան եւ հաստատութեան մէջ: 8 Որովհետեւ Աստուած վկայ է թէ որքան կարօտցած եմ ձեզ բոլորդ՝ Քրիստոս Յիսուսի գութով, 9 ու սնայես կ'աղօթեմ որ ձեր սէրը հետզհետէ աւելի առատանայ գիտակցութեամբ եւ ամբողջ դատողութեամբ, 10 որպէսզի դուք զատորոշէք տարբեր բաները՝ անկեղծ եւ անսայթաք ըլլալու համար մինչեւ Քրիստոսի օրը, 11 լեցուած արդարութեան պտուղներով Յիսուս Քրիստոսի միջոցով՝ Աստուծոյ փառքին ու գովութեան համար: 12 Կ'ուզեմ որ գիտնաք, եղբայրներ, թէ ինչ որ պատահեցաւ ինծի՝ առաւելապէս պատճառ եղաւ աւետարանի յառաջդիմութեան, 13 այնպէս որ Քրիստոսի համար կրած կապերս՝ բացայայտ եղան ամբողջ պալատին մէջ եւ ամենուրեք, 14 ու Տէրոջմով եղբայրներէն շատերը, վստահութիւն առնելով կապերես, ան աւելի յանդուգն են՝ քարոզելու Աստուծոյ խօսքը առանց վախի: 15 Արդարեւ ոմանք կը քարոզեն Քրիստոսը՝ նախանձե ու կռիւէ մղուած, ոմանք ալ՝ բարեացակամութեամբ: 16 Անոնք կը հռչակեն Քրիստոսը՝ հակառակութեան համար, ոչ թէ անկեղծութեամբ, կարծելով

թէ տառապանք կ'աւելցնեն կապերուս վրայ. 17 իսկ ասոնք՝ սիրոյ համար, որովհետեւ գիտեն թէ ես սահմանուած եմ աւետարանին ջատագովութեան համար: 18 Սակայն ինչ փոյթ. ամեն կերպով, թէ պատրուակով եւ թէ ճշմարտութեամբ, Քրիստոս կը հռչակուի, ու կ'ուրախանամ ասոր համար, եւ պիտի ուրախանամ ալ: 19 Քանի որ գիտեմ թէ ասիկա պիտի յանգի իմ փրկութեանս՝ ձեր աղերսանքներով ու Յիսուս Քրիստոսի Յոգիին օժանդակութեամբ, 20 իմ եռանդուն ակնկալութեանս եւ յոյսիս համեմատ՝ թէ բնան պիտի չամչնամ. հապա՝ բոլորովին համարձակութեամբ, ինչպէս ամեն ատեն՝ նոյնպէս ալ հիմա, Քրիստոս պիտի մեծարուի մարմնիս մէջ, կամ կեանքով, կամ մահով. 21 որովհետեւ ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը՝ շահ: 22 Բայց եթէ մարմնի մէջ ապրիլս պտուղ կը բերէ իմ գործիս, ալ չեմ գիտեր ո՞ր մէկը ընտրեմ: 23 Երկուքէն ալ պարտադրուած եմ. ցանկութիւն ունիմ մեկնելու եւ Քրիստոսի հետ ըլլալու, ինչ որ շատ աւելի լաւ է. 24 սակայն մարմնի մէջ մնալը աւելի հարկաւոր է ձեզի համար: 25 Այս համոզումը ունենալով՝ գիտեմ թէ պիտի մնամ ու ձեր բոլորին հետ կենամ, որ դուք յառաջդիմէք եւ ուրախ ըլլաք հաւատքով. 26 որպէսզի իմ վրաս ձեր ունեցած պարծանքը ճոխանայ Քրիստոս Յիսուսով՝ դարձեալ ձեզի գալուս պատճառով: 27 Սակայն ապրեցէք Քրիստոսի աւետարանին արժանավայել կերպով. որպէսզի եթէ զամ ու տեսնեմ ձեզ, եւ կամ բացակայ ըլլամ, ձեր մասին լսեմ թէ հաստատուն կը կենաք՝ մէկ հոգիով, ու միասին կը մարտնչիք՝ իբր մէկ անձ՝ աւետարանի հաւատքին համար, 28 ոչ մէկ բանով սոսկալով հակառակորդներէն: Ատիկա անոնց համար ապացոյց մըն է կորուստի, իսկ ձեզի համար՝ փրկութեան, 29 որ Աստուծմէ է. որովհետեւ՝ Քրիստոսի պատճառով՝ ձեզի շնորհուեցաւ ոչ միայն հաւատալ անոր, այլ նաեւ չարչարուիլ անոր համար, 30 մղելով նոյն պայթարը՝ որ տեսաք իմ մէջս, ու հիմա կը լսեք թէ իմ մէջս է:

2 Ուրեմն՝ եթե մխիթարութիւն կայ Քրիստոսով, եթե կան սիրոյ սփոփանք, Յոգիի հաղորդութիւն, գուշ ու կարեկցութիւն, **2** լիացուցէք իմ ուրախութիւնս՝ ըլլալով համախոհ եւ ունենալով միեւնոյն սերը, մէկ անձ ու մէկ մտածում: **3** Ո՛չ մէկ բան ըրէք հակառակութեամբ կամ սնափառութեամբ. հապա՛ խոնարհութեամբ ուրիշը ձեզմէ գերազանց համարեցէք՝: **4** Իւրաքանչիւրը թող նկատի չառնէ միայն իր շահը, այլ նաեւ ուրիշներունը: **5** Ունեցէք այն մտածումը՝ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էր. **6** Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով՝ ան յափշտակութիւն մը չհամարեց Աստուծոյ հաւասար ըլլալը, **7** հապա ունայնացուց ինքզինք, իր վրայ առաւ ծառայի մը կերպարանքը եւ նմանեցաւ մարդոց. գտնուելով մարդկային կերպարով՝ **8** խոնարհեցուց ինքզինք ու հնազանդ եղաւ մինչեւ մահ, նոյնիսկ՝ խաչին մահը: **9** Ուստի Աստուած այլ մեծապէս բարձրացուց զայն եւ շնորհեց անոր անուն մը՝ որ ամէն անունէ գերազանց է, **10** որպէսզի Յիսուսի անունին ծնրադրեն բոլորը՝ երկնաւորները, երկրաւորներն ու սանդարամետականները, **11** եւ ամէն լեզու դաւանի թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է՝ Հայր Աստուծոյ փառքին համար: **12** Հետեւաբար, սիրելիներս, ինչպէս ամէն ատեն հնազանդեցաք, ոչ միայն իմ ներկայութեանս մէջ, հապա սլ աւելի հիմա՝ իմ բացակայութեանս ատեն, գործադրեցէք ձեր փրկութիւնը՝ ահով ու դողով. **13** որովհետեւ Աստուած է որ ձեր մէջ կը ներգործէ թէ կամենալը եւ թէ ընելը՝ իր բարեհաճութեան համաձայն: **14** Ըրէք ամէն ինչ՝ առանց տրտունջներու եւ առարկութիւններու, **15** որպէսզի ըլլաք անմեղադրելի ու աննենգ, Աստուծոյ անարատ զաւակներ՝ կամակոր եւ խոտորեալ սերունդի մը մէջ: Դուք կը փայլիք անոնց մէջ՝ որպէս լուսաւորներ աշխարհի մէջ, **16** ամուր բռնելով կեանքին խօսքը, որպէսզի կարենամ պարծենալ Քրիստոսի օրը՝ թէ ընդունայն չեմ վազած, ոչ ալ ընդունայն աշխատած: **17** Նոյնիսկ եթէ ընծայուիմ

ձեր զոհին ու հաւատքի պաշտօնին համար, կ'ուրախանամ եւ ուրախակից կ'ըլլամ ձեր բոլորին: **18** Նոյնպէս ալ դուք ուրախացէք եւ ուրախակից եղէք ինծի: **19** Տէր Յիսուսով կը յուսամ շուտով ձեզի դրկել Տիմոթէոսը, որպէսզի իմ սիրտս ալ հանգչի՝ երբ գիտնամ ձեր վիճակը: **20** Որովհետեւ անոր նման ոչ մէկ սրտակից ունիմ, որ անկեղծաբար հոգայ ձեզ. **21** քանի որ բոլորը կը փնտռեն իրենց շահը, ոչ թէ Յիսուս Քրիստոսինը: **22** Բայց դուք փորձով գիտէք թէ ան ծառայեց աւետարանին ինծի հետ՝ ինչպէս զաւակ մը հօրը հետ: **23** Ուստի կը յուսամ ձեզի դրկել զինք անյապաղ, երբ տեսնեմ թէ ինչ պիտի ըլլայ վիճակը: **24** Սակայն վստահութիւն ունիմ Տէրօջմով՝ թէ ես ալ շուտով պիտի գամ: **25** Բայց հարկաւոր համարեցի հիմա ձեզի դրկել Եպափրոդիտոսը, իմ եղբայրս, գործակիցս ու զինակիցս, որ դուք դրկած էիք իբր կարիքներուս պաշտօնեան: **26** Որովհետեւ ինք ալ կարօտցած է բոլորդ, եւ կը վշտանար որ լսեր էիք թէ հիւանդացեր էր: **27** Արդարեւ ինք հիւանդացաւ ու շատ մօտեցաւ մահուան, բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր. ոչ միայն անոր՝ հապա ինծի ալ, որպէսզի չունենամ տրտմութիւն տրտմութեան վրայ: **28** Ուստի աւելի փութաջանութեամբ դրկեցի, որպէսզի՝ տեսնելով զայն՝ դարձեալ ուրախանաք ու ես նուազ տրտմիմ: **29** Ուրեմն ընդունեցէք զայն Տէրօջմով՝ բոլորովին ուրախութեամբ, եւ պատուեցէք այդպիսիները. **30** քանի որ մահուան մօտեցաւ Քրիստոսի գործին համար՝ վտանգելով իր անձը, որպէսզի լրացնէ ինչ որ կը պակսէր ձեր կատարելիք պաշտօնին՝ ինծի հանդէպ:

3 Վերջապէս, եղբայրներս, ուրախացէք Տէրօջմով: Արդարեւ նոյն բաները գրել ձեզի՝ ձանձրոյթ չէ ինծի, բայց ապահովութիւն է ձեզի: **2** Չգուշացէք շուներէն, զգուշացէք չար գործաւորներէն, զգուշացէք թլփատութենէն. **3** որովհետեւ թլփատութիւնը մենք ենք, որ կը պաշտենք Աստուած Հոգիով եւ կը պարծենանք Քրիստոս Յիսուսով,

ու վատահոլթիւն չունինք մարմինի վրայ. 4 թեւ եւ ալ ունենալու էի նոյն վատահոլթիւնը մարմինի վրայ: Եթէ ուրիշ մէկը կը կարծէ թէ վատահոլթիւն ունի մարմինի վրայ, ալ աւելի եւ՝ 5 ուրիշը որը թլփատուած, Իսրայելի ցեղէն, Բենիամինի տոհմէն, Եբրայեցի մը՝ Եբրայեցիներէն, Օրէնքին համեմատ՝ Փարիսեցի, 6 նախանձախնդրութեան համեմատ՝ եկեղեցին կը հալածէի, Օրէնքէն եղած արդարութեան համեմատ՝ անմեղադրելի էի: 7 Բայց ինչ որ շահ էր ինձի, վնաս համարեցի զայն՝ Քրիստոսի համար: 8 Ու նոյնիսկ բոլոր բաներն ալ վնաս կը համարեմ՝ իմ Տէրոջս Քրիստոս Յիսուսի գիտութեան գերազանցութեան համար: Բոլոր բաներէն զրկուեցայ անոր համար, եւ ադր կը համարեմ զանոնք, որպէսզի շահիմ Քրիստոսը 9 ու զանուիմ իր մէջ, ունենալով ոչ թէ իմ արդարութիւնս՝ որ Օրէնքէն է, հապա այն՝ որ Քրիստոսի հաւատքին միջոցով է, արդարութիւնը՝ որ Աստուծոմէ է՝ հաւատքով. 10 որպէսզի ճանչնամ զինք եւ իր յարութեան գօրութիւնը, ու հաղորդակից ըլլամ իր չարչարանքներուն՝ կերպարանակից դառնալով իր մահուան, 11 որպէսզի կարենամ հասնիլ՝ մեռելներուն յարութեան: 12 Ո՛չ թէ ես արդէն ստացած եմ մրցանակը, կամ արդէն կատարեալ եղած եմ. հապա հետամնուտ եմ բռնելու զայն, որուն համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս Յիսուսէ: 13 Եղբայրներ, ես չեմ սեպեր թէ բռնած եմ: Յապա կ'ընեմ սա մէկ բանը. մոռցած եմ ետեւի եղածները, եւ կը դիմեմ առջեւի եղածներուն: 14 Կը հետապնդեմ նպատակակէտը՝ Քրիստոս Յիսուսով եղած Աստուծոյ վերին կոչումին մրցանակին համար: 15 Ուրեմն մենք բոլորս՝ որ կատարեալ ենք՝ մտածենք այսպէս. իսկ եթէ տարբեր կերպով մտածէք բանի մը մասին, Աստուած զայն ալ պիտի յայտնէ ձեզի: 16 Սակայն ինչ աստիճանի որ հասած ենք՝ ընթանանք նոյն կանոնին համաձայն, մտածենք նոյնպէս: 17 Եղբայրներ, բոլորը միասին նմանեցէք ինձի, եւ ուշադիր եղէք անոնց՝ որ կ'ընթանան այնպէս՝ ինչպէս մենք, որ ունիք իբր տիպար:

18 Որովհետեւ շատեր կ'ընթանան, որոնց մասին յաճախ կ'ըսէի ձեզի եւ հիմա կ'ըսեմ՝ նոյնիսկ լալով, այսինքն՝ Քրիստոսի խաչին թշնամիները. 19 անոնց վախճանը կորուստ է, անոնց աստուածը՝ իրենց որովայն է, ու անոնց փառքը՝ իրենց ամօթն է: Անոնք կը մտածեն միայն երկրային բաներու մասին. 20 իսկ մեր քաղաքացիութիւնը երկինքն է, ուրկէ կը սպասենք Փրկիչին՝ Տէր Յիսուս Քրիստոսի, 21 որ պիտի կերպարանափոխէ մեր նուաստացած մարմինը՝ կերպարանակից ըլլալու իր փառաւոր մարմինին, այն ներգործութեան համեմատ՝ որ կարող է նաեւ ամէն ինչ հպատակեցնել իրեն:

4 Յետեւաբար, սիրելի ու կարօտալի եղբայրներս, իմ ուրախութիւնս ու պսակս, այսպէս հաստատուն կեցէք Տէրոջմով, սիրելիներս: 2 Կ'աղաչեմ Եւոզիայի ու կ'աղաչեմ Սիւնտիքի, որ ունենան միեւնոյն մտածումը Տէրոջմով: 3 Եւ կը խնդրեմ քեզմէ ալ, իմ հարազատ լծակիցս, օգնէ ասոնց՝ որ աւետարանին համար մարտնչեցան ինձի հետ, նաեւ Կղեմէսի եւ միւս գործակիցներու հետ, որոնց անունները կեանքի գիրքին մէջ են: 4 Ամէն ատեն ուրախացէք Տէրոջմով. դարձեալ կ'ըսեմ, ուրախացէք: 5 Ձեր ազնուութիւնը թող յայտնի ըլլայ բոլոր մարդոց. Տէրը մօտ է: 6 Մի՛ մտահոգուիք որեւէ բանի համար. հապա ամէն բանի մէջ՝ աղօթքով ու աղերսանքով, շնորհակալութեամբ միասին, գիտցուցէք ձեր խնդրանքները Աստուծոյ. 7 եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը, որ ամէն միտքէ գերիվեր է, պիտի պահպանէ ձեր սիրտերն ու մտածումները՝ Յիսուս Քրիստոսով: 8 Վերջապէս, եղբայրներ, ինչ որ ճշմարիտ է, ինչ որ՝ պատկառելի, ինչ որ՝ արդար, ինչ որ՝ անկեղծ, ինչ որ՝ սիրալիք, ինչ որ՝ բարի համբաւով, ինչ որ առաքինութեամբ եւ ինչ որ գովելի է, ատոնց մասին մտածեցէք: 9 Ինչ որ սորվեցաք, ընդունեցիք, լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս՝ զանոնք ըրէք, եւ խաղաղութեան Աստուածը պիտի ըլլայ ձեզի հետ: 10 Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով, որ հիմա վերջապէս նորոգուեցաւ իմ վրաս

ձեր ունեցած մտածմունքը, ինչպես կը մտածէիք այ, սակայն պատեհութիւն չունէիք: 11 Կարօտութեան համար չէ որ կ'ըսեմ. որովհետեւ ես սորվեցայ ինքնաբաւ ըլլալ իմ եղած վիճակիս մէջ: 12 Թէ գիտեմ նուաստանալ, թէ ալ գիտեմ առատութեան մէջ ըլլալ: Ամեն բանի մէջ՝ ամեն կերպով վարժուած եմ թէ կշտանալ, թէ ալ անօթենալ, թէ առատութեան եւ թէ կարօտութեան մէջ ըլլալ: 13 Ամեն բանի կարող եմ անով՝ որ զօրացուց զիս: 14 Սակայն լաւ ըրիք՝ որ հաղորդակից եղաք տառապանքիս: 15 Դ՛ուք ալ գիտէք, Փիլիպպեցիներ, թէ աւետարանին քարոզութեան սկիզբը, երբ մեկնեցայ Մակեդոնիայէն, ո՛չ մէկ եկեղեցի հաղորդակից եղաւ ինծի՝ տալու եւ ընդունելու համար, հապա միայն դ՛ուք. 16 որովհետեւ նոյնիսկ մինչեւ Թեսաղոնիկէ դրկեցիք ինծի պետք եղածը՝ մէկ-երկու անգամ: 17 Ես կը փնտռեմ ո՛չ թէ նուէր, հապա կը փնտռեմ պտուղ, որ աւելնայ ձեր հաշիւին վրայ: 18 Իսկ ես ամեն բան ունիմ, եւ առատօրէն. յիացած եմ՝ ստանալով Եպափրոդիտոսի միջոցով ձեր դրկածները, որ անուշաբոյր հոտ մըն է, ընդունելի զոհ մը, հաճելի՝ Աստուծոյ: 19 Եւ իմ Աստուածս պիտի լեցնէ ձեր բոլոր կարիքները՝ իր ճոխութեան համեմատ, փառքով՝ Քրիստոս Յիսուսի միջոցով: 20 Ուրեմն փանձք Աստուծոյ ու մեր Զօր՝ դարձ դար՝: Ամեն: (aiōn g165) 21 Բարեւեցէք բոլոր սուրբերը Յիսուս Քրիստոսով: 22 Կը բարեւեն ձեզ ինծի հետ եղող եղբայրները: 23 Կը բարեւեն ձեզ բոլոր սուրբերը, մանաւանդ անոնք՝ որ Կայսրին տունէն են: Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր բոլորին հետ: Ամեն:

ԿՈՂՈՍԱՅԻՍ

1 Պօղոս, Աստուծոյ կամբով Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը, եւ Տիմոթէոս եղբայրը՝ **2** Կողոսայի մէջ եղող սուրբերուն ու Քրիստոսով հաւատարիմ եղբայրներուն, **3** շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Յօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ՝: Ամէն ատեն աղօթելով ձեզի համար՝ շնորհակալ կ'ըլլանք Աստուծմէ ու մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Յօրմէն, **4** լսելով Քրիստոս Յիսուսի վրայ ձեր ունեցած հաւատքին եւ բոլոր սուրբերուն հանդէպ ձեր տածած սիրոյն մասին, **5** այն յոյսին պատճառով՝ որ երկինքը վերապահուած է ձեզի համար: Անոր մասին նախապէս լսեցիք՝ աւետարանին ճշմարտութեան խօսքով, **6** որ հասաւ ձեզի՝ ինչպէս ամբողջ աշխարհի, ու պտուղ կ'արտադրէ (եւ կ'աճի) նոյնպէս ձեր մէջ ալ, այն օրէն ի վեր՝ երբ լսեցիք ու ճշմարտութեամբ գիտցաք Աստուծոյ շնորհքը, **7** ինչպէս սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակիցէն՝ Եպափրասէն: Ան Քրիստոսի հաւատարիմ սպասարկու մըն է ձեզի համար, **8** եւ ինք ալ բացայայտեց մեզի ձեր սերը՝ Յոգիով: **9** Հետեւաբար մենք ալ՝ այն օրէն երբ լսեցինք՝ չենք դադրիր աղօթել ձեզի համար, եւ խնդրելէ որ լեցուած ըլլաք անոր կամքին գիտակցութեամբ՝ ամբողջ իմաստութեամբ ու հոգեւոր ըմբռնումով, **10** որպէսզի ընթանաք Տէրոջ արժանավայել կերպով՝ հաճեցնելով զինք ամէն բանի մէջ, պտղաբեր ըլլալով ամէն տեսակ բարի գործով, եւ աճելով Աստուծոյ ճանաչումով. **11** ու գօրացած ամբողջ ոյժով՝ իր փառաւոր գօրութեան համեմատ, ուրախութեամբ համբերող եւ համբերատար ըլլաք, **12** շնորհակալ ըլլալով Հայր Աստուծմէ, որ արժանացուց մեզ մասնակից ըլլալու յոյսի մէջ բնակող սուրբերու ժառանգութեան, **13** եւ ազատեց մեզ խաւարի իշխանութենէն ու փոխադրեց իր սիրելի Որդիին թագաւորութեան. **14** անով մենք ազատագրուեցինք ունինք՝ իր արիւնով, այսինքն՝ մեղքի ներում: **15** Ան անտեսանելի Աստուծոյ պատկերն է, որով ինքնապէս անհրաժեշտ է, որպէսզի ներկայացնենք ամէն մարդ բոլոր արարածներուն անդրանիկը, **16**

որով ինքնապէս անով ստեղծուեցաւ ամէն բան, ինչ որ երկինքի մէջ է եւ ինչ որ երկրի վրայ կայ, տեսանելի կամ անտեսանելի. թէ՛ գահերը, թէ՛ տէրութիւնները, թէ՛ պետութիւնները, թէ՛ իշխանութիւնները: Բոլոր բաները ստեղծուեցան անով եւ անոր համար: **17** Ան ամէն բանէ առաջ է, ու անով ամէն բան հաստատ կը կենայ: **18** Ան է մարմինին, այսինքն՝ եկեղեցիին գլուխը. ան է սկիզբը, մեռելներէն անդրանիկը, որպէսզի նախապատիւ ըլլայ ամէն բանի մէջ. **19** որով ինքնապէս Հայրը բարեհաճեցաւ որ Աստուածութեան ամբողջ լիութիւնը բնակի անոր մէջ, **20** եւ անով հաշտեցնէ իրեն հետ բոլորը, թէ՛ երկրի վրայ ու թէ՛ երկինքի մէջ եղողները, խաղաղութիւն ընելով անոր արիւնով, որ թամբուեցաւ խաչին վրայ: **21** Եւ ձեզ ալ, որ ծամանակին ուծացած ու ձեր միտքով թշնամիներ էիք՝ չար գործերով, **22** հիմա հաշտեցուց անոր բուն մարմինով՝ մահուան միջոցով, որպէսզի անոր առջեւ սուրբ, անարատ եւ անմեղադրելի ներկայացնէ ձեզ, **23** եթէ հիմնուած ու հաստատուած մնաք հաւատքին վրայ, առանց խախտելու յոյսէն այն աւետարանին՝ որ դուք լսեցիք. ան քարոզուեցաւ երկինքի տակ եղած բոլոր արարածներուն, ու ես՝ Պօղոս՝ սպասարկու եղայ անոր: **24** Հիմա ուրախ եմ ձեզի համար կրած չարչարանքներու մէջ, ու Քրիստոսի կրած տառապանքներուն պակասը կը լրացնեմ իմ մարմինիս մէջ՝ անոր մարմինին համար, որ եկեղեցին է: **25** Ես սպասարկու եղայ անոր Աստուծոյ տնտեսութեամբ՝ որ տրուեցաւ ինծի ձեզի համար, որպէսզի լիովին քարոզեմ Աստուծոյ խօսքը, **26** այն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր բոլոր դարերէն ու սերունդներէն, իսկ հիմա յայտնաբերուեցաւ իր սուրբերուն, (ս. **աժճ 9:165**) **27** որոնց Աստուած ուզեց գիտցնել թէ ինչ է այս խորհուրդին փառքին ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ, այսինքն՝ Քրիստոս ձեր մէջ, փառքի յոյսը: **28** Մենք կը հռչակենք զինք, խրատելով ամէն մարդ եւ սորվեցնելով ամէն մարդու՝ ամբողջ իմաստութեամբ, որպէսզի ներկայացնենք ամէն մարդ կատարեալ՝ Քրիստոս Յիսուսով: **29** Ասոր

համար ես կ'աշխատիմ, պայքարելով իր ներգործութեան համեմատ՝ որ զօրութեամբ կը գործէ իմ մէջս:

2 Արդարեւ կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ ինչպէս մեծ պայքար կը մղեմ ձեզի, Լաւոդիկեցիներուն ու բոլոր անոնց համար՝ որ չեն տեսեր իմ երեսս մարմինով, 2 որպէսզի անոնց սիրտերը մխիթարուին՝ սիրով իրարու կցուած, եւ ըմբռնեն լման վստահութեան ամբողջ ճոխութիւնը, այսինքն գիտակցին 3 այր Աստուծոյ ու Քրիստոսի խորհուրդին, 3 որուն մէջ պահուած են իմաստութեան եւ գիտութեան բոլոր գանձերը: 4 Կ'ըսեմ ասիկա՝ որպէսզի ոչ մէկը խաբէ ձեզ հրապուրիչ խօսքերով. 5 որովհետեւ թէպէտ բացակայ եմ մարմինով, ձեզի հետ եմ հոգիով, ու կ'ուրախանամ՝ տեսնելով ձեր կարգապահութիւնը եւ ձեր հաւատքին ամրութիւնը՝ Քրիստոսի վրայ: 6 Ուրեմն, ինչպէս ընդունեցիք Քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ այնպէս ընթացէք անով, 7 արմատացած ու շինուած անոր վրայ, եւ հաստատուած հաւատքին մէջ՝ ինչպէս սորվեցաք, ու ճոխացէք անոր մէջ շնորհակալութեամբ: 8 Չգուշացէք որ ոչ մէկը որսայ ձեզ փիլիսոփայութեամբ եւ ունայն խաբէութեամբ, մարդոց աւանդութեան ու աշխարհի սկզբունքներուն համաձայն, եւ ոչ թէ Քրիստոսի վարդապետութեան համաձայն. 9 որովհետեւ Աստուածութեան ամբողջ լիութիւնը կը բնակի անոր մէջ մարմնապէս, 10 ու դուք ալ ամբողջացած էք անով՝ որ գլուխն է ամեն պետութեան եւ իշխանութեան: 11 Անով ալ թլփատուեցաք՝ անձեռակերտ թլփատութեամբ, մերկանալով մեղքերու մարմինէն՝ Քրիստոսի թլփատութեամբ: 12 Անոր հետ թաղուեցաք մկրտութեամբ, նաեւ անով եւ անոր հետ յարութիւն առիք՝ հաւատալով Աստուծոյ ներգործութեան, որ մեռելներէն յարուցանեց զայն, 13 եւ ձեզի ալ՝ որ ժամանակին մեռած էիք յանցանքներու մէջ ու ձեր մարմինին անթլփատութեան մէջ՝ կեանք տուաւ անոր հետ: Մեր բոլոր յանցանքները ներեց մեզի, 14 եւ մեզի դեմ հրամաններով

եղած պարտամոլրիակը՝ որ հակառակ էր մեզի՝ ջնջեց, ու մէջտեղէն վերցուց զայն՝ գամելով խաչաւիպտիս վրայ. 15 եւ մերկացուց պետութիւններն ու իշխանութիւնները, եւ հանրութեան նշաւակ դարձուց՝ անով յաղթելով անոնց: 16 Ուրեմն ալ ոչ մէկը թող դատէ ձեզ կերակուրի կամ խմելիքի համար, կամ տօներու, ամսագլուխներու կամ Շաբաթներու կապակցութեամբ, 17 որոնք գալիք բաներուն շուքն են. բայց մարմինը Քրիստոսի է: 18 Ոչ մէկը ձեզ թող զրկէ ձեր մրցանակէն՝ յօժարակամ խոնարհութեամբ ու հրեշտակներու կրօնով, միջամուխ ըլլալով չտեսած բաներուն, զուր տեղը հպարտանալով իր մարմնաւոր միտքով, 19 եւ չբռնելով գլուխը՝ որով մարմնոջ մարմինը, յօդերով ու յօդակապերով հայթայթուած եւ իրարու կցուած, կ'աճի Աստուծոյ աճումով: 20 Ուրեմն, եթէ դուք մեռաք Քրիստոսի հետ՝ այս աշխարհի սկզբունքներուն հանդէպ, ալ ինչո՞ւ՝ աշխարհի մէջ ապրողներու նման՝ ենթակայ կ'ըլլաք հրամաններու, ինչպէս՝ 21 «մի՛ մերձենար, մի՛ համտեսեր, մի՛ դաչիր», 22 (ասոնք՝ բոլորը գործածութեամբ սահմանուած են ապականութեան,) մարդոց պատուէրներուն ու վարդապետութիւններուն համաձայն: 23 Ասոնք արդարեւ իմաստութեան կերպարանք մը ունին՝ ինքնակամ կրօնով, խոնարհութեամբ եւ մարմինին չխնայելով. բայց արժանի են ոչ մէկ պատիւի, հապա կը ծառայեն մարմինը գոհացնելու:

3 Ուրեմն, եթէ յարութիւն առիք Քրիստոսի հետ, փնտռեցէք այն բաները՝ որ վերն են, ուր Քրիստոս կը բազմի՝ Աստուծոյ աջ կողմը: 2 Մտածեցէք վերի բաներուն մասին, ոչ թէ երկրի վրայ եղող բաներուն մասին. 3 որովհետեւ դուք մեռաք, ու ձեր կեանքը պահուած է Քրիստոսի հետ՝ Աստուծոյ մէջ: 4 Երբ Քրիստոս՝ մեր կեանքը՝ երեւնայ, այն ատեն դո՞ւք ալ փառքով պիտի երեւնաք՝ անոր հետ: 5 Ուրեմն մեռցուցէք ձեր երկրաւոր անդամները.- պոռնկութիւնը,

անմաքրութիւնը, անսանձ կիրքը, չար ցանկութիւնը եւ ազահոութիւնը, որ կռապաշտութիւն է: 6 Աւրնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդիներուն վրայ, 7 որոնց մէջ դուք ալ ժամանակին կ'ընթանայիք, երբ կ'ապրէիք անոնց մէջ: 8 Բայց հիմա դուք ալ թօթափեցէք սաւ ամենը.- բարկութիւնը, զայրոյթը, չարամտութիւնը, հայհոյութիւնը, լիրբ խօսքերը՝ ձեր բերանէն: 9 Մի ստէք իրարու հանեցէք ձեր վրայէն հին մարդը՝ իր գործերով, 10 ու հազէք այն նորը, որ նորոգուած է զհտակցութեամբ՝ իր Արարիչին պատկերին համաձայն, 11 եւ որուն մէջ ոչ Յոյն կայ, ոչ ալ Յրեայ, թլփատութիւն կամ անթլփատութիւն, օտար, Սկիւթացի, ստրուկ կամ ազատ. հապա Քրիստոս է ամէն ինչ, եւ բոլորին մէջ: 12 Ուրեմն, որպէս Աստուծոյ ընտրեալներ՝ սուրբ ու սիրելի, հազէք գուրք, կարեկցութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը, հեզութիւնը, համբերատարութիւնը, 13 հանդուրժելով իրարու եւ ներելով իրարու՝ եթէ մէկը տրտունջ մը ունենայ միւսին դէմ. ինչպէս Քրիստոս ներեց ձեզի, նոյնպէս ալ դուք ներեցէք: 14 Եւ այս բոլոր բաներուն վրայ՝ հազէք սէրը, որ կատարելութեան կապն է: 15 Ձեր սիրտերուն մէջ թող հովանաւորէ Աստուծոյ խաղաղութիւնը, որուն ալ կանչուեցաք՝ մէկ մարմինով, ու շնորհակալ եղէք: 16 Քրիստոսի խօսքը ճոխութեամբ թող բնակի ձեր մէջ, որպէսզի ամբողջ իմաստութեամբ սորվեցնէք իրարու եւ խրատէք զիրար՝ սաղմոսներով, օրհներգերով ու հոգեւոր երգերով, շնորհակալութեամբ երգելով Աստուծոյ՝ ձեր սիրտերուն մէջ: 17 Եւ ամէն ինչ որ կ'ընէք, թէ խօսքով եւ թէ գործով, ըրէք Տէր Յիսուսի անունով, շնորհակալ ըլլալով Աստուծոյն ու Յօրմէն՝ անոր միջոցով: 18 Կիներ, հպատակեցէք ձեր ամուսիններուն, ինչպէս կը պատշաճի Տէրոջնով: 19 Ամուսիններ, սիրեցէք ձեր կիները եւ մի դառնանաք անոնց դէմ: 20 Չաւակներ, հնազանդեցէք ձեր ծնողներուն ամէն բանի մէջ, որովհետեւ այդ է Տէրոջ հաճելին: 21

4 Տէրեր, հատուցանեցէք ձեր ստրուկներուն՝ իրաւունքով ու հաւասարութեամբ, զիտնալով թէ դուք ալ ունիք Տէր մը՝ երկինքը: 2 Յարատեւեցէք աղօթքի մէջ, եւ արթուն կեցէք անոր մէջ՝ շնորհակալութեամբ: 3 Միաժամանակ աղօթեցէք նաեւ մեզի համար, որ Աստուած խօսքի դուռ մը բանայ մեզի՝ խօսելու Քրիստոսի խորհուրդին մասին, որուն համար կապուած ալ եմ, 4 որպէսզի յայտնաբերեմ զայն այնպէս՝ ինչպէս պէտք է խօսիմ: 5 Իմաստութեամբ վարուեցէք դուրսիներուն հետ՝ զնելով ժամանակը: 6 Ձեր խօսքը ամէն ատեն շնորհքով թող ըլլայ, աղով համեմուած, որ զիտնաք թէ ինչպէս պէտք է պատասխանէք իւրաքանչիւրին: 7 Իմ մասիս ամէն ինչ պիտի գիտցնէ ձեզի Տիւբիկոս՝ սիրելի եղբայրը, հաւատարիմ սպասարկուն եւ ծառայակիցը Տէրոջնով: 8 Չինք սաւ նպատակով որկեցի ձեզի, որպէսզի զիտնայ ձեր մասին՝ ու մխիթարէ ձեր սիրտերը, 9 Ոնեսիմոս հաւատարիմ եւ սիրելի եղբօր հետ՝ որ ձեզմէ է. իրենք պիտի գիտցնեն ձեզի ամէն ինչ որ կայ հոս: 10 Կը բարեւէ ձեզ Արիստարքոս՝ գերութեան ընկերս. նաեւ Մարկոս՝ Բառնաբասի եղբօրորդին, (որուն մասին պատուէրներ ստացաք. ընդունեցէք զինք՝ եթէ գայ ձեզի,) 11 եւ Յիսուս՝ որ Յուստոս կը կոչուի, որոնք թլփատութենէն են: Միայն ասոնք գործակցեցան ինձի՝ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ, եւ մխիթարութիւն եղան ինձի: 12 Կը բարեւէ ձեզ Եպափրաս՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ է. ամէն

ատեն աղօթքի մէջ կը պայքարի ձեզի
համար, որպէսզի դուք կատարեալ ու
լման կենաք՝ Աստուծոյ ամբողջ կամքին
մէջ: **13** Անոր համար կը վկայեմ թէ
շատ նախանձախնդրութիւն ունի՝ ձեզի,
ինչպէս նաեւ Լաւողիկէի ու Յերապոլիսի
մէջ եղողներուն համար: **14** Կը բարեւեն
ձեզ Ղուկաս՝ սիրելի բժիշկը, եւ Դեմաս: **15**
Բարեւեցէք եղբայրները՝ որ Լաւողիկէ
են, ու Նիմփաս եւ անոր տան մէջ
եղող եկեղեցին: **16** Երբ այս նամակը
կարդացուի ձեր մէջ, կարդա՛լ տուէք
նաեւ Լաւողիկեցիներու եկեղեցիին
մէջ: Դուք ալ կարդացէք Լաւողիկէն
եկած նամակը, **17** եւ ըսէք Արքիպպոսի.
«Չգուշացի՛ր քու սպասարկութեանդ
համար՝ որ ստացար Տէրոջմով, որպէսզի
գործադրես գայն»: **18** Ես՝ Պօղոս, իմ
ձեռքով կը գրեմ այս բարեւը: Յիշեցէ՛ք
կապերս: Շնորհքը ձեզի հետ: Ամէն:

ԱՌԱՋԻՆ

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

1 Պօղոս, Սիդուանոս եւ Տիմոթէոս, Թեսաղոնիկեցիներու եկեղեցիին՝ Հայր Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով: 2 շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծո՛ւ մեր Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոս: Ամեն ատեն շնորհակալ կ'ըլլանք Աստուծո՛ւմէ՝ ձեր բոլորին համար, յիշելով ձեզ մեր աղօթքներուն մէջ, 3 անդադար յիշելով ձեր հաւատքին գործը, սիրոյ աշխատանքը, եւ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօր առջեւ, 4 գիտնալով՝ սիրելի եղբայրներ՝ թէ Աստուած ընտրեց ձեզ: 5 Որովհետեւ մեր աւետարանը քարոզուեցաւ ձեզի ոչ միայն խօսքով, այլ նաեւ զօրութեամբ, Սուրբ Հոգիով ու լման վստահութեամբ: Դո՛ւք ալ գիտէք թէ ինչպէս կեցանք ձեր մէջ՝ ձեզի համար, 6 եւ դուք նմանեցաք մեզի ու Տէրոջ, ընդունելով խօսքը շատ տառապանքի մէջ՝ Սուրբ Հոգիին ուրախութեամբ: 7 Հետեւաբար դուք տիպար եղաք բոլոր հաւատացեալներուն՝ որ Մակեդոնիայի եւ Աքայիայի մէջ են, 8 որովհետեւ ոչ միայն Մակեդոնիայի եւ Աքայիայի մէջ հռչակուեցաւ Տէրոջ խօսքը ձեզմէ, այլ նաեւ ամեն տեղ տարածուեցաւ Աստուծոյ վրայ ձեր ունեցած հաւատքը, այնպէս որ պէտք չունինք որեւէ բան խօսելու: 9 Բանի որ իրենք իրենցմէ կը պատմեն մեր մասին, թէ ինչպիսի մուտք ունեցանք ձեր մէջ, եւ ինչպէս դուք կուռքերէն դարձաք Աստուծոյ՝ ապրող ու ճշմարիտ Աստուծոյ ծառայելու համար, 10 եւ երկինքէն սպասելու անոր Որդիին՝ որ ինք մեռելներէն յարուցանեց, այսինքն Յիսուսի, որ կ'ազատէ մեզ գալիք բարկութենէն:

2 Եղբայրներ, դուք ձեզմէ գիտէք թէ մեր մուտքը ընդունայն չեղաւ ձեր մէջ: 2 հապա՛ նախապէս Փիլիպպէի մէջ չարչարուելէ եւ նախատուելէ ետք, ինչպէս գիտէք, Աստուծոյ համարձակեցանք քարոզել ձեզի Աստուծոյ աւետարանը՝ շատ պայքարելով: 3 Որովհետեւ մեր յորդորը

ոչ մոլորութենէ էր, ոչ անմաքրութենէ, ոչ ալ նենգութեամբ: 4 այլ կը խօսինք այնպէս՝ ինչպէս մենք զատորոշուեցանք Աստուծո՛ւմէ, որպէսզի աւետարանը վստահուի մեզի, ոչ թէ մարդիկ հաճեցնելու համար, հապա Աստուած՝ որ կը քննէ մեր սիրտերը: 5 Քանի որ մենք բնան չգործածեցինք շողոքորթութեան խօսքեր, - ինչպէս գիտէք, - ոչ ալ ազահուութեան պատրուակ մը, - Աստուած վկայ է: 6 եւ փառք չփնտռեցինք մարդոցմէ, - ոչ ձեզմէ, ոչ ալ ուրիշներէն: - 7 Թէեւ կրնայինք՝ իբր Քրիստոսի առաքեալներ՝ ծանրութիւն ըլլալ ձեզի, մենք հեզահամբոյր եղանք ձեր մէջ: 8 Ինչպէս դայեակ մը կը փայփայէ իր գաւակները, նոյնպէս մենք՝ գորովագուլ ըլլալով ձեզի հանդէպ՝ կը յօժարէինք տալ ձեզի ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը, հապա մեր անձերն ալ, որովհետեւ դուք սիրելի եղաք մեզի: 9 Կը յիշէք, եղբայրներ, մեր աշխատանքն ու տաժանքը. գիշեր ու ցերեկ գործելով քարոզեցինք ձեզի Աստուծոյ աւետարանը, չճանապարհելու համար ձեզմէ ոեւէ մէկը: 10 Դուք վկայ էք, եւ Աստուած ալ, թէ ինչպէս սրբութեամբ, արդարութեամբ ու անմեղադրելի կերպով վարուեցանք ձեզի հետ՝ որ կը հաւատաք: 11 Նոյնպէս գիտէք թէ ձեզմէ իւրաքանչիւրը՝ ինչպէս հայր մը իր գաւակները՝ 12 յորդորեցինք եւ սփոփեցինք, ու վկայեցինք որպէսզի ձեր ընթացքը արժանավայել ըլլայ Աստուծոյ՝ որ կանչեց ձեզ իր թագաւորութեան եւ փառքին: 13 Հետեւաբար մենք ալ անդադար շնորհակալ կ'ըլլանք Աստուծո՛ւմէ, որովհետեւ երբ ընդունեցիք Աստուծոյ խօսքը՝ որ մեզմէ լսեցիք, ընդունեցիք զայն ոչ թէ իբր մարդոց խօսք, հապա - ինչ որ ան ճշմարտապէս է - որպէս Աստուծոյ խօսք: Եւ ան կը ներգործէ նաեւ ձեր մէջ՝ որ կը հաւատաք: 14 Արդարեւ դուք, եղբայրներ, նմանեցաք Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ Հրեաստանի մէջ են Քրիստոս Յիսուսով, որովհետեւ դո՛ւք ալ կրեցիք նոյն չարչարանքները ձեր տոհմակիցներէն, ինչպէս անոնք՝ Հրեաներէն, 15 որ սպաննեցին թէ՛ Տէր Յիսուսը, թէ՛ ալ մարգարէները, ու հալածեցին մեզ: Աստուծոյ անհաճոյ

եւ բոլոր մարդոց հակառակ են, 16 ու կ'արգիլեն մեզ խօսիլ հեթանոսներուն՝ անոնց փրկութեան մասին, որպէսզի լեցնեն իրենց մեղքերուն չափը՝ ամէն ատեն. բայց բարկութիւնը հասած է անոնց վրայ՝ մինչեւ վախճանը: 17 Իսկ մենք, եղբայրներ, քիչ մը ատեն ձեզմէ որք մնացած ըլլալով, - երեսով եւ ո՛չ թէ սիրտով, - ա՛յլ աւելի փութացինք տեսնել ձեր երեսը՝ մեծ ցանկութեամբ: 18 Ուստի ուզեցինք զալ ձեզի - ես ինքս՝ Պօղոս՝ մէկ-երկու անգամ -, բայց Սատանան արգիլեց մեզ: 19 Քանի որ ինչ է մեր յոյսը, կամ ուրախութիւնը, կամ մեր պարծանքին պակար: Միթէ որք չէք, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի առջեւ, անոր զայուստին ատենը. 20 որովհետեւ որք էք մեր փառքը եւ ուրախութիւնը:

3 Ուստի, չկարենալով ա՛յլ աւելի դիմանալ, յօժարեցանք առանձին մնալ Աթէնք, 2 եւ որկեցինք Տիմոթէոսը - մեր եղբայրը, Աստուծոյ սպասարկուն ու մեր գործակիցը Քրիստոսի աւետարանին մէջ -, ամրացնելու ձեզ եւ յորդորելու ձեր հաւատքին մէջ. 3 որպէսզի այս տառապանքներուն մէջ ձեզմէ ո՛չ մէկը խախտի, որովհետեւ դուք ձեզմէ գիտէք թէ մենք սահմանուած ենք ատոնց համար: 4 Քանի որ երբ մենք ձեր քով էինք, կանխաւ կ'ըստինք ձեզի թէ տառապանքներ պիտի կրենք, ինչպէս եղաւ ալ ու դուք գիտէք: 5 Յետեւաբար ես ալ, չկարենալով աւելի դիմանալ, մարդ որկեցի՝ գիտնալու ձեր հաւատքը, թէ արդեօք Փորձիչը փորձած է ձեզ, ու մեր աշխատանքը ընդունայն եղած է: 6 Բայց հիմա Տիմոթէոս ձեզմէ եկաւ մեզի եւ ձեր հաւատքին ու սիրոյն աւետիսը տուաւ մեզի, եւ ըսաւ թէ ամէն ատեն լաւ յիշատակ ունիք ձեզմէ՝ տեսչալով տեսնել մեզ, ինչպէս մենք ալ՝ ձեզ: 7 Յետեւաբար, եղբայրներ, ձեր մասին մխիթարուեցանք մեր բոլոր տառապանքներուն ու հարկադրանքներուն մէջ՝ ձեր հաւատքով. 8 որովհետեւ հիմա մենք կ'ապրինք՝ եթէ դուք հաստատուն կենաք Տէրոջմով: 9 Քանի որ ինչպէս կրնանք շնորհակալ ըլլալ Աստուծոմէ՝ ձեզի համար, այն ամբողջ ուրախութեան համար՝

որ ձեր պատճառով կ'ուրախացնէ մեզ մեր Աստուծոյն առջեւ. 10 զիչէր ու ցերեկ չափազանց կ'աղերսենք, որպէսզի տեսնենք ձեր երեսը եւ լրացնենք ինչ որ կը պակսի ձեր հաւատքին: 11 Նոյնիմքն Աստուած՝ մեր Յայրը, ու մեր Տէրը՝ Յիսուս Քրիստոս, թող ուղղեն մեր ճամբան դէպի ձեզ: 12 Տէրը թող աճեցնէ եւ առատացնէ ձեր սերը իրարու հանդէպ ու բոլորին հանդէպ, ինչպէս մենք ունինք ձեզի հանդէպ, 13 որպէսզի ամրացնէ ձեր սիրտերը՝ սրբութեան մէջ անմեղադրելի ըլլալու Աստուծոյ եւ մեր Յօր առջեւ, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի զայուստին ատենը՝ իր բոլոր սուրբերուն հետ:

4 Ուրեմն, եղբայրներ, կը թախանձենք ձեզի ու կը յորդորենք ձեզ Տէր Յիսուսով, որպէսզի՝ ինչպէս ընդունեցիք մեզմէ թէ ինչպէս պետք է ընթանաք եւ հաճեցնէք Աստուած՝ ա՛յլ աւելի ճոխանաք անոր մէջ, 2 քանի որ գիտէք թէ ինչ պատուերնէր տուինք ձեզի՝ Տէր Յիսուսով: 3 Որովհետեւ Աստուծոյ կամքը՝ ձեր սրբացումն է, որ ետ կենաք պոռնկութենէ, 4 ու ձեզմէ իւրաքանչիւրը գիտնայ իր անօթին տիրանալ սրբութեամբ եւ պատիւով. 5 ո՛չ թէ ցանկութեան կիրքով, ինչպէս հեթանոսները՝ որ չեն ճանչնար Աստուած: 6 Ո՛չ մէկը թող չափազանցէ այդ բանին՝ մէջ ու կեղեքէ իր եղբայրը, քանի որ Տէրը վրէժխնդիր է այդ բոլորին համար, ինչպէս մենք ալ նախապէս ըսինք ձեզի եւ վկայեցինք. 7 որովհետեւ Աստուած կանչեց մեզ ո՛չ թէ անմաքրութեան, հապա՛ սրբութեան: 8 Ուստի ան որ կ'անարգէ՝ կ'անարգէ ո՛չ թէ մարդ մը, հապա Աստուած՝ որ իր Սուրբ Յոգին ալ տուաւ մեզի: 9 Իսկ եղբայրսիրութեան մասին պետք չունիք որ գրեմ ձեզի, որովհետեւ դուք արդէն Աստուծոմէ ստրված էք սիրել զիրար, 10 եւ արդարեւ ատիկա կ'ընէք ամբողջ Մակեդոնիայի մէջ եղող բոլոր եղբայրներուն հանդէպ: Սակայն կ'աղաչենք ձեզի, եղբայրներ, որ ա՛յլ աւելի ճոխանաք, 11 ու պատիւ համարէք հանդարտ կենալ, ձեր գործերով զբաղիլ եւ ձեր ձեռքերով աշխատիլ, (ինչպէս պատուիրեցինք ձեզի,) 12

որպեսզի դուք սիններուն հետ վարուիք Վայելչութեամբ ու ոչ մէկ բանի՝ պետք ունենաք: 13 Եղբայրներ, չենք ուզեր որ անգետ ըլլաք ննջեցեալներուն մասին, որպեսզի չտրտմիք ինչպէս ուրիշները՝ որ յոյս չունին: 14 Արդարեւ եթէ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ եւ յարութիւն առաւ, նոյնպէս ալ հաւատանք թէ Աստուած պիտի բերէ Յիսուսով ննջողները՝ անոր հետ: 15 Որովհետեւ սա կը յայտարարենք ձեզի՝ Տէրոջ խօսքով, թէ մենք՝ մինչեւ Տէրոջ գալուստը ողջ մնացողներս՝ բնաւ պիտի չկանխենք ննջեցեալները: 16 Բանի որ նոյնինքն Տէրը պիտի իջնէ երկինքէն՝ ազդարարութեան հրամանով, հրեշտակապետին ծայնով եւ Աստուծոյ փողով, ու նախ Քրիստոսով մեռածները յարութիւն պիտի առնեն: 17 Այա մենք, ողջ մնացողներս, անոնց հետ պիտի յափշտակուինք ամպերով՝ Տէրը դիմաւորելու օդին մէջ, եւ այդպէս Տէրոջ հետ պիտի ըլլանք յաւիտեան: 18 Յետեւաբար մխիթարեցէք զիրար այս խօսքերով:

5 Բայց, եղբայրներ, պետք չունիք որ գրեմ ձեզի այդ ժամանակներուն եւ ատեններուն մասին, 2 քանի որ դուք իսկ ճշգրտութեամբ գիտէք թէ Տէրոջ օրը կու գայ զիշերուան գողին պէս: 3 Երբ մարդիկ ըսեն թէ «խաղաղութիւն եւ ապահովութիւն է», այն ատեն ւաերունը անակնկալօրէն պիտի հասնի անոնց վրայ՝ յղիին երկունքին պէս, ու զերծ պիտի չմնան: 4 Բայց դուք, եղբայրներ, խաւարի մէջ չէք, որ այդ օրը գողի մը պէս հասնի ձեր վրայ. 5 որովհետեւ դուք բոլորդ լոյսի որդիներ էք, եւ ցերեկուան որդիներ. 6 զիշերուան որդիներ չենք, ոչ ալ խաւարի: Ուրեմն չբնանանք ուրիշներու նման, հապա ըլլանք արթուն ու զգաստ. 7 քանի որ անոնք որ կը բնանան՝ զիշերը կը բնանան, եւ անոնք որ կ'արբենան՝ զիշերը կ'արբենան: 8 Իսկ մենք՝ որ ցերեկուան որդիներն ենք, զգաստ ըլլանք՝ հազնելով հաւատքի ու սիրոյ գրահը, եւ իբր սաղաւարտ՝ փրկութեան յոյսը: 9 Որովհետեւ Աստուած որոշեց մեզ ոչ թէ բարկութեան համար, հապա՝ փրկութեան տիրանալու մեր Տէրոջ՝

Յիսուս Քրիստոսի միջոցով: 10 Ան մեռաւ մեզի համար, որպէսզի մենք ապրինք իրեն հետ, արթուն ըլլանք թէ բնացած: 11 Ուստի յորդորեցէք զիրար եւ շինեցէք զիրար, ինչպէս արդէն կ'ընէք: 12 Կը թախանծենք ձեզի, եղբայրներ, որ ճանչնաք ձեր մէջ աշխատողները, Տէրոջմով վերակացուններն ու ձեզ խրատողները: 13 Պատուեցէք զանոնք մեծ սիրով՝ իրենց գործին համար: Խաղաղութիւն ունեցէք իրարու հետ: 14 Կը յորդորենք ձեզ, եղբայրներ, խրատեցէք անկարգները, սփոփեցէք թուլասիրտները, ձեռնտու եղէք տկարներուն, համբերատար եղէք բոլորին հանդէպ: 15 Չգուշացէք, ոչ մէկը ոտել մէկուն. հապա՝ ամեն ատեն հետամուտ եղէք բարիին, թէ՛ ձեր միջեւ, թէ՛ բոլորին հանդէպ: 16 Ամեն ատեն ուրախ եղէք: 17 Անդադար աղօթեցէք: 18 Ամեն բանի մէջ շնորհակալ եղէք, որովհետեւ այս է Աստուծոյ կամքը ձեզի հանդէպ՝ Քրիստոս Յիսուսով: 19 Մի մարեք Սուրբ Յոզիմ: 20 Մի անարգեք մարգարէութիւնները: 21 Զննեցէք ամեն բան, բարին ամուր բռնեցէք: 22 Ետ կեցէք ամեն տեսակ չարութենէ: 23 Նոյնինքն խաղաղութեան Աստուածը ամբողջովին սրբացնէ ձեզ, եւ ձեր հոգին, անձն ու մարմինը ամբողջութեամբ անմեղադրելի պահուին մինչեւ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի գալուստը: 24 Ան որ կանչեց ձեզ՝ հաւատարիմ է. նաեւ ինք պիտի կատարէ ատիկա: 25 Եղբայրներ, աղօթեցէք մեզի համար: 26 Բարեւեցէք բոլոր եղբայրները սուրբ համբոյրով: 27 Կը պարտադրեմ՝ ձեզ Տէրոջմով, որ կարդաք այս նամակը բոլոր սուրբ եղբայրներուն: 28 Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ: Ամեն:

ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

1 Պօղոս, Սիդուանոս ու Տիմոթեոս, Թեսաղոնիկեցիներու եկեղեցիին՝ մեր Հայր Աստուծոմով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով. 2 շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: 3 Պարտական ենք ամեն ատեն Աստուծմէ շնորհակալ ըլլալ ձեզի համար, եղբայրներ, ինչպէս որ արժանավայել է. քանի որ ձեր հաւատքը շատ կ'աճի, եւ ձեզմէ իւրաքանչիւրին սերը կ'աւելնայ իրարու հանդէպ: 4 Ուստի մենք ալ կը պարծենանք ձեզմով Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջ, ձեր համբերութեան ու հաւատքին համար՝ ձեր բոլոր հալածանքներուն եւ տառապանքներուն մէջ, որոնց կը հանդուրժէք: 5 Ասիկա Աստուծոյ արդար դատաստանին սպացոյցն է՝ որպէսզի դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեան, որուն համար կը չարչարուիք ալ: 6 Քանի որ Աստուծոյ քով արդարութիւն է տառապանք հատուցանել ձեզ տառապեցնողներուն, 7 իսկ ձեզի՝ տառապանք կրողներու՝ անդորրութիւն մեզի հետ, երբ Տէր Յիսուս յայտնուի երկինքէն՝ իր հզօր հրեշտակներով, 8 բոցավառ կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ որ չեն ճանչնար Աստուած, ու չեն հնազանդիր մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին: 9 Անոնք պիտի պատժուին յաւիտենական աւերումով՝ վտարուելով Տէրոջ ներկայութենէն եւ անոր ոյժին փառքէն, (aiōnios g166) 10 երբ ինք զայ փառաւորուելու իր սուրբերուն մէջ, ու այդ օրը սքանչացումի առարկայ ըլլալու բոլոր հաւատացեալներուն մէջ (որովհետեւ դուք հաւատացիք ձեր մէջ տրուած մեր վկայութեան): 11 Հետեւաբար ամեն ատեն կ'աղօթենք ձեզի համար, որ մեր Աստուածը արժանացնէ ձեզ ձեր կոչումին, եւ զօրութեամբ իրագործէ իր բարութեան ամբողջ բարեհաճութիւնն ու հաւատքին գործը. 12 որպէսզի մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունը փառաւորուի ձեր մէջ, եւ դուք ալ անոր մէջ, մեր

Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքին համաձայն:

2 Կը թախանձենք ձեզի, եղբայրներ, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի գալուստին եւ անոր քով մեր հաւաքուելուն մասին, 2 որ շուտով չարսիք ձեր միտքին մէջ, ու չվրդովիք՝ ոչ հոգիով, ոչ խօսքով, ոչ ալ նամակով մը՝ իբր թէ մեզմէ գրուած, որպէս թէ Քրիստոսի օրը եկած հասած ըլլայ: 3 Ո՛չ մէկը թող խաբէ ձեզ որեւէ կերպով. որովհետեւ այդ օրը պիտի չգայ՝ եթէ նախ չգայ ուխտադրժումը ու յայտնուի մեղքի մարդը, կորուստի որդին, 4 որ պիտի հակառակի եւ պանծացնէ ինքզինք ամեն բանէ վեր՝ որ Աստուած կը կոչուի կամ կը պաշտուի. մինչեւ անգամ պիտի բազմի Աստուծոյ տաճարին մէջ՝ ներկայացնելով ինքզինք իբր Աստուած: 5 Չէք յիշեր թէ երբ տակաւին ձեր քով էի, կ'ըսէի ձեզի այս բաները: 6 Եւ հիմա դուք ձեզմէ գիտէք թէ ինչը կը զսպէ՝ որ ինք յայտնուի իր ատենին: 7 Որովհետեւ անօրէնութեան խորհուրդը արդէն կը ներգործէ. բայց ան որ հիմա կը զսպէ, պիտի զսպէ՝ մինչեւ որ ինք վերցուի մէջտեղէն: 8 Ա՛յն ատեն պիտի յայտնուի այդ անօրէնը, որ Տէր (Յիսուս) պիտի սպառէ իր բերանին շունչով եւ պիտի ոչնչացնէ իր գալուստին փայլով: 9 Անօրէնը պիտի գայ Սատանային ներգործութեամբ՝ ամեն տեսակ հրաշքներով, նշաններով ու սուտ սքանչելիքներով, 10 եւ անիրաւութեան ամբողջ խաբէութեամբ, անոնց համար՝ որ կը կորսուին, քանի որ անոնք չընդունեցին ճշմարտութեան սերը՝ որպէսզի փրկուին: 11 Այս պատճառով Աստուած ալ պիտի դրկէ անոնց ազդեցիկ մոլորութիւն մը՝ որ հաւատան ստութեան, 12 որպէսզի դատապարտուին բոլոր անոնք՝ որ չհաւատացին ճշմարտութեան, հապա յօժարեցան անիրաւութեան: 13 Բայց մենք պարտական ենք ամեն ատեն շնորհակալ ըլլալ Աստուծմէ՝ ձեզի համար, Տէրոջմէն սիրուած եղբայրներ, քանի որ Աստուած սկիզբէն ընտրեց ձեզ փրկութեան համար՝ Հոգիին սրբացումով եւ ճշմարտութեան հաւատքով, 14 որուն կանչեց ձեզ մեր աւետարանով, որպէսզի

տիրանաբ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի փառքին: 15 Ուրեմն, եղբայրներ, հաստատուն կեցե՛ք, ու պահեցե՛ք այն աւանդութիւնները՝ որ սորվեցաք կան խօսքով, կան մեր նամակով: 16 Եւ մեր Տէրը՝ նոյնիքն Յիսուս Քրիստոս, ու մեր Յայրը՝ Աստուած, որ սիրեց մեզ եւ տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն ու բարի յոյս՝ շնորհքով, (aīōnios g166) 17 թող մխիթարեն ձեր սիրտերը եւ ամրացնեն ձեզ ամեն բարի խօսքի ու գործի մէջ:

3 Վերջապէս, եղբայրներ, աղօթեցե՛ք մեզի համար, որպէսզի Տէրոջ խօսքը արագ ընթանայ ու փառաւորուի ամեն տեղ՝ ինչպէս ձեր մէջ, 2 եւ մենք ազատինք վատ ու չար մարդոցմէ. որովհետեւ բոլորը հաւատք չունին: 3 Բայց Տէրը հաւատարիմ է. ան պիտի ամրացնէ ձեզ եւ պահէ Չարէն: 4 Ու մենք համոզոււմ ունինք ձեր վրայ Տէրոջմով, թէ ինչ որ պատուիրեցինք ձեզի՝ կ'ընէք եւ պիտի ընէք այ: 5 Տէրը թող ուղղէ ձեր սիրտերը դէպի Աստուծոյ սերն ու Քրիստոսի համբերութիւնը: 6 Կը պատուիրենք ձեզի, եղբայրներ, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի անունով, որ զգուշանաք ամեն եղբօրմէ՝ որ կ'ընթանայ անկարգութեամբ, եւ ոչ թէ այն աւանդութեան համաձայն՝ որ ընդունեցիք մեզմէ: 7 Որովհետեւ դուք ձեզմէ զիտեք թէ ինչպէս պէտք է նմանիք մեզի. քանի որ մենք անկարգութեամբ չընթացանք ձեր մէջ, 8 ոչ ալ ձրի կերանք մէկուն հացը, այլ գիշեր ու ցերեկ կը գործէինք՝ աշխատանքով եւ տաժանքով, ձեզմէ ոչ մէկը ծանրաբեռնելու համար: 9 Ո՛չ թէ իրաւունք չունէինք, հապա մենք մեզ տիպար դարձուցինք ձեզի՝ որպէսզի նմանիք մեզի: 10 Որովհետեւ երբ ձեր քով էինք, սա կը պատուիրէինք ձեզի, թէ “ան որ չ'ուզեր գործել, հա՛ց ալ թող չուտէ”: 11 Արդարեւ կը լսենք թէ ձեր մէջէն ոմանք կ'ընթանան անկարգութեամբ, բնաւ չեն գործեր, հապա հետաքրքրամոլ կ'ըլլան: 12 Այդպիսիներուն կը պատուիրենք ու կը յորդորենք մեր Տէրոջմով՝ Յիսուս Քրիստոսով, որ գործեն հանդարտութեամբ եւ ուտեն իրենց հացը: 13 Իսկ դուք, եղբայրներ, մի՛ ձանձրանաք բարիք գործել: 14 Եթէ ունէ

մէկը չ'ինագանդի այս նամակին մէջ մեր ըսած խօսքին, նշանակեցե՛ք զայն ու մի՛ յարաբերիք անոր հետ, որպէսզի ամչնայ: 15 Բայց թշնամի մի՛ համարեք զինք, հապա խրատեցե՛ք իբր եղբայր: 16 Նոյնիքն խաղաղութեան Տէրը խաղաղութիւն տայ ձեզի, ամեն ատեն եւ ամեն կերպով. Տէրը ձեր բոլորին հետ: 17 Ես՝ Պօղոս, իմ ձեռքովս կը գրեմ այս բարեւը, որ ամեն նամակի մէջ իմ նշանս է. ես այսպէս կը գրեմ: 18 Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր բոլորին հետ: Ամեն:

ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԵՈՍ

1 Պօղոս՝ Յիսուս Թրիստոսի առաքեալ մեր Փրկիչ Աստուծոյ եւ մեր յոյսը եղող Թրիստոս Յիսուսի՝ հրամանով, **2** Տիմոթէոսի՝ հաւատքով հարազատ զաւակիս. շնորհք, ողորմութիւն ու խաղաղութիւն Աստուծոմէ՝ մեր Յօրմէն, եւ Թրիստոս Յիսուսէ՝ մեր Տէրոջմէն: **3** Քեզի աղաչեցի որ Եփեսոս մնաս, երբ ես Մակեդոնիա կ'երթայի, որպէսզի պատուիրես ոմանց՝ ուրիշ կերպով չտրվեցնել, **4** ոչ ալ ուշադրութիւն դարձնել առասպելներու եւ անվերջանալի ազգաբանութիւններու, որոնք կը պատճառեն վեճեր՝ փոխանակ Աստուծոյ հաճելի շինութեան, որ կ'ըլլայ հաւատքով: **5** Իսկ պատուէրին վախճանը սերն է՝ բխած սուրբ սիրտէ, բարի խղճմտանքէ եւ անկեղծ հաւատքէ: **6** Ասոնցմէ վրիպելով՝ ոմանք խոտորեցան փուռ խօսքերու մէջ. **7** կ'ուզեն Օրէնքի վարդապետ ըլլալ, բայց չեն հասկնար ոչ ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ այն բաները՝ որոնց վրայ կը պնդեն: **8** Սակայն գիտենք թէ Օրէնքը լաւ է, եթէ մէկը գործածէ զայն օրինաւոր կերպով, **9** սա՛ գիտնալով թէ Օրէնքը տրուած է ոչ թէ արդարներուն համար, հապա՛ անօրէններուն եւ ըմբոսներուն, ամբարիշտներուն ու մեղաւորներուն, անսուրբներուն եւ սրբապիղծներուն, հայր զարնողներուն, մայր զարնողներուն, մարդասպաններուն, **10** պոռնկողներուն, արուազէտներուն, մարդ գողցողներուն, ստախօսներուն, երդմնազանցներուն, եւ ուրիշ որեւէ բանի համար՝ որ հակառակ է ողջամիտ վարդապետութեան, **11** համաձայն երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին՝ որ վստահուեցաւ ինձի: **12** Շնորհապարտ եմ զիս զօրացնող Թրիստոս Յիսուսի՝ մեր Տէրոջ, բանի որ հաւատարիմ համարեց զիս ու դրաւ այս սպասարկութեան մէջ: **13** Նախապէս հայիոյիչ էի, հալածող եւ նախատող. բայց ողորմութիւն գտայ, որովհետեւ անգիտանալով ըրի՝ անհաւատութեան մէջ. **14** եւ մեր Տէրոջ շնորհքը յորդեցաւ ինձի հանդէպ՝ հաւատքով ու սիրով, որ

Թրիստոս Յիսուսով է: **15** Սա՛ վստահելի եւ բոլորովին ընդունուելու արժանի խօսք մըն է, թէ Թրիստոս Յիսուս աշխարհ եկաւ՝ փրկելու մեղաւորները, որոնց գլխաւորը ես եմ: **16** Բայց ողորմութիւն գտայ սա՛ պատճառով, որ Յիսուս Թրիստոս նախ իմ վրաս ցոյց տայ իր համբերատարութիւնը, տիպար ըլլալու անոնց որ պիտի հաւատային իրեն՝ յաւիտենական կեանքի համար: (aiōnios g166) **17** Ուրեմն յաւիտենական Թագաւորին՝ որ անեղծ եւ անտեսանելի է, միակ Աստուծոյն՝ պատիւն ու փառք դարէ դար:՝ Ամէն: (aiōn g165) **18** Սա՛ պատուէրը կ'աւանդեմ քեզի, որդեսկս Տիմոթէոս, քեզի համար նախապէս եղած մարգարէութիւններուն համաձայն, որ անոնցմով մարտնչիս բարի մարտը, **19** պահելով հաւատքն ու բարի խղճմտանքը, որ ոմանք վանեցին իրենցմէ եւ հաւատքի վերաբերեալ նաւակոծութիւն կրեցին: **20** Ասոնցմէ են Յիմենոս եւ Աղեքսանդրոս, որ մատնեցի Սատանային՝ որպէսզի վարժուին չհայիոյել:

2 Ուրեմն կը յորդորեմ որ ամէն բանէ առաջ աղերսանք, աղօթք, պաղատանք ու շնորհակալութիւն մատուցանեք բոլոր մարդոց համար, **2** մանաւանդ թագաւորներուն եւ իշխանաւորներուն համար, որպէսզի խաղաղ ու հանդարտ կեանք վարենք՝ ամբողջ բարեպաշտութեամբ ու պատկառանքով. **3** որովհետեւ այդ է բարին եւ ընդունելին մեր Փրկիչ Աստուծոյն առջեւ: **4** Ան կ'ուզէ որ բոլոր մարդիկը փրկուին ու զան ճշմարտութեան գիտակցութեան. **5** քանի որ մէկ Աստուած կայ եւ մէկ միջնորդ Աստուծոյ ու մարդոց միջեւ, Թրիստոս Յիսուս մարդը, **6** որ ինքզինք իբր փրկանք ընծայեց բոլորին տեղը՝ յատուկ ատենին վկայութիւն ըլլալու: **7** Ես անոր քարոզիչ եւ առաքեալ նշանակուեցայ, (ճշմարտութիւնը կ'ըսեմ Թրիստոսով, չեմ ստեր,) ու հեթանոսներուն վարդապետ եղայ՝ հաւատքով եւ ճշմարտութեամբ: **8** Ուրեմն կը փափաքիմ որ այր մարդիկ ամէն տեղ աղօթեն՝ սուրբ ձեռքեր վերցնելով, առանց բարկութեան եւ

առարկութեան: 9 Նոյնպէս ալ կիները ըլլան մէկ կնոջ ամուսին, եւ լաւ իրենք զիրենք զարդարեն համեստ վերակացու իրենց զաւակներուն ու տարագով, ամօթխածութեամբ եւ տան. 13 որովհետեւ անոնք որ լաւ խոհեմութեամբ, ոչ թէ հիւսուածքներով, կը կատարեն սարկաւազութիւնը՝ կը ոսկիով, մարգարիտներով կամ տիրանան բարի աստիճանի մը, ու շատ մեծածախս պատմուճաններով, 10 հապա համարձակութեան՝ Քրիստոս Յիսուսի բարի գործերով՝ ինչպէս կը պատշաճի վրայ եղած հաւատքին մէջ: 14 Կը գրեմ աստուածաշտուութիւն դաւանող քեզի այս բաները, թէպէտ կը յուսամ կիներուն: 11 Կինը թող սորվի՝ հանդարտ շուտով զալ քեզի, 15 որպէսզի՝ եթէ կենալով, բոլորովին ենթարկուելով: 12 Բայց կնոջ չեմ արտօներ որ սորվեցնէ, ոչ ալ իշխէ այր մարդուն. հապա թող հանդարտ կենայ: 13 Որովհետեւ նախ Ադամ կերտուեցաւ, ու յետոյ՝ Եւա. 14 եւ Ադամ չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուելով օրինազանց եղաւ: 15 Սակայն ալ պիտի փրկուի որդեծնութեամբ, եթէ խոհեմութեամբ յարատեւէ հաւատքի, սիրոյ ու սրբութեան մէջ:

3 Սմ խօսքը վստահելի է. եթէ մէկը եպիսկոպոսութեան կը բաղձայ, բարի գործի կը ցանկայ: 2 Ուստի եպիսկոպոսը պէտք է ըլլայ անարատ, մէկ կնոջ ամուսին, զգաստ, խոհեմ, համեստ, հիւրասէր, սորվեցնելու ընդունակ, 3 ոչ զինեմոյ, ոչ զարնող, հապա՝ ազնիւ, ոչ կռուազան, ոչ արծաթասէր, 4 իր տան լաւ վերակացու եղող, ենթարկուած զաւակներ ունեցող՝ ամբողջ պատկառանքով. 5 (բանի որ եթէ մէկը չգիտնայ վերակացու ըլլալ իր տան, ինչպէս հոգ պիտի տանի Աստուծոյ եկեղեցիին.) 6 ոչ ալ նորահաւատ, որ հպարտանալով չիյնայ Չարախօսին մասին: 7 Նաեւ պէտք է ունենայ բարի վկայութիւն դուքսիններէն ալ, որպէսզի չիյնայ նախատինքի ու Չարախօսին թակարդին մէջ: 8 Նմանապէս սարկաւազները պէտք է ըլլան պատկառելի, ոչ երկլեզու, ոչ զինեմոյ, ոչ ամօթալի շահախնդրութեան հետամուտ եղող, 9 հապա հաւատքին խորհուրդը պահող՝ մաքուր խղճմտանքով: 10 Ասոնք ալ նախ թող փորձարկուին, ու յետոյ կատարեն սարկաւազութիւն՝ եթէ անմեղադրելի գտնուին: 11 Նոյնպէս ալ անոնց կիները պէտք է ըլլան պատկառելի, ոչ չարախօս, հապա զգաստ, հաւատարիմ՝ ամեն բանի մէջ: 12 Սարկաւազները թող

4 Յոգին յատկապէս կ'ըսէ թէ վերջին ատենները՝ ոմանք պիտի հեռանան հաւատքէն, ուշադրութիւն դարձնելով մոլորեցուցիչ ոգիներու եւ դեւերու վարդապետութիւններու: 2 Կեղծաւորութեամբ սուտ պիտի խօսին, խանձուած խղճմտանք պիտի ունենան, 3 պիտի արգիլեն ամուսնանալ ու ետ պիտի պահեն կերակուրներէն, որ Աստուած ստեղծեր է որպէսզի հաւատաշէտքները եւ ճշմարտութիւնը գիտցողները շնորհակալութեամբ ընդունին. 4 որովհետեւ ամեն ինչ որ Աստուած ստեղծած է՝ բարի է, ու ոչինչ մերժուելու է՝ եթէ ընդունուի շնորհակալութեամբ, 5 բանի որ կը սրբացուի Աստուծոյ խօսքով եւ աղօթքով: 6 Եթէ թելադրես այս բաները եղբայրներուն, պիտի ըլլաս Յիսուս Քրիստոսի բարի սպասարկու մը, սնած խօսքերով հաւատքին ու բարի վարդապետութեան՝ որուն հետեւեցար: 7 Բայց մերժէ սրբապիղծ ու պառաւական առասպելները, եւ դուն քեզ վարժեցուր բարեպաշտութեան. 8 որովհետեւ մարմինին վարժութիւնը օգտակար է քիչ բանի, բայց բարեպաշտութիւնը օգտակար է ամեն բանի, ունենալով թէ՛ ներկայ եւ թէ՛ ապագայ կեանքին խոստումը: 9 Այս խօսքը վստահելի է ու բոլորովին ընդունուելու արժանի: 10 Արդարեւ մենք կ'աշխատինք եւ

կը նախատուինք սս նպատակով, որովհետեւ կը յուսանք ապրող Աստուծոյ, որ Փրկիչն է բոլոր մարդոց, մանաւանդ՝ հաւատացեալներուն: 11 Պատուիրէ եւ սորվեցնուր այս բաները: 12 Ոչ մէկը թող արհամարհէ քու երիտասարդութիւնդ, հապա տիպար եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով, վարքով, սիրով, հաւատքով ու մաքրակեցութեամբ: 13 Մինչեւ որ գամ՝ ուշադիր եղիր կարդալու, յորդորելու, սորվեցնելու: 14 Անհոգ մի՛ ըլլար քու մէջդ եղած շնորհին հանդէպ, որ մարգարէութեամբ տրուեցաւ քեզի՝ երեցներուն ձեռնադրութեամբ: 15 Խոկման այդ բաներուն մասին եւ զբաղէ՛ ատոնցմով, որպէսզի քու յառաջդիմութիւնդ երեւնայ ամենուն: 16 Ուշադիր եղիր դուն քեզի ու վարդապետութեան, եւ միջոց յարատեւ ատոնց մէջ. քանի որ այդպէս ընելով՝ պիտի փրկես թէ՛ քեզ, թէ՛ քեզ լսողները:

5 Մի՛ սաստեր տարեցը, հապա յորդորէ՛ զայն՝ հօր մը պէս. երիտասարդները՝ եղբայրներու պէս, 2 տարեց կիները՝ մայրերու պէս, դեռահասակները՝ քոյրերու պէս, բոլորովին մաքրակեցութեամբ: 3 Պատուէ՛ այն այրիները՝ որ իրապէս այրի են: 4 Բայց եթէ այրի մը ունի զաւակներ կամ թոռներ, անոնք թող սորվին նախ իրենց տան մէջ բարեպաշտութիւն ցոյց տալ, ու փոխարէնը հատուցանել իրենց ծնողներուն. որովհետեւ այդ է բարին եւ ընդունելին Աստուծոյ առջեւ: 5 Իսկ ան որ իրապէս այրի է ու մինակ մնացած, կը յուսայ Աստուծոյ, եւ գիշեր-ցերեկ կը յարատեւէ աղերսանքի ու աղօթքի մէջ. 6 մինչդեռ փափկասէր այրին մեռած է, թէպէտ կ'ապրի: 7 Պատուիրէ՛ այս բաները, որպէսզի անարատ ըլլան: 8 Բայց եթէ մէկը չի հոգար իրենները ու մանաւանդ իր ընտանիքը, ան ուրացած է հաւատքը, եւ աւելի գէշ է՝ քան անհաւատ մը: 9 Իբր այրի թող դատուի ան՝ որ վաթսուն տարեկանէն կրտսեր չէ, մէկ մարդու կին եղած է, 10 ու բարի գործերով վկայուած. եթէ զաւակներ մեծցուցած է, հիւրեր ընդունած, սուրբերուն

նոքերը լուացած, տառապեալներուն նպաստած, ամէն բարի գործի հետամուտ եղած: 11 Բայց մերժէ՛ դեռահասակ այրիները. քանի որ երբ պերճանքը հեռացնէ զիրենք Քրիստոսէ, կ'ուզեն ամուսնանալ 12 եւ դատապարտութիւն կը կրեն՝, որովհետեւ կ'անարգեն իրենց առաջին հաւատքը: 13 Նաեւ կը սորվին դատարկապորտ ըլլալ՝ շրջելով տունէ տուն. եւ ոչ միայն դատարկապորտ, այլ նաեւ շաղակրատ ու հետաքրքրամոլ՝ խօսելով անպատեհ բաներ: 14 Ուրեմն կը փափաքիմ որ դեռահասակ կիները ամուսնանան, զաւակներ ծնանին, իրենց տունը կառավարեն՝, եւ հեզներու առիթ չտան հակառակորդին, 15 քանի որ արդէն ոմանք խտորեցան՝ երթալով Սատանայի ետեւէն: 16 Եթէ հաւատացեալ այր մարդ մը կամ կին մը ունի այրիներ, ինք թող նպաստէ անոնց, որպէսզի եկեղեցին չծանրաբեռնուի ու կարենայ նպաստել իրական այրիներուն: 17 Լաւ վերակացու եղող երեցները, մանաւանդ անոնք՝ որոնց աշխատանքն է խօսքը քարոզել եւ սորվեցնել, թող արժանանան կրկնապատիկ պատիւի, 18 որովհետեւ Գիրքը կ'ըսէ. «Մի՛ կապեր կայի մէջ աշխատող՝ եզին դունչը»: Նաեւ. «Գործաւորը արժանի է իր վարձքին»: 19 Երեցի դէմ ամբաստանութիւն մի՛ ընդունիր, բայց միայն երկու կամ երեք վկայի առջեւ: 20 Անոնք որ կը մեղանչեն՝ կշտամբէ՛ բոլորին առջեւ, որպէսզի միւսներն ալ վախնան: 21 Կը վկայեմ Աստուծոյ, Յիսուս Քրիստոսի եւ ընտրեալ հրեշտակներուն առջեւ, որ պահես այս բաները առանց նախընտրանքի, ոչինչ ընելով կողմնակալութեամբ: 22 Աճապարելով ձեռք մի՛ դնել ուրեւ մէկուն վրայ, եւ մի՛ հաղորդակցիր ուրիշներուն մեղքերուն: Դուն քեզ մաքրակեցնող պահէ: 23 Այլեւս միայն ջուր մի՛ խմել, հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ՝ ստամոքսիդ ու յաճախադէպ հիւանդութիւններուդ համար: 24 Կարգ մը մարդոց մեղքերը առաջուրէն յայտնի են, նախքան իրենց դատաստանը. իսկ ոմանց մեղքերը յետոյ կը յայտնուին՝: 25 Նոյնպէս ալ ոմանց բարի գործերը յայտնի

են. իսկ անոնք որ տարբեր են՝ չեն կրնար պահուիլ:

6 Լուծի տակ եղող բոլոր ստրուկները թող արժանի համարեն իրենց տերերը ամեն պատիւի, որպէսզի Աստուծոյ անունն ու վարդապետութիւնը չհայհոյուի: **2** Իսկ անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին՝ թող չարհամարհեն զանոնք՝ որովհետեւ եղբայրներ են. այլ մանաւանդ թող ծառայեն անոնց յօժարութեամբ, բանի բարեարութենէն օգտուողները հաւատացեալ են ու սիրելի: Սորվեցնուր այս բաները եւ յորդորէ: **3** Եթէ մէկը սորվեցնէ ուրիշ կերպով, ու ջարի մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի ողջամիտ խօսքերուն եւ այն վարդապետութեան՝ որ համաձայն է բարեպաշտութեան, **4** այդպիսին հպարտացած է ու ոչինչ գիտէ, հապա վարակուած է վեճերու եւ բանակծիւններու ախտէն, որոնցմէ կը յառաջանան նախանձ, կռիւ, հայհոյութիւններ, չար ենթադրութիւններ, **5** զրաբանութիւններ՝ միտքով ապականած ու ճշմարտութենէն զրկուած մարդոց, որ կը կարծեն թէ բարեպաշտութիւնը շահավաճառութիւն է. հեռացիր այդպիսիներէն: **6** Սակայն բարեպաշտութիւնը՝ ինքնաբաւութեամբ միասին՝ մեծ շահավաճառութիւն մըն է. **7** որովհետեւ ոչինչ բերինք աշխարհի, եւ բացայայտ է թէ ոչինչ կրնանք դուրս հանել անկէ. **8** ուստի կերակուր ու հագնելիք ունենալով՝ բաւարարուի՞նք անոնցմով: **9** Բայց անոնք որ կը փափաքին հարստանալ՝ կ'իյնան փորձութեան եւ թակարդի, ու շատ անմիտ եւ վնասակար ցանկութիւններու մէջ, որոնք կ'ընկղմեն մարդիկը աւերումի կամ կորուստի մէջ. **10** որովհետեւ բոլոր չարիքներուն արմատը՝ արծաթսիրութիւնն է, որուն բաղձալով՝ ոմանք մոլորեցան հաւատքէն եւ իրենք զիրենք խոցեցին շատ ցաւերով: **11** Բայց դուն, ո՞վ Աստուծոյ մարդ, փախիր այս բաներէն, եւ հետամուտ եղիր արդարութեան, բարեպաշտութեան, հաւատքի, սիրոյ, համբերութեան ու հեզութեան: **12** Պայքարէ հաւատքին

բարի պայքարը, բռնէ՛ յաւիտենական կեանքը՝ որուն համար կանչուեցար եւ տուիր բարի դաւանութիւնը շատ վկաներու առջեւ: (aiōnios g166) **13** Կը պատուիրենք քեզի՝ Աստուծոյ առջեւ, որ կեանք կու տայ բոլոր բաներուն, ու Քրիստոս Յիսուսի առջեւ, որ վկայեց բարի դաւանութիւնը Պոնտացի Պիդատոսի առջեւ, **14** որ պահես այս պատուէրը՝ ապրելով անբիծ, անարատ, մինչեւ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի երեւումը: **15** Չայն իր ատենին ցոյց պիտի տայ Երանելին եւ միակ Յօգորը, Թագաւորներուն թագաւորն ու Տէրերուն տերը: **16** Միայն ինք ունի անմահութիւն, եւ կը բնակի անմերձենալի լոյսի մէջ: Մարդոցմէ ոչ մէկը տեսեր է զինք, ոչ ալ կրնայ տեսնել: Իրէն պատիւ ու զօրութիւն յաւիտեան: Ամեն: (aiōnios g166) **17** Պատուիրէ՛ այս աշխարհի մէջ հարուստ եղողներուն՝ որ մեծամիտ չըլլան, ոչ ալ յուսան անստոյգ հարստութեան, հապա՝ ապրող Աստուծոյ, որ ամեն բան կու տայ մեզի ճոխութեամբ՝ վայելելու համար: (aiōn g165) **18** Բարիք թող գործեն, բարի գործերով թող հարստանան, առատաձեռն եւ ուրիշին կարիքներուն հաղորդակից ըլլան, **19** ապագային համար իրենք իրենց լաւ հիմ դնելով իբր պահեստ՝ որպէսզի բռնեն յաւիտենական կեանքը: **20** Ո՞վ Տիմոթէոս, պահէ՛ քեզի յանձնուած աւանդը, խուսափելով սրբապիղծ ունայնաբանութիւններէն ու սուտանուն գիտութեան հակադրութիւններէն. **21** ոմանք վրիպեցան հաւատքէն՝ դաւանելով զանոնք: Ծնորիքը քեզի հետ: Ամեն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԵՈՍ

1 Պօղոս՝ Յիսուս Թրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ կամքով, կեանքի խոստումին համաձայն՝ որ Թրիստոս Յիսուսով է, **2** Տիմոթեոսի՝ սիրելի զաւակիս. շնորհք, ողորմութիւն ու խաղաղութիւն Յայր Աստուծմէ, եւ Թրիստոս Յիսուսէ՝ մեր Տէրոջմէն: **3** Շնորհապարտ եմ Աստուծոյ, որ կը պաշտեմ նախնիքներու նման՝ մաքուր խղճմտանքով, (անդադար կը յիշեմ քեզ իմ աղերսանքներու մէջ՝ զիշեր ու ցերեկ, **4** տենչալով տեսնել քեզ, եւ յիշելով արցունքներդ, որպէսզի լեցուիմ ուրախութեամբ,) **5** երբ կը մտաբերեմ բու մէջդ եղած անկեղծ հաւատքը, որ նախ բնակեցաւ մեծ մօրդ՝ Լաւոդեայի ու մօրդ՝ Եւնիկէի մէջ, եւ համոզուած եմ թէ բու մէջդ ալ կայ: **6** Ուստի կը վերոյիշեցնեմ քեզի՝ որ արծարծես Աստուծոյ շնորհք, որ տրուեցաւ քեզի՝ երբ ձեռնադրեցի քեզ. **7** որովհետեւ Աստուած տուաւ մեզի ո՛չ թէ երկչոտութեան՝ այլ զօրութեան, սիրոյ ու խոհեմութեան Յոգին: **8** Ուրեմն մի՛ ամչնար մեր Տէրոջ վկայութեան համար, ո՛չ ալ ինծի՝ անոր բանտարկեային համար. հապա մասնակցե՛ք աւետարանին չարչարանքներուն՝ Աստուծոյ զօրութեան համեմատ: **9** Ան փրկեց մեզ եւ կանչեց սուրբ կոչումով, ո՛չ թէ մեր գործերուն համեմատ, հապա՝ իր առաջադրութեան ու շնորհքին համաձայն, որ Թրիստոս Յիսուսով տրուեցաւ մեզի՝ դարբերու ժամանակներէն առաջ, (aiōnios g166) **10** բայց հիմա բացայայտուեցաւ՝ մեր Փրկիչ Յիսուս Թրիստոսի երեւումով: Ան ոչնչացուց մահը, եւ լուսաւորեց կեանքն ու անմահութիւնը՝ աւետարանով, **11** որուն նշանակուեցայ բարոզիչ, առաքեալ, եւ հեթանոսներու վարդապետ: **12** Այս պատճառով ալ կը կրեմ այս չարչարանքները. բայց չեմ ամչնար, որովհետեւ գիտեմ թէ որուն հաւատացած եմ, ու համոզուած եմ թէ ան կարող է պահել իմ իրեն յանձնած աւանդս մինչեւ այն օրը: **13** Ամուր բռնէ

տիպարը այն ողջամիտ խօսքերուն՝ որ լսեցիր ինձմէ, հաւատքով եւ Թրիստոս Յիսուսի մէջ եղած սիրով: **14** Պահէ՛ այդ բարի աւանդը Սուրբ Յոգիին միջոցով՝ որ կը բնակի մեր մէջ: **15** Սա՛ գիտես, թէ ինձմէ երես դարձուցին բոլոր անոնք՝ որ Ասիա էին. ասոնցմէ են Փիզեղոս եւ Յերմոզենես: **16** Տէրը ողորմութիւն շնորհէ Ոնեսիփորոսի տան, որովհետեւ յաճախ կազդուրեց զիս եւ ամօթ չսեպեց շղթաս, **17** հապա՝ երբ եկաւ Յոմ՝ փութաջանութեամբ փնտռեց զիս եւ գտաւ: **18** (Տէրը շնորհէ իրեն՝ որ այն օրը ողորմութիւն գտնէ Տէրոջմէն.) ու դուն շատ լաւ գիտես թէ ճիշտի սպասարկեց ինծի Եփեսոսի մէջ ալ:

2 Ուրեմն դուն, որդեակս, զօրացիր այն շնորհքով՝ որ Թրիստոս Յիսուսի մէջ է, **2** եւ ինչ որ լսեցիր ինձմէ շատ վկաներով՝ աւանդէ՛ հաւատարիմ մարդոց, որոնք ընդունակ ըլլան սորվեցնել նաեւ ուրիշներուն: **3** Չարչարանք կրէ Յիսուս Թրիստոսի բարի զինուորի մը պէս: **4** Ո՛չ մէկ զինուորագրեալ կը կաշկանդուի այս կեանքին գործառնութիւններով, որպէսզի հաճեցնէ իր զօրավարը. **5** եւ մարզիկ մը պսակ չի ստանար, եթէ չմրցի օրինաւոր կերպով: **6** Աշխատող մշակը պէտք է առաջինը ըլլայ՝ պտուղներէն բաժին ստանալու: **7** Հասկցիր ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը թող տայ քեզի ըմբռնում ամեն բանի մէջ: **8** Յիշէ՛ թէ Դաւիթի զարմեն եղող Յիսուս Թրիստոս՝ մեռելներէն յարութիւն առած է, համաձայն իմ բարոզած աւետարանիս, **9** որուն մէջ կը չարչարուիմ չարագործի մը պէս՝ մինչեւ անգամ կապերով. բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած չէ: **10** Ուստի կը տոկամ ամեն բանի՝ ընտրեալներուն համար, որպէսզի անոնք ալ հասնին այն փրկութեան՝ որ Թրիստոս Յիսուսի մէջ է՝ յաւիտենական փառքով: (aiōnios g166) **11** Այս խօսքը վստահելի է. որովհետեւ եթէ մեռանք անոր հետ, պիտի ապրինք ալ անոր հետ. **12** եթէ տոկանք, պիտի թագաւորենք ալ անոր հետ: Եթէ ուրանանք զինք, ինք ալ պիտի ուրանայ մեզ. **13** եթէ հաւատարիմ չըլլանք՝ ինք հաւատարիմ կը մնայ, չի կրնար ուրանալ ինքզինք:

14 Յիշեցնուր անոնց այս բաները, Տէրոջ առջեւ վկայելով որ բանակաբն չընեն, ինչ որ պիտանի չէ, հապա միայն կը կործանէ լսողները: 15 Չանա՛ դուն բեզ գնահատելի ցոյց տալ Աստուծոյ առջեւ, ըլլալով այնպիսի գործաւոր մը՝ որ պիտի չամչնայ, շիտակ բացատրելով ճշմարտութեան խօսքը: 16 Բայց հեռո՛ւ կեցիր սրբապիղծ ունայնաբանութիւններէն, քանի որ անոնք աւելի պիտի յառաջդիմեն ամբարշտութեան մէջ, 17 եւ անոնց խօսքը պիտի ճարակէ քաղցկեղի պէս: Ասոնցմէ են Յիմենոս եւ Փիղետոս, 18 որոնք վրիպած են ճշմարտութենէ՝ ըսելով թէ մեռելներուն յարութիւնը արդէն եղած է, եւ կը կործանեն ոմանց հաւատքը: 19 Սակայն Աստուծոյ հիմը ամուր կը կենայ եւ ունի սա՛ կնիքը. “Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են”, նաեւ. “Ո՛վ որ կ’արտասանէ Քրիստոսի անունը՝ թող հեռանայ անիրաւութենէ”:

20 Մեծ տան մը մէջ կան ո՛չ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ, այլ նաեւ փայտէ եւ հողէ անօթներ: Ոմանք պատիւի համար են, ու ոմանք՝ անպատուութեան համար: 21 Ուստի եթէ մէկը մաքրէ ինքզինք ասոնցմէ, պիտի ըլլայ պատիւի անօթ մը՝ սրբացած եւ պիտանի իր Տէրոջ, պատրաստուած ամէն բարի գործի համար: 22 Փախիր նաեւ երիտասարդական ցանկութիւններէն, ու հետամուտ եղիր արդարութեան, հաւատքի, սիրոյ, խաղաղութեան, անոնց հետ՝ որ կը կանչեն Տէրոջ անունը մաքուր սիրտով: 23 Բայց հրաժարէ յիմար եւ անիմաստ վեճերէն, գիտնալով որ կռիւներ կը ծնին անոնցմէ: 24 Տէրոջ ծառան պետք չէ կռուի, հապա՝ ըլլայ հեզահամբոյր բոլորին հանդէպ, սորվեցնելու ընդունակ, անոխակայ, 25 ընդդիմացողները հեզութեամբ կրթող, որ թերեւս Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը գիտնալու համար, 26 ու սթափին Չարախօսին թակարդէն, որմէ բռնուած են՝ անոր կամքին ծառայելու:

3 Գիտցիր թէ վերջին օրերը դաժան ժամանակներ պիտի գան. 2 որովհետեւ մարդիկ պիտի ըլլան

անձնասէր, արծաթասէր, պոռոտախօս, ամբարտաւան, հայիոյիչ, ծնողներու անհնազանդ, ապերախտ, անսուրբ, 3 անգուր, անհաշտ, չարախօս, անժուժկայ, դաժանաբարոյ, բարին չսիրող, 4 մատնիչ, յանդուգն, հպարտ, աւելի հաճոյասէր քան աստուածասէր: 5 Անոնք ունին բարեպաշտութեան դրսերեւոյթը, բայց ուրացած են անոր զօրութիւնը: Դուն հեռացիր անոնցմէ. 6 որովհետեւ ասոնցմէ են անոնք՝ որ կը մտնեն տուներէն ներս, եւ կը գերեզարեն մեղքով բռնաւորուած տկարամիտ կիները՝ զանազան ցանկութիւններէ դրդուած, 7 որոնք միշտ կը սորվին բայց բնաւ չեն կրնար հասնիլ ճշմարտութեան գիտակցութեան: 8 Յապա, ինչպէս Յանէս ու Յամրէս ալ կ’ընդդիմացան Մովսէսի, նոյնպէս ասոնք Միտքով ապականած մարդիկ, որ խոտելի են հաւատքի մէջ. 9 բայց աւելի պիտի չյառաջդիմեն, որովհետեւ իրենց անմտութիւնը բացայայտ պիտի ըլլայ բոլորին, ինչպէս եղաւ անոնց երկութիւնը: 10 Իսկ դուն հետեւեցար իմ վարդապետութեանս, ապրելակերպիս, առաջադրութեանս, հաւատքիս, համբերատարութեանս, սիրոյս, համբերութեանս, 11 հալածանքներուս եւ չարչարանքներուս, որոնք պատահեցան ինծի Անտիոքի, Իկոնիոնի ու Լիւստրայի մէջ: Ինչ հալածանքներ կրեցի. բայց Տէրը ազատեց զիս բոլորէն: 12 Եւ բոլոր անոնք՝ որ կ’ուզեն բարեպաշտութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով, պիտի հալածուին: 13 Բայց չար ու գեղծարար մարդիկ աւելի պիտի յառաջանան չարութեան մէջ՝ մոլորեցնելով եւ մոլորելով: 14 Սակայն դուն հաստատ կեցիր այն բաներուն մէջ՝ որ սորվեցար ու որոնց հաւատացիր, որովհետեւ գիտես թէ որմէ սորվեցար: 15 Նաեւ մանկութենէդ ի վեր գիտես Սուրբ Գիրքերը, որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ՝ փրկուելու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով: 16 Ամբողջ Գիրքը աստուածաշունչ է, եւ օգտակար՝ սորվեցնելու, կշտամբելու, ուղղելու եւ արդարութեան մէջ կրթելու համար. 17 որպէսզի Աստուծոյ մարդը ըլլայ

կատարեայ, պատրաստուած ամէն բարի գործի համար:

4 Ուրեմն կը վկայեմ Աստուծոյ եւ Տէր Յիսուս Քրիստոսի առջեւ, որ պիտի դատե ողջերն ու մեռելները իր երեւումին եւ թագաւորութեան ատենը. **2** քարոզէ խօսքը, պնդէ ժամանակին թէ անժամանակ, կշտամբէ, յանդիմանէ, յորդորէ ամբողջ համբերատարութեամբ եւ ուսուցումով: **3** Որովհետեւ պիտի զայ ատենը՝ երբ պիտի չհանդուրժեն ողջամիտ վարդապետութեան. հապա՝ իրենց ականջներուն մարմաջով ու ցանկութիւններուն համաձայն վարդապետներ պիտի կուտակեն իրենց համար. **4** իրենց ականջները պիտի դարձնեն ճշմարտութենէն, եւ պիտի խտորին՝ հետեւելով առասպելներու: **5** Բայց դուն արթուն եղի՛ր ամէն բանի մէջ, տոկա՛մ չարչարանքներու, աւետարանիչի գործ ըրէ, լման կատարէ քու սպասարկութիւնդ. **6** որովհետեւ ես արդէն ընծայուած եմ գոհ ըլլալու, եւ իմ մեկնումիս ատենը հասած է: **7** Պայքարեցայ բարի պայքարը, աւարտեցի ընթացքը, պահեցի հաւատքը: **8** Ասկէ ետք վերապահուած է ինծի արդարութեան պսակը, որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը՝ պիտի տայ ինծի այն օրը. եւ ո՛չ միայն ինծի, այլ նաեւ բոլոր անոնց՝ որ կը սիրեն անոր երեւումը: **9** Չանա՛մ շուտով զալ ինծի. **10** որովհետեւ Դեմաս լքեց զիս՝ սիրելով այս ներկայ աշխարհը, ու մեկնեցաւ Թեսաղոնիկէ: Կրեսկէս գնաց Գաղատիա, Տիտոս՝ Դաղմատիա. **(aiōn g165)** **11** միայն Ղուկաս ինծի հետ է: Ա՛ռ Մարկոսը եւ բէր քեզի հետ, որովհետեւ պիտանի է ինծի՝ սպասարկութեան համար: **12** Տիւբիկոսը դրկեցի Եփեսոս: **13** Այն վերարկուն, որ ձգեցի Տրովադա՝ Կարպոսի քով, բէր՝ երբ գաս, նաեւ զիրքերը, մանաւանդ մագաղաթները: **14** Դարբին Աղեքսանդրոսը շատ չարիք ըրաւ ինծի. Տէրը անոր հատուցանէ իր արարքներուն համեմատ: **15** Դո՛ւն ալ զգուշացի՛ր անկէ, որովհետեւ մեծապէս ընդդիմացաւ մեր խօսքերուն: **16** Առաջին անգամ, երբ դատարանին առջեւ կը

չատագովէի զիս, ո՛չ մէկը եկաւ հետս, հապա բոլորն ալ լքեցին զիս. ատիկա յանցանք թող չվերագրուի իրենց: **17** Սակայն Տէրը կայնեցաւ քովս ու զօրացուց զիս, որպէսզի քարոզութիւնը լման ըլլայ իմ միջոցովս եւ բոլոր հեթանոսները լսեն, ու ես ազատեցայ առիծին երախէն: **18** Տէրը պիտի ազատէ զիս ամէն չար գործէ, եւ պիտի փրկէ՝ իր երկնային թագաւորութեան հասցնելով: Իրեն փառք դարե՛ դար՛: Ամէն: **(aiōn g165)** **19** Բարեւէ՛ Պրիսկէն եւ Ակիւղասը, ու Ոնեսիփորոսի ընտանիքը: **20** Երաստոս մնաց Կորնթոս, իսկ Տրովադոսը ձգեցի Միլետոս՝ հիւանդացած: **21** Չանա՛մ ձմեռէն առաջ գալ: Եւբուդոս, Պուղէս, Լինոս, Կղոզիա ու բոլոր եղբայրները կը բարեւեն քեզ: **22** Տէր Յիսուս Քրիստոս քու հոգիիդ հետ: Շնորհքը ձեզի հետ: Ամէն:

ՏԻՏՈՍ

1 Պօղոս, Աստուծոյ ծառայ եւ Յիսուս Բրիստոսի առաքեալ՝ համաձայն Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին ու բարեպաշտութեամբ եղած ճշմարտութեան գիտակցութեան, **2** յաւիտենական կեանքի յոյսով՝ որ անսուտն Աստուած խոստացաւ դարերու ժամանակներէն առաջ (aiōnios g166) **3** - բայց յատուկ ատենին իր խօսքը բացայայտեց քարոզութեամբ՝ որ վստահուեցաւ ինծի մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանով - , **4** Տիտոսի՝ հարազատ զաւակիս հասարակաց հաւատքին համեմատ. շնորհք եւ խաղաղութիւն Յայր Աստուծմէն ու Տէր Յիսուս Բրիստոսմէն՝ մեր Փրկիչէն: **5** Ես ձգեցի քեզ Կրեւտէ, որպէսզի ուղղես բոլոր պակաս մնացած բաները ու երէցներ նշանակես ամեն քաղաքի մէջ՝ ինչպէս պատուիրեցի քեզի. **6** Եթէ մէկը ըլլայ անմեղադրելի, մէկ կնոջ ամուսին, եւ ունենայ հաւատարիմ զաւակներ, որոնք անառակութեան համար ամբաստանուած կամ ըմբոստ չըլլան: **7** Որովհետեւ եպիսկոպոսը՝ իբր Աստուծոյ տնտես՝ պետք է ըլլայ անմեղադրելի. ոչ ինքնահաւան, ոչ բարկացող, ոչ զինեմոյ, ոչ զարնող, ոչ ամօթայի շահախնդրութեան հետամուտ եղող, **8** հապա՝ հիւրասէր, բարեսէր, խոհեմ, արդար, սուրբ, ժուժկայ, **9** հաստատ բռնելով վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը, որպէսզի կարենայ թէ՛ յորդորել ողջամիտ վարդապետութեամբ, թէ՛ կշտամբել հակաճառողները: **10** Քանի որ շատ են ըմբոստները, դատարկախօսներն ու հրապուրողները, մանաւանդ անոնք՝ որ թլփատութենէն են: **11** Պէտք է պապանձեցնել զանոնք. անոնք կը կործանեն ամբողջ տուններ, եւ կը սորվեցնեն անպատեհ բաներ՝ ամօթայի շահախնդրութեան համար: **12** Անոնցմէ մէկը՝ իրենց սեփական մարգարէն՝ ըսած է. «Կրեւտացիները միշտ ստախօս են, չար զգաւաններ, դատարկապորտներ»: **13** Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է. ուստի սաստիկ կշտամբէ զանոնք, որպէսզի առողջանան հաւատքին մէջ, **14** ուշադրութիւն

չդարձնելով հրեական առասպելներուն ու ճշմարտութենէն խոտորող մարդոց պատուէրներուն: **15** Մաքուրներուն՝ ամեն բան մաքուր է. բայց պիղծերուն եւ անհաւատներուն՝ ոչինչ մաքուր է, հապա անոնց միտքն ալ, խղճմտանքն ալ պղծուած են: **16** Կը դաւանին թէ կը ճանչնան Աստուած. բայց կ'ուրանան զայն իրենց գործերով, ըլլալով զարշելի եւ անհնազանդ, ու խոտելի՝ ամեն բարի գործի հանդէպ:

2 Իսկ դուն խօսէ ինչ որ կը պատշաճի ողջամիտ վարդապետութեան: **2** Տարեցները թող ըլլան զգաստ, պատկառելի, խոհեմ, եւ ողջամիտ՝ հաւատքով, սիրով ու համբերութեամբ: **3** Տարեց կիներն ալ թող վարուին այնպէս՝ ինչպէս կը վայել սրբութեան, եւ ըլլան ո՛չ չարախօս, ո՛չ զինեմոյ, հապա՝ բարի բաներ սորվեցնող. **4** որպէսզի սորվեցնեն դեռահասակ կիներուն՝ սիրել իրենց ամուսինները, սիրել իրենց զաւակները, **5** եւ ըլլալ խոհեմ, մաքրակենցաղ, տնաշէն, բարեգործ, իրենց ամուսիններուն հպատակ, որ Աստուծոյ խօսքը չհայհոյուի: **6** Նոյնպէս յորդորէ երիտասարդները որ ըլլան խոհեմ: **7** Ամեն բանի մէջ դուն քեզ ցոյց տուր իբր տիպար՝ բարի գործերու. վարդապետութեան մէջ՝ ցոյց տուր անեղծութիւն, պատկառանք, **8** ողջամիտ եւ անպարսաւելի խօսք, որպէսզի հակառակողը ամչնայ՝ մեր մասին չարախօսելիք ոչինչ ունենայով: **9** Յորդորէ ստրուկները՝ որ հպատակին իրենց տէրերուն ու հաճելի ըլլան անոնց՝ ամեն բանի մէջ. չհակաճառեն, **10** չխորեն, հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցոյց տան, որպէսզի զարդարեն մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը՝ ամեն բանի մէջ: **11** Քանի որ Աստուծոյ փրկարար շնորհքը երեւցաւ բոլոր մարդոց, **12** կրթելով մեզ՝ որ ուրանանք ամբարշտութիւնն ու աշխարհային ցանկութիւնները, եւ ապրինք խոհեմութեամբ, արդարութեամբ ու բարեպաշտութեամբ՝ այս ներկայ աշխարհին մէջ, (aiōn g165) **13** սպասելով

այն երանելի յոյսին եւ մեծ Աստուծոյ դատապարտելով ինքզինք: 12 Երբ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի Արտեման կամ Տիւբիկոսը դրկեն փառքին երեւումին: 14 Ան ընծայեց քեզի, փութամ գալ ինձի՝ Նիկոպոլիս, ինքզինք մեզի համար, որպէսզի որովհետեւ որոշեցի հոն ձմերել: 13 ազատագրե մեզ ամեն անօրէնութենէ, եւ Փութաջանութեամբ ուղարկե Չենաս մաքրելով՝ ընէ իր սեփական ժողովորդը, օրինականը եւ Ապողոսը, հոգ տանելով նախանձախնդիր բարի գործերու: 15 Ըսէ այս բաները, յորդորէ ու կշտամբէ ամբողջ հեղինակութեամբ: Ո՛չ մէկը թող արհամարհէ քեզ:

3 Յիշեցրևր անոնց՝ որ հպատակին պետութիւններուն եւ իշխանութիւններուն, անսան պետութեան, ու պատրաստ ըլլան ամեն բարի գործի. 2 ո՛չ մէկուն հայիոյն, ըլլան ո՛չ թէ կռուազան, հապա՝ ազնիւ, բոլորովին հեզութիւն ցոյց տալով ամեն մարդու: 3 Որովհետեւ մենք ալ ժամանակին անմիտ էինք, անհնազանդ, մոլորեայ, ու կը ծառայէինք զանազան ցանկութիւններու եւ հաճոյքներու. կը վարուէինք չարամտութեամբ ու նախանձով, հակակրեյի էինք եւ կ'ատէինք զիրար: 4 Բայց երբ մեր Փրկիչ Աստուծոյ քաղցրութիւնն ու մարդասիրութիւնը երեւցան, 5 ան փրկեց մեզ - ո՛չ թէ մեր ըրած արդարութեան գործերով, հապա իր ողորմութեան համաձայն - աւագանին վերստին ծնունդով եւ Սուրբ Յոզիին նորոգութեամբ: 6 Չայն ճոխութեամբ թափեց մեր վրայ՝ մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, 7 որպէսզի՝ անոր շնորհքով արդարացած ըլլալով՝ ժառանգորդ դառնանք, յաւիտենական կեանքի յոյսին համաձայն: (aiōnios g166) 8 Այս խօսքը վստահելի է, եւ կը փափաքիմ որ պնդես այս բաներուն վրայ, որպէսզի Աստուծոյ հաւատացողները ճիգ թափեն մատակարար ըլլալու բարի գործերու. այս բաները բարի են, ու մարդոց օգտակար: 9 Բայց հեռու կեցիր յիմար վէճերէն, ազգաբանութիւններէն, հակառակութիւններէն եւ Օրէնքին շուրջ եղած կռիւներէն, որովհետեւ անօգուտ են ու փուճ: 10 Հրաժարէ հերձուածող մարդէն՝ առաջին եւ երկրորդ խրատէն ետք, 11 գիտնալով թէ այդպիսին խտորած է ու կը մեղանչէ՝

ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի բանտարկեալը, եւ Տիմոթէս եղբայրը, Փիլիմոնի՝ մեր սիրելիին ու գործակիցին, **2** Ապփիա սիրելիին, Արքիպպոսի՝ մեր զինակիցին, ու քու տանդ մէջ հաւաքուող եկեղեցիին. **3** շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ՝ մեր Զօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ: **4** Շնորհակալ կ'ըլլամ իմ Աստուծմէս՝ ամեն ատեն յիշելով թեզ իմ աղօթքներու մէջ, **5** երբ կը լսեմ քու սիրոյդ եւ հաւատքիդ մասին՝ որ ունիս Տէր Յիսուսի ու բոլոր սուրբերուն հանդէպ, **6** որպէսզի քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը արդիւնաւոր ըլլայ՝ Քրիստոս Յիսուսով ձեր մէջ եղած ամեն բարիքի գիտակցութեամբ: **7** Քանի որ մեծ ուրախութիւն եւ մխիթարութիւն ունինք քու սիրոյդ համար, որովհետեւ սուրբերուն սիրտը թեզմով հանգստացած է, եղբայր: **8** Ուստի, թեպէտ Քրիստոսով շատ համարձակութիւն ունին հրամայելու թեզի ինչ որ պատշաճ է, **9** փոխարէնը կ'աղաչեմ՝ սիրոյ համար, ըլլալով այնպիսի մէկը, ինչպէս եմ ես՝ Պօղոս, ծերացած, եւ հիմա՝ նաեւ Յիսուս Քրիստոսի բանտարկեալը: **10** Կ'աղաչեմ թեզի զաւակիս՝ Ոնեսիմոսի համար, որ ծնայ իմ կապերու մէջ: **11** Ան ժամանակին անպէտ էր թեզի. իսկ հիմա պիտանի է թէ՛ թեզի, թէ՛ ինծի: **12** Ետ դրկեցի զայն թեզի. իսկ դուն ընդունէ՛ զինք իբր իմ սիրտս: **13** Կ'ուզէի իմ քովս պահել զայն, որպէսզի քու կողմէդ սպասարկէ ինծի՝ աւետարանի կապերուն մէջ. **14** բայց ուզեցի ոչինչ ընել առանց քու կարծիքիդ, որպէսզի քու բարիքդ չըլլայ որպէս թէ հարկադրաբար, հապա՝ ըլլայ կամովին: **15** Թերեւս ան ժամանակ մը զատուեցաւ, որպէսզի յաւիտեան ունենաս զինք. (aiōnios g166) **16** սլ ոչ թէ ստորուկի մը պէս, հապա ստորուկէ մը գերիվեր՝ սիրելի եղբօր մը պէս: Ու եթէ սիրելի է մանաւանդ ինծի, ճիշտի աւելի պիտի ըլլայ թեզի՝ թէ մարմինի համեմատ, թէ՛ ալ Տէրոջմով: **17** Ուրեմն եթէ զիս հաղորդակից կը նկատես՝ թեզի, ընդունէ՛ զայն՝ որպէս թէ զիս: **18** Ու եթէ անիրաւած է թեզ

կամ պարտք մը ունի, անցնր զայն իմ հաշիւիս: **19** Ես՝ Պօղոս՝ գրեցի իմ ձեռքովս. եւ կը վճարեմ, որ չըսեմ թեզի թէ դուն ալ՝ դուն թեզ կը պարտիս ինծի: **20** Այո՛, եղբայր, թեզմէ այս օգուտը թող ունենամ Տէրոջմով. հանգստացնր իմ սիրտս Տէրոջմով: **21** Վստահելով հնազանդութեանդ՝ գրեցի թեզի, քանի որ գիտեմ թէ ըսածես ալ աւելի պիտի ընես: **22** Միաժամանակ ինծի ալ պատրաստ էի իւրանոց մը, որովհետեւ կը յուսամ թէ պիտի շնորհուիմ ձեզի՝ ձեր աղօթքներուն միջոցով: **23** Կը բարեւէ թեզ Եպափրաս՝ գերութեան ընկերս Քրիստոս Յիսուսով. **24** նաեւ Մարկոս, Արիստարքոս, Դեմաս, Ղուկաս՝ գործակիցներս: **25** Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ: Ամեն:

ԵՐԲՆԵՑԻՍ

1 Աստուած, որ վաղուց՝ շատ անգամներ ու շատ կերպերով՝ խօսած էր հայրերուն մարգարէներով, **2** այս վերջին օրերը խօսեցաւ մեզի իր Որդիով, որ ժառանգորդ նշանակեց ամեն բանի եւ տիեզերքն ալ ստեղծեց անով: **(աւթ 9:165)** **3** Ան իր փառքին շողն է ու իր Էութեան նկարագրութիւնը, եւ իր զօրութեան խօսքով հաստատ կը բռնէ ամեն բան: Ինք էր որ՝ մաքրելէ ետք մեր մեղքերը՝ բազմեցաւ բարձրերը, Աստուծոյ մեծափառութեան ազ կողմը, **4** այնչափ գերադաս ըլլալով հրեշտակներէն, քանի որ անոնցմէ գերազանց անուն մը ժառանգեց: **5** Արդարեւ հրեշտակներէն որոնն ըսաւ երբեք. «Դուն իմ Որդիս ես, այսօր ծնայ քեզ»: Եւ դարձեալ. «Ես Յայր պիտի ըլլամ անոր, ան ալ Որդի պիտի ըլլայ ինձի»: **6** Դարձեալ՝ երբ Անդրանիկը կը մտցնէ երկրագունդը՝ կ'ըսէ. «Աստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ թող երկրպագեն անոր»: **7** Նաեւ հրեշտակներուն մասին կ'ըսէ. «Իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ, եւ իր պաշտօնեաները՝ կրակի բոց»: **8** Իսկ Որդիին կ'ըսէ. «Քու գահդ, իմ Աստուած, կը կենայ դարձէ դարձ. քու թագաւորութեանդ մականը ուղղամտութեան մականն է: **(աւթ 9:165)** **9** Դուն սիրեցիր արդարութիւնը եւ ատեցիր անօրէնութիւնը. հետեւաբար, իմ Աստուած, քու Աստուածոջ օժեց քեզ ցնծութեան իւղով՝ ընկերակիցներէդ ակեյի»: **10** Նաեւ. «Տէր, դուն սկիզբէն դիր երկրի հիմերը, ու քու ձեռքերուդ գործն է երկինքը: **11** Անոնք պիտի կորսուին, բայց դուն կը մնաս. բոլորը պիտի մաշին հանդերձի պէս: **12** Պիտի ոլորես զանոնք ծածկոցի պէս, եւ պիտի փոխուին. իսկ դուն՝ միշտ նոյնն ես, ու քու տարիներդ պիտի չպակսին»: **13** Եւ հրեշտակներէն որոնն ըսաւ երբեք. «Բազմէ իմ աջ կողմս, մինչեւ որ քու թշնամիներդ պատուանդան դնեմ ոտքերուդ»: **14** Միթէ անոնք բոլորը պաշտօն կատարող հոգիներ չէն, դրկուած սպասարկելու անոնց՝ որ պիտի ժառանգեն փրկութիւնը:

2 Ուստի պետք է ալ ակեյի ուշադիր ըլլանք մեր լսած բաներուն, որպէսզի չզրկուինք անոնցմէ: **2** Որովհետեւ եթէ հրեշտակներուն ըսած խօսքը հաստատուեցաւ, եւ որեւէ օրինազանցութիւն ու անհնազանդութիւն՝ ստացաւ արդար վարձատրութիւն, **3** մենք ինչպէս գերծ պիտի մնանք՝ եթէ անհոգ ըլլանք այնպիսի մեծ փրկութեան մը հանդէպ, որ սկիզբ առաւ Տէրոջ խօսքով ու մեր մէջ հաստատուեցաւ լսողներուն միջոցով. **4** Աստուած ալ վկայեց նշաններով եւ սքանչելիքներով, ու զանազան հրաշքներով եւ Սուրբ Յոգիին բաշխումներով՝ իր կամքին համաձայն: **5** Արդարեւ հրեշտակներուն չհպատակեցուց այն գալիք երկրագունդը՝ որուն մասին մենք կը խօսինք, **6** հապա մէկը տեղ մը վկայեց եւ ըսաւ. «Մարդը ինչ է՝ որ կը յիշես զայն, կամ մարդու որդին՝ որ կ'այցելես անոր: **7** Հրեշտակներէն քիչ մը վար ըրիր զայն. փառքով ու պատիւով պսակեցիր զայն, եւ քու ձեռքերուդ գործերուն վրայ նշանակեցիր զայն. **8** ամեն բան հպատակեցուցիր անոր ոտքերուն ներքեւ»: Քանի որ բոլորը հպատակեցուց անոր, անոր դէմ ըմբոստացող ոչինչ թողուց. բայց հիմա բոլորը անոր հպատակած չենք տեսներ: **9** Սակայն փառքով ու պատիւով պսակուած կը տեսնենք Յիսուսը, որ հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր մահուան չարչարանքին համար, որպէսզի Աստուծոյ շնորհքով մահ համտեսէ բոլորին համար: **10** Որովհետեւ կը պատշաճէր անոր, - որուն համար է ամեն բան, եւ անով եղած է ամեն բան, - որ շատ որդիներ փառքի մէջ մտցնելու համար՝ չարչարանքներով կատարեալ ընէ անոնց փրկութեան Ռահվիրան: **11** Արդարեւ ան որ կը սրբացնէ եւ անոնք որ կը սրբանան՝ բոլորն ալ մեկէ մըն են: Այս պատճառով ինք ամօթ չի սեպեր եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսելով. **12** «Քու անունդ պիտի հաղորդեմ եղբայրներուս, համախմբումին մէջ պիտի օրհնեմք քեզի»: **13** Եւ դարձեալ. «Ես պիտի վստահիմ անոր»: Ու

դարձեալ. «Ահա՛նապիկ ես եւ այն գաւազները՝ որ Աստուած տուաւ ինծի»: 14 Ուրեմն, քանի որ գաւազները ըրի իմ բարկութեանս մէջ. «Անոնք հաղորդակցեցան մարմինին ու արիւնին, ինք ալ նմանապէս բաժնեկից եղաւ անոնց, որպէսզի իր մահով ոչնչացնէ ան՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն՝ Չարախօսը, 15 եւ ազատէ անոնք՝ որ, մահուան վախով, ենթակայ էին ստրկութեան՝ իրենց ամբողջ կեանքի ընթացքին: 16 Արդարեւ ան կը բռնէ ոչ թէ հրեշտակներուն ձեռքը, հապա կը բռնէ Աբրահամի՛ գարմին ձեռքը: 17 Ուստի պարտաւոր էր բոլորովին նմանիլ իր եղբայրներուն, որպէսզի ըլլար ողորմած ու հաւատարիմ՝ քահանայապետ մը Աստուծոյ թով՝ բաւելու համար ժողովուրդին մեղքերը: 18 Յետեւաբար կարող է օգնել անոնց՝ որ կը փորձուին, որովհետեւ ինք իսկ չարչարուեցաւ՝ փորձուելով:

3 Ուստի, սուրբ եղբայրներ, երկնային կոչումին բաժնեկիցներ, ուշադիր եղէք մեր դաւանութեան Առաքեալին ու Քահանայապետին՝ Քրիստոս Յիսուսի, 2 որ հաւատարիմ էր զինք նշանակողին, ինչպէս Մովսէս ալ՝ անոր ամբողջ տան մէջ: 3 Որովհետեւ ինք արժանացաւ Մովսէսէն անքան աւելի փառքի, որքան աւելի պատիւ կ'ունենայ տուն կառուցանողը՝ քան տունը: 4 Քանի որ ամէն տուն ունի կառուցանող մը. բայց ան որ կառուցանեց բոլոր բաները՝ Աստուած է: 5 Արդարեւ Մովսէս անոր ամբողջ տան մէջ հաւատարիմ էր իբր ծառայ՝ ըսուելիքներուն վկայ ըլլալու համար. 6 բայց Քրիստոս՝ իբր որդի կը տիրէ իր իսկ տան վրայ: Մէնք ենք անոր տունը, եթէ գէթ մինչեւ վախճանը ամուր բռնենք համարձակութիւնը եւ յոյսին պարծանքը: 7 Ուստի, ինչպէս Սուրբ Յոզիմ կ'ըսէ. «Այսօր, եթէ պիտի լսէք անոր ձայնը, 8 մի՛ խստացնէք ձեր սիրտերը՝ ինչպէս դառնութեան ատեն, փորձութեան օրը՝ անապատին մէջ, 9 ուր ձեր հայրերը փորձեցին ու քննեցին զիս, թէպէտ քառասուն տարի տեսան իմ գործերս: 10 Ուստի զգուցայ այդ սերունդէն եւ ըսի. «Անոնք միշտ

մոլորած են իրենց սիրտով, ու չգիտցան իմ ճամբաներս»: 11 Յետեւաբար երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ. «Անոնք պիտի չմտնեն իմ հանգստավայրս»: 12 Չգուշացէք, եղբայրներ, որպէսզի ձեզմէ ոչ մէկուն ներսը անհաւատութեան չար սիրտ մը ըլլայ՝ հեռանալով ասպրող Աստուծմէն: 13 Յապա ամէն օր յորդորեցէք զիրար, քանի «այսօր» խստանայ մեղքին խաբէութեամբ: 14 Արդարեւ մենք բաժնեկից եղած ենք Քրիստոսի, եթէ գէթ մինչեւ վախճանը հաստատ բռնենք մեր սկիզբի վատահոլութիւնը, 15 մինչ կ'ըսուի. «Այսօր, եթէ պիտի լսէք անոր ձայնը, մի՛ խստացնէք ձեր սիրտերը՝ ինչպէս դառնութեան ատեն»: 16 Քանի որ ոմանք՝ լսելէ ետք՝ դառնացուցին. սակայն ոչ՝ բոլորը՝ որ Եգիպտոսէն ելած էին Մովսէսի միջոցով: 17 Իսկ որոնցմէ՛ զգուցաւ քառասուն տարի. մեղանչողներէն չէր, որոնց դիակները ինկան անապատին մէջ: 18 Եւ որոնց երդում ըրաւ՝ թէ պիտի չմտնեն իր հանգստավայրը, եթէ ոչ՝ անհնազանդներուն: 19 Ու կը տեսնենք թէ չկրցան մտնել՝ իրենց անհաւատութեան պատճառով:

4 Ուրեմն վախճանք, որպէսզի ձեզմէ ոչ մէկը զրկուած թուի անոր հանգստավայրը մտնելու խոստումէն, որ մնացած է մեզի: 2 Որովհետեւ մեզի՛ ալ աւետուած էր՝ ինչպէս անոնց. բայց անոնց օգտակար չեղաւ այդ խօսքը լսելը, քանի որ հաւատքի միացած չէր լսողներուն մէջ: 3 Իսկ մենք՝ որ հաւատացինք, պիտի մտնենք հանգիստը, ինչպէս ըսաւ. «Յետեւաբար երդում ըրի իմ բարկութեանս մէջ. «Անոնք պիտի չմտնեն իմ հանգստավայրս»», թէպէտ իր գործերը աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր եղած էին: 4 Որովհետեւ Գիրքը սա՛ կ'ըսէ տեղ մը՝ եօթներորդ օրուան համար. «Եւ Աստուած եօթներորդ օրը հանգստացաւ իր բոլոր գործերէն»: 5 Ու հոս դարձեալ կ'ըսէ. «Անոնք պիտի չմտնեն իմ հանգստավայրս»: 6 Ուրեմն, քանի որ ոմանց կը մնայ հոն մտնել, իսկ անոնք որ նախապէս ստացած

Էին աւետիսը՝ անհնազանդութեան պատճառով չմտան, 7 դարձեալ օր մը կը սահմանէ՝ այնքան ժամանակէ ետք, եւ Դաւիթի բերանով կ'ըսէ՝ «այսօր», ինչպէս ըսուեցաւ. «Այսօր, եթէ պիտի լսէք անոր ձայնը, մի խստացնէք ձեր սիրտերը»: 8 Որովհետեւ եթէ Յեսուս հանգստացուցած ըլլար զանոնք, ալ անկէ ետք պիտի չխօսէր ուրիշ օրուան մասին: 9 Ուրեմն դեռ հանգիստի Շաբաթ մը կը մնայ Աստուծոյ ժողովուրդին. 10 որովհետեւ ան որ մտաւ անոր հանգստավայրը, ինք ալ հանգստացաւ իր գործերէն, ինչպէս Աստուած՝ իրեններէն: 11 Ուրեմն ջանանք մտնել այդ հանգստավայրը, որպէսզի ոչ մէկը իյնայ՝ նոյն անհնազանդութեան օրիակին պէս: 12 Որովհետեւ Աստուծոյ խօսքը կենարար է, ազդու, եւ ամէն երկսայրի սուրբ կտրուկ: Ան թափանցելով կը բաժնէ անձն ու հոգին, յօդերը եւ ծուծը. կը քննարկէ սիրտին մտածումներն ու մտադրութիւնները: 13 Չկայ արարած մը՝ որ աներեւոյթ ըլլայ անոր առջեւ, հապա ամէն բան մերկ ու բաց է անոր աչքերուն առջեւ՝ որուն պիտի տանք մեր հաշիւը: 14 Ուրեմն, քանի որ ունինք երկինքը անցած մեծ Քահանայապետ մը, Յիսուսը՝ Աստուծոյ Որդին, ամուր բռնենք մեր դաւանութիւնը: 15 Արդարեւ մենք չունինք Քահանայապետ մը՝ որ անկարող ըլլայ կարելոցի մեր տկարութիւններուն, հապա ինք ամէն բանի մէջ փորձուած է մեզի նման, սակայն առանց մեղքի: 16 Ուրեմն համարձակութեամբ մօտենանք շնորհքի գահին, որպէսզի ողորմութիւն ստանանք եւ շնորհք գտնենք՝ պատեհատեն օգնելու մեզի:

5 Արդարեւ, մարդոց մէջէն առնուած ամէն Քահանայապետ՝ նշանակուած է մարդոց համար, որպէսզի Աստուծոյ մատուցանէ ընծաներ ու մեղքերու համար զոհեր: 2 Ան կրնայ հասկացող ըլլալ անոնց՝ որ անգետ եւ մոլորեալ են, որովհետեւ ինք ալ համակուած է տկարութեամբ. 3 եւ այս պատճառով պարտաւոր է մեղքի պատարագ մատուցանել՝ ինչպէս ժողովուրդին համար, նոյնպէս ալ իրեն համար: 4 Ոչ մէկը ինքնիրեն կ'առնէ այս պատիւը,

հապա միայն ան՝ որ կանչուած է Աստուծմէ, ինչպէս Ահարոն: 5 Նոյնպէս ալ ոչ թէ Քրիստոսն փառաւորեց ինքզինք՝ Քահանայապետ ըլլալու համար, հապա ան՝ որ ըսաւ իրեն. «Դուն իմ Որդիս ես, այսօր ծնայ քեզ»: 6 Ինչպէս ուրիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ. «Դուն յաւիտեան Քահանայ ես՝ Մեթիսեղեկի կարգին համեմատ»: (aiōn g165) 7 Ան՝ իր մարմինին օրերը, սաստիկ գոչիւնով եւ արցունքով, աղերսանք ու պաղատանք մատուցանեց անոր՝ որ կարող էր մահէն փրկել զինք. եւ ընդունուեցաւ՝ իր բարեպաշտութեան պատճառով: 8 Թէպէտ ինք Որդի էր, հնազանդութիւն սորվեցաւ իր չարչարանքներէն. 9 ու երբ կատարեալ եղաւ, յաւիտենական փրկութիւն պատճառեց բոլոր իրեն հնազանդողներուն. (aiōnios g166) 10 եւ Աստուծմէ յորջորջուեցաւ՝ Քահանայապետ Մեթիսեղեկի կարգին համեմատ: 11 Անոր մասին ունինք շատ ըսելիք, որ դժուար է մեկնաբանել, քանի որ լսելու մէջ անփոյթ էք: 12 Արդարեւ, մինչ ժամանակին համեմատ պարտաւոր էիք վարժապետ ըլլալ, որիւք պետք ունիք դարձեալ սորվելու թէ որոնք են Աստուծոյ պատգամներուն նախաքայլերը: Դուք պետք ունիք կաթի, ոչ թէ ամուր կերակուրի. 13 քանի որ ամէն կաթնկեր՝ արդարութեան խօսքին անհմուտ է, որովհետեւ երախայ է. 14 բայց ամուր կերակուրը չափափասներուն համար է, որոնց զգայարանքները սովորութեամբ վարժուած են զատորոշել բարին ու չարը:

6 Ուստի՝ ձգենք Քրիստոսի վերաբերեալ նախաբանը ու յառաջանանք դէպի կատարելութիւն, փոխանակ դարձեալ հիմը դնելու մեռած գործերէն ապաշխարութեան եւ Աստուծոյ հանդէպ հաւատքին, 2 մկրտութիւններու ուսուցումին ու ձեռնադրութեան, մեռելներու յարութեան եւ յաւիտենական դատաստանին. (aiōnios g166) 3 այս է որ պիտի ընենք՝ եթէ գէթ Աստուած արտօնէ: 4 Արդարեւ անկարելի է անոնց՝ որոնք անգամ մը լուսաւորուեցան, համտեսեցին երկնային պարգեւը,

բաժնեկից դարձան Սուրբ Յոզիմ, 5 եւ համոտեսցին Աստուծոյ բարի խօսքն ու զայիք աշխարհին սքանչելիքները, (aiօն 9165) 6 որ վերանորոգուին ապաշխարութեամբ՝ եթէ սայթաքին. քանի որ կրկին կը խաչեն Աստուծոյ Որդին իրենք իրենց համար, ու կը խայտառակեն զայն: 7 Որովհետեւ այն երկիրը՝ որ կը խմէ իր վրայ յաճախ եկած անձրեւը, եւ կ'արտադրէ յարմար բոյսեր անոնց՝ որոնց համար կը մշակուի, օրհնութիւն կը ստանայ Աստուծմէ. 8 բայց ան որ կ'արտադրէ փուշեր ու տատասկներ՝ անպէտ է եւ անիծուելու մօտ. անոր վախճանն է այրուիլ: 9 Թէպէտ այսպէս կը խօսինք, ձեր մասին՝ սիրելիներ՝ մենք համոզում ունինք լաւագոյն բաներու, որոնք կը վերաբերին փրկութեան: 10 Քանի որ Աստուած անիրաւ չէ՝ որ մոռնայ ձեր գործը, եւ այն սերը՝ որ ցոյց տուիք իր անունին համար, երբ սպասարկեցիք սուրբերուն ու կը սպասարկէք այ: 11 Սակայն կը ցանկանք որ ձեզմէ իւրաքանչիւրը ցոյց տայ նոյն փութաջանութիւնը՝ մինչեւ վախճանը պահելու համար յոյսի լման վստահութիւնը. 12 որպէսզի դուք անփոյթ չըլլաք, հապա նմանիք անոնց՝ որ հաւատքով ու համբերատարութեամբ ժամանակեցին խոստումները: 13 Արդարեւ, երբ Աստուած խոստում ըրաւ Աբրահամի, քանի որ իրմէ մեծը չկար՝ որ երդում ընէր անոր վրայ, 14 երդում ըրաւ ինքնիր վրայ եւ ըսաւ. «Այո, մեծապէս պիտի օրհնեմ քեզ ու մեծապէս պիտի բազմացնեմ քեզ»: 15 Եւ այսպէս՝ ան համբերատարութեամբ հասաւ խոստումին: 16 Արդարեւ մարդիկ երդում կ'ընեն իրենցմէ մեծին վրայ, ու իրենց համար՝ երդումը կը հաստատէ ամեն հակաճառութեան աւարտը: 17 Ուստի Աստուած, փափաքելով աւելի ճոխութեամբ ցոյց տալ իր ծրագիրին անփոփոխ ըլլալը խոստումի ժամանագորդներուն, միջոցորդեց երդումով մը, 18 որպէսզի երկու անփոփոխելի բաներով - որոնց մէջ անկարելի է որ Աստուած ստէ - հզօր միփոթարութիւն ունենանք մենք՝ որ իբր ապաստան ամուր բռնեցինք մեզի առաջարկուած յոյսը: 19 Մենք ունինք զայն որպէս

ապահով եւ հաստատ խարիսխ մեր անձին. ան կը մտնէ վարագոյրին ներսի կողմն այ, 20 հոն ուր Յիսուս՝ իբր յառաջընթաց՝ մտաւ մեզի համար, յաւիտենական Քահանայապետ եղած՝ Մեքիսեղեկի կարգին համեմատ: (aiօն 9165)

7 Արդարեւ այս Մեքիսեղեկն էր, Սաղէմի թագաւորն ու Ամենաբարձր Աստուծոյ քահանան, որ դիմաւորեց Աբրահամը՝ երբ ան կը վերադառնար թագաւորներու կոտորածէն, եւ օրհնեց զայն. 2 Աբրահամ ալ տասանորդ տուաւ անոր իր բոլոր բաներէն: Ան նախ Արդարութեան թագաւոր է՝ թարգմանութեան համաձայն, ու յետոյ՝ նաեւ Սաղէմի թագաւոր, այսինքն՝ Խաղաղութեան թագաւոր: 3 Առանց հօր, առանց մօր, առանց ազգաբանութեան, ան ունի ոչ օրերու սկիզբ, ոչ ալ կեանքի վախճան. բայց նմանցուած է Աստուծոյ Որդիին եւ մշտնջենապէս կը մնայ քահանայ: 4 Ուրեմն տեսէք թէ ինչ մեծ մէկն էր ան՝ որուն Աբրահամ նահապետն ալ տուաւ աւարին տասանորդը: 5 Արդարեւ Ղեւիի որդիներէն եղողները, որոնք քահանայութիւն կը ստանան, Օրէնքին համաձայն պատուէր ունին տասանորդ առնելու ժողովուրդէն, այսինքն՝ իրենց եղբայրներէն, թէպէտ անոնք Աբրահամի մեջքէն ելած են: 6 Բայց ան՝ որուն ազգաբանութիւնը անոնցմէ չէր, տասանորդ ստացաւ Աբրահամէն եւ օրհնեց խոստումները ունեցողը: 7 Իսկ առանց որեւէ հակաճառութեան՝ կրտսերը կ'օրհնուի գերադասէն: 8 Յոս՝ մահկանացուն մարդիկ տասանորդ կը ստանան, բայց հոն կը ստանայ ան՝ որուն համար վկայուած է թէ կ'ապրի: 9 Նաեւ կրնայ ըսուիլ թէ Ղեւի ալ, որ տասանորդ կը ստանայ, տասանորդ տուաւ Աբրահամի միջոցով. 10 որովհետեւ տակաւին իր հօր մեջքն էր՝ երբ Մեքիսեղեկ դիմաւորեց զայն: 11 Ուրեմն, եթէ կատարելութիւնը Ղեւտացիներու քահանայութեամբ ըլլար, (քանի որ ժողովուրդը Օրէնքին տակ դրուեցաւ անոր ատենը,) ալ ինչ պէտք կար որ ուրիշ քահանայ մը ելլէր՝ Մեքիսեղեկի կարգին համեմատ, եւ չկոչուէր Ահարոնի կարգին

համեմատ: 12 Արդարեւ՝ քահանայութեան փոփոխումով՝ հարկ էր որ փոփոխութիւն ըլլար նաեւ Օրէնքին: 13 Եւ իրաւ եղաւ, որովհետեւ ան՝ որուն մասին կ'ըսուին այս բաները, կը պատկանէր ուրիշ տոհմի, որմէ ոչ մէկը մօտեցած էր գոհաստեղանին. 14 քանի որ յայտնի է թէ մեր Տէրը սերած է Յուդայի տոհմէն: Իսկ այդ տոհմին մասին Մովսէս ոչինչ ըսաւ՝ քահանայութեան վերաբերեալ: 15 Ասիկա այլ աւելի յայտնի է, քանի որ Մեքիստեղեկի նմանութեամբ ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ, 16 որ եղած է ոչ թէ մարմնաւոր պատուէրի մը Օրէնքին համաձայն, հապա՝ անբակտեյի կեանքի մը զօրութեան համեմատ: 17 Որովհետեւ կը վկայէ. «Դուն յաւիտեան քահանայ ես՝ Մեքիստեղեկի կարգին համեմատ»: (aiօճ g165) 18 Արդարեւ նախկին պատուէրը կը ջնջուի իր սկարութեան ու անշահեկանութեան համար, 19 (որովհետեւ Օրէնքը ոչինչ կատարեալ ըրաւ,) եւ անոր տեղ կը մտնէ լաւագոյն յոյս մը՝ որով կը մօտենանք Աստուծոյ: 20 Եւ քանի որ ասիկա չեղաւ առանց երդումի, (որովհետեւ անոնք քահանայ եղած են առանց երդումի, 21 իսկ ասիկա՝ երդումով, անոր միջոցով՝ որ ըսաւ իրեն. «Տէրը երդում ըրեր է ու պիտի չզոյջայ. «Դուն յաւիտեան քահանայ ես՝ Մեքիստեղեկի կարգին համեմատ»»,) (aiօճ g165) 22 Յիսուս երաշխաւոր եղաւ լաւագոյն ուխտի մը: 23 Իրապէս շատ եղած են քահանաները, քանի որ մահը կ'արգիլէր որ անոնք միշտ մնան: 24 Բայց ասիկա ունի անփոփոխ քահանայութիւն, որովհետեւ յաւիտեան կը մնայ: (aiօճ g165) 25 Ուստի կարող ալ է կատարելապէս փրկել անոնք՝ որ իրմով կու գան Աստուծոյ. որովհետեւ ինք միշտ կ'ապրի՝ անոնց բարեխօս ըլլալու համար: 26 Արդարեւ ճիշդ այսպիսի քահանայապետ մը կը պատշաճէր մեզի, սուրբ, անմեղ, անարատ, մեղաւորներէն զատուած ու երկինքէն աւելի վեր բարձրացած: 27 Անոր հարկաւոր չէ ամէն օր գոհ մատուցանել միւս քահանայապետներուն պէս, նախ իր մեղքերուն համար, յետոյ ժողովուրդին մեղքերուն համար. որովհետեւ ինք ըրաւ ասիկա մէկ անգամ ընդմիջտ՝ մատուցանելով ինքզինք: 28 Արդարեւ՝

Օրէնքը քահանայապետ կը նշանակէ տկարութիւն ունեցող մարդիկ, բայց երդումին խօսքը՝ որ Օրէնքէն ետք էր՝ Որդին, որ կատարեալ եղած է յաւիտեան: (aiօճ g165)

8 Ահաւասիկ մեր ըսած խօսքերուն գլխաւորը.- մենք ունինք այնպիսի քահանայապետ մը, որ բազմած է երկինքը՝ Աստուծոյ մեծափառութեան գահին աջ կողմը, 2 իբր պաշտօնեայ սրբարանին ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց, եւ ոչ թէ մարդը: 3 Քանի որ ամէն քահանայապետ նշանակուած է ընծաներ ու զոհեր մատուցանելու համար, հարկ էր որ ասիկա՛ ալ ունենար մատուցանելիք բան մը: 4 Ան քահանայ անգամ պիտի չըլլար՝ եթէ երկրի վրայ ըլլար, որովհետեւ կան քահանաներ՝ որ ընծաներ կը մատուցանեն Օրէնքին համաձայն: 5 (Անոնք պաշտամունք կը կատարեն երկնային բաներուն օրինակով եւ շուքով, ինչպէս Աստուած պատգամ տուաւ Մովսէսի՝ երբ պիտի շինէր խորանը, քանի որ ըսաւ. «Տես, որպէսզի ամէն բան ընես լեռը քեզի ցոյց տրուած տիպարին համաձայն».) 6 Իսկ հիմա Յիսուս հասաւ գերագանց պաշտօնի մը, քանի որ միջնորդ է լաւագոյն ուխտի մը՝ որ օրինադրուած է լաւագոյն խոստումներու վրայ: 7 Արդարեւ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար, բնաւ տեղ չէր փնտռուէր երկրորդին համար: 8 Որովհետեւ կ'ըսէ՝ մեղադրելով զանոնք. «Ահա՛ կու գան օրերը, - կ'ըսէ Տէրը, - երբ նոր ուխտ մը պիտի կնքեմ Իսրայելի տան հետ ու Յուդայի տան հետ: 9 Սակայն ոչ այն ուխտին պէս՝ որ կնքեցի անոնց հայրերուն հետ, այն օրը երբ բռնեցի անոնց ձեռքէն՝ Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար զանոնք. քանի անոնք չյարատեւեցին իմ ուխտիս մէջ, ես ալ անհոգ եղայ անոնց հանդէպ, - կ'ըսէ Տէրը: - 10 Արդարեւ սա՛ է այն ուխտը՝ որ պիտի հաստատեն Իսրայելի տան հետ այդ օրերէն ետք, - կ'ըսէ Տէրը.- իմ օրէնքներս պիտի դնեմ անոնց միտքին մէջ, զանոնք պիտի գրեմ անոնց սիրտին վրայ, ու ես պիտի ըլլամ անոնց Աստուածը, անոնք

ալ պիտի ըլլան իմ ժողովուրդս: 11 Այլ իւրաքանչիւրը պիտի չտորվեցնէ իր ընկերին, ոչ ալ իւրաքանչիւրը իր եղբօր՝ ըսելով. «Ճանչցիր Տէրը», քանի որ անոնց պգտիկէն մինչեւ մեծը՝ պիտի ճանչնան զիս. 12 արդարեւ ես պիտի քաւեմ անոնց անիրաւութիւնները, եւ ալ պիտի չիշեմ անոնց մեղքերն ու անօրէնութիւնները»: 13 «Նոր ուխտ» կոչելով՝ հինցուց առաջինը. իսկ ինչ որ կը հիննայ եւ կը ծերանայ՝ մօտ է աներեւութանալու:

9 Արդարեւ առաջին ուխտն ալ ունէր պաշտամունքի կանոններ, նաեւ աշխարհային սրբարան մը. 2 որովհետեւ խորան մը կառուցանուած էր: Առաջինը, որուն մէջ կային աշտանակը, սեղանը եւ առաջադրութեան հացը, Սրբութիւն կը կոչուէր: 3 Իսկ երկրորդ վարագոյրին ետեւ կար խորան մը՝ որ Սրբութիւններու սրբութիւն կը կոչուէր. 4 անոր մէջ էին ոսկիէ բուրվառը եւ ամեն կողմէ ոսկեպատ ուխտին տապանակը, որուն մէջ կային ոսկիէ սափորը՝ մանասայով լեցուն, Ահարոնի գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ, եւ ուխտին տախտակները: 5 Անոր վրայ ալ՝ փառքի քերովքները, որ հովանի կ'ընէին Քաւութեան վրայ: Այս մասին հիմա մանրամասն խօսելու կարիք չկայ: 6 Ատոնք այսպէս կառուցանուած ըլլալով, քահանաները ամեն ատեն կը մտնէին առաջին խորանը՝ պաշտամունք կատարելու: 7 Իսկ միայն քահանայապետը կը մտնէր երկրորդին մէջ, տարին մէկ անգամ. բայց ոչ առանց արիւնի, որ կը մատուցանէր իրեն համար, նաեւ ժողովուրդին անգիտութեան մեղքերուն համար: 8 Սուրբ Յոզիս սմ կը բացայայտէր, թէ սրբարանին ճամբան յայտնաբերուած չէր, քանի որ նախատիպար մըն էր ներկայ ատենին համար: Անոր մէջ կը մատուցանուէին ընծաներ ու զոհեր, որոնք չէին կրնար կատարեալ ընել պաշտամունք կատարողը՝ խղճմտանքին հանդէպ. հապա՝ կերակուրներով, խմելիքներով 10 եւ տարբեր լուացումներով՝ միայն մարմնաւոր կանոններ էին, որոնք կը պարտադրուէին մինչեւ ուղղումի ատենը:

11 Բայց երբ Քրիստոս եկաւ իբր գալիք բարիքներու Քահանայապետ, անցաւ անելի մեծ ու կատարեալ խորանին մէջէն՝ որ անձեռակերտ է, (այսինքն՝ այս արարչութենէն չէ,) 12 եւ իր իսկ արիւնով - ոչ թէ նոխազներու եւ զուարակներու արիւնով - մէկ անգամ ընդմիջտ մտաւ սրբարանը, յաւիտենական ազատագրութիւն ստանալով: (aiōnios g166) 13 Որովհետեւ եթէ ցուցերուն ու նոխազներուն արիւնը, եւ պիղծերուն վրայ սրսկուող երինջին մոխիրը, կը սրբացնէին՝ մարմինի մաքրութեան համար, 14 ալ ճրչափ անելի Քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական Յոգիին միջոցով մատուցանեց ինքզինք Աստուծոյ՝ իբր անարատ զոհ, պիտի մաքրէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ պաշտելու համար ապրող Աստուածը: (aiōnios g166) 15 Հետեւաբար ինք նոր ուխտին միջնորդն է, քանի որ իր մահը եղաւ առաջին ուխտին ժամանակ գործուած օրինագանցութիւններուն ազատագրութեան համար, որպէսզի կանչուածները ստանան յաւիտենական ժառանգութեան խոստումը: (aiōnios g166) 16 Որովհետեւ հոն՝ ուր կտակ մը կայ, հարկ է որ կտակարարը մեռնի: 17 Արդարեւ կտակը կը հաստատուի մահէն ետք. այլապէս ոյժ չունի՝ այնքան ատեն որ կտակարարը ողջ է: 18 Հետեւաբար առաջին ուխտն ալ չէր կրնար հաստատուիլ՝ առանց արիւնի. 19 քանի որ երբ Մովսէս ամբողջ ժողովուրդին հաղորդեց Օրէնքին բոլոր պատուէրները, ցուցերուն եւ նոխազներուն արիւնը առաւ ու նոյնինքն Գիրքին եւ ամբողջ ժողովուրդին վրայ սրսկեց՝ ջուրով, որդան կարմիր բուրդով ու զոպայով, 20 եւ ըսաւ. «Այս է արիւնը այն ուխտին՝ որ Աստուած հրահանգեց ձեզի»: 21 Ու խորանին վրայ, եւ պաշտօնին բոլոր առարկաներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը: 22 Օրէնքին համաձայն՝ գրեթէ ամեն բան կը մաքրուի արիւնով. եւ առանց արիւն թափելու՝ ներում չ'ըլլար: 23 Ուրեմն հարկ էր որ երկնային բաներուն օրինակները մաքրուէին ասոնցմով, իսկ նոյնինքն երկնաւորները՝ ասոնցմէ լաւագոյն զոհելով: 24 Քանի

որ Քրիստոս մտաւ ո՛չ թէ ձեռակերտ սրբարանը, որ ճշմարիտին կրկնատիպն էր, հապա նոյնինքն երկինքը, որպէսզի հիմա Աստուծոյ առջեւ երեւնայ մեզի համար. 25 ո՛չ ալ մտաւ՝ ինքզինք յաճախ իբր գոհ մատուցանելու համար, ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամեն տարի սրբարանը կը մտնէ ուրիշին արիւնով. 26 այլապէս, պետք էր որ յաճախ չարչարուէր՝ աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր: Բայց հիմա, դարերու վախճանին, մէկ անգամ երեւցաւ՝ ջնջելու համար մեղքը ինքզինք զոհելով: (aiōn g165) 27 Եւ ինչպէս մարդոց վերապահուած է մէկ անգամ մեռնիլ, իսկ անկէ ետք՝ դատաստանը, 28 նոյնպէս ալ Քրիստոս մէկ անգամ իբր գոհ մատուցանուեցաւ՝ քաւելու համար շատերու մեղքերը, ու երկրորդ անգամ պիտի երեւնայ՝ առանց մեղքի, փրկելու համար անոնք՝ որ կը սպասեն իրեն:

10 Արդարեւ Օրէնքը, ունենալով գալիք բարիքներուն շուքը, ո՛չ թէ այդ բաներուն բռն պատկերը, երբեք չի կրնար կատարեալ ընել անոնք՝ որ կը մօտենան, շարունակ ամէն տարի մատուցանուած նոյն զոհերով: 2 Այլապէս՝ պիտի չդադրէին մատուցանուելէ, քանի որ պաշտամունք կատարողները՝ մէկ անգամ մաքրուելէն ետք՝ ալ խղճահարութիւն պիտի չունենային մեղքերու համար: 3 Բայց ամէն տարի մեղքերու յիշատակութիւն կ'ըլլայ անոնցմով. 4 որովհետեւ նոխագներուն ու ցուլերուն արիւնը անկարող է քաւել մեղքերը: 5 Ուստի երբ մտաւ աշխարհ՝ ըսաւ. «Չոհ եւ ընծայ չուզեցիր, հապա մարմին մը պատրաստեցիր ինծի: 6 Ողջակէզներու եւ մեղքի պատարագներու չբարեհաճեցար: 7 Այն ատեն ըսի. “Ահա՛ կու գամ (իմ մասիս գրուած է Գիրքի պատատին մէջ) քու կամքդ գործադրելու, ո՛վ Աստուած”»: 8 Վերը կ'ըսէ. «Չոհ, ընծայ, ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր եւ անոնց չբարեհաճեցար», (որոնք կը մատուցանուէին Օրէնքին համաձայն,) 9 յետոյ կ'ըսէ. «Ահա՛ կու գամ քու կամքդ գործադրելու, ո՛վ Աստուած»: Կը

վերցնէ առաջինը, որպէսզի հաստատէ երկրորդը: 10 Այդ կամքով է որ մենք սրբացանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինին մէկ անգամ ընդմիջտ պատարագուելով: 11 Ամէն քահանայ ամէն օր կը կայնի՝ պաշտօն կատարելու եւ նոյն զոհերը յաճախ մատուցանելու, որոնք երբեք չեն կրնար քաւել մեղքերը: 12 Մինչդեռ ասիկա մշտնջենապէս Աստուծոյ աջ կողմը բազմեցաւ՝ մեղքերու համար մէկ գոհ մատուցանելով, 13 եւ անկէ ետք կը սպասէ, մինչեւ որ իր թշնամիները պատուանդան դրուին իր ոտքերուն. 14 որովհետեւ մէկ պատարագով մշտնջենապէս կատարեալ ըրաւ սրբացածները: 15 Սուրբ Յոզիմ ալ կը վկայէ մեզի, քանի որ նախապէս ըսելէն ետք. 16 «Սա՛ է այն ուխտը՝ որ պիտի հաստատեմ անոնց հետ այդ օրերէն ետք, - կ'ըսէ Տէրը.- իմ օրէնքներս պիտի դնեմ անոնց սիրտին մէջ, եւ զանոնք պիտի գրեմ անոնց միտքին մէջ. 17 անոնց մեղքերն ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ»: 18 Ուստի, ո՛ր որ ասոնց ներում տրուեցաւ, ալ մեղքի համար պատարագ պետք չէ: 19 Ուրեմն, եղբայրներ, համարձակութիւն ունինք սրբարանը մտնելու՝ Յիսուսի արիւնով, 20 նոր ու կենարար ճամբայով մը - որուն բացումը կատարեց մեզի համար - վարագոյրին մէջէն, որ իր մարմինն է. 21 նաեւ ունինք մեծ քահանայ մը՝ նշանակուած Աստուծոյ տան վրայ: 22 Ուստի մօտենանք ճշմարիտ սիրտով, հաւատքի լման վստահութեամբ, մեր սիրտերը սրսկունով մաքրուած չար խղճմտանքէն, եւ մեր մարմինները մաքուր ջուրով լուացուած: 23 Ամուր բռնենք մեր յոյսին դաւանութիւնը՝ առանց երերալու, որովհետեւ հաւատարիմ է ան՝ որ խոստացաւ: 24 Ուշադիր ըլլանք զիրար հրահրելու սիրոյ ու բարի գործերու: 25 Եւ չքենք մեր հաւաքոյթները, ինչպէս ոմանց սովորութիւնն է. հապա յորդորէնք զիրար, այնչափ աւելի՝ որչափ կը տեսնէք այն օրուան մօտենալը: 26 Արդարեւ եթէ կամովին մեղանչենք՝ ճշմարտութեան գիտակցութիւնը ստանալէ ետք, ալ ուրիշ գոհ չի մնար մեղքերու համար, 27 հապա կը մնայ

դատաստանի ահարկու սպասում մը ու նախանձախնդրութեան կրակ մը, որ պիտի լափէ հակառակորդները: 28 Ա՛ն՝ որ կ'անարգէր Մովսէսի Օրէնքը, կը մեռնէր առանց արգահատանքի, երկու կամ երեք վկաներով: 29 Ա՛յն ճիշդ աւելի խիստ պատիժի կը կարծէք թէ պիտի արժանանայ ան՝ որ ոտնակոխ ըրած է Աստուծոյ Որդին, պիղծ համարած է ուխտին արիւնը՝ որով ինք սրբացաւ, եւ նախատած է շնորհքի Յոգին: 30 Քանի որ կը ճանչնանք ան՝ որ ըսաւ. «Վրէժխնդրութիւնը իմս է, ես պիտի հատուցանեմ, - կ'ըսէ Տէրը»: Եւ դարձեալ. «Տէրը պիտի դատէ իր ժողովուրդը»: 31 Ահարկու բան է ինչպէս ապրող Աստուծոյ ձեռքը: 32 Ուրեմն վերյիշեցէք նախկին օրերը, երբ՝ յուսադրուելէ տեք՝ տոկացիք չարչարանքներու մեծ մարտի մը. 33 երբեմն տեսարան եղաք՝ նախատինքներով ու տառապանքերով, երբեմն ալ հաղորդակցեցաք այդպիսի վիճակի մէջ եղողներուն հետ: 34 Որովհետեւ իմ կապերուս մէջ ինծի՝ կարեկցեցաք, եւ ձեր ինչքին յափշտակուիլը ընդունեցիք ուրախութեամբ, գիտնալով թէ ձեզի համար լաւագոյն ու մնայուն ինչքեր ունիք երկինքը: 35 Ուրեմն մի՛ լքէք ձեր համարձակութիւնը, որ ունի մեծ վարձատրութիւն: 36 Որովհետեւ համբերութիւն պէտք է ձեզի, որպէսզի ստանաք խոստումը՝ գործադրած ըլլալով Աստուծոյ կամքը: 37 Քանի որ «բիչ մը ատենէն պիտի գայ ան՝ որ գալիք է, ու պիտի չուշանայ: 38 Եւ արդարը հաւատքով պիտի ապրի. իսկ եթէ մէկը ընկրկի, իմ անձս պիտի չբարեհաճի անոր»: 39 Բայց մենք անոնցմէ չենք՝ որ կ'ընկրկին կորուստի համար, հապա անոնցմէ՝ որ կը հաւատան, իրենց անձին փրկութեան համար:

11 Իսկ հաւատքը՝ յուսացուած բաներուն խարխիսն է, եւ անտեսանելի բաներուն ապացոյցը. 2 որովհետեւ անով նախնիքները ընդունեցին բարի վկայութիւն մը: 3 Հաւատքով կ'ըմբռնենք թէ տիեզերքը կազմուեցաւ Աստուծոյ խօսքով,

այնպէս որ տեսանելի բաները գոյացան աներեւոյթ բաներէն: (aiōn g165) 4 Հաւատքով Աբել աւելի լաւ զոհ մատուցանեց Աստուծոյ՝ քան Կայն, որով վկայուեցաւ թէ արդար էր, քանի որ Աստուած վկայեց իր ընծաներուն մասին. եւ անով՝ թեպէտ մեռաւ՝ տակաւին կը խօսի: 5 Հաւատքով Ենովք փոխադրուեցաւ երկրէն՝ որպէսզի մահ չտեսնէ, ու ոչ մէկ տեղ կը գտնուէր, որովհետեւ Աստուած փոխադրեց զայն, քանի որ անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ հաճելի էր Աստուծոյ: 6 Սակայն առանց հաւատքի անկարելի է հաճելի ըլլալ Աստուծոյ. որովհետեւ ան՝ որ կը մօտենայ Աստուծոյ, պէտք է հաւատալ թէ Աստուած կայ, եւ կը վարձատրէ անոնք՝ որ կը փնտռեն զինք: 7 Հաւատքով Նոյ, պատգամ ստանալով Աստուծմէ՝ տակաւին անտեսանելի բաներու մասին, երկիւղածութեամբ կերտեց տապան մը՝ իր ընտանիքին փրկութեան համար, որով դատապարտեց աշխարհը եւ ժառանգորդ եղաւ այն արդարութեան՝ որ կ'ըլլայ հաւատքով: 8 Հաւատքով Աբրահամ հնազանդեցաւ, երբ կանչուեցաւ մեկնելու տեղ մը՝ որ պիտի ստանար իբր ժառանգութիւն, ու մեկնեցաւ՝ առանց գիտնալու թէ ո՛ր կ'երթար: 9 Հաւատքով պանդխտացաւ խոստացուած երկրին մէջ՝ որպէս թէ օտարութեան մէջ, վրաններու մէջ բնակելով Իսահակի եւ Յակոբի հետ, որոնք ժառանգակիցներն էին նոյն խոստումին. 10 որովհետեւ ինք կը սպասէր հիմեր ունեցող քաղաքի մը, որուն ճարտարապետն ու կառուցանողը Աստուած է: 11 Հաւատքով Սառա ինք ալ կարողութիւն ստացաւ սերնդագործելու, ու հասունութեան մէջ զաւակ ծնաւ, քանի որ հաւատարիմ համարեց ան՝ որ խոստացած էր: 12 Ուստի այդ մէկէն - որ մեռածի պէս էր - ծնան այնքան բազմաթիւ՝ որքան երկինքի աստղերը, եւ անհամար՝ ինչպէս ծովեզերքի աւազը: 13 Ասոնք բոլորն ալ մեռան հաւատքով՝ առանց ստացած ըլլալու խոստումները, բայց հեռուէն տեսան զանոնք եւ բարեւեցին, ընդունելով թէ իրենք օտարականներ ու զաղթականներ

են երկրի վրայ. 14 որովհետեւ անոնք որ կը խօսին այսպիսի բաներ, կը յայտնեն թէ կը փնտռեն բնագաւառ մը: 15 Արդարեւ, եթէ յիշէին այն հայրենիքը՝ ուրկէ դուրս ելած էին, պատեհութիւն կ'ունենային հոն վերադառնալու: 16 Իսկ հիմա կը բաղձան լաւագոյն հայրենիքի մը, այսինքն՝ երկնայինին. ուստի Աստուած ամօթ չի սեպեր անոնց Աստուածը ըլլալով լրտեսները: 32 Եւ ալ ինչ կոչուի, որովհետեւ ինք քաղաք մը պատրաստեց անոնց: 17 Հաւատքով Աբրահամ, երբ կը փորձուէր, Իսահակը զոհ մատուցանեց: Ինք՝ որ ընդունած էր խոստումները՝ մատուցանեց իր մէկ հատիկ որդին, - 18 որուն համար ըստած էր. «Իսահակի անունով պիտի կոչուի քու զարմոյ», - 19 որովհետեւ կը մտածէր թէ Աստուած կարող է յարուցանել զայն, նոյնիսկ մեռելներէն. ուրկէ ալ ստացաւ զայն՝ որպէս նախատիպար: 20 Հաւատքով Իսահակ, մարգարեանալով զայիք բաներուն մասին, օրհնեց Յակոբն ու Եսաւը: 21 Հաւատքով Յակոբ, երբ մահամերձ էր, օրհնեց Յովսէփի որդիներէն իւրաքանչիւրը, ու երկրպագեց՝ յենելով իր գաւազանին ծայրին վրայ: 22 Հաւատքով Յովսէփ, երբ կը վախճանէր, յիշեց Իսրայէլի որդիներուն մեկնումը Եգիպտոսէն, ու պատուէր տուաւ իր ոսկորներուն համար: 23 Հաւատքով Մովսէս, երբ ծնաւ, երեք ամիս պահուեցաւ իր ծնողներուն կողմէ, որովհետեւ տեսան զեղեցիկ մանուկը, ու չվախցան թագաւորին հրամանէն: 24 Հաւատքով Մովսէս, երբ մեծցաւ, մերժեց Փարաւոնի աղջիկին որդի կոչուի, 25 նախընտրելով չարչարուիլ Աստուծոյ ժողովուրդին հետ՝ քան վայելել մեղքին ժամանակաւոր զուարճութիւնը: 26 Աւելի մեծ հարստութիւն համարեց Քրիստոսի նախատինքը՝ քան Եգիպտոսի զանձերը, որովհետեւ կը դիտէր վարձատրութիւնը: 27 Հաւատքով ձգեց Եգիպտոսը՝ առանց վախճանալու թագաւորին զայրոյթէն, որովհետեւ հաստատ մնաց որպէս թէ տեսնելով Աստուծանելին: 28 Հաւատքով կատարեց գատիկը եւ արիւնին հեղումը, որպէսզի անդրանիկները բնաջնջողը չդպչի իրենց: 29 Հաւատքով Կարմիր

ծովէն անցան՝ որպէս թէ ցամաքէ, ինչ որ Եգիպտացիները փորձեցին՝ սակայն ընկղմեցան: 30 Հաւատքով Երիթովի պարիսպները ինկան, երբ Իսրայէլացիները եօթը օր դարձան անոնց շուրջը: 31 Հաւատքով Ռախաբ պոռնիկը չկորսուեցաւ անհնազանդներուն հետ, խաղաղութեամբ ընդունած ամօթ չի սեպեր անոնց Աստուածը ըլլալով լրտեսները: 32 Եւ ալ ինչ կոչուի, որովհետեւ ժամանակը պիտի պակսի՝ պատմելու Գեղէնի, Բարակի, Սամփսոնի, Յեփթայէի, Դաւիթի, Սամուէլի եւ ուրիշ մարգարէներու մասին, 33 որոնք հաւատքով պայքարեցան թագաւորութիւններու դէմ, արդարութիւն գործեցին, խոստումներու հասան, առիւծներու երախներ գոցեցին, 34 իրակի զօրութիւն մարեցին, սուրի բերանէ խուսափեցան, սկարութենէ զօրացան, պատերազմի մէջ ուժեղացան, օտարներու բանակներ ընկճեցին: 35 Կինը ընդունեցին իրենց մեռելները՝ յարութիւն առած. իսկ ուրիշներ զանակոծուեցան՝ չընդունելով ազատագրութիւնը, որպէսզի հասնին լաւագոյն յարութեան մը: 36 Ուրիշներ ալ փորձառութիւնը ունեցան ծաղրանքի եւ խարազանի, նաեւ կապերու ու բանտերու. 37 քարկոծուեցան, սողոցուեցան, տանջուեցան, սուրով սպաննուեցան, ոչխարի մորթերով եւ այծի մորթերով շրջեցան, զրկուելով, տառապելով, չարչարուելով, 38 (որոնց արժանի չէր աշխարհը,) մոլորելով անապատներու, լեռներու, քարայրներու եւ երկրի խոռոչներուն մէջ: 39 Ասոնք բոլորն ալ ընդունեցին բարի վկայութիւն մը իրենց հաւատքին համար, սակայն խոստումը չստացան, 40 քանի որ Աստուած մեզի համար նախատեսած էր աւելի լաւ բան մը, որպէսզի անոնք չհասնին խոստումին իրագործումին՝ առանց մեզի:

12 Ուստի մենք ալ, քանի որ շրջապատուած ենք այսչափ շատ վկաներու բազմութեամբ, թօթափենք ամէն ծանրաբեռնում, եւ մեղքը՝ որ դիւրաւ կը պաշարէ մեզ, ու համբերութեամբ վազենք մեզի

առաջարկուած մրցարշաւը՝ 2 նայելով իր անդրանկութեան իրաւունքը: 17 Քանի Յիսուսի, մեր հաւատքի ռահվիրային որ գիտէք թէ յետոյ՝ երբ ուզեց ժամանագել եւ իրագործողին. իրեն առաջարկուած օրհնութիւնը՝ մերժուեցաւ, թէպէտ ուրախութեան համար՝ ան տոկաց փնտռեց զայն արցունքով, որովհետեւ իր խաչին, արհամարհեց ամօթը, ու ապաշխարութիւնը անօգուտ եղաւ:՝ 18

բազմեցաւ Աստուծոյ գահին աջ կողմը: Արդարեւ դուք մօտեցած չէք շօշափելի 3 Արդարեւ մտածեցէք անոր մասին, որ լերան՝ որ կը վառէր կրակով, ոչ ալ տոկաց մեղաւորներուն իրեն դեմ այսպէս մթոլթեան, խաւարին ու մորիկին, 19

հակաճառելուն, որպէսզի ձեր անձերը եւ փողին շառաչին ու խօսքերուն չթուլնան ու չպարտասին: 4 Տակաւին ձայնին. զայն լսողները խնդրեցին որ արիւն թափելու չափ չդիմադրեցիք՝ այդ խօսքը այլեւս չըսուի իրենց: 20

պայքարելով մեղքին դեմ, 5 եւ մոռցաք այն (Արդարեւ չէին կրնար տոկալ այդ յորդորը որ կը խօսի ձեզի հետ՝ որպէս թէ որդիներու հետ. «Որդեակս, մի անտեսեր պատուէրին. «Եթէ նոյնիսկ անասուն Տէրոջ պատիժը, ու մի պարտասիր՝ մը դպչի լերան՝ պիտի քարկոծուի»): 21

Այնպէս ահարկու էր երեւոյթը՝ որ երբ կշտամբուիս իրմէ: 6 Որովհետեւ Մովսէս ըսաւ. «Սաստիկ կը զարհուրիմ Տէրը կը պատժէ իր սիրածը, եւ կը ու կը դողամ»:) 22

Բայց դուք մօտեցած էք Սիոն լերան, ապրող Աստուծոյ 7 Եթէ տոկաք պատիժի, Աստուած կը քաղաքին՝ երկնային Երուսաղէմին, վերաբերի ձեզի հետ՝ իբր որդիներ. քանի բիւրաւոր հրեշտակներու համաժողովին, որ ո՛վ է այն որդին՝ որուն հայրը չի 23

երկինքը արծանագրուած պատժեր գինք: 8 Իսկ եթէ ըլլաք առանց անդրանիկներու համախմբումին, Աստուծոյ՝ որ բոլորին Դատաւորն ուրեմն ապօրինի գաւակ էք, եւ ոչ թէ է, արդարներուն հոգիներուն՝ որոնք հարազատ որդի: 9

Յետոյ՝ երբ մեր կատարելութեան հասած՝ են, 24 Յիսուսի՝ մարմնաւոր հայրերը կը պատժէին մեզ, որ նոր ուխտի միջնորդն է, եւ սրկուամի կը պատկառէինք անոնցմէ. շատ աւելի արիւնին՝ որ կը խօսի Աբելի արիւնէն արիւնի լաւ: 25

Չգուշացէք որ չմերժէք ան՝ որ կը խօսի ձեզի. որովհետեւ եթէ պատիժ չխուսափեցան անոնք՝ որ մերժեցին երկրի վրայ Աստուծոյ պատգամները տուողը, ո՛րչափ աւելի մենք՝ եթէ երես դարձնենք երկինքէն խօսողէն: 26

Այն ատեն անոր ձայնը շարժեց երկիրը, իսկ հիմա խոստացած է՝ ըսելով. «Անգամ մըն ալ պիտի շարժեմ. ոչ միայն երկիրը, այլ նաեւ երկինքը»: 27

Այս «անգամ մըն ալ» խօսքը կը բացայայտէ շարժուած բաներուն փոփոխութիւնը՝ իբր շինուած բաներ, որպէսզի անշարժ բաները մնան հաստատուն: 28

Ուստի՝ ընդունած ըլլալով անշարժ թագաւորութիւն մը՝ շնորհակալ ըլլանք, եւ պաշտենք Աստուած իրեն հաճելի կերպով, ակնածանքով ու բարեպաշտութեամբ. 29

որովհետեւ մեր Աստուածը սպառող կրակ է:

13 Յարատեւեցէք եղբայրսիրութեան մէջ: **2** Մի մոռնաք հիւրասիրութիւնը, որովհետեւ ոմանք անով հրեշտակներ հիւրընկալեցին թաքուն կերպով: **3** Յիշեցէք բանտարկեալները՝ որպէս թէ դուք ալ կապուած էք անոնց հետ, եւ չարչարուողները՝ որպէս թէ դուք ալ մարմինի մէջ էք: **4** Ամուսնութիւնը թող պատուական համարուի բոլորէն, ու անկողինը՝ անարատ պահուի, քանի որ Աստուած պիտի դատէ պոռնկողներն ու շնացողները: **5** Ձեր վարուելակերպը թող ըլլայ առանց արծաթսիրութեան. բաւարարուեցէք ձեր ունեցածով, որովհետեւ ինք ըսաւ. «Բնան պիտի չթողում քեզ, ոչ ալ պիտի լքեմ քեզ»: **6** Յետեւաբար վստահութեամբ ըսենք. «Տերը իմ օգնականս է, ուստի պիտի չվախնամ. մարդը ինչ պիտի ընէ ինծի»: **7** Յիշեցէք ձեզ կառավարողները՝ որ Աստուծոյ խօսքը քարոզեցին ձեզի, եւ հետեւեցէք անոնց հաւատքին՝ զննելով անոնց վարքին աւարտը: **8** Յիսուս Քրիստոս նոյնն է՝ երէկ, այսօր ու յաւիտեան: (աւթ 9165) **9** Մի տարուիք բազմազան եւ օտարոտի ուսուցումներէ, քանի որ լաւ է որ սիրտը հաստատուի շնորհքով, եւ ոչ թէ կերակուրներով, որոնք օգտակար չեղան անոնց համաձայն ընթացողներուն: **10** Մենք ունինք զոհասեղան մը, որմէ ուտելու իրաւունք չունին անոնք՝ որ կը ծառայեն խորանին. **11** քանի որ բանակավայրէն դուրս կ'այրուին մարմինները այն կենդանիներուն, որոնց արիւնը կը տարուի սրբարանը՝ քահանայապետին միջոցով, մեղքի բաւութեան համար: **12** Ուստի Յիսուս ալ չարչարուեցաւ դռնէն դուրս, որպէսզի իր արիւնով սրբացնէ ժողովուրդը: **13** Ուրեմն երթանք անոր՝ բանակավայրէն դուրս, կրելով իր նախատինքը. **14** որովհետեւ մենք հոս չունինք մնայուն քաղաք, հապա կը փնտռենք գալիք քաղաքը: **15** Ուստի՝ անոր միջոցով ամեն ատեն զովաբանութեան զոհ մատուցանենք Աստուծոյ, այսինքն՝ իր անունը դաւանող շրթունքներուն պտուղը: **16** Բայց մի մոռնաք բարեգործութիւնն ու կարօտեալներուն հաղորդակցութիւնը, քանի որ այդպիսի զոհեր հաճելի են Աստուծոյ: **17** Անսացէք ձեզ անոնց, որովհետեւ անոնք կը հսկեն ձեր անձերուն վրայ՝ որոնց համար հաշիւ պիտի տան. որպէսզի ուրախութեամբ ընեն այդ գործը, եւ ոչ թէ հառաչելով, քանի որ ատիկա օգտակար չէ ձեզի: **18** Աղօթեցէք մեզի համար, որովհետեւ համոզուած ենք թէ ունինք բարի խղճմտանք ու կ'ուզենք ամեն քանի մէջ վարուիլ պարկեշտութեամբ: **19** Բայց առաւելապէս կ'աղաչնմ որ ընէք ատիկա, որպէսզի աւելի շուտ վերադարձուիմ ձեզի: **20** Խաղաղութեան Աստուածը, որ մեռելներէն վեր հանեց մեր Տերը՝ Յիսուսը - ոչխարներուն մեծ Յովիւր՝ յաւիտենական ուխտին արիւնով -, (աւթ 9166) **21** ամեն բարի գործի մէջ հաստատե՛ ձեզ՝ իր կամքը գործադրելու, ձեր մէջ իրագործելով իր առջեւ հաճելի եղածը՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, որուն փանջ դարէ դար՝: Ամեն: (աւթ 9165) **22** Կ'աղաչնմ ձեզի, եղբայրներ, որ հանդուրժէք այս յորդորական խօսքիս, որովհետեւ համառօտաբար գրեցի ձեզի: **23** Գիտցէք թէ մեր եղբայրը՝ Տիմոթէոս արձակուած է. եթէ շուտով գայ՝ անոր հետ պիտի տեսնեմ ձեզ: **24** Բարեւեցէք բոլոր ձեզ կառավարողներն ու բոլոր սուրբերը. կը բարեւեն ձեզ անոնք՝ որ Իտալիայէն են: **25** Ընորիքը ձեր բոլորին հետ: Ամեն:

ՅԱԿՈԲՈՒ

1 Յակոբոս, Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառայ, տասներկու տոհմերուն՝ որ ցրուած են ամէն կողմ. ողջնիս: **2** Եղբայրներս, բոլորովին ուրախութիւն համարեցէ՛ք՝ երբ զանազան փորձութիւններու մէջ իյնաք, **3** զիտնայով թէ ձեր հաւատքին փորձը համբերութիւն կ'իրագործէ: **4** Բայց համբերութիւնը թող ունենայ իր կատարեալ գործը, որպէսզի կատարեալ եւ ամբողջ ըլլաք, եւ ոչինչ պակսի ձեզի: **5** Իսկ եթէ իմաստութիւն կը պակսի ձեզմէ մէկուն, թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ բոլորին կու տայ ամառապէս՝ ամանց կշտամբելու, եւ պիտի տարուի անոր: **6** Բայց հաւատքով թող խնդրէ, ամանց տատամսելու. որովհետեւ ան որ կը տատամսի՝ նման է ծովուն հողմակոծեալ ու տատանեալ ալիքներուն: **7** Այդ մարդը թող չկարծէ թէ որեւէ բան պիտի ստանայ Տէրոջմէն. **8** երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ: **9** Նուաստ եղբայրը թող պարծենայ իր բարձրացումով, **10** իսկ հարուստը՝ իր նուաստացումով, որովհետեւ ինք պիտի անցնի խոտի ծաղիկին պէս. **11** քանի որ արեւը կը ծագի այրող տաքութեամբ ու կը չորցնէ խոտը, անոր ծաղիկը կը թափի, եւ անոր տեսքին վայելչութիւնն ալ կը կորսուի: Այդպէս ալ հարուստը պիտի թառամի իր ճամբաներուն մէջ: **12** Երանի՛ այն մարդուն՝ որ կը տոկայ փորձութեան. որովհետեւ երբ փորձարկուի եւ ընտիր գտնուի՝ պիտի ստանայ կեանքի պսակը, որ Տէրը խոստացաւ զինք սիրողներուն: **13** Ո՛չ մէկը թող ըսէ՝ երբ կը փորձուի. «Աստուծմէ՛ կը փորձուիմ». որովհետեւ Աստուած չարէն չի փորձուիր, ո՛չ ալ ինք կը փորձէ ոեւէ մէկը: **14** Սակայն իւրաքանչիւրը կը փորձուի՝ հրապուրուած ու խաբուած իր ցանկութենէն. **15** Յետոյ՝ ցանկութիւնը յղանայով մեղք կը ծնանի, իսկ երբ մեղքը կատարուի՝ մահ կը ծնանի: **16** Մի՛ մոլորիք, սիրելի՛ եղբայրներս. **17** ամէն բարի նուէր եւ ամէն կատարեալ պարգէս՝ վերէն է, ու կ'իջնէ լոյսի Յօրմէն, որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն չկայ, ո՛չ ալ

դառնալու շուք: **18** Ան ի՞ր փափաքով ծնաւ մեզ՝ ճշմարտութեան խօսքով, որպէսզի մենք երախայրիք մը ըլլանք իր արարածներուն: **19** Հետեւաբար, սիրելի՛ եղբայրներս, ամէն մարդ թող արագ ըլլայ՝ լսելու մէջ, դանդաղ՝ խօսելու մէջ, դանդաղ՝ բարկանալու մէջ. **20** որովհետեւ մարդուն բարկութիւնը չ'իրագործեր Աստուծոյ արդարութիւնը: **21** Ուստի, թօթափելով ամէն աղտեղութիւն ու չարամտութեան աւելցուք, հեզութեամբ ընդունեցէ՛ք ձեր մէջ տնկուած խօսքը, որ կարող է փրկել ձեր անձերը: **22** Սակայն խօսքը գործադրողներ եղէք, եւ ո՛չ թէ միայն լսողներ՝ դուք ձեզ խաբելով: **23** Արդարեւ, եթէ մէկը միայն լսէ խօսքը ու չգործադրէ, կը նմանի մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ կը դիտէ իր բնական երեսը, **24** որովհետեւ կը դիտէ ինքզինք ու կ'երթայ, եւ իսկոյն կը մոռնայ թէ ինչպէս էր: **25** Բայց ան որ ականառոյց կը նայի ազատութեան կատարեալ Օրէնքին ու կը կենայ անոր մէջ, - ո՛չ թէ մոռացկոտ լսող մը ըլլայով, հապա՛ գործը կատարող մը, - երանելի պիտի ըլլայ իր ըրածին մէջ: **26** Եթէ մէկը կը կարծէ կրօնասէր ըլլալ ու չի սանձեր իր լեզուն, այլ կը խաբէ իր սիրտը, անոր կրօնասիրութիւնը փուճ է: **27** Աստուծոյ եւ Յօրը առջեւ՝ մաքուր ու անարատ կրօնասիրութիւնը սա՛ է. այցելել որբերուն եւ այրիներուն՝ իրենց տառապանքին մէջ, ու ինքզինք անրիժ պահել աշխարհէն:

2 Եղբայրներս, ամանց աչառութեան թող ըլլայ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի՝ փառքի Տէրոջ հաւատքը: **2** Արդարեւ եթէ ձեր ժողովարանին մէջ մտնէ մարդ մը՝ ոսկիէ մատանիով ու փայլուն տարագով, եւ մտնէ նաեւ աղքատ մը՝ աղտոտ տարագով, **3** ու նայիք անոր՝ որ փայլուն տարագ կը կրէ, եւ ըսէք. «Հոն նստէ՛ պատիւով», իսկ աղքատին ըսէք. «Հոն ոտքի կայնէ, կամ հոն նստէ՛ պատուանդանիս քով», **4** միթէ՛ ձեր մէջ խտրութիւն դրած չէք ըլլար, ու չար մտածումներու դատաւոր եղած: **5** Լսեցէք, սիրելի՛ եղբայրներս. միթէ՛ Աստուած չընտրեց այս աշխարհի աղքատները՝ որոնք հարուստ են հաւատքով, ու ժառանգորդ արքայութեան՝ որ

խոստացաւ զինք սիրողներուն: **6** Բայց դուք անպատուեցիք աղքատները: Յարուստները չէն՝ որ կը հարստահարեն ձեզ ու դատարանները կը քաշեն: **7** Անոնք չէն որ կը հայիոյեն այն բարի անունը՝ որով կոչուած էք: **8** Ուրեմն՝ եթէ դուք կը գործադրէք արքայական Օրէնքը՝ Գիրքին ըսածին համաձայն. «Միրէ ընկերդ քու անձիդ» պէս», լաւ կ'ընէք: **9** Բայց եթէ աշատութիւն կ'ընէք՝ մեղք կը գործէք, եւ կը կշտամբուիք Օրէնքէն՝ օրինազանցներու պէս. **10** բանի որ ի՞նչ որ պահէ ամբողջ Օրէնքը սակայն սայթաքի մէկ բանի մէջ, պարտապան կ'ըլլայ բոլորին: **11** Արդարեւ ան որ ըսաւ. «Ծնութիւն մի ընէր», ըսաւ նաեւ. «Մի սպաննէր»: Ուստի եթէ շնութիւն չընես բայց սպաննես, օրինազանց կ'ըլլաս: **12** Այնպէս խօսեցէք եւ այնպէս գործեցէք՝ որպէս թէ պիտի դատուիք ազատութեան Օրէնքով: **13** Որովհետեւ դատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր՝ որ չէ ողորմած. սակայն ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին դիմաց: **14** Ինչ օգուտ ունի, եղբայրներս, եթէ մէկը ըսէ թէ հաւատք ունի սակայն գործեր չունենայ. միթէ հաւատքը կրնայ փրկել զինք: **15** Եթէ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ եւ օրուան կերակուրին կարօտ, **16** ու ձեզմէ մէկը ըսէ անոնց. «Գացէք խաղաղութեամբ, տաքցէք եւ կշտացէք», բայց մարմինին հարկաւոր բաները չտայ անոնց, ինչ օգուտ ունի: **17** Այդպէս ալ հաւատքը՝ եթէ գործեր չունենայ իրեն հետ՝ մեռած է ինքնիր մէջ: **18** Նոյնիսկ մէկը կրնայ ըսել. «Դուն հաւատք ունիս, ես ալ գործեր ունիմ. ցոյց տուր ինծի քու հաւատքդ՝ առանց գործերու, իսկ ես ցոյց պիտի տամ քեզի իմ հաւատքս՝ գործերովս»: **19** Դուն կը հաւատաս թէ Աստուած մէկ է. լաւ կ'ընես: Դեւերն ալ կը հաւատան ու կը սարսռան: **20** Բայց կ'ուզեն գիտնալ, ի՞նչ սնտոյի մարդ, թէ հաւատքը մեռած է առանց գործերու: **21** Աբրահամ՝ մեր հայրը՝ գործերով չարդարացան, երբ իր որդին՝ Իսահակը մատուցանեց զհաստեղանին վրայ: **22** Կը տեսնես թէ հաւատքը գործակից եղաւ անոր գործերուն, ու գործերով հաւատքը կատարեալ եղաւ, **23** եւ

իրագործուեցաւ Գիրքին խօսքը՝ որ կ'ըսէ. «Աբրահամ հաւատաց Աստուծոյ, ու ատիկա արդարութիւն սեպուեցաւ անոր, եւ ինք Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ»: **24** Կը նկատուի թէ մարդ կ'արդարանայ գործերով, ու ի՞նչ թէ՛ միայն հաւատքով: **25** Նմանապէս Ռախաբ պոռնիկն ալ չարդարացան գործերով, երբ ընդունեց պատգամաւորները եւ ուրիշ ճամբայով ուղարկեց զանոնք: **26** Արդարեւ ինչպէս մարմինը մեռած է առանց հոգիի, այդպէս ալ հաւատքը մեռած է առանց գործերու:

3 Եղբայրներս, ձեր մէջ շատ վարդապետներ թող չըլլան, գիտնալով թէ անելի խստութեամբ պիտի դատուինք»: **2** Որովհետեւ բոլորս ալ կը սայթաքինք շատ բաներու մէջ. եթէ մէկը չի սայթաքիր խօսքով՝ կատարեալ մարդ է, կարող՝ սանձելու նաեւ ամբողջ մարմինը: **3** Ահա ձերուն բերանը սանձ կը դնենք՝ որպէսզի հնազանդին մեզի, եւ կը կառավարենք անոնց ամբողջ մարմինը: **4** Ահա նաւերն ալ, որ այդչափ մեծ են ու կը քշուին սաստիկ հովերէն, կը կառավարուին ամենափոքր դեկով մը՝ ինչպէս նաւաւորը փափաքի: **5** Այդպէս ալ լեզուն պզտիկ անդամ մըն է, բայց կը պարծենայ մեծ բաներով: Ահա ինչպէս նիւթ կը վառուի քիչ մը կրակով: **6** Լեզուն ալ կրակ մըն է, անիրաւութեան աշխարհ մը: Լեզուն այնպէս դրուած է մեր անդամներուն մէջ, որ կ'ապականէ ամբողջ մարմինը ու կը բռնկեցնէ բնութեան շրջանը, իսկ ինք կը բռնկի գեհեներէ: (Geenna g1067) **7** Գազաններու, թռչուններու, սողուններու եւ ծովային արարածներու ամեն բնութիւն՝ կը նուաճուի ու նուաճուած է մարդկային բնութենէն: **8** Բայց ի՞նչ մէկը կրնայ նուաճել լեզուն. ան անզուսպ չար է, լի մահաբեր թոյնով: **9** Անով կ'օրհնաբանենք Աստուած ու Յայրը, եւ անով կ'անիծենք մարդիկ՝ որ ստեղծուած են Աստուծոյ նմանութեամբ: **10** Միեւնոյն բերանէն կ'ելլեն օրհնաբանութիւն եւ անեծք: Եղբայրներս, պէտք չէ որ այս այնպէս ըլլայ: **11** Միթէ աղբիւր մը միեւնոյն ակէն կը բխեցնէ անոյշ ու դառն ջուր: **12** Եղբայրներս, թզենին կրնայ ձիթապտուղ տայ, կամ որթատունկը՝

թուգ: Նմանապէս՝ ո՛չ մէկ աղբիւր կրնայ տալ թէ՛ աղի, թէ՛ անոյշ ջուր: **13** Ո՛վ որ իմաստունն ու խելացի է ձեր մէջ, բարի վարքով թող ցոյց տայ իր գործերը՝ իմաստութեան հեգութեամբ: **14** Բայց եթէ դառն նախանձ եւ հակառակութիւն ունենաք ձեր սիրտերուն մէջ, ճշմարտութեան դէմ մի պարծենաք ու մի ստէք: **15** Այս իմաստութիւնը չ'իջներ վերէն, հապա՛ երկրային, շնչաւոր եւ դիւակաւն է: **16** Որովհետեւ ո՛ր կայ նախանձ ու հակառակութիւն, հոն կայ խառնակութիւն եւ ամէն տեսակ չար բան: **17** Բայց վերէն եղող իմաստութիւնը՝ նախ անկեղծ է, յետոյ՝ խաղաղարար, ազնիւ, հլու, լի ողորմութեամբ ու բարի պտուղներով, անկողմնակալ եւ անկեղծ: **18** Արդարութեան պտուղը խաղաղութեամբ կը սերմանուի անոնց միջոցով՝ որ խաղաղութիւն կ'ընեն:

4 Ուրկէ կը ծագին պատերազմներն ու կռիւները ձեր մէջ: Միթէ չէն ծագիր ձեր կիրքերէն, որոնք կը մարտնչին ձեր անդամներուն մէջ: **2** Կը ցանկաք, բայց չունիք. կը սպաննէք ու կը նախանձիք, սակայն չէք կրնար հասնիլ ձեր ուզածին: Կը կռուիք եւ կը պատերազմիք, բայց չունիք՝ որովհետեւ չէք խնդրեր: **3** Կը խնդրէք՝ սակայն չէք ստանար, որովհետեւ կը խնդրէք չարամտօրէն՝ որպէսզի վատնէք ձեր կիրքերուն համար: **4** Ծնացողներ, չէք գիտեր թէ այս աշխարհի բարեկամութիւնը՝ Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. ուրեմն ո՛վ որ կը փափաքի բարեկամ ըլլալ աշխարհի, ինքզինք թշնամի կ'ընէ Աստուծոյ: **5** Կամ կը կարծէք թէ Գիրքը ընդունայն կ'ըսէ. «Նախանձի կը տենչայ մեր մէջ բնակող հոգին»՝: **6** Սակայն աւելի մեծ շնորհք մը կու տայ, ուստի կ'ըսէ. «Աստուած կ'ընդդիմանայ ամբարտաւաններուն, բայց շնորհք կու տայ խոնարհներուն»: **7** Ուրեմն հպատակեցէք Աստուծոյ: Դիմադրեցէք Չարախօսին, եւ ան պիտի փախչի ձեզմէ: **8** Մօտեցէք Աստուծոյ, եւ ան պիտի մօտենայ ձեզի: Մաքրեցէք ձեր ձեռքերը, մեղաւորներ, ու սրբացուցէք ձեր սիրտերը, երկմիտներ: **9** Չզացէք ձեր թշուառութիւնը, սզացէք եւ լացէք.

ձեր խնդուքը թող փոխուի սուգի, ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմութեան: **10** Խոնարհեցէք Տէրոջ առջեւ, եւ ան պիտի բարձրացնէ ձեզ: **11** Մի բամբասէ գիրար, եղբայրներ: Ան որ կը բամբասէ իր եղբայրը կամ կը դատէ իր եղբայրը, կը բամբասէ Օրէնքը եւ կը դատէ Օրէնքը: Իսկ եթէ դատես Օրէնքը, այլ Օրէնքը գործադրող չես, հապա՛ դատաւոր: **12** Միայն մէկ Օրէնսդիր (ու Դատաւոր) կայ, որ կարող է փրկել եւ կորսնցնել: Դուն ո՛վ ես՝ որ կը դատես ուրիշը: **13** Հիմա զանք ձեզի՝ որ կ'ըսէք. «Այսօր կամ վաղը պիտի երթանք այսինչ քաղաքը, հոն տարի մը պիտի կենանք, առեւտուր պիտի ընենք ու պիտի շահինք»: **14** (Դուք՝ որ չէք գիտեր թէ ինչ պիտի ըլլայ վաղը: **15** Քանի որ ինչ է ձեր կեանքը, արդարեւ շոգի մըն է, որ քիչ մը ատեն կ'երեւնայ, յետոյ կ'աներեւութանայ:) Փոխարէնը ըսելու էիք. «Եթէ Տէրը կամենայ, պիտի ապրինք եւ պիտի ընենք այս կամ այն բանը»: **16** Բայց հիմա կը պարծենաք ձեր պոռոտախօսութեամբ. այդպիսի ամէն պարծանք չար է: **17** Ուրեմն ո՛վ որ գիտէ բարին ընել՝ բայց չ'ըներ, ատիկա մեղք է իրեն համար:

5 Հիմա զանք ձեզի՝ հարուստներ. լացէք եւ վայեցէք այն թշուառութիւններուն համար՝ որ պիտի պատահին ձեզի՝: **2** Ձեր հարստութիւնը փտած է, ու ձեր հանդերձները ցեցի կեր եղած են: **3** Ձեր ոսկին եւ արծաթը ժանգոտած են. անոնց ժանգը վկայ պիտի ըլլայ ձեզի դէմ ու կրակի պէս պիտի ուտէ ձեր մարմինը: Գանձ դիզեցիք վերջին օրերուն համար. **4** սակայն ահա՛ ձեր արտերը քաղող գործաւորներուն վարձքը՝ որմէ զրկեցիք զանոնք՝ կ'աղաղակէ, եւ հնձուորներուն կանչը հասաւ զօրքերու Տէրոջ ականջներուն: **5** Հեշտանքով ու ցոփութեամբ ապրեցաք երկրի վրայ, կերակրեցիք ձեր սիրտերը՝ որպէս թէ մորթուելու օրուան համար: **6** Դատապարտեցիք, սպաննեցիք արդարը՝ որ չէր ընդդիմանար ձեզի: **7** Ուրեմն համբերատար եղէք, եղբայրներ, մինչեւ Տէրոջ գալուստը: Ահա՛ մշակը կը սպասէ երկրի պատուական պտուղին՝

համբերատար ըլլալով անոր համար,
 մինչեւ որ ստանայ առաջին անձրեւն ու
 վերջին անձրեւը: **8** Դուք ալ համբերատար
 եղէք եւ ամրացուցէ՛ք ձեր սիրտերը,
 որովհետեւ Տէրոջ գալուստը կը մօտենայ:
9 Մի հառաչէք իրարու դէմ, եղբայրներ,
 որպէսզի չդատապարտուիք: Ահա՛
 Դատաւորը կայնած է դրան առջեւ:
10 Եղբայրներս, չարչարանքներու եւ
 համբերատարութեան համար օրինակ
 առէ՛ք մարգարէներէն, որոնք խօսեցան
 Տէրոջ անունով: **11** Ահա՛ երանելի կը
 կոչենք տոկացողները: Դուք լսեցի՛ք Յոբի
 համբերութեան մասին, եւ տեսա՛ք Տէրոջ
 անոր շնորհած վախճանը, որովհետեւ
 Տէրը բազմագույթ է, եւ արգահատող: **12**
 Բայց ամէն բանէ առաջ, եղբայրներս,
 երդում մի՛ ընէք, ո՛չ երկինքի վրայ, ո՛չ
 երկրի վրայ. ո՛չ ալ ուրիշ որեւէ երդում:
 Հապա ձեր «այո՛»ն՝ այո՛ ըլլայ, ու «ո՛չ»ը՝ ո՛չ,
 որպէսզի չիյնաք դատապարտութեան
 տակ: **13** Ձեզմէ մէկը կը չարչարուի՛. թող
 աղօթէ: Մէկը ոգեւորուամ՛ է. թող սաղմոս
 երգէ: **14** Ձեզմէ մէկը հիւանդ է. թող
 կանչէ եկեղեցիին երեցները, եւ անոնք
 թող աղօթեն իր վրայ՝ իւրով օծելով
 զինք Տէրոջ անունով: **15** Հաւատքով
 եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը,
 եւ Տէրը ոտքի պիտի հանէ զայն. ու
 եթէ մեղք ալ գործած է, պիտի ներուի
 անոր: **16** Խոստովանեցէ՛ք իրարու ձեր
 յանցանքները, եւ աղօթեցէ՛ք իրարու
 համար, որպէսզի բժշկուիք: Արդարին
 ներգործող աղերսանքը շատ ազդեցիկ
 է: **17** Եղիա կիրքերու ենթակայ մարդ
 մըն էր՝ մեզի նման: Ան աղօթեց որ
 անձրեւ չտեղայ, ու երկրի վրայ անձրեւ
 չտեղաց երեք տարի եւ վեց ամիս: **18** Ապա
 դարձեալ աղօթեց, ու երկինք անձրեւ
 տուաւ եւ երկիր ծաղկեցուց իր պտուղը:
19 Եղբայրներ, եթէ ձեզմէ ոեւէ մէկը մոլորի
 ճշմարտութենէն, ու մէկը վերադարձնէ
 զայն, **20** թող գիտնայ թէ ան՝ որ կը
 վերադարձնէ մեղաւորը իր մոլորութեան
 ճամբայէն, կը փրկէ անձ մը մահէն, ու կը
 ծածկէ մեղքերու բազմութիւն մը:

ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ

ձեզի երկինքէն դրկուած Սուրբ Յոզիպ: Այդ բաներուն է որ հրեշտակները կը ցանկան ակնկառոյց նայի: 13 Ուստի գօտեպնդեցէք ձեր միտքին մէջքը, զգաստ եղէք, ու կատարելապէս յուսացէք այն շնորհքին՝ որ պիտի տրուի ձեզի Յիսուս Քրիստոսի յայտնութեան ատենը: 14 Հնազանդ զաւակներու պէս՝ մի համակերպիք ձեր անգիտութեան ատենուան նախկին ցանկութիւններուն: 15 Հապա, ինչպէս ձեզ կանչողը սուրբ է, որոք ալ սուրբ եղէք ձեր ամբողջ վարքին մէջ: 16 Որովհետեւ գրուած է. «Սուրբ եղէք, քանի որ ես սուրբ եմ»: 17 Եթէ Հայր կը կոչէք ան՝ որ առանց աչառութեան կը դատէ իւրաքանչիւրին արարքին համեմատ, երկիւղածութեամբ 4 ընթացէք հոս՝ ձեր պանդխտութեան ժամանակ: 18 Որովհետեւ դուք զիտէք թէ ոչ թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով ազատագրուեցաք ձեր հայրերէն աւանդուած փուռ վարքէն, 19 հապա Քրիստոսի պատուական արիւնով՝ որպէս անարատ եւ անբիծ գառի մը արիւնը: 20 Արդարեւ ան նախապէս ճանչցուած Էր՝ աշխարհի հիմնադրութենէն առաջ, բայց այս վերջին ժամանակները երեւցաւ ձեզի համար: 21 Անոր միջոցով հաւատացիք Աստուծոյ, որ մեռելներէն յարուցանեց զայն եւ փառաւորեց զայն, որպէսզի ձեր հաւատքն ու յոյսը ըլլան Աստուծոյ վրայ: 22 Մաքուր սիրտով՝ ջերմեռանդութեամբ սիրեցէք զիրար, քանի որ մաքրագործեցիք ձեր անձերը անկեղծ եղբայրսիրութեան համար՝ ճշմարտութեան հնազանդելով Յոզիպ միջոցով, 23 ու վերստին ծնած ըլլալով՝ ոչ թէ ապականացու հունտէն, հապա՝ անապականէն - Աստուծոյ խօսքով՝ որ կ'ապրի ու կը մնայ յաւիտեան: (աժ՞՞՞ 9165) 24 Արդարեւ «ամէն մարմին խոտի պէս է, ու մարդուն ամբողջ փառքը՝ խոտի ծաղիկի պէս. խոտը կը չորնայ եւ անոր ծաղիկը կը թափի, 25 բայց Տէրոջ խօսքը կը մնայ յաւիտեան»: Եւ այս խօսքն է՝ որ աւետարանուեցաւ ձեզի: (աժ՞՞՞ 9165)

2 Ուրեմն, թօթափելով ամէն չարամտութիւն եւ ամէն նենգութիւն,

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Պոնտոսի, Գաղատիայի, Կապադոկիայի, Ասիայի ու Բիւթանիայի մէջ գրուած գաղթականներուն, 2 որոնք ընտրուած են Հայր Աստուծոյ կանխագիտութեան համաձայն՝ Յոզիպ սրբացումով, Յիսուս Քրիստոսի հնազանդութեան եւ արիւնին սրսկումին համար. շնորհք ու խաղաղութիւն թող շատնան ձեր վրայ: 3 Օրինեալ ըլլալ Աստուած, մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեան համաձայն վերստին ծնաւ մեզ կենարար յոյսի մը համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութեամբ, 4 եւ անեղծանելի, անարատ ու անթառամ ժառանգութեան մը համար՝ որ երկինքը վերապահուած է ձեզի: 5 Դուք Աստուծոյ զօրութեամբ ու հաւատքով պահպանուած էք փրկութեան համար, որ պատրաստ է յայտնուելու վերջին ատենը. 6 ուստի ցնծացէք անով, թէպէտ հիմա՝ քիչ մը ատեն, եթէ պէտք ըլլայ, կը տրտմիք բազմազան փորձութիւններով, 7 որպէսզի ձեր հաւատքին փորձը (որ կորստական ոսկիէն շատ աւելի պատուական է, թէպէտ ան կը փորձարկուի կրակով,) գտնուի գովեստով, պատիւով եւ փառքով՝ Յիսուս Քրիստոսի յայտնութեան ատենը: 8 Դուք կը սիրէք զայն՝ չտեսած. կը հաւատաք անոր՝ թէպէտ հիմա չէք տեսներ զայն, եւ կը ցնծաք անպատմելի ու փառաւոր ուրախութեամբ, 9 ստանալով ձեր անձերուն փրկութիւնը՝ որպէս վախճանը ձեր հաւատքին: 10 Այդ փրկութիւնը փնտռեցին եւ գննեցին մարգարէները, որոնք մարգարեացան ձեզի սահմանուած շնորհքին մասին: 11 Կը գննէին թէ ինչ կամ ինչպիսիք ատեն կը բացայայտէր իրենց մէջ եղած Քրիստոսի Յոզիպ, երբ կանխաւ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարանքներուն եւ անոնց հետեւող փառքին մասին: 12 Անոնց յայտնուեցաւ թէ ոչ թէ իրենց՝ հապա մեզի՞ կը սպասարկէին այն բաները, որոնք հիմա հաղորդուեցան ձեզի անոնց միջոցով՝ որ աւետարանեցին

կեղծաւորութիւնները, նախանձներն ու բոլոր բամբասանքները, 2 նորածին երախաներու պէս տենչացէք Աստուծոյ խօսքին անխարդախ կաթին, որպէսզի աճիք անով (մինչեւ փրկութիւնը), 3 եթէ համտեսած էք Տէրոջ քաղցր ըլլալը: 4 Մօտեցէք անոր՝ ապրող քարին, որ արդարեւ մարդոցմէ մերժուած է, բայց Աստուծմէ ընտրուած ու պատուական է: 5 Դուք ալ՝ ապրող քարերու պէս՝ կը շինուիք իբր հոգեւոր տաճար մը, սուրբ քահանայութիւն մը, որպէսզի մատուցանէք հոգեւոր գոհեր, Աստուծոյ ընդունելի՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով: 6 Որովհետեւ Գիրքին մէջ ալ կայ. «Ահա Սիոնի մէջ կը դնեմ ծայրագոյն անկիւնաքար մը, ընտիր ու պատուական, եւ ճվ որ հաւատայ անոր՝ բնան ամօթահար պիտի չըլլայ»: 7 Ուրեմն ձեզի՝ որ կը հաւատաք՝ պատուական է ան, իսկ անհնազանդներուն համար՝ «այն քարը՝ որ կառուցանողները մերժեցին, անիկան եղաւ անկիւնաքարը, 8 ու սայթաքումի քար եւ գայթակողութեան ժայռ» անոնց՝ որ խօսքին անհնազանդ ըլլալով կը գայթին, որուն համար ալ որոշուած էին: 9 Բայց դուք ընտրուած ցեղ մըն էք, թագաւորական քահանայութիւն մը, սուրբ ազգ մը, սեփական ժողովուրդ մը, որպէսզի հռչակէք առաքինութիւնները անոր՝ որ կանչեց ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսին: 10 Ժամանակին ժողովուրդ չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք. առանց ողորմութեան էիք, բայց հիմա ողորմութիւն գտաք: 11 Սիրելիներ, կ'աղաչեմ ձեզի, պանդուխտներու եւ գաղթականներու պէս՝ նո կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որոնք կը մարտնչին անձին դէմ: 12 Պարկեշտ վարք ունեցէք հեթանոսներուն մէջ, որպէսզի՝ այն բանին համար որ կը բամբասեն ձեզ իբր չարագործներ, այցելութեան օրը փառաւորեն Աստուած տեսնելով ձեր բարի գործերը: 13 Ուստի հպատակեցէք ամէն մարդկային հաստատութեան՝ Տէրոջ համար. ըլլայ թագաւորին՝ որպէս բարձրագոյնին, 14 ըլլայ կառավարիչներուն՝ որպէս անոր կողմէն ղրկուածներու, վրէժ

առնելու չարագործներէն եւ գովելու բարեգործները: 15 Որովհետեւ Աստուծոյ կամքն է որ պապանձեցնէք անմիտ մարդոց անգիտութիւնը՝ բարիք գործելով, 16 ըլլալով ազատ բայց գործածելով ձեր ազատութիւնը ոչ թէ որպէս չարամտութեան ծածկոց, հապա՝ իբր Աստուծոյ ծառաներ: 17 Պատուեցէք բոլորը. սիրեցէք եղբայրները. վախցէք Աստուծմէ. պատուեցէք թագաւորը: 18 Ծառաներ, հպատակեցէք ձեր տէրերուն ամբողջ երկիւղածութեամբ. ոչ միայն բարիներուն եւ ազնիւներուն, այլ նաեւ կամակորոններուն: 19 Քանի որ եթէ մէկը՝ Աստուծոյ հանդէպ բարի խղճմտանքով՝ տոկայ անիրաւօրէն չարչարուելու տրտմութեան, ասիկա շնորհք մըն է: 20 Արդարեւ գովեստի արժանի ինչ կայ, եթէ տոկաք՝ մինչ կը կոփահարուիք մեղանչած ըլլալով: Բայց եթէ տոկաք՝ մինչ կը չարչարուիք բարիք գործած ըլլալով, ասիկա շնորհք մըն է Աստուծոյ բով: 21 Քանի որ դուք կանչուեցաք այս բանին համար, որովհետեւ Քրիստոս ալ չարչարուեցաւ ձեզի համար եւ օրինակ թողուց ձեզի՝ որպէսզի հետեւիք իր հետքերուն: 22 Ան մեղք չգործեց, ոչ ալ նենգութիւն գտնուեցաւ անոր բերանին մէջ: 23 Երբ կը հեգնուէր, փոխարէնը չէր հեգներ. կը չարչարուէր, բայց չէր սպառնար, հապա կը յանձնէր ինքզինք արդարութեամբ դատողին: 24 Ինք բաւեց մեր մեղքերը խաչափայտին վրայ՝ իր մարմինով, որպէսզի՝ զերծ ըլլալով մեղքէն՝ ապրինք արդարութեան համար: 25 Դուք անոր վերքերով բժշկուեցաք. պէս էիք, բայց հիմա վերադարձաք ձեր անձերուն Յովիւին եւ Տեսուչին:

3 Նմանապէս դուք, կիներ, հպատակեցէք ձեր ամուսիններուն, որպէսզի եթէ նոյնիսկ ոմանք չանսան խօսքին, շահուին առանց խօսքի՝ կիներուն վարքով, 2 մինչ կը տեսնեն ձեր մաքրակենցաղ ու երկիւղած վարքը: 3 Ձեր զարդարանքը թող չըլլայ դուրսէն՝ մազերու հիւսքերով, ոսկիներու շարքերով կամ շքեղ հանդերձներ հագնելով, 4 հապա ձեր

գարողը թող ըլլայ սիրտին ծածուկ մարողը, հեզ եւ հանդարտ հոգիի մը անապականութեամբ, ինչ որ թանկագին է Աստուծոյ առջեւ: 5 Որովհետեւ ժամանակին սուրբ կիներն ալ, որոնք կը յուսային Աստուծոյ, այսպէս կը գարդաբէին իրենք զիրենք՝ հպատակելով իրենց ամուսիններուն, 6 ինչպէս Սառա կը հնազանդէր Աբրահամի՝ տէր կոչելով զայն: Դուք անոր զաւակներն էք, քանի բարիք կը գործէք ու չէք վախնար որեւէ սարսափէ: 7 Նմանապէս դուք, ամուսիններ, զիտակցելով բնակեցէք անոնց հետ, պատուելով կիները իբր ակեղի տկար անօթներ եւ կեանքի շնորհքին ժառանգակիցներ, որպէսզի ձեր աղօթքները չընդհատուին: 8 Վերջապէս, բոլորդ եղէք համախոհ, կարեկից, եղբայրասէր, գթած ու բարեսիրտ: 9 Չարիքի փոխարէն չարիք մի հատուցանէք, կամ հեզանքի փոխարէն՝ հեզանք. այլ ընդհակառակը՝ օրհնեցէք, գիտնալով թէ ատոր համար կանչուեցաք, որպէսզի օրհնութիւն ժառանգէք: 10 Որովհետեւ «ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել, թող դադրեցնէ իր լեզուին չարախօսութիւնը, եւ իր շրթունքը խաբէութիւն թող չխօսի: 11 Չարութենէ թող հեռանայ ու բարիք գործէ. խաղաղութիւն թող փնտռէ եւ անոր հետամուտ ըլլայ: 12 Որովհետեւ Տէրոջ աչքերը արդարներուն վրայ են, ու իր ականջները բաց են անոնց աղերսանքին. բայց Տէրոջ երեսը չարագործներուն դէմ է»: 13 Եւ ի՞նչ պիտի չարչարէ ձեզ՝ եթէ դուք նմանիք բարիին: 14 Բայց նոյնիսկ եթէ չարչարուիք արդարութեան համար՝ երանելի էք, եւ մի վախնաք անոնց ահէն, ու մի վրդովիք: 15 Հապա սրբացուցէք Տէր Աստուածը ձեր սիրտերուն մէջ, եւ միշտ պատրաստ եղէք հեզութեամբ ու երկիւղածութեամբ ջատագովական ներկայացնելու ամէն մէկուն՝ որ կը խնդրէ ձեզմէ ձեր մէջ եղած յոյսին պատճառը. 16 բարի խղճմտանք ունեցէք, որպէսզի՝ այն բանին համար որ կը բամբասեն ձեզ իբր չարագործներ, ամօթահար ըլլան անոնք՝ որ կը պախարակեն Քրիստոսով եղած ձեր բարի վարքը: 17 Որովհետեւ

ակեղի լաւ է չարչարուիլ - եթէ այդ է Աստուծոյ կամքը - բարիք ընելով, քան թէ չարիք ընելով: 18 Արդարեւ Քրիստոս ալ մէկ անգամ չարչարուեցաւ՝ մեղքերու համար, Արդարը՝ անարդարներուն համար, որպէսզի մօտեցնէ մեզ Աստուծոյ: Ան մարմնով մեռցուեցաւ, բայց Հոգիով կեանք ստացաւ, 19 եւ անով ալ զնաց ու քարոզեց բանտի մէջ եղած հոգիներուն: 20 Անոնք ժամանակին անհնազանդ եղան, երբ Աստուծոյ համբերատարութիւնը կը սպասէր անոնց՝ Նոյի օրերը, մինչ տապանը կը կերտուէր: Անոր մէջ քիչեր, այսինքն ութ անձ, փրկուեցան ջուրէն: 21 Անոր կրկնատիպը եղող մկրտութիւնն ալ հիմա կը փրկէ մեզ, (իչ թէ մարմինն աղտը լքելը, հապա Աստուծոյ հանդէպ բարի խղճմտանքի մը յանձնառութիւնը,) Յիսուս Քրիստոսի յարութեամբ: 22 Ան երկինք գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է, եւ հրեշտակները, իշխանութիւններն ու գորութիւնները հպատակած են իրեն:

4 Ուրեմն, քանի որ Քրիստոս չարչարուեցաւ մեզի համար՝ մարմնով, դուք ալ զինուեցէք նոյն մտադրութեամբ: Որովհետեւ ան որ չարչարուած է մարմնով՝ դադրած է մեղանչելէ, 2 որպէսզի՝ իր մարմինին մէջ մնացած ժամանակը՝ այլեւս ապրի իչ թէ մարդոց ցանկութիւններուն համաձայն, հապա՝ Աստուծոյ կամքին համաձայն: 3 Որովհետեւ կը բաւէ մեզի գործադրած ըլլալ հեթանոսներուն կամքը՝ մեր կեանքին անցած ժամանակը, երբ կ'ընթանայինք ցոփութիւններու, ցանկութիւններու, զինեմոլութիւններու, զեխութիւններու, արբեցութիւններու եւ անօրէն կռապաշտութիւններու մէջ: 4 Անոնք տարօրինակ կը սեպեն, որ դուք չէք սուրբար իրենց հետ դէպի նոյն անառակութեան ծայրայեղութիւնը, ու կը հայիոյն ձեզի: 5 Անոնք հաշիւ պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատել ողջերն ու մեռելները. 6 քանի որ սա նպատակով մեռելներուն ալ ակետարանուեցաւ, որպէսզի դատուին մարմնով՝ մարդոց համեմատ, իսկ ապրին հոգիով՝ Աստուծոյ համաձայն: 7 Սակայն ամէն բանի վախճանը մօտեցած

Է. ուրեմն խոհեմ եղէք, եւ արթուն կեցէք՝ աղօթելու համար: 8 Ամեն բանէ առաջ՝ ջերմեռանդ սեր ունեցէք իրարու հանդէպ. որովհետեւ սերը կը ծածկէ մեղքերու բազմութիւնը: 9 Յիւրասէր եղէք իրարու հանդէպ՝ առանց տրտնջելու: 10 Քանի ձեզմէ իւրաքանչիւրը ստացած է շնորհ մը, սպասարկեցէք զայն իրարու՝ Աստուծոյ բազմազան շնորհքին բարի տնտեսներուն պէս: 11 Եթէ մէկը խօսի, թող խօսի Աստուծոյ պատգամներուն պէս. եթէ մէկը սպասարկէ, թող սպասարկէ Աստուծոյ հայթայթած ոյժին համեմատ. որպէսզի ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի միջոցով, որուն կը պատկանին փառքն ու զօրութիւնը դարձ դարձ: Ամէն: (aiōn g165) 12 Սիրելիներ, տարօրինակ մի սեպէք այն փորձութեան հրդեհը, որ կ'ըլլայ ձեզ փորձելու համար, որպէս թէ օտար բան մը կը պատահի ձեզի: 13 Հապա ուրախացէ՛ք՝ քանի որ կը հաղորդակցիք Քրիստոսի չարչարանքներուն, որպէսզի անոր փառքի յայտնութեան ատենն ալ ուրախանաք ցնծութեամբ: 14 Եթէ նախատուիք Քրիստոսի անունին համար՝ երանելի էք, որովհետեւ փառքի (ու զօրութեան) եւ Աստուծոյ Յոգին հանգչած է ձեր վրայ. արդարեւ ան կը հայիոյուի անոնցմէ, բայց կը փառաւորուի ձեզմէ՞: 15 Ձեզմէ ոչ մէկը թող չարչարուի իբր մարդասպան, կամ գող, կամ չարագործ, կամ իբր ուրիշին միջամուխ: 16 Սակայն եթէ չարչարուի իբր քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ, հապա թող փառաւորէ Աստուած այս մասին: 17 Որովհետեւ ատենը եկած է՝ որ դատաստանը սկսի Աստուծոյ տունէն: Ու եթէ նախ սկսի մեզմէ, հապա ինչ պիտի ըլլայ վախճանը անոնց՝ որ չեն անսար Աստուծոյ աւետարանին: 18 Եթէ արդարը հագիւ կը փրկուի, ինչ պիտի ըլլան՝ ամբարիշտն ու մեղաւորը: 19 Յետեւաբար, անոնք որ կը չարչարուին Աստուծոյ կամքին համաձայն, բարիք գործելով թող աւանդեն իրենց անձերը անոր՝ իբր հաւատարիմ Արարիչին:

Քրիստոսի չարչարանքներուն վկայ, նաեւ հաղորդակից այն փառքին՝ որ պիտի յայտնուի.- 2 հովուեցէք Աստուծոյ հօտը՝ որ ձեր մէջ է, տեսուչ ըլլալով՝ ոչ թէ հարկադրաբար, հապա՝ կամովին. ոչ թէ ամօթալի շահախնդրութեամբ, հապա՝ յօժարութեամբ. 3 ոչ ալ տիրապետելով թեմին վրայ, հապա՝ տիպար ըլլալով հօտին. 4 ու երբ Յովուապետը երեւնայ, պիտի ստանաք փառքի անթառամ պսակը: 5 Նմանապէս դուք, դեռատիներ, հպատակեցէք տարեցներուն: Բոլորը իրարու հպատակելով՝ խոնարհութիւն հագէք. որովհետեւ «Աստուած կ'ընդդիմանայ ամբարտաւաններուն, բայց շնորհք կու տայ խոնարհներուն»: 6 Ուրեմն խոնարհեցէք Աստուծոյ հօր ձեռքին տակ, որպէսզի ժամանակին բարձրացնէ ձեզ: 7 Ձեր ամէն հոգը ձգեցէք անոր վրայ, որովհետեւ ան կը հոգայ ձեզ: 8 Չզանտ եղէք, արթուն կեցէք. որովհետեւ ձեր ոսոխը՝ Չարախօսը՝ կը շրջի մոնչող առիւծի պէս, փնտռելով թէ ո՞վ կ'լլէ: 9 Դիմադրեցէք անոր՝ ամուր հաւատքով, գիտնալով թէ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ կը կրեն նոյն չարչարանքները: 10 Եւ ամէն շնորհքի Աստուածը, որ իր յաւիտենական փառքին կանչեց մեզ Քրիստոս Յիսուսի միջոցով, ձեզ կատարեալ պիտի ընէ, ամրացնէ, ուժովցնէ եւ անսասան հիմերու վրայ դնէ, երբ չարչարուիք քիչ մը ատեն: (aiōnios g166) 11 Իրեն են փառքը եւ զօրութիւնը դարձ դարձ: Ամէն: (aiōn g165) 12 Սիրուանոսի միջոցով, որ՝ ինչպէս կը սեպեմ՝ հաւատարիմ եղբայր մըն է, գրեցի ձեզի համառօտաբար, յորդորելով ու վկայելով թէ այս է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն մէջ հաստատ կեցած էք: 13 Կը բարեւէ ձեզ Բաբելոնի մէջ եղած եկեղեցին, որ ընտրուած է ձեզի հետ, նաեւ Մարկոս՝ իմ որդիս: 14 Բարեւեցէք զիրար սիրոյ համբոյրով: Խաղաղութիւն ձեր բոլորին՝ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էք: Ամէն:

5 Կը յորդորեմ ձեր մէջ եղող երեցները, նա ալ ըլլալով երեց իրենց պէս,

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ

1 Սիմոն Պետրոս, ծառայ եւ առաքեալ Յիսուս Թրիստոսի, անոնց՝ որոնց վիճակուած է նոյն պատուական հաւատքը մեզի հետ, Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Թրիստոսի արդարութեամբ. **2** շնորհք եւ խաղաղութիւն թող շատնան ձեր վրայ Աստուծոյ եւ մեր Տէրոջ՝ Յիսուսի ճանաչումով: **3** Արդարեւ իր աստուածային զօրութիւնը պարգեւեց մեզի ամէն ինչ՝ որ կը վերաբերի կեանքի ու բարեպաշտութեան, ճանչցնելով ան՝ որ կանչեց մեզ փառքի եւ առաքինութեան: **4** Ասոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստումներ պարգեւուած են մեզի, որպէսզի անոնցմով հաղորդակցիք աստուածային բնութեան՝ փախչելով ապականութենէն, որ ցանկութենէն յառաջացած է աշխարհի մէջ: **5** Ասոր համար այ՛ ամբողջ փութաջանութեամբ անելցուցէք ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն, առաքինութեան վրայ՝ գիտութիւն, **6** գիտութեան վրայ՝ ժուժկալութիւն, ժուժկալութեան վրայ՝ համբերութիւն, համբերութեան վրայ՝ բարեպաշտութիւն, **7** բարեպաշտութեան վրայ՝ եղբայրսիրութիւն, ու եղբայրսիրութեան վրայ՝ սեր: **8** Որովհետեւ եթէ այս բաները ըլլան ձեր մէջ եւ անելնան, անգործ ու անպտուղ չեն ընէր ձեզ մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Թրիստոսի ճանաչումով: **9** Բայց ան՝ որուն մէջ այս բաները չկան՝ կոյր է, կարճատես, եւ մոռցած է իր հին մեղքերէն մաքրուած ըլլալը: **10** Ուստի, եղբայրներ, առանելապէս ջանացէք՝ որ հաստատէք ձեր կոչումն ու ընտրութիւնը, որովհետեւ ասիկա ընելով՝ բնան պիտի չսայթաքիք. **11** արդարեւ այսպէս է որ ճոխութեամբ պիտի հայթայթուի ձեզի մեր Տէրոջ ու Փրկիչին՝ Յիսուս Թրիստոսի յաւիտենական թագաւորութեան մուտքը: **(aiōnios g166)** **12** Ուստի երբեք անհոգ պիտի չըլլամ միշտ յիշեցնելու ձեզի այս բաները, թէպէտ գիտէք եւ ամրացած էք ներկայ ճշմարտութեան մէջ: **13** Իրաւացի

կը համարեմ, այնքան ատեն որ այս մարմինն մէջ եմ, յիշեցնելով ձեզ արթուն պահել, **14** գիտնալով թէ շուտով պիտի լքեմ այս մարմինս, ինչպէս մեր Տէրը՝ Յիսուս Թրիստոս բացայայտեց ինծի: **15** Ուստի պիտի ջանամ որ միշտ յիշէք այս բաները՝ այս աշխարհէն մեկնելու ետքն այ: **16** Արդարեւ մենք չհետեւեցանք յերկրածոյ առասպելներու, երբ գիտցուցինք ձեզի մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Թրիստոսի զօրութիւնն ու գալուստը, հապա ականատես եղանք անոր մեծափառութեան: **17** Որովհետեւ ինք պատիւ եւ փառք ստացաւ Հայր Աստուծոյ, երբ այն մեծավայելուչ փառքէն այսպիսի ձայն մը եկաւ իրեն. «Այս է իմ սիրելի Որդիս՝ որուն ես հաճեցայ»: **18** Ու մենք լսեցինք երկինքէն եկած այս ձայնը, երբ անոր հետ էինք սուրբ լերան վրայ: **19** Նաեւ ունինք մարգարեական խօսքը՝ որ անելի հաստատուն է, ու նպաստաւոր է՝ ուշադիր ըլլալ անոր, որպէս թէ մուշտեղը լուսաւորող ճրագի մը, մինչեւ որ օրը լուսնայ եւ արուսեակը ծագի ձեր սիրտերուն մէջ: **20** Բայց նախ սս գիտցէք՝ թէ Գիրքերուն ոչ մէկ Մարգարեութիւնը ունի իր յատուկ մեկնութիւնը. **21** որովհետեւ Մարգարեութիւնը երբեք չտրուեցաւ մարդոց կամքին համաձայն, հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը խօսեցան՝ մղուած Մուրբ Հոգիէն:

2 Բայց նաեւ սուտ մարգարէներ կային ժողովուրդին մէջ, ինչպէս ձեր մէջ ալ պիտի ըլլան սուտ վարդապետներ, որոնք գաղտնի պիտի ներմուծեն կորստաբեր հերձուածներ, եւ ուրանալով զիրենք գնող Տէրը՝ արագահաս կորուստ պիտի բերեն իրենց վրայ: **2** Շատեր պիտի հետեւին անոնց կորստաբեր ճամբաներուն», եւ անոնց պատճառով ճշմարտութեան ճամբան պիտի հայիոյուի: **3** Անոնք ազահութեամբ ու շինծու խօսքերով պիտի շահագործեն ձեզ. սակայն անոնց դատաստանը՝ վաղուց պատրաստ ըլլալով՝ անգործ չէ, եւ անոնց կորուստը չի մրափեր: **4** Արդարեւ Աստուած չիսնայեց մեղանչած հրեշտակներուն, հապա նետեց տարտարոսը ու

մատնեց մթուփեան կապանքներուն՝ դատաստանի վերապահելու համար: (Tartaroօ ց5020) 5 Նաեւ չիւնայեց նախկին աշխարհին. բայց պահեց Նոյը՝ ութերորդ անձը, արդարութեան քարոզիչը, երբ ջրհեղեղը բերաւ ամբարիշտներու աշխարհին վրայ: 6 Մոխիի վերածելով Սողոմի ու Գոմորի քաղաքները՝ դատապարտեց զանոնք կործանուով, եւ օրինակ դարձուց յետագայ ամբարիշտներուն. 7 սակայն ազատեց արդար Ղովտը, որ ընկճուած էր անօրէններուն շուայտ վարքէն: 8 (Որովհետեւ անոնց մէջ բնակող այդ արդարը, տեսնելով ու լսելով անոնց անօրէն գործերը, օրէ օր կը տանջէր իր արդար անձը:) 9 Տէրը գիտէ բարեպաշտները ազատել փորձութենէ, եւ անարդարները վերապահել դատաստանի օրուան՝ պատուհասի համար. 10 մանաւանդ անոնք՝ որ կ'ընթանան մարմինի ետեւէն՝ պղծութեան ցանկութեամբ, ու կ'արհամարհեն տէրութիւնը: Յանդուգն եւ ինքնահաւան ըլլալով՝ չեն դողար փառաւորներուն հայիոյելով, 11 մինչդեռ հրեշտակները՝ որ անոնցմէ աւելի մեծ են ոյժով ու կարողութեամբ՝ Տէրոջ առջեւ հայիոյալից դատավճիռ չեն արձակեր՝՝ անոնց դէմ: 12 Իսկ ասոնք կը հայիոյեն իրենց չգիտցած բաները. սակայն բնութեան անբան կենդանիներուն պէս, (որոնք եղած են որսի եւ ապականութեան համար,) պիտի ապականին իրենց ապականութեան մէջ, 13 ստանալով անիրաւութեան վարձատրութիւնը: Ասոնք ցերեկուան մէջ եղած հեշտանքը հաճոյք կը համարեն: Բիծ ու արատ են, զուարճանալով իրենց խաբէութիւններով՝ մինչ խրախճանք կ'ընեն ձեզի հետ: 14 Շնութեամբ լի աչքեր ունին, որոնք երբեք չեն դադրիր մեղանչելէ՝ խաբելով անհաստատ անձերը: Ազահութեան վարժուած սիրտ ունին, եւ անիծեալ զաւակներ են: 15 Ուղիղ ճամբան ձգելով մոլորեցան՝ հետեւելով Բեովրեան Բաղամարի ճամբային, որ սիրեց անիրաւութեան վարձքը. 16 բայց կշտամբուեցաւ իր օրինազանցութեան համար, երբ մոռց

էր՝ խօսելով մարդկային ձայնով արգիլեց մարգարէին անմտութիւնը: 17 Ասոնք անջուր աղբիւրներ են, ու փոթորիկէն քշուած ամպեր, որոնց վերապահուած է խաւարին մթութիւնը յաւիտեան: (questioned) 18 Զանի որ երբ կը խօսին ունայնութեան յոխորտաբանութիւններ, մարմինի ցանկութիւններով, ցովութիւններով կը խաբեն անոնք՝ որ հազիւ փախեր էին մոլորութեան մէջ ընթացողներէն: 19 Ազատութիւն կը խոստանան անոնց, մինչդեռ իրենք ստրուկներ են ապականութեան. որովհետեւ մէկը ինչ բանէ որ պարտուի, ստրուկ կ'ըլլայ անոր: 20 Արդարեւ եթէ իրենք, փախչելէ ետք աշխարհի պղծութիւններէն՝ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Բրիստոսի ճամաչումով, դարձեալ կաշկանդուին ու պարտուին անոնցմէ, իրենց վախճանը աւելի գէշ կ'ըլլայ առաջին վիճակէն: 21 Որովհետեւ աւելի լաւ կ'ըլլար իրենց՝ որ բնաւ չգիտնային արդարութեան ճամբան, քան թէ՝ գիտնալէ ետք՝ հեռանային իրենց աւանդուած սուրբ պատուիրանէն: 22 Սակայն իրենց պատահեցաւ ինչ որ ճշմարիտ առակը կ'ըսէ. «Շուրք կը վերադառնայ իր փսխածին, ու լուացուած խոզը՝ ցեխին մէջ թաւալելու»:

3 Սիրելիներ, այս երկրորդ նամակն է որ կը գրեմ ձեզի: Երկուքին մէջ ալ՝ յիշեցնելով արթուն կը պահեմ ձեր անկեղծ միտքը, 2 որպէսզի յիշէք սուրբ մարգարէներուն նախապէս ըսած խօսքերը, նաեւ մեր՝ այսինքն Տէրոջ ու Փրկիչին առաքեալներուն պատուէրը: 3 Նախ սա գիտցէք՝ թէ վերջին օրերը պիտի գան ծաղրողներ, որոնք պիտի ընթանան իրենց սեփական ցանկութիւններուն համաձայն 4 եւ պիտի ըսեն. «Ո՛ր է անոր գալուստին խոստումը, որովհետեւ հայրերուն ննջելէն ի վեր՝ ամէն բան կը մնայ այնպէս, ինչպէս որ էր արարչութեան սկիզբը»: 5 Զանի որ անոնք կ'ուզեն սա թաքուն պահել, թէ երկինք վաղուց կար Աստուծոյ խօսքով, ու երկիր միասին կանգուն էր՝ ջուրերէն եւ ջուրերուն մէջտեղ: 6 Անով կորսուեցաւ այն ատենուան աշխարհը՝ ջրհեղեղով: 7 Իսկ երկինքն

ու երկիրը որ կան հիմա՝ պահեստի դրուած են նոյն խօսքով, վերապահուած կրակի համար՝ մինչեւ դատաստանին եւ ամբարիշտ մարդոց կորուստին օրը: **8** Բայց, սիրելիներ, սա մէկ բանը թող թաքուն չմնայ ձեզմէ, թէ Տէրոջ քով՝ մէկ օրը հազար տարուան պէս է, ու հազար տարին՝ մէկ օրուան պէս: **9** Տէրը չի յապաղիր իր խոստումը գործադրելու մէջ, ինչպէս ոմանք յապաղած կը համարեն, հապա՝ համբերատար է մեզի հանդէպ. որովհետեւ կը փափաքի որ ոչ մէկը կորսուի, հապա՝ բոլորը ընդունին ապաշխարութիւնը: **10** Սակայն Տէրոջ օրը պիտի գայ գողի պէս: Այդ ատեն երկինքը պիտի անցնի շառաչիւնով, տարրերը բռնկելով պիտի անջատուին, իսկ երկիրը եւ անոր մէջ եղող գործերը պիտի այրուին: **11** Ուրեմն, քանի որ այս բոլոր բաները պիտի լուծուին, ինչպիսի մարդիկ պէտք է ըլլաք՝ սուրբ վարքով ու բարեպաշտութեամբ, **12** սպասելով եւ փութալով Աստուծոյ օրուան գալուստին, երբ հրավառ երկինքը պիտի լուծուի, ու տարրերը բռնկելով պիտի հալին: **13** Սակայն մենք՝ իր խոստումին համաձայն՝ կը սպասենք նոր երկինքի մը եւ նոր երկրի մը, որոնց մէջ արդարութիւնը կը բնակի: **14** Ուստի, սիրելիներ, սպասելով ասոնց՝ փութացէք որ ան գտնէ ձեզ խաղաղութեան մէջ, անբիծ եւ անարատ. **15** փրկութիւն համարեցէք մեր Տէրոջ համբերատարութիւնը, ինչպէս մեր սիրելի եղբայրը՝ Պօղոս ալ գրեց ձեզի, իրեն տրուած իմաստութեամբ: **16** Բոլոր նամակներուն մէջ ալ կը խօսի այս բաներուն մասին. անոնց մէջ կան քանի մը դժուարիմաց խօսքեր, որ տգէտներն ու անհաստատները կը խեղաթիւրեն՝ ինչպէս միւս Գիրքերն ալ՝ իրենց սեփական կորուստին համար: **17** Ուրեմն դժբ, սիրելիներ, կանխաւ գիտնալով այս բաները, զգուշացէք որ չիյնաք ձեր ամրութենէն՝ տարուած անօրէններուն մոլորութենէն: **18** Հապա անցէք շնորհքով, եւ մեր Տէրոջ ու Փրկիչին՝ Յիսուս Քրիստոսի գիտութեամբ: Անոր փանք թէ՛ հիմա, թէ՛ մինչեւ յաւիտեանական օրը: Ամէն: (aiōn g165)

ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ

1 Կեանքի խօսքին մասին - որ սկիզբէն
Էր, որ մենք լսեցինք, որ մեր աչքերով
տեսանք, որ դիտեցինք ու մեր ձեռքերը
շօշափեցին. **2** (արդարեւ կեանքը
յայտնուեցաւ, մենք տեսանք զայն, եւ
կը վկայենք ու կը պատմենք ձեզի այդ
յաւիտենական կեանքին մասին, որ
Յօրը քով Էր եւ յայտնուեցաւ մեզի.) -
(*aiōnios g166*) **3** ինչ որ տեսանք ու լսեցինք՝
կը պատմենք ձեզի, որպէսզի դուք ալ
հաղորդութիւն ունենաք մեզի հետ:
Մեր հաղորդութիւնը Յօրը հետ է, եւ
իր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի հետ: **4**
Կը գրենք ձեզի այս բաները, որպէսզի
ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ: **5** Եւ
սա՛ է այն պատգամը՝ որ լսեցինք իրմէ
ու կը հաղորդենք ձեզի, թէ Աստուած
լոյս է, եւ անոր մէջ բնաւ խաւար չկայ:
6 Եթէ ըսենք. «Մենք հաղորդութիւն
ունինք անոր հետ», սակայն խաւարի մէջ
ընթանանք, կը ստենք ու չենք կիրարկեր
ճշմարտութիւնը: **7** Իսկ եթէ լոյսի մէջ
ընթանանք, ինչպէս ան լոյսի մէջ է,
հաղորդութիւն կ'ունենանք իրարու հետ,
եւ անոր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի
արիւնը կը մաքրէ մեզ ամէն մեղքէ: **8**
Եթէ ըսենք. «Մենք մեղք մը չունինք», կը
խաբենք մենք մեզ, ու ճշմարտութիւն
չկայ մեր մէջ: **9** Իսկ եթէ խոստովանինք
մեր մեղքերը, ան հաւատարիմ եւ արդար
է՛ ներելու մեր մեղքերը, ու մաքրելու
մեզ ամէն անիրաւութենէ: **10** Եթէ ըսենք.
«Մենք մեղանչած չենք», ստախօս կը
նկատենք՝ զայն, եւ անոր խօսքը մեր մէջ
չէ:

2 Որդեակներս, կը գրեմ ձեզի այս
բաները՝ որպէսզի չմեղանչէք. իսկ եթէ
մէկը մեղանչէ, Յօրը քով ունինք Բարեխօս
մը՝ Յիսուս Քրիստոս արդարը: **2** Ա՛ն է մեր
մեղքերուն քաւութիւնը. եւ ո՛չ միայն մեր,
այլ նաեւ ամբողջ աշխարհի մեղքերուն:
3 Եթէ պահենք անոր պատուիրանները,
ասով կը գիտնանք թէ կը ճանչնանք զայն:
4 Ո՛վ որ կ'ըսէ. «Ես կը ճանչնամ զայն»,
բայց չի պահեր անոր պատուիրանները,
ստախօս է, եւ իր մէջ ճշմարտութիւն

չկայ: **5** Բայց ո՛վ որ կը պահէ անոր խօսքը,
Աստուծոյ սերը իրապէս կատարեալ է
իր մէջ. ասով կը գիտնանք թէ անոր մէջ
ենք: **6** Ո՛վ որ կ'ըսէ թէ կը բնակի անոր
մէջ, պարտաւոր է ընթանալ այնպէս՝
ինչպէս ան ընթացաւ: **7** Եղբայրներ,
կը գրեմ ձեզի ո՛չ թէ նոր պատուիրան
մը, հապա հին պատուիրան մը՝ որ
սկիզբէն ունէիք: Յին պատուիրանը այն
խօսքն է՝ որ դուք սկիզբէն լսեցիք: **8**
Դարձեալ կը գրեմ ձեզի նոր պատուիրան
մը, որ ճշմարիտ է անոր մէջ եւ ձեր
մէջ. որովհետեւ խաւարը կ'անցնի ու
ճշմարիտ լոյսը արդէն կը փայլի: **9** Ա՛ն որ
կ'ըսէ թէ լոյսի մէջ է եւ կ'ատէ իր եղբայրը,
տակաւին խաւարի մէջ է: **10** Ա՛ն որ կը
սիրէ իր եղբայրը, կը բնակի լոյսի մէջ,
ու գայթակղութիւն չկայ իր մէջ: **11** Բայց
ան որ կ'ատէ իր եղբայրը՝ խաւարի մէջ
է, խաւարի մէջ կը բայլէ եւ չի գիտեր
թէ ո՛ր կ'երթայ, որովհետեւ խաւարը
կուրցուցած է իր աչքերը: **12** Կը գրեմ ձեզի,
որդեակներ, որովհետեւ ձեր մեղքերը
ներուած են ձեզի՝ անոր անունին համար:
13 Կը գրեմ ձեզի, հայրեր, որովհետեւ
դուք ճանչցաք ան՝ որ սկիզբէն է: Կը
գրեմ ձեզի, երիտասարդներ, որովհետեւ
դուք յաղթեցիք Չարին: **14** Գրեցի ձեզի,
զաւակներ, որովհետեւ դուք ճանչցաք
Յայրը: Գրեցի ձեզի, հայրեր, որովհետեւ
դուք ճանչցաք ան՝ որ սկիզբէն է: Գրեցի
ձեզի, երիտասարդներ, որովհետեւ դուք
ուժեղ էք, եւ Աստուծոյ խօսքը կը բնակի
ձեր մէջ, ու յաղթեցիք Չարին: **15** Մի՛ սիրէք
աշխարհը, ո՛չ ալ ինչ որ աշխարհի մէջ
է: **16** Եթէ մէկը կը սիրէ աշխարհը, Յօրը
սերը չկայ իր մէջ. որովհետեւ ամէն ինչ որ
աշխարհի մէջ է՝ մարմնի ցանկութիւնը,
աչքերու ցանկութիւնը եւ այս կեանքին
ամբարտաւանութիւնը՝ Յօրմէն չէ, հապա
այս աշխարհէն է: **17** Աշխարհն ալ կ'անցնի,
անոր ցանկութիւնն ալ. բայց ան որ կը
գործադրէ Աստուծոյ կամքը՝ կը մնայ
յաւիտեան: (*aiōn g165*) **18** Չաւակներ, վերջին
ժամն է. եւ ինչպէս լսեցիք թէ Նեռը պիտի
գայ, արդէն շատ նեռեր կան. ատկէ կը
գիտնանք թէ վերջին ժամն է: **19** Անոնք մեր
մէջէն ելան, բայց մեզմէ չէին. որովհետեւ
եթէ ըլլային մեզմէ, կը մնային մեզի հետ:
Բայց մեզմէ ելան, որպէսզի բացայայտուի

թէ անոնք բոլորն ալ մեզմէ չէին: 20 Սակայն դուք օծուք ինչ որ ունիք Սուրբէն, ու գիտէք ամէն բան: 21 Չգրեցի ձեզի՝ որպէս թէ չէք գիտեր ճշմարտութիւնը, հապա՛ որովհետեւ գիտէք զայն, եւ քանի որ սուտը ճշմարտութենէն չէ: 22 Ո՛վ է ստախօսը, եթէ ոչ ան՝ որ կ'ուրանայ թէ Յիսուս՝ Քրիստոսն է. նեղը ան է՝ որ կ'ուրանայ Յայրն ու Որդին: 23 Ո՛վ որ կ'ուրանայ Որդին, անիկա Յայրն ալ չունի. (բայց ան որ կը դաւանի Որդին, անիկա Յայրն ալ ունի:) 24 Ուրեմն ինչ որ լսեցիք սկիզբէն՝ թող բնակի ձեր մէջ. եթէ ձեր մէջ բնակի ինչ որ սկիզբէն լսեցիք, որևէ ալ պիտի բնակիք Որդիին մէջ ու Յօրը մէջ: 25 Եւ սա է այն խոստումը՝ որ ինք տուաւ ձեզի, այսինքն՝ յաւիտենական կեանքը: (aiōnios g166) 26 Գրեցի ձեզի այս բաները՝ ձեզ մոլորեցնողներուն համար: 27 Այն օծութիւնը որ ստացաք իրմէ՛ կը բնակի ձեր մէջ. ուստի պետք չկայ որ մէկը սորվեցնէ ձեզի: Իսկ քանի որ այդ նոյն օծութիւնը կը սորվեցնէ ձեզի ամէն բան, ու ճշմարիտ է եւ ոչ թէ սուտ, իր մէջ բնակեցէ՛ք՝ ինչպէս ան սորվեցուց ձեզի: 28 Ուրեմն հիմա, որդեակներ, բնակեցէ՛ք իր մէջ, որպէսզի երբ ինք երեւնայ՝ համարձակութիւն ունենանք, ու չամչանք իրմէ իր գալուստին ատենը: 29 Եթէ գիտէք թէ ինք արդար է, կ'ըմբռնէք թէ ո՛վ որ արդարութիւն կը գործէ՛ իրմէ ծնած է:

3 Տեսէք թէ Յայրը ինչպիսի սեր շնորհեց մեզի, որպէսզի մենք Աստուծոյ զաւակներ կոչուինք. ուստի աշխարհը չի ճանչնար մեզ, որովհետեւ չճանչցաւ զինք: 2 Սիրելիներ, հիմա մենք Աստուծոյ զաւակներն ենք, եւ տակաւին բացայայտ չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գիտենք թէ երբ ինք երեւնայ՝ իրեն պէս պիտի ըլլանք, որովհետեւ պիտի տեսնենք զինք՝ ինչպէս որ է: 3 Ո՛վ որ այս յոյսը ունի անոր վրայ, կը մաքրագործէ ինքզինք՝ ինչպէս ան մաքուր է: 4 Ո՛վ որ մեղք կը գործէ՛ կը գործէ նաեւ անօրէնութիւն, եւ բռն մեղքը՝ անօրէնութիւնն է: 5 Եւ գիտէք թէ ան յայտնուեցաւ՝ որպէսզի բաւէ մեր մեղքերը. բայց անոր մէջ մեղք չկայ: 6 Ո՛վ որ կը բնակի անոր մէջ՝ չի

մեղանչեր. ո՛վ որ մեղանչէ, տեսած չէ զայն ու ճանչցած չէ զայն: 7 Որդեակներ, ոչ մէկը թող մոլորեցնէ ձեզ. ո՛վ որ արդարութիւն կը գործէ՛ արդար է, ինչպէս ան արդար է: 8 Ո՛վ որ մեղք կը գործէ՛ Չարախօսէն է, որովհետեւ Չարախօսը կը մեղանչէ սկիզբէն ի վեր. Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ՝ որպէսզի քանդէ Չարախօսին գործերը: 9 Ո՛վ որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չի գործեր, որովհետեւ անոր սերմը կը մնայ իր մէջ. ու չի կրնար մեղանչել, քանի որ Աստուծմէ ծնած է: 10 Ասով բացայայտ կ'ըլլան Աստուծոյ զաւակներն ու Չարախօսին զաւակները: Ո՛վ որ արդարութիւն չի գործեր՝ Աստուծմէ չէ, ոչ ալ ան՝ որ չի սիրեր իր եղբայրը: 11 Արդարեւ սա է այն պատգամը՝ որ դուք լսեցիք սկիզբէն, որ սիրենք զիրար: 12 Չըլլանք Կայենի պէս, որ Չարէն էր ու մորթեց իր եղբայրը: Եւ ինչո՞ւ մորթեց զայն. քանի որ իր գործերը չար էին, իսկ իր եղբօր գործերը՝ արդար: 13 Մի՛ գարմանաք, եղբայրներս, եթէ աշխարհը ատէ ձեզ: 14 Մենք գիտենք թէ անցանք մահէն կեանքի, որովհետեւ կը սիրենք եղբայրները. ան որ չի սիրեր եղբայրը՝ կը բնակի մահուան մէջ: 15 Ո՛վ որ կ'ատէ իր եղբայրը՝ մարդասպան է, եւ գիտէք թէ ոչ մէկ մարդասպանի մէջ կը բնակի յաւիտենական կեանքը: (aiōnios g166) 16 Մենք գիտցանք Քրիստոսի սերը, քանի որ ան ընծայեց իր անձը մեզի համար. մենք ալ պարտաւոր ենք ընծայել մեր անձը մեր եղբայրներուն համար: 17 Բայց եթէ մէկը՝ որ ունի այս աշխարհի ապրուստը, տեսնելով իր կարօտեալ եղբայրը՝ իր գուրջ գոցէ անկէ, ինչպէս անոր մէջ Աստուծոյ սերը բնակած կ'ըլլայ: 18 Որդեակներս, սիրենք ոչ թէ խօսքով ու լեզուով, հապա՛ գործով եւ ճշմարտութեամբ: 19 Ասով կը գիտնանք թէ ճշմարտութենէն ենք, ու մեր սիրտերը կը վստահին անոր առջեւ երեւնալու: 20 որովհետեւ եթէ մեր սիրտը պարսաւէ մեզ, Աստուած աւելի մեծ է քան մեր սիրտը եւ գիտէ ամէն բան: 21 Սիրելիներ, եթէ մեր սիրտը չպարսաւէ մեզ, այն ատեն համարձակութիւն կ'ունենանք Աստուծոյ առջեւ, 22 եւ ինչ որ խնդրենք՝ կը ստանանք անկէ, որովհետեւ կը

պահենք անոր պատուիրանները, ու կ'ընենք անոր առջեւ հաճեյի եղած բաները: 23 Սա՛ն է անոր պատուիրանը, որ հաւատանք իր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի անունին, ու սիրենք զիրար՝ ինչպէս պատուիրեց մեզի: 24 Ո՛վ որ կը պահէ անոր պատուիրանները՝ կը բնակի անոր մէջ, ան ալ՝ իր մէջ. եւ ասով զիտենք թէ ան կը բնակի մեր մէջ, այսինքն այն Յոգիով՝ որ տուաւ մեզի:

4 Սիրելիներ, մի՛ հաւատաք ամէն հոգիի, հապաք բնեցէք հոգիները՝ թէ արդեօք Աստուծմէ՛ են. որովհետեւ շատ սուտ մարգարէներ երեւան ելած են աշխարհի մէջ: 2 Սա՛նպէս կը ճանչնաք Աստուծոյ Յոգին.- ամէն հոգի որ կը դաւանի թէ Յիսուս Քրիստոս մարմինով եկաւ, Աստուծմէ՛ է. 3 իսկ ամէն հոգի որ չի դաւանիր թէ Յիսուս Քրիստոս մարմինով եկաւ, Աստուծմէ՛ չէ. եւ այս է Նեռի հոգին, որուն մասին լսեցիք թէ պիտի գայ, ու արդէն աշխարհի մէջ է: 4 Դուք Աստուծմէ՛ էք, որդեակներ, եւ յաղթեցիք անոնց. որովհետեւ ան որ ձեր մէջ է՝ աւելի մեծ է, քան ան՝ որ աշխարհի մէջ է: 5 Անոնք աշխարհէն են. ուստի կը խօսին աշխարհի մասին, եւ աշխարհը մտիկ կ'ընէ անոնց: 6 Իսկ մենք Աստուծմէ՛ ենք. ան որ կը ճանչնայ Աստուած՝ մտիկ կ'ընէ մեզի, ան որ Աստուծմէ՛ չէ՝ մտիկ չ'ընէր մեզի: Ասով կը գիտնանք ճշմարտութեան Յոգին ու մոլորութեան հոգին: 7 Սիրելիներ, սիրենք զիրար, քանի որ սերը Աստուծմէ՛ է: Ո՛վ որ կը սիրէ՝ ծնած է Աստուծմէ՛ ու կը ճանչնայ Աստուած: 8 Ա՛ն որ չի սիրեր՝ չի ճանչնար Աստուած, որովհետեւ Աստուած սեր է: 9 Աստուծոյ սերը սա՛պէս բացայայտուեցաւ մեզի հանդէպ. Աստուած աշխարհի դրկեց իր միածին Որդին, որպէսզի ապրինք անոր միջոցով: 10 Սերը ասոր մէջ է. ո՛չ թէ մենք սիրեցինք Աստուած, հապա ան սիրեց մեզ եւ դրկեց իր Որդին՝ իբր քաւութիւն մեր մեղքերուն: 11 Սիրելիներ, եթէ Աստուած այսպէս սիրեց մեզ, մենք ալ պարտաւոր ենք սիրել զիրար: 12 Ո՛չ մէկը երբեք տեսած է Աստուած: Եթէ սիրենք զիրար, Աստուած կը բնակի մեր մէջ ու անոր սերը կատարեալ է: 13 Ան իր Յոգիէն տուաւ մեզի. ասով զիտենք թէ մենք կը

բնակինք անոր մէջ, ան ալ՝ մեր մէջ: 14 Ու մենք տեսանք եւ կը վկայենք թէ Յայրը դրկեց իր Որդին իբր աշխարհի Փրկիչ: 15 Ո՛վ որ կը դաւանի թէ Յիսուս Աստուծոյ Որդին է, Աստուած կը բնակի անոր մէջ, ան ալ՝ Աստուծոյ մէջ: 16 Մենք զիտցանք Աստուծոյ մեզի հանդէպ ունեցած սերը, ու հաւատացինք: Աստուած սեր է. ան որ կը բնակի սիրոյ մէջ՝ կը բնակի Աստուծոյ մէջ, եւ Աստուած՝ անոր մէջ: 17 Ինչպէս ինք է, նոյնպէս մենք ենք այս աշխարհի մէջ. ասով մեր սերը կատարեալ է, որպէսզի համարձակութիւն ունենանք դատաստանին օրը: 18 Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սերը կը վտարէ վախը. որովհետեւ վախը կ'ենթադրէ պատուհաս: Ուստի ո՛վ որ կը վախնայ՝ կատարեալ չէ սիրոյ մէջ: 19 Մենք կը սիրենք զայն, որովհետեւ նախ ան սիրեց մեզ: 20 Եթէ մէկը ըսէ. «Ես կը սիրեմ Աստուած», եւ ատէ իր եղբայրը, ստախօս է. որովհետեւ ան որ չի սիրեր իր եղբայրը՝ որ կը տեսնէ, ինչպէս կրնայ սիրել Աստուած՝ որ չի տեսներ: 21 Եւ սա՛ պատուիրանը ունինք անկէ. «Ո՛վ որ կը սիրէ Աստուած, թող սիրէ նաեւ իր եղբայրը»:

5 Ո՛վ որ կը հաւատայ թէ Յիսուս՝ Քրիստոսն է, ծնած է Աստուծմէ՛. եւ ո՛վ որ կը սիրէ ծնողը՝ կը սիրէ նաեւ անկէ ծնածը: 2 Երբ սիրենք Աստուած ու պահենք անոր պատուիրանները, ատով կը գիտնանք թէ կը սիրենք Աստուծոյ զաւակները: 3 Քանի որ սա՛ն է Աստուծոյ սերը.- պահել անոր պատուիրանները: Իսկ անոր պատուիրանները ծանր չեն, 4 որովհետեւ ո՛վ որ Աստուծմէ՛ ծնած է՝ կը յաղթէ աշխարհին. մեր հաւատքն է որ կը յաղթէ աշխարհին: 5 Ո՛վ կը յաղթէ աշխարհին, եթէ ոչ ան՝ որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Աստուծոյ Որդին է: 6 Ի՛նքն է՝ Յիսուս Քրիստոս՝ որ եկաւ ջուրով ու արիւնով. ո՛չ միայն ջուրով, հապա՝ ջուրով եւ արիւնով. ու Յոգին է որ կը վկայէ, որովհետեւ Յոգին ճշմարտութիւն է: 7 Արդարեւ երեք են՝ որ կը վկայեն երկինքի մէջ.- Յայրը, Խօսքը եւ Սուրբ Յոգին, ու այս երեքը մէկ են: 8 Նաեւ երեք են՝ որ կը վկայեն երկրի վրայ՝.- Յոգին, ջուրը

Եւ արիւնը, ու այս երեքը միաձայն են: **9** Եթէ կ'ընդունինք մարդոց վկայութիւնը, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է. որովհետեւ այս է Աստուծոյ վկայութիւնը՝ որ տուաւ իր Որդիին մասին: **10** Ան որ կը հաւատայ Աստուծոյ Որդիին՝ իր մէջ ունի այս վկայութիւնը: Ան որ չի հաւատար Աստուծոյ՝ ստախօս կը նկատե՞՞ր՝ զայն, որովհետեւ չի հաւատար այն վկայութեան՝ որ Աստուած տուաւ իր Որդիին մասին: **11** Իսկ սա՞ է վկայութիւնը. Աստուած տուաւ մեզի յաւիտենական կեանքը, եւ այս կեանքը անոր Որդիին մէջ է: *(aiōnios g166)* **12** Ան որ ունի Որդին՝ ունի կեանքը. ան որ չունի Աստուծոյ Որդին՝ չունի կեանքը: **13** Գրեցի այս բաները ձեզի՝ որ կը հաւատաք Աստուծոյ Որդիին անունին, որպէսզի գիտնաք թէ ունիք յաւիտենական կեանքը: *(aiōnios g166)* **14** Այն համարձակութիւնը որ ունինք անոր քով՝ սա՞ է. եթէ որեւէ բան խնդրենք իր կամքին համաձայն, կը լսէ մեզ: **15** Ու եթէ գիտենք թէ կը լսէ մեզ՝ ինչ որ ալ խնդրենք, գիտենք նաեւ թէ կ'ունենանք այն բաները՝ որ կը խնդրենք իրմէ: **16** Եթէ մէկը տեսնէ թէ իր եղբայրը կը գործէ մեղք մը՝ որ մահացու չէ, թող խնդրէ, եւ Աստուած կեանք պիտի տայ անոր, այսինքն անոնց՝ որ մահացու մեղք չեն գործեր: Մեղք կայ՝ որ մահացու է. չեմ ըսեր որ թախանձէ անոր համար: **17** Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, բայց մեղք կայ՝ որ մահացու չէ: **18** Գիտենք թէ ճկ որ Աստուծմէ ծնած է՝ չի մեղանչեր: Ո՛վ որ Աստուծմէ ծնած է՝ կը պահէ ինքզինք, ու Չարը չի դպչիր իրեն: **19** Գիտենք թէ մենք Աստուծմէ ենք, իսկ ամբողջ աշխարհը Չարին մէջ մխրճուած է: **20** Նաեւ գիտենք թէ Աստուծոյ Որդին եկաւ, եւ ուշիմութիւն տուաւ մեզի՝ որպէսզի ճանչնանք ճշմարիտը: Ու մենք այդ ճշմարիտին մէջ ենք, անոր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի մէջ. ինքն է ճշմարիտ Աստուածը եւ յաւիտենական կեանքը: *(aiōnios g166)* **21** Որդեակներ, զգուշացէ՛ք կուռքերէն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ

1 Երեցը՝ ընտրեալ տիկնոջ եւ անոր զաւակներուն, որ կը սիրեմ ճշմարտութեամբ, (ոչ միայն ես, այլ նաեւ բոլոր անոնք՝ որ գիտցած են ճշմարտութիւնը,) 2 այն ճշմարտութեան համար՝ որ կը բնակի մեր մէջ ու յաւիտեան պիտի ըլլայ մեզի հետ. (aiōn g165) **3** ձեզի հետ թող ըլլան շնորհք, ողորմութիւն եւ խաղաղութիւն՝ Յայր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ, Յօրը Որդիէն, ճշմարտութեամբ եւ սիրով: **4** Մեծապէս ուրախացայ, գտնելով թէ զաւակներէդ ոմանք կ'ընթանան ճշմարտութեամբ, այն պատուիրանին համաձայն՝ որ ստացանք Յօրմէն: **5** Յիմա կը թախանձեմ քեզի, տիկին, որ սիրենք զիրար. կը գրեմ քեզի ոչ թէ նոր պատուիրան մը, հապա ան՝ որ ունէինք սկիզբէն: **6** Մերը սա է.- ընթանալ անոր պատուիրաններուն համաձայն: Եւ պատուիրանը սա է.- ընթանալ սկիզբէն ի վեր ձեր յաճին համաձայն: **7** Արդարեւ աշխարհ մտած են շատ մոլորեցուցիչներ, որոնք չեն դաւանիր թէ Յիսուս Քրիստոս մարմինով եկաւ: Այսպիսին մոլորեցուցիչ ու նեռ է: **8** Չզուշացէք դուք ձեզի համար, որ չկորսնցնենք մեր աշխատանքը, հապա ստանանք լման վարձատրութիւն: **9** Ո՛վ որ զանցառու կ'ըլլայ եւ չի մնար Քրիստոսի ուսուցումին մէջ, չունի Աստուած: Իսկ ան որ կը կենայ Քրիստոսի ուսուցումին մէջ, ունի թէ Յայրը, թէ ալ Որդին: **10** Եթէ մէկը գայ ձեզի ու չբերէ այս ուսուցումը, մի՛ ընդունիք զայն ձեր տունը, եւ մի՛ բարեւէք. **11** որովհետեւ ո՛վ որ բարեւէ զայն՝ կը հաղորդակցի անոր չար գործերուն: **12** Ձեզի գրելիք շատ բան ունէի, բայց չուզեցի գրել թուղթով ու մելանով. քանի որ կը յուսամ զալ ձեզի եւ խօսիլ դէմ առ դէմ, որպէսզի մեր ուրախութիւնը լման ըլլայ: **13** Ընտրեալ բրոջդ զաւակները կը բարեւեն քեզ:

ԵՐՐՈՐԴ

ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ

1 Երէջը՝ սիրելի Գայիոսին, որ կը սիրեմ ճշմարտութեամբ: **2** Սիրելիս, կ'ըղձամ որ ամէն կերպով յաջողիս եւ առողջ ըլլաս, ինչպէս քու անձդ ալ յաջողութեան մէջ է: **3** Որովհետեւ մեծապէս ուրախացայ, երբ քանի մը եղբայրներ եկան ու վկայեցին քու ճշմարտութեանդ մասին, թէ կ'ընթանաս ճշմարտութեամբ: **4** Ամենամեծ ուրախութիւնս է լսել՝ թէ իմ զաւակներս կ'ընթանան ճշմարտութեամբ: **5** Սիրելիս, դուն հաւատարմաբար կ'ընես՝ ինչ որ կ'ընես եղբայրներուն եւ օտարականներուն. **6** անոնք վկայեցին քու սիրոյդ մասին եկեղեցիին առջեւ: Եթէ ուղարկես զանոնք աստուածահաճոյ կերպով՝ լաւ կ'ընես. **7** որովհետեւ անոնք մեկնեցան Աստուծոյ անունին համար՝ ոչինչ առնելով հեթանոսներէն: **8** Ուրեմն մենք պարտաւոր ենք ընդունիլ այդպիսիները, որպէսզի գործակից ըլլանք ճշմարտութեան: **9** Գրեցի եկեղեցիին. բայց Դիոտրեփես, որ կ'ուզէ անոնց մէջ առաջին ըլլալ, չ'ընդունիր մեզ: **10** Ուստի եթէ զամ՝ պիտի մտաբերեմ անոր ըրած գործերը, քանի որ կը շողակրատէ մեզի դէմ չար խօսքերով: Չի բաւարարուիր ասով, եւ ո՛չ միայն չ'ընդունիր եղբայրները, հապա կ'արգիլէ ու եկեղեցիէն կը վտարէ անոնք՝ որ կ'ուզեն ընդունիլ: **11** Սիրելիս, մի՛ նմանիր չարին, հապա՝ բարիին: Ա՛ն որ բարիք կ'ընէ՝ Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կ'ընէ՝ տեսած չէ Աստուած: **12** Իսկ Դեմետրիոս բարի վկայուած է բոլորէն, նոյնինքն ճշմարտութենէն ալ: Մենք ալ կը վկայենք, եւ դուք գիտէք թէ մեր վկայութիւնը ճշմարիտ է: **13** Գրելիք շատ բան ունէի, բայց չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով գրել քեզի: **14** Սակայն կը յուսամ թէ շուտով պիտի տեսնեմ քեզ, եւ պիտի խօսինք դէմ առ դէմ: Խաղաղութիւն քեզի: Բարեկամները կը բարեւեն քեզ. բարեւէ մեր բարեկամները՝ իւրաքանչիւրը իր անունով:

ՅՈՒԴԱՅԻ

1 Յուդա, Յիսուս Բրիստոսի ծառան ու Յակոբոսի եղբայրը, անոնց՝ որ Յայր Աստուծոմով սրբացած, Յիսուս Բրիստոսով պահուած ու կանչուած են. **2** ողորմութիւն, խաղաղութիւն եւ սեր թող շատնան ձեր վրայ: **3** Սիրելիներ, երբ ամբողջ փութաջանութեամբ կը գրէի ձեզի հասարակաց փրկութեան համար, հարկաւոր նկատեցի գրել ձեզի եւ յորդորել՝ որպէսզի պայքարիք այն հաւատքին համար, որ մէկ անգամ աւանդուեցաւ սուրբերուն: **4** Որովհետեւ քանի մը մարդիկ - որոնց դատապարտութիւնը վաղուց արձանագրուած է՝ - զաղտնի մտան ձեր մէջ, ամբարիշտներ՝ որոնք մեր Աստուծոյն շնորհքը այլափոխեցին ցոփութեան, եւ ուրացան միակ Տիրակալն ու մեր Տէրը՝ Յիսուս Բրիստոսը: **5** Ուրեմն կը փափաքիմ յիշեցնել ձեզի, թէպէտ ժամանակին գիտէիք ասիկա, թէ Տէրը՝ որ փրկեց ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն՝ երկրորդ անգամ կորսնցուց չհաւատացողները. **6** եւ այն հրեշտակները, որոնք չպահեցին իրենց սկզբնական դիրքը՝, հապա ձգեցին իրենց բնակութիւնը, յաւերժական կապերով վերապահեց մեծ օրուան դատաստանին համար՝ մթութեան մէջ: (aidios g126) **7** Նմանապէս Սողոմ ու Գոմոր, ինչպէս նաեւ անոնց շուրջը եղած քաղաքները, որոնք անձնատուր եղան պոռնկութեան եւ ընթացան ուրիշ մարմինի ետեւէն, իբր օրինակ դրուած են մեր առջեւ, կրելով յաւիտենական կրակին վճիռը: (aiōnios g166) **8** Նմանապէս այս ցնորածներն ալ կը պղծեն մարմինը, կ'անարգեն տէրութիւնը ու կը հայհոյեն փառքերը: **9** Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը, երբ կը վիճէր Չարախօսին հետ՝ խօսելով Մովսէսի մարմինին մասին, չյանդգնեցաւ հայհոյալից դատավճիռ արձակել՝ անոր դէմ, հապա ըսաւ. «Տէրը յանդիմանէ քեզ»: **10** Մինչդեռ ասոնք կը հայհոյեն այն բաները՝ որ չեն գիտեր. իսկ ինչ որ գիտեն բնականաբար, անբան կենդանիներու պէս, կ'ապականին

այդ բաներուն մէջ: **11** Վայ անոնց, քանի որ զացին Կայենի ճամբայէն, ինկան Բաղաամի մոլորութեան մէջ՝ վարձքի համար, եւ կորսուեցան Կորիսի հակաճառութեամբ: **12** Ասոնք բիծեր են ձեր սիրոյ խնձոյքներուն մէջ, երբ խրախճանք կ'ընեն ձեզի հետ, իրենք զիրենք արածելով առանց վախի: Անջուր ամպեր են՝ հովերէն քշուած, աշնանային խամրած պտուղով ծառեր, անպտուղ, երկու անգամ մեռած, արմատախիլ եղած. **13** ծովու վայրագ ալիքներ, որ կը փրփրցնեն իրենց ամօթը. մոլորած աստղեր, որոնց համար վերապահուած է խաւարին մթութիւնը յաւիտեան: (aiōn g165) **14** Ենովք ալ, եօթներորդը Աղամէն ետք, մարգարեացաւ ասոնց համար եւ ըսաւ. «Ահա Տէրը կու գայ իր բիւրաւոր սուրբերով՝ **15** դատաստան կիրարկելու բոլորին հանդէպ, ու կշտամբելու անոնց մէջ եղող բոլոր ամբարիշտները՝ իրենց ամբարշտութեամբ ըրած բոլոր ամբարիշտ գործերուն համար, եւ բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները խօսեցան անոր դէմ»: **16** Ասոնք տրտնջողներ ու քրթմնջողներ են, որոնք կ'ընթանան իրենց ցանկութիւններուն համաձայն. իրենց բերանները կը խօսին յոխորտաբանութիւններ, ու երեսպաշտութիւն կ'ընեն օգուտի համար: **17** Բայց դուք, սիրելիներ, յիշեցէք այն խօսքերը՝ որ նախապէս ըսուեցան մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Բրիստոսի առաքելներուն կողմէ: **18** Անոնք կ'ըսէին ձեզի թէ «վերջին ժամանակը ծաղորդներ պիտի ըլլան, որոնք պիտի ընթանան իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համաձայն»: **19** Ասոնք՝ իրենք զիրենք զատող, շնչաւոր մարդիկ են, որոնք չունին Յոգին: **20** Իսկ դուք, սիրելիներ, շինելով դուք ձեզ՝ ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ, եւ աղօթելով Սուրբ Յոգիով, **21** պահեցէք դուք ձեզ Աստուծոյ սիրոյն մէջ, սպասելով մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Բրիստոսի ողորմութեան՝ յաւիտենական կեանքի համար: (aiōnios g166) **22** Կարեկցեցէք ոմանց՝ զատորոշելով. **23** իսկ փրկեցէք ուրիշները, վախով յափշտակելով զանոնք կրակէն, ատելով մարմինէն ապականած բաճկոնն

այ: 24 Անոր՝ որ կարող է զերծ պահել ձեզ անկումէ, եւ անարատ կեցնել իր փառքին առջեւ՝ ցնծութեամբ, 25 մեր Փրկիչին՝ միակ Աստուծոյ, (մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով) փանք ու մեծափառութիւն, զօրութիւն եւ իշխանութիւն (բոլոր դարերէն առաջ,) հիմա ու բոլոր դարերուն մէջ: Ամէն: (aiōn g165)

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ

1 Յիսուս Զրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուած տուաւ անոր՝ ցոյց տալու համար իր ծառաներուն ինչ որ պէտք է շուտով ըլլայ, եւ իր հրեշտակին միջոցով դրկեց ու մատնանշեց իր Յովհաննէս ծառային, 2 որ վկայեց Աստուծոյ խօսքին եւ Յիսուս Զրիստոսի վկայութեան մասին, ամէն ինչի մասին՝ որ տեսաւ: 3 Երանի անոր՝ որ կը կարդայ, ու անոնց՝ որ կը լսեն այս մարգարէութեան խօսքերը, եւ կը պահեն ինչ որ անոր մէջ գրուած է. որովհետեւ ատենը մօտ է: 4 Յովհաննէս՝ եօթը եկեղեցիներուն, որոնք Ասիայի մէջ են. շնորհք ու խաղաղութիւն ձեզի անկէ՝ որ է, որ էր եւ որ պիտի գայ, ու եօթը Յոգիներէն՝ որոնք անոր գահին առջեւ են, 5 եւ Յիսուս Զրիստոս հաւատարիմ վկայէն, որ մեռելներուն անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն իշխանը: Անոր՝ որ սիրեց մեզ, իր արիւնով լուաց մեզ մեր մեղքերէն, 6 եւ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ մեզ՝ Աստուծոյ եւ իր Յօր համար, անոր փառք ու գօրութիւն դարձ դարձ: Ամէն: (aiōn g165) 7 Ահա ամպերով կու գայ, եւ ամէն աչք պիտի տեսնէ զայն. նաեւ անոնք՝ որ խոցեցին զայն: Երկրի բոլոր տոհմերը պիտի հեծեծեն անոր վրայ: Այո՛. ամէն: 8 «Ես եմ Ալֆան ու Օմեղան», կ'ըսէ Տէր (Աստուած), ամ՝ որ է, որ էր եւ որ պիտի գայ, Ամենակալը: 9 Ես՝ Յովհաննէս, ձեր եղբայրը եւ հաղորդակիցը Յիսուս Զրիստոսի տառապանքին, թագաւորութեան ու համբերութեան, Պատմոս կոչուած կղզին էի՝ Աստուծոյ խօսքին համար եւ Յիսուս Զրիստոսի վկայութեան համար: 10 Կիրակի օրը լեցուեցայ Յոգիով, ու ետեւէս լսեցի հզօր ձայն մը՝ փողի ձայնի պէս, որ կ'ըսէր. 11 «Ինչ որ կը տեսնես՝ գրէ գիրքի մը մէջ, ու դրկէ՛ զայն եօթը եկեղեցիներուն՝ որոնք Եփեսոսի, Չմիւռնիայի, Պերգամոնի, Թիւատիրի, Սարդիկէի, Ֆիլատելիայի եւ Լաւդիկէի մէջ են»: 12 Դարձայ տեսնելու այն ձայնը՝ որ կը խօսէր ինծի: Երբ դարձայ՝ տեսայ եօթը ոսկիէ աշտանակներ, 13 ու եօթը

աշտանակներուն մէջտեղ՝ մէկը, մարդու Որդիին նման, մինչեւ ոտքերը երկարող պատմուճան մը հագած եւ կուրծքին վրայ ոսկիէ գօտի մը կապած: 14 Անոր գլուխն ու մազերը՝ բուրդի պէս ճերմակ էին, ձիւնի պէս ճերմակ. աչքերը՝ կրակի բոցի պէս էին, 15 ոտքերը՝ ոսկեպղինձի նման, որպէս թէ հնոցի մէջ բոցավառած, ու ձայնը՝ յորդառատ ջուրերու ձայնին պէս: 16 Իր աջ ձեռքին մէջ ունէր եօթը աստղ, բերանէն սրած երկասայրի թուր մը կ'էլլէր, եւ դէմքը արեւի պէս էր՝ երբ կը փայլի իր գօրութեամբ: 17 Երբ տեսայ զայն, անոր ոտքը ինկայ՝ մեռելի պէս. իսկ ան՝ իր աջ ձեռքը դրաւ իմ վրաս ու ըսաւ ինծի. «Մի վախ՛սար. ես եմ Առաջինը եւ Վերջինը: 18 Ես ան եմ՝ որ կ'ապրի՛. ես մեռած էի, ու ահա՛ կ'ապրի՛մ դարձ դար. ես ունիմ մահուան եւ դժոխքին բանալիները: (aiōn g165, Hadēs g86) 19 (Ուստի) գրէ՛ ինչ որ տեսար, թէ՛ ինչ որ կայ, թէ՛ ինչ որ պիտի ըլլայ ասկէ ետք: 20 Ահա՛ն. ասիկ խորհուրդը եօթը աստղերուն՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջ տեսար, ու եօթը ոսկիէ աշտանակներուն.- այդ եօթը աստղերը՝ եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են, իսկ եօթը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են»:

2 «Գրէ՛ Եփեսոսի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ'ըսէ ան՝ որ իր աջ ձեռքին մէջ կը բռնէ եօթը աստղերը, եւ կը շրջի եօթը ոսկիէ աշտանակներուն միջեւ. 2 “Գիտե՛մ քու գործերդ, աշխատանքդ ու համբերութիւնդ, եւ թէ չես կրնար հանդուրժել չարերուն: Փորձեցիր անոնք՝ որ կը հաւատեն թէ իրենք առաքեալ են, բայց չեն, եւ գտար թէ ստախոս են: 3 Համբերութիւն ունեցար, տառապանք կրեցիր իմ անունիս համար” ու ջնջուցար: 4 Սակայն սա՛ ունիմ քեզի դէմ, որ թողուցիր առաջին սէրդ: 5 Ուրեմն՝ իշէ՛ թէ ուրկէ՛ ինկար, ապաշխարէ՛, եւ ըրէ՛ առաջին գործերդ. այլապէս՝ շուտով պիտի գամ քեզի, ու աշտանակդ պիտի շարժեմ իր տեղէն՝ եթէ չապաշխարես: 6 Բայց սա՛ ունիս.- կ'ատես Նիկողայոսեաններուն գործերը, որ ես ալ կ'ատեմ”»: 7 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ Յոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն: Ո՛վ որ յաղթէ՝ անոր

ուտել պիտի տամ կեանքի ծառէն, որ Աստուծոյ դրախտին մէջ է»: 8 «Գրէ նաեւ Չմիւռնիայի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ Առաջինը եւ Վերջինը, որ մեռաւ ու կ’ապրի. 9 “Գիտեմ քու գործերդ, տառապանքդ եւ աղքատութիւնդ, (բայց հարուստ ես,) ու հայիոյութիւնը անոնց՝ որ կ’ըսեն թէ իրենք Յրեայ են, բայց չեն, հապա՝ Սատանայի ժողով: 10 Բնաւ մի վախնար այն չարչարանքներէն՝ որ պիտի կրես. ահա՛ Չարախօսը բանտը պիտի նետէ ձեզմէ ոմանք՝ որպէսզի փորձուիք, եւ տասը օր տառապանք պիտի ունենաք: Մինչեւ մահ հաւատարիմ եղիր, ու պիտի տամ քեզի կեանքի պսակը”»: 11 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն: Ո՛վ որ յաղթէ՝ պիտի չվնասուի երկրորդ մահէն»: 12 «Գրէ նաեւ Պերգամոնի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ ան՝ որ ունի սրած երկսայրի թուրը. 13 “Գիտեմ քու գործերդ, եւ թէ ո՛ւր կը բնակիս, հոն՝ ուր Սատանայի գահն է. բայց ամուր կը բռնես իմ անունս ու չուրացար իմ հաւատքս, նոյնիսկ այն օրերը՝ երբ Անթիպաս, իմ հաւատարիմ վկաս, սպաննուեցաւ ձեր մէջ՝ ուր Սատանան կը բնակի: 14 Սակայն քեզի դէմ ունիմ քիչ բան մը, քանի որ հող ունիս Բաղաամի ուսուցումը պահողներ. ան Բաղակի սորվեցուց գայթակողութիւն դնել Իսրայելի որդիներուն առջեւ, որպէսզի անոնք ուտեն կուռքերու գոհուածներ ու պոռնկին: 15 Այսպէս՝ դուն ալ ունիս Նիկողայոսեաններուն ուսուցումը պահողներ, որ ես կ’ատեմ: 16 (Ուստի) ապաշխարէ. այլապէս՝ շուտով պիտի գամ քեզի, եւ պիտի պատերազմիմ անոնց դէմ բերանիս թուրով”»: 17 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն: Ո՛վ որ յաղթէ՝ անոր ուտել պիտի տամ պահուած մանսնայէն. նաեւ պիտի տամ անոր ճերմակ խիճ մը, եւ այդ խիճին վրայ գրուած նոր անուն մը՝ որ ոչ մէկը գիտէ, բայց միայն զայն ստացողը»: 18 «Գրէ նաեւ Թիւատիրի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ Աստուծոյ Որդին, որ ունի կրակի բոցի պէս աչքեր, եւ իր ոտքերը նման են ոսկեպղինձի. 19 “Գիտեմ քու գործերդ, սէրդ, սպասարկութիւնդ, հաւատքդ ու համբերութիւնդ. եւ թէ

քու վերջին գործերդ աւելի շատ են՝ քան առաջինները: 20 Սակայն քեզի դէմ ունիմ բան մը”, որովհետեւ կը թոյլատրես Յեզաբելի, - ինքզինք մարգարեուհի կոչող այդ կնոջ, - որ մոլորեցնէ իմ ծառաներս եւ սորվեցնէ անոնց պոռնկիլ ու կուռքերու գոհուածներ ուտել: 21 Ես ժամանակ տուի անոր՝ ապաշխարելու իր պոռնկութենէն, բայց չապաշխարեց: 22 Ահա՛ ես մահիճ պիտի նետեմ զայն, իսկ անոր հետ շնութիւն ընողները՝ մեծ տառապանքի մէջ, եթէ չապաշխարեն իրենց գործերէն: 23 Պիտի մեռցնեմ անոր զաւակները, եւ բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես ան եմ՝ որ կը գննեմ խիղճներն ու սիրտերը. պիտի հատուցանեմ ձեզմէ իւրաքանչիւրին՝ ձեր գործերուն համեմատ: 24 Բայց կ’ըսեմ ձեզի, Թիւատիրի մէջ եղող միւս բոլորին՝ որ չունին այս ուսուցումը եւ չգիտցան Սատանային խորհուրդները (ինչպէս կ’ըսեն).- ուրիշ ծանրութիւն պիտի չդնեմ ձեր վրայ, 25 հապա ամուր բռնեցէք ինչ որ ունիք՝ մինչեւ որ գամ: 26 Եւ ո՛վ որ յաղթէ ու պահէ իմ գործերս մինչեւ վախճանը, անոր իշխանութիւն պիտի տամ անոր ազգերուն վրայ, 27 (եւ պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ զաւազանով. անոնք պիտի փշրուին բրոստի անօթներու պէս.) 28 ինչպէս ես ալ ստացայ իմ Յօրմէս, ու պիտի տամ անոր ամտուան աստղը”»: 29 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն»:

3 «Գրէ նաեւ Սարդիկէի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ ան՝ որ ունի Աստուծոյ եօթը Յոգիներն ու եօթը աստղերը. “Գիտեմ քու գործերդ. դուն անուն ունիս թէ կ’ապրիս, բայց մեռած ես: 2 Արթուն կեցիր եւ ամրացուր մնացած բաները՝ որ մեռնելու մօտ են, որովհետեւ կատարեալ չգտայ գործերդ Աստուծոյ առջեւ: 3 Ուրեմն յիշէ թէ ինչպէս ընդունեցիր եւ լսեցիր, ու պահէ եւ ապաշխարէ. իսկ եթէ արթուն չկենաս, գողի պէս պիտի գամ քու վրայ, ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ ո՞ր ժամուն պիտի գամ վրայդ: 4 Սակայն Սարդիկէի մէջ ունիս քանի մը մարդոց անուններ, որոնք չպղծեցին իրենց հանդերձները եւ ճերմակներով պիտի շրջին ինծի

հետ, քանի որ արժանի են: 5 Ո՛վ որ յաղթէ՝ պիտի հազնի ճերմակ հանդերձ. ու ես պիտի չչնջեմ անոր անունը կեանքի գիրքէն, հապա պիտի դաւանիմ անոր անունը իմ Յօրս առջեւ եւ անոր հրեշտակներուն առջեւ”»: 6 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն»: 7 «Գրէ՛ նաեւ Ֆիլատեյֆիայի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ Սուրբը, Ճշմարիտը, ան՝ որ ունի Դաւիթի բանային, ան՝ որ կը բանայ ու ոչ մէկը կը գոցէ, եւ կը գոցէ ու ոչ մէկը կը բանայ. 8 “Գիտեմ քու գործերդ: Ահա՛ առջեւդ դրի բացուած դուռ մը՝ որ ոչ մէկը կրնայ գոցել, որովհետեւ դուն քիչ զօրութիւն ունիս, բայց պահեցիր իմ խօսքս եւ չուրացար իմ անունս: 9 Ահա՛ պիտի ստիպեմ Սատանայի ժողովէն եղողները, - որ կ’ըսեն թէ իրենք Յրեայ են, բայց չեն, հապա կը ստեն, - ահա՛ պիտի ստիպեմ զանոնք՝ որ զան ու երկրպագեն ոտքերուդ առջեւ, եւ գիտնան թէ ես սիրեցի քեզ: 10 Քանի որ պահեցիր իմ համբերութեան խօսքս, ես ալ պիտի պահեմ քեզ փորձութեան ժամուն, որ պիտի գայ ամբողջ երկրագունդին վրայ՝ փորձելու համար երկրի բնակիչները: 11 Ահա՛ շուտով կու գամ: Ամուր բռնէ ունեցածդ, որպէսզի ոչ մէկը առնէ քու պսակդ: 12 Ո՛վ որ յաղթէ, սիւն մը պիտի ընեմ զայն իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ, եւ ալ դուրս պիտի չելլէ: Անոր վրայ պիտի գրեմ իմ Աստուծոյս անունը, ու իմ Աստուծոյս բաղաբին անունը, այսինքն՝ Նոր Երուսաղէմ, - որ կ’իջնէ երկինքէն՝ իմ Աստուծոյս քովէն, - եւ իմ նոր անունս”»: 13 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն»: 14 «Գրէ՛ նաեւ Լաւողիկէի եկեղեցիին հրեշտակին.- “Սա կ’ըսէ Ամենը, հաւատարիմ ու ճշմարիտ Վկան, Աստուծոյ արարչութեան Սկիզբը. 15 “Գիտեմ քու գործերդ, թէ ոչ պաղ ես, ոչ ալ տաք. երանի՛ թէ պաղ ըլլայիր, կամ՝ տաք: 16 Ուստի դուն որ գաղջ ես, եւ ոչ տաք, ոչ ալ պաղ, բերանէս դուրս պիտի փսխեմ քեզ: 17 Քանի որ կ’ըսես. «Ես հարուստ եմ, հարստացայ, ու ոչ մէկ բանի կարիք ունիմ »: Բայց չես գիտեր թէ դուն թշուառ, խեղճ, աղքատ, կոյր եւ մերկ ես: 18 Կը թելադրեմ քեզի, որ

զնես ինձմէ կրակի բովէն անցած ոսկի՝ որ հարստանաս, ու ճերմակ հանդերձ՝ որ հազնիս, որպէսզի մերկութեանդ ամօթը չերեւայ. եւ դէ՛ղ դիր աչքերուդ՝ որ տեսնես: 19 Ես կը կշտամբեմ ու կը պատժեմ բոլոր սիրածներս. ուրեմն նախանձախնդիր եղիր եւ ապաշխարէ: 20 Ահա՛ կայնած եմ դրան առջեւ ու կը բախեմ. եթէ մէկը լսէ իմ ձայնս եւ բանայ դուռը, պիտի մտնեմ անոր քով ու պիտի ընթրեմ անոր հետ, ան ալ՝ ինձի հետ: 21 Ո՛վ որ յաղթէ, ինձի հետ բազմիլ պիտի տամ անոր՝ իմ գահիս վրայ, ինչպէս ես ալ յաղթեցի ու իմ Յօրս հետ բազմեցայ իր գահին վրայ”»: 22 Ա՛ն որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Յոգին ինչ կ’ըսէ եկեղեցիներուն»:

4 Ասկէ ետք՝ նայեցայ, եւ ահա՛ դուռ մը բացուած էր երկինքի մէջ, ու ինձի հետ խօսող առաջին ձայնը - փողի մը պէս - որ լսած էի՝ ըսաւ. «Հոն բարձրացիր, եւ ցոյց պիտի տամ քեզի ինչ որ պէտք է ըլլայ ասկէ ետք»: 2 Իսկոյն լեցուեցայ Յոգիով, եւ ահա՛ գահ մը դրուած էր երկինքի մէջ, ու մէկը բազմած էր գահին վրայ: 3 Բազմողին տեսքը նման էր յասպիս եւ սարդիոն քարերու, ու գահին շուրջը կար ծիածան մը՝ տեսքով զմրուխտի նման: 4 Գահին շուրջը կային քսանչորս գահեր, եւ այդ գահերուն վրայ բազմած էին՝ քսանչորս երեցներ. ճերմակ հանդերձներ հագած էին, ու ոսկիէ պսակներ ունէին իրենց գլուխին վրայ: 5 Գահէն կ’ելլէին փայլակներ, ձայներ եւ որոտումներ, ու գահին առջեւ կային եօթը հրավառ ջահեր, որոնք Աստուծոյ եօթը Յոգիներն են: 6 Գահին առջեւ կար ապակեղէն ծով մը՝ բիւրեղի նման, իսկ գահին մէջտեղը եւ գահին շուրջը կային չորս Եակներ, աչքերով լեցուն՝ առջեւէն ու ետեւէն: 7 Առաջին Եակը նման էր առիւծի, երկրորդ Եակը նման էր գուլարակի, երրորդ Եակը ունէր մարդու երեւոյթ, իսկ չորրորդ Եակը նման էր թռչող արծիւի: 8 Չորս Եակներէն ամեն մէկը վեց թել ունէր շուրջը, եւ ներսէն լեցուն էր աչքերով: Անոնք առանց հանգստանալու՝ ցերեկ ու գիշեր կ’ըսէին. «Մուրք, Մուրք, Մուրք է Տէրը, Ամենակալ Աստուածը, որ էր, որ է եւ որ պիտի գայ»: 9 Երբ այդ Եակները փառք ու պատիւ

կու տային եւ շնորհակալ կ'ըլլային գահին վրայ բազմողէն, որ դարե դար՝ կ'ապրի, (աւօճ 9165) 10 քսանչորս երեցները կ'իյնային գահին վրայ բազմողին առջեւ ու կ'երկրպագէին անոր՝ որ դարե դար կ'ապրի, եւ իրենց պսակները կը ձգէին գահին առջեւ՝ ըսելով. (աւօճ 9165) 11 «Արժանի ես, Տէր, փառք, պատիւ ու զօրութիւն ընդունելու, որովհետեւ դուն ստեղծեցիր բոլոր բաները. քու կամքով անոնք գոյութիւն ունին եւ ստեղծուեցան»:

5 Գահին վրայ բազմողին աջ ձեռքին մէջ տեսայ գիրք մը՝ գրուած ներսէն ու դուրսէն, եւ կնքուած եօթը կնիքով: 2 Տեսայ նաեւ հօգօր հրեշտակ մը, որ բարձրաձայն կը յայտարարէր. «Ո՛վ արժանի է բանալու այդ գիրքը եւ քակելու ատոր կնիքները»: 3 Բայց ո՛չ մէկը, ո՛չ երկինքի մէջ, ո՛չ երկրի վրայ, ո՛չ ալ երկրի ներքեւ՝ կարող էր բանալ այդ գիրքը, ո՛չ ալ նայիլ անոր: 4 Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ քանի որ ո՛չ մէկը արժանի գտնուեցաւ բանալու այդ գիրքը, ո՛չ ալ նայելու անոր: 5 Իսկ երեցներէն մէկը ըսաւ ինծի. «Մի՛ լար. ահա Յուդայի տոհմէն եղող Առիւծը, Դաւիթի Արմատը, յաղթեց՝ որպէսզի բանալ այդ գիրքը եւ քակէ ատոր եօթը կնիքները: 6 Ու տեսայ թէ գահին եւ չորս Եակներուն մէջտեղ, ու երեցներուն մէջտեղ, կայնած էր Գառնուկ մը՝ որպէս թէ մորթուած. ան ունէր եօթը եղջիւր ու եօթը աչք, որոնք Աստուծոյ եօթը Յոգիններն են՝ դրկուած ամբողջ երկիրը: 7 Ան եկաւ եւ առաւ գիրքը գահին վրայ բազմողին աջ ձեռքէն: 8 Երբ առաւ գիրքը, չորս Եակներն ու քսանչորս երեցները ինկան Գառնուկին առջեւ եւ երկրպագեցին. անոնցմէ իւրաքանչիւրը ունէր քնար մը, ու ոսկիէ սկաւառակ մը՝ խունկերով լեցուն, որ սուրբերուն աղօթքներն են: 9 Անոնք կ'երգէին նոր երգ մը՝ ըսելով. «Դուն արժանի ես առնելու այդ գիրքը եւ քակելու ատոր կնիքները. որովհետեւ մորթուեցար, ու քու արիւնովդ զնեցիր մեզ Աստուծոյ համար՝ ամէն տոհմէ, լեզուէ, ժողովուրդէ եւ ազգէ, 10 թագաւորներ ու քահանաներ ըրիւր մեզ մեր Աստուծոյն, եւ երկրի վրայ պիտի թագաւորենք»: 11 Տեսայ,

ու լսեցի ձայնը շատ հրեշտակներու՝ որոնք գահին, Եակներուն եւ երեցներուն շուրջն էին. անոնց թիւը բիւրերով բիւր ու հազարներով հազար էր: 12 Անոնք բարձրաձայն կ'ըսէին. «Այդ մորթուած Գառնուկը արժանի է ընդունելու զօրութիւն, հարստութիւն, իմաստութիւն, ոյժ, պատիւ, փառք եւ օրհնաբանութիւն»: 13 Ու լսեցի բոլոր արարածները՝ երկինքի մէջ, երկրի վրայ, երկրի ներքեւ եւ ծովու մէջ եղող, ու ամէն ինչ որ անոնց մէջ կայ, որոնք կ'ըսէին. «Գահին վրայ բազմողին եւ Գառնուկին՝ օրհնաբանութիւն, պատիւ, փառք ու զօրութիւն դարե դար՝»: (աւօճ 9165) 14 Եւ չորս Եակները կ'ըսէին. «Ամէն»: Ու երեցները ինկան եւ երկրպագեցին:

6 Նայեցայ՝ երբ Գառնուկը բացաւ կնիքներէն մէկը՝, եւ լսեցի չորս Եակներէն մէկուն ձայնը՝ որոտումի պէս, որ կ'ըսէր. «Եկուր ու տես»: 2 Եւ տեսայ. ահա՛ ճերմակ ձի մը կար, որուն վրայ հեծնողը ունէր աղեղ մը: Պսակ մը տրուեցաւ անոր, ու դուրս ելաւ իբր յաղթող՝ որպէսզի յաղթէ: 3 Երբ բացաւ երկրորդ կնիքը, լսեցի երկրորդ Եակը՝ որ կ'ըսէր. «Եկուր»: 4 Ուրիշ, շառագոյն ձի մը դուրս ելաւ, եւ անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ՝ որ երկրէն վերցնէ խաղաղութիւնը, որպէսզի մորթեն զիրար. ու մեծ սուր մը տրուեցաւ անոր: 5 Երբ բացաւ երրորդ կնիքը, լսեցի երրորդ Եակը՝ որ կ'ըսէր. «Եկուր ու տես»: Եւ տեսայ. ահա՛ սեւ ձի մը կար, որուն վրայ հեծնողը՝ ձեռքին մէջ ունէր կշիռք մը: 6 Չորս Եակներուն մէջէն լսեցի ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Կապիճ մը ցորենը՝ մէկ դահեկանի, ու երեք կապիճ գարին՝ մէկ դահեկանի: Մի՛ վնասեր ձէթին եւ գինիին»: 7 Երբ բացաւ չորրորդ կնիքը, լսեցի չորրորդ Եակին ձայնը՝ որ կ'ըսէր. «Եկուր ու տես»: 8 Եւ տեսայ. ահա՛ տօգոյն ձի մը կար, որուն վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, ու դժոխքը կը հետեւէր անոր: Իշխանութիւն տրուեցաւ անոնց՝ երկրի քառորդին վրայ, որ սպաննեն թուրով, սովով, մահով ու երկրի գազաններով: (Hadēs 986) 9 Երբ բացաւ հինգերորդ կնիքը, զոհասեղանին ներքեւ տեսայ անձերը անոնց՝ որ մորթուած էին Աստուծոյ խօսքին համար,

եւ իրենց տուած վկայութեան համար: 10 Անոնք բարձրաձայն աղաղակեցին. «Մուրք եւ ճշմարիտ Տիրակայ, մինչեւ երբ պիտի չդատես ու չառնես մեր արիւնին վրեժը երկրի բնակիչներէն»: 11 Գերմակ պարեգօտ տրուեցաւ անոնցմէ իւրաքանչիւրին, եւ ըսուեցաւ անոնց որ հանգչին քիչ մը ժամանակ ալ, մինչեւ որ ամբողջանան իրենց ծառայակիցներն ու անոնց եղբայրները՝ որոնք պիտի սպաննուէին իրենց պէս: 12 Տեսայ՝ երբ բացաւ վեցերորդ կնիքը, եւ ահա՛ մեծ երկրաշարժ մը եղաւ: Արեւը սեւցաւ՝ մազեղէն քուրճի մը պէս, լուսինը (բոլորովին) արիւնի գոյնի պէս եղաւ, 13 ու երկինքի աստղերը ինկան երկրի վրայ, ինչպէս աստիկ հովքէն շարժուած թզենին կը թափէ իր տհաս պտուղները: 14 Երկինքը կծկուեցաւ ոլորուող մագաղաթի մը պէս, եւ բոլոր լեռներն ու կղզիները շարժեցան իրենց տեղերէն: 15 Երկրի թագաւորները, մեծամեծները, հարուստները, հազարապետները, զօրաւորները, եւ բոլոր ստրուկներն ու բոլոր ազատները պահուղտեցան քարայրներու եւ լեռներու ժայռերուն մէջ, 16 ու կ'ըսէին լեռներուն եւ ժայռերուն. «Ինկէ՞ք մեր վրայ ու պահեցէ՞ք մեզ գահին վրայ բազմողին երեսէն, եւ Գառնուկին բարկութենէն: 17 Որովհետեւ անոր բարկութեան մեծ օրը եկաւ, եւ ո՛վ կրնայ դիմանալ»:

7 Ասկէ ետք տեսայ չորս հրեշտակներ, որ կայնած էին երկրի չորս անկիւնները ու բռնած էին երկրի չորս հովերը, որպէսզի հով չփչէ՝ ո՛չ երկրի վրայ, ո՛չ ծովու վրայ, ո՛չ ալ ծառի մը վրայ: 2 Տեսայ նաեւ ուրիշ հրեշտակ մը, որ բարձրացաւ արեւելքէն եւ ունէր ապրող Աստուծոյ կնիքը: Ան բարձրաձայն աղաղակեց այն չորս հրեշտակներուն, որոնց իշխանութիւն տրուած էր վնասելու երկրին ու ծովուն. 3 «Մի՛ վնասէք՝ ո՛չ երկրին, ո՛չ ծովուն, ո՛չ ալ ծառերուն, մինչեւ որ կնքենք մեր Աստուծոյն ծառաներուն ճակատը»: 4 Լսեցի կնքուածներուն թիւը՝ հարիւր քառասունչորս հազար կնքուած՝ Իսրայէլի որդիներուն բոլոր տոհմերէն. 5 Յուդայի տոհմէն՝ տասներկու հազար

կնքուած, Ռուբէնի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Գադի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, 6 Ասերի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Նեփթալիմի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Մանասէի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, 7 Ծմաւունի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Դեւիի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Իսաքարի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, 8 Չաբուղոնի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Յովսեփի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած, Բենիամինի տոհմէն՝ տասներկու հազար կնքուած: 9 Ասկէ ետք տեսայ, եւ ահա՛ մեծ բազմութիւն մը կար, որ ո՛չ մէկը կրնար համրէ, բոլոր ազգերէն, տոհմերէն, ժողովուրդներէն ու լեզուներէն: Անոնք կայնած էին գահին առջեւ եւ Գառնուկին առջեւ՝ հազած գերմակ պարեգօտներ ու արմաւենիներ բռնած իրենց ձեռքերուն մէջ, 10 եւ բարձրաձայն կ'աղաղակէին. «Փրկութիւնը մեր Աստուծոյնն է՝ որ կը բազմի գահին վրայ, նաեւ՝ Գառնուկինը»: 11 Բոլոր հրեշտակները, որ կայնած էին գահին, երէցներուն ու չորս էակներուն շուրջը, ինկան իրենց երեսին վրայ՝ գահին առջեւ, եւ երկրպագեցին Աստուծոյ՝ 12 ըսելով. «Ամէն. օրինաբանութիւն, փանօք, իմաստութիւն, շնորհակալութիւն, պատիւ, զօրութիւն ու կարողութիւն մեր Աստուծոյն՝ դարձէ դար»: Ամէն»:

(aiōn g165) 13 Երեցներէն մէկը ըսաւ ինծի. «Ո՛վ են ասոնք՝ որ հազած են գերմակ պարեգօտներ, եւ ուրկէ՞ եկած են»: 14 Ես ալ ըսի անոր. «Տէր, դո՛ւն գիտես»: Ան ալ ըսաւ ինծի. «Ասոնք մեծ տառապանքէն եկողներն են, որ լուացին իրենց պարեգօտները ու գերմկցուցին զանոնք Գառնուկին արիւնով: 15 Ուստի Աստուծոյ գահին առջեւ են, եւ կը պաշտեն զինք ցերեկ ու գիշեր՝ իր տաճարին մէջ. եւ գահին վրայ բազմողը պիտի բնակի անոնց մէջ: 16 Այլեւս ո՛չ պիտի անօթեանան, ո՛չ պիտի ծարաւանան, ո՛չ ալ արեւը կամ որեւէ տօթ պիտի իյնայ անոնց վրայ. 17 որովհետեւ Գառնուկը՝ որ գահին մէջտեղն է՝ պիտի հովուէ զանոնք, պիտի առաջնորդէ զանոնք դէպի կենարար շուրերու աղբիւրները, եւ Աստուած

բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն»:

8 Երբ բացաւ եօթներորդ կնիքը, լուռութիւն եղաւ երկինքը՝ կէս ժամու չափ: **2** Ու տեսայ այն եօթը հրեշտակները՝ որ կայնած էին Աստուծոյ առջեւ. եօթը փողեր տրուեցան անոնց: **3** Ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ եւ կայնեցաւ գոհասեղանին առջեւ. ան ունէր ոսկիէ խնկանոց մը, ու շատ խուսկ տրուեցաւ իրեն, որպէսզի ընծայէ բոլոր սուրբերուն աղօթքներուն հետ՝ գահին առջեւ եղող ոսկիէ գոհասեղանին վրայ: **4** Եւ խուսկերուն ծուխը՝ սուրբերուն աղօթքներուն հետ՝ հրեշտակին ձեռքէն բարձրացաւ Աստուծոյ առջեւ: **5** Ապա հրեշտակը առաւ խնկանոցը, լեցուց զայն գոհասեղանին կրակէն, ու նետեց երկրի վրայ. եւ ձայներ, որոտումներ, փայլակներ ու երկրաշարժ եղան: **6** Եւ եօթը հրեշտակները, որ ունէին եօթը փողերը, պատրաստուեցան հնչեցնելու զանոնք: **7** Առաջին հրեշտակը հնչեցուց փողը, եւ արիւնով խառնուած կարկուտ ու կրակ եղաւ եւ նետուեցաւ երկրի վրայ. (երկրի մէկ երրորդը այրեցաւ,) ծառերուն մէկ երրորդը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ: **8** Երկրորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, եւ հրավառ մեծ լերան պէս բան մը նետուեցաւ ծովը. ծովուն մէկ երրորդը արիւն եղաւ, **9** ծովուն մէջ ապրող արարածներուն մէկ երրորդը մեռաւ, ու նաւերուն մէկ երրորդը փճացաւ: **10** Երրորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, ու երկինքէն մեծ աստղ մը ինկաւ՝ ջահի պէս վառելով. ան ինկաւ գետերուն մէկ երրորդին եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ: **11** Այդ աստղին անունը Օշինդր էր, ու ջուրերուն մէկ երրորդը օշինդր եղաւ, եւ շատ մարդիկ մեռան ջուրերէն՝ բանի որ դառնացած էին: **12** Չորրորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, ու արեւին մէկ երրորդը զարնուեցաւ, նաեւ յուսինին մէկ երրորդը եւ աստղերուն մէկ երրորդը. հետեւաբար անոնց մէկ երրորդը խաւարեցաւ, օրուան մէկ երրորդը չլուսաւորուեցաւ, նմանապէս՝ գիշերուան: **13** Տեսայ, ու լսեցի երկինքի մեջտեղէն թռչող հրեշտակ մը՝ որ բարձրաձայն կ'ըսէր. «Վայ, վայ, վայ երկրի

բնակիչներուն՝ այն միւս փողի ձայներուն համար, որ երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն»:

9 Հինգերորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, ու տեսայ աստղ մը՝ որ երկինքէն ինկաւ երկրի վրայ: Անդունդի գուրբին բանալին տրուեցաւ անոր. (Abyssos g12) **2** ան ալ բացաւ անդունդին գուրբը, եւ այդ գուրբէն ծուխ բարձրացաւ՝ մեծ հնոցի մը ծուխին պէս: Արեւն ու օդը խաւարեցան գուրբին ծուխէն: (Abyssos g12) **3** Ծուխէն մարախներ ելան երկրի վրայ, եւ անոնց իշխանութիւն տրուեցաւ՝ երկրի կարիճներուն ունեցած իշխանութեան պէս: **4** Ըսուեցաւ անոնց որ վնասեն ոչ երկրի խոտին, ոչ որեւէ կանաչութեան, ոչ ալ որեւէ ծառի, հապա միայն այն մարդոց՝ որոնք չունին Աստուծոյ կնիքը իրենց ճակատին վրայ: **5** Հրաման տրուեցաւ անոնց որ չսպաննեն զանոնք, հապա տանջեն զանոնք հինգ ամիս. անոնց տուած տանջանքը՝ կարիճի տուած տանջանքին պէս էր, երբ կը խայթէ մարդը: **6** Այդ օրերը մարդիկ պիտի փնտռեն մահը, սակայն պիտի չգտնեն. պիտի ցանկան մեռնիլ, բայց մահը պիտի փախչի իրենցմէ: **7** Մարախները կը նմանէին պատերազմի պատրաստուած ձիերու. անոնց գլուխներուն վրայ կային որպէս թէ ոսկիէ պսակներ, եւ անոնց երեսները մարդոց երեսներուն պէս էին: **8** Ունէին մագեր՝ կիներու մագերուն պէս. անոնց ակրաները՝ առիւծներու ակրաներուն պէս էին: **9** Ունէին զրահներ՝ երկաթէ զրահներու պէս, իսկ անոնց թելերուն ձայնը՝ պատերազմի վազող բազմաթիւ ձիերէ քաշուած կառքերու ձայնին պէս էր: **10** Ունէին պոչեր՝ կարիճներու նման, ու խայթոցներ կային պոչերուն վրայ: Իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս վնասելու մարդոց, **11** եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին անդունդին հրեշտակը, որուն անունը եբրայերէն Աբադոն է, իսկ յունարէն՝ Ապոդիոն: (Abyssos g12) **12** Մէկ վայր անցաւ. ասկէ ետք ահա՛ երկու վայ ալ կու գայ: **13** Վեցերորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, ու լսեցի ձայն մը՝ Աստուծոյ առջեւ եղող ոսկիէ գոհասեղանին

չորս եղջիւրներէն, 14 որ կ'ըսէր փող ունեցող վեցերորդ հրեշտակին. «Արձակէ՛ Եփրատ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները»: 15 Եւ արձակուեցան այն չորս հրեշտակները, որ պատրաստուած էին ժամուան, օրուան, ամսուան ու տարուան համար՝ որպէսզի սպաննեն մարդոց մէկ երրորդը: 16 Ձիաւոր զօրքերուն թիւը երկու բիւր բիւր՝ Էր. եւ լսեցի անոնց թիւը: 17 Այսպէս՝ տեսիլքին մէջ տեսայ ձիերը եւ անոնց վրայ հեծնողները, որոնք ունէին կրակի, յակինթի ու ծծումբի գոյն գրահներ: Ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներու պէս էին. կրակ, ծուխ եւ ծծումբ կ'ելլէին անոնց բերանէն: 18 Այս երեք (պատուհաս) ներէն մարդոց մէկ երրորդը սպաննուեցաւ, այսինքն՝ կրակէն, ծուխէն ու ծծումբէն, որոնք կ'ելլէին անոնց բերանէն: 19 Որովհետեւ անոնց իշխանութիւնը իրենց բերաններուն եւ պոչերուն մէջ էր, քանի որ անոնց պոչերը նման էին օձերու, եւ ունէին գլուխներ՝ որոնցմով կը վնասէին: 20 Միւս մարդիկը՝ որ չսպաննուեցան այս պատուհասներէն, չապաշխարեցին իրենց ձեռքերուն գործերէն՝ որ չերկրպագեն դէւերուն, նաեւ ոսկիէ, արծաթէ, պղինձէ, քարէ ու փայտէ շինուած կոռքերուն, որոնք ոչ կրնան տեսնել, ոչ լսել, ոչ ալ քալել: 21 Նաեւ չապաշխարեցին ոչ իրենց մարդասպանութիւններէն, ոչ իրենց կախարդութիւններէն, ոչ իրենց պոռնկութենէն, ոչ ալ իրենց գողութիւններէն:

10 Տեսայ ուրիշ հզօր հրեշտակ մը՝ որ կ'իջնէր երկինքէն: Հագած էր ամպ մը, եւ ծիածան մը կար իր գլուխին վրայ: Իր երեսը արեւի պէս էր, ու ոտքերը՝ կրակէ սիւներու պէս. 2 ձեռքին մէջ ունէր բացուած գրքոյկ մը: Իր աջ ոտքը դրաւ ծովուն վրայ, իսկ ձախը՝ ցամաքին վրայ, 3 եւ բարձրաձայն աղաղակեց՝ առիւծի մը մռնչիւնին պէս: Երբ աղաղակեց, եօթը որոտումները խօսեցան իրենց ձայներով: 4 Երբ եօթը որոտումները խօսեցան՝ եւ պիտի գրէի, բայց լսեցի երկինքէն ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Կնքէ՛ այն բաները՝ որ

եօթը որոտումները խօսեցան, ու մի՛ գրեր զանոնք»: 5 Այն հրեշտակը որ տեսած էի՝ կայնած ծովուն վրայ եւ ցամաքին վրայ, իր (աջ) ձեռքը բարձրացուց երկինք, 6 ու երդում ըրաւ անով՝ որ դարձ դար՝ կ'ապրի, եւ ստեղծեց երկինքն ու ինչ որ անոր մէջ է, երկիրը եւ ինչ որ անոր մէջ է, ու ծովը եւ ինչ որ անոր մէջ է, թէ՛ այլ ժամանակ պիտի չըլլայ: (aiōn g165) 7 Հապա՝ եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը, երբ սկսի փող հնչեցնել, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի, ինչպէս ինք ակետած էր իր ծառաներուն՝ մարգարէներուն: 8 Այն ձայնը՝ որ լսեր էի երկինքէն, դարձեալ խօսեցաւ ինծի եւ ըսաւ. «Գնա՛, ան այն բայց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայնող հրեշտակին ձեռքին մէջ է»: 9 Ես ալ գացի հրեշտակին եւ ըսի անոր. «ՏՐՆՐ ինծի այդ գրքոյկը»: Ան ալ ըսաւ ինծի. «Ա՛ն ասիկա ու լափէ. պիտի դառնացնէ փողը, բայց մեղրի պէս անոյշ պիտի ըլլայ բերանիդ մէջ»: 10 Առի գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն եւ լափեցի զայն: Մեղրի պէս անոյշ էր բերանիս մէջ, բայց երբ կերայ՝ փորս դառնացաւ: 11 Ան ալ ըսաւ ինծի. «Պէտք է որ դուն դարձեալ մարգարէանաս շատ ժողովուրդներու, ազգերու, լեզուներու եւ թագաւորներու մասին»:

11 Ինծի տրուեցաւ եղեգ մը՝ զաւազանի նման, եւ կայնած հրեշտակը ըսաւ. «Ոտքի՛ ելիր ու չափէ՛ Աստուծոյ տաճարը, զոհասեղանը, եւ անոր մէջ երկրպագողները: 2 Բայց ձգէ՛ զաւիթը՝ որ տաճարէն դուրս է, ու մի՛ չափեր զայն, որովհետեւ ան տրուած է հեթանոսներուն. անոնք ոտնակոխ պիտի ընեն սուրբ քաղաքը՝ քառասուններկու ամիս: 3 Ես զօրութիւն պիտի տամ իմ երկու վկաներուս, եւ անոնք՝ քուրձ հագած՝ պիտի մարգարէանան հազար երկու հարիւր վաթսուս օր: 4 Ատոնք այն երկու ձիթենիներն ու երկու աշտանակներն են՝ որ կը կանգնին երկրի Տէրոջ առջեւ: 5 Եթէ մէկը ուզէ վնասել անոնց, կրակ պիտի ելլէ անոնց բերանէն եւ պիտի լափէ իրենց թշնամիները. եթէ մէկը ուզէ վնասել անոնց, պէտք է որ այսպէս մեռցուի: 6

Անոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու, որպէսզի անձրեւ չտեղայ իրենց մարգարեութեան օրերը. իշխանութիւն ունին նաեւ ջուրերուն վրայ՝ արիւն դարձնելու զանոնք, եւ զարնելու երկիրը ամէն տեսակ պատուհասներով՝ քանի անգամ որ ուզեն: 7 Երբ աւարտեն իրենց վկայութիւնը, այն ատեն անդունդէն բարձրացող զազանը պիտի պատերազմի անոնց հետ, պիտի յաղթէ անոնց եւ պիտի մեռցնէ զանոնք: (Abyssos g12) 8 Անոնց դիակները ինկած պիտի մնան հրապարակին վրայ այն մեծ քաղաքին՝ որ հոգեւորապէս Սոդոմ ու Եգիպտոս կը կոչուի, ուր մեր Տէրն ալ խաչուեցաւ: 9 Եւ ժողովուրդները, տոհմերը, լեզուներն ու ազգերը պիտի տեսնեն անոնց դիակները՝ երեք ու կէս օր, ու թոյլ պիտի չտան որ անոնց դիակները դրոխին գերեզմանի մէջ: 10 Երկրի բնակիչները պիտի ուրախանան անոնց համար, պիտի գուարճանան, եւ մինչեւ անգամ ընծաներ պիտի դրկեն իրարու. որովհետեւ այս երկու մարգարէները տանջած էին երկրի բնակիչները: 11 Երեք ու կէս օր ետք, Աստուծմէ եկող կեանքի հոգի մտաւ անոնց մէջ, կայնեցան իրենց ոտքերուն վրայ, ու մեծ վախ համակեց զիրենք տեսնողները՝: 12 Լսեցին երկինքէն հզօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր իրենց. «Յնա բարձրացէք»: Եւ ամպով մը երկինք բարձրացան, ու իրենց թշնամիներն ալ տեսան զիրենք: 13 Նոյն ժամուն հզօր երկրաշարժ մը եղաւ, եւ քաղաքին մէկ տասներորդը կործանեցաւ: Եօթը հազար մարդիկ սպաննուեցան այդ երկրաշարժէն. մնացողները վախցան ու փառք տուին երկինքի Աստուծոյն: 14 Երկրորդ վայր անցաւ. ահա երրորդ վայր շուտով կու գայ: 15 Եօթներորդ հրեշտակը հնչեցուց փողը, ու երկինքի մէջ եղան հզօր ձայներ՝ որ կ'ըսէին. «Աշխարհի թագաւորութիւնները եղան մեր Տէրոջ եւ իր Օծեային, ու ան պիտի թագաւորէ դարեւ դար»»: (aiōn g165) 16 Քսանչորս երէցները, որոնք բազմած էին իրենց գահերուն վրայ՝ Աստուծոյ առջեւ, ինկան իրենց երեսին վրայ ու երկրպագեցին Աստուծոյ՝ ըսելով. 17 «Քեզմէ շնորհակալ ենք, Տէր, Ամենակալ Աստուած, որ ես եւ

որ էիր, որովհետեւ կիրարկեցիր» քու մեծ գօրութիւնդ ու թագաւորեցիր: 18 Ազգերը բարկացան. քու բարկութիւնդ եկաւ, նաեւ մեռելներուն ատենը՝ որպէսզի դատուին, եւ դուն վարձատրես քու ծառաներդ՝ մարգարէները, սուրբերն ու քու անունեղ վախցողները, պզտիկ թէ մեծ, եւ ապականես երկիրը ապականողները»: 19 Եւ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ երկինքի մէջ. անոր ուխտին տապանակը երեւցաւ իր տաճարին մէջ, ու եղան փայլակներ, ձայներ, որոտումներ, երկրաշարժ եւ խոշոր կարկուտ:

12 Մեծ նշան մը երեւցաւ երկինքի մէջ.- կին մը՝ արեւը հագած, լուսինը՝ իր ոտքերուն ներքեւ, եւ տասներկու աստղէ պսակ մը՝ իր գլուխին վրայ, 2 յոյի ըլլալով կ'աղաղակէր. երկունքի ցաւ կը քաշէր ու կը տանջուէր ծնանելու համար: 3 Ուրիշ նշան մըն ալ երեւցաւ երկինքի մէջ. ահա մեծ շառագոյն վիշապ մը կար, որ ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր, եւ իր գլուխներուն վրայ՝ եօթը թագ: 4 Անոր պոչը կը քաշէր երկինքի աստղերուն մէկ երրորդը, ու նետեց զանոնք երկրի վրայ: Վիշապը կայնեցաւ այն կնոջ առջեւ՝ որ ծնանելու մօտ էր, որպէսզի լափէ անոր գաւակը՝ երբ ծնի: 5 Կինը ծնաւ արու գաւակ մը, որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը: Անոր գաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ եւ անոր գահին քով: 6 Կինն ալ փախաւ անապատը, ուր Աստուծմէ տեղ պատրաստուած էր անոր, որպէսզի հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր վաթսուն օր: 7 Այա պատերազմ եղաւ երկինքի մէջ. Միքայէլ եւ իր հրեշտակները պատերազմեցան վիշապին հետ: Վիշապն ալ պատերազմեցաւ իր հրեշտակներով, 8 բայց չկրցաւ յաղթել, ու երկինքի մէջ ալ տեղ չգտնուեցաւ անոնց: 9 Ուստի վտարուեցաւ մեծ վիշապը, այն նախկին օձը՝ Չարախօս ու Սատանայ կոչուած, որ մոլորեցուց ամբողջ երկրագունդը. վտարուեցաւ դէպի երկիր, եւ իր հրեշտակները վտարուեցան իրեն հետ: 10 Ու լսեցի երկինքի մէջ հզօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Յինա եղաւ մեր Աստուծոյն փրկութիւնը,

գօրուփիւնն ու թագաւորութիւնը, եւ անոր Օծեալին իշխանութիւնը. որովհետեւ խորտակուեցաւ մեր եղբայրներուն Ամբաստանողը, որ ցերեկ ու գիշեր կ'ամբաստանէր զանոնք մեր Աստուծոյն առջեւ: 11 Անոնք յաղթեցին անոր՝ Գառնուկին արիւնով եւ իրենց վկայութեան խօսքով, ու չսիրեցին իրենց անձը՝ մինչեւ մահ: 12 Ուստի ուրախացէք, երկինք, եւ դուք՝ որ կը բնակիք անոր մէջ. վայ երկրին ու ծովուն, որովհետեւ Չարախօսը իջաւ ձեզի՝ սաստիկ զայրոյթով, քանի որ գիտէ թէ ունի կարճ ժամանակ»: 13 Երբ վիշապը տեսաւ թէ ինք նետուեցաւ երկրի վրայ, հալածեց արու զաւակ ծնանող կինը: 14 Մեծ արծիւի երկու թէւեր տրուեցան այդ կնոջ, որպէսզի թռչի դէպի անապատ, իր տեղը՝ ուր պիտի կերակրուէր ժամանակ մը, ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ հեռու օձին երեսէն: 15 Իսկ օձը իր բերանէն հեղեղի պէս ջուր թափեց կնոջ ետեւէն, որպէսզի հեղեղով ընկղմէ զայն: 16 Բայց երկիրը օգնեց կնոջ. երկիրը բացաւ իր բերանը եւ կլլեց այն հեղեղը՝ որ վիշապը թափեց իր բերանէն: 17 Վիշապն ալ բարկացաւ կնոջ դէմ, ու զնաց պատերազմելու անոր զարմէն մնացողներուն հետ, որոնք կը պահէին Աստուծոյ պատուիրանները եւ ունէին Յիսուսի վկայութիւնը: Ապա կայնեցայ ծովու աւազին վրայ:

13 Տեսայ թէ զազան մը կը բարձրանար ծովէն. ան ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր: Անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ կար, եւ անոր գլուխներուն վրայ՝ հայիոյութեան անուններ: 2 Այդ զազանը նման էր ընծառիւծի. անոր ոտքերը՝ արջի ոտքերու պէս էին, եւ անոր երախը՝ առիւծի երախի պէս: Վիշապը տուաւ անոր իր գօրութիւնը, իր գահն ու մեծ իշխանութիւն: 3 Անոր գլուխներէն մէկը մորթուածի պէս էր. բայց անոր մահացու վէրքը բուժուեցաւ, եւ ամբողջ երկիրը սքանչանալով զազանին հետեւեցաւ: 4 Անոնք երկրպագեցին վիշապին՝ որ իշխանութիւն տուաւ զազանին, ու երկրպագեցին զազանին՝ ըսելով. «Ո՛վ նման է զազանին. ո՛վ կրնայ պատերազմիլ

անոր հետ»: 5 Անոր տրուեցաւ բերան մը՝ մեծ բաներ եւ հայիոյութիւններ խօսող, ու իշխանութիւն տրուեցաւ անոր՝ ընելու իր կամքը բառասուններկու ամիս: 6 Յայիոյութեամբ բացաւ իր բերանը Աստուծոյ դէմ, եւ հայիոյեց անոր անունին, խորանին ու երկինքը բնակողներուն դէմ: 7 Անոր իշխանութիւն տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմելու եւ յաղթելու անոնց: Անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր տոհմերուն (եւ ժողովուրդներուն) ու լեզուներուն եւ ազգերուն վրայ: 8 Անոր պիտի երկրպագեն բոլոր անոնք որ կը բնակին երկրի վրայ եւ որոնք անունը աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր գրուած չէ մորթուած Գառնուկին կեանքի գիրքին մէջ: 9 Ո՛վ որ ականջ ունի, թող լսէ: 10 Ա՛ն որ գերեզմարէ, ի՛նք գերի պիտի տարուի. ան որ սուրով սպաննէ, պէտք է որ սուրով սպաննուի: Յին է սուրբերուն համբերութիւնն ու հաւատքը: 11 Տեսայ նաեւ ուրիշ զազան մը, որ կը բարձրանար երկրէն. ունէր երկու եղջիւր՝ զառնուկի նման, եւ կը խօսէր վիշապի պէս: 12 Կը վարէր առաջին զազանին ամբողջ իշխանութիւնը՝ անոր առջեւ, ու կը ստիպէր երկիրը եւ անոր բնակիչները՝ որ երկրպագեն առաջին զազանին, որուն մահացու վէրքը բուժուած էր: 13 Մեծ նշաններ կ'ընէր, եւ մինչեւ անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէր երկրի վրայ՝ մարդոց առջեւ: 14 Կը մոլորեցնէր երկրի բնակիչները այն նշաններով՝ որ ընելու կարողութիւն տրուած էր իրեն՝ զազանին առջեւ: Կ'ըսէր երկրի բնակիչներուն որ շինեն պատկերը այն զազանին՝ որ սուրով վիրաւորուած էր բայց ապրեցաւ: 15 Եւ կարողութիւն տրուեցաւ իրեն՝ որ հոգի տայ զազանին պատկերին, որպէսզի զազանին պատկերը խօսի, նաեւ մեռնել տայ բոլոր անոնք՝ որ չեն երկրպագեր զազանին պատկերին: 16 Կը ստիպէր բոլորն ալ, պզտիկ թէ մեծ, հարուստ թէ աղքատ, ազատ թէ ստրուկ, որ դրոշմ ընդունին իրենց աջ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ, 17 որպէսզի ո՛չ մէկը ճարեճայ գնէ կամ ծախսէ, բայց միայն ան՝ որ ունի դրոշմը, կամ զազանին անունը, կամ անոր անունին թիւը: 18 Յին

Է իմաստութիւնը. ո՛վ որ միտք ունի, թող հաշուէ գազանին թիւը, քանի որ մարդու մը թիւն է, եւ անոր թիւը՝ վեց հարիւր վաթսուսկէց Է:

14 Յետոյ նայեցայ, եւ ահա՛ Գառնուկը կայնած էր Սիոն լեռան վրայ, ու անոր հետ՝ հարիւր քառասունչորս հազարը, որոնց ճակատին վրայ գրուած էր (անոր անունը եւ) անոր Յօր անունը: **2** Ու լսեցի երկինքէն ձայն մը՝ յորդառատ ջուրերու ձայնի պէս, եւ հզօր որոտումի մը ձայնին պէս. լսած ձայնս կը նմանէր քնարահարներուն նուագած քնարներու ձայնին: **3** Անոնք կ'երգէին նոր երգ մը՝ գահին, չորս էակներուն ու երեցներուն առջեւ. ո՛չ մէկը կրնար սորվիլ այդ երգը՝ բացի այդ հարիւր քառասունչորս հազարէն, որոնք գնուած էին երկրէն: **4** Ասոնք անոնք են՝ որ չպղծուեցան կիներու հետ, քանի որ կոյս են: Ասոնք անոնք են՝ որ կը հետեւին Գառնուկին, ո՛ր որ ան երթայ. ասոնք գնուեցան մարդոց մէջէն՝ երախայրիք ըլլալու Աստուծոյ ու Գառնուկին: **5** Նենգութիւն չգտնուեցաւ իրենց բերանը, որովհետեւ անարատ են: **6** Տեսայ նաեւ ուրիշ հրեշտակ մը, որ կը թռչէր երկինքի մէջ եւ ունէր յաւիտենական աւետարանը՝ քարոզելու երկրի վրայ բնակող բոլոր ազգերուն, տոհմերուն, լեզուներուն ու ժողովուրդներուն: (aiōnios g166) **7** Ան բարձրաձայն կ'ըսէր. «Վախցէ՛ք Աստուծոյմէ եւ փառք տուէ՛ք անոր, որովհետեւ անոր դատաստանին ժամը հասաւ. երկրպագեցէ՛ք անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը, երկիրը, ծովն ու ջուրերուն աղբիւրները»: **8** Ուրիշ հրեշտակ մը հետեւեցաւ անոր եւ ըսաւ. «Կործանեցա՛ւ, կործանեցա՛ւ մեծ Բաբելոնը, որովհետեւ բոլոր ազգերուն խմցուց իր պոռնկութեան զայրոյթի գինիէն»: **9** Երրորդ հրեշտակ մըն ալ հետեւեցաւ անոնց ու բարձրաձայն ըսաւ. «Ո՛վ որ երկրպագէ գազանին ու անոր պատկերին, եւ ընդունի անոր դրոշմը իր ճակատին կամ իր ձեռքին վրայ, **10** անիկա՛ պիտի խմէ Աստուծոյ զայրոյթի գինիէն, որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեան բաժակին մէջ, ու կրակով

եւ ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջեւ ու Գառնուկին առջեւ: **11** Անոնց տանջանքին ծուխը պիտի բարձրանայ դարբ դարբ՝. ցերեկ ու գիշեր հանգստութիւն պիտի չունենան անոնք՝ որ կ'երկրպագեն գազանին ու անոր պատկերին, եւ ո՛վ որ կ'ընդունի անոր անունին դրոշմը»: (aiōn g165) **12** Հին է համբերութիւնը սուրբերուն, որոնք կը պահեն Աստուծոյ պատուիրաններն ու Յիսուսի հաւատքը: **13** Ու լսեցի երկինքէն ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Գրէ՛. այժմէ՛ն իսկ երանելի են այն մեռելները՝ որ կը մեռնին Տէրոջմով»: «Այո՛, - կ'ըսէ Յոգին, - թող հանգչին իրենց աշխատանքէն, քանի որ իրենց գործերը կը հետեւին իրենց»: **14** Ապա նայեցայ, եւ ահա՛ ճերմակ ամպ մը կար, ու ամպին վրայ մէկը բազմած էր՝ մարդու Որդիին նման. իր գլուխը ունէր ոսկիէ պսակ մը, եւ իր ձեռքին մէջ՝ սուր մանգաղ մը: **15** Ուրիշ հրեշտակ մը դուրս ելաւ տաճարէն, ու բարձրաձայն աղաղակեց ամպին վրայ բազմողին. «Ղրկէ՛ քու մանգաղդ եւ հնձէ՛. որովհետեւ հնձելու ժամը հասաւ, քանի որ երկրի հունձքը հասունցած է»: **16** Ամպին վրայ կը բազմողն ալ դրաւ իր մանգաղը երկրի վրայ, ու երկիրը հնձուեցաւ: **17** Ուրիշ հրեշտակ մը դուրս ելաւ երկինքի մէջ եղող տաճարէն. ինք ալ ունէր սուր մանգաղ մը: **18** Նաեւ զոհասեղանէն դուրս ելաւ ուրիշ հրեշտակ մը՝ որ իշխանութիւն ունէր կրակին վրայ. հզօր կանչով գոչեց անոր՝ որ ունէր սուր մանգաղը. «Ղրկէ՛ քու սուր մանգաղդ ու կը՛՛՛ք երկրի այգիին ողկոյցները, որովհետեւ անոր խաղողները հասունցած են»: **19** Ուստի այդ հրեշտակը դրաւ իր մանգաղը երկրի վրայ, կթեց երկրի այգիին խաղողները եւ նետեց Աստուծոյ զայրոյթի մեծ հնձանին մէջ: **20** Հնձանը կոխուեցաւ քաղաքէն դուրս, ու արիւն ելաւ հնձանէն՝ մինչեւ ձիերուն սանձերը, հազար վեց հարիւր ասպարեզի տարածութեան վրայ:

15 Երկինքի մէջ տեսայ ուրիշ նշան մը՝ մեծ եւ զարմանալի.- եօթը հրեշտակներ՝ որոնք ունէին եօթը վերջին պատուհասները, որովհետեւ անոնցմով կ'աւարտէր Աստուծոյ զայրոյթը: **2** Տեսայ

նաեւ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը՝ կրակով խառնուած. անոնք որ յաղթած էին գազանին, անոր պատկերին եւ անոր անունին թիւին, կայնած էին ապակեղէն ծովուն վրայ՝ ունենալով Աստուծոյ քնարները: 3 Անոնք կ'երգէին Աստուծոյ ծառային՝ Մովսէսի երգը, ու Գառնուկին երգը, ըսելով. «Մեծ եւ սքանչելի են քու գործերդ, Տէր, Ամենակալ Աստուած. արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ, Ազգերու թագաւոր: 4 Տէր, ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ եւ չփառաւորէ քու անունդ, որովհետեւ միակ սուրբը դուն ես. արդարեւ բոլոր ազգերը պիտի գան ու երկրպագեն քու առջեւդ, քանի որ քու արդար դատավճիռներդ յայտնաբերուեցան»: 5 Ասկէ ետք նայեցայ, եւ համ երկինքի մէջ բացուեցաւ վկայութեան խորանին տաճարը: 6 Եօթը պատուհասներ ունեցող եօթը հրեշտակները դուրս ելան տաճարէն, մաքուր ու փայլուն կտաւ հագած, եւ ոսկիէ գօտի կապած իրենց կուրծքին վրայ: 7 Չորս էակներէն մէկը՝ եօթը հրեշտակներուն տուաւ եօթը ոսկիէ սկաւառակներ, լեցուն դարէ դար՝ ապրող Աստուծոյ զայրոյթով: (aiōn g165) 8 Ու տաճարը ծուխով լեցուեցաւ՝ Աստուծոյ փառքին եւ անոր զօրութեան պատճառով. ոչ մէկը կրնար մտնել տաճարը, մինչեւ որ իրագործուէին եօթը հրեշտակներուն եօթը պատուհասները:

16 Լսեցի տաճարէն հզօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր եօթը հրեշտակներուն. «Գացէ՛ք, թափեցէ՛ք Աստուծոյ զայրոյթին (եօթը) սկաւառակները երկրի վրայ»: 2 Առաջին հրեշտակը գնաց եւ թափեց իր սկաւառակը երկրի վրայ. գէշ ու չարորակ պալար մը եղաւ այն մարդոց վրայ՝ որ ունէին գազանին դրոշմը, եւ անոնց վրայ՝ որ կ'երկրպագէին անոր պատկերին: 3 Երկրորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը ծովուն վրայ. ջուրերը մեռած մարդու մը արիւնին պէս եղան, ու ծովուն մէջ բոլոր կենդանիները մեռան: 4 Երրորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը գետերուն եւ ջուրերու աղբիւրներուն վրայ, ու անոնք արիւն եղան: 5 Լսեցի ջուրերուն հրեշտակը՝ որ

կ'ըսէր. «Արդար՛ ես, դուն՝ որ ես եւ որ էիր, ու սրւրք ես՝ որ այսպէս դատեցիր, 6 որովհետեւ անոնք թափեցին սուրբերուն եւ մարգարէներուն արիւնը. դուն արիւն խմել տուիր անոնց՝ քանի որ արժանի են»: 7 Ու գոհասեղանէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր. «Այո, Տէր, Ամենակալ Աստուած, քու դատաստաններդ ճշմարիտ եւ արդար են»: 8 Չորրորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը արեւին վրայ, 9 ու զօրութիւն տրուեցաւ անոր՝ որ կրակով տօթակէզ ընէ մարդիկը: Մարդիկ տօթակէզ եղան սաստիկ տօթէն, եւ հայհոյեցին անունը Աստուծոյ՝ որ իշխանութիւն ունի այս պատուհասներուն վրայ. բայց չապաշխարեցին՝ որ փառք տան անոր: 10 Հինգերորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը գազանի գահին վրայ, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ: Ցաւէն՝ մարդիկ կը ծամէին իրենց լեզուն, 11 ու հայհոյեցին երկինքի Աստուծոյն՝ իրենց ցաւերուն եւ պալարներուն պատճառով. բայց չապաշխարեցին իրենց գործերէն: 12 Վեցերորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը Եփրատ մեծ գետին վրայ, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որպէսզի պատրաստուի արեւելքի թագաւորներուն ճամբան: 13 Տեսայ թէ վիշապին բերանէն, գազանին բերանէն եւ սուտ մարգարէին բերանէն դուրս ելան երեք անմաքուր ոգիներ՝ գորտերու նմանոք: 14 Արդարեւ անոնք դէւերու ոգիներ էին, որ նշաններ կ'ընէին ու կ'երթային ամբողջ երկրագունդի թագաւորներուն, որպէսզի հաւաքեն զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ այդ մեծ օրուան պատերազմին համար: 15 (Ահա գողի պէս կու գամ. երանի՛ անոր՝ որ արթուն կը կենայ եւ կը պահէ իր հանդերձները, որպէսզի մերկ չըջի ու իր անվայելչութիւնը չտեսնուի:) 16 Եւ հաւաքեցին զանոնք տեղ մը, որ եբրայերէն Արմազեդոն կը կոչուի: 17 Եօթներորդ հրեշտակը թափեց իր սկաւառակը օդին մէջ, ու երկինքի տաճարէն՝ գահէն հզօր ձայն մը ելաւ, որ կ'ըսէր. «Եղան»: 18 Եւ փայլակներ, ձայներ ու որոտումներ՝ եղան: Հզօր երկրաշարժ մըն ալ եղաւ. այդպիսի մեծ ու հզօր երկրաշարժ եղած չէր երկրի վրայ՝

մարդոց ըլլալէն ի վեր: 19 Մեծ քաղաքը երեք մաս եղաւ, եւ ազգերուն քաղաքները կործանեցան: Մեծ Բաբելոնը յիշուեցաւ Աստուծոյ առջեւ, որպէսզի տայ անոր իր գայրագին բարկութեան գինիին բաժակը: 20 Ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտնուեցան: 21 Գրեթէ տաղանդ մը կշռող խոշոր կարկուտ իջաւ երկինքէն՝ մարդոց վրայ. եւ մարդիկ հայիոյցին Աստուծոյ՝ կարկուտի պատուհասին համար, որովհետեւ այդ պատուհասը չափազանց սաստիկ էր:

17 Եօթը սկաւառակներ ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ եւ ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով. «Եկրնր. ցոյց պիտի տամ քեզի դատաստանը այն մեծ պոռնիկին, որ կը բազմի յորդառատ ջուրերու վրայ. 2 անոր հետ պոռնկեցան երկրի թագաւորները, եւ անոր պոռնկութեան գինիով արբեցան երկրի բնակիչները»: 3 Չիս առաւ՝ հոգիով տարաւ անապատը, ու տեսայ կին մը՝ որ բազմած էր որդան կարմիր գազանի մը վրայ: Այդ գազանը լեցուն էր հայիոյթեան անուներով, եւ ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր: 4 Կինը հագած էր ծիրանի եւ որդան կարմիր, պճնուած էր ոսկիով, պատուական քարերով ու մարգարիտներով, եւ ձեռքին մէջ ունէր ոսկիէ բաժակ մը՝ գարշութիւներով ու իր պոռնկութեան անմաքութիւններով լեցուն: 5 Անոր ճակատին վրայ գրուած էր անուն մը. «Խորհուրդ, Մեծ Բաբելոն, պոռնիկներուն ու երկրի գարշութիւններուն մայրը»: 6 Տեսայ այդ կինը, որ արբեցած էր սուրբերուն արիւնով եւ Յիսուսի վկաներուն արիւնով: Երբ տեսայ զայն՝ մեծապէս զարմացայ: 7 Հրեշտակը ըսաւ ինծի. «Ինչո՞ւ զարմացար. քեզի պիտի ըսեմ խորհուրդը այդ կնոջ ու այդ գազանին՝ որ կը կրէ զայն իր վրայ, եւ ունի եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր: 8 Այդ գազանը որ տեսար՝ կար, բայց չկայ. սակայն պիտի բարձրանայ անդունդէն ու երթայ դէպի կորուստ: Երկրի բնակիչները, որոնց անունը գրուած չէ կեանքի գիրքին մէջ՝ աշխարհի հիմնադրութենէն ի վեր, պիտի զարմանան՝ երբ տեսնեն այդ գազանը որ

կար, բայց չկայ, թէպէտ կայ»: (Abyssos g12) 9 Հին պետք է իմաստութիւն ունեցող միտք մը: Այդ եօթը գլուխները՝ եօթը լեռներ են, որոնց վրայ կը բազմի կինը. նաեւ եօթը թագաւորներ են: 10 Հինգը ինկած են, մէկը կայ, իսկ միւսը դեռ եկած չէ. երբ գայ՝ պետք է որ կարճ ատեն մը մնայ: 11 Այդ գազանը՝ որ կար, բայց չկայ, ան ալ ութերորդն է. եօթնէն է, ու կ'երթայ դէպի կորուստ: 12 Տասը եղջիւրները՝ որ տեսար, տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն ստացած չեն. սակայն գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս իշխանութիւն պիտի առնեն: 13 Ասոնք միեւնոյն նպատակը ունին.- իրենց գորութիւնն ու իշխանութիւնը տալ գազանին: 14 Ասոնք պիտի պատերազմին Գամուկին հետ, եւ Գամուկը պիտի յաղթէ անոնց. քանի որ ան տէրերուն Տէրն է, ու թագաւորներուն Թագաւորը, եւ անոր հետ եղողները՝ կանչուած, ընտրուած ու հաւատարիմ են»: 15 Նաեւ ըսաւ ինծի. «Այն ջուրերը՝ որ տեսար, որոնց վրայ բազմած էր պոռնիկը, ժողովուրդներ են, բազմութիւններ, ազգեր եւ լեզուներ: 16 Այն տասը եղջիւրները՝ որ տեսար գազանին վրայ, անոնք պիտի ատեն պոռնիկը. ամայի ու մերկ պիտի ընեն զայն, պիտի ուտեն անոր մարմինը եւ կրակով պիտի այրեն զայն: 17 Որովհետեւ Աստուած դրդեց զանոնք՝ գործադրելու իր նպատակը, միեւնոյն նպատակը.- իրենց թագաւորութիւնը տալ գազանին, մինչեւ որ իրագործուին Աստուծոյ խօսքերը: 18 Եւ կինը՝ որ տեսար, այն մեծ քաղաքն է՝ որ կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ»:

18 Ասկէ ետք՝ տեսայ (ուրիշ) հրեշտակ մը, որ երկինքէն կ'իջնէր եւ մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը լուսաւորուեցաւ անոր փառքով: 2 Ան հզօր ձայնով աղաղակեց. «Կործանեցան, կործանեցան մեծ Բաբելոնը, եւ եղաւ դեւերու բնակավայր, ամէն անմաքուր ոգիի բանտ, ու ամէն անմաքուր եւ ատելի թռչունի բանտ. 3 որովհետեւ բոլոր ազգերը խմեցին անոր պոռնկութեան գայրոյթի գինին, երկրի թագաւորները պոռնկեցան անոր հետ, ու երկրի

առեւտրականները հարստացան անոր պերճանքին զօրութենէն»: 4 Լսեցի երկինքէն ուրիշ ձայն մըն ալ՝ որ կ'ըսէր. «Ելէ՛ք ատոր մէջէն, իմ ժողովուրդս, որպէսզի հաղորդակից չըլլաք անոր մեղքերուն ու բաժին չստանաք ատոր պատուհասներէն. 5 որովհետեւ ատոր մեղքերը կուտակուեցան մինչեւ երկինք, եւ Աստուած յիշեց անոր անիրաւութիւնները: 6 Յատուցանեցէ՛ք անոր՝ ինչպէս ինք հատուցանեց, ու կրկնապատիկ փոխարինեցէ՛ք անոր՝ իր արարքներուն համեմատ: Այն բաժակը որ ինք լեցուց՝ կրկնապատիկ լեցուցէ՛ք իրեն: 7 Ո՛րչափ փառաւորեց ինքզինք եւ ապրեցաւ պերճանքով, այնչափ ալ տանջանք ու սո՛ւգ տուէ՛ք անոր, որովհետեւ իր սիրտին մէջ կ'ըսէ. “Ես կը զահակալեմ իբր թագուհի. բնան ալրի չեմ եւ բնան սուգ պիտի չտեսնեմ”»: 8 Ուստի մէկ օրուան մէջ պիտի գան անոր պատուհասները՝ մահ, սուգ ու սով, եւ կրակով պիտի այրուի. որովհետեւ հզօր է զայն դատող Տէր Աստուածը: 9 Երկրի թագաւորները, որ պոռնկեցան անոր հետ եւ ապրեցան պերճանքով, պիտի լան ու հեծեծեն անոր վրայ, երբ տեսնեն անոր հրդեհին ծուխը: 10 Մնոր տանջանքին վախէ՛ն՝ հեռու պիտի կայնին եւ ըսեն. “Վայ, վայ քեզի, մեծ Բաբելոն քաղաք, հզօր քաղաք, քանի որ մէկ ժամուան մէջ եկաւ քու դատաստանդ”»: 11 Երկրի առեւտրականներն ալ պիտի լան ու սզան անոր վրայ, որովհետեւ ալ ընչ մէկը պիտի գնէ իրենց ապրանքը.- 12 ոսկիի, արծաթի, պատուական քարերու եւ մարգարիտներու, բեհեզի, ծիրանիի, մետաքսի ու որդան կարմիրի ապրանք. ամեն տեսակ բուրու մնաւետ փայտ, ամեն տեսակ առարկայ՝ փղոսկրէ, եւ ամեն տեսակ առարկաներ՝ պատուական փայտէ, պղինձէ, երկաթէ ու մարմարէ. 13 կինամոն, (ամոմոն,) խունկեր, օծանելիքներ եւ կնդրուկ. գինի, ձէթ, նաշիի ու ցորեն. անասուններ, ոչխարներ, ձիեր, կառքեր, մարմիններ եւ մարդոց անձեր: 14 Քու անձիդ ցանկացած պտուղները գացին քեզմէ, բոլոր շքեղ ու փայլուն բաները գացին քեզմէ, եւ այլեւս բնան պիտի չգտնես զանոնք»:

15 Այս բաներուն առեւտրականները՝ որ հարստացած էին անոր միջոցով, հեռու պիտի կայնին անոր տանջանքին վախէ՛ն՝ լալով ու սզալով, 16 եւ պիտի ըսեն. «Վայ, վայ, մեծ քաղաք, դո՛ւն որ հագած էիր բեհեզ, ծիրանի ու որդան կարմիր, եւ պնուած էիր ոսկիով, պատուական քարերով ու մարգարիտներով. 17 որովհետեւ այսչափ շատ հարստութիւնը աւերեցաւ մէկ ժամուան մէջ»: Ամեն նաւավար, բոլոր նաւագնացները, նաւաստիները, եւ անոնք՝ որ կ'օգտագործեն ծովը, հեռու կայնեցան 18 ու աղաղակեցին՝ երբ տեսան անոր հրդեհին ծուխը. «Ո՛ր քաղաքը նման էր այս մեծ քաղաքին»: 19 Յող ցանեցին իրենց գլուխին վրայ, ու լալով մեծ սզալով աղաղակեցին. «Վայ, վայ այդ մեծ քաղաքին, որուն մէջ՝ իր փարթամութենէն հարստացան բոլոր անոնք՝ որ նաւեր ունէին ծովուն վրայ. որովհետեւ մէկ ժամուան մէջ ամայացաւ: 20 Ուրախացէ՛ք անոր համար, երկինք, եւ դուք՝ սուրբ առաքեալներ ու մարգարէներ, քանի որ Աստուած ձեր վրէժը առաւ” անկէ»: 21 Յօր հրեշտակ մը վերցուց քար մը՝ մեծ ջաղացքի քարի պէս, ու նետեց ծովը՝ ըսելով. «Ա՛յսպէս սաստկութեամբ պիտի խորտակուի Բաբելոն մեծ քաղաքը եւ ալ բնան պիտի չգտնուի: 22 Քնարահարներուն, երաժիշտներուն, սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը ալ բնան պիտի չգտնուի քու մէջդ, ինչ արիեստէ ալ ըլլայ. 23 ճրագին լոյսը ալ բնան պիտի չփայլի քու մէջդ. փեսային ձայնը եւ հարսին ձայնը ալ բնան պիտի չլսուին քու մէջդ. քանի որ երկրի մեծամեծներն էին քու առեւտրականները, ու բոլոր ազգերը մոլորեցան քու կախարդութեամբդ»: 24 Եւ մարգարէներուն, սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր մորթուածներուն արիւնը գտնուեցաւ անոր մէջ:

19 Ասկէ ետք յսեցի երկինքէն մեծ քաղմութեան հզօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Ալլելուիա. փրկութիւն, փառք, պատիւ ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն. 2 որովհետեւ ճշմարիտ եւ արդար են անոր

դատաստանները, քանի որ դատեց այն մեծ պոռնիկը՝ որ իր պոռնկութեամբ ապականեց երկիրը, ու վրեժը առաւ իր ծառաներուն արիւնին՝ պահանջելով զայն անոր ձեռքէն»: **3** Եւ կրկին ըսին. «Ալէլուիա. անոր ծուխը կը բարձրանայ դարե դար»»: (aiōn g165) **4** Քսանչորս երեցները եւ չորս Եակները ինկան ու երկրպագեցին Աստուծոյ՝ որ կը բազմի գահին վրայ, ըսելով. «Ամէն. ալէլուիա»: **5** Եւ գահէն ելաւ ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Գովաբանեցէք մեր Աստուածը, դուք՝ իր բոլոր ծառաները, ու դուք որ կը վախնաք իրմէ՝ թէ պգտիկներ, թէ մեծեր»: **6** Լսեցի նաեւ ձայն մը՝ մեծ բազմութեան ձայնի պէս, յորդառատ ջուրերու ձայնի պէս եւ սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս, որ կ'ըսէր. «Ալէլուիա, որովհետեւ Տէրը, (մեր) Ամենակալ Աստուածը թագաւորեց: **7** Ուրախանանք, ցնծանք ու փանք տանք անոր, քանի որ Գառնուկին հարսանիքը հասաւ եւ իր կինը պատրաստեց ինքզինք: **8** Անոր շնորհուեցաւ հագնիլ մաքուր ու փայլուն բեհեզ, քանի որ այդ բեհեզը՝ սուրբերուն արդարութիւնն է»: **9** Նաեւ ըսաւ ինծի. «Գրէ. երանի անոնց՝ որ հրաւիրուած են Գառնուկին հարսանիքի ընթրիքին»: Ու ըսաւ ինծի. «Ատոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը»: **10** Ես ալ ինկայ անոր ոտքերուն առջեւ՝ որպէսզի երկրպագեմ անոր: Բայց ըսաւ ինծի. «Չգուշացիր, մի ըներ. որովհետեւ ես ծառայակից եմ քեզի եւ եղբայրներուդ՝ որոնք ունին Յիսուսի վկայութիւնը: Աստուծոյ երկրպագէ (որովհետեւ Յիսուսի վկայութիւնը մարգարեութեան հոգին է)»: **11** Ապա տեսայ երկինքը բացուած, եւ ահա՛ ճերմակ ձի մը կար: Անոր վրայ հեծնողը կը կոչուի Յաւատարիմ ու ճշմարիտ, եւ արդարութեամբ կը դատէ ու կը պատերազմի: **12** Անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էին, գլուխին վրայ շատ թագեր կային, եւ ունէր գրուած անուն մը՝ որ ոչ մէկը գիտէր, հապա միայն ինք: **13** Հագած էր արիւնի մէջ թաթխուած հանդերձ մը: Անոր անունը կը կոչուի՝ «Աստուծոյ խօսքը»: **14** Երկինքի մէջ եղող զօրքերը կը հետեւէին անոր՝ ճերմակ ձիերով, ճերմակ ու մաքուր բեհեզներ հագած: **15** Անոր

բերանէն կ'ելլէր սրած թուր մը, որպէսզի անով զարնէ ազգերը: Ինք պիտի հովուէ զանոնք՝ երկաթէ զաւազանով, եւ ինք պիտի կոխէ Ամենակալ Աստուծոյ զայրագին բարկութեան գինիին հնձանը: **16** Իր հանդերձին վրայ ու իր ազդրին վրայ ունէր գրուած անուն մը՝ «Թագաւորներու թագաւոր եւ Տէրերու տէր»: **17** Տեսայ նաեւ հրեշտակ մը՝ որ կայնած էր արեւին մէջ: Ան բարձրաձայն աղաղակեց երկինքի մէջտեղ թռչող բոլոր թռչուններուն. «Եկէ՛ք ու հաւաքուեցէ՛ք Աստուծոյ մեծ ընթրիքին», **18** որպէսզի ուտէ՛ք թագաւորներուն մարմինները, հազարապետներուն մարմինները, հզօրներուն մարմինները, ձիերուն եւ անոնց վրայ հեծնողներուն մարմինները, ու բոլորին մարմինները, ազատներուն թէ ստրուկներուն, պգտիկներուն թէ մեծերուն»: **19** Եւ տեսայ զազանը, ու երկրի թագաւորները եւ անոնց զօրքերը, հաւաքուած՝ պատերազմելու ձիուն վրայ հեծնողին հետ, ու անոր զօրքերուն հետ: **20** Գազանը բռնուեցաւ, եւ անոր հետ՝ սուտ մարգարէն, որ անոր առջեւ ըրաւ նշաններ՝ որոնցմով մոլորեցուց գազանին դրոշմը ընդունողներն ու անոր պատկերին երկրպագողները: Երկուքն ալ ողջ-ողջ նետուեցան ծծումքով վառող կրակի լիճը: (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Իսկ մնացողները սպաննուեցան ձիուն վրայ հեծնողին թուրէն, որ կ'ելլէր անոր բերանէն. ու բոլոր թռչունները կշտացան անոնց մարմիններէն:

20 Յետոյ տեսայ հրեշտակ մը՝ որ կ'իջնէր երկինքէն. իր ձեռքին մէջ ունէր անդունդի բանային եւ մեծ շղթայ մը: (Abyssos g12) **2** Ան բռնեց վիշապը, այն նախկին օձը՝ որ Չարախօսն ու Սատանան է, եւ կապեց զայն հազար տարի: **3** Անդունդը նետեց զայն, գոցեց ու կնիք դրաւ անոր վրայ, որպէսզի ալ չմոլորեցնէ ազգերը՝ մինչեւ որ աւարտի հազար տարին: Անկէ ետք՝ ան պէտք է արձակուի կարճ ժամանակուան մը համար: (Abyssos g12) **4** Տեսայ նաեւ գահեր, որոնց վրայ բազմեցան, եւ անոնց տրուեցաւ դատավարութիւնը: Տեսայ նաեւ Յիսուսի վկայութեան

համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն անձերը: Անոնք չերկրպագեցին զազանին, ոչ ալ անոր պատկերին. չընդունեցին անոր դրոշմը իրենց ճակատին կամ իրենց ձեռքին վրայ: Ուստի ապրեցան ու հազար տարի թագաւորեցին Քրիստոսի հետ: 5 Միւս մեռելները չվերապրեցան մինչեւ որ աւարտեցաւ հազար տարին: Այս է առաջին յարութիւնը: 6 Երանելի եւ սուրբ են անոնք՝ որ բաժին ունին՝ առաջին յարութեան մէջ: Երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի ասոնց վրայ. հապա անոնք պիտի ըլլան Աստուծոյ ու Քրիստոսի քահանաները, եւ հազար տարի պիտի թագաւորեն անոր հետ: 7 Երբ հազար տարին աւարտի, Մատանն պիտի արծակուի իր բանտէն, դուրս պիտի ելլէ ու մոլորեցնէ երկրին չորս անկիւնները եղող ազգերը, Գոգը եւ Մագոգը, որպէսզի հաւաքէ զանոնք պատերազմելու. անոնց թիւը ծովու աւազին չափ է: 8 Անոնք բարձրացան երկրի լայնութեան վրայ, ու շրջապատեցին սուրբերուն բանակավայրը եւ սիրելի քաղաքը: 9 Սակայն երկինքէն՝ Աստուծմէ կրակ իջաւ ու լափեց զանոնք: 10 Իսկ Չարախօսը՝ որ մոլորեցուց զանոնք, նետուեցաւ կրակի եւ ծծումբի լիճին մէջ: 3րդն Էին զազանն ու սուտ մարգարէն, եւ պիտի տանջուին ցերեկ ու գիշեր՝ դարէ դար՝: (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 Յետոյ տեսայ մեծ, ճերմակ գահ մը, եւ անոր վրայ բազմողը, որուն երեսէն երկիրն ու երկինքը փախան եւ տեղ չզանուեցաւ. անոնց: 12 Տեսայ նաեւ մեռելները, ազտիկ ու մեծ, որոնք կայնած Էին Աստուծոյ առջեւ: Գիրքերը բացուեցան. բացուեցաւ նաեւ ուրիշ գիրք մը՝ որ կեանքի գիրքն է. ու մեռելները դատուեցան գիրքերուն մէջ գրուածներուն համաձայն, իրենց արարքներուն համեմատ: 13 Ծովը տուաւ իր մէջ եղող մեռելները, եւ մահն ու դժոխքը տուին իրենց մէջ եղող մեռելները. եւ անոնք դատուեցան, իւրաքանչիւրը՝ իր արարքներուն համեմատ: (Hadēs g86) 14 Մահն ու դժոխքը նետուեցան կրակի լիճին մէջ. այս է երկրորդ մահը: (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Ո՛վ որ կեանքի գիրքին

մէջ արձանագրուած չգտնուեցաւ՝ նետուեցաւ կրակի լիճին մէջ: (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Ապա տեսայ նոր երկինք մը եւ նոր երկիր մը, որովհետեւ առաջին երկինքն ու առաջին երկիրը անցան, եւ ալ ծով չկար: 2 Տեսայ սուրբ քաղաքը՝ նոր Երուսաղէմը, որ կ'իջնէր երկինքէն՝ Աստուծմէ, իր ամուսինին համար զարդարուած հարսի մը պէս պատրաստուած: 3 Ու լսեցի երկինքէն հզօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Ահա Աստուծոյ խորանը՝ մարդոց մէջ: Ինք պիտի բնակի հոն, եւ անոնք պիտի ըլլան իր ժողովուրդը. Աստուած ինք պիտի ըլլայ անոնց հետ՝ իբր անոնց Աստուածը: 4 Ինք պիտի սրբէ անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները. ալ մահ պիտի չըլլայ, ոչ սուգ, ոչ գոչիւն: Այլեւս բնաւ ցաւ պիտի չըլլայ, որովհետեւ առաջուան բաները անցան»: 5 Գահին վրայ բազմողը ըսաւ. «Ահա նոր կ'ընեն բոլոր բաները»: Եւ ըսաւ ինծի. «Գրէ, որովհետեւ այս խօսքերը ճշմարիտ ու վստահելի են»: 6 Նաեւ ըսաւ ինծի. «Եղաւ. ես եմ Ալֆան եւ Օմեղան, Սկիզբն ու Վախճանը. ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կեանքի ջուրին աղբիւրէն: 7 Ան որ կը յաղթէ՝ պիտի ժառանգէ բոլոր բաները, ու ես Աստուած պիտի ըլլամ անոր, ան ալ որդի պիտի ըլլայ ինծի: 8 Բայց երկչառներուն, անհաւատներուն, գարշելիներուն, մարդասպաններուն, պոռնկողներուն, կախարդներուն, կռապաշտներուն եւ բոլոր ստախօսներուն բաժինը՝ պիտի ըլլայ կրակով ու ծծումբով վառող լիճին մէջ, որ երկրորդ մահն է»: (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Եօթը վերջին պատուհասներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը իրեշտակներէն մէկը եկաւ եւ ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով. «Եկուր. ցոյց պիտի տամ քեզի հարսը՝ Գառնուկին կինը»: 10 Ու հոգիով տարաւ զիս մեծ եւ բարձր լեռան մը վրայ, ու ցոյց տուաւ ինծի սուրբ քաղաքը՝ Երուսաղէմը, որ կ'իջնէր երկինքէն՝ Աստուծմէ, 11 եւ ունէր Աստուծոյ փառքը: Անոր լուսաւորութիւնը շատ պատուական քարի նման էր, բիւրեղեայ յասպիս

քարի պէս: 12 Անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր, եւ ունէր տասներկու դուռ. տասներկու հրեշտակներ կային դռներուն բով, որոնց վրայ գրուած էին անուններ, այսինքն՝ Իսրայելի որդիներուն տասներկու տոհմերուն անունները. 13 արեւելքէն՝ երեք դուռ, հիւսիսէն՝ երեք դուռ, հարաւէն՝ երեք դուռ, արեւմուտքէն՝ երեք դուռ: 14 Քաղաքին պարիսպը ունէր տասներկու հիմ, եւ անոնց վրայ գրուած էին Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն (տասներկու) անունները: 15 Ինծի հետ խօսողը ունէր ոսկիէ եղեգ մը, որպէսզի անով չափէ քաղաքը, անոր դռներն ու անոր պարիսպը: 16 Քաղաքը քառակուսի կառուցանուած էր, եւ անոր երկայնքը յայնքին չափ էր. քաղաքը եղեգով չափեց՝ տասներկու հազար ասպարեգ: Անոր երկայնքը, լայնքն ու բարձրութիւնը նոյնչափ էին: 17 Չափեց նաեւ անոր պարիսպը՝ հարիւր քառասունչորս կանգուն, մարդու չափով, այսինքն՝ հրեշտակին չափով: 18 Անոր պարիսպը շինուած էր յասպիս քարէ, իսկ քաղաքը զուտ ոսկի էր՝ մաքուր ապակիի նման: 19 Քաղաքին պարիսպին հիմերը զարդարուած էին ամէն տեսակ պատուական քարերով. առաջին հիմը յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւղայ, երրորդը՝ քաղկեդոն, չորրորդը՝ զմրուխտ, 20 հինգերորդը՝ եղնգնաքար, վեցերորդը՝ սարդիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝ վանակն, իններորդը՝ տպագիոն, տասներորդը՝ քրիստապրաստս, տասնմէկերորդը՝ յակինթ, տասներկրորդը՝ մեղեսիկ: 21 Տասներկու դռները՝ տասներկու մարգարիտ էին. իւրաքանչիւր դուռ՝ միակտուր մարգարիտ էր: Քաղաքին հրապարակը զուտ ոսկի էր՝ թափանցիկ ապակիի պէս: 22 Անոր մէջ տաճար չտեսայ, որովհետեւ Տէրը՝ Ամենակալ Աստուածը, եւ Գառնուկն են անոր տաճարը: 23 Քաղաքը պէտք չունի արեւի, ո՛չ ալ յուսիսի, որ լուսաւորեն զայն. որովհետեւ Աստուծոյ փառքը կը լուսաւորէ զայն, եւ Գառնուկն է անոր ճրագը: 24 (Փրկուած) ազգերը պիտի ընթանան անոր լոյսով, ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը եւ

պատիւը պիտի բերեն անոր մէջ: 25 Անոր դռները բնաւ պիտի չզոցուին ցերեկը. (որովհետեւ հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) 26 ազգերուն փառքն ու պատիւը պիտի բերեն անոր մէջ: 27 Յոն բնաւ պղծութիւն մը պիտի չմտնէ, ո՛չ ալ զարշալիւն գործող կամ սուտ խօսող մը. հապա պիտի մտնեն միայն անոնք՝ որ արձանագրուած են Գառնուկին կեանքի գիրքին մէջ:

22 Նաեւ ցոյց տուաւ ինծի կեանքի շուրի գետ մը՝ բիւրեղի պէս փայլուն, որ կը բխէր Աստուծոյ ու Գառնուկին գահէն: 2 Այդ քաղաքին՝ հրապարակին մէջտեղը, եւ այդ գետին մէկ կողմն ու միւս կողմը կար կեանքի ծառը՝ որ կու տար տասներկու տեսակ պտուղ. ամէն ամիս կու տար իր պտուղը, իսկ ծառին տերեւները ազգերուն բուժումին համար էին: 3 Ա՛յ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ, հապա անոր մէջ պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին գահը: Անոր ծառաները պիտի պաշտեն զայն, 4 պիտի տեսնեն անոր երեսը, եւ անոր անունը պիտի ըլլայ իրենց ճակատին վրայ: 5 Յոն ալ գիշեր պիտի չըլլայ. անոնք պէտք չունին ճրագի, ո՛չ ալ արեւի լոյսի, քանի որ Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք, ու պիտի թագաւորեն դարձեալ դարձ: (ai0n 9165) 6 Եւ ըսաւ ինծի. «Այս խօսքերը վստահելի ու ճշմարիտ են: Տէրը, սուրբ մարգարէներուն՝ Աստուածը, դրկեց իր հրեշտակը՝ իր ծառաներուն ցոյց տալու ինչ որ պէտք է շուտով ըլլայ»: 7 «Ահա՛ շուտով կու գամ: Երանի՛ անոր՝ որ կը պահէ այս գիրքին մարգարէութեան խօսքերը»: 8 Ես՝ Յովհաննէս՝ տեսայ այս բաները, ու լսեցի: Երբ լսեցի եւ տեսայ, ինկայ որ երկրպագեմ այն հրեշտակին ոտքերուն առջեւ՝ որ ասոնք ցոյց կու տար ինծի: 9 Բայց ան ըսաւ ինծի. «Չզուշացիր, մի՛ ըներ. որովհետեւ ես ծառայակից եմ քեզի ու եղբայրներուդ՝ մարգարէներուն, եւ այս գիրքին խօսքերը պահողներուն: Աստուծոյ երկրպագէ՛: 10 Նաեւ ըսաւ ինծի. «Մի՛ կնքեր այս գիրքին մարգարէութեան խօսքերը, որովհետեւ ժամանակը մօտ է: 11 Ա՛ն որ անիրաւ է՝ դարձեալ թող անիրաւ ըլլայ, ան որ աղտոտ է՝ դարձեալ թող աղտոտ

ըլլայ, ան որ արդար է՝ դարձեալ թող
արդար ըլլայ, եւ ան որ սուրբ է՝ դարձեալ
թող սուրբ ըլլայ»: 12 «Ահա՛ շուտով կու
գամ, ու վարձատրութիւնս ինձի հետ
է՝ իւրաքանչիւրին հատուցանելու իր
արարքին համեմատ: 13 Ես եմ Ալֆան եւ
Օմեդան, Սկիզբն ու Վախճանը, Առաջինը
եւ Վերջինը»: 14 «Երանի՛ անոնց՝ որ կը
գործադրեն անոր պատուիրանները,
որպէսզի իրաւունք ունենան ուտելու
կեանքի ծառէն, ու դռներէն ներս՝
բաղաքը մտնեն: 15 Բանի որ դուրս
պիտի մնան շուները, կախարդները,
պոռնկողները, մարդասպանները,
կռապաշտները, եւ ո՛վ որ սուտը կը սիրէ
ու կը խօսի»: 16 «Ես՝ Յիսուս, դրկեցի
իմ հրեշտակս՝ այս բաներուն մասին
վկայելու ձեզի՝ եկեղեցիներուն մէջ: Ես
եմ Դաւիթի արմատն ու ցեղը, ամտուան
պայծամ աստղը»: 17 Յոգին ու հարսը
կ'ըսեն. «Եկ՛նուր», եւ ան որ կը լսէ՝ թող
ըսէ. «Եկ՛նուր»: Ա՛ն որ ծարաւ է՝ թող գայ,
եւ ո՛վ որ կ'ուզէ՝ թող ձրի առնէ կեանքի
ջուրը: 18 Ես կը վկայեմ բոլոր անոնց՝ որ
կը լսեն այս գիրքին մարգարեութեան
խօսքերը. եթէ մէկը ասոնց վրայ աւելցնէ
բան մը, Աստուած ալ իր վրայ պիտի
աւելցնէ այն պատուհասները՝ որ գրուած
են այս գիրքին մէջ: 19 Ու եթէ մէկը վերցնէ
բան մը այս մարգարեութեան գիրքին
խօսքերէն, Աստուած ալ պիտի վերցնէ
անոր բաժինը կեանքի գիրքէն եւ սուրբ
բաղաքէն՝ որոնց մասին գրուած է այս
գիրքին մէջ: 20 Այս բաները վկայողը կ'ըսէ.
«Այո՛, շուտով կու գամ»: Ամէ՛ն. եկ՛նուր, Տէր
Յիսուս: 21 Մեր Տէրոջ՝ Յիսուս Բրիստոսի
շնորհքը ձեր բոլորին՝՝ հետ: Ամէն:

*Տեսայ սուրբ քաղաքը՝ նոր Երուսաղեմը, որ կ'իջնէր երկինքէն՝ Աստուծէ,
իր անուսինին համար վարդարուած հարսի մը պէս պատրաստուած:
Ու լսեցի երկինքէն հպօր ձայն մը՝ որ կ'ըսէր. «Ահա՛ Աստուծոյ խորանը՝
մարդոց մէջ: Ինք պիտի բնակի հոն, եւ անոնք պիտի ըլլան իր ժողովուրդը.
Աստուած ինք պիտի ըլլայ անոնց հետ՝ իբր անոնց Աստուածը:
ՅԱՅՏԵՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 21:2-3*

ընթերցողի ուղեցույց

Արեւմտահայերէն at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *“As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.”* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *“And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.”* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *“Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.”* 2 Timothy 2:15. *“God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,”* 2 Peter 1:4-8.

բառգիրք

Արեւմտահայերէն at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

քառօրյակ +

AionianBible.org/Bibles/Armenian---Armenian-Bible-Western/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

ՂոՒԻԿԱՍ 8:31
ՀոՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 10:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:1
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:2
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:11
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 17:8
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:1
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:3

ԳՈՐԾԸ ԱՌԱՋԵԼՈՑ 3:21
ԳՈՐԾԸ ԱՌԱՋԵԼՈՑ 15:18
ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 1:25
ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 9:5
ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 11:36
ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 12:2
ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 16:27
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 1:20
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 2:6
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 2:7
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 2:8
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 3:18
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 8:13
ԱՌԱՋԻԸ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 10:11
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 4:4
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 9:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ 11:31
ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ 1:4
ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ 1:5
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 1:21
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 2:2
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 2:7
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 3:9
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 3:11
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 3:21
ԵՓԵՍԱՑԻՍ 6:12
ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ 4:20
ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ 1:26
ԱՌԱՋԻԸ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 1:17
ԱՌԱՋԻԸ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 6:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 4:10
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 4:18
ՏԻՖՈՍ 2:12
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 1:2
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 1:8
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 5:6
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 6:5
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 6:20
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 7:17
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 7:21
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 7:24
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 7:28
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 9:26
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 11:3
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 13:8
ԵՐԲԱՑԵՑԻՍ 13:21
ԱՌԱՋԻԸ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:23

ԱՌԱՋԻԸ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:25
ԱՌԱՋԻԸ ՊԵՏՐՈՍԻ 4:11
ԱՌԱՋԻԸ ՊԵՏՐՈՍԻ 5:11
ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 3:18
ԱՌԱՋԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 2:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:2
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:13
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:25
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:6
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 1:18
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:9
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:13
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 7:12
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 10:6
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:15
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 14:11
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 15:7
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 19:3
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 20:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻԻԸ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 22:5

aidios

ՀՈՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ 1:20
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:6

aion

ՄԱՏԹԵՆՍ 12:32
ՄԱՏԹԵՆՍ 13:22
ՄԱՏԹԵՆՍ 13:39
ՄԱՏԹԵՆՍ 13:40
ՄԱՏԹԵՆՍ 13:49
ՄԱՏԹԵՆՍ 21:19
ՄԱՏԹԵՆՍ 24:3
ՄԱՏԹԵՆՍ 28:20
ՄԱՐԿՈՍ 3:29
ՄԱՐԿՈՍ 4:19
ՄԱՐԿՈՍ 10:30
ՄԱՐԿՈՍ 11:14
ՂՈՒԿԱՍ 1:33
ՂՈՒԿԱՍ 1:55
ՂՈՒԿԱՍ 1:70
ՂՈՒԿԱՍ 16:8
ՂՈՒԿԱՍ 18:30
ՂՈՒԿԱՍ 20:34
ՂՈՒԿԱՍ 20:35
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:14
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:51
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:58
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:35
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:51
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 8:52
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 9:32
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 10:28
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 11:26
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 12:34
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 13:8
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 14:16

aionios

ՄԱՏԹԵՆՍ 18:8
ՄԱՏԹԵՆՍ 19:16
ՄԱՏԹԵՆՍ 19:29
ՄԱՏԹԵՆՍ 25:41
ՄԱՏԹԵՆՍ 25:46
ՄԱՐԿՈՍ 3:29
ՄԱՐԿՈՍ 10:17
ՄԱՐԿՈՍ 10:30
ՂՈՒԿԱՍ 10:25
ՂՈՒԿԱՍ 16:9
ՂՈՒԿԱՍ 18:18
ՂՈՒԿԱՍ 18:30
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:15
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:16
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 3:36
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:14
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 4:36
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:24
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 5:39
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:27
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:40
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:47
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:54
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ 6:68

ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 10:28
ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 12:25
ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 12:50
ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 17:2
ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 17:3
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 13:46
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 13:48
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 2:7
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 5:21
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 6:22
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 6:23
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 6:25
ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 16:26
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐԼԹԱՑԻՍ 4:17
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐԼԹԱՑԻՍ 4:18
ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՐԼԹԱՑԻՍ 5:1
ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ 6:8
ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ 1:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ 2:16
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 1:16
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 6:12
ԱՌԱՋԻՆ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 6:16
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 1:9
ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԻՄՈԹԵՆՍ 2:10
ՏԻՆՈՍ 1:2
ՏԻՆՈՍ 3:7
ՓԻԼԻՍՏՈՆ 1:15
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 5:9
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 6:2
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 9:12
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 9:14
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 9:15
ԵՔՐԱՑԵՑԻՍ 13:20
ԱՌԱՋԻՆ ՊԵՏՐՈՍԻ 5:10
ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 1:11
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 1:2
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 2:25
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 3:15
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 5:11
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 5:13
ԱՌԱՋԻՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 5:20
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:7
ՅՈՒԴԱՅԻ 1:21
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 14:6

eleēṣē

ՀՈՌՎՍԱՅԵՑԻՍ 11:32

Geenna

ՄԱՏԹԵՆՍ 5:22
ՄԱՏԹԵՆՍ 5:29
ՄԱՏԹԵՆՍ 5:30
ՄԱՏԹԵՆՍ 10:28
ՄԱՏԹԵՆՍ 18:9
ՄԱՏԹԵՆՍ 23:15
ՄԱՏԹԵՆՍ 23:33
ՄԱՐԿՈՍ 9:43

ՄԱՐԿՈՍ 9:45
ՄԱՐԿՈՍ 9:47
ՂՈՒԿԱՍ 12:5
ՅԱԿՈՒԲՈՒ 3:6

Hadēs

ՄԱՏԹԵՆՍ 11:23
ՄԱՏԹԵՆՍ 16:18
ՂՈՒԿԱՍ 10:15
ՂՈՒԿԱՍ 16:23
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 2:27
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ 2:31
ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՐԼԹԱՑԻՍ 15:55
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 1:18
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 6:8
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 20:13
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 20:14

Limnē Pyr

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 19:20
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 20:10
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 20:14
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 20:15
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՅԱՆՆՈՒ 21:8

Sheol

ՇՆՆԴՈՑ 37:35
ՇՆՆԴՈՑ 42:38
ՇՆՆԴՈՑ 44:29
ՇՆՆԴՈՑ 44:31
ԹՈՒԵՐ 16:30
ԹՈՒԵՐ 16:33
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԵՆՔ 32:22
ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ա 2:6
ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Բ 22:6
ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Գ 2:6
ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Գ 2:9
ՅՈՒՔ 7:9
ՅՈՒՔ 11:8
ՅՈՒՔ 14:13
ՅՈՒՔ 17:13
ՅՈՒՔ 17:16
ՅՈՒՔ 21:13
ՅՈՒՔ 24:19
ՅՈՒՔ 26:6

ՍԱՂՄՈՍ 6:5
ՍԱՂՄՈՍ 9:17
ՍԱՂՄՈՍ 16:10
ՍԱՂՄՈՍ 18:5
ՍԱՂՄՈՍ 30:3
ՍԱՂՄՈՍ 31:17
ՍԱՂՄՈՍ 49:14
ՍԱՂՄՈՍ 49:15
ՍԱՂՄՈՍ 55:15
ՍԱՂՄՈՍ 86:13
ՍԱՂՄՈՍ 88:3
ՍԱՂՄՈՍ 89:48

ՍԱՂՄՈՍ 116:3
ՍԱՂՄՈՍ 139:8
ՍԱՂՄՈՍ 141:7
ԱՌԱԿՆԵՐ 1:12
ԱՌԱԿՆԵՐ 5:5
ԱՌԱԿՆԵՐ 7:27
ԱՌԱԿՆԵՐ 9:18
ԱՌԱԿՆԵՐ 15:11
ԱՌԱԿՆԵՐ 15:24
ԱՌԱԿՆԵՐ 23:14
ԱՌԱԿՆԵՐ 27:20
ԱՌԱԿՆԵՐ 30:16
ԺՈՂՈՎՈՂ 9:10
ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ 8:6
ԵՍԱՅԻ 5:14
ԵՍԱՅԻ 7:11
ԵՍԱՅԻ 14:9
ԵՍԱՅԻ 14:11
ԵՍԱՅԻ 14:15
ԵՍԱՅԻ 28:15
ԵՍԱՅԻ 28:18
ԵՍԱՅԻ 38:10
ԵՍԱՅԻ 38:18
ԵՍԱՅԻ 57:9

ԵԶԵԿԻԷԼ 31:15
ԵԶԵԿԻԷԼ 31:16
ԵԶԵԿԻԷԼ 31:17
ԵԶԵԿԻԷԼ 32:21
ԵԶԵԿԻԷԼ 32:27
ՕՍԷԷ 13:14
ԱՄՈՍ 9:2
ՅՈՎՆԱՆ 2:2
ԱՄԲԱԿՈՒՄ 2:5

Tartaroō

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 2:4

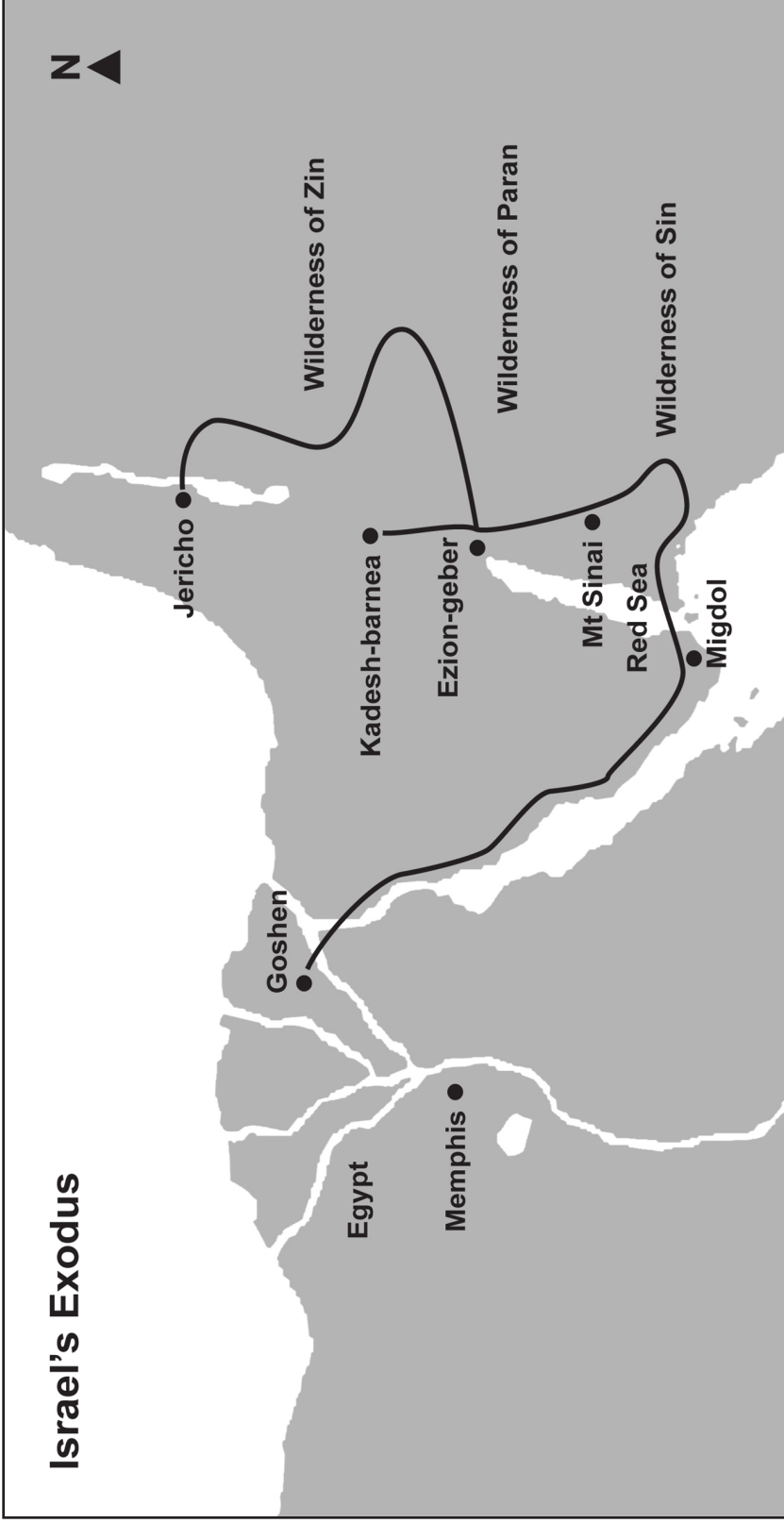
Questioned

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԵՏՐՈՍԻ 2:17

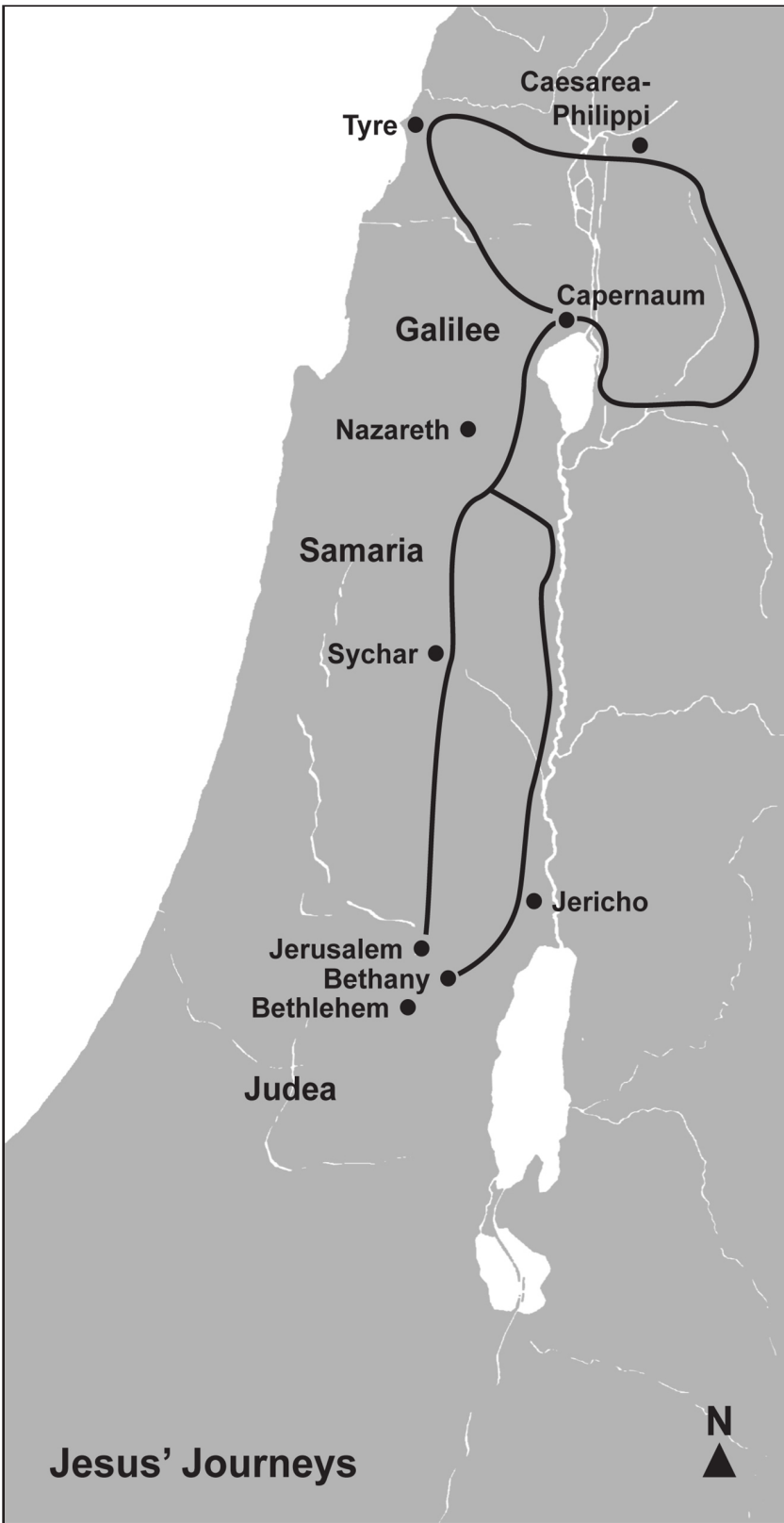

Հաստորդկ Աբրահամ հնապատեցաւ, երբ կանչուեցաւ մեկնելու տեղ մը՝ որ պիտի ստանար իր ժառանգութիւն,
ու մեկնեցաւ՝ առանց գիտնալու թէ ո՞ր կ'երթար: - ԵՔՐԱՅԵՑԻՍ 11:8

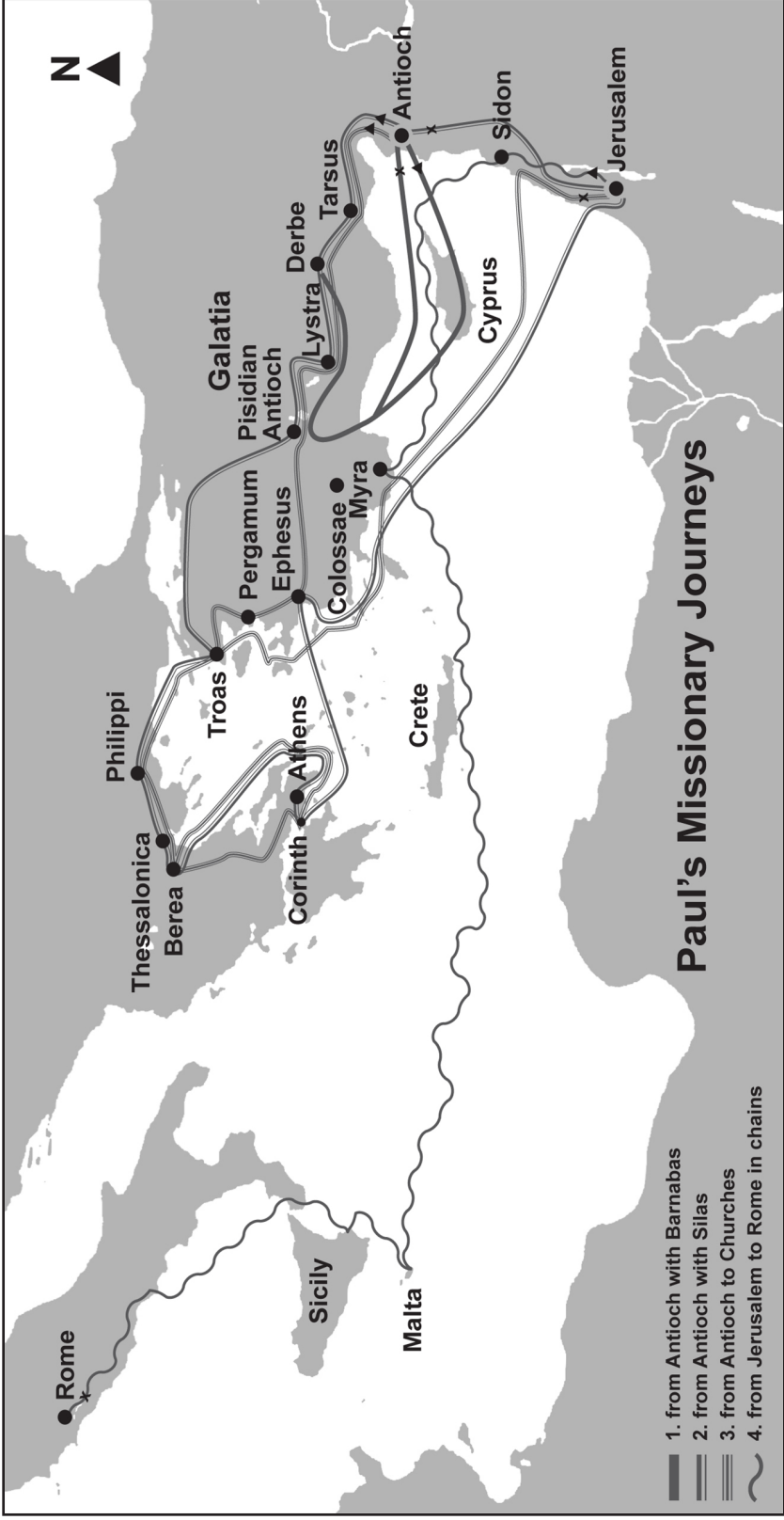

Երբ փարաւոնն արձակեց ժողովրդին, Աստուած նրանց կարճ ճանապարհով՝ Փղշտացիների երկրով չառաջնորդեց, որովհետեւ Աստուած նրանք, թէ ժողովուրդը պատերազմի բռնուելով՝ զուցէ վախենայ ու Եգիպտոս վերադառնայ: - ԵԼԲ 13:17

Քանի որ մարդու Որդին եկաւ ո՛չ թէ սպասարկութիւն ընդունելու, հասցա՛ սպասարկելու եւ իր անձը իր փրկանք տալու շատերու համար:

- ՄԱՐԿՈՍ 10:45

Պորտ, ծառայ Յիսուս Բրիտանոսի, կանչուած՝ առաքեալ ըլլալու, Իշանալուած՝ բարոյգիր Աստուծոյ ակտարանը, - ՅՈՒՆՎԵՐՍԻՏԵՏԻՍ 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrd in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		
Where are we? ◀			Innocence		
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son	God's perfect fellowship		
		Holy Spirit			
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing			
		Deceased unbelieving			
	Angels	Holy			
		Imprisoned			
		Fugitive			
		First Beast			
		False Prophet			
	Satan				
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

ճակատագիր

Արեւմտահայերէն at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

Ուրեմն զացէք, աշակերտացէք բոլոր ազգերը, մկրտեցէք քանսնք Յօր. Որոհին էւ Սուրբ Հոգին անունով:

- ՄԱՏԹԵՆՍ 28:19

